

Strategie území správního obvodu ORP
Tanvald

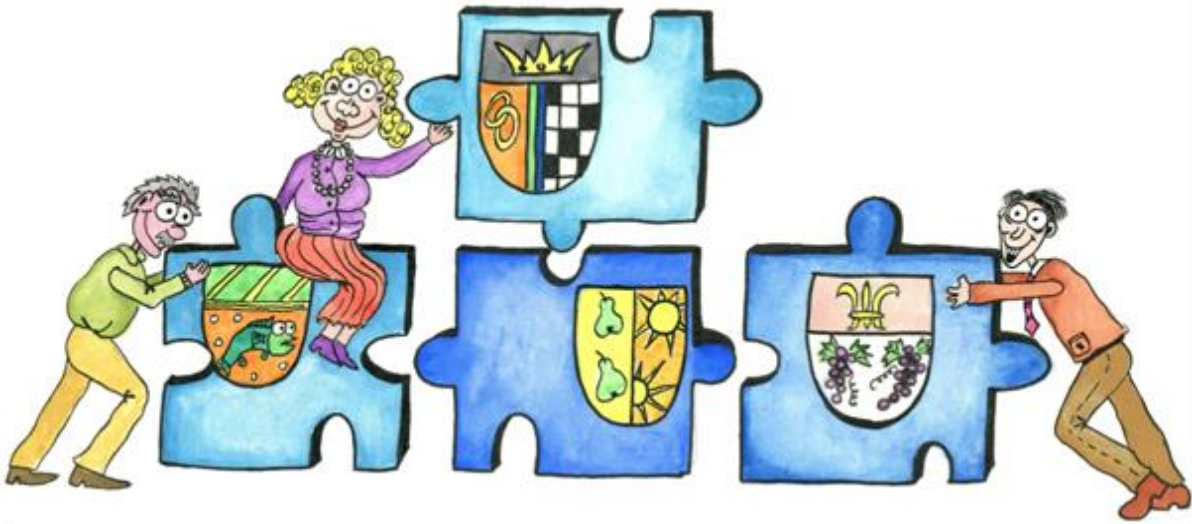
v oblasti předškolní výchovy a základního školství, sociálních služeb, odpadového hospodářství a životního prostředí z hlediska možností zvýšení zaměstnanosti

Dokument je zpracován na období 2015 až 2024

Tento výstup byl financován z prostředků ESF prostřednictvím Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost a státního rozpočtu ČR.

Projekt Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci území správních obvodů obcí s rozšířenou působností (číslo projektu: CZ.1.04/4.1.00/B8.00001)

1. Úvod	6
1.1. Základní informace o strategii	6
1.2. Stručná informace o městech a obcích správního obvodu	7
1.3. Kontext vzniku a existence strategie	7
1.4. Účel strategie – proč byla zpracována	8
1.5. Uživatelé strategie – komu strategie slouží	8
1.6. Vybrané relevantní významné strategické dokumenty	8
2. Profil (základní charakteristika) území správního obvodu a souhrnná SWOT analýza	10
2.1. Profil území správního obvodu	10
2.1.1. Identifikace správního obvodu	10
2.1.2. Stručná charakteristika území správního obvodu	11
2.1.3. Územní plánování obcí a kraje, širší vztahy území	25
2.1.4. Aktéři regionálního rozvoje	27
2.2. Souhrnná SWOT analýza území správního obvodu	28
2.3. Přílohy	30
3. Téma 1: Školství	32
3.1. Analytická část: definice a analýza řešených problémů	32
3.1.1. Vymezení a zdůvodnění řešeného problému	32
3.1.2. Popis základního a mateřského školství správního obvodu (situační analýza, finanční analýza), očekávaný vývoj	34
3.1.3. Analýza rizik a další potřebné analýzy	66
3.1.4. SWOT analýza školství	69
3.1.5. Souhrn výsledků analýz (analytické části)	70
3.2. Návrhová část pro oblast školství	72
3.2.1. Struktura návrhové části	72
3.2.2. Vize a problémové oblasti (okruhy)	73
3.2.3. Popis cílů v jednotlivých oblastech	83
3.2.4. Indikátory	88
3.3. Pravidla pro řízení strategie	94
3.3.1. Systém monitorování a hodnocení realizace strategie	94
3.3.2. Systém změn strategie	96
3.3.3. Akční plán	97
3.4. Závěr a postup zpracování	99
3.4.1. Shrnutí	99
3.4.2. Popis postupu tvorby strategie	100
3.5. Přílohy	100

3.5.1 Vazba na OP VVV - PO 3 a IROP – SC 2.4	100
4. Téma 2: sociální služby	101
4.1. Analytická část: definice a analýza řešených problémů	101
4.1.1. Vymezení a zdůvodnění řešeného problému.....	101
4.1.2. Popis sociálních služeb ve správním obvodu (situační analýza, finanční analýza), očekávaný vývoj	102
4.1.3. Analýza rizik a další potřebné analýzy.....	115
4.1.4. SWOT analýza oblasti	120
4.1.5. Souhrn výsledků analýz (analytické části)	122
4.2. Návrhová část pro oblast sociálních služeb.....	124
4.2.1. Struktura návrhové části	124
4.2.2. Vize a problémové oblasti (okruhy)	125
4.2.3. Popis cílů v jednotlivých oblastech.....	136
4.2.4. Indikátory	142
4.3. Pravidla pro řízení strategie.....	148
4.3.1. Systém monitorování a hodnocení realizace strategie	148
4.3.2. Systém změn strategie	150
4.3.3. Akční plán	151
4.4. Závěr a postup zpracování.....	153
4.4.1. Shrnutí	153
4.4.2. Popis postupu tvorby strategie	154
4.5. Přílohy.....	155
4.5.1. Grafické výstupy zpracované v rámci analytické části	155
5. Téma 3: odpadové hospodářství	159
5.1. Analytická část: definice a analýza řešených problémů	159
5.1.1. Vymezení a zdůvodnění řešeného problému.....	159
5.1.2. Popis odpadového hospodářství ve správním obvodu (situační analýza, finanční analýza), očekávaný vývoj	161
5.1.3. Analýza rizik a další potřebné analýzy.....	185
5.1.4. SWOT analýza oblasti	189
5.1.5. Souhrn výsledků analýz (analytické části)	190
5.2. Návrhová část pro oblast odpadového hospodářství.....	193
5.2.1. Struktura návrhové části	193
5.2.2. Vize a problémové oblasti (okruhy)	194
5.2.3. Popis cílů v jednotlivých oblastech.....	203
5.2.4. Indikátory	207

5.3.	Pravidla pro řízení strategie.....	211
5.3.1.	System monitorování a hodnocení realizace strategie	211
5.3.2.	System změn strategie	213
5.3.3.	Akční plán	214
5.4.	Závěr a postup zpracování.....	216
5.4.1.	Shrnutí	216
5.4.2.	Popis postupu tvorby strategie	216
5.5.	Přílohy.....	218
6.	Téma 4: životní prostředí z hlediska možností zvýšení zaměstnanosti	242
6.1.	Analytická část: definice a analýza řešených problémů	242
6.1.1.	Vymezení a zdůvodnění řešeného problému.....	242
6.1.2.	Popis ve správním obvodu (situační analýza, finanční analýza), očekávaný vývoj:	243
6.1.3.	Analýza rizik a další potřebné analýzy.....	265
6.1.4.	SWOT analýza oblasti	268
6.1.5.	Souhrn výsledků analýz (analytické části)	270
6.2.	Návrhová část pro oblast Životní prostředí z hlediska možností zvýšení zaměstnanosti	277
6.2.1.	Struktura návrhové části	277
6.2.2.	Vize a problémové oblasti (okruhy)	279
6.2.3.	Popis cílů v jednotlivých oblastech.....	289
6.2.4.	Indikátory	295
6.3.	Pravidla pro řízení strategie.....	301
6.3.1.	System monitorování a hodnocení realizace strategie	301
6.3.2.	System změn strategie	303
6.3.3.	Akční plán	304
6.4.	Závěr a postup zpracování.....	307
6.4.1.	Shrnutí	307
6.4.2.	Popis postupu tvorby strategie	307
7.	Závěr, kontakty.....	308
8.	Přílohy.....	311

1. Úvod

1.1. Základní informace o strategii

Tab. č. 1: Základní informace o strategii

Název strategie	Strategie území správního obvodu ORP Tanvald v oblasti předškolní výchovy a základního školství, sociálních služeb, odpadového hospodářství a doplnit volitelné téma
Kategorie strategie	Místní strategie (strategie správního obvodu ORP) tematického charakteru (pro oblast předškolní výchovy a základního školství, sociálních služeb, odpadové hospodářství a doplnit volitelné téma)
Řešené území	Správní obvod ORP: Tanvald
	Počet obyvatel správního obvodu: 22 044
	Počet obcí ve správním obvodu: 10
Rozloha správního obvodu: 19065.3718	Města: Tanvald, Smržovka, Desná, Harrachov, Velké Hamry
	Obce: Jiřetín pod Bukovou, Albrechtice v Jiz. horách, Kořenov, Plavy, Zlatá Olešnice
Názvy obcí správního obvodu	
Zadavatel strategie	Svaz měst a obcí České republiky v rámci projektu "Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci správních obvodů obcí s rozšířenou působností"
Gestor tvorby strategie	Tanvald
Koordinátor tvorby strategie	Ing. Kateřina Preusslerová
Rok zpracování strategie	2014 – 2015
Schvalovatel strategie	Shromáždění starostů SO ORP + název ORP; Členská schůze DSO (jiný orgán DSO)
Forma a datum projednání / schválení	-
Číslo a datum aktualizace	Zatím neproběhla aktualizace.
Související legislativa	Zákon o obcích, Zákon o územním plánování,...
Doba realizace strategie	2014-2023
Odpovědnost za implementaci	Shromáždění starostů SO ORP + název ORP,....orgán DSO + název DSO
Kontext vzniku strategie	Strategie byla zpracována v rámci projektu "Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci správních obvodů obcí s rozšířenou působností". Cílem projektu je posílit meziobecní spolupráci (MOS) v rámci právním řádem definovaného území správních obvodů obcí s rozšířenou působností (SO ORP).
	Projekt na území SO ORP Tanvald realizuje Svaz měst a obcí ČR ve spolupráci s městem Tanvald a se zapojenými obcemi v rámci SO.

Stručný popis řešeného problému a obsahu strategie	V rámci projektu je zpracován souhrnný dokument, který obsahuje dílčí strategie ve 4 oblastech (3 povinné a 1 volitelná):
	1. předškolní výchova a základní školství,
	2. sociální služby,
	3. odpadové hospodářství,
	4. volitelné téma:

1.2. Stručná informace o městech a obcích správního obvodu

Ve správním obvodu je celkem 12 obcí, z toho má 5 statut města.

Tab. č. 2 : Obce správního obvodu dle abecedního pořadí

Znak	Údaje o obci	Znak	Údaje o obci
	Název obce: Albrechtice v Jizerských horách Počet obyvatel: 346 Zapojení do tvorby strategie: ano		Název obce: Desná Počet obyvatel: 3 253 Zapojení do tvorby strategie: ano
	Název obce: Harrachov Počet obyvatel: 1 554 Zapojení do tvorby strategie: ano		Název obce: Jiřetín pod Bukovou Počet obyvatel: 556 Zapojení do tvorby strategie: ano
	Název obce: Kořenov Počet obyvatel: 974 Zapojení do tvorby strategie: ano		Název obce: Plavy Počet obyvatel: 1 044 Zapojení do tvorby strategie: ano
	Název obce: Smržovka Počet obyvatel: 3 670 Zapojení do tvorby strategie: ano		Název obce: Tanvald Počet obyvatel: 6 706 Zapojení do tvorby strategie: ano
	Název obce: Velké Hamry Počet obyvatel: 2 845 Zapojení do tvorby strategie: ano		Název obce: Zlatá Olešnice Počet obyvatel: 507 Zapojení do tvorby strategie: ano

Zdroj dat: webové stránky obcí

1.3. Kontext vzniku a existence strategie

Strategie byla zpracována v rámci projektu "Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci správních obvodů obcí s rozšířenou působností". Cílem projektu je posílit meziobecní spolupráci (MOS) v rámci právním řádem definovaného území správních obvodů obcí s rozšířenou působností (SO ORP).

Projekt na území SO ORP název realizuje Svaz měst a obcí ČR ve spolupráci s městem Tanvald a se zapojenými obcemi v rámci SO. Z toho důvodu je Svaz zadavatelem strategie a Tanvald je gestorem tvorby strategie.

Koordinátorem strategie je koordinátor meziobecní spolupráce Ing. Kateřina Preusslerová.

Strategii zpracovaly: Věra Vacková - oblast školství, Jarmila Kašparová - oblast odpadové hospodářství a Lucie Jírová - oblast sociální služby. Úvod a základní charakteristiku zpracovala Tereza Šolcová.

Strategie byla zpracována s použitím podkladů získaných z internetových stránek ČSÚ, MZe, MŠMT, MŽP, z internetových stránek měst a obcí, dále z Hlášení o produkci odpadů a znalosti prostředí, z registru poskytovatelů od Svazu měst a obcí a internetových stránek Obce sobě, z Komunitního plánu, z Katalogu sociálních služeb poskytovaných v Libereckém kraji (zveřejněný na stránkách Krajského úřadu)... A za poskytnutí informací od starostů na území ORP Tanvald, z MAS Rozvoj Tanvaldska a dalších organizací (školy).

1.4. Účel strategie – proč byla zpracována

Účelem strategie je vymezit a definovat ve 4 oblastech možnosti meziobecní spolupráce ve správním obvodu ORP, a to včetně návrhu možných řešení. Strategie má sloužit též k hledání dobrých praxí a prostoru pro úspory nákladů nebo zvýšení kvality v těchto 4 oblastech pomocí meziobecní spolupráce.

1.5. Uživatelé strategie – komu strategie slouží

Strategie je určena obcím správního obvodu, jejich občanům, voleným orgánům a zřízeným či založeným organizacím. Slouží také představitelům organizací a subjektů v rámci daného území správního obvodu - mikroregionům, MAS, ziskovému i neziskovému sektoru. K uživatelům strategie mohou patřit též stát a jeho organizace.

Vložit text podle potřeb

1.6. Vybrané relevantní významné strategické dokumenty

V následující tabulce jsou uvedeny názvy vybraných významných strategických dokumentů včetně odkazu, kde je možné je získat. Nejsou zde uváděny všechny strategické dokumenty – u obcí jsou zmíněny jen ty, které mají značný přesah mimo území obce nebo jsou svým charakterem pro některé z témat klíčové. Jedná se o všechny dokumenty, které se vztahují k území SO ORP.

Tab. č. 3: Relevantní významné strategické dokumenty

Č.	Název dokumentu	Kde jej lze získat
	Stát	
1	Politika územního rozvoje	http://www.mmr.cz/cs/Stavebni-rad-a-bytova-politika/Uzemni-planovani-a-stavebni-rad/Koncepce-Strategie/Politika-uzemniho-rozvoje-Ceske-republiky
2	Plán odpadového hospodářství ČR	http://www.mzp.cz/cz/plan_odpadoveho_hospodarstvi_cr
	Kraj	
1	Zásady územního rozvoje	http://oupsr.kraj-lbc.cz/page2416/Uzemne-planovaci-dokumenty-kraje/Zasady-uzemniho-rozvoje-Libereckeho-kraje

2	Strategie udržitelného rozvoje Libereckého kraje 2006 - 2020	http://www.mmr.cz/getmedia/afd9a17f-7e9f-4678-be62-84d471934aad/Strategie-udrzitelneho-rozvoje-Libereckeho-kraje
3	Plán odpadového hospodářství Libereckého kraje	http://zivotni-prostredi.kraj-lbc.cz/page508
4	Územní plán velkého technického celku	http://www.kraj-lbc.cz/
5	Strategie rozvoje Libereckého kraje 2006 - 2020	http://regionalni-rozvoj.kraj-lbc.cz/page1885/strategie-rozvoje-libereckeho-kraje-2006-2020-aktualizace
6	Regionální surovinová Politika Libereckého kraje (2011)	http://regionalni-rozvoj.kraj-lbc.cz/page1874/Regionalni-surovinova-politika
7	Program rozvoje Libereckého kraje	http://kraj-lbc.cz
	Mikroregiony, města a obce	
1	Strategie rozvoje Mikroregionu Tanvaldsko (2004)	na Městském úřadě Tanvald, www.tanvaldsko.info
2	Koncepce školství města Tanvald	na Městském úřadě Tanvald
3	Komunitní plán sociálních služeb	http://www.smrzovka.cz/komunitni-plan-socialnich-sluzeb-mikroregionu-tanvaldsko-na-obdobi-2011-2015/d-3723/p1=3721
4	Program obnovy venkova (na období 2011 - 2016)	na obecním úřadě Jiřetín pod Bukovou
5	Strategický plán rozvoje Smržovky (2008 - 2013)	http://www.smrzovka.cz/strategicky-plan-rozvoje-smrzovky-na-obdobi-2008-2013/d-1489/p1=1145

Zdroj dat: webové stránky obcí, Krajský úřad

2. Profil (základní charakteristika) území správního obvodu a souhrnná SWOT analýza

2.1. Profil území správního obvodu

2.1.1. Identifikace správního obvodu

Tanvaldský správní obvod se rozkládá v severovýchodní části Libereckého kraje a v rámci něj hraničí s několika dalšími správními obvody s rozšířenou působností – Jablonec nad Nisou, Železný Brod, Semily a Jilemnice. Na severu svého území hraničí s Polskou republikou, se kterou bylo v roce 1959 vyměněno území Kacířské skály za dnešní část obce Harrachov – Mýtiny. Z geografického hlediska do správního obvodu zasahují Jizerské hory, které byly v roce 1967 prohlášeny za Chráněnou krajinnou oblast s množstvím maloplošných přírodních rezervací a památek. Celé území je bohaté na vodní toky – řeka Kamenice, Bílá Desná a Černá Desná se svými vodopády.

Mapa č. 1: Administrativní členění správního obvodu

Zdroj dat: vlastní šetření

2.1.2. Stručná charakteristika území správního obvodu

a. Obyvatelstvo a obce

Tab. č. 4: Charakteristika území ORP

OBCE	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Počet obcí	10	10	10	10	10	10	10	10
Počet částí obcí	27	27	27	27	27	27	27	27
Počet katastrálních území	21	21	21	21	21	21	21	21
Počet obcí se statutem města	5	5	5	5	5	5	5	5
Počet obcí se statutem městyse	0	1	1	1	1	1	1	1
POZEMKY								
Výměra v tis. ha	19,0653718	19,06536	19,0659124	19,0659225	19,0651082	19,0651488	19,0646245	19,0647628
zemědělská půda	3728,7085	3727,272	3725,9592	3718,1485	3716,7848	3715,9624	3713,5813	3713,0789
lesní pozemky	13726,3541	13727,44	13728,252	13728,668	13727,6781	13727,1597	13727,6887	13732,2222
zastavěné plochy	256,4642	254,8055	255,2672	250,2146	250,3204	253,092	253,4204	253,1978
Hustota zalidnění (osoby/km ²)	114,7	114,8	114,7	115,3	115,2	114,9	112,5	111,7

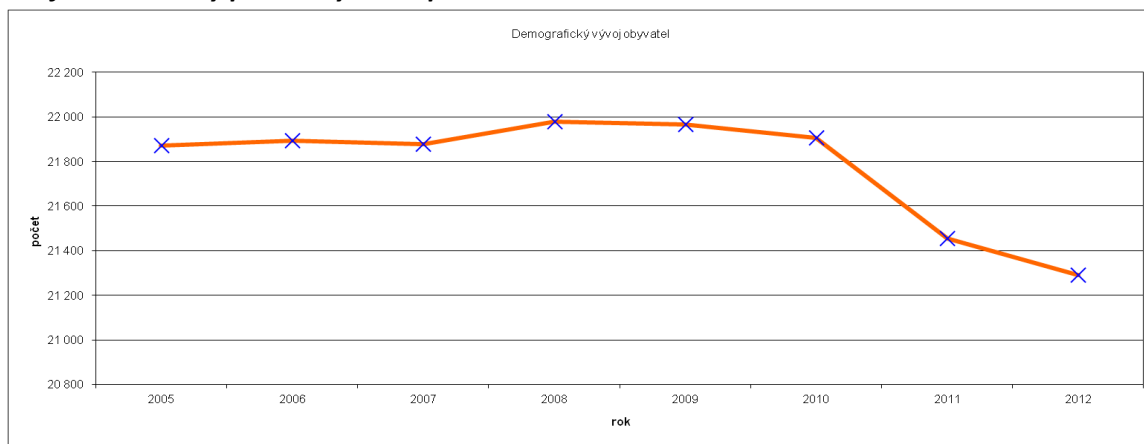
Zdroj dat: ČSÚ

Tab. č. 5: Demografický vývoj obyvatel v území ORP

Vývoj počtu obyvatel		2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Počet obyvatel celkem		21 872	21 895	21 878	21 979	21 966	21 905	21 455	21 291	
v tom:	muži	10 738	10 681	10 726	10 722	10 750	10 746	10 552	10 488	
	ženy	11 187	11 141	11 141	11 169	11 173	11 181	10 955	10 913	
Věkové skupiny										
v tom ve věku:	0 - 14	3 302	3 225	3 188	3 152	3 129	3 119	3 144	3 089	
	15 - 64	15 711	15 738	15 690	15 685	15 556	15 392	14 835	14 563	
	65 +	2 859	2 932	3 000	3 142	3 281	3 394	3 476	3 639	
Průměrný věk (celkem)		39,6	39,9302	40,2093	40,482	40,8047	41,1	41,35	41,74	
Index stáří (65+ / 0 -14 v %)		86,58389	90,91472868	94,10288582	99,6827411	104,857782	108,816929	110,559796	117,8051	
Muži										
v tom ve věku:	0 - 14	1 714	1 693	1 688	1 647	1 637	1 633	1 642	1 594	
	15 - 64	7 856	7 865	7 829	7 868	7 812	7 754	7 483	7 394	
	65 +	1 121	1 165	1 208	1 254	1 304	1 358	1 413	1 466	
Průměrný věk			38,3682	38,6548	38,9687	39,2688	39,5	39,82	40,22	
Index stáří (65+ / 0 -14 v %)		65,40257	68,81275842	71,56398104	76,1384335	79,6579108	83,1598285	86,0535932	91,96989	
Ženy										
v tom ve věku:	0 - 14	1 588	1 532	1 500	1 505	1 492	1 486	1 502	1 495	
	15 - 64	7 855	7 879	7 856	7 817	7 744	7 638	7 352	7 169	
	65 +	1 738	1 767	1 792	1 888	1 977	2 036	2 063	2 179	
Průměrný věk			41,4278	41,7055	41,9355	42,2777	42,6	42,83	43,21	
Index stáří (65+ / 0 -14 v %)		109,4458	115,3394256	119,4666667	125,448505	132,506702	137,012113	137,3502	145,7525	
Migrace (přírůstek na 1000 obyv.)										
celková		1,3259	1,0505	-0,7770	4,5953	-0,5918	-2,7848	-6,5253	-7,7028	
přirozená		-1,5088	0,4567	-0,9599	1,6379	0,3187	0,7304	-2,4237	-2,6772	
stěhováním (mechanická)		2,8347	0,5937	0,1828	2,9574	-0,9105	-3,5152	-4,1016	-5,0256	

Zdroj dat: ČSÚ (počet obyvatel)

Graf č. 1 : Celkový počet obyvatel správního obvodu v letech 2005 až 2012

zdroj: vlastní šetření

Mezi jednotlivými obcemi existují značné rozdíly ve věkové struktuře obyvatel. Nejmladší věkovou strukturu v roce 2011 měly obce Tanvald a Smržovka. Naopak nejvyšší podíl seniorů zaznamenala obec Velké Hamry. Naopak ve všech obcích, kromě Kořenova, vzrostl podíl obyvatel v produktivním věku. I v těchto trendech lze zaznamenat mezi obcemi velké rozdíly. Podíl dětské složky nevzrostl u žádné obce, podíl seniorů v 10 obcích. Lze tedy prohlásit, že vzhledem ke stárnutí populace se podíl dětské složky snižuje na úkor podílu obyvatel v produktivním věku a v budoucnu lze naopak očekávat významnější přesun obyvatel mezi produktivní a seniorskou složkou populace.

Výsledky z tabulky potvrzují obecný trend stárnutí populace. Tři obce z ORP Tanvald (Albrechtice v Jizerských horách, Smržovka, Velké Hamry) zaznamenaly, od roku 2001 do roku 2012, nárůst počtu obyvatel. Výraznější nárůst zaznamenala obec Smržovka (5,7%), což lze přičíst jejich výhodné poloze v blízkosti města Jablonec nad Nisou a připravenost lokalit pro rozvoj bydlení. Naopak nejvyšší pokles obyvatel zaznamenaly obce Desná (8,9%) a Tanvald (4,1%). Celkově došlo na území ORP Tanvald k poklesu počtu obyvatel o 2,4%. Pět obcí z deseti (Albrechtice v Jizerských horách, Desná, Kořenov, Smržovka a Velké Hamry) zaznamenalo nárůst počtu obyvatel migrací. Nejvýraznější nárůst migrací se projevil u obce Velké Hamry, což lze mj. přičíst existenci domova důchodců v obci, kam se stěhují senioři ze širokého okolí. Největší úbytek migrací zaznamenala obec Harrachov, což je pravděpodobně způsobeno úbytkem trvale žijících obyvatel na úkor rekreatantů. Největší úbytek přirozenou měnou byl zaznamenán u obce Velké Hamry.

Populačně největšími sídly jsou Tanvald, Smržovka, Desná a Velké Hamry. V dalších dvou obcích žije mezi 2000 a 1000 obyvateli (Harrachov, Plavy). Největší rozlohu nemají obce s největším počtem obyvatel, ale obce Kořenov a Harrachov, kde značnou část území představují neobydlené oblasti Jizerských hor a Krkonoš. Obec Kořenov má zároveň největší počet částí obce.

b. Občanská a technická vybavenost obcí správního obvodu

Tab. č. 6: Stručná charakteristika školství na území ORP

Typ zařízení	Hodnota	% z celkového počtu obcí má uvedené zařízení	Komentář
Počet obcí s MŠ	9	90,00	Mateřská škola Tanvald, Základní škola a Mateřská škola Desná, Zdravá mateřská škola Desná, MŠ Velké Hamry I, Základní škola a Mateřská škola Velké Hamry II, MŠ Kamínek v Harrachově, Základní škola a Mateřská škola v Albrechticích v Jiz.

			horách, Základní škola a Mateřská škola v Kořenově, Základní škola a Mateřská škola Zlatá Olešnice, MŠ Smržovka, MŠ Plavy.
Počet obcí se ZŠ jen 1 stupeň	5	50,00	Základní škola a Mateřská škola v Albrechticích v Jiz. horách, ZŠ Velké Hamry II, Základní škola a Mateřská škola v Kořenově, Základní škola Plavy, Základní škola a Mateřská škola Zlatá Olešnice.
Počet obcí se ZŠ 1 i 2 stupeň	5	60,00	ZŠ Tanvald - Údolí Kamenice, Masarykova ZŠ, ZŠ sportovní v Tanvaldě, ZŠ Velké Hamry, Základní škola a Mateřská škola Desná, Základní škola Dr.h.c.. Jana Masaryka v Harrachově, ZŠ Smržovka.
Počet středních škol:	2	10,00	
-obory gymnázií	1	10,00	Gymnázium Tanvald.
-obory středních odborných škol a praktických škol	1	10,00	Masarykova základní škola a Obchodní akademie Tanvald.
-obory středních odborných učilišť a odborných učilišť	0	0,00	
Počet základních uměleckých škol	1	10,00	Základní umělecká škola Tanvald.
Počet konzervatoří	0	0,00	
Počet jazykových škol	0	0,00	
Počet vyšších odborných škol	0	0,00	
Počet vysokých škol	0	0,00	

Zdroj dat: vlastní šetření

Tab. č. 7: Stručná charakteristika oblasti "kultura a sport" na území ORP

Typ zařízení	Hodnota	% z celkového počtu obcí má uvedené zařízení	Komentář
Veřejná knihovna vč. poboček	9	90,00	Knihovny se nacházejí ve městech Tanvald, Desná, Velké Hamry, Harrachov, Smržovka a v obcích Jiřetín pod Bukovou, Albrechtice v Jiz. horách, Plavy a Zlatá Olešnice.
Stálá kina	2	20,00	Kino Jas Járy Cimrmana Tanvald, Kino Alfa v Desné.
Divadlo	1	10,00	DS Vojan Desná.

Muzeum (včetně poboček a samostatných památníků)	50	50,00	Sklářské muzeum Riedlova vila Desná, Muzeum místní historie a Muzeum obrněné techniky ve Smržovce, Muzeum místní historie v Jiřetíně pod Bukovou, Muzeum ozubnicové dráhy v Kořenově, Muzeum ČSA v Plavech, Muzeum EXTRADESK v Desné, Muzeum opevnění a Muzeum obnovitelných zdrojů ve Velkých Hamrech.
Galerie (vč. poboček a výstavních sání)	1	10,00	Výstavní síň, galerie ve Smržovce.
Kulturní zařízení ostatní	6	40,00	Městská kulturní kancelář v Tanvaldě, Internetová kavárna, budova v Základní umělecké škole Tanvald, Kulturní a informační středisko Desná, kulturní středisko Smržovka, J-klub Jiřetín.
Středisko pro volný čas dětí a mládeže	3	20,00	Dům dětí a mládeže, Mateřské a dětské centrum Maják v Tanvaldě, Mateřské centrum ve Smržovce.
Koupaliště a bazény	3	20,00	Plavecký bazén se nachází pouze v ZŠ Velké Hamry, koupaliště v Tanvaldě a ve Smržovce.
-z toho kryté	1	10,00	Plavecký bazén v ZŠ Velké Hamry.
Hřiště (s provozovatelem nebo správcem)	15	80,00	ZŠ Smržovka, ZŠ Albrechtice, ZŠ Kořenov, ZŠ Zlatá Olešnice - 2 hřiště, ZŠ Plavy - 2 hřiště, ZŠ Desná - 2 hřiště, ZŠ Harrachov - 3 hřiště, ZŠ Tanvald Sportovní - hřiště s umělým povrchem, ZŠ Tanvald Masarykova - 2 hřiště.
Tělocvičny (vč.školních)	15	50,00	ZŠ Velké Hamry - 2 tělocvičny, ZŠ Smržovka - 2 tělocvičny, ZŠ Horní Tanvald, ZŠ Albrechtice, ZŠ Kořenov, ZŠ Zlatá Olešnice, ZŠ Plavy, ZŠ Desná, ZŠ Harrachov - 2 tělocvičny, ZŠ Tanvald Sportovní – sportovní hala (vč. tělocvičny), ZŠ Tanvald Masarykova - 2 tělocvičny.
Stadiony otevřené	1	10,00	Fotbalový a atletický stadion v Tanvaldě
Stadiony kryté	0	0,00	
Zimní stadiony kryté i otevřené	0	0,00	
Ostatní zařízení pro tělovýchovu (s provozovatelem nebo správcem)	21	50,00	Kluziště a sport. herna v ZŠ Velké Hamry, přírodní areál v ZŠ Albrechtice, sportovní areál v ZŠ Desná (fotbal. hřiště, ovál), sport. hala, sport. areál (fotbal. hřiště, ovál, doskočiště) v ZŠ Tanvald Sportovní.

Zdroj dat: vlastní šetření

Tab. č. 8: Stručná charakteristika "zdravotnictví" veřejného i soukromého charakteru v ORP

Typ zařízení	Hodnota	% z celkového počtu obcí, které má uvedené zařízení	Komentář
Sdružená ambulantní zařízení	0	0,00	
Detašované pracoviště sdruženého ambulantního zařízení	1	10,00	Městské středisko lékařů Tanvald (rentgen, chirurgie, neurologie, praktický lékař, dětský lékař, akupunktura, oční lékař, gynekologie, ORL).
Ambulantní zařízení	1	10,00	Chirurgická ambulance a rehabilitace Tanvald.
Detašované pracoviště ambulantního zařízení	0	0,00	
Samostatná ordinace (nebo detašované pracoviště) praktického lékaře pro dospělé	10	70,00	Praktický lékař MUDr. Lenko Jan a MUDr. Štěpánka Lukšanová v Tanvaldě, MUDr. Píro Aleš v Desné, MUDr. Libuše Vochvestová ve Velkých Hamrech, MUDr. Jiří Soukup a MUDr. Martin Presperín v Harrachově, MUDr. Tomáš Drobník a MUDr. Karel Stuchlík ve Smržovce, MUDr. Tomáš Drobník v Jiřetíně pod Bukovou, MUDr. Jiří Soukup v Kořenově, MUDr. Irena Šupová v Plavech.
Samostatná ordinace (nebo detašované pracoviště) praktického lékaře pro děti a dorost	6	50,00	Dětská lékařka MUDr. Jitka Michalíková, MUDr. Petr Michalík v Tanvaldě, Dětské středisko MUDr. Jana Hniličková Velké Hamry, dětský lékař MUDr. Jiří Soukup v Harrachově, MUDr. Dana Kutilová ve Smržovce, MUDr. Jiří Soukup v Kořenově.
Samostatná ordinace (nebo detašované pracoviště) praktického lékaře - stomatologa	10	50,00	Zubní ordinace MUDr. Daniela Havlíčková, MUDr. Ivana Šťastná, MUDr. Martin Šťastný, dentální hygiena Dana Zálepková v Tanvaldě, MUDr. Michálek Miroslav v Desné, Soukromá stomatologická praxe - MUDr. Krausová Velké Hamry, MUDr. Miroslav Michálek v Harrachově, MUDr. Orfan Massalema, MUDr. Michaela Masalemová a MUDr. Ladislav Doležal ve Smržovce.
Samostatná ordinace (nebo detašované pracoviště) praktického lékaře - gynekologa	3	20,00	MUDr. Gazda Štěpán a MUDr. Svoboda Pavel v Tanvaldě, MUDr. Svoboda Pavel ve Smržovce
Zařízení lékárenské péče	7	50,00	Lékárna Jizerka, lékárna Benu, lékárna U Aesculapa v Tanvaldě, lékárna Desná - Krkonošská, lékárna Velké Hamry, lékárna

			U doktora z hor ve Smržovce, lékárna v Harrachově.
Nemocnice	1	10,00	Nemocnice Tanvald.
Odborné léčebné ústavy	4	40,00	Ortopedie, rehabilitace a fyzioterapie v Tanvaldě, Medical Centrum MUDr. Leo Čený - chirurgie Harrachov, rehabilitace - MUDr. Tomáš Drobník ve Smržovce, rehabilitace - MUDr. Jana Metelková.
Léčebna pro dlouhodobě nemocné	0	0,00	
Ostatní lůžková zařízení	0	0,00	

Zdroj dat: vlastní šetření

Sociální služby jsou na území MAS zastoupeny v těchto obcích:

- Desná (dům s pečovatelskou službou - DPS)
- Harrachov (penzion seniorů s docházkou pečovatelské služby)
- Jiřetín pod Bukovou (DPS)
- Smržovka (domov seniorů)
- Tanvald (léčebna dlouhodobě nemocných, nízkoprahové centrum pro mládež – Dolní Smržovka)
- Velké Hamry (domov seniorů, 3 DPS, terénní sociální služby)
- Zlatá Olešnice (DPS, terénní sociální služby)

V obcích je zajištění základních služeb poměrně dobré. Velkým problémem, podle četnosti vyjádření obcí, je špatný technický stav stávajících zařízení. Obce uváděly jako problém stav obecních budov, chybějící plochy pro volnočasové aktivity (multifunkční hřiště), špatný stav sportovišť. Nedostatečně zastoupená jsou zařízení zaměřená na rodiny s malými dětmi (např. mateřská centra), popř. zařízení pro volnočasové aktivity mládeže. Mateřské centrum je pouze v obcích Smržovka a Tanvald, dům dětí a mládeže je pouze v Tanvaldu.

Pro obce je klíčové udržet stávající síť mateřských a základních škol, neboť představují zásadní prvek občanské vybavenosti a mají výrazný vliv na migrační atraktivitu jednotlivých obcí. Základní školy a MŠ se nachází v 9 obcích (chybí v Jiřetíně pod Bukovou), ale pouze v 5 největších obcích existují základní školy se všemi 9 ročníky. Kromě své primární vzdělávací funkce hrají školy rovněž nezanedbatelnou roli v kulturním a sportovním životě obcí. Jejich existence je tak jedním z ukazatelů kvality života na venkově a jejich případné rušení může mít negativní dopady na migrační atraktivitu obcí.

Všechny obce na území ORP Tanvald mají na svém území alespoň jedno sportovní zařízení. Nejčastěji obce v rámci dotazníkového šetření uvedly dětská hřiště, víceúčelová hřiště a tenisové kurty, fotbalová hřiště, nohejbalová hřiště, koupaliště a kluziště a bazén. V obcích však fungují i hřiště na plážový volejbal a golfové hřiště (Harrachov, Velké Hamry), bobová dráha (Harrachov), lanové centrum (Harrachov), areál pro jezdecký (Kořenov, Smržovka). Sportovní hala a atletická dráha je v Tanvaldu. V obci Kořenov se nachází jedno z největších paintballových hřišť v ČR.

Na základě dotazníkového šetření v obcích a z dat ČSÚ bylo zjištěno, že v obcích s větším počtem obyvatel, jako je Desná, Tanvald a Smržovka je velmi dobrý stav služeb občanské vybavenosti. Ve všech obcích kromě Albrechtic v J.h. je možné navštívit praktického lékaře. V 6 obcích je ordinace dětského lékaře, v 6 obcích stomatologa, ve 2 obcích gynekologa. Lékaře specialistu je možné navštívit pouze v Tanvaldu. V obci Tanvald se nachází také nemocnice. Lékárna je zastoupena v 5 obcích z 10. V obci Velké Hamry se nachází výjezdové stanoviště zdravotnické záchranné služby.

c. Ekonomická situace území, struktura ekonomiky území a trh práce

Tab. č. 9: Ekonomická aktivita obyvatel v ORP

		Celkem	muži	ženy	
Ekonomicky aktivní celkem		9 506	5178	4328	
v tom:	Zaměstnaní	8 325	4589	3736	
	z toho podle postavení v zaměstnání	zaměstnanci	6 180	3180	3000
		zaměstnavatelé	266	200	66
		pracující na vlastní účet	1277	917	360
	ze zaměstnaných	pracující důchodci	439	215	224
		ženy na mateřské dovolené	163	0	163
Nezaměstnaní		1 181	589	592	
Ekonomicky neaktivní celkem		9 991	4244	5747	
z toho	nepracující důchodci	5185	2023	3162	
	žáci, studenti, učni	2872	1450	1422	
Osoby s nezjištěnou ekonomickou aktivitou		1 408	760	648	

Zdroj dat: ČSÚ

Tab. č. 10: Charakteristika dojíždění do škol a zaměstnání

Vyjíždějící do zaměstnání a škol			Celkem
Vyjíždějící celkem			4 279
v tom	vyjíždějící do zaměstnání		3 027
	v tom	v rámci obce	674
		do jiné obce okresu	1 642
		do jiného okresu kraje	429
		do jiného kraje	238
		do zahraničí	44
	vyjíždějící do škol		1 252
	v tom	v rámci obce	311
mimo obec		941	

Zdroj dat: ČSÚ

Tab. č. 11: Charakteristika domácností

Hospodařící domácnosti podle typu			Hospodařící domácnosti
Hospodařící domácnosti celkem			8 959
v tom:	tvořené 1 rodinou		5 360
	v tom	úplné	2 482
		bez závislých dětí se závislými dětmi	1 591

		neúplné	bez závislých dětí	578
			se závislými dětmi	709
	tvořené 2 a více rodinami			109
	domácnosti jednotlivců			3 334
	vícečlenné nerodinné domácnosti			456

Zdroj dat: ČSÚ

Tab. č. 12: Charakteristika nezaměstnanosti v území ORP

NEZAMĚŠTNANOST	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Evidování uchazeči o zaměstnání	1092	1088	1031	991	917	1034	1543	1410	1314	
z toho (%):										
občané se zdravotním postižením	13,2	13,5	14,6	15,2	15,4	14,8	12,3	13,5	12,4	
z toho (%):										
absolventi	7,9	6,2	5	4,4	6,1	5,3	4,5	5,3	5,6	
z toho (%):										
osoby s délkou evidence nad 12 měsíců	44,8	45,9	45,8	46	42,6	32,6	31	43	44,2	
Volná pracovní místa	43	80	124	164	112	69	24	34	59	
Počet uchazečů na 1 volné pracovní místo	25,4	13,6	8,3	6	8	15	64,3	41,5	22,3	
Míra nezaměstnanosti (%) za ORP	9,66	9,62	7,96	7,62	7,14	8,26	13,38	11,85	11,04	

Zdroj dat: ČSÚ

V míře nezaměstnanosti existují mezi obcemi velké rozdíly. Největší nezaměstnanost byla v roce 2011 ve Velkých Hamrech (14,22 %). Celkově byla míra nezaměstnanosti v oblasti dosti vysoká, když v celkem 7 obcích z 10 byla více než 10 %. To může do značné míry souviset s úpadkem textilního a sklářského průmyslu, které byly významnými zaměstnavateli. Jen za poslední 25 let na území ORP Tanvald ukončilo svoji činnost šest textilních továren. Evidentní je také naprostý nedostatek volných pracovních míst.

Tab. č. 13: Charakteristika trhu práce v území ORP

EKONOMICKÉ SUBJEKTY SE SÍDLEM NA ÚZEMÍ ORP	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Ekonomické subjekty celkem (podle Registru economic. subjektů)	5 071	5 135	5 213	5 297	5 388	5 526	5 556	5 686	5 685	5 706
fyzické osoby celkem	4 397	4 367	4 401	4 430	4 454	4 513	4 499	4 592	4 644	4 661

z toho zemědělství podnikatelé	208	208	205	201	203	202	47	47	49	50
vyjádření v %	4,73	4,76	4,66	4,54	4,56	4,48	1,04	1,02	1,06	1,07
právnícké osoby celkem	674	768	812	867	934	1 013	1 057	1 094	1 041	1 045
z toho obchodní společnosti	241	262	266	286	286	307	327	339	343	337
vyjádření v %	35,76	34,11	32,76	32,99	30,62	30,31	30,94	30,99	32,95	32,25
Podíl ekonomických subjektů podle vybraných odvětví ek. činnosti (%)										
zemědělství, lesnictví a rybářství	5,8	5,9	5,9	5,7	5,7	5,7	3,5	3,7	3,9	4,1
průmysl celkem	17,2	17	16,6	16,2	16	15,5	15,8	15,8	15,5	15
stavebnictví	12,6	13	13,2	13,7	13,8	13,9	14,5	14,4	14,8	14,9
velkoobchod, maloobchod; opravy a údržba motorových vozidel	38,00	37,30	37,50	37,50	37,10	36,90	36,80	36,70	35,80	35,30

Zdroj dat: ČSÚ

Český statistický úřad evidoval v oblasti k 31. 12. 2012 celkem 5 706 ekonomických subjektů. Nejvíce jich bylo v Tanvaldu (1557 tedy 22,6 %) a Smržovce (1015 tedy 14,74 %). Nejvíce je firem z oblasti velkoobchod a maloobchod (22,3 %) a průmysl (16,0 %). Největší podíl firem v oblasti velkoobchod a maloobchod je v Tanvaldu (28,97 %) a Smržovce (14,13 %). V těchto dvou obcích jsou také nadprůměrně zastoupeny ekonomické subjekty z průmyslu. V ČR představuje tento podíl 12,3 %. Třetí nejpočetnější jsou ekonomické subjekty ve stavebnictví (14,33 %, v ČR 12,1 %), které mají nejvyšší podíl v Tanvaldu (27,25 %). Čtvrtá nejpočetnější je díky horskému a turistickému charakteru oblasti skupina ekonomických subjektů v ubytování, jejíž podíl činí 12 %. Největší podíl nalezneme v Harrachově (28,88 %).

79,08 % ekonomických subjektů na území ORP Tanvald tvořili v roce 2011, podle právní formy, živnostníci. 5,92 % tvořily obchodní společnosti.

d. Doprava

Silniční a železniční doprava: Hlavní silniční dopravní osy představují silnice I/10 (Železný Brod – Držkov - Tanvald – Harrachov) a I/14 (Jablonec n/N - Tanvald). V dlouhodobém horizontu je naplánovaná úprava silnice I/14 jejím napojením na jihu území města Jablonec nad Nisou přes silnici I/65 přímo na rychlostní komunikaci R35 a R10 směrem na Prahu. Mezi Jabloncem nad Nisou a Smržovkou bude silnice přeložena jižněji (Zásady územního rozvoje libereckého kraje). Významnou spojnicí je i silnice II/290 (Frýdlant – Desná). Tuto základní kostru doplňují silnice III. třídy, které propojují všechny obce, a místní komunikace. Stav hlavních silnic I. třídy je většinou velmi dobrý. Velkým problémem však nadále zůstává stav silnic nižších tříd – především III. třídy, kde je stav velkého množství z nich hodnocen jako havarijní. To platí pro celé území ORP Tanvald. Územím ORP Tanvald prochází 3 železniční tratě - 036 (Liberec- Tanvald – Harrachov), 035 (Železný Brod - Tanvald) a 034 (Smržovka - Josefův Důl). Všechny tratě patří mezi tratě regionální a vyznačují se tak nedostatečnými technickými parametry.

Momentálně probíhá rozsáhlá rekonstrukce železniční tratě Jablonec - Tanvald.

Tab. č. 14: Zajištění dopravní obslužnosti v obcích na území ORP v roce 2013

Název obce	Počet obyvatel (2013)	Zajištění DO autobusem nebo vlakem								
		počet spojů za den								
		Prac. Den		So		Ne				
		vlak	bus	vlak	bus	vlak	bus			
Albrechtice v Jiz. h.	346		11							
Desná	3 253	39	100	35	37	33	32			
Harrachov	1 554	26	63	30	45	28	38			
Jiřetín pod Bukovou	556	48	11	41		39				
Kořenov	974	41	64	39	45	37	40			
Smržovka	3 670	100	105	90	20	87	22			
Plavy	1 750	32	66	30	27	28	26			
Tanvald	6 706	90	213	81	54	79	52			
Velké Hamry	2 845	38	85	30	27	28	25			
Zlatá Olešnice	507		22		6		8			

Zdroj dat: vlastní šetření

Cyklistická doprava: Alternativou k výše popsaným druhům dopravy je cyklistická doprava, která nabízí značnou flexibilitu a částečně řeší i dopravní obsluhu v regionech.

Tab. č. 15: Cyklotrasy na území ORP

Číslo cyklotrasy	Cyklotrasa (úsek)
3018	(Nové město p. Sm.) – (Smědava) – Kořenov – Tesařov – (Paseky n. J.)
3019	Desná - Protržená přehrada
3020	(Liberec) – (Královka) - Josefův Důl - Jizerka - Martinské údolí - Harrachov
3022	Tanvald – Desná - Albrechtice v Jiz. h. – Antonínov – (Smědava)
3025	Tanvald – Smržovka, Tanvald - Desná
3026	Stanový - Zlatá Olešnice - Píchovice
3085	Paseky n. J. - Kořenov ČD - Martinské údolí
4248	(Železný Brod) – Jílové u Držkova – Zlatá Olešnice – Tanvald - Rejdice
4251	(Černá Studnice) – Zásada – Plavy – Zlatá Olešnice – (Sklenařice)
4310	Albrechtice v Jiz. h. - Smržovka – (Berany)
K1A	(Žacléř) - Harrachov
K2A	Harrachov – Nový svět – Mumlavský vodopád
K2	Harrachov – Harrachov ,Harrachovský okruh
K3	Harrachov – (Mýto)
K3A	Harrachov – Horní Kořenov

Zdroj dat: vlastní šetření

Vertikální doprava – lanové dráhy: Na území ORP Tanvald slouží také k přepravě osob, převážně turistů, i několik lanových drah.

Letecká doprava: Na území ORP Tanvald se nenachází letiště pro veřejnou dopravu.

Pěší doprava: Obyvatelé území ORP Tanvald využívají pěší dopravu pouze na krátkých úsecích, většinou k přepravě do zaměstnání, za nákupy nebo na stanoviště veřejné dopravy.

e. Těžba nerostných surovin, průmyslová výroba a stavebnictví, řemesla a jiné drobné podnikatelské aktivity, komerční služby a maloobchodní sféra, inovace

Území ORP Tanvald bylo jedním z významných průmyslových center republiky. Nejvýznamnějším již tradičním výrobním odvětvím byl textilní průmysl, strojírenství a těžba uranových rud. Nepřerušena zůstala tradice sklářství. Textilní průmysl se po roce 1990 dostal do útlumu a jeho podíl na celkovém obratu, exportu i zaměstnanosti se významně snížil, podobná situace nastala i u některých

strojírenských podniků a u těžby uranu. Útlum činností byl do jisté míry kompenzován novými pracovními příležitostmi ve službách, strojírenském průmyslu, stavebnictví a rozvoji infrastruktury. Výrazný útlum nastal i v zemědělské výrobě.

Reakcí na nové tržní podmínky je rozvoj malého a středního podnikání, na základě požadavků trhu, zaměřeného zejména na výrobu pro automobilový průmysl, stavebnictví a služby. Nově vzniklé firmy velmi výrazně zredukovaly nezaměstnanost, jedná se především o zahraniční firmy, které staví na tradicích a kvalifikované pracovní síle kraje a to zvláště v perspektivních oborech (výroba a zpracování plastů, strojírenství, automobilový průmysl). Na území ORP Tanvald se po léta těží bohaté zásoby nerostných surovin, především kameniva a písku. Významná byla již v minulosti těžba a zpracování dekoračních a stavebních kamenů. V současné době je lomová činnost zaměřena hlavně na těžbu písků, štěrkopísků a drceného kameniva. Zvláště významné postavení má ORP Tanvald v zásobách a těžbě kvalitních sklářských a slévárenských písků.

V 9 obcích je obchod s potravinami, velké zastoupení mají také pobočky pošty (9) a autoservisy (9), popř. pneuservisy (5). Kadeřnictví lze navštívit v 8 obcích. Knihovna je ve všech obcích, kromě Kořenova. Dále téměř ve všech obcích stojí kostel (mimo obce Jiřetín pod Bukovou). Hřbitov je ve všech obcích ORP Tanvald. Početné zastoupení v obcích mají také jednotky svazu dobrovolných hasičů (JSDH - 21 jednotek) a spolkové a kulturní domy (9 obcí). Sběrný dvůr má 7 obcí. Nejméně zastoupená jsou v obcích mateřská a rodinná centra (Smržovka, Tanvald) a domy dětí a mládeže (Tanvald), které lze již považovat za služby vyšší vybavenosti. Služby drobného charakteru (autoservis, pneuservis, kadeřnictví) jsou plně závislé na ekonomických možnostech obyvatelstva. Existence obchodů s potravinami je do značné míry ovlivněna zastoupením supermarketů ve větších městech. Obyvateli ORP Tanvald je hojně využívána trojice supermarketů v centru Tanvaldu (Billa, Lidl, Penny Market).

Z dotazníkového šetření vyplynulo, že nejvíce dojíždějí obyvatelé za službami do Tanvaldu, Smržovky, Jablonce nad Nisou a Železného Brodu. V dotazníkovém šetření uvedli, že se v jejich obci nachází nějaký řemeslník. V 5 obcích působí výrobci regionálních produktů, nejvíce ve Smržovce (5 výrobců). V žádné obci se nenachází zemědělský podnik, 9 obcí uvedlo soukromé zemědělce. Výrobce potravin uvedlo na svém území 5 obcí. Z dalších služeb lze uvést ubytování a stravování v oblasti ORP Tanvald. Vzhledem k tomu, že se na území nachází turisticky velmi lákavé oblasti (Jizerské hory, Krkonoše), je největší výskyt ubytovacích kapacit logicky v obcích, které jsou turistickými středisky těchto oblastí. Nejvíce ubytovacích zařízení uvedla obec Harrachov (192 ubytování v soukromí).

Celkem 5 obcí uvádí, že se na jejich území nachází rychlé občerstvení. Nejčastějším typem stravovacího zařízení je hospoda/restaurace s kuchyní, přičemž největší koncentrace je v obcích s rozšířeným turistickým ruchem (Kořenov, Harrachov). Typ zařízení hospoda/restaurace bez kuchyně je v 8 obcích a restaurace součástí ubytovacího zařízení v 9 obcích. Cukrárna je přítomna v 7 obcích, kavárna je pouze v obci Tanvald.

Klíčovým faktorem pro rozvoj obcí je dostatečné množství rozvojových ploch pro bydlení i podnikání.

f. Ekologická situace a ochrana životního prostředí, zemědělství a lesnictví

Ochrana přírody: Na území ORP Tanvald jsou významné přírodní hodnoty. Nachází se zde velkoplošná chráněná území (KRNAP, CHKO Jizerské hory), maloplošná chráněná území (NPR Rašeliniště Jizerky, NPR Rašeliniště Jizery, PR Bukovec, PR Jedlový důl, PR Černá jezírka, PR Rybí loučky, PP Anenské údolí), evropsky významné lokality a ptáčích oblasti soustavy NATURA 2000 a přes 20 památkově chráněných stromů, které se vyskytují ve všech obcích a stromořadí. Nejvíce památných stromů roste na území obce Smržovka (5). Památné stromořadí se nachází pouze v obci Josefův Důl, skupina památných stromů se vyskytuje v obcích Smržovka a Kořenov.

V Krkonošském národním parku leží pouze obec Harrachov. V chráněné krajinné oblasti Jizerské hory leží celým svým územím čtyři obce: Albrechtice v Jizerských horách, Desná, Jiřetín pod Bukovou, Josefův Důl. Částečně na území CHKO leží pět obcí.

Maloplošná chráněná území se vyskytují v obcích: Albrechtice v jizerských horách (1), Harrachov (1), Kořenov (5).

Evropsky významné lokality se vyskytují na území tří obcí (Harrachov, Kořenov, Zlatá Olešnice), ptačí oblasti na území pěti obcí (Albrechtice v Jiz. horách, Desná, Harrachov, Kořenov).

Nadregionální biocentra se vyskytují ve čtyřech obcích, nadregionální biokoridory v šesti obcích). Regionální biocentra se vyskytují v sedmi obcích. Regionální biokoridory se vyskytují v osmi obcích.

Odpadové hospodářství: Na území ORP Tanvald se nenachází žádná skládka odpadů ani spalovna. Významná skládka odpadů s kapacitou 2 800 000 m³ je v katastru obce Košťálov za jižní hranicí ORP. Nejbližší spalovna komunálních odpadů s kapacitou 96 000 t/rok je v Liberci a spalovna nebezpečných odpadů s kapacitou 2200 t/rok je v Jablonci nad Nisou. Obce zajišťují odpadové hospodářství smluvně s firmami na svoz a likvidaci odpadů, případně ve vlastní režii. Sběrný dvůr má 5 obcí z 10. Většina obcí je zapojena do některého ze systémů třídění odpadů. V rámci projektu „Vybudování systému odděleného sběru bioodpadů Tanvaldska“, spolufinancovaného z Operačního programu životního prostředí, byla vytvořena síť sběrných míst s kompostéry pro separaci bioodpadů v 7 obcích - Harrachově, Kořenově, Smržovce, Velkých Hamrech, Jiřetíně pod Bukovou, Albrechticích v Jizerských horách a Zlaté Olešnici.

Ochrana ovzduší: Z hlediska úrovně znečištění ovzduší patří oblast Tanvaldska k místům s poměrně dobrou kvalitou ovzduší. Nejproblematictějším polutantem je benzopyren, jehož zdrojem jsou především vznětové motory, tedy automobilová doprava. Nejvyšší naměřená průměrná hodnota v letech 2007-2011 však nepřekročila imisní limit.

Tab. č. 16: Výskyt škodlivých látek na území ORP

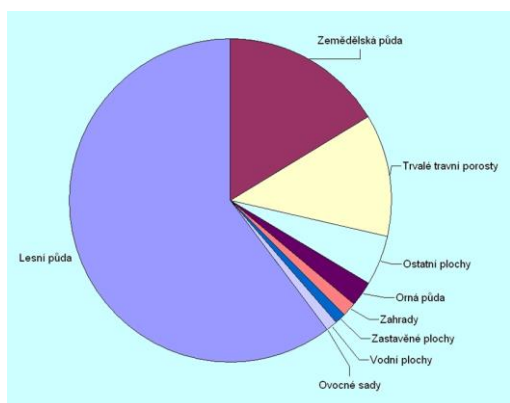
Znečišťující látka	Způsob měření	Imisní limit (µg.m-3)	Nejvyšší hodnota (µg.m-3)
Oxid siřičitý	4. nejvyšší 24 hodinová koncentrace	125	Josefův Důl 16,9, Lučany nad Nisou 17,6
Oxid dusičitý	roční průměr	40	Desná 16,2, Tanvald 14,5
Polétavý prach PM 10	roční průměr	40	Zásada 32,9, Držkov 32,4
Polétavý prach PM2,5	roční průměr	25	Tanvald 15,8
Benzopyren	roční průměr	1 ng.m-3	0,79
Olovo	roční průměr	500 ng.m-3	14 ng.m-3
Arsen	roční průměr	6 ng.m-3	Velké Hamry 1,88 ng.m-3, Desná 2,03 ng.m-3
Kadmium	roční průměr	5 ng.m-3	Lučany nad Nisou 17,6 ng.m-3

Zdroj dat: vlastní šetření

Energetika - obnovitelné zdroje energie: Na území obcí ORP Tanvald existují na vodních tocích regionu malé vodní elektrárny. Dále se v regionu vyskytují fotovoltaické systémy umístěné na střeších domů. Větrná elektrárna v území není žádná.

Zemědělství a lesnictví: ORP Tanvald je území s nejmenším podílem orné a zemědělské půdy, a s nejvyšším podílem lesní půdy. Lesy zauímají v současné době více než 50% území. Kromě hospodářského využití mají lesy v této oblasti zvláště významné ochranné, vodohospodářské a rekreační funkce. V území ORP Tanvald jsou podmínky pro zemědělství z hlediska vnitřní struktury přírodních podmínek výrazně odlišné. Současný stav zemědělství je vzhledem k reliéfu v horských, podhorských, pahorkatinných i údolních částí velice rozdílný. Hlavními plodinami jsou obiloviny a píce v návaznosti na chov skotu.

Graf č. 2: Druhy pozemků na území ORP

Zdroj dat: vlastní šetření

Tab. č. 17: Druhy pozemků na území na území ORP

Druh pozemku	Výměra [ha]
Lesní půda	13727
Zemědělská půda	3713
Trvalé travní porosty	2817
Ostatní plochy	1137
Orná půda	582
Zahrady	308
Zastavěné plochy	253
Vodní plochy	232
Ovocné sady	7

Zdroj dat: vlastní šetření

g. Technická infrastruktura (elektroenergetika, plynárenství, teplárenství, dálkovody, telekomunikace, vodovody a kanalizace pro veřejnou potřebu, odpadové hospodářství, vodní hospodářství, ochrana před povodněmi a živelními pohromami)

Vybavenost technickou infrastrukturou je do značné míry odrazem velikosti obce, neboť malé obce mají omezené rozpočtové možnosti pro budování nákladné infrastruktury a dodavatelé se vzhledem k malému počtu zákazníků rovněž nevyplatí technické sítě budovat. To platí hlavně pro kanalizaci a plynovody.

Vybavenost obcí technickou infrastrukturou je na území ORP Tanvald nadprůměrná. Část rodinných domů má vybudovány bezodtokové jímky s následným vyvážením na ČOV Tanvald. U obce Kořenov je napojení trvale bydlících obyvatel na vodovod velmi nízké (30%). Ve většině obcí je majitelem vodovodů a kanalizací firma SVS a.s. a provozovatelem firma SČVAK, a.s. U obcí Harrachov, Kořenov a Zlatá Olešnice je vodovod v majetku obce. V obcích Albrechtice v Jizerských horách, Kořenov, částečně Jiřetín pod Bukovou, Zlatá Olešnice, Velké Hamry, Smržovka je pouze dešťová kanalizace a mají ji ve svém majetku. V obci Jiřetín pod Bukovou vlastní většinu kanalizační sítě firma DETOA Albrechtice a.s.

Plyn je zaveden celkem v 8 obcích. Obce Zlatá Olešnice a Velké Hamry nejsou plynofikovány. Dodávku plynu na území Tanvald zajišťuje Severočeská plynárenská a.s. Na území ORP Tanvald se nachází 2 významné zdroje CZT – v Tanvaldu Teplárenství s.r.o. a Desné Desenská teplárenská společnost. Území je plně elektrifikováno. Dodávku elektřiny zajišťuje společnost ČEZ Distribuce, a.s. Signál mobilních sítí je na území všech obcí dostupný od všech operátorů. Celkem 4 obcí má obecní rozhlas, přičemž obce Desná, Velké Hamry a Zlatá Olešnice vybudovaly obecní rozhlas v rámci projektu Varovný protipovodňový systém pro území Tanvaldsko. Čtyři obce mají kabelovou televizi a 7 obcí má vybudovaný kamerový systém. Tanvald, Plavy, Velké Hamry a Kořenov kamerový systém vybudovaly v rámci projektu Městský kamerový dohlížecí systém v rámci ORP Tanvald. Systém je napojený na Policii ČR.

h. Rekreace, památky a cestovní ruch

Celá oblast se vyznačuje značným množstvím kulturních památek, které ztraktivňují celé území. V oblasti byla vyhlášena i jedna vesnická památková rezervace - Jizerka. Soupis nejvýznamnějších z nich udávají následující tabulky. Vedle velkého množství památkově chráněných objektů existuje i značné množství objektů, které památkovou ochranu nemají, přesto je jejich role pro zachování historického a kulturního dědictví místa důležitá (objekty lidové architektury, drobná církevní architektura – křížky, boží muka apod.). Na území ORP Tanvald dle statistik NPÚ nejsou žádné národní kulturní památky, městské, vesnické, či krajinné památkové zóny, památky UNESCO

Kromě husté sítě cyklotras a pěších tras, které byly podrobně popsány v kapitole 2.3 existuje v oblasti i několik turisty vyhledávaných naučných stezek a turistických tras.

Na území ORP Tanvald existuje velké množství zařízení různého charakteru pro hromadné ubytování osob. Niž uvedená tabulka je souhrnem významných nemovitých kulturních památek, jak ji vede Český statistický úřad. V území je velké množství architektonicky cenných budov, ačkoliv nejsou KP, ale zachovávají industriální charakter krajiny, viz. tabulka v příloze č. 1.8.1. – tabulka č. 23.

Tab. č. 18: Infocentra na území ORP

Informační centrum	Obec
Infocentrum Albrechtice	Albrechtice v Jizerských horách
Kulturní a informační středisko Riedlova vila Desná	Desná
Informační centrum KRNAP Harrachov	Harrachov
Turistické informační centrum Harrachov	Harrachov
Informační centrum Jizerky pro Vás	Kořenov
Turistické informační centrum Novasol	Smržovka
Městská knihovna a infocentrum Smržovka	Smržovka
Infocentrum Tanvald	Tanvald

Zdroj dat: vlastní šetření

2.1.3. Územní plánování obcí a kraje, širší vztahy území

Následující tabulka uvádí počty obcí s platným územním plánem a strategickým plánem (programem rozvoje obce nebo jiným koncepčním dokumentem řešící rozvoj) v rámci správního obvodu.

Tab. č. 19: Územní a strategické plánování

Název údaje	Hodnota	% z celkového počtu obcí	Komentář
Počet obcí s platným územním plánem	10	100	Všech 10 obcí má schválený územní plán.
Počet obcí s plánem v přípravě	6	60	Celkem 6 obcí si zároveň pořizuje nový územní plán, jde výhradně o obce, které se doposud řídí starším typem územního plánu.
Počet obcí se strategickým plánem (nebo programem rozvoje obce)	4	40	Jedná se o města Desná, Harrachov, Kořenov, Smržovka.

Zdroj dat: vlastní šetření

Mapa č. 2: Územní a strategické plánování

Zdroj dat: vlastní šetření

Žádná obec nemá zpracovanou urbanistickou studii území. Významná část zpracovatelů územních plánů nepochází z regionu, často jde o ateliéry z Prahy. Nejstarší územní plán má nyní obec Harrachov (z roku 1994), která již ale projednává návrh nového ÚP. Obcí, která se řídí nejstarším územním plánem a zároveň nepořizuje nový je Smržovka (ÚPSÚ z roku 2000).

Všeobecně platným problémem je kvalita zpracování územních plánů, rozhodujícím kritériem pro výběr zpracovatele zůstává často výhradně cena. Špatně zpracovaný územní plán přitom může výrazně negativně ovlivnit rozvojové možnosti obce na dlouhá léta.

Se zásadami územního rozvoje kraje je možné se seznámit na webových stránkách příslušného krajského úřadu.

K dalším významným dokumentům z hlediska územního plánování patří:

Program rozvoje Libereckého kraje (<http://regionalni-rozvoj.kraj-lbc.cz/page1884/program-rozvoje-libereckeho-kraje-2014-2020>)

Plán péče o Chráněnou krajinnou oblast Jizerské hory (<http://jizerskehory.ochranaprirody.cz/res/data/139/018385.pdf>)

Rozbory chráněné krajinné oblasti Jizerské hory (<http://jizerskehory.ochranaprirody.cz/veci-uredni-spravni-agenda/spravni-agenda/>)

Územní plány jednotlivých obcí (Tanvald, Desná, Harrachov, Kořenov, Velké Hamry, Smržovka, Plavy, Zlatá Olešnice, Jiřetín pod Bukovou, Albrechtice v Jizerských horách - zveřejněny na internetových stránkách obcí)

Koncepce rozvoje cestovního ruchu v Desné (http://www.mesto-desna.cz/dokumenty/organizace/koncepce_CR_Desna.pdf)

Komunitní plán zdraví a kvality života (http://www.mesto-desna.cz/dokumenty/mesto/2008/komunitni_plan.pdf)

Komunitní plán sociálních služeb Mikroregionu Tanvaldsko (<http://www.tanvald.cz/mestskyurad/uzemneanalytickepodklady/>)

Program obnovy venkova (<http://www.jiretinpb.cz/dokumenty-vyhlasky/>)

Rozvojový plán obce Zlatá Olešnice (<http://www.zlata-olesnice.cz/17693/novy-uzemni-plan/>)

Strategický plán rozvoje města Desná (http://www.mesto-desna.cz/dokumenty/mesto/2011/STRATEGIE_28_4_2011final.pdf)

Z územního plánování na úrovni obcí (územní plány jednotlivých obcí), kraje (zásady územního rozvoje) a státu (politika územního rozvoje) plynou následující významná omezení, příležitosti či limity: emisní limity, ochrana půdy, plán CHKO Jizerské hory, KRNAP, pravidla pro ochranu vod, zákon o památkách, Povodňový plán Libereckého kraje, Povodí Labe (vodní zákon ovlivňuje území z hlediska ochrany zdrojů pitné vody a ochranu před povodněmi – zátopová území), restituční zákon.

Tab. č. 20: Partnerská města obcí na území ORP

Obec	Partnerské město
Albrechtice v Jizerských horách	Wleń, Mściwojów (Polsko)
Desná	Malschwitz (Německo)
Harrachov	Szklarska Poręba (Polsko)
Jiřetín pod Bukovou	Wleń, Mściwojów (Polsko)
Kořenov	Stará Kamenice (Polsko)
Smržovka	Weidenberg, Rammenau (Německo)
Tanvald	Burbach, Wittichenau (Německo), Lubomierz (Polsko)
Plavy	Paszowice (Polsko)
Zlatá Olešnice	Osiiecznica (Polsko)

Zdroj dat: vlastní šetření

2.1.4. Aktéři regionálního rozvoje

Následující tabulka popisuje stručně klíčové aktéry rozvoje území správního obvodu.

Tab. č. 21: Popis klíčových aktérů

Název údaje	Počet aktérů toho druhu	Komentář
město Tanvald, Harrachov	2	Města Tanvald a Harrachov jsou přirozeným i správním centrem území. Na území města Harrachov se nachází sklárna Novosad a syn.

obec Jiřetín pod Bukovou, Zlatá Olešnice	2	Na území těchto obcí se nachází známé továrna na výrobu hraček a muzeum výroby hraček Detoa Albrechtice, s.r.o. a regionální producent farma Doleneč.
Ostatní obce SO	6	Obce v SO ORP Tanvald, pečují o rozvoj svého území.
Liberecký kraj	1	Správa silnic, zřizovatel středních škol, nemocnic, ...
Česká republika	1	Důležitý např. z hlediska PÚR (dopravní koridor jde přes území SO)
Mikroregion Tanvaldsko	1	Podpora rozvoje regionu Tanvaldska, zejména činnostmi, které směřují ve prospěch obcí.
MAS Rozvoj Tanvaldska	1	Podpora rozvoje regionu Tanvaldska, zejména činnostmi, které směřují ve prospěch obcí, NNO, drobných podnikatelů, malých a středních podniků a dalších subjektů v regionu.
Detoa Albrechtice s.r.o., Jablonex group, a.s., Preciosa Ornela, a.s. ...	3	Významní zaměstnavatelé.
Masarykova základní škola a Obchodní akademie Tanvald, Gymnázium Tanvald	2	Střední školy na území ORP Tanvald.

Zdroj dat: vlastní šetření

Na území správního obvodu zasahuje pouze jeden mikroregion. Významným aktérem regionálního rozvoje je MAS Rozvoj Tanvaldska, která působí na území tří mikroregionů: Tanvaldsko, Jizerské hory a Železnobrodsko. MAS Rozvoj Tanvaldska je tvořena 14 obcemi. Na území okresu Jablonec nad Nisou leží 13 obcí, v okrese Semily leží pouze obec Harrachov. Ve sledovaném území žije víc než 25 000 obyvatel, přičemž nejvíce obyvatel, přibližně 26%, žije ve městě Tanvald. Rozloha území MAS Rozvoj Tanvaldska je přibližně 237 km².

2.2. Souhrnná SWOT analýza území správního obvodu

Tab. č. 22: SWOT analýza

Silné stránky:	Slabé stránky:
1. Poměrně dobrá síť mateřských škol a základních škol	1. Špatná a zhoršující se kvalita krajských a místních komunikací
2. Vysoká hustota silniční sítě	2. Vysoké náklady na údržbu sítě místních komunikací
3. Existence železničních tratí	3. Postupné snižování počtu obyvatel (stárnutí populace)
4. Hustá síť cyklotras a pěších tras	4. Nedostačující kvalita železničních tratí
5. Nadprůměrná vybavenost technickou infrastrukturou převážně v centrálních částech obcí	5. Vedení většiny cyklotras po silnicích III. třídy
6. Dobrý signál mobilních sítí v celém území	6. Vyšší kriminalita
7. Vysoké rozšíření sběru tříděného odpadu,	7. Špatný technický stav sítí technické infrastruktury

biodpadu	
Příležitosti:	Hrozby:
1. Prostředky nejen z fondů EU na rozvoj dopravní a technické infrastruktury	1. Další zhoršení kvality silniční sítě
2. Rozvoj cyklistické dopravy, oddělené jízdní pruhy pro cyklisty	2. Chátrání železničních tratí
3. Protipovodňová opatření na tocích se stanoveným záplavovým územím	3. Nárůst zátěže z kamionové dopravy
4. Rozvoj a podpora podnikání	4. Odklad realizace staveb dopravní a technické infrastruktury
5. Zlepšení systémů prevence a represe	5. Omezení investic do průběžné údržby a oprav dopravní a technické infrastruktury
6. Dobudování MŠ v Držkově a Jiřetíně pod Bukovou	6. Útlum veřejné dopravy hlavně do malých obcí
7. Investice obcí do ploch pro bydlení	7. Možná redukce sítě škol všech stupňů

Zdroj dat: vlastní šetření

Tak jako v jiných částech ČR se i na území ORP Tanvald nachází objekty brownfields, které by při svém využití mohly představovat významný potenciál pro rozvoj. Tomu brání vysoké finanční náklady na revitalizaci, nejasné majetkové a právní vztahy apod. Liberecký kraj vede poměrně podrobnou databázi těchto objektů. Opětovné využití takovýchto objektů lze považovat za rozvojovou potřebu území.

Obecně mezi základní rozvojové potřeby patří dostatečné plochy pro rozvoj bydlení. Zasiťovány jsou pozemky jen ve 3 obcích. Pro další rozvoj území je proto nezbytným předpokladem rozšířit nabídku těchto ploch a především investovat do jejich technické vybavenosti.

Na území ORP Tanvald eviduje Český statistický úřad téměř 7000 ekonomických subjektů. Do kategorie středních a velkých podniků lze však zařadit pouze několik subjektů. V území působí velké množství malých firem a podnikatelů fyzických osob. Z dostupných dat nelze určit, které z těchto subjektů v sobě mají rozvojový potenciál a jaká je jejich aktuální hospodářská situace. Pro stabilitu ekonomického prostředí celého ORP Tanvald je důležitá odvětvová diverzifikace ekonomických subjektů. V ORP Tanvald neexistuje jeden majoritní zaměstnavatel, což je výhodou. Z dotazníkového šetření po obcích vyplynuly problémy s nepřizpůsobivými občany (vandalismus, krádeže ...), které činí velkou zátěž pro obce.

Ekonomickou prosperitu ekonomických subjektů na svém území nemůže sám Mikroregion žádným relevantním způsobem ovlivnit, vytváření příznivého podnikatelského prostředí po stránce právních a administrativních podmínek zajišťuje stát z centrální úrovně. Lokalizaci firem může napomoci např. nabídka prostor pro podnikání, např. na revitalizovaných plochách brownfields, případně nabídka nových rozvojových ploch (greenfields), které však svým umístěním a charakterem nebudou mít negativní vliv na životní prostředí v lokalitě. Liberecký kraj eviduje na území Mikroregionu Tanvaldsko jedinou plochu greenfields – na území Smržovky. Pro rozvoj podnikání jsou důležité i investice do dopravní (zejména silniční sítě) a technické infrastruktury a péče o rozvoj a udržení základní občanské vybavenosti.

Zásadním faktorem pro zvýšení atraktivity života v ORP Tanvald je vytvoření vhodných podmínek pro kulturní a sportovní vyžití a vyhovující občanská vybavenost. Na Tanvaldsku působí řada různých neziskových organizací a spolků, které jsou v různé míře i finančně podporovány z rozpočtů obcí případně kraje nebo pomocí různých národních grantů. Celkově však v souladu s celorepublikovými

trendy platí, že činnost těchto spolků je do velké míry závislá na nezištné dobrovolné práci jejich členů ve volném čase. Jednou z potřeb proto je alespoň udržet, lépe však rozvíjet lidský potenciál těchto kulturních a sportovních spolků.

Vzhledem k poloze území ORP Tanvald má cestovní ruch pro tuto oblast velký význam a skýtá velmi významný rozvojový potenciál. Ten je do značné míry limitován přírodním charakterem území (CHKO Jizerské hory, KRNP). Pro jeho iniciaci je nutný cílený marketing, spolupráce jednotlivých aktérů na poli cestovního ruchu (informační centra, ubytovací a stravovací služby, provozovatelé atraktivit) a

zástupci ochrany přírody a krajiny, investice do turistické a podpůrné infrastruktury. Handicapem je přílišná koncentrace návštěvníků do několika málo lokalit a sezónnost nabídky.

V území je možné sdružit vlastní prostředky, byť rozpočtové možnosti jednotlivých obcí, především těch malých jsou značně omezené. Kromě dnes prioritně využívaných dotací z fondů EU poskytují různé granty a dotace stát i kraj.

2.3. Přílohy

Tab. č. 23: Významné nemovitě kulturní památky na území ORP

Památky	Obec
Protržená přehrada na Bílé Desné	Albrechtice v Jizerských horách
Kostel Nanebevzetí Panny Marie	Desná – Desná I.
Starokatolický kostel Nanebevstoupení Páně a fara	Desná – Desná I.
Riedlova pohřební kaple	Desná – Desná II.
Riedlova vila	Desná – Desná II.
Kotrčova vila	Desná – Desná II.
Kaplička na Novině	Desná – Desná III.
Železniční ozubnicová trať s provozními objekty	Kořenov
Kostel sv. Jana Křtitele	Kořenov – Polubný
Kostel sv. Františka serafinského	Tanvald – Šumburk nad Desnou
Sklárna – panský dům, brusírna, vzorkovna	Harrachov
Kostel sv. Vincence de Paula	Albrechtice v Jizerských horách
Sousoší Piety	Velké Hamry – Bohdalovice
Pomník katastrofy na Bílé Desné	Desná – Desná I.
Hrad Navarov, zřícenina	Zlatá Olešnice – Návarov
Zámek Navarov s parkem	Zlatá Olešnice – Návarov
Kostel sv. Víta	Kořenov - Příchovice
Rozhledna Hvězda (Štěpánka)	Kořenov – Příchovice
Socha sv. Jana Nepomuckého	Kořenov – Příchovice
Kaplička	Kořenov - Rejdice
Socha sv. Antonína Paduánského	Kořenov - Rejdice
Socha sv. Jana Nepomuckého	Kořenov – Rejdice
Kostel Archanděla Michaela	Smržovka
Kříž (Jelení kout u č.p.157)	Smržovka
Venkovská usedlost e.č.24	Smržovka
Socha sv. Anny	Zlatá Olešnice - Stanový
Sousoší největší trojice	Zlatá Olešnice - Stanový

Venkovská usedlost Antala Staška	Zlatá Olešnice – Stanový
Pomník Svárovské stávký	Velké Hamry - Svárov
Socha sv. Josefa	Tanvald – Šumburk nad Desnou
Kaplička sv. Anny	Tanvald
Kostel sv. Martina	Zlatá Olešnice
Sousoší piety	Zlatá Olešnice
Kostel sv. Václava	Harrachov
Brusírna skla č.p.73	Harrachov
Jizerka (vesnická památková rezervace)	Kořenov - Jizerka

Zdroj dat: vlastní šetření

3. Téma 1: Školství

3.1. Analytická část: definice a analýza řešených problémů

3.1.1. Vymezení a zdůvodnění řešeného problému

Vytváření podmínek pro rozvoj výchovy a vzdělávání je jednou z významných aktivit obce, kterou jí umožňuje zákon o obcích. Za tím účelem obec pro poskytování předškolního vzdělávání a plnění povinnosti zajistit podmínky pro předškolní vzdělávání v posledním roce před zahájením povinné školní docházky pro děti s trvalým pobytem na území obce zřizuje svou mateřskou školu, nebo se za určitých smluvních podmínek dohodne s jinou obcí, případně se svazkem obcí. Také pro základní vzdělávání buď zřizuje svoji základní školu, nebo se postará o plnění povinné školní docházky v základní škole zřizované jinou obcí nebo svazkem obcí. Oblast předškolního a základního vzdělávání se tak stává problémem, který nelze řešit pouze na území jedné obce. Jde o oblast, které se musí společně věnovat (např. i s ohledem na dojíždění za prací v celém spádovém regionu) jak malé obce tak střední a velká města.

Populační vlny se dlouhodobě promítnou do rozvoje regionálního školství a jednotlivých územních celků. Vzhledem k demografickému vývoji mají zejména malé obce problémy s udržení potřebného počtu dětí ve školách. Je zde silná tendence posílat děti do lépe vybavených městských škol nebo jde jenom o proces, kdy dítě jede do školy s rodičem do místa jeho pracoviště. Dojíždění se však stává palčivým problémem nejen pro obce, rodiče a děti, ale i pro nejbližší města, která nemají ve svých školách dostatečnou kapacitu. V okolí velkých měst a příměstských oblastech je akutní otázkou k řešení otázka přeplněnosti mateřských škol.

Ustanovení školského zákona také vymezuje povinnost obce zajišťovat ty výdaje škol a školských zařízení, které nejsou hrazeny ze státního rozpočtu. Obce jsou však často nuceny podporovat školy nad rámec svých povinností. Ač tedy nemají přímou povinnost na některé oblasti přispívat (např. platy pedagogických a nepedagogických pracovníků, školní pomůcky), hledají finanční prostředky ve svých někdy opravdu napjatých rozpočtech, aby školám v jejich svízelné situaci pomohly. Bohužel, ani úprava v rámci zákona o rozpočtovém určení daní zdaleka nezohledňuje náklady potřebné na zázemí pro vzdělávání, a tak se čím dál častěji objevuje rozdíl mezi tím, co by škola potřebovala, a tím, co jí obec může poskytnout v rámci svých finančních možností.

Pro kvalitu života obyvatel dané obce a území je důležitou oblastí také kultura a trávení volného času. Možnosti neformálních volnočasových aktivit a vlastní iniciativy obyvatel související s lokálními tradicemi se projevují spíše na venkově než ve velkých městech. Právě škola jako komunitní centrum zde sehrává velmi významnou roli.

Právě meziobecní spolupráce by mohla přinést odpověď na otázku, jakými cestami a prostředky lze z pohledu zřizovatelů nejen udržet optimálně dimenzovanou síť škol, ale především jak pozitivně působit na zvyšování kvality a vybavenosti škol a školských zařízení včetně ovlivňování a zlepšování jejich rozvoje a úrovně vzdělávání v nich. Díky této spolupráci může navíc docházet k přeměně škol na kulturní, společenská a komunitní centra svých lokalit, kdy škola získá prostor a podmínky pro svou kreativitu a jako otevřené společenské centrum naplní širší vzdělávací a volnočasovou nabídku nejen pro žáky školou povinné, ale také pro ostatní občany.

Meziobecní spolupráce může přispět k hledání nových řešení nejen v oblasti předškolního a základního vzdělávání s ohledem na kompetence obcí na úrovni území ORP. Jedná se o dlouhodobý proces budování důvěry a spolupráce v co nejvyšší míře mezi místní správou, školou, veřejností, společenskými skupinami a organizacemi o vytváření místního partnerství. Zapojení jednotlivců i veřejnosti do dílčích záměrů rozvoje obce nebo regionu, propojení jejich ekonomických, sociálních a

ekologických aspektů pak otevírá další možnosti rozvoje plnohodnotného života ve městech i na venkově.

Základní legislativa

- Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) ve znění pozdějších předpisů vymezuje kompetence a úkoly jednotlivých orgánů ve školství, a to jak orgánů samosprávy, tak i orgánů vykonávajících státní správu
- Zákon č. 562/2004 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím školského zákona, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, upravuje předpoklady pro výkon činnosti pedagogických pracovníků, jejich pracovní dobu, další vzdělávání a kariérní systém. Vztahuje se na pedagogické pracovníky škol a školských zařízení, které jsou zapsány do rejstříku škol a školských zařízení a na pedagogické pracovníky v zařízeních sociálních služeb.
- Vyhlášky ke školskému zákonu
- Ostatní vyhlášky
- Vyhlášky k zákonu o pedagogických pracovnících
- Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů upravuje tvorbu, postavení, obsah a funkce rozpočtů územních samosprávných celků, jimiž jsou obce a kraje a stanoví pravidla hospodaření s finančními prostředky územních samosprávných celků. Upravuje také zřizování nebo zakládání právnických osob územních samosprávných celků. Ustanoveními tohoto zákona se řídí také hospodaření dobrovolných svazků obcí, pokud tento zákon nestanoví jinak, a zřizování příspěvkových organizací v oblasti školství svazkem obcí.
- Zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole), vymezuje uspořádání a rozsah finanční kontroly vykonávané mezi orgány veřejné správy, mezi orgány veřejné správy a žadateli nebo příjemci veřejné finanční podpory a uvnitř orgánů veřejné správy. Stanoví předmět, hlavní cíle a zásady finanční kontroly vykonávané podle tohoto zákona a podle zvláštních právních předpisů, pokud tak tyto předpisy stanoví.
- Zákon č. 552/1991 Sb., o státní kontrole, v platném znění, upravuje výkon státní kontroly v České republice.
- Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, stanoví v souladu s právem Evropské unie rozsah a způsob vedení účetnictví, požadavky na jeho průkaznost a podmínky předávání účetních záznamů pro potřeby státu
- Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zařízení), ve znění pozdějších předpisů
- Zákon 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní, ve znění pozdějších předpisů upravuje rozpočtové určení daně z přidané hodnoty, daní spotřebních, daní z příjmů, daně z nemovitostí a daně silniční.

3.1.2. Popis základního a mateřského školství správního obvodu (situační analýza, finanční analýza), očekávaný vývoj

Obecné informace

Tab. č. 24: Definice správního obvodu z pohledu předškolního a základního vzdělání

Skupina obcí s počtem obyvatel pro správní obvod Tanvald	200 až 499	500 až 999	1 000 až 1 999	2 000 až 4 999	5 000 až 9 999	celkem
2012/2013						
-Počet obcí	1	3	2	3	1	10
-Počet ZŠ – 1. a 2. stupeň	-	-	1	2	2	5
-Počet ZŠ – jen 1. stupeň	-	-	1	-	-	1
-Počet MŠ	-	-	2	3	1	6
-Gymnázia	-	-	-	-	1	1
- Sloučené organizace (ZŠ+MŠ, ZŠ+SŠ, atd.)	1	2	-	2	1	6
-Počet jiných zařízení	-	-	-	-	2	2

Zdroj dat: ČSÚ

Počet obyvatel obcí klesá, ovšem stále jejich počet spadá do uvedených kategorií. Jiná zařízení - DDM Tanvald, ZUŠ Tanvald - obě mají odloučená pracoviště - viz tab. 49 (ZUŠ podle zřizovatelů dle obcí v ORP) a 51 (Přehled středisek volného času podle zřizovatele v ORP). Mezi ZŠ patří i ZŠ Horní Tanvald pro žáky s LMP (původně zvláštní, praktická).

Tab. č. 25

2011/2012						
-Počet obcí	1	3	2	3	1	10
-Počet ZŠ – 1. a 2. stupeň	-	-	1	2	2	5
-Počet ZŠ – jen 1. stupeň	-	-	1	-	-	1
-Počet MŠ	-	-	2	3	1	6
-Gymnázia	-	-	-	-	1	1
- Sloučené organizace (ZŠ+MŠ, ZŠ+SŠ, atd.)	1	2	-	2	1	6
-Počet jiných zařízení	-	-	-	-	2	2

Zdroj dat: ČSÚ

Pro r. 2006/7-2012/13: ZŠ 1. + 2. st. - Harrachov, Smržovka, Vel. Hamry, Tanvald Sportovní, Horní Tanvald, ZŠ jen 1.st. - Plavy, MŠ - Harrachov, Plavy, Smržovka, Desná, Vel.Hamry, Tanvald, sloučené org. - Albrechtice (MŠ+ZŠ), Kořenov (MŠ+ZŠ), Zlatá Olešnice (MŠ+ZŠ), Desná (MŠ+ZŠ), Tanvald (ZŠ+OA), Velké Hamry II (MŠ+ZŠ), jiné - ZUŠ, DDM

Tab. č. 26

2010/2011						
-Počet obcí	1	3	2	3	1	10
-Počet ZŠ – 1. a 2. stupeň	-	-	1	2	2	5
-Počet ZŠ – jen 1. stupeň	-	-	1	-	-	1
-Počet MŠ	-	-	2	3	1	6
-Gymnázia	-	-	-	-	1	1

- Sloučené oragnizace (ZŠ+MŠ, ZŠ+SŠ, atd.)	1	2	-	2	1	6
-Počet jiných zařízení	-	-	-	-	2	2

2009/2010						
-Počet obcí	1	3	2	3	1	10
-Počet ZŠ – 1. a 2. stupeň	-	-	1	2	2	5
-Počet ZŠ – jen 1. stupeň	-	-	1	-	-	1
-Počet MŠ	-	-	2	3	1	6
-Gymnázia	-	-	-	-	1	1
- Sloučené oragnizace (ZŠ+MŠ, ZŠ+SŠ, atd.)	1	2	-	2	1	6
-Počet jiných zařízení	-	-	-	-	2	2

2008/2009						
-Počet obcí	1	3	2	3	1	10
-Počet ZŠ – 1. a 2. stupeň	-	-	1	2	2	5
-Počet ZŠ – jen 1. stupeň	-	-	1	-	-	1
-Počet MŠ	-	-	2	3	1	6
-Gymnázia	-	-	-	-	1	1
- Sloučené oragnizace (ZŠ+MŠ, ZŠ+SŠ, atd.)	1	2	-	2	1	6
-Počet jiných zařízení	-	-	-	-	2	2

2007/2008						
-Počet obcí	1	3	2	3	1	10
-Počet ZŠ – 1. a 2. stupeň	-	-	1	2	2	5
-Počet ZŠ – jen 1. stupeň	-	-	1	-	-	1
-Počet MŠ	-	-	2	3	1	6
-Gymnázia	-	-	-	-	1	1
- Sloučené oragnizace (ZŠ+MŠ, ZŠ+SŠ, atd.)	1	2	-	2	1	6
-Počet jiných zařízení	-	-	-	-	2	2

2006/2007						
-Počet obcí	1	3	2	3	1	10
-Počet ZŠ – 1. a 2. stupeň	-	-	1	2	2	5
-Počet ZŠ – jen 1. stupeň	-	-	1	-	-	1
-Počet MŠ	-	-	2	3	1	6
-Gymnázia	-	-	-	-	1	1
- Sloučené oragnizace (ZŠ+MŠ, ZŠ+SŠ, atd.)	1	2	-	2	1	6
-Počet jiných zařízení	-	-	-	-	2	2

Zdroj dat: ČSÚ

V r. 2005/6 byly v ORP Tanvald 4 ZŠ (1. st.) a od r. 2006/7 jedna ZŠ (Plavy). Ke 3 ZŠ přibyly MŠ, přesunuly se tak do řádků sloučených organizací (Albrechtice, Desná, Vel. Hamry II). Situace se stabilizovala a je stejná i v r. 2013/14.

Tab. č. 27

2005/2006						
-Počet obcí	1	3	2	3	1	10
-Počet ZŠ – 1. a 2. stupeň	0	0	1	2	1	4
-Počet ZŠ – jen 1. stupeň	1	1	1	1		4
-Počet MŠ			2	3	1	6

-Gymnázia				1	1
- Sloučené oragnizace (ZŠ+MŠ, ZŠ+SŠ, atd.)		1		1	3
-Počet jiných zařízení				1	3

Zdroj dat: ČSÚ

V ORP Tanvald byly do konce r. 2005/6 dvě tzv. zvláštní školy. Od r. 2006/7 jsou sloučeny do jedné s názvem Základní škola, která je v dalších tabulkách vedena pod ZŠ. Prakticky se jedná o školu pro děti s LMP (praktickou).

Tab. č. 28: Počty škol/školských zařízení v jednotlivých obcích ORP

ORP Tanvald	celkem ředitelství	z toho						
		MŠ	ZŠ	ZUŠ	SVČ	ZŠ speciální / se speciálními třídami	MŠ speciální / se speciálními třídami	gymnázia
celkem škol	21	11	12	1	1	0	0	1
Tanvald	7	1	3	1	1	0	0	1
Smržovka	2	1	1					
Velké Hamry	3	2	2					
Desná v Jiz. horách	2	2	1					
Harrachov	2	1	1					
Kořenov	1	1	1					
Jiřetín pod Bukovou	0	0	0					
Albrechtice v Jiz. horách	1	1	1					
Plavy	2	1	1					
Zlatá Olešnice	1	1	1					

Zdroj dat: výkazy MŠMT, webové stránky obcí

Mezi ZŠ je uvedena i ZŠ Horní Tanvald (praktická). ZUŠ Tanvald - učitelé této ZUŠ dojíždějí učit žáky do obcí Desná v J/h, Kořenov, Smržovka, Josefův Důl - viz tab.49 (ZUŠ podle zřizovatelů dle obcí v ORP). V obci Jiřetín p/B není MŠ, ani ZŠ, děti dojíždějí do obcí Albrechtice v J/h, Smržovka nebo Josefův Důl (ORP Jablonec n/N). V ORP je gymnázium s dlouholetou tradicí, čtyřleté a od r. 1990 navíc i osmileté a je pro celou spádovou oblast ORP s přesahem (dojíždějí studenti z ORP Jablonec n/N).

Počty SOUKROMÝCH škol/školských zařízení v jednotlivých obcích ORP

V území ORP Tanvald není žádná soukromá škola a školské zařízení.

Počty CÍRKEVNÍCH škol / školských zařízení v jednotlivých obcích ORP

V území ORP Tanvald není žádná církevní škola a školské zařízení.

Tab. č. 29: Pracovníci ve školství ORP

typ školy, zařízení	průměrný přepočtený počet pracovníků		
	celkem	z toho	
		pedagogů	nepedagogů
2012/2013			
mateřské školy	55,3	53,5	1,8
základní školy	135,1	120,7	14,4

základní umělecké školy	13	12,2	0,8
gymnázia	7,6	7	0,6
mateřské školy pro děti se SVP	0	0	0
základní školy pro žáky se SVP	14	10,2	3,8
školní družiny a kluby	15,7	15,7	0
střediska pro volný čas dětí a mládeže	3,6	2	1,6
zařízení školního stravování	18,39	0	18,39
celkem rok 2012/2013	262,69	221,3	41,39

Zdroj dat: výkaz MŠMT, SO ORP Tanvald

ZŠ Horní Tanvald je uvedena v řádku pro ZŠ pro žáky se SVP, neboť počet pedagogů je odlišný od standardních ZŠ.

Počet pedagogů v základních školách postupně klesá s počtem žáků - viz tab. 31 (ZŠ zřizované v ORP Tanvald). Počet pedagogů v mateřských školách stoupl po r. 2009 a výrazně ještě po r. 2012 nárůstem kapacity MŠ - viz tab. 41 (Celkové počty MŠ dle zřizovatele v ORP).

Údaje o pracovnících v zařízeních školního stravování je poníženo o tanvaldské ZŠ z důvodu zajišťování stravování externí firmou (viz tab. 54 – Školní jídelny zřizované obcemi v ORP a 55 – Údaje o pracovnících ve školních jídelnách dle zřizovatelů v ORP).

Tab. č. 30

2011/2012			
mateřské školy	54,9	54,1	0,8
základní školy	140,1	124,3	15,8
základní umělecké školy	12,9	12,1	0,8
gymnázia	8,7	7,9	0,8
mateřské školy pro děti se SVP	0	0	0
základní školy pro žáky se SVP	14,3	10,3	4
školní družiny a kluby	16	16	0
střediska pro volný čas dětí a mládeže	3,6	2	1,6
zařízení školního stravování	18,45	0	18,45
celkem rok 2011/2012	268,95	226,7	42,25

2010/2011			
mateřské školy	51	49,2	1,8
základní školy	138,9	124,8	14,1
základní umělecké školy	12,15	11,4	0,75
gymnázia	7,8	7	0,8
mateřské školy pro děti se SVP	0	0	0
základní školy pro žáky se SVP	13,2	10,4	2,8
školní družiny a kluby	17	17	0
střediska pro volný čas dětí a mládeže	3,45	1,9	1,55
zařízení školního stravování	17,9	0	17,9
celkem rok 2010/2011	261,4	221,7	39,7

2009/2010			
mateřské školy	50,4	48,8	1,6
základní školy	145,6	126,5	19,1
základní umělecké školy	11,9	11,3	0,6
gymnázia	7,9	7,8	0,1
mateřské školy pro děti se SVP	0	0	0

základní školy pro žáky se SVP	14,8	11,4	3,4
školní družiny a kluby	16,7	16,7	0
střediska pro volný čas dětí a mládeže	3,5	2	1,5
zařízení školního stravování	18,3	0	18,3
celkem rok 2009/2010	269,1	224,5	44,6

2008/2009			
mateřské školy	50,2	47,4	2,8
základní školy	145,1	125,4	19,7
základní umělecké školy	12,15	11,5	0,65
gymnázia	8,1	7,7	0,4
mateřské školy pro děti se SVP	0	0	0
základní školy pro žáky se SVP	15,2	11,1	4,1
školní družiny a kluby	16,6	16,6	0
střediska pro volný čas dětí a mládeže	3,2	1,95	1,25
dětské domovy	0	0	0
zařízení školního stravování	18,3	0	18,3
celkem rok 2008/2009	268,85	221,65	47,2

2007/2008			
mateřské školy	48,9	47,9	1
základní školy	145,7	127,6	18,1
základní umělecké školy	0	0	0
gymnázia	8,4	7,8	0,6
mateřské školy pro děti se SVP	0	0	0
základní školy pro žáky se SVP	13,8	10,8	3
školní družiny a kluby	16,8	16,8	0
střediska pro volný čas dětí a mládeže	0	0	0
dětské domovy	0	0	0
zařízení školního stravování	18	0	18
celkem rok 2007/2008	251,6	210,9	40,7

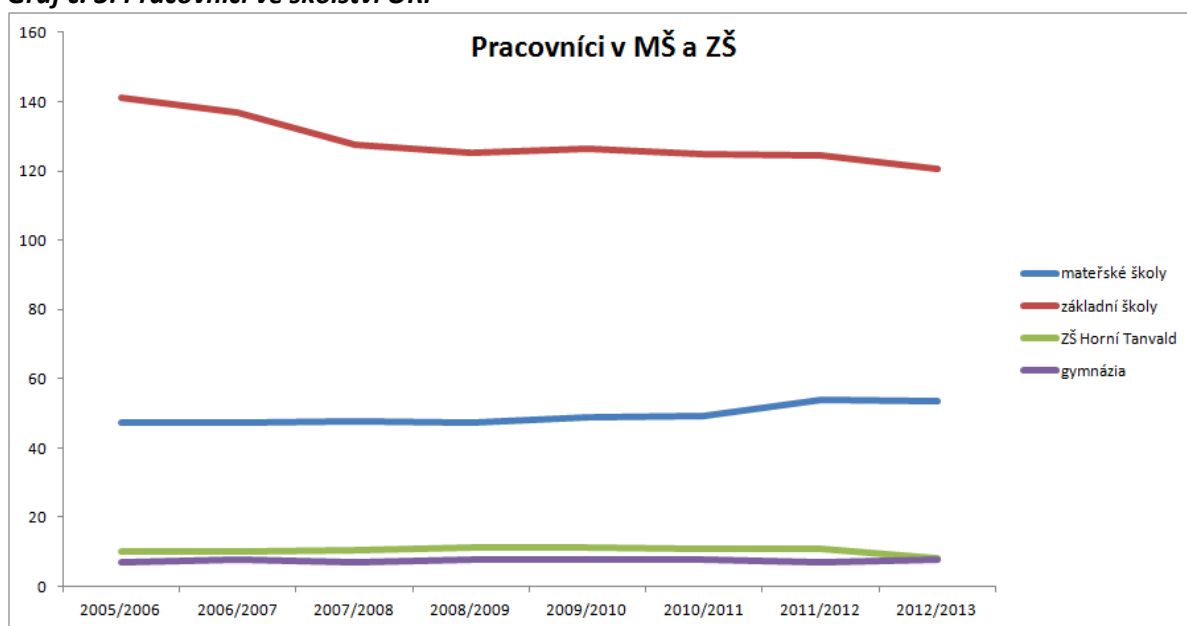
2006/2007			
mateřské školy	47,5	47,2	0,3
základní školy	156,9	136,7	20,2
základní umělecké školy	0	0	0
gymnázia	7,2	7,2	0
mateřské školy pro děti se SVP	0	0	0
základní školy pro žáky se SVP	13,8	10,8	3
školní družiny a kluby	17,4	17,4	0
střediska pro volný čas dětí a mládeže	0	0	0
zařízení školního stravování	18,2	0	18,2
celkem rok 2006/2007	261	219,3	41,7

2005/2006			
mateřské školy	47,6	47,3	0,3
základní školy	160,9	141	19,9
základní umělecké školy	0	0	0
gymnázia	8,3	7,7	0,6

mateřské školy pro děti se SVP	0	0	0
základní školy pro žáky se SVP	8,6	8	0,6
školní družiny a kluby	18	18	0
střediska pro volný čas dětí a mládeže	0	0	0
zařízení školního stravování	18,35	0	18,35
celkem rok 2005/2006	261,75	222	39,75

Zdroj dat: výkaz MŠMT, SO ORP Tanvald

Graf č. 3: Pracovníci ve školství ORP

Základní vzdělávání

Tab. č. 31: Počet ZŠ za ORP

Za ORP Tanvald	počet základních škol		
	celkem	úplné	neúplné
2012/2013			
obec	11	6	5
kraj	1	1	0
církev	0	0	0
Soukromá ZŠ	0	0	0
celkem	12	7	5

Zdroj dat: výkaz MŠMT, vlastní šetření (informace od starostů obcí)

Neúplné jsou školy v menších obcích (Kořenov, Albrechtice v J/h, Plavy, Zlatá Olešnice), nebo v odlehlé části města (Velké Hamry II). Úplná ZŠ zřizovaná Libereckým krajem je ZŠ Horní Tanvald (Ize říci praktická), kde jsou třídy seskupeny dle individuálních potřeb žáků (zřizuje Liberecký kraj).

Tab. č. 32

2011/2012			
obec	11	6	5
kraj	1	1	0
církev	0	0	0

Soukromá ZŠ	0	0	0
celkem	12	7	5

2010/2011			
obec	11	6	5
kraj	1	1	0
církev	0	0	0
Soukromá ZŠ	0	0	0
celkem	12	7	5

2009/2010			
obec	11	6	5
kraj	1	1	0
církev	0	0	0
Soukromá ZŠ	0	0	0
celkem	12	7	5

2008/2009			
obec	11	6	5
kraj	1	1	0
církev	0	0	0
Soukromá ZŠ	0	0	0
celkem	12	7	5

2007/2008			
obec	11	6	5
kraj	1	1	0
církev	0	0	0
Soukromá ZŠ	0	0	0
celkem	12	7	5

2006/2007			
obec	11	6	5
kraj	1	1	0
církev	0	0	0
Soukromá ZŠ	0	0	0
celkem	12	7	5

2005/2006			
obec	11	6	5
kraj	2	2	0
církev	0	0	0
Soukromá ZŠ	0	0	0
celkem	13	8	5

Zdroj dat: výkaz MŠMT, SO ORP Tanvald, webové stránky obcí

Dvě původně „zvláštní“ školy později sloučené do 1 ZŠ - viz tab. 24 (Definice správního obvodu Tanvald z pohledu předškolního a základního vzdělávání).

Tab. č. 33: Počet malotřídních ZŠ v jednotlivých obcích ORP

ORP Tanvald Název obce	počet škol celkem	z toho					
		jednotřídní	dvoutřídní	trojtřídní	čtyřtřídní	pětitřídní	vícetřídní
celkem škol	6	2	1	2	0	0	1
Tanvald	1	-	-	-	-	-	1
Smržovka	0	-	-	-	-	-	-
Velké Hamry	1	1	-	-	-	-	-
Desná v Jiz. horách	0	-	-	-	-	-	-
Harrachov	0	-	-	-	-	-	-
Kořenov	1	-	-	1	-	-	-
Jiřetín pod Bukovou	0	-	-	-	-	-	-
Albrechtice v Jiz. horách	1	-	1	-	-	-	-
Plavy	1	-	-	1	-	-	-
Zlatá Olešnice	1	1	-	-	-	-	-

Zdroj dat: webové stránky ZŠ a obcí, vlastní šetření (starostové obcí, ředitelé škol)

Na území ORP je 5 malotřídních ZŠ (z nichž ke 4 ZŠ jsou přidruženy i MŠ) a jedna vícetřídní - ZŠ Horní Tanvald, praktická ZŠ se šesti třídami.

ZŠ zřizované v ORP

Tab. 34: ZŠ ZŘIZOVANÉ OBCEMI, popřípadě krajem

školní rok	počet ZŠ	samost. ZŠ	počet běžných tříd	počet speciálních tříd	počet žáků	úv. pedag.	počet žáků na 1 pedag.	počet žáků na třídu	počet žáků na školu
2011/2012	12	6	86	7	1622	134,6	12,05	18,86	135,17
2010/2011	12	6	87	7	1646	135,2	12,17	18,92	137,17
2009/2010	12	6	89	8	1694	137,9	12,28	19,03	141,17
2008/2009	12	6	89	8	1740	136,5	12,75	19,55	145
2007/2008	12	6	88	8	1829	138,4	13,22	20,78	152,42
2006/2007	12	6	93	8	1895	147,5	12,85	20,38	157,92
2005/2006	13	8	99	12	2082	153,7	13,55	21,03	160,15

Zdroj dat: výkaz MŠMT, SO ORP Tanvald

11 ZŠ zřizuje obec a 1 ZŠ (praktická) je zřizována Krajem. Počet žáků na 1 pedagoga kolísá kolem průměru 12,696 s min. rozptylem. Musíme uvažovat, že v ZŠ Horní Tanvald (praktická) musí být na 1 pedagoga méně žáků. Počet žáků na třídu od r. 2005 postupně klesl z 21,03 na 19,17, pokles není významný. Počet žáků na školu z r. 2005 klesl z původních 160,15 žáků na 134,17 žáků v r. 2012/13, rozdíl činí 25,98. Odlišnost řádku r. 2005/6 je komentována v tab. 24 (Definice správního obvodu Tanvald z pohledu předškolního a základního vzdělání).

Tab. č. 35: Součásti základních škol v jednotlivých obcích ORP

Název obce	počet základních škol celkem	v nich součástí				
		ZŠ	MŠ	ŠD (ŠK)	ŠJ	Jiné
celkem	12	12	5	13	12	28
Tanvald	3	3	0	4	3	8
Smržovka	1	1	0	1	1	3
Velké Hamry	2	2	1	2	2	5
Desná v Jiz. horách	1	1	1	1	1	1
Harrachov	1	1	0	1	1	3
Kořenov	1	1	1	1	1	1
Jiřetín pod Bukovou	0	0	0	0	0	0
Albrechtice v Jiz. horách	1	1	1	1	1	3
Plavy	1	1	0	1	1	2
Zlatá Olešnice	1	1	1	1	1	2

Zdroj dat: výkaz MŠMT, webové stránky ZŠ, vlastní šetření (ředitelé škol)

ORP Tanvald má celkem 12 ZŠ, u 5 z nich je součástí také MŠ (4 MŠ jsou sloučeny s malotřídními ZŠ), každá škola má svoji jídelnu (z nichž 4 jsou pouze výdejny). Každá ZŠ má pro žáky družinu. Mezi jiné součásti ZŠ patří vzhledem k charakteru regionu (sportovní, horský) řada menších i větších hřišť, zahrad, přírodních sportovišť. Při ZŠ Sportovní v Tanvaldu je sport. hala včetně menší tělocvičny a zde stadion (fotbal. hřiště, ovál, doskočiště) a hřiště s umělým povrchem. Součástí ZŠ Velké Hamry je bazén. ZŠ v obci Kořenov a Desná v J/h využívá obecní hřiště, v Albrechticích je hřiště omezené (chybí běžecká trať), ovšem součástí ZŠ je přírodní areál. Součástí ZŠ Masarykova v Tanvaldě je velkokapacitní tělocvična (také na Smržovce) a hřiště s umělým povrchem.

Tab. č. 36: Počty tříd a žáků v ZŠ zřizovaných obcí ve školním roce 2012/2013 v ORP

ORP Tanvald Název obce	počet škol	počet tříd	počet žáků	průměrný počet žáků na školu	průměrný počet žáků na třídu
celkem	11	85	1545	126,44	16,42
Tanvald	2	31	555	277,5	17,90
Smržovka	1	11	261	261	23,73
Velké Hamry	2	13	259	129,5	19,92
Desná v Jiz. horách	1	13	238	238	18,31
Harrachov	1	9	122	122	13,56
Kořenov	1	2	34	34	17
Jiřetín pod Bukovou	0	0	0	-	-
Albrechtice v Jiz. horách	1	2	28	28	14
Plavy	1	3	37	37	12,33
Zlatá Olešnice	1	1	11	11	11

Zdroj dat: výkaz MŠMT, webové stránky ZŠ

V obci Jiřetín p/B není škola a školské zařízení. Děti dojíždějí do obcí Albrechtice v J/h, Smržovka nebo Josefův Důl (ORP Jablonec n/N). Průměrný počet žáků na třídu je menší u malotřídních škol obvykle spojených s MŠ. Největší průměrný počet žáků na třídu je ve městě Smržovka, 23,7 žáků. Průměrný počet žáků na třídu je 16,42 a průměrný počet žáků na školu je 126,44. V tabulce NENÍ zahrnuta ZŠ Horní Tanvald (praktická), zřizovatel LK, s touto ZŠ je celk. počet škol 12, celk. počet tříd 37 a celk.

počet žáků 620, průměrný počet žáků na školu pak vychází na 206,7 a průměrný počet žáků na třídu 16,8.

Tab. č. 37: Počet úplných a neúplných ZŠ v ORP

ORP Tanvald Název obce	počet škol	počet úplných škol	počet neúplných škol
celkem	12	7	5
Tanvald	3	3	0
Smržovka	1	1	0
Velké Hamry	2	1	1
Desná v Jiz. horách	1	1	0
Harrachov	1	1	0
Kořenov	1	0	1
Jiřetín pod Bukovou	0	0	0
Albrechtice v Jiz. horách	1	0	1
Plavy	1	0	1
Zlatá Olešnice	1	0	1

Zdroj dat: výkaz MŠMT, webové stránky ZŠ a obcí, vlastní šetření (starostové obcí, ředitelé škol)

Na malých obcích či odlehlých částí měst bývají často neúplné ZŠ, které mají 1. stupeň. Tyto školy jsou obvykle sloučeny s MŠ. Vždy je nutné takové školy výrazně dotovat obcí.

Tab. č. 38: Údaje o pracovních ZŠ zřizovaných obcemi v ORP

ORP Tanvald		fyzické osoby	přepočtení na plně zaměstnané	
		celkem	celkem	z toho ženy
celkem učitelé		150	122,7	105,8
v tom vyučující	na 1. stupni	64	57,8	56,2
	na 2. stupni	86	64,9	49,6

Zdroj dat: výkaz MŠMT

U ZŠ na malých obcích nebo odlehlých částí měst, kde bývají často malotřídní školy sloučené se ZŠ, je nutné uvažovat, že pracovníci efektivně působí současně v ZŠ i v MŠ. Ženy v pracovních kolektivech evidentně převažují.

Tab. č. 39: Ostatní pedagogičtí pracovníci škol v ORP

ORP Tanvald		fyzické osoby		přepočtení na plně zaměstnané	
		celkem	z toho ženy	celkem	z toho ženy
asistenti pedagoga	pro žáky se zdravotním postižením	5	4	3,76	1,99
	pro žáky se sociálním znevýhodněním	0	0	-	-
psychologové		0	0	-	-
speciální pedagogové		7	5	6,45	5

výchovní poradci	12	11	-	-
------------------	----	----	---	---

Zdroj dat: vlastní šetření (ředitelé škol), weby škol

V rozhodném období pracovali v ORP Tanvald 4 asistenti pedagoga (Velké Hamry, Smržovka, Tanvald), z toho 1 muž (Smržovka). Asistenti pedagoga bývají často zaměstnáni prostřednictvím grantů, které jsou krátkodobé. Proto jsou počty takových zaměstnanců velice nestabilní a současný stav může být zcela odlišný.

Každá ZŠ má svého výchovného poradce. Toto poradenství bývá součástí jeho pedagogického úvazku. Takto funguje i poradenství pro žáky s dyslektickými potížemi. Jedná se o doprovodnou aktivitu pedagogů.

7 speciálních pedagogů má ZŠ Horní Tanvald (zřiz.LK), ZŠ pro žáky s LMP. Tato škola má také 1 asistenta.

Psycholog v ZŠ ORP Tanvald není žádný. Je to dlouhodobější problém, neboť takový pracovník je velmi poptávaný.

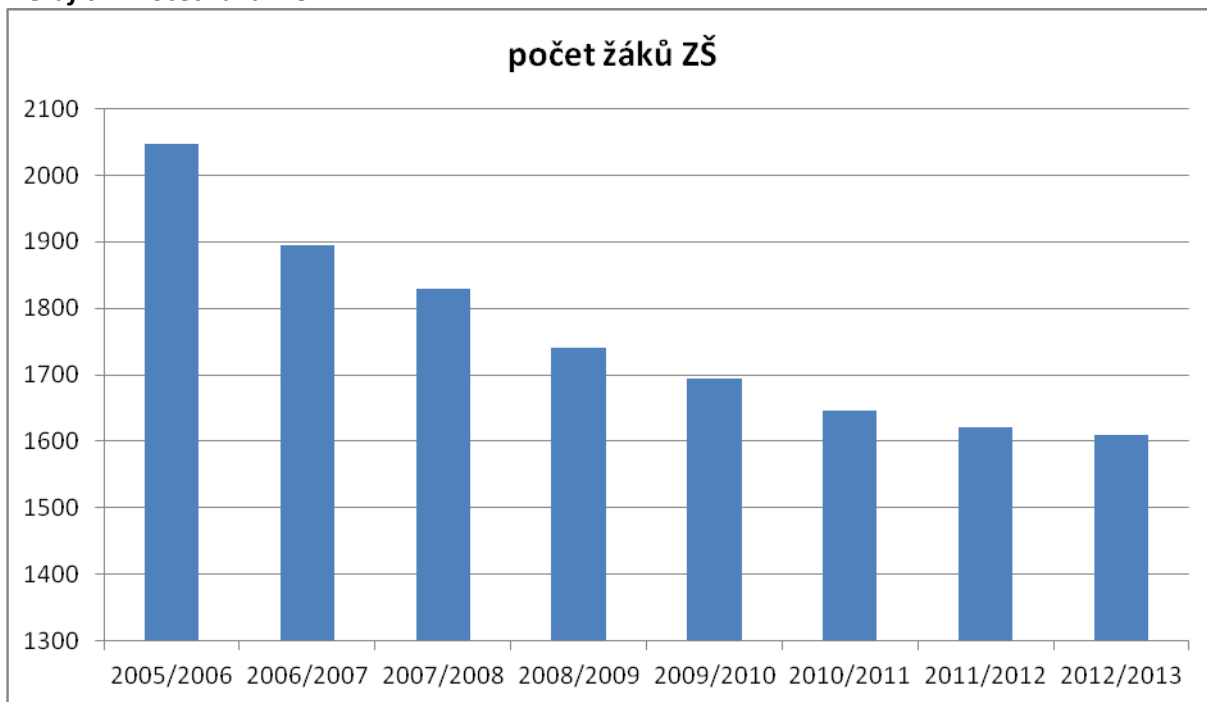
Tab. č. 40: Počet škol a žáků na jednoho přepočteného pracovníka v ORP

školní rok	počet škol	počet žáků	počet učitelů (přepočtený stav)	počet žáků na jednoho přepočteného pracovníka
2012/2013	12	1610	128,7	12,51
2011/2012	12	1622	134,6	12,05
2010/2011	12	1646	135,2	12,17
2009/2010	12	1694	137,9	12,28
2008/2009	12	1740	136,5	12,75
2007/2008	12	1829	138,4	13,22
2006/2007	12	1895	147,5	12,85
2005/2006	13	2047	149	13,74

Zdroj dat: výkaz MŠMT, weby škol

Počet žáků z r. 2005/6 klesl z 2047 na 1610 žáků v. 2012/13, úbytek činí 437 žáků. Přepočtený stav počtu učitelů byl v 2005/6 149 a klesl na 128,7 v r. 2012/13, úbytek činí 20,3 učitelů. Počet žáků na jednoho přepočteného pracovníka klesl z 13,74 (r. 2005/6) na 12,51 (r. 2012/13). Přesto je počet škol stále stejný. Počet žáků na jednoho přepočteného pracovníka kolísá kolem hodnoty 12,7.

Graf č.4: Počet žáků v ORP

Tab. č. 41: Počet absolventů ZŠ v ORP

žáci, kteří ukončili školní docházku		2005/2006		2006/2007		2007/2008		2008/2009		2009/2010		2010/2011		2011/2012		2012/2013	
		BT	ST	BT	ST	BT	ST	BT	ST	BT	ST	BT	ST	BT	ST	BT	ST
v tom	v 1.-5. roč.	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	v 6. roč.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	v 7. roč.	0	0	2	0	2	0	2	0	2	0	6	1	1	1	0	0
	v 8. roč.	4	3	8	5	4	1	10	3	12	2	8	1	12	1	8	2
	v 9. roč.	187	12	228	6	202	12	216	8	193	4	161	5	144	6	147	13
	v 10. roč.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0
žáci, kteří přešli do SŠ																	
v tom	z 5. roč.	28	0	31	0	25	0	24	0	18	0	26	0	21	0	6	0
	ze 7. roč.	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
žáci 1. r. s dodatečným odkladem PŠD		2	0	4	0	0	0	1	0	3	0	0	0	3	0	1	1

BT = běžné třídy, ST = speciální třídy

Zdroj dat: výkaz MŠMT

Počet absolventů ZŠ postupně klesá. Tento trend koresponduje s klesajícím počtem žáků ve školách, viz tab. 34 (ZŠ zřizované v ORP Tanvald).

Za speciální třídy jsou považovány třídy ZŠ Horní Tanvald (pro žáky s LMP, praktická, zřiz.LK).

Tab. č. 42: Přehled škol pro žáky se speciálním vzdělávacími potřebami v ORP

	celkem	z toho zřízené			
		krajem	obcí	církví	soukromé
ředitelství celkem	1	1	0	0	0
z toho mateřská škola pro děti se zdravotním postižením	0	0	0	0	0
mateřská škola při zdravotnickém zařízení	0	0	0	0	0
základní škola pro žáky se zdravotním postižením	0	0	0	0	0
základní škola při zdravotnickém zařízení	0	0	0	0	0
základní škola praktická	1	1	0	0	0
základní škola speciální	0	0	0	0	0
přípravný stupeň základní školy speciální	0	0	0	0	0

Zdroj dat: web školy, výroční zpráva školy

Uvedena je ZŠ Horní Tanvald. Zabezpečuje vzdělávání žáků s LMP, je považována za školu "praktickou". Jedná se o historicky "zvláštní" školu, která sloučila původní zvláštní školy v ORP Tanvald. Je spádovou školou tohoto typu celého území ORP s přesahem. Zřizovatelem je Liberecký kraj.

Tab. č. 43: Základní údaje o základním vzdělávání ve správním obvodu (1 i 2 stupeň ZŠ) v obcích ORP

Název údaje	Hodnota	% z celkového počtu
2012/2013		
Průměrný počet žáků ve třídě ZŠ zřizovaných		
- obcemi	18,39	1,19
- jinými subjekty	9,29	27,97
Průměrný počet dětí celkem	13,84	

2011/2012		
Průměrný počet žáků ve třídě ZŠ zřizovaných		
- obcemi	18,03	1,16
- jinými subjekty	10,14	14,28
Průměrný počet dětí celkem	14,09	-

2010/2011		
Průměrný počet žáků ve třídě ZŠ zřizovaných		
- obcemi	18,17	1,15
- jinými subjekty	9,29	14,29
Průměrný počet dětí celkem	13,73	-

2009/2010		
Průměrný počet žáků ve třídě ZŠ zřizovaných		
- obcemi	18,15	1,12
- jinými subjekty	9,88	12,51
Průměrný počet dětí celkem	14,01	-

2008/2009		
Průměrný počet žáků ve třídě ZŠ zřizovaných		
- obcemi	18,74	1,12
- jinými subjekty	9	8,33
Průměrný počet dětí celkem	13,87	-

2007/2008		
Průměrný počet žáků ve třídě ZŠ zřizovaných		
- obcemi	19,97	1,14
- jinými subjekty	9	8,33
Průměrný počet dětí celkem	14,48	-

2006/2007		
Průměrný počet žáků ve třídě ZŠ zřizovaných		
- obcemi	19,49	1,08
- jinými subjekty	10,25	12,5
Průměrný počet dětí celkem	14,87	-

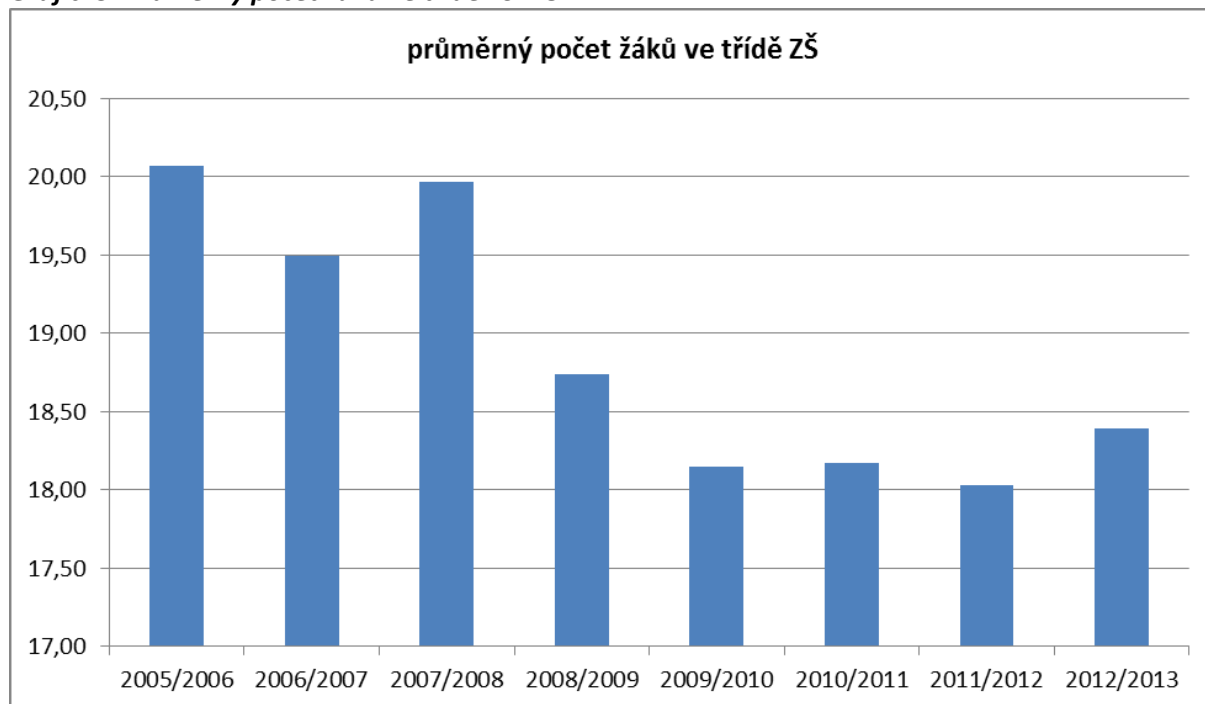
2005/2006		
Průměrný počet žáků ve třídě ZŠ zřizovaných		
- obcemi	20,07	1,01
- jinými subjekty	10,56	11,12
Průměrný počet dětí celkem	15,31	-

Zdroj dat: výkaz MŠMT

ZŠ zřizované jinými subjekty (LK) je ZŠ Horní Tanvald, v r. 2005/6 zvláštní školy - viz tab. 24. Na ZŠ Horní Tanvald je nutné uvažovat menší počet žáků na třídu, jedná se o specifické potřeby. Graf se proto orientuje na standardní ZŠ (zřizují obce) a vykazuje výrazný pokles průměrného počtu žáků ve třídě ZŠ. Přesto, že v 2012/13 je patrný mírný nárůst, po prověření dat r. 2013/14 dochází opět k poklesu (na 17,14).

Graf č. 5: Průměrný počet žáků ve třídě ZŠ v ORP

Tab. č. 44: Popis ZŠ v ORP za školní rok 2012/2013

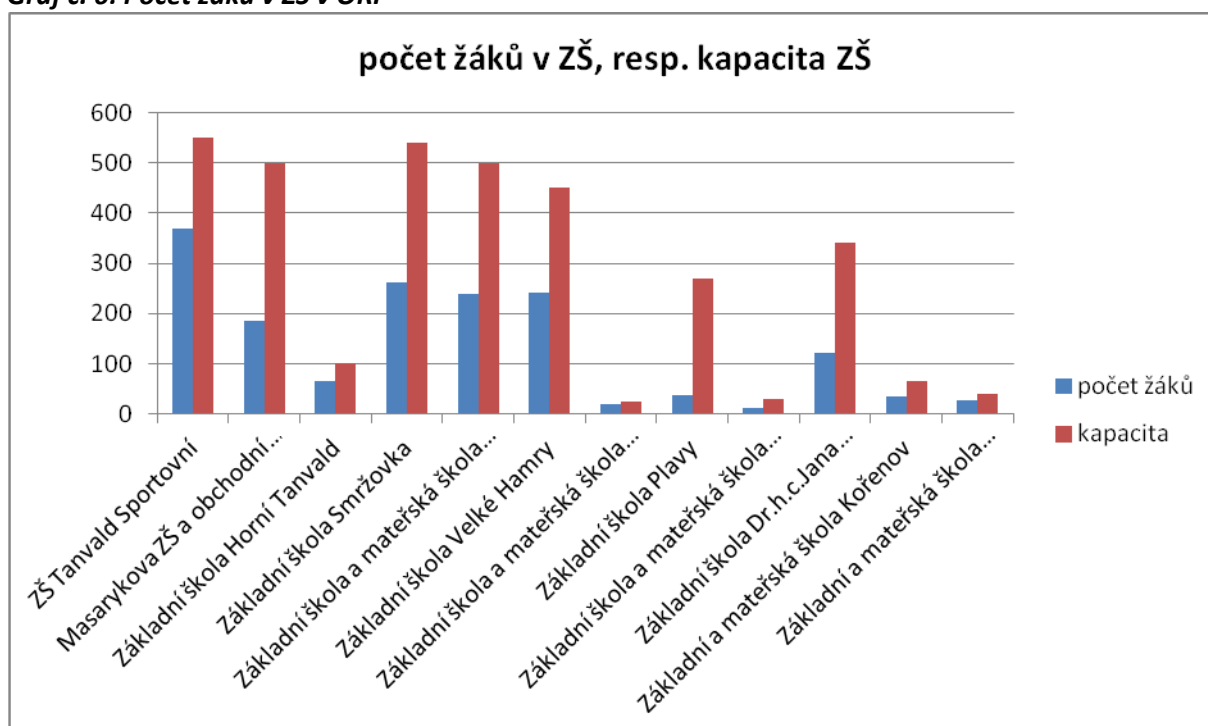
Název ZŠ	Obec	Kapacita	Počet žáků	Volná místa	Popis / komentář
Celkem za SO ORP		3409	1610	1799	
ZŠ Tanvald Sportovní	Tanvald	550	370	180	ZŠ se sport.zaměřením (6.-9.roč.s rozšířenou výukou tělesné výchovy), sport.hala,stadion
Masarykova ZŠ a obchodní akademie	Tanvald	500	185	315	ZŠ sloučená s OA, odloučené pracoviště v části Šumburk (1.st.) s výukou s prvky Montessori
Základní škola Horní Tanvald	Tanvald	100	65	35	pro žáky s LMP (praktická), zřiz.LK
Základní škola Smržovka	Smržovka	540	261	279	2 budovy, úplná ZŠ
Základní škola a mateřská škola Desná	Desná v J/h	500	238	262	úplná ZŠ, sloučená s MŠ
Základní škola Velké Hamry	Velké Hamry	450	241	209	5 pavilonů, úplná ZŠ
Základní škola a mateřská škola Velké Hamry II	Velké Hamry	24	18	6	malotřídní, sloučena s MŠ
Základní škola Plavy	Plavy	270	37	233	malotřídní
Základní škola a mateřská škola Zlatá Olešnice	Zlatá Olešnice	30	11	19	malotřídní, sloučena s MŠ
Základní škola	Harrachov	340	122	218	úplná ZŠ, migrace žáků

Dr.h.c.Jana Masaryka					(turist.oblast)
Základní a mateřská škola Kořenov	Kořenov	65	34	31	malotřídní, sloučena s MŠ
Základní a mateřská škola Albrechtice	Albrechtice v J/h	40	28	12	malotřídní, sloučena s MŠ, důraz na environmentální výchovu

Zdroj dat: výkaz MŠMT, weby škol, zřizovací listiny, vlastní šetření (starostové obcí, ředitelé škol)

V ORP je ustálených 12 ZŠ. Ovšem u ani jedné z nich není kapacita naplněna. Z grafu je evidentní naplňování kapacity u ZŠ v Plavech, v Harrachově, u Masarykovy ZŠ Tanvald a u ZŠ Desná. U ZŠ Masarykova (Školní ul.) hrozí výrazný pokles naplněnosti kapacity zařízením vlivem obavy obyvatel umísťovat děti do ZŠ pro zvýšený počet žáků z nepřízpusobivých skupin obyvatelstva v ZŠ. Obce se snaží školy udržet, očekává se příliv větší počtu dětí z MŠ (viz tab. 40 – Očekávaný vývoj počtu dětí v MŠ v ORP Tanvald).

Graf č. 6: Počet žáků v ZŠ v ORP

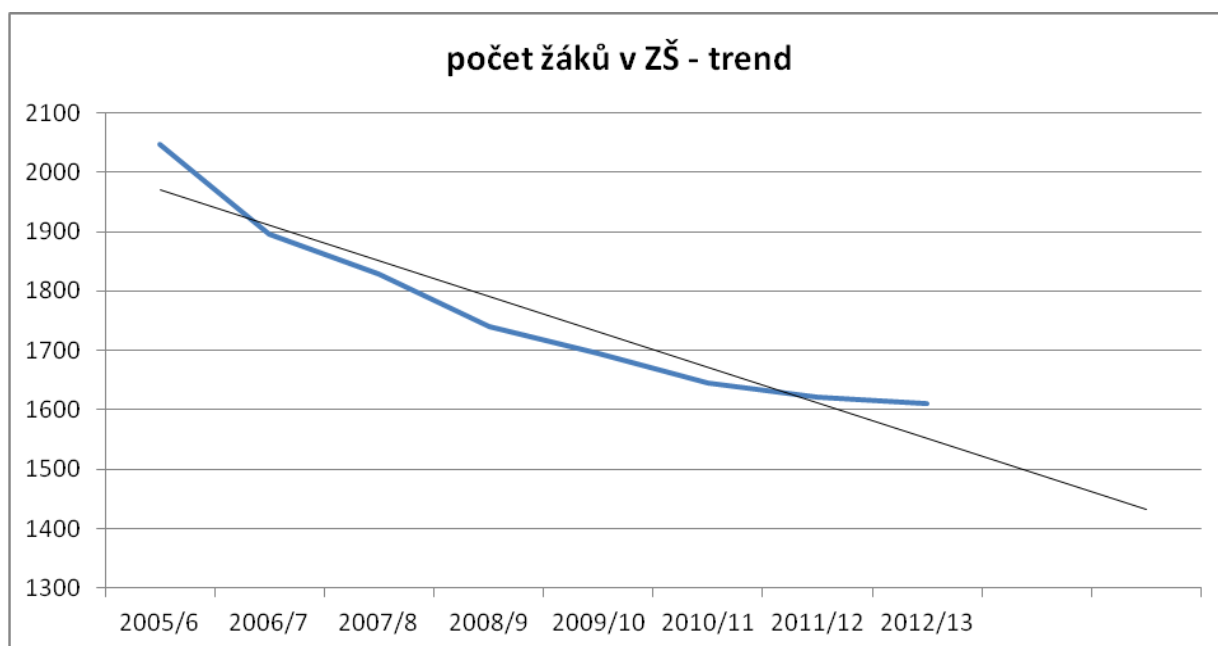
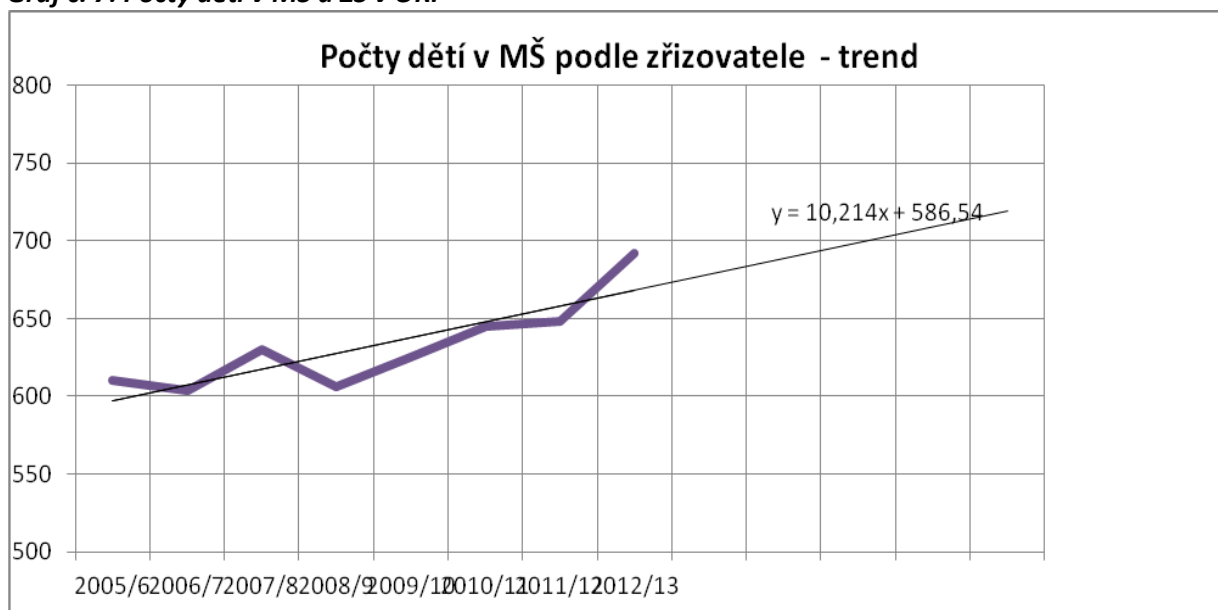
Tab. č. 45: Očekávaný vývoj počtu žáků ve správním obvodu v ORP

Počet žáků správního obvodu	Počet	Volná místa (kapacita – počet žáků)	Počet žáků / kapacita v %
Kapacita všech ZŠ k 30.9. 2013	3409	----	----
Známy nárůst nebo úbytek kapacity k 30.9. 2018	3409	----	----
Známy nárůst nebo úbytek kapacity k 30.9. 2023	2900	----	----
Počet žáků k 30.9. 2012	1610	1799	47,23
Předpoklad k konci roku 2018	1690	1719	49,57
Předpoklad k konci roku 2023	1520	1380	52,41

Zdroj dat: ČSÚ, vlastní odhad, weby škol

Odhad vychází z tab. č. 41, grafu č. 7 (vývoj MŠ) a z grafu č. 6 (počet žáků v ZŠ) a prognózuje mírný nárůst počtu žáků v ZŠ ovšem dočasný, později pokles, pravděpodobně se bude řešit udržitelnost některé ze ZŠ v Tanvaldě. Otázkou je, do jaké míry bude možné dotovat školy v malých obcích.

Graf č. 7: Počty dětí v MŠ a ZŠ v ORP

Předškolní vzdělávání

Tab. č. 46: Celkové počty MŠ dle zřizovatele v ORP

zřizovatel	počet MŠ	počet dětí celkem	počet běžných tříd	počet dětí v běžných třídách	počet speciálních tříd	počet dětí ve speciálních třídách
2012/2013						
obec	11	692	29	692	0	0

kraj	0	0	0	0	0	0
církev	0	0	0	0	0	0
soukromník	0	0	0	0	0	0
celkem:	11	692	29	692	0	0

2011/2012						
obec	11	648	27	648	0	0
kraj	0	0	0	0	0	0
církev	0	0	0	0	0	0
soukromník	0	0	0	0	0	0
celkem:	11	648	27	648	0	0

2010/2011						
obec	11	645	27	645	0	0
kraj	0	0	0	0	0	0
církev	0	0	0	0	0	0
soukromník	0	0	0	0	0	0
celkem:	11	645	27	645	0	0

2009/2010						
obec	11	625	27	625	0	0
kraj	0	0	0	0	0	0
církev	0	0	0	0	0	0
soukromník	0	0	0	0	0	0
celkem:	11	625	27	625	0	0

2008/2009						
obec	11	606	26	606	0	0
kraj	0	0	0	0	0	0
církev	0	0	0	0	0	0
soukromník	0	0	0	0	0	0
celkem:	11	606	26	606	0	0

2007/2008						
obec	11	630	26	630	0	0
kraj	0	0	0	0	0	0
církev	0	0	0	0	0	0
soukromník	0	0	0	0	0	0
celkem:	11	630	26	630	0	0

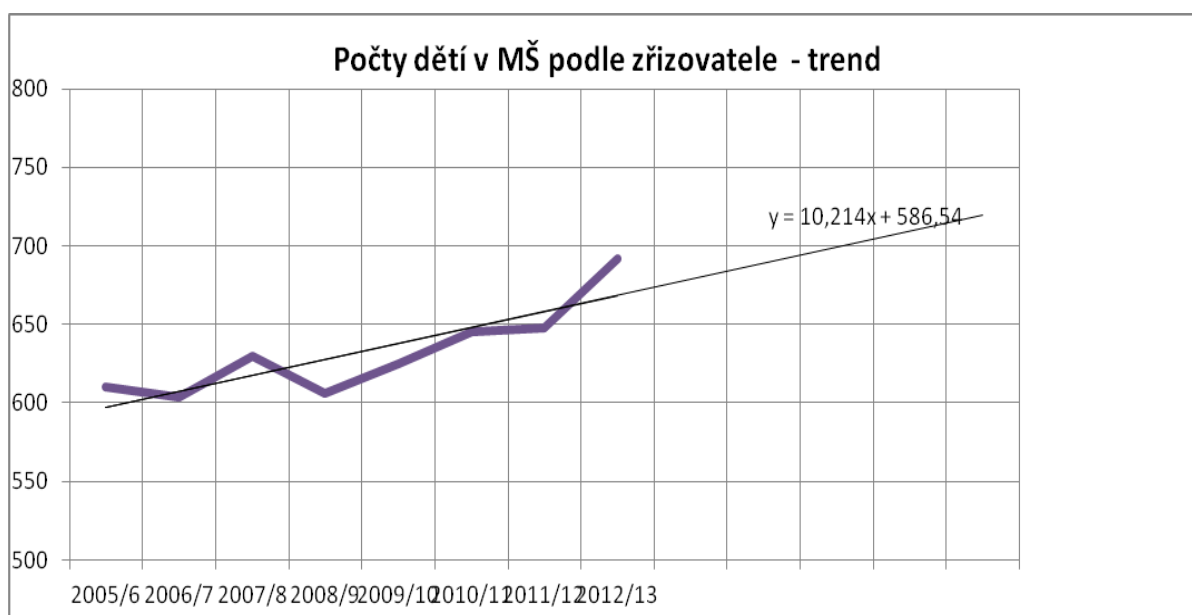
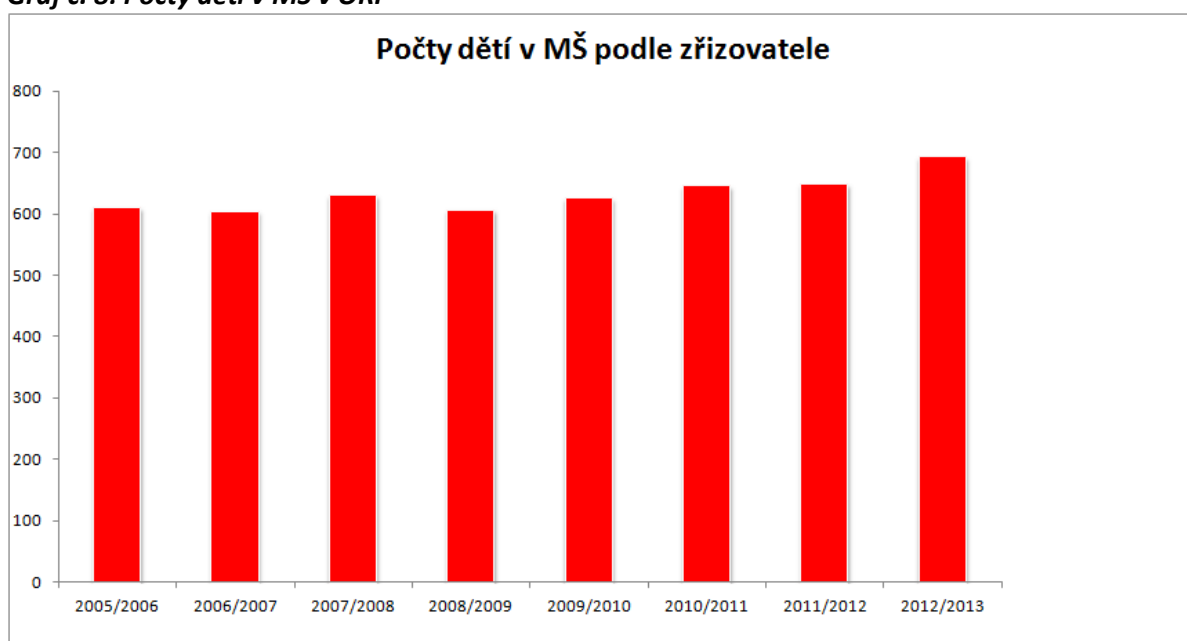
2006/2007						
obec	11	604	26	604	0	0
kraj	0	0	0	0	0	0
církev	0	0	0	0	0	0
soukromník	0	0	0	0	0	0
celkem:	11	604	26	604	0	0

2005/2006						
obec	11	610	27	610	0	0
kraj	0	0	0	0	0	0
církev	0	0	0	0	0	0
soukromník	0	0	0	0	0	0
celkem:	11	610	27	610	0	0

Zdroj dat: výkaz MŠMT, webové stránky MŠ

Vlivem nárůstu počtu narozených dětí po r. 2005 rostl počet dětí navštěvujících MŠ po r. 2009/10. Nárůst je evidentní v r. 2012/13, kdy vzrostl počet tříd v MŠ Tanvald a Velké Hamry a byly rozšiřovány kapacity tříd. Kapacity mateřských škol byly k dispozici z minulých let, jen nebylo nutné je užívat. Také docházelo k výjimkám a technickým úpravám zařízení, aby byly povoleny vyšší kapacity tříd. Graf ukazující trend v počtu dětí je komentován v tab. č. 41 (vývoj MŠ).

Graf č. 8: Počty dětí v MŠ v ORP

Tab. č. 47: MŠ v ORP

MŠ ZŘIZOVANÉ OBCÍ

školní rok	počet MŠ	samost. MŠ	počet běžných tříd /speciál. tříd	počet dětí	úv. pedag.	počet dětí na 1 pedag. úvazek	počet dětí na třídu	počet dětí na školu
2012/2013	11	6	29	692	54,1	12,79	23,86	62,91
2011/2012	11	6	27	648	54,9	11,80	24	58,91
2010/2011	11	6	27	645	51	12,65	23,89	58,64
2009/2010	11	6	27	625	54,8	11,41	23,15	56,82
2008/2009	11	6	26	606	50,9	11,91	23,31	55,09
2007/2008	11	6	26	630	48,9	12,88	24,23	57,27
2006/2007	11	6	26	604	47,6	12,69	23,23	54,91
2005/2006	11	6	27	610	47,3	12,92	22,59	55,45

Zdroj dat: výkaz MŠMT, webové stránky MŠ, SO ORP Tanvald

Na území ORP je stabilní počet MŠ. Vyšší kapacitou daných MŠ roste počet tříd a počet dětí a k tomu úměrně rostou pedagogické úvazky. Průměrně vychází 12,4 dětí na 1 pedagogický úvazek a 23,53 dětí na třídu. Údaje mohou být zkresleny, pokud je např. na malé obci sloučena malá MŠ a malotřídní ZŠ, kdy pracovník je zaměstnán současně v MŠ i ZŠ. Ovšem optimalizace a efektivita takových škol má vyšší váhu (než zkreslení těchto údajů).

Údaje o pedagogických pracovnících v MŠ v ORP**Tab. č. 48: ZŘIZOVANÉ OBCEMI**

školní rok	přepočtení pedagogové celkem	z toho nekvalifikovaní	% nekvalifikovaných
2012/2013	53,3	1,8	3%
2011/2012	54,1	0,8	1%
2010/2011	49,2	1,8	4%
2009/2010	48,8	1,6	3%
2008/2009	47,4	2,8	6%
2007/2008	47,9	1	2%
2006/2007	47,2	0,3	1%
2005/2006	47,3	0,3	1%

Zdroj dat: výkaz MŠMT, SO ORP Tanvald

V souvislosti s nárůstem počtu dětí roste počet pedagog. pracovníků. Nekvalifikovaných pracovníků je od 1 do 6 %. Údaje mohou být zkresleny, pokud je např. na malé obci sloučena malá MŠ a malotřídní ZŠ, kdy pracovník je zaměstnán současně v MŠ i ZŠ.

Tab. č. 49: Popis MŠ v ORP v školním roce 2012/2013

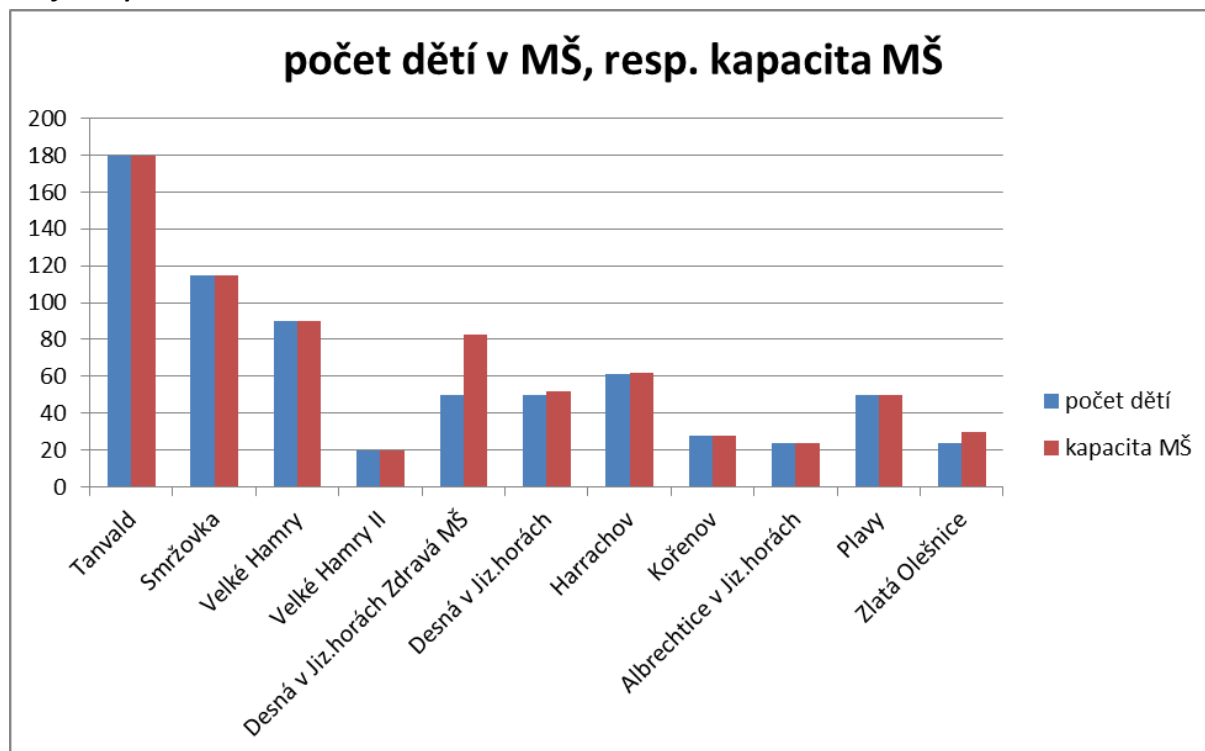
Název MŠ	Obec	Kapacita	Počet dětí	Volná místa	Popis / komentář
Celkem		734	692	42	
Mateřská škola	Tanvald	180	180	0	3 pracoviště, celkem 7 tříd (z toho 3 heterogenní), 2 pomocné pedag.síly + 1 pom.ped.síla při zvýšeném

					počtu dětí (DPP)
Mateřská škola Smržovka	Smržovka	115	115	0	5 tříd (dle věku)
Mateřská škola Velké Hamry	Velké Hamry	90	90	0	4 třídy, asistentka pedagoga, osobní asistentka, 2 postižené děti
Základní škola a mateřská škola Velké Hamry II	Velké Hamry II	20	20	0	jedna třída
Zdravá MŠ Desná	Desná v Jiz. horách - Zdravá MŠ	83	50	33	2 třídy (Myšáci, Kořata)
Základní škola a mateřská škola Desná	Desná v Jiz. horách	52	50	2	2 třídy (Žabičky, Školáci)
Mateřská škola KAMÍNEK	Harrachov	62	61	1	3 třídy
Základní a mateřská škola Kořenov	Kořenov	28	28	0	1 třída (s výjimkou)
Základní a mateřská škola Albrechtice v J/h	Albrechtice v Jiz. horách	24	24	0	1 třída
Mateřská škola PLAVÁČEK	Plavy	50	50	0	2 třídy heterogenní (Kртеčci, Zajíčci)
Základní škola a mateřská škola Zlatá Olešnice	Zlatá Olešnice	30	24	6	1 třída

Zdroj dat: výkaz MŠMT, webové stránky MŠ, vlastní šetření (ředitelé MŠ)

V ORP Tanvald je celkem 11 mateřských škol s celkovým počtem 692 dětí. Kapacita MŠ je téměř naplněna. Poptávka po umístění do MŠ je vyšší (především pro děti dosahujících 3 let po 31. 8.) a využívá se všech MŠ v rámci ORP i s přesahem (Josefův Důl, Jablonec n/N). 5 MŠ je sloučeno se ZŠ. V Desné v J/h jsou v provozu 2 třídy, kapacita zařízení je ovšem vyšší (historicky). Obyvatelé ORP často dojíždějí za prací do Jablonce n/N a Liberce a pokud musí volit MŠ v jiné obci (než požadují), volí často takovou MŠ, která vyhovuje z hlediska dopravní obslužnosti (nevyhovuje Desná). Aktuální stav pro r. 2014/15 je naplněná kapacita.

Graf č. 9: počet dětí v MŠ v ORP

Tab. č. 50: Očekávaný vývoj počtu dětí v MŠ v ORP

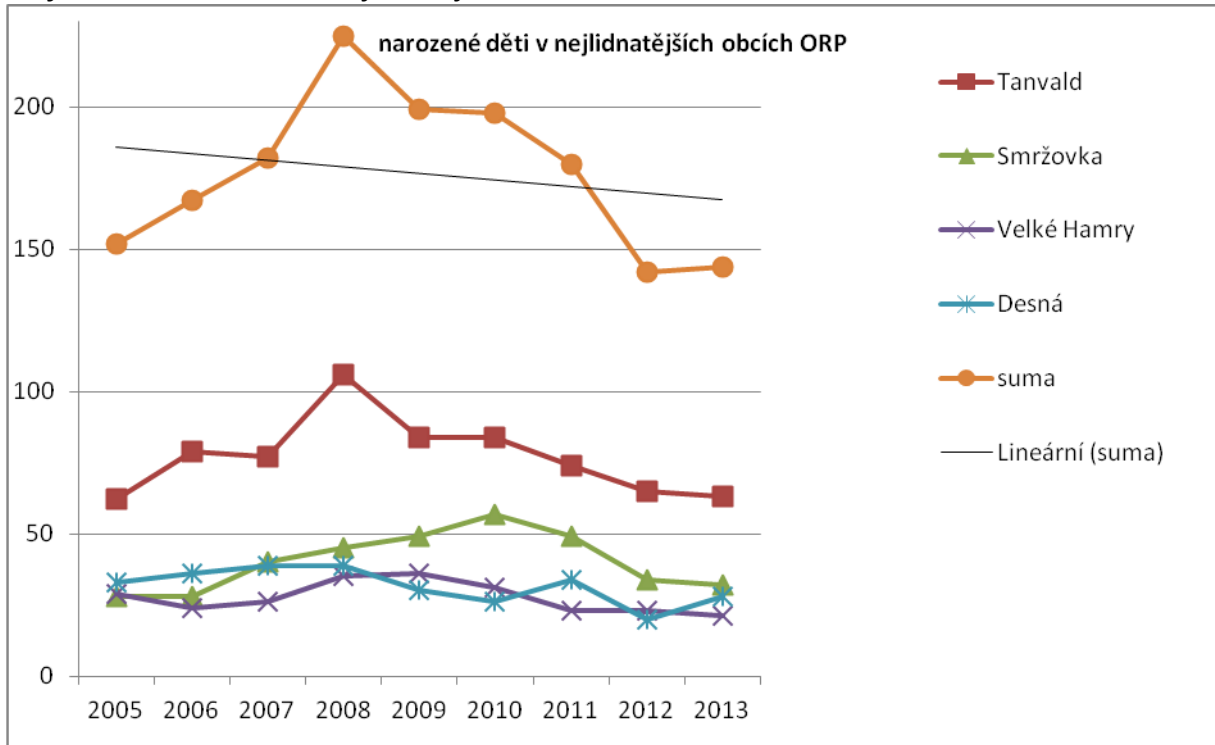
Počet dětí v MŠ ve správním obvodu	Počet	Volná místa (kapacita – počet dětí)	Počet dětí / kapacita v %
Kapacita všech MŠ k 30. 9. 2013	734	----	----
Známy nárůst nebo úbytek kapacity k 30. 9. 2018	734	----	----
Známy nárůst nebo úbytek kapacity k 30. 9. 2023	684	----	----
Počet dětí v MŠ k 30. 9. 2013	692	42	94,28
Předpoklad počtu dětí v MŠ ke konci roku 2018	680	54	92,64
Předpoklad počtu dětí v MŠ ke konci roku 2023	630	54	92,11

Zdroj dat: ČSÚ, výkaz MŠMT, webové stránky MŠ, vlastní odhad

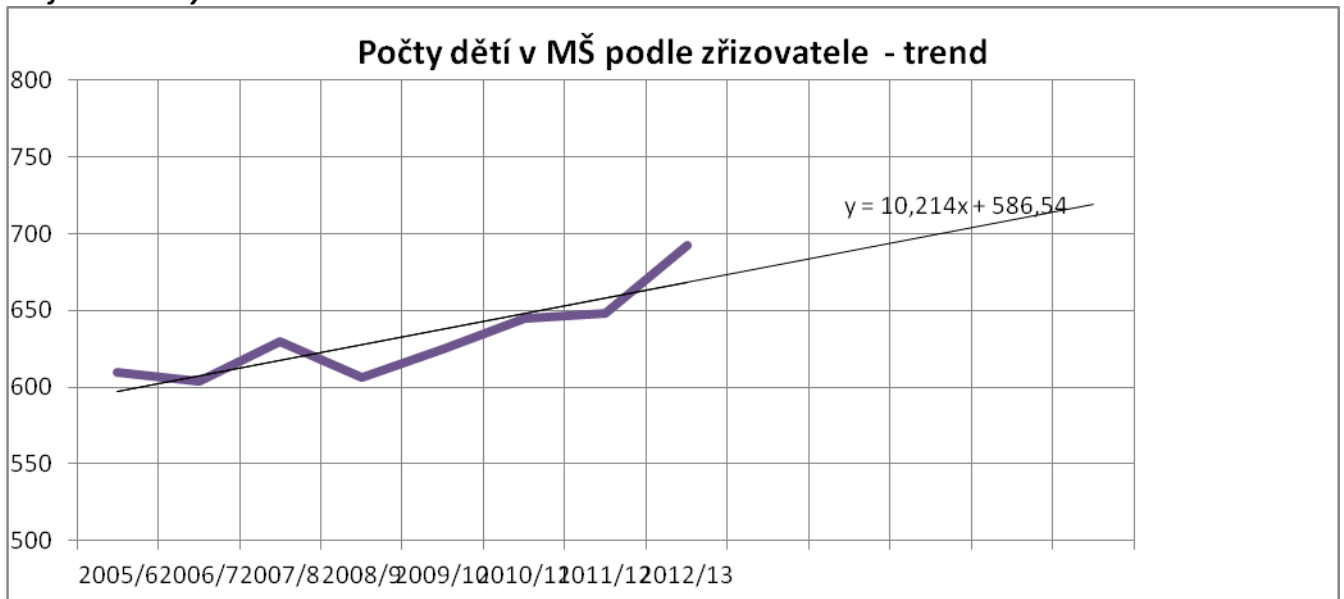
Dle ČSÚ se uvažuje stagnaci v počtu narozených obyvatel až mírný pokles. Tato stagnace je již patrná z r. 2012 a 2013 (viz graf), kdy se počet narozených obyvatel v ORP pohybuje kolem 140 obyvatel. Kapacita MŠ bude pro r. 2018 stagnovat (uspokojí se stávající větší poptávka). Předpoklad počtu dětí v MŠ v r. 2018 lze uvažovat z počtu narozených dětí z let 2014-15, resp. rozdíl mezi r. 2009-2014, lehce zvýšený umístováním 3-letých dětí v průběhu škol. roku, event. umístováním dětí mladších 3 let. Trend počtu dětí v MŠ je patrný z grafu a je počítán lineární funkcí, ovšem prognóza počtu dětí v r. 2018 uvažuje ještě menší počet dětí, než ukazuje trendová křivka. Pro prognózu pro r. 2023 je uvažován mírný pokles kapacity, pravděpodobně se mohou uzavřít některé třídy větších MŠ, nejspíše v počtu nově otevřených - viz tab. 39 (Celkové počty MŠ dle zřizovatele v ORP). Předpoklad počtu dětí v MŠ v r. 2023 uvažuje mírný pokles. Pro r. 2018 se uvažuje stagnace počtu dětí v MŠ, pro r. 2023 pokles, jehož míru nelze zcela odhadnout.

Graf č. 10: Narozené děti v nejlidnatějších obcích v ORP

Graf č. 11: Počty dětí v MŠ v ORP

Tab. č. 51: Zařízení jeslového typu

Obec	Instituce	Rozsah věku dětí		Kapacita	volných míst (k 31. 12. 2013)
		od (v měsících)	do (v měsících)		
Celkem				15	9
Tanvald	Mateřské a dětské centrum MAJÁK	18	48	15	9

Zdroj dat: webové stránky provozovatele, vlastní šetření (znalost prostředí)

Na území ORP Tanvald je pouze jedna instituce zabývající se péčí o děti do 3 let věku, Mateřské a dětské centrum Maják v Tanvaldě. Pro nedostatek kapacity mateřských škol zabezpečuje péči pro děti cca do 4 let věku. Péče o děti funguje buď pravidelně, 1-2 dopoledne týdně (dle dohody) nebo jednorázově - po domluvě.

Pro děti, které nebyly na 3 letech věku umístěny do MŠ lze také využít nabídky SVČ - Dům dětí a mládeže Ulita Tanvald (1 dopoledne týdně).

Ostatní - Jídelny, SVČ, družiny, kluby

Tab. č. 52: Školní družiny a školní kluby v ORP

ŠD a ŠK zřizované	počet oddělení	počet zapsaných účastníků		
		z 1. stupně	z 2. stupně	celkem
2012/2013				
krajem	1	21	0	21
obcemi	18	532	0	532
církví	0	0	0	0
soukromou osobou	0	0	0	0
celkem	19	553	0	553
2011/2012				
krajem	1	33	0	33
obcemi	18	544	0	544
církví	0	0	0	0
soukromou osobou	0	0	0	0
celkem	19	577	0	577
2010/2011				
krajem	1	27	0	27
obcemi	19	555	0	555
církví	0	0	0	0
soukromou osobou	0	0	0	0
celkem	20	582	0	582
2009/2010				
krajem	1	15	0	15
obcemi	19	580	0	580
církví	0	0	0	0
soukromou osobou	0	0	0	0
celkem	20	595	0	595
2008/2009				
krajem	1	19	0	19
obcemi	19	582	0	582
církví	0	0	0	0
soukromou osobou	0	0	0	0
celkem	20	601	0	601

2007/2008				
krajem	1	24	0	24
obcemi	19	616	0	616
církví	0	0	0	0
soukromou osobou	0	0	0	0
celkem	20	640	0	640

2006/2007				
krajem	1	23	0	23
obcemi	19	636	0	636
církví	0	0	0	0
soukromou osobou	0	0	0	0
celkem	20	659	0	659

2005/2006				
krajem	2	35	0	35
obcemi	19	499	0	499
církví	0	0	0	0
soukromou osobou	0	0	0	0
celkem	21	534	0	534

Zdroj dat: výkaz ÚIV, webové stránky provozovatele, vlastní šetření (ředitelé škol)

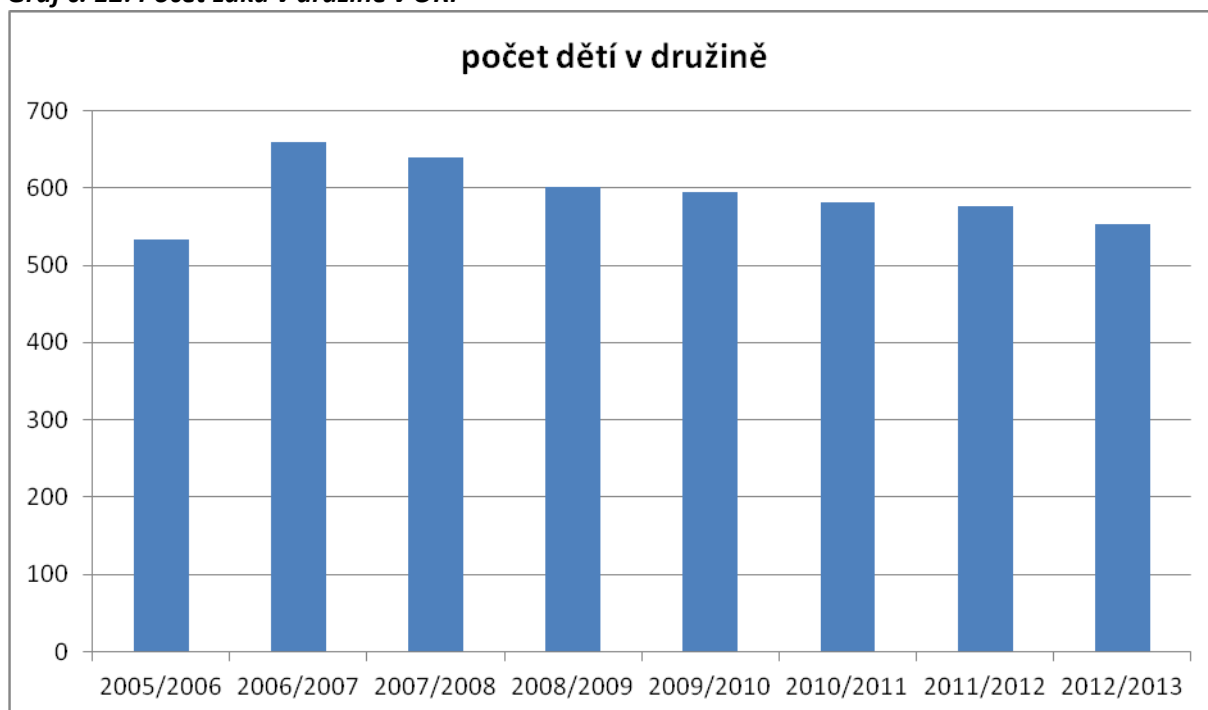
Mezi r. 2005/6 a 2006/7 je patrný skokový nárůst počtu žáků v družinách, i přesto, že počet žáků ve školách naopak klesá (viz tab. 28) a také počet oddělení je stejný. Tento nárůst se jeví jako chyba ve výkaznictví (ZŠ Masarykova Tanvald a Kořenov) a je odhadován na cca 100 dětí.

Počet oddělení ŠD (ŠK) je od r. 2006 poměrně stabilní, poslední dva roky je o 1 oddělení méně (ZŠ Masarykova Tanvald). Ovšem počet zapsaných účastníků z 636 (r. 2006/7) klesl na 532 (2012/3), úbytek 104 účastníků. Graf ukazuje výrazný pokles mezi r. 2011/12 a 2012/13.

V současné době se některé ZŠ potýkají s nedostačující kapacitou ŠD - Smržovka požaduje nárůst o 30 žáků, Tanvald Sportovní by mohla přijmout ještě cca o 10 žáků více, ŠD ZŠ Velké Hamry má kapacitu naplněnou a vyrovnanou s poptávkou. V ZŠ Smržovka se kapacitu družiny nedaří řešit, ani na úrovni kraje ani na úrovni ministerstva (není povolena ani výjimka). ZŠ Tanvald Sportovní prozatím kapacitu družiny neřeší.

V datech výkazů byl uveden pouze 1 ŠK (ZŠ Masarykova Tanvald). Přesto mají své ŠK i jiné ZŠ, ale pravděpodobně je nevykazují (ZŠ Velké Hamry, Sportovní Tanvald, Desná).

Graf č. 12: Počet žáků v družině v ORP

Tab. č. 53: Údaje o pedagogických pracovnících ŠD a ŠK v ORP

ŠK a ŠD zřizované	vychovatelé			ostatní pedagog. pracovníci		
	interní		externí	interní		externí
	fyzický stav	z toho ženy	fyzický stav	fyzický stav	z toho ženy	fyzický stav
krajem	1	1	0	0	0	0
obcemi	19	19	0	0	0	0
církví	0	0	0	0	0	0
soukromou osobou	0	0	0	0	0	0
celkem	20	20	0	0	0	0

Zdroj dat: výkaz MŠMT, vlastní šetření (ředitelé škol)

V ORP Tanvald působí 20 vychovatelů, všechno jsou ženy. Jedná se o personální zabezpečení družin na 1. stupni ZŠ. U menších ZŠ sloučených s MŠ působí někteří pracovníci v obou školách, či pedagog může působit částečně v ZŠ a částečně v ŠD (často jsou funkce kumulované).

Tab. č. 54: Počet ZUŠ podle zřizovatelů dle obcí v ORP

Název obce	z toho zřizovaných		
	krajem	obcemi	jiným zřizovatelem
Celkem	0	1	0
Tanvald	0	1	0
Smržovka	0	0	0
Velké Hamry	0	0	0
Desná v Jiz. horách	0	0	0
Harrachov	0	0	0
Kořenov	0	0	0
Jiřetín pod Bukovou	0	0	0

Albrechtice v Jiz. horách	0	0	0
Plavy	0	0	0
Zlatá Olešnice	0	0	0

Zdroj dat: výkaz MŠMT, SO ORP Tanvald

V území ORP je tradiční ZUŠ (zal.r.1949) se čtyřmi uměl. obory. Jedná se o jedno zařízení s centrálním pracovištěm ve městě Tanvald, které má svá odloučená pracoviště v obcích Desná v J/h, Kořenov, Smržovka a v obci Josefův Důl (ORP Jablonec n/N). Zřizovatelem ZUŠ Tanvald je Město Tanvald od r. 2008, před touto dobou byl zřizovatelem Liberecký kraj.

Tab. č. 55: Údaje o pedagogických pracovnících ZUŠ v ORP

ZUŠ v obcích	pracovníci celkem	
	fyzické osoby	přepočtené osoby
celkem	17	13,2
Tanvald	17	13,2
Smržovka	0	0
Velké Hamry	0	0
Desná v Jiz. horách	0	0
Harrachov	0	0
Kořenov	0	0
Jiřetín pod Bukovou	0	0
Albrechtice v Jiz. horách	0	0
Plavy	0	0
Zlatá Olešnice	0	0

Zdroj dat: SO ORP Tanvald

ZUŠ Tanvald má 17 pedagogických pracovníků, z toho 13,2 přepočtených osob. 10 z těchto pracovníků částečně dojíždí na výuku do okolních obcí (viz tab.47 – Počet ZUŠ podle zřizovatelů dle obcí v ORP).

Tab. č. 56: Přehled středisek volného času podle zřizovatele v ORP

Název obce	z toho zřizovaných		
	krajem	obcemi	jiným zřizovatelem
Celkem	0	1	0
Tanvald	0	1	0
Smržovka	0	0	0
Velké Hamry	0	0	0
Desná v Jiz. horách	0	0	0
Harrachov	0	0	0
Kořenov	0	0	0
Jiřetín pod Bukovou	0	0	0
Albrechtice v Jiz. horách	0	0	0
Plavy	0	0	0
Zlatá Olešnice	0	0	0

Zdroj dat: výkaz MŠMT, webové stránky zřizovatele, SO ORP Tanvald

V ORP Tanvald je 1 Dům dětí a mládeže klasického typu. Od r. 2008 je zřizovatelem Město Tanvald, do té doby DDM zřizoval Liberecký kraj. Do zařízení se sjíždějí děti z celého regionu, přesto je aktivita DDM Tanvald vedena také v Desné v J/h, v Josefově Dole (ORP Jablonec n/N), v Albrechticích v J/h, vždy ve spolupráci se ZŠ.

Tab. č. 57: SVČ zřizované obcemi v ORP

Název obce	počet zájmových útvarů (kroužků)	počet účastníků			
		žáci, studenti VOŠ	děti	ostatní	celkem
celkem	54	452	52	7	511
Tanvald	54	452	52	7	511
Smržovka	0	0	0	0	0
Velké Hamry	0	0	0	0	0
Desná v Jiz. horách	0	0	0	0	0
Harrachov	0	0	0	0	0
Kořenov	0	0	0	0	0
Jiřetín pod Bukovou	0	0	0	0	0
Albrechtice v Jiz. horách	0	0	0	0	0
Plavy	0	0	0	0	0
Zlatá Olešnice	0	0	0	0	0

Zdroj dat: SO ORP Tanvald, vlastní šetření (ředitel SVČ)

V Domě dětí a mládeže v Tanvaldě funguje 54 zájmových útvarů s 511 účastníky, z nichž většina je školního věku (452 dětí), 52 je předškoláků a cca 7 účastníků bývá mezi dospělými. Mimo zájmových útvarů DDM organizuje nebo spoluorganizuje řadu jednorázových akcí, za r. 2013 jich bylo 116 s počtem účastníků 5662, k tomu pořádá týdenní letní pobytový tábor (cca 40 dětí) a cca 8 dní příměstský tábor "Toulavá bota" (cca 30 dětí/den). Data jsou k r. 2013 a jsou získána ze SO ORP a z DDM Tanvald.

Tab. č. 58: Údaje o pracovnících SVČ v ORP

SVČ v ORP	pedagogičtí pracovníci				ostatní pracovníci			
	celkem	interní		externí	celkem	interní		externí
		fyzický stav	přepoč. stav	fyzický stav		fyzický stav	přepoč. stav	fyzický stav
celkem	23	3	2	18	8,6	2	1,6	5
Tanvald	23	3	2	18	8,6	2	1,6	5
Smržovka	0	0	0	0	0	0	0	0
Velké Hamry	0	0	0	0	0	0	0	0
Desná v Jiz. horách	0	0	0	0	0	0	0	0
Harrachov	0	0	0	0	0	0	0	0
Kořenov	0	0	0	0	0	0	0	0
Jiřetín pod Bukovou	0	0	0	0	0	0	0	0
Albrechtice v Jiz. horách	0	0	0	0	0	0	0	0
Plavy	0	0	0	0	0	0	0	0
Zlatá Olešnice	0	0	0	0	0	0	0	0

Zdroj dat: SO ORP Tanvald, vlastní šetření (ředitel SVČ)

Fungování Domu dětí a mládeže v Tanvaldě je zajištěno 3 stálými pracovníky a řadou externích pracovníků, respektive odborníků na dané zájmové útvary, jejichž počet se pohybuje v rozmezí 20-25 pracovníků (dle aktuálně otevřených kroužků).

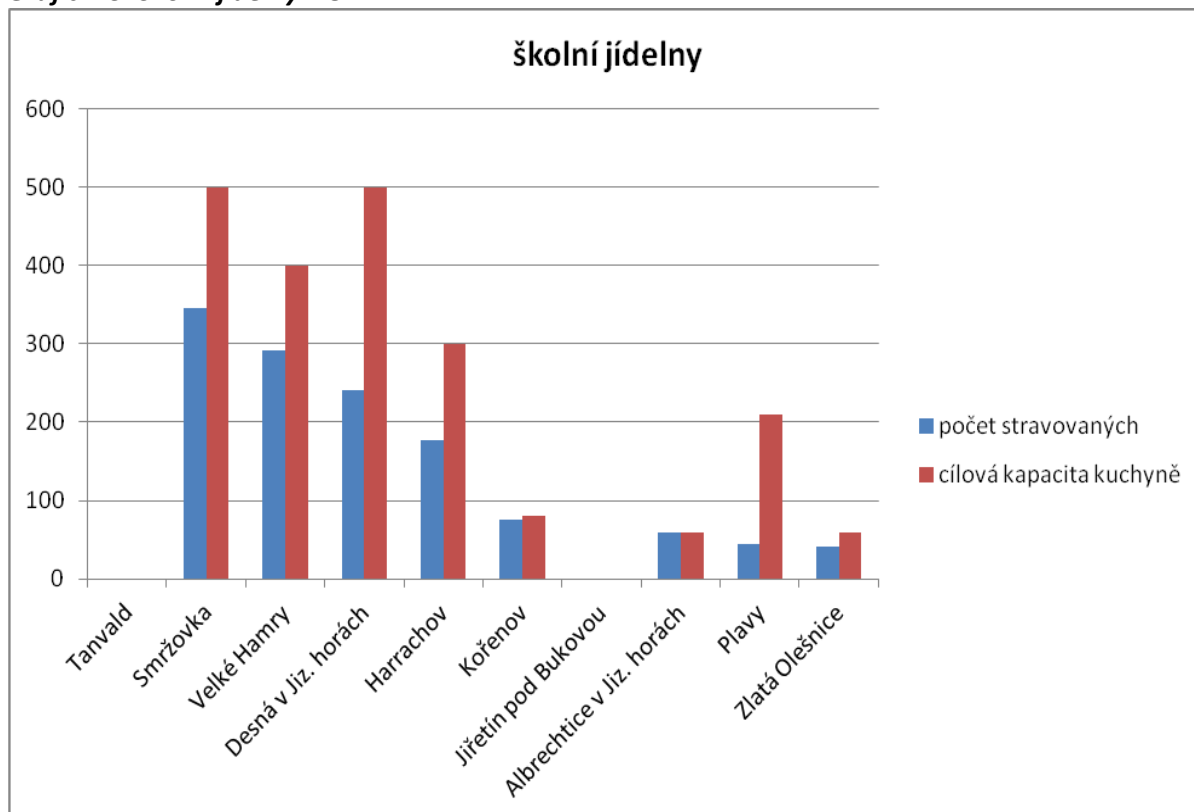
Tab. č. 59: Školní jídelny zřizované obcemi v ORP

	počet ŠJ a výdejů	počet stravovaných žáků	z toho v		cílová kapacita kuchyně
			MŠ	ZŠ	
celkem	12	1276	154	1122	2110
Tanvald	3	0	0	0	0
Smržovka	1	345	0	345	500
Velké Hamry	2	292	22	270	400
Desná v Jiz. horách	1	241	54	187	500
Harrachov	1	177	0	177	300
Kořenov	1	75	37	38	80
Jiřetín pod Bukovou	0	0	0	0	0
Albrechtice v Jiz. horách	1	60	26	34	60
Plavy	1	45	0	45	210
Zlatá Olešnice	1	41	15	26	60

Zdroj dat: výkaz MŠMT, weby škol, vlastní šetření (ředitelé škol)

Ve městě Tanvald zajišťuje stravování škol firma SCOLAREST, zařízení školního stravování, spol. s r.o., není tedy zřizováno městem. Firma Scolarest odmítla poskytnout údaje (ředitel je vázán mlčenlivostí, proto odmítl). Kuchyň je v prostorách jídelny ZŠ Sportovní a byla v letech své výstavby projektována a vystavěna na min. ZŠ Sportovní. V dnešní době vaří pro všechny ZŠ Tanvald (vč. Horní Tanvald), Gymnázium, Obchodní akademii a řadu občanů. Lze odhadnout, že cílová kapacita kuchyně musí být shodná minimálně s kapacitou základních škol, která činí cca 1000 strážníků. Počet stravovaných lze odhadnout na 800-900 strážníků.

Graf č. 13: Školní jídelny v ORP

Tab. č. 60: Údaje o pracovnících ve školních jídelnách dle zřizovatelů v ORP

školní jídelny zřizované	pracovníci celkem	
	fyzické osoby	přepočtené osoby
krajem	0	0
obcemi	23	18,39
církví	0	0
soukromé	0	0

Zdroj dat: weby škol, vlastní šetření (ředitelé škol)

Liberecký kraj zřizuje ZŠ Horní Tanvald, ale je zde pouze výdejna. Dodavatelem obědů je firma SCOLAREST, která data neposkytla. Pravděpodobně půjde o 1 pracovníka s min. hodnotou přepočt. osoby. Mezi pracovníky ŠJ zřizovaných obcemi opět nejsou uvedena data za ZŠ Tanvald z důvodu spolupráce s externí firmou. Dále nejsou zahrnuty údaje za ZŠ Kořenov, kde je pouze výdejna, vývařovna je v MŠ Kořenov, která je se ZŠ sloučena a pravděpodobně jsou pracovníci spojené s výdejem obědů v ZŠ uvedeny pod MŠ.

Financování

Tab. č. 61: Celkové provozní výdaje ve správním obvodu na ZŠ, MŠ a jiná zařízení zřizovaných obcemi

ZŠ/MŠ/jiné	2009	2010	2011	2012
ZŠ (1. i 2. stupeň)	-	10 448 129,00 Kč	10 149 109,00 Kč	10 565 418,00 Kč
ZŠ (jen 1. stupeň)	-	-	-	-
MŠ	-	1 610 359,00 Kč	1 691 999,00 Kč	1 647 678,00 Kč
Jiné	-	630 945,00 Kč	649 528,00 Kč	685 339,00 Kč
celkem	-	-	-	-

Zdroj dat: SO ORP Tanvald

Data jsou poskytnuta ze SO ORP, ekonomického odboru a jsou pouze za ZŠ Sportovní a ZŠ Masarykova v Tanvaldě a ZUŠ a DDM Tanvald. SO ORP nemá k dispozici tato data za ostatní obce ORP.

Tab. č. 62: Finanční prostředky poskytnuté ze státního rozpočtu na přímé výdaje ve školství školám a školským zařízením zřízených obcemi v ORP v Kč

rok	2011	2012	2013
mzdové prostředky celkem	-	77 908 462,00 Kč	113 629 473,00 Kč
z toho	platy	107 025 001,00 Kč	112 480 469,00 Kč
	ostatní osobní náklady	-	613 290,00 Kč
související odvody a ostatní neinvestiční výdaje	-	26 678 323,00 Kč	38 579 760,00 Kč
neinvestiční výdaje celkem	-	212 225 076,00 Kč	275 838 706,00 Kč

Zdroj dat: SO ORP Tanvald

Data poskytnuta ze SO ORP Tanvald (odboru školství).

Tab. č. 63: Ukazatele nákladovosti na přímé náklady ve vzdělávání v roce 2013 v ORP

druh školy, školského zařízení	přímé náklady na vzdělávání celkem (v Kč)	z toho náklady na jednotku výkonu* (v Kč)	
		celkové náklady	ONIV
předškolní vzdělávání	21 793 683,00 Kč	31 769,22 Kč	367,38 Kč
základní školy	63 821 789,00 Kč	40 139,49 Kč	1 161,21 Kč
gymnázia	10 380 140,00 Kč	114 067,47 Kč	2 129,30 Kč
stravování MŠ, ZŠ	8 432 715,00 Kč	5 573,51 Kč	59,39 Kč
školní družiny a kluby	6 065 678,00 Kč	10 988,55 Kč	39,67 Kč
základní umělecké školy	6 156 308,00 Kč	14 763,33 Kč	15,04 Kč
využití volného času	2 051 742,00 Kč	693,16 Kč	6,42 Kč
celkem použité finanční prostředky	118 702 055,00 Kč	217 994,72 Kč	3 778,41 Kč

Zdroj dat: SO ORP Tanvald, KÚ LK

Data jsou získaná ze SO ORP Tanvald a KÚ LK (pro Gymnázium a ZŠ Horní Tanvald). Do stravování nejsou zahrnuta data za ZŠ Tanvald, dodavatelem stravovacích služeb je externí firma (Scolarest spol. s r.o.).

Tab. č. 64: Nezbytné investiční potřeby obcí v ORP týkající se ZŠ do roku 2023

Obec	Název a popis investice	odhadovaný rok	Orientační částka	Poznámka
		celkem	12,7 mil.Kč	
Tanvald	ZŠ Sportovní - zateplování boku školy, výměna oken, zateplování budovy družiny (jidelny)	2014-15	8,7 mil.Kč	rozpočet města dotace
Smržovka	malování		0,8 mil.Kč	rozpočet města
Harrachov	výstavba sport. hřiště	2014	1,2 mil.Kč	rozpočet města
Velké Hamry	výstavba sport. hřiště	2014-15	1,1 mil.Kč	rozpočet města
Tanvald	ZŠ Masarykova - rekonstrukce hřiště u pracoviště Šumburk, výměny kotlů	2014	0,9 mil.Kč	rozpočet města

Zdroj dat: vlastní šetření (starostové obcí, ředitelé škol)

Téměř všechna zařízení jsou historická. Tomu odpovídá i technický stav budov a zřízení. Přesto se postupně daří obcím zařízení rekonstruovat. V r. 2009-2013 proběhla celková rekonstrukce ZŠ Desná v J/h, na Smržovce v r. 2000 (budova II. stupně). Před 5 lety proběhla kompletní rekonstrukce tělocvičny v ZŠ na Smržovce.

Za posledních 10 let si prošla významnou rekonstrukcí ZŠ (a MŠ) ve Zlaté Olešnici.

V ZŠ Harrachov plánují během letních prázdnin výstavbu hřiště, dále chybí šatny, knihovna. Také ZŠ Velké Hamry bude řešit výstavbu vlastního hřiště. Při ZŠ Albrechtice v J/h vznikl přírodní areál, který významně podporuje environmentální výchovu. U ZŠ Plavy došlo k výměně oken, přestavbě kotelny na plynovou a k přestavbě cesty na školní zahradu.

Město Tanvald provádí (provádělo) výměnu kotlů za plynové ve všech objektech včetně ZUŠ, DDM a Gymnázia. U DDM se plánuje zateplení budovy vč. výměny oken.

Spolupráce škol a obcí je evidentní.

Velmi špatný technický stav budovy je u ZŠ Horní Tanvald, zřizovatelem je LK.

3.1.3. Analýza rizik a další potřebné analýzy

a. Analýza cílových (dotčených) skupin

Tab. č. 65: Analýza cílových skupin

Název dotčené skupiny	Očekávání dotčené skupiny	Rizika spojená se skupinou	Způsob komunikace	Opatření
Rodiče, kteří mají děti v MŠ, ZŠ	dostupnost zařízení, dostatek a kvalita pomůcek, kvalita pedagogů	nezájem většiny, nejednotnost požadavků dotčené skupiny	elektronický, telefonní, web, FB	průzkum poptávky dotčené skupiny, posílení vzájemné komunikace
Rodiče – zájem o MŠ, ZŠ	Kvalitní a nadstandardní služby (aktivity), úroveň vzdělávání	nezájem většiny, nejednotnost požadavků dotčené skupiny	elektronický, telefonní, web, FB, nástěnky	průzkum poptávky dotč.skupiny, vzájemná komunikace
Děti v MŠ a žáci v ZŠ	kvalifikovaní pedagogové, vhodné prostředí a pomůcky, adekvátní kolektiv	nedostatečná připravenost pro vzdělávání, vysoké požadavky, záškoláctví, kriminalita	elektronický, telefonní, web, FB, nástěnky, komunikace s dětmi osobní, komunikace v rodině, komunikace rodina-škola	posílit aktivity k připravenosti pro vzdělávání a dostupnost psychologa
Pedagogové a další zaměstnanci	adekvátní pracovní prostředí, dostatečné kapacity (ŠD), respekt pedagog. pracovníků, dostatečné finanční ohodnocení zaměstnanců, podpora obcí	nedostatek finančních prostředků na mzdy, nedostatečná prac. motivace	porady pedagogů, e-mail, společné weby, osobní a telef. kontakt	hledání dalších fin. zdrojů, podpora celoživotního vzdělávání pracovníků, motivační prostředky a aktivity
Představitelé obce, která má ZŠ, MŠ	naplnění kapacit, prestiž ZŠ (MŠ), resp. obce, vysoká úroveň absolventů	nedostatek finančních prostředků na provoz, materiály, apod.	elektronický, telefonní, web, osobní	propagace, naplňování kapacity, kvalitní pedagogové, vzájemná komunikace
Představitelé obce, kde škola ZŠ nebo MŠ není	dopravní obslužnost, zajištění kapacity jinde	nízká kapacita nejbližšího zařízení	elektronický, telefonní, web, osobní	meziobecní spolupráce
Ostatní zřizovatelé (mimo obce)	soběstačnost škol, druh vzdělávání	nezájem pokračovat ve zřizování	elektronický, telefonní, web, osobní	posílit spolupráci obcí
Partneři škol (sponzoři, sdružení rodičů, NNO, ...)	propagace, loajalita, zvýšení vzájemných aktivit	nezájem dotčených skupin, nedostatečná fin. podpora	elektronický, telefonní, web, osobní, týmové porady	management spolupráce
Představitelé	udržitelnost a	nejednotnost	elektronický,	rozvoj spolupráce

Obcí SO ORP	fungování zařízení, kvalitní výstupy	názorů s představiteli dílčích obcí ORP	telefonní, web, osobní, týmové porady	
Kraje	-	-	-	-
Stát	kvalitní vzdělávání	legislativa	-	-
Média	-	-	-	-

Zdroj dat: vlastní šetření (osobní rozhovory)

Mezi cílové skupiny patří především děti v MŠ a žáci ZŠ, jejich rodiče, dále pedagogové, všechny obce ORP, jiní zřizovatelé, ale také partneři a kooperanti škol a stát. Rodiče a děti očekávají kvalitní úroveň vzdělávání, příjemné prostředí a nadstandardní aktivity. Pedagogové očekávají odpovídající pracovní prostředí současně s dostatečným finančním ohodnocením své práce. Zřizovatelé očekávají naplněné prestižní školy s kvalitními výstupy, partneři škol při vzájemných společných aktivitách požadují propagaci a stát očekává kvalitní vzdělané občany. Tato očekávání lze dosáhnout vzájemnou efektivní komunikací dotčených skupin, vzájemnou spoluprací, propagačními činnostmi, hledáním dalších finančních zdrojů, motivací pedagogů a podporou celoživotního vzdělávání.

b. Analýza rizik – registr rizik v oblasti školství

Rizika jsou rozdělena do pěti oblastí – finanční rizika (souvisí se způsobem financování), organizační rizika (týká se například rozmístění škol, demografie, chování obcí a kraje), právní rizika (legislativa), technická rizika (např. stav budov, vybavení), věcné (souvisejí věcně s řešeným tématem – např. se týkají kvality škol).

Hodnocení významnosti rizik je založeno na hodnocení očekávané pravděpodobnosti výskytu jednotlivých rizik a jejich dopadu (materiálního i nemateriálního) na dosažení cílů strategie.

Pravděpodobnost (v tabulce sloupec „P“) i dopad (v tabulce sloupec „D“) – hodnotí se na škále 1 až 5:

☐ hodnota 1 představuje velmi malý dopad (resp. velmi malou pravděpodobnost) a

☐ hodnota 5 velmi velký dopad (resp. velmi vysokou pravděpodobnost).

Tab. č. 66: Analýza rizik

Název rizika	Hodnocení rizika			Název opatření ke snížení významnosti rizika	Vlastník rizika
	Pravděpodobnost (P)	Dopad (D)	V = P*D		
Finanční riziko					
Nedostatek financí na běžný provoz a opravy	2	2	4	Hledání dalších finančních zdrojů	Obec zřizující ZŠ, MŠ
Nedostatek financí na investice a vybavení	4	5	20	Hledání dalších finančních zdrojů	Obec zřizující ZŠ, MŠ
Nedostatek financí na platy	2	4	8	-	Stát
Organizační riziko	-	-	-	-	-
Špatné rozmístění ZŠ, MŠ v rámci území	1	4	4	-	Obce daného území
Nedostatek dětí / příliš mnoho dětí (nepříznivý demografický vývoj)	4	4	16	Optimalizace kapacit	Obce daného území
Rušení dopravních spojů zajišťující dopravu dětí do a ze ZŠ, MŠ	2	2	4	Podpora vlastní obslužnosti, podpora MOS	Obce, kraj

Nezájem či neochota obcí na spolupráci	1	4	4	Podpora MOS	Obce daného území
Nevhodně stanovené normativy na ZŠ a MŠ ze strany kraje	3	3	9	Vzájemná komunikace	Obce daného území
Právní riziko					
Změna legislativy, která povede k vynuceným investicím (např. zpřísnění hygienických předpisů)	3	3	9	-	Obce daného území
Reformy, které zhorší podmínky pro kvalitní výuku	4	4	16	Podpora dalšího vzdělávání pedagogů	Obce daného území
Technické riziko					
Špatný technický stav budov ZŠ, MŠ	3	4	12	Hledání dalších finančních zdrojů, pokračování rekonstrukcí	Obec zřizující ZŠ, MŠ
Zastaralé či nevyhovující vybavení	2	2	4	Hledání dalších finančních zdrojů	Obec zřizující ZŠ, MŠ
Věcné riziko					
Špatné řízení školy	2	3	6	Kontrola, náprava (výměna vedení), spolupráce obec - ZŠ (MŠ)	Obec zřizující ZŠ, MŠ
Nízká kvalita výuky	3	3	9	Kontrola výstupů	Konkrétní ZŠ, MŠ
Nezájem rodičů o umístění dětí do konkrétní ZŠ, MŠ	3	3	9	Propagace, posílení dalších aktivit pro zvýšení atraktivity ZŠ, MŠ	Konkrétní ZŠ, MŠ
Personální rizika (aprobovanost, fluktuace, věk, ...)	2	2	4	Personální management, podpora celoživotního vzdělávání, motivační program	Konkrétní ZŠ, MŠ

Zdroj dat: vlastní šetření (osobní rozhovory)

Analýza rizik ukazuje jako významné riziko nedostatek financí na investice a vybavení, během dalších let na odměňování zaměstnanců. Je nutné hledat další finanční zdroje jak ze strany zřizovatelů, tak ze strany provozovatelů. Dalším významným rizikem je nepříznivý demografický vývoj. Bude nutné sledovat demografické trendy, vývoj rozložení osídlení ORP a podle toho optimalizovat kapacity školských zařízení. Je nezbytné zabezpečit kvalitní výuku a zvyšovat úroveň vzdělávání, podporovat další vzdělávání pedagogů.

c. Další potřebné analýzy

3.1.4. SWOT analýza školství

Tab. č. 67

Silné stránky:	Slabé stránky:
<p>Dostatečná síť MŠ a ZŠ v ORP, mimo obce Jiřetín má každá obec svoji MŠ a ZŠ, je podpořena dostupnost MŠ a ZŠ.</p> <p>Obce se zajímají o existenci ZŠ, MŠ, spolupracují s nimi a podporují je.</p> <p>V ORP Tanvald je dostatek kvalifikovaných pracovníků.</p> <p>Zařízení ZŠ jsou původní budovy, které disponují velkou kapacitou, některé z nich jsou rekonstruovány.</p> <p>Funguje vzájemná spolupráce a předávání zkušeností na bázi menších škol (malotřídních).</p> <p>U poloviny zařízení jsou sloučeny ZŠ a MŠ (resp. ZŠ a SŠ), je zvýšena efektivita zařízení.</p> <p>Na území ORP Tanvald je tradiční gymnázium (čtyřleté a osmileté) a ZŠ Horní Tanvald (praktická). Obě školy jsou jediné v regionu a jsou pro celou spádovou oblast (přesah ORP).</p> <p>Široká nabídka volnočasových aktivit a možnosti dalšího vzdělávání, rozsáhlá a aktivní činnost různých spolků, oddílů a dalších organizací včetně zabezpečení trávení volného času o prázdninách (solidní nabídka táborů a prázdninových aktivit i pro předškolní děti).</p>	<p>Jedná se o rozsáhlé území s menším počtem obyvatel.</p> <p>V oblasti se zhoršila bezpečnostní situace, vzrostla kriminalita.</p> <p>V ORP Tanvald v současné době poklesla porodnost, zároveň stárne obyvatelstvo.</p> <p>Sice je dostatek původních budov pro vzdělávání, ovšem jejich stav často vypovídá věku. Budovy jsou historické, chátrající a energeticky náročné.</p> <p>Zvyšují se počty odkladů školní docházky.</p> <p>Nedostatečná kapacita některých ŠD.</p> <p>Spolupráce škol v rámci ORP je nedostatečná.</p> <p>Spolupráce škol, SVČ, aj. v oblasti volnočasových aktivit také není dostatečná (funguje pouze 1 DDM a množství ŠK není ani jednoznačné).</p> <p>Není dostatečná spolupráce dílčích MŠ v ORP.</p> <p>Nelze vyhovět výrazné poptávce po umístění dětí do MŠ Tanvald Šumburk (nárůst počtu obyvatel v oblasti). Umístění dětí dosahujících 3 let po 31. 8. do MŠ je velmi problematické.</p> <p>Existuje obava obyvatel umísťovat děti do ZŠ Masarykova (Školní ul.) pro zvýšený počet dětí z nepřizpůsobivých skupin obyvatelstva v ZŠ.</p> <p>Nedostatečná propagace MŠ, ZŠ.</p> <p>Problematické zajišťování finančních prostředků pro asistenty.</p>
Příležitosti:	Hrozby:

<p>Velká kapacita ZŠ umožní řešit eventuální neočekávaný nárůst počtu žáků v ZŠ. Řízená spolupráce a síťování MŠ, ZŠ v rámci ORP v oblasti vzdělávání, výměny zkušeností, společných aktivit, dále v oblasti volnočasových aktivit - spolupráce MŠ, resp. ZŠ, a DDM, ZUŠ dále pak s NNO, spolky a dalšími organizacemi. Zvýšení úrovně škol a úrovně vzdělanosti. Zvýšení počtu dětí v menších MŠ a ZŠ. Potenciál ve vytvoření svazkové školy pro stávající Gymnázium, ZŠ Horní Tanvald (s přesahem ORP). Možnost zvýšení prezentace škol veřejnosti. Výrazně by pomohlo využít historických faktů a zkušeností (z historie 60-70 let zpět) v oblasti demografie a skladbě a množství MŠ a ZŠ v ORP. Využití zdrojů EU.</p>	<p>Další pokles porodnosti, menší počty dětí v ORP, migrace obyvatel ven z ORP, vyšší míra nezaměstnanosti. Do budoucna hrozí stále menší naplňování kapacit škol a školských zařízení, poroste finanční náročnost zabezpečení těchto kapacit a bude ohrožena udržitelnost některých zařízení. Pokles úrovně vzdělanosti. Stávající hrozbou je možnost uzavření ZŠ Horní Tanvald (praktická) a Gymnázia Tanvald. U ZŠ Masarykova (Školní ul.) hrozí výrazný pokles naplněnosti kapacity školy. Nedostatek finančních prostředků. Nedostatečná, omezující legislativa.</p>
---	---

Zdroj dat: vlastní šetření

Přesto, že je v ORP dostatečná síť mateřských a základních škol, které jsou aktivně podporovány obcemi, jedná se většinou o původní budovy s velkou kapacitou, energeticky náročné. Hrozbou je další pokles porodnosti, migrace obyvatel z ORP vlivem nezaměstnanosti. Hrozba nižšího počtu naplňování kapacit škol a školských zařízení je velmi reálná a udržitelnost některých z nich bude velkým problémem. Akutně je k řešení velká poptávka po umístění dětí do MŠ, ačkoliv je dočasná. Přesunem většího počtu dětí z MŠ do ZŠ roste problém kapacity družin některých ZŠ. Je dobré využít příkladu ze současné vzájemné spolupráce některých menších škol v ORP (malotřídních), vyjít ze zkušeností sloučení některých MŠ a ZŠ. Příležitostí je posílit vzájemné, společné aktivity a projekty MŠ, resp. ZŠ, posílit spolupráci v oblasti volnočasových aktivit, využít možností spolupráce s dalšími organizacemi a privátním sektorem. Cílenou propagací aktivit lze zvýšit prestiž škol, počet dětí v mateřských školách a zvýšit úroveň vzdělanosti. Je nutné sledovat demografický vývoj obyvatelstva, jeho rozložení v celé oblasti ORP.

3.1.5. Souhrn výsledků analýz (analytické části)

Analýza řeší možnosti meziobecní spolupráce ve správním obvodu ORP Tanvald. V rámci analýzy školství hledá možnosti pro rozvoj a zvýšení úrovně vzdělávání, zlepšení kvality a vybavenosti mateřských a základních škol, jakož i podpory aktivního občanského života.

Každá obec v SO ORP Tanvald kromě Jiřetína p/B zřizuje nejméně jednu mateřskou a jednu základní školu. Lze tedy říci, že v oblasti je dostatečná síť mateřských a základních škol.

Analýza mateřských škol ukazuje, že i přes rozšíření kapacit mateřských škol především ve větších obcích, jsou tyto kapacity zcela naplněné, resp. že poptávka po umístění dětí do MŠ je stále vyšší, než lze nabídnout. Umístění dětí dosahujících 3 let po 31. 8. do MŠ je stále velmi problematické, k prognózovanému snížení počtu dětí ještě nedošlo. Řada obyvatel dojíždí za prací do Jablonce n/N nebo Liberce a volí pak takovou MŠ, která vyhovuje z hlediska dopravní obslužnosti. Počty pedagogických úvazků v MŠ vzrostly úměrně k nárůstu počtu dětí, resp. kapacit v MŠ.

V ORP Tanvald je celkem dvanáct ZŠ, z toho je jedna ZŠ zřizována Libereckým krajem, ostatní zřizují obce. Sedm základních škol je úplných a pět je neúplných. Na území ORP Tanvald je pět malotřídních ZŠ a jedna vícetřídní. Počet žáků z r. 2005/6 klesl z 2047 na 1610 žáků v r. 2012/13, úbytek činí 437

žáků. Počet žáků na třídu od r. 2005 postupně klesl z 21,03 na 19,17. Počet žáků na školu klesl z r. 2005 z původních 160,15 žáků na 134,17 žáků. U pěti ZŠ je součástí také MŠ (4 MŠ jsou sloučeny s malotřídními ZŠ), každá škola má svoji jídelnu (z nichž 4 jsou pouze výdejny). Každá ZŠ má pro žáky družinu. Mezi jiné součásti ZŠ patří vzhledem k charakteru regionu (sportovní, horský) řada menších i větších hřišť, zahrad, přírodních sportovišť. Při ZŠ Sportovní v Tanvaldě je sportovní hala včetně menší tělocvičny a stadion (fotbalové hřiště, ovál, doskočiště) a hřiště s umělým povrchem. Součástí ZŠ Velké Hamry je bazén. ZŠ v obci Kořenov a Desná v J/h využívá obecní hřiště, v Albrechticích je hřiště omezené (chybí běžecká trať), ovšem součástí ZŠ je přírodní areál. Součástí ZŠ Masarykova v Tanvaldě je velkokapacitní tělocvična (také na Smržovce) a hřiště s umělým povrchem. Při MŠ Plavy je nová zahrada s dětským hřištěm a ZŠ má hezké sportoviště.

V současné době se některé ZŠ potýkají s nedostačující kapacitou školních družin. ZŠ Smržovka požaduje nárůst o 30 dětí, Tanvald Sportovní by mohla přijmout ještě cca o 10 dětí více. Školní družina v ZŠ Velké Hamry má kapacitu naplněnou a vyrovnanou s poptávkou. V ZŠ Smržovka se kapacitu družiny nedaří řešit, ani na úrovni kraje, ani na úrovni ministerstva (není povolena ani výjimka). ZŠ Tanvald Sportovní prozatím kapacitu družiny neřeší.

V rozhodném období pracovali v ORP Tanvald 4 asistenti pedagoga (Velké Hamry, Smržovka, Tanvald). Asistenti pedagoga bývají často zaměstnání prostřednictvím grantů, které jsou krátkodobé. Proto jsou počty takových zaměstnanců velice nestabilní a současný stav může být zcela odlišný. Každá ZŠ má svého výchovného poradce. Toto poradenství bývá součástí jeho pedagogického úvazku. Takto funguje i poradenství pro žáky s dyslektickými potížemi. Jedná se o doprovodnou aktivitu pedagogů. Sedm speciálních pedagogů má ZŠ Horní Tanvald (zřiz.LK), ZŠ pro žáky s LMP. Tato škola má také 1 asistenta. Psycholog v ZŠ ORP Tanvald není žádný. Je to dlouhodobější problém, neboť takový pracovník je velmi poptávaný.

V území ORP je tradiční ZUŠ (zal.r.1949) se čtyřmi uměl.obory. Jedná se o jedno zařízení s centrálním pracovištěm ve městě Tanvald, které má svá odloučená pracoviště v obcích Desná v J/h, Kořenov, Smržovka a v obci Josefův Důl (ORP Jablonec n/N). Zřizovatelem ZUŠ Tanvald je Město Tanvald od r. 2008, před touto dobou byl zřizovatelem Liberecký kraj.

V ORP Tanvald je jeden Dům dětí a mládeže klasického typu. Od r. 2008 je zřizovatelem Město Tanvald, do té doby DDM zřizoval Liberecký kraj. Do zařízení se sjíždějí děti z celého regionu, přesto je aktivita DDM Tanvald vedena také v Desné vJ/h, v Josefově Dole (ORP Jablonec n/N), v Albrechticích v J/h, vždy ve spolupráci se ZŠ.

Kapacita škol není naplněná, přesto je počet ZŠ stále stejný. Analýza prognózuje mírný nárůst počtu žáků v ZŠ ovšem dočasný, později pokles, pravděpodobně se bude řešit udržitelnost některých ZŠ.

3.2. Návrhová část pro oblast školství

3.2.1. Struktura návrhové části

Návrhová část je součástí Souhrnného dokumentu, který byl zpracován v rámci projektu "Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci správních obvodů obcí s rozšířenou působností". Byla zpracována realizačním týmem ve spolupráci se zástupci obcí SO ORP s podporou motivujících starostů.

V předchozích krocích byla zpracována analytická část pro téma „Školství“, na jejímž základě byly připraveny Nástiny opatření. Návrhová část staví na všech dosud realizovaných aktivitách. Cílem návrhové části je reagovat na konkrétní potřeby území zjištěné analýzami a zároveň sloužit jako nástroj pro zefektivnění procesů v území. Pro rozvoj meziobecní spolupráce je nutné nastavit společnou vizi, dále rozpracovanou do úrovně cílů v nadefinovaných problémových oblastech v oblasti školství.

Provedená analýza je stěžejním, nikoli však jediným vstupem pro definování návrhové části. Formulace vize byla navržena realizačním týmem jako podklad pro další diskusi zástupců dotčených obcí. Metodou brainstormingu a následnou diskusí o jednotlivých variantách byla zformulována vize meziobecní spolupráce ve správním obvodu ORP. Vize je formulována jako žádoucí budoucí stav meziobecní spolupráce. Je souhrnná pro spolupráci obcí v ORP pro všechna řešená témata, nikoli pouze pro téma školství.

Návrhová část Souhrnného dokumentu je strukturována standardně dle principů strategického řízení.

Grafické znázornění vztahů mezi vizí, problémovými oblastmi, cíli a indikátory je zobrazeno v následující tabulce.

Tab. č. 68

Vize meziobecní spolupráce Dostupné kvalitní školství včetně zachování středních škol				
Školství	1. Podpora malotřídních škol – podpora jejich dalšího využití (kulturní a setkávací centra)	2. Spolupráce škol v oblasti volnočasových aktivit – spolupráce MŠ, ZŠ, DDM, ZUŠ, NNO, spolky	3. Společné využívání specifických pracovníků škol jako jsou speciální pedagogové, asistenti, psychologové aj.	4. Vytváření svazkových škol s přesahem ORP
	Cíl 1.1. Komerční využívání prostor školy (př. pronájem tělocvičen za úplatu, bytové i nebytové prostory)	Cíl 2.1. Vytváření podmínek ve školách pro spolupráci s DDM, ZUŠ	Cíl 3.1. Využit dotačních prostředků pro školy k financování speciálních dětských pedagogů, (např. logopedů), dětských psychologů i asistentů pro celé území MT	Cíl 4.1. Využit dotačních prostředků pro přetvoření volných školních prostor a kapacit ke zřízení výuky řemesel (svazková učňovská škola) pro celé území MT
	Indikátor 1.1. Počet osob, pro které je možnost prostory	Indikátor 2.1. Počet aktivit ZŠ a školských zařízení ve	Indikátor 3.1. Počet sdílených speciálních	Indikátor 4.1. Počet účastníků nové sdílené

	využívat	spolupráci s DDM a ZUŠ	odborných pracovníků	školy řemesel
	Cíl 1.2. Využití prostor školy pro celoživotní vzdělávání (např. Práce na PC, vzdělávání seniorů, přednášky, workshopy, rekvalifikace nezaměstnaných apod.)	Cíl 2.2. Vznik školních klubů	Cíl 3.2. Podpora vytváření programů ve školách pro rodiče, vzdělávání rodičů, osvěta (zejména pro rodiče za slabých sociálních vrstev)	
	Indikátor 1.2. Počet osob užívajících volné prostory v ZŠ pro možnost celoživotního vzdělávání	Indikátor 2.2. Počet nově vzniklých školních klubů	Indikátor 3.2. Počet vytvořených společných vzdělávacích programů pro rodiče ze sociálně slabých skupin obyvatelstva	
	Cíl 1.3. Propagace školy, rozšíření nabídky školy o volnočasové aktivity a mimoškolní činnosti, motivace rodičů k zapsání dětí do školy v místě			
	Indikátor 1.3. Počet společných setkání zástupců školy, obce, rodičů, veřejnosti			

Návrhová část byla zpracována ve druhém pololetí roku 2014.

3.2.2. Vize a problémové oblasti (okruhy)

Základní „střechou“ návrhové části je vize. Jejím formulováním je deklarováno, že území ORP bude usilovat o její naplnění. Následně se vize rozpadá do problémových okruhů, které budou naplňovány prostřednictvím sady několika málo cílů.

Jednotná vize poskytuje celkový rámec všem subjektům zapojeným do činnosti vymezeného území. Měla by udržet společné směřování všech zapojených subjektů od nejvyšších úrovní hierarchie až po nejnižší úrovně. Umožní lépe přenášet pravomoci na výkonné pracovníky a zároveň zajistit jednotnou filosofii, pro kterou jsou dílčí činnosti vykonávány. Bez vize by chyběl jasně vyjádřený směr, kterým se chceme vydat. Vize je formulována jako budoucí stav, kterého chceme realizací strategického řízení dosáhnout. Jedná se o společnou představu, jak by měly obce v území v budoucnu spolupracovat. Respektuje přání a potřeby místních občanů.

V podmínkách projektu je vize souhrnná pro spolupráci obcí v ORP pro všechna řešená témata, nikoli pouze pro téma školství. Vzhledem k zaměření projektu směřuje ke všem povinným tématům a ke zvolenému volitelnému tématu. Staví na silných stránkách identifikovaných ve SWOT analýze.

Vize

TANVALDSKO - HOSPODÁŘSKY STABILNÍ REGION S KVALITNÍ NABÍDKOU CESTOVNÍHO RUCHU, BEZPEČNÝM SOCIÁLNÍM PROSTŘEDÍM, DOSTUPNÝM KVALITNÍM ŠKOLSTVÍM VČETNĚ ZACHOVÁNÍ STŘEDNÍCH ŠKOL, S KVALITNÍ ZDRAVOTNÍ PÉČÍ, ROZVINUTOU A FUNKČNÍ INFRASTRUKTUROU, DOPRAVNÍ OBSLUŽNOSTÍ A UDRŽITELNÝM VYUŽÍVÁNÍM PŘÍRODNÍCH ZDROJŮ A KULTURNÍHO DĚDICTVÍ.

Na základě analytické části (zejména SWOT analýzy) a následně zpracovaných Nástinů opatření a s ohledem na definovanou vizi byly realizačním týmem navrženy problémové okruhy, které byly podrobeny ověření ve fokusních skupinách. Fokusní skupiny byly složeny ze zástupců obcí z území ORP. Jejich odborné názory byly klíčové pro upřesnění výstupů, které vzešly z analýzy dat, a obohatily tak pohled na téma školství.

Stěžejním bodem návrhové části je definování cílů ve vymezených problémových tématech. Cíle byly podrobně popsány a byla navržena opatření k realizaci cílů. Pro sledování úrovně naplňování definovaných cílů byla nastavena sada indikátorů umožňující periodicky monitorovat pokrok při plnění cílů a případně přijímat opatření ke zlepšení žádoucího výsledku.

První verze struktury problémových okruhů byla vytvořena realizačním týmem na základě provedených analytických kroků a zpracovaných Nástinů opatření. Návrh problémových okruhů byl ověřen ve fokusních skupinách. Následně byly vytvořeny popisy cílů. Byli určeni garanti (správci) jednotlivých cílů, kteří zpracovali návrhy popisů, které byly podrobeny vnitřnímu připomínkovému řízení. Realizační tým jednotlivé cíle vzájemně porovnal, sjednotil jejich strukturu a úroveň detailnosti. Byl kladen důraz na vzájemnou provázanost cílů a jejich doplňkovost. Součástí tohoto procesu bylo také nastavení indikátorů, jimiž bude plnění cílů sledováno a hodnoceno.

Problémové okruhy

Na základě provedených analýz, z Nástinu variantních návrhů a po jednání členů fokusní skupiny byla sestavena tato sada problémových okruhů v oblasti školství.

- 1) Podpora malotřídních škol – podpora jejich dalšího využití (kulturní a setkávací centra)
- 2) Spolupráce škol v oblasti volnočasových aktivit – spolupráce MŠ, ZŠ, DDM, ZUŠ, NNO, spolky
- 3) Společné využívání specifických pracovníků škol jako jsou speciální pedagogové, asistenti, psychologové aj.
- 4) Vytváření svazkových škol s přesahem do ORP (MT)

1) Podpora malotřídních škol – podpora jejich dalšího využití (kulturní a setkávací centra)

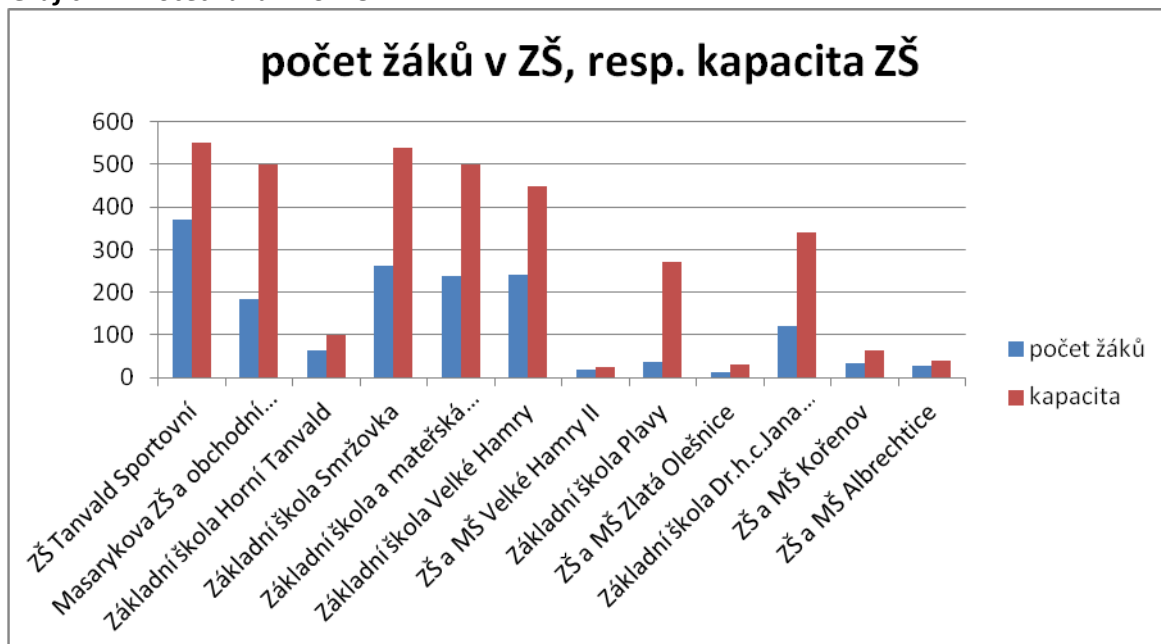
1. Věcné argumenty

Ve správním obvodu ORP Tanvald se nachází 10 obcí, spíše s nižším počtem obyvatel (pouze Tanvald se řadí mezi obce s počtem obyvatel nad 5 tisíc). Zároveň mají obce poměrně velkou rozlohu, na 1 km² připadne 115,3 obyvatel. Každá obec kromě Jiřetína p/B zřizuje nejméně jednu mateřskou a jednu základní školu. V menších obcích se jedná o školy malotřídní s menším počtem žáků často sloučené s mateřskými školami.

V ORP Tanvald je celkem dvanáct ZŠ. Pět základních škol je malotřídních, jedna vícetřídní. Malotřídní základní školy jsou v obcích Velké Hamry, Kořenov, Albrechtice v J/h, Plavy a Zlatá Olešnice.

Nenaplněná kapacita základních škol je především pro menší obce velmi nákladnou záležitostí. Počet žáků stále klesá a obce musí své školy čím dál více dotovat.

Graf č. 14: Počet žáků v ZŠ v ORP

Zdroj: SO ORP Tanvald, výkaz MŠMT, webové stránky, výroční zprávy škol

2. Příčiny problému

Situaci komplikuje rozlehlost území, nenaplněnost kapacit základních škol a stále klesající počet žáků ve třídách, související s poklesem porodnosti.

Přesto má každá obec zájem zřizovat základní školu, považuje to za službu občanům, posilující sounáležitost obyvatel s územím. Obce chtějí své školy podporovat, zvyšovat jejich prestiž, posilovat propagaci a zajistit systém vzájemné spolupráce škol v regionu.

Nabízí se možnost **propojovat konkrétní aktivity a výukové projekty těchto malých škol**. Nabízí se další využití kapacit základních škol pro jiné aktivity podporující společenský život v obcích, podporující sounáležitost dětí s obcí. Z malé základní školy v obci může vzniknout kulturní a setkávací centrum. Vzroste tak využití prostor i důležitost takových škol a školních zařízení a podpoří se aktivity dalších spolupracujících subjektů, spolupráce s DDM, ZUŠ a s jinými organizacemi podporujícími volnočasové aktivity. **Problém Podpory malotřídních škol je vzájemně provázán s problémem Spolupráce škol v oblasti volnočasových aktivit.**

3. Důsledky neřešení problému

Důsledkem neřešení problému Podpory malotřídních škol bude zcela jistě rostoucí finanční zátěž pro obce. Dotování základních škol nebude reálné a obce nebudou schopné školy nadále zřizovat a provozovat.

2) Spolupráce škol v oblasti volnočasových aktivit – spolupráce MŠ, ZŠ, DDM, ZUŠ, NNO, spolky

1. Věcné argumenty

Klesající počet dětí v základních školách je evidentní. Školy chtějí zvýšit svou prestiž, chtějí sbírat zkušenosti, chtějí mezi sebou a s dalšími subjekty spolupracovat a to v oblasti volnočasových aktivit.

V celém území ORP Tanvald je pouze jedna ZUŠ se čtyřmi uměleckými obory. Jedná se o tradiční ZUŠ (založenou v roce 1949) s centrálním pracovištěm ve městě Tanvald, která má svá odloučená pracoviště v obcích Desná v J/h, Kořenov, Smržovka a v obci Josefův Důl (ORP Jablonec n/N). ZUŠ Tanvald má 17 pedagogických pracovníků.

V ORP Tanvald je jeden Dům dětí a mládeže klasického typu. Do zařízení se sjíždějí děti z celého regionu, přesto je aktivita DDM Tanvald vedena také v menší míře v Desné v J/h, v Josefově Dole (ORP Jablonec n/N), v Albrechticích v J/h, vždy ve spolupráci se ZŠ. DDM v Tanvaldě má 3 stálé pracovníky a řadu externích pracovníků (20 - 25). V Domě dětí a mládeže v Tanvaldě funguje 54 zájmových útvarů s 511 účastníky, z nichž většina je školního věku (452 dětí). Mimo zájmových útvarů DDM organizuje nebo spoluorganizuje řadu jednorázových akcí, za rok 2013 jich bylo 116

S počtem účastníků 5662, k tomu pořádá týdenní letní pobytový tábor (cca 40 dětí) a cca 8 dní příměstský tábor "Toulavá bota" (cca 30 dětí/den).

Dále je na území ORP rozsáhlá a aktivní činnost různých spolků, oddílů a dalších organizací.

Řešením tohoto problémového okruhu budou podporovány společné projekty škol, DDM, ZUŠ

i některých neziskovek v regionu, které zkvalitní, rozšíří činnost a zpřístupní volnočasové aktivity všem obyvatelům regionu, i obyvatelům malých obcí.

2. Příčiny problému

Problémem je, že činnost DDM a ZUŠ, které zajišťují volnočasové aktivity především, je soustředěna hlavně do větších obcí, do Tanvaldu. Občanům menších obcí je obtížněji dostupná a obec sama není schopna sama takové aktivity zajistit. Nemá k dispozici odborné lektory, ani prostory. Pokud prostory má, jejich využití pro volnočasové aktivity se příliš prodražuje, zvláště pokud by aktivity připravovala pro malý počet dětí. Nabízí se posílit vzájemné, společné aktivity a projekty MŠ, resp. ZŠ, posílit spolupráci v oblasti volnočasových aktivit s DDM a ZUŠ, využít možností spolupráce s dalšími organizacemi a privátním sektorem. **Problém Spolupráce škol v oblasti volnočasových aktivit je také vzájemně provázán s problémem Podpory malotřídních škol.**

3. Důsledky neřešení problému

Důsledkem neřešení problému Spolupráce škol v oblasti volnočasových aktivit bude pokles vzájemné spolupráce škol a obcí, školy se neotevrou veřejnosti, klesne jejich prestiž a jejich udržitelnost může být ohrožena. Při uzavřenosti takovým aktivitám, spolupráci a činnosti jiných organizací dojde k poklesu aktivit občanského života, k poklesu rozvoje obce. Volný čas dětí a mládeže nebude smysluplně využíván, může docházet i k nežádoucím patologickým jevům. Zároveň nebude vykryt potenciál DDM a ZUŠ.

3) Společné využívání specifických pracovníků škol jako jsou speciální pedagogové, asistenti, psychologové aj.

1. Věcné argumenty

V ORP Tanvald jsou evidováni 4 asistenti pedagoga (Velké Hamry, Smržovka, Tanvald). Asistenti pedagoga bývají často zaměstnání prostřednictvím grantů, které jsou krátkodobé. Proto jsou počty takových zaměstnanců velice nestabilní a současný stav může být zcela odlišný. Každá ZŠ má svého výchovného poradce. Toto poradenství bývá součástí jeho pedagogického úvazku. Takto funguje i poradenství pro žáky s dyslektickými potížemi. Jedná se o doprovodnou aktivitu pedagogů. Sedm speciálních pedagogů má ZŠ Horní Tanvald (zřizována Libereckým krajem), ZŠ pro žáky s LMP. Tato škola má také 1 asistenta. Dětský psycholog v ZŠ ORP Tanvald nepůsobí žádný, taktéž citelně chybí další odborníci, například logopedové. Tito odborníci jsou dostupní nejbližší v Jablonci nad Nisou. Je to dlouhodobější problém, neboť takový pracovník je v ORP Tanvald velmi poptávaný. Rovněž speciální pedagogové na základních školách chybí. Zároveň některé aprobace nebo učitelé jazyků jsou v menších školách problémem.

Výchovní poradci na školách situaci neřeší, protože jde často o větší problémy dětí, které je nutné řešit odbornou psychologickou pomocí. Stejná situace je u problematiky vad řeči.

2. Příčiny problému

Příčinou jsou nedostatečné schopnosti a znalosti dětí potřebné k zahájení školní docházky. Děti často mívají logopedické problémy, poruchy chování, poruchy učení, problémy s komunikací apod. Potřeba škol disponovat speciálním pedagogem, dětským psychologem a asistenty tak výrazně roste. Takoví pracovníci jsou pro menší školy finančně těžko dostupné. Společné využívání těchto pracovníků v celém regionu ORP Tanvald i jejich služeb by bylo velmi efektivní a stalo by se dostupným i pro menší školy v menších obcích.

3. Důsledky neřešení problému

Důsledkem neřešení tohoto problému může být vyšší počet odkladů školní docházky, problematické chování dětí (agrese, špatné mezilidské vztahy, atd.), nedokončení základní školní docházky, pokles úrovně vzdělanosti, pokles prestiže školy. Zhoršování situace může vést i ke zvětšování skupin ohrožených sociálním vyloučením.

4) Vytváření svazkových škol s přesahem ORP

1. Věcné argumenty

Na území ORP Tanvald je gymnázium s dlouholetou tradicí, čtyřleté a od roku 1990 i osmileté) a ZŠ Horní Tanvald pro žáky s LMP (původně zvláštní, praktická), historicky "zvláštní" škola, která sloučila původní zvláštní školy v ORP Tanvald. Obě školy jsou specifické a jsou pro celou spádovou oblast s přesahem ORP. Tyto dvě školy jsou jediné školy na území ORP, jejichž zřizovatelem je Liberecký kraj. Tak jako u jiných škol, tak i u těchto dochází k poklesu počtu žáků ve třídách, k nenaplnění kapacit. Současnou hrozbou je uzavření ZŠ Horní Tanvald (praktická) a Gymnázia Tanvald.

2. Příčiny problému

Problémem je přenášení povinnosti státu zřizovat tyto školy na obce. Rozlehlé území, nenaplněnost kapacit škol a stále klesající počet dětí nedává těmto školám příliš perspektivy. Tyto dvě školy jsou spádové pro celý region i s přesahem ORP. Zřizování takových spádových škol není pro obec, na jejímž území se nacházejí, finančně udržitelné.

Meziobecní spolupráce poskytuje jasnou příležitost pro zřízení svazkových škol. Na jejich fungování se mohou podílet obce z území ORP i celého spádového Mikroregionu Tanvaldsko, může být efektivně využíváno finančních prostředků a vzdělání tohoto typu zůstane pro obyvatelstvo předmětného území dostupné.

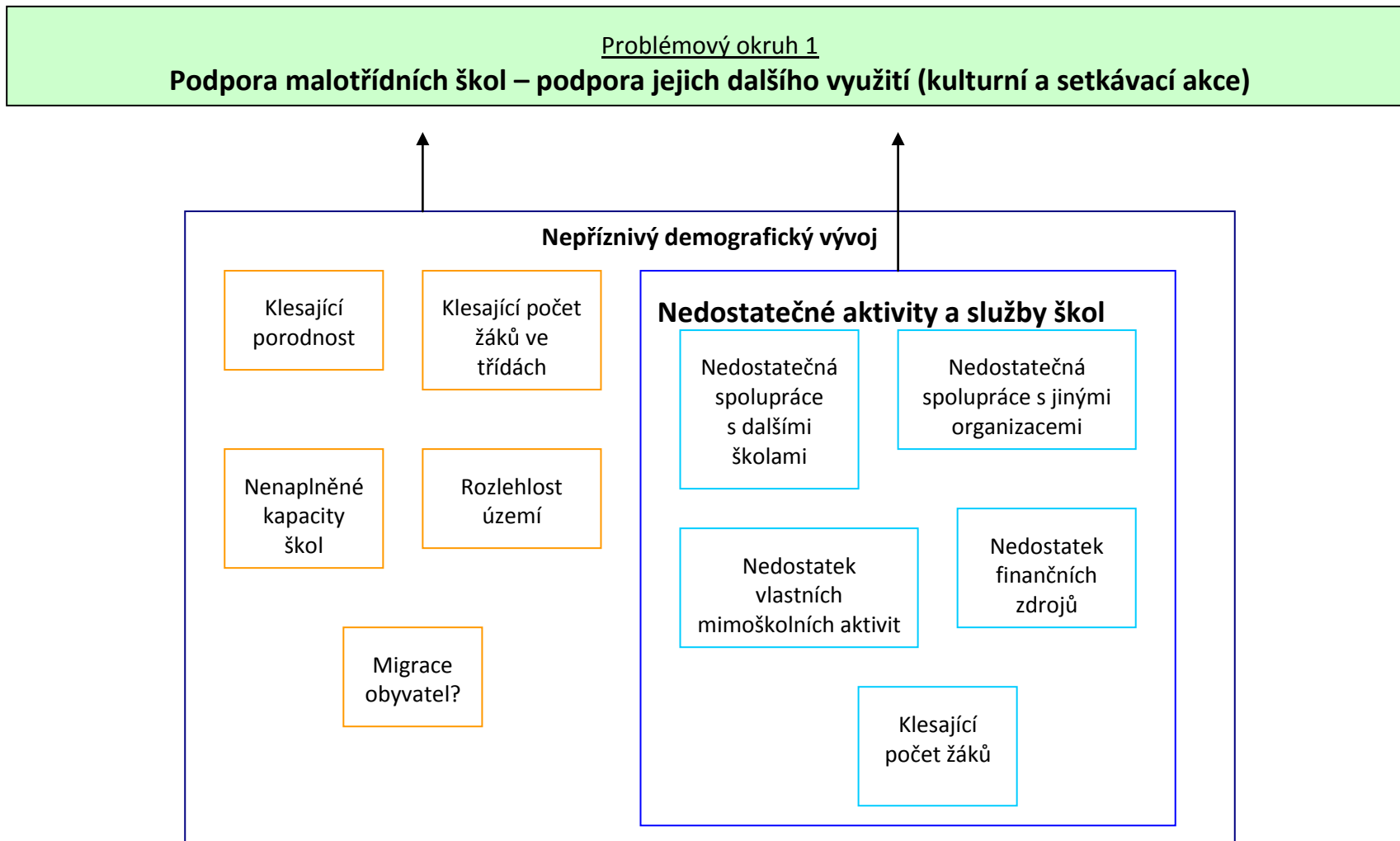
3. Důsledky neřešení problému

Důsledkem neřešení problému bude uzavření škol, které jsou specifické, jediné na území ORP Tanvald a dojde k nedostupnosti specifického vzdělání, které tyto dvě školy poskytují.

Žáci gymnázia budou pravděpodobně dojíždět do gymnázií mimo ORP Tanvald, otázkou zůstává, jestli budou gymnázia mimo ORP Tanvald vůbec dostupná pro děti z odlehlých obcí. Děti ze ZŠ praktické Horní Tanvald budou pravděpodobně navštěvovat ZŠ klasického typu, tím se však u nich zvýší pravděpodobnost nedokončení základní školní docházky. V regionu ORP Tanvald dojde k poklesu dostupnosti i úrovně vzdělanosti a k poklesu prestiže škol.

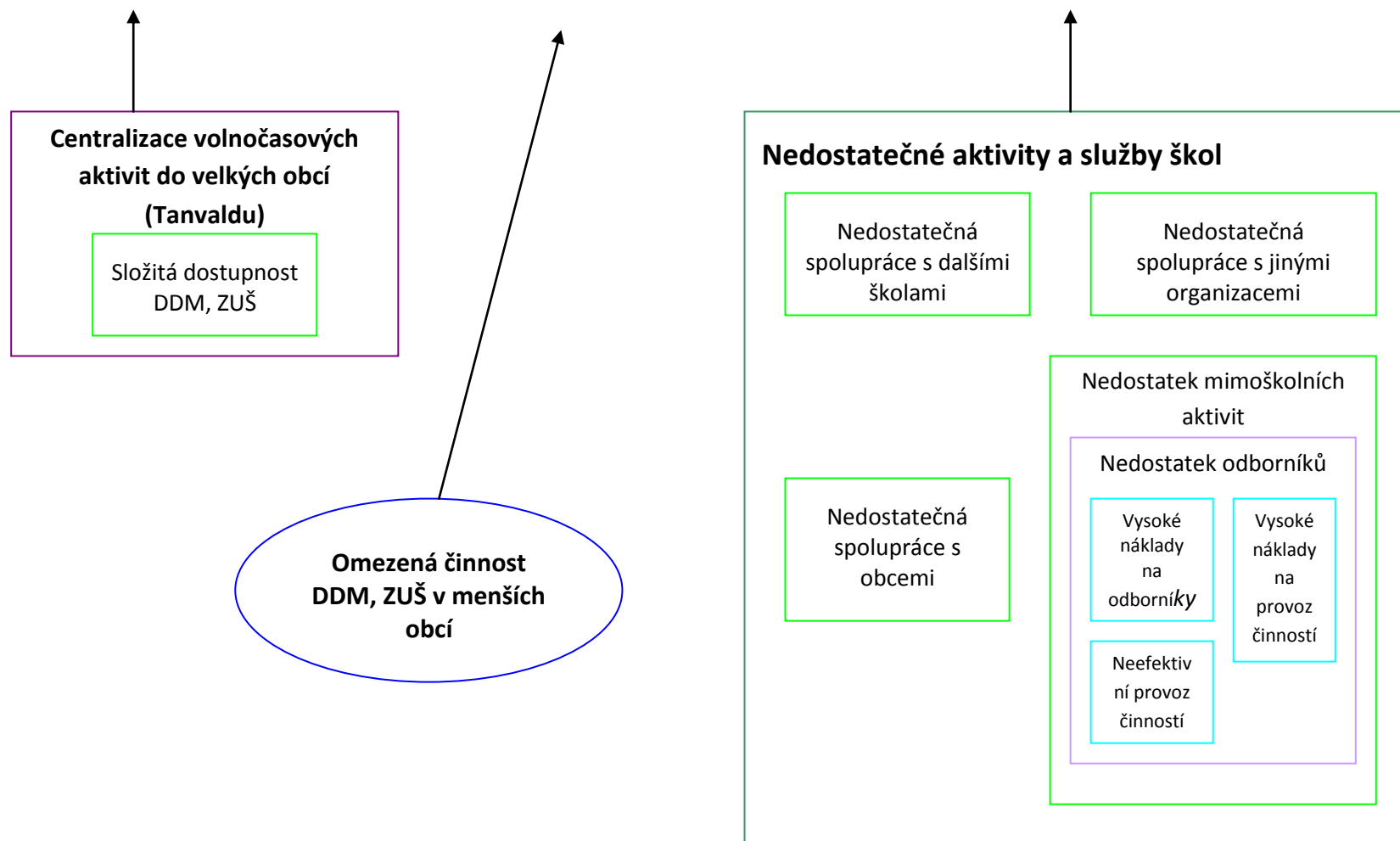
Grafické znázornění problémových okruhů

Graf č. 15

Graf č. 16

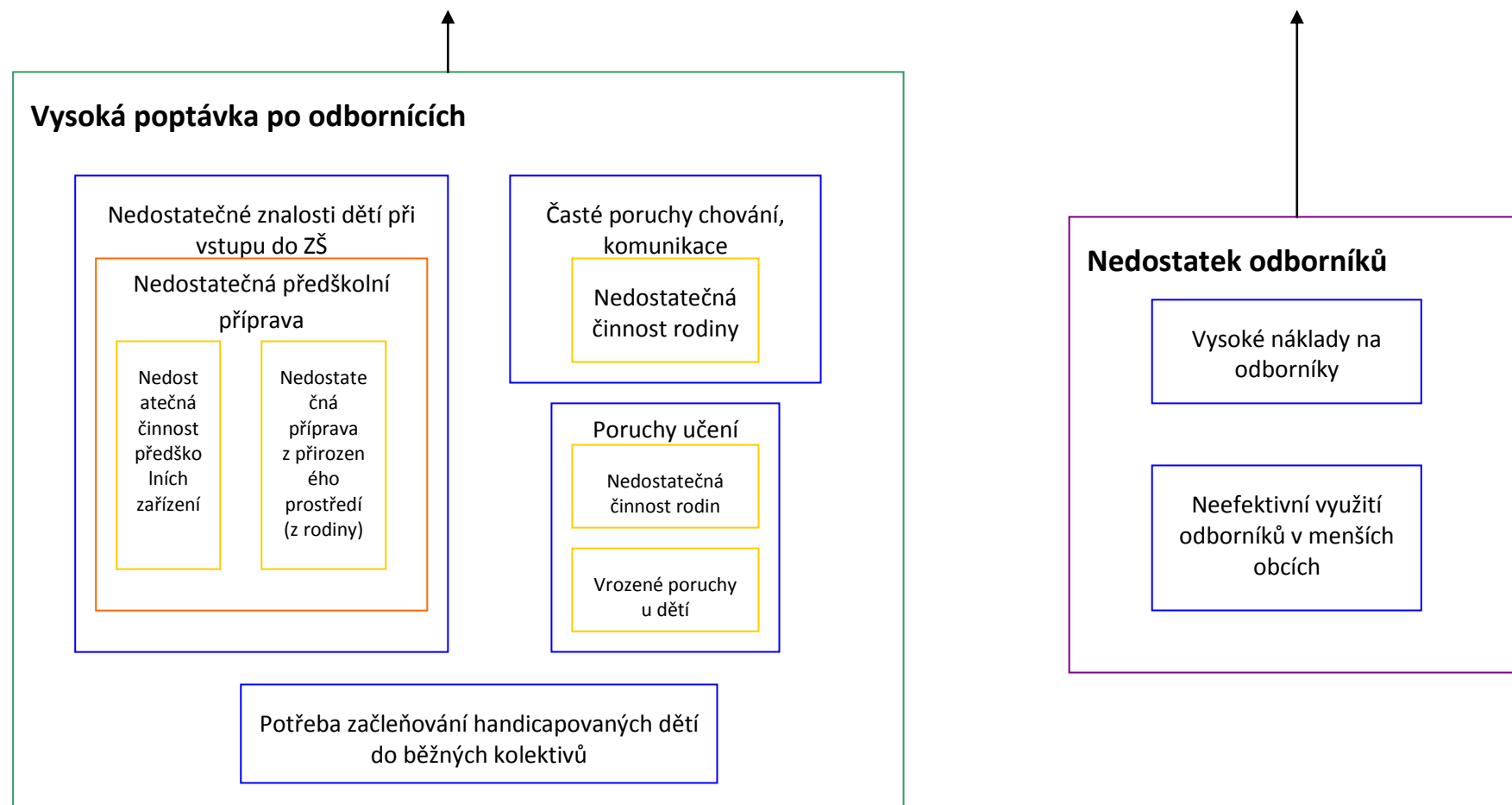
Problémový okruh 2
Spolupráce škol v oblasti volnočasových aktivit – spolupráce MŠ, ZŠ, DDM, ZUŠ, NNO, spolky

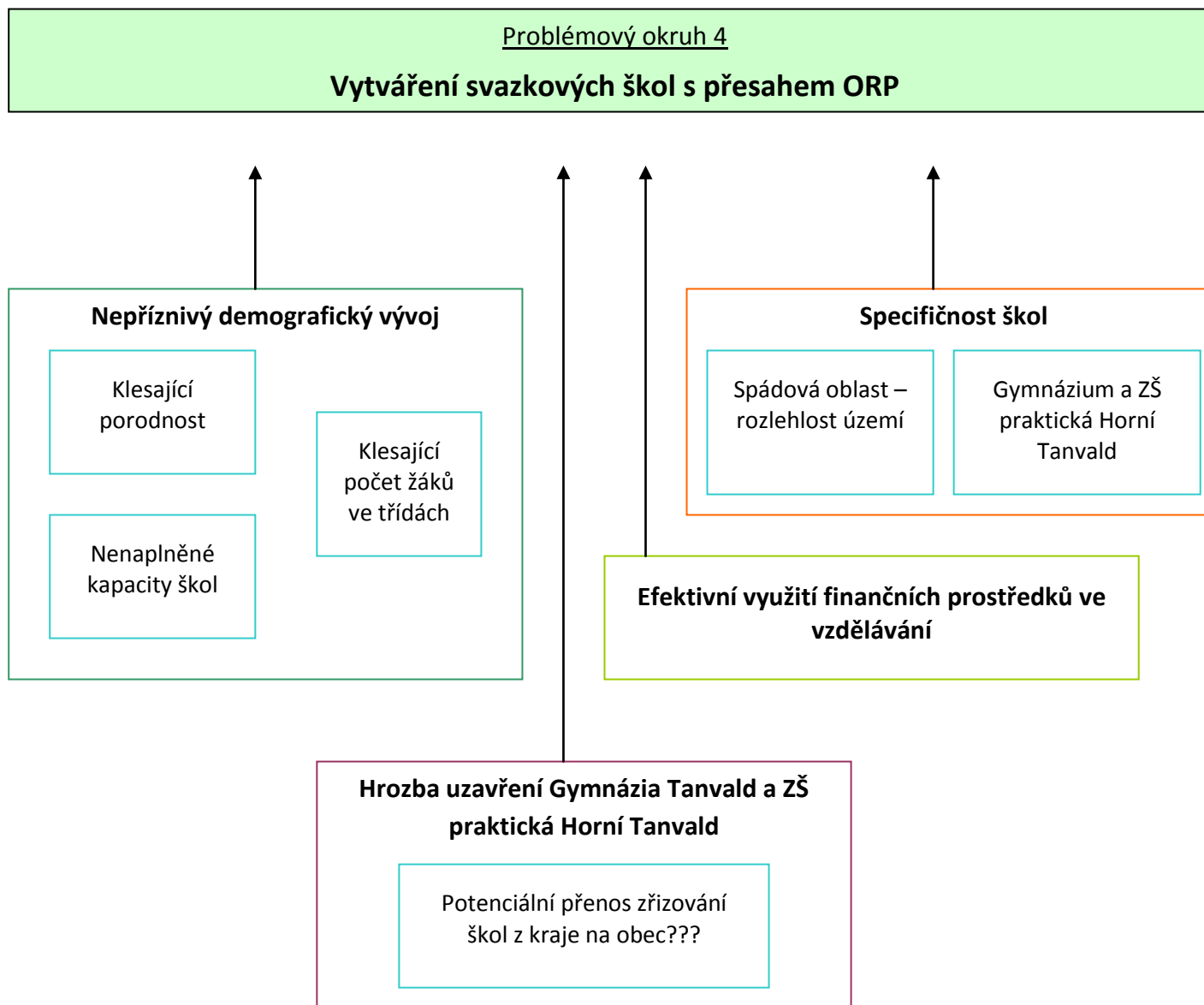

Graf č. 17

Problémový okruh 3
Společné využívání specifických pracovníků škol, jako jsou speciální pedagogové, asistenti, psychologové aj.

Graf č.18

3.2.3. Popis cílů v jednotlivých oblastech

Tab č. 69

Problémový okruh 1	PODPORA MALOTŘÍDNÍCH ŠKOL – PODPORA JEJICH DALŠÍHO VYUŽITÍ (KULTURNÍ A SETKÁVACÍ CENTRA)
Cíl 1.1.	Komerční využívání prostor školy (př. pronájem tělocvičen za úplatu, bytové i nebytové prostory)
Popis cíle	<p>Nenaplněné kapacity základních škol především v menších obcích je nezbytné co nejdříve řešit. Jednou z možností, jak efektivně využít kapacitu prostor, je komerční užití. Školy mohou nabídnout k pronájmu např. tělocvičnu, hřiště či jiné podobné, specifické prostory. Neužívané prostory lze nabídnout do pronájmu privátním subjektům. Vhodné, vytipované (event. upravené) prostory lze komerčně využívat pro bytové účely.</p> <p>Na jednání fokusní skupiny vyplynul problém komplikované až absurdní legislativy v rámci školství. Zřizovatelé škol by uvítali zjednodušení a zmírnění přísné legislativy, např. co se týká požadavků na hygienické normy MŠ, zřizování školních družin, dále by uvítali možnost přednostního práva umístění dětí z vlastní obce do MŠ, jiný způsob financování ZŠ (ne rozdělování financí podle počtu dětí, ale podle počtu tříd).</p>
Hlavní opatření	<p>Legislativní opatření:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Právní analýza možností, revize smluv, zřizovacích listin, analýza možností využití prostor školy • Ekonomická analýza možností • Řešit problematiku školské legislativy a návrhy na její změnu poté předat oprávněným osobám – MŠMT, zákonodárcům i prostřednictvím SMO <p>Věcná opatření:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Výběr nájemců
Název indikátorů k hodnocení cíle	Počet osob, pro které je možnost prostory využívat
Správce cíle	Správce problémového okruhu Podpora malotřídních škol – podpora jejich dalšího využití (kulturní a setkávací centra): starostka obce Plavy – Věra Mužíčková.

Tab č. 70

Problémový okruh 1	PODPORA MALOTŘÍDNÍCH ŠKOL – PODPORA JEJICH DALŠÍHO VYUŽITÍ (KULTURNÍ A SETKÁVACÍ CENTRA)
Cíl 1.2.	Využití prostor školy pro celoživotní vzdělávání (např. Práce na PC, vzdělávání seniorů, přednášky, workshopy, rekvalifikace nezaměstnaných apod.)
Popis cíle	Tento cíl rozšiřuje cíl předcházející, 1.1. Komerční využívání prostor školy. Nevyužitou kapacitu základních škol mohou školy využít pro další vzdělávání občanů. Mohou se ve školách pořádat odborné kurzy, semináře, workshopy apod. pro všechny věkové kategorie a rozličné obory. Takové další (celoživotní) vzdělávání může iniciovat i sama škola (např. práce na PC) nebo může

	<p>spolupracovat s jinými subjekty, např. Úřad práce, obec, sociální služby, NNO atd. V rámci tohoto cíle je také možné připravit společný projekt celoživotního vzdělávání pro všechny členské obce Mikroregionu Tanvaldsko.</p> <p>Na jednání fokusní skupiny vyplynul problém komplikované až absurdní legislativy v rámci školství. Zřizovatelé škol by uvítali zjednodušení a zmírnění přísné legislativy, např. co se týká požadavků na hygienické normy MŠ, zřizování školních družin, dále by uvítali možnost přednostního práva umístění dětí z vlastní obce do MŠ, jiný způsob financování ZŠ (ne rozdělování financí podle počtu dětí, ale podle počtu tříd).</p>
Hlavní opatření	<p>Ekonomická opatření:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Monitoring a zjištění potřebnosti celoživotního vzdělávání v rámci celého MT • Ekonomická analýza <p>Věcná opatření:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zpracování projektů ve školách (Mikroregionu Tanvaldsko) s ohledem na celé území MT
Název indikátorů k hodnocení cíle	Kapacita volných prostor v ZŠ pro možnost celoživotního vzdělávání
Správce cíle	Správce problémového okruhu Podpora malotřídních škol – podpora jejich dalšího využití (kulturní a setkávací centra): starostka obce Plavy – Věra Mužíčková.

Tab č. 71

Problémový okruh 1	PODPORA MALOTŘÍDNÍCH ŠKOL – PODPORA JEJICH DALŠÍHO VYUŽITÍ (KULTURNÍ A SETKÁVACÍ CENTRA)
Cíl 1.3.	Propagace školy, rozšíření nabídky školy o volnočasové aktivity a mimoškolní činnosti, <u>motivace rodičů k zapsání dětí do školy v místě</u>
Popis cíle	Malotřídní základní školy je možné podpořit také rozšířením nabídky mimoškolních, volnočasových aktivit. Vytipováním vhodných mimoškolních aktivit se nabídka činností škol rozšíří, školy se zviditelní, dojde k jejich propagaci. Zábavné aktivity mohou rodiče potenciálních školáků motivovat k zapsání do takové školy. V souvislosti s motivací rodičů k zapsání dětí do školy v místě může škola pořádat společná setkání, propagační akce za účasti obce, mateřské školy a rodičů. I s tímto cílem problémového kruhu souvisí komplikovaná legislativa a způsob financování škol. Přesto chtějí zástupci obcí ORP Tanvald více motivovat především rodiče k zapsání svých dětí v místě bydliště.
Hlavní opatření	<p>Legislativní opatření:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Řešit problematiku školské legislativy a návrhy na její změnu poté předat oprávněným osobám – MŠMT, zákonodárcům i prostřednictvím SMO <p>Ekonomická opatření:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Analýza stávající situace v Mikroregionu Tanvaldsko • Analýza možností, nabídky volnočasových aktivit v MT <p>Věcná opatření:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Organizace společných setkání zástupců školy, obce, rodičů • Osvěta mezi zainteresovanými subjekty (zástupci školy, obce, rodiče) – vzdělávací akce, propagační akce (přednášky, zábavné programy se

	vzdělávacím podtextem), letáky
Název indikátorů k hodnocení cíle	Počet společných setkání zástupců školy, obce, rodičů, veřejnosti
Správce cíle	Správce problémového okruhu Podpora malotřídních škol – podpora jejich dalšího využití (kulturní a setkávací centra): starostka obce Plavy – Věra Mužíčková.

Tab č. 72

Problémový okruh 2	SPOLUPRÁCE ŠKOL V OBLASTI VOLNOČASOVÝCH AKTIVIT - SPOLUPRÁCE MŠ, ZŠ, DDM, ZUŠ, NNO, SPOLKY
Cíl 2.1.	Vytváření podmínek ve školách pro spolupráci s DDM, ZUŠ
Popis cíle	Tento cíl úzce souvisí s cílem 1.3. Propagace školy, rozšíření nabídky školy o volnočasové aktivity a mimoškolní činnosti. Cílem je využít současného potenciálu poskytovatelů volnočasových aktivit (DDM, ZUŠ, NNO). DDM a ZUŠ mají svá centrální pracoviště a děti musí dojíždět na tato pracoviště. Jen v některých obcích, resp. školách, mají ZUŠ a DDM svá odloučená pracoviště (Desná, Smržovka, Josefův Důl). Při vytvoření vzájemných vhodných podmínek a příkladné současné praxi lze spolupráci škol a DDM, ZUŠ, NNO rozšířit.
Hlavní opatření	Legislativní opatření: <ul style="list-style-type: none"> • Analýza možností spolupráce, možnosti uzavření smluv o spolupráci Ekonomická opatření: <ul style="list-style-type: none"> • Analýza zájmu o tyto služby v území • Ekonomická analýza nákladnosti spolupráce s DDM, ZUŠ, návratnost služeb vs. služba obce veřejnosti (dětem, rodičům) Věcná opatření: <ul style="list-style-type: none"> • Realizace spolupráce škol a DDM, ZUŠ (příklad spolupráce Smržovka, Josefův Důl)
Název indikátorů k hodnocení cíle	Počet aktivit ZŠ a školských zařízení ve spolupráci s DDM a ZUŠ
Správce cíle	Správce problémového okruhu č. 2 Spolupráce škol v oblasti volnočasových aktivit - spolupráce MŠ, ZŠ, DDM, ZUŠ, NNO, spolky: starosta města Desná – Jaroslav Kořínek.

Tab č. 73

Problémový okruh 2	SPOLUPRÁCE ŠKOL V OBLASTI VOLNOČASOVÝCH AKTIVIT - SPOLUPRÁCE MŠ, ZŠ, DDM, ZUŠ, NNO, SPOLKY
Cíl 2.2.	Vznik školních klubů
Popis cíle	<p>Na jednání fokusní skupiny vyplynul problém komplikované až absurdní legislativy v rámci školství, například problém s rozšiřováním školních družin. K zjednodušení školské legislativy by chtěli zástupci obcí přispět tlakem na příslušné zákonodárce prostřednictvím svazku obcí i SMO. Cílem tohoto soustředěného tlaku na změny legislativy je podporovat rozvoj volnočasových aktivit dětí.</p> <p>Cílem tohoto problémového okruhu je vznik nových školních klubů a rozšiřování mimoškolních činností v rámci škol. Školní kluby se nabízí jako alternativa nedostatečné kapacity školních družin a jsou prevencí nežádoucích patologických jevů. Výhodou školních klubů je jejich dostupnost a finanční přijatelnost. Přes problematiku školskou legislativu je školní klub vhodnou variantou řešení mimoškolních aktivit dětí a propagace školy.</p>
Hlavní opatření	<p>Legislativní opatření:</p> <ul style="list-style-type: none"> Řešit problematiku školské legislativy – vznik školních družin a školních klubů - a návrhy na její změnu poté předat oprávněným osobám – MŠMT, zákonodárcům i prostřednictvím SMO <p>Věcná opatření:</p> <ul style="list-style-type: none"> Realizace vzniku školních klubů v obcích (příkladem dobré praxe je Smržovka)
Název indikátorů k hodnocení cíle	Počet nově vzniklých školních klubů
Správce cíle	Správce problémového okruhu č. 2 Spolupráce škol v oblasti volnočasových aktivit - spolupráce MŠ, ZŠ, DDM, ZUŠ, NNO, spolky: starosta města Desná – Jaroslav Kořínek.

Tab č. 74

Problémový okruh 3	SPOLEČNÉ VYUŽÍVÁNÍ SPECIFICKÝCH PRACOVNÍKŮ ŠKOL JAKO JSOU SPECIÁLNÍ PEDAGOGOVÉ, ASISTENTI, PSYCHOLOGOVÉ AJ.
Cíl 3.1.	Využít dotačních prostředků pro školy k financování speciálních dětských pedagogů, (např. logopedů), dětských psychologů i asistentů pro celé území MT
Popis cíle	<p>Cílem je získat finanční prostředky pro společné využívání specifických pracovníků škol.</p> <p>Potřebu specifických pracovníků škol, jako jsou logopedové, speciální pedagogové, dětské psychologové atd., vyžaduje nedostatečná připravenost dětí k zahájení školní docházky, častých poruch učení aj.. Tato nepřipravenost dětí včetně různých poruch učení stále roste. Vzájemným společným využíváním těchto pracovníků se především pro menší školy mohou takoví odborníci stát dostupnými. Je nezbytné se zaměřit na možnosti využití dotačních zdrojů k financování takových pracovníků.</p>
Hlavní opatření	Legislativní opatření:

	<ul style="list-style-type: none"> • Zjištění možností dotačních prostředků, zacílení připravovaného projektu pro celé území MT <p>Ekonomická opatření:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Analýza potřebnosti • Analýza rizik a opatření <p>Věcná opatření:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zpracování projektu Mikroregionem Tanvaldsko pro celé území a podání žádosti o spolufinancování z dotačních programů ČR i EU • V případě úspěšnosti žádosti a přiznání dotace vlastní realizace projektu
Název indikátorů k hodnocení cíle	Počet sdílených speciálních odborných pracovníků
Správce cíle	Správce problémoveho okruhu č. 3 „Společné využívání specifických pracovníků škol jako jsou speciální pedagogové, asistenti, psychologové“: Starosta města Tanvald.

Tab č. 75

Problémový okruh 3	SPOLEČNÉ VYUŽÍVÁNÍ SPECIFICKÝCH PRACOVNÍKŮ ŠKOL JAKO JSOU SPECIÁLNÍ PEDAGOGOVÉ, ASISTENTI, PSYCHOLOGOVÉ AJ.
Cíl 3.2.	Podpora vytváření programů ve školách pro rodiče, vzdělávání rodičů, osvěta (zejména pro rodiče za slabých sociálních vrstev)
Popis cíle	Zvýšená potřeba specifických pracovníků ve školách je zapříčiněna nedostatečnou činností rodin, resp. nedostatečnou připraveností dětí na zahájení základní školní docházky, častými poruchami učení, poruchami chování, komunikace aj. Vzdělávací osvětou rodičů, vytváření vhodných programů pro rodiče ve školách lze tento stav zlepšit. Ideálním řešením jsou vzdělávací programy, do kterých jsou zapojeni současně děti i rodiče. Cíl 3.2 lze kombinovat s cílem 3.1.
Hlavní opatření	Věcná opatření: <ul style="list-style-type: none"> • Zjištění potřebnosti vzdělávání a osvěty pro rodiče • Zpracování projektu na vzdělávání rodičů (v případě realizace projektu k zajištění činnosti speciálních dětských pedagogů a psychologů zařadit vzdělávání pro rodiče do tohoto projektu) • Realizace setkávání, seminářů i propagačních vzdělávacích akcí populárně naučnou formou
Název indikátorů k hodnocení cíle	Počet vytvořených společných vzdělávacích programů pro rodiče ze sociálně slabých skupin obyvatelstva
Správce cíle	Správce problémoveho okruhu č. 3 „Společné využívání specifických pracovníků škol jako jsou speciální pedagogové, asistenti, psychologové“: Starosta města Tanvald.

Tab č. 76

Problémový okruh 4	VYTVÁŘENÍ SVAZKOVÝCH ŠKOL S PŘESAHEM DO ORP (MT).
Cíl 4.1.	Využití dotačních prostředků pro přetvoření volných školních prostor a kapacit ke zřízení výuky řemesel (svazková učňovská škola) pro celé území MT

Popis cíle	Z jednání fokusní skupiny vyplynul požadavek podporovat výuku řemesel při současném využití nenaplněných kapacit základních škol. Poptávka po kvalitních řemeslnících je vysoká a zároveň kapacity základních škol jsou volné. Využitím dotačních zdrojů, vhodným vytipováním učňovského oboru a rekonstrukcí školních prostor může vzniknout svazková učňovská škola s přesahem ORP. Došlo by tak k využití současné kapacity základní školy, vzrostla by její prestiž, vzrostla by úroveň vzdělanosti v ORP.
Hlavní opatření	Legislativní opatření: <ul style="list-style-type: none"> Analýza legislativy pro vznik venkovské školy řemesel Zjištění možností dotačních prostředků, zacílení připravovaného projektu pro celé území MT Ekonomická opatření: <ul style="list-style-type: none"> Analýza potřeb Analýza proveditelnosti Analýza rizik Zajištění možností předfinancování a spolufinancování projektu obcemi MT Věcná opatření: <ul style="list-style-type: none"> Zpracování projektu Mikroregionem Tanvaldsko pro celé území a podání žádosti o spolufinancování z dotačních programů ČR i EU V případě úspěšnosti žádosti a přiznání dotace vlastní realizace projektu
Název indikátorů k hodnocení cíle	Počet účastníků nové sdílené školy řemesel
Správce cíle	Správce problémového okruhu 4 Vytváření svazkových škol s přesahem do ORP (celé území Mikroregionu Tanvaldsko): Starosta Města Velké Hamry – ing. Jaroslav Najman.

3.2.4. Indikátory

PROBLÉMOVÝ KRUH 1

PODPORA MALOTŘÍDNÍCH ŠKOL – PODPORA JEJICH DALŠÍHO VYUŽITÍ (KULTURNÍ A SETKÁVACÍ CENTRA)

Tab. č. 77: Indikátor výsledku

Problémový okruh/Cíl	Podpora malotřídních škol – podpora jejich dalšího využití (kulturní a setkávací centra)		
Číslo indikátoru	1.		
Název indikátoru	Počet osob využívajících základních škol k dalšímu vzdělávání, setkávání		
Měrná jednotka	Počet osob		
Správce měřítka	Věra Mužíčková, starostka obce Plavy		
Roky	2013	2017	2020
Plán		200	400
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Nenaplněná kapacita základních škol zatěžuje především menší obce. Podporovat tyto školy lze jejich dalším využíváním. Indikátor umožňuje sledovat počet osob, které budou školy navštěvovat a využívat k dalším		

	<i>činnostem (vzdělávání, setkávání, pronájem prostor, atd.). V rámci problému se předpokládá rostoucí hodnota indikátoru.</i>
Metodika a výpočet:	<i>Hodnota indikátoru bude zjištěna prostým přenesením příslušné hodnoty počtu osob z výkazů ZŠ nebo výroční zprávy ZŠ nebo z webových stránek ZŠ v příslušných obcích.</i>
Zdroj čerpání dat:	<i>Výkazy základních škol, výroční zprávy základních škol, webové stránky škol a obcí</i>

Tab. č. 78: Indikátor výstupu

Problémový okruh/Cíl	Komerční využívání prostor školy		
Číslo indikátoru	1.1.		
Název indikátoru	Počet osob, pro které je možnost prostory využívat		
Měrná jednotka	Počet osob		
Správce měřítka	Věra Mužíčková, starostka obce Plavy		
Roky	2013	2017	2020
Plán		100	200
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	<i>Podporovat malotřídní školy lze využíváním vybraných prostor ke komerčním účelům. Indikátor bude sledovat počet osob, pro které jsou připraveny aktivity ve volných kapacitách základních škol nebo je pro ně připraveno další komerční využití (pronájem fyzickým osobám, firmám...např. počet osob, které využívají hřiště, tělocvičny, byt, jiné místnost. Aby k takovéto podpoře škol docházelo, má hodnota indikátoru postupně růst.</i>		
Metodika a výpočet:	<i>Hodnota indikátoru bude zjištěna prostým přenesením příslušné hodnoty počtu osob z výroční zprávy ZŠ nebo z webových stránek ZŠ v příslušných obcích.</i>		
Zdroj čerpání dat:	<i>Výroční zprávy základních škol, webové stránky škol</i>		

Tab. č. 79: Indikátor výstupu

Problémový okruh/Cíl	Využití prostor školy pro celoživotní vzdělávání		
Číslo indikátoru	1.2.		
Název indikátoru	Počet osob užívajících volné prostory v ZŠ pro možnost celoživotního vzdělávání		
Měrná jednotka	Počet osob		
Správce měřítka	Věra Mužíčková, starostka obce Plavy		
Roky	2013	2017	2020
Plán		100	200
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	<i>Celoživotní vzdělávání je další možnou formou, jak podporovat malotřídní školy. Indikátor měří počet osob navštěvujících kurzy, semináře, besedy, workshopy atd. Celoživotní vzdělávání je perspektivní a předpokládá rostoucí hodnota indikátoru.</i>		
Metodika a výpočet:	<i>Hodnota indikátoru bude zjištěna prostým přenesením příslušné hodnoty počtu osob z výroční zprávy ZŠ nebo z webových stránek ZŠ v příslušných obcích.</i>		

Zdroj čerpání dat:	Výroční zprávy základních škol, webové stránky škol
---------------------------	---

Tab. č. 80: Indikátor výstupu

Problémový okruh/Cíl	Propagace školy, rozšíření nabídky školy o volnočasové aktivity a mimoškolní činnosti, motivace rodičů k zapsání dětí do školy v místě		
Číslo indikátoru	1.3.		
Název indikátoru	Počet společných setkání zástupců školy, obce, rodičů, veřejnosti		
Měrná jednotka	Počet setkání		
Správce měřítka	Věra Mužíčková, starostka obce Plavy		
Roky	2013	2017	2020
Plán		3	5
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Základní školy lze podporovat také mimoškolními aktivitami, propagací škol a motivací rodičů k zapsání dětí do školy v místě. Indikátor tohoto cíle měří celkový počet akcí, které byly uspořádány na podporu místní školy – různá setkání, besídky apod. Cílem je propagace školy, podpora toho, aby rodiče děti zapsaly do školy v místě. Hodnota indikátoru bude rostoucí.		
Metodika a výpočet:	Hodnota indikátoru bude zjištěna prostým přenesením patřičné hodnoty počtu osob z výroční zprávy ZŠ nebo z webových stránek ZŠ nebo obce		
Zdroj čerpání dat:	Výroční zprávy základních škol, webové stránky škol a obcí		

PROBLÉMOVÝ KRUH 2

SPOLUPRÁCE ŠKOL V OBLASTI VOLNOČASOVÝCH AKTIVIT - SPOLUPRÁCE MŠ, ZŠ, DDM, ZUŠ, NNO, SPOLKY

Tab. č. 81: Indikátor výsledku

Problémový okruh/Cíl	Spolupráce škol v oblasti volnočasových aktivit - spolupráce MŠ, ZŠ, DDM, ZUŠ, NNO, spolky		
Číslo indikátoru	2		
Název indikátoru	Počet veškerých nových počinů v oblasti využití volného času dětí (spolupráce škol a DDM, ZUŠ, nový školní klub)		
Měrná jednotka	Počet veškerých nových společných počinů		
Správce měřítka	Jaroslav Kořínek, starosta města Desná		
Roky	2013	2017	2020
Plán		15	25
Skutečnost	1		
Popis měřítka:	Počet dětí v základních školách má klesající tendenci. Školy chtějí zvýšit svou prestiž, chtějí nabídnout další služby, a to v oblasti volnočasových aktivit. Vycházet se má ze vzájemné spolupráce s DDM, ZUŠ i NNO a z vlastních aktivit školy. Indikátor měří počet všech počinů, které byly v základních školách uskutečněny na podporu zlepšení způsobů trávení volného času dětí a prevenci negat. jevů. Jedná se o společná tematická jednání, společné projekty, programy, aktivity, společná úprava subjektů, společná propagace. Předpokládá se rostoucí hodnota indikátoru.		
Metodika a výpočet:	Hodnota indikátoru bude zjištěna prostým přenesením patřičné hodnoty		

PROBLÉMOVÝ OKRUH 3**Společné využívání specifických pracovníků škol jako jsou speciální pedagogové, asistenti, psychologové aj.****Tab. č. 84: Indikátor výsledku**

Problémový okruh/Cíl	Společné využívání specifických pracovníků škol jako jsou speciální pedagogové, asistenti, psychologové aj		
Číslo indikátoru	3		
Název indikátoru	Počet nových sdílených aktivit		
Měrná jednotka	Počet aktivit v získání speciálních pracovníků		
Správce měřítka	Mgr. Vladimír Vyhňálek, starosta města Tanvald		
Roky	2013	2017	2020
Plán		2	4
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	V současné době mají děti nedostatečné schopnosti a znalosti potřebné k zahájení školní docházky. Děti často mívají logopedické problémy, poruchy chování, poruchy učení, problémy s komunikací apod. Školy mají potřebu specifických pracovníků. Ti jsou hlavně pro menší školy finančně těžko dostupné. Cílem je takové pracovníky společně využívat v celém ORP a podporovat osvětu rodičů. Indikátor měří jednak počet sdílených speciálních pracovníků (logopedů, dětských psychologů, asistentů), který se podaří nově zajistit ať už na základě společně zpracovaných projektů nebo specifických dotací, dále i počet propagačních aktivit na podporu využití těchto služeb dětem a rodičům. Lze tak říci, že v tomto indikátoru je aktivitou jak propagační a informační akce pro maximální využití specifického pracovníka, tak i samotné získání pracovníka.		
Metodika a výpočet:	Hodnota indikátoru bude zjištěna prostým přenesením příslušné hodnoty počtu osob z níže uvedených podkladů		
Zdroj čerpání dat:	Výkazy ZŠ, výroční zprávy ZŠ, webové stránky ZŠ, výkazy odboru školství ORP Tanvald		

Tab. č. 85: Indikátor výstupu

Problémový okruh/Cíl	Počet sdílených speciálních odborných pracovníků		
Číslo indikátoru	3.1.		
Název indikátoru	Počet sdílených speciálních odborných pracovníků		
Měrná jednotka	Počet pracovníků		
Správce měřítka	Mgr. Vladimír Vyhňálek, starosta města Tanvald		
Roky	2013	2017	2020
Plán		1	2
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Aby uvedený cíl bylo možné dosáhnout, je nutné zajistit do základních škol v ORP odborné specialisty. Indikátor bude měřit počet získaných sdílených speciálních pracovníků (logopedů, dětských psychologů, asistentů), který se podaří nově zajistit ať už na základě společně zpracovaných projektů nebo specifických dotací. Hodnota indikátoru má rostoucí tendenci.		
Metodika a výpočet:	Hodnota indikátoru bude zjištěna prostým přenesením příslušné hodnoty		

	počtu osob z níže uvedených podkladů
Zdroj čerpání dat:	Výkazy ZŠ, výroční zprávy ZŠ, webové stránky ZŠ, výkazy odboru školství ORP Tanvald

Tab. č. 86: Indikátor výstupu

Problémový okruh/Cíl	Podpora vytváření programů ve školách pro rodiče, vzdělávání rodičů, osvěta zejména pro rodiče ze slabých sociálních vrstev		
Číslo indikátoru	3.2.		
Název indikátoru	Počet vytvořených společných vzdělávacích programů pro rodiče ze sociálně slabých skupin obyvatelstva		
Měrná jednotka	Počet programů		
Správce měřítka	Mgr. Vladimír Vyhnaněk, starosta města Tanvald		
Roky	2013	2017	2020
Plán		1	2
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Abychom dosáhli cíle 3.1., je nezbytné vytvářet vhodné programy pro rodiče, jak s dětmi pracovat v domácím prostředí (cíl 3.2.). V ORP se bude měřit počet propagačních a informačních aktivit na podporu maximálního využití specifického pracovníka a těchto služeb dětem a rodičům. Tak jako u cíle 3.1. i zde bude hodnota indikátoru rostoucí.		
Metodika a výpočet:	Hodnota indikátoru bude zjištěna prostým přenesením příslušné hodnoty počtu osob z níže uvedených podkladů		
Zdroj čerpání dat:	Výkazy ZŠ, výroční zprávy ZŠ, webové stránky ZŠ, výkazy odboru školství ORP Tanvald		

PROBLÉMOVÝ OKRUH 4

VYTVÁŘENÍ SVAZKOVÝCH ŠKOL S PŘESAHEM DO ORP (MT).

Tab. č. 87: Indikátor výsledku

Problémový okruh/Cíl	Vytváření svazkových škol s přesahem do ORP (MT).		
Číslo indikátoru	4		
Název indikátoru	Počet účastníků sdílené aktivity v ORP (MT)		
Měrná jednotka	Počet účastníků		
Správce měřítka	Ing. Jaroslav Najman, starosta města Velké Hamry		
Roky	2013	2017	2020
Plán		20	30
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Z jednání fokusní skupiny vyplynul požadavek podporovat výuku řemesel v ORP. K řešení problému lze využít vznik svazkové školy s přesahem ORP za využití nenaplněných kapacit základních škol. Indikátor bude měřit počet žáků nově zřízené školy řemesel v ORP, která využije volné prostory ZŠ a jeho hodnota bude rostoucí.		
Metodika a výpočet:	Hodnota indikátoru bude zjištěna prostým přenesením příslušné hodnoty počtu osob z níže uvedených podkladů		
Zdroj čerpání dat:	Webové stránky zřizovatele školy řemesel, evidence zřizovatelů škol (obec. Mikroregion Tanvaldsko)		

Tab. č. 88: Indikátor výstupu

Problémový okruh/Cíl	Využit dotačních prostředků pro přetvoření volných školních prostor a kapacit ke zřízení svazkové školy výuky řemesel		
Číslo indikátoru	4.1.		
Název indikátoru	<i>Počet účastníků nové sdílené školy řemesel</i>		
Měrná jednotka	<i>Počet účastníků</i>		
Správce měřítka	<i>Ing. Jaroslav Najman, starosta města Velké Hamry</i>		
Roky	2013	2017	2020
Plán		20	30
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	<i>Fokusní skupina iniciovala zřízení svazkové školy řemesel při současném využití nenaplněných kapacit základních škol. Indikátor bude měřit počet žáků nově zřízené školy řemesel v ORP, která využije volné prostory ZŠ, využije privátní sektor a poptávku po odbornících v regionu. S postupným přibýváním ročníků (od doby zřízení školy) bude docházet k rostoucí hodnotě indikátoru.</i>		
Metodika a výpočet:	<i>Hodnota indikátoru bude zjištěna prostým přenesením patřičné hodnoty počtu osob z níže uvedených podkladů</i>		
Zdroj čerpání dat:	<i>Webové stránky zřizovatele školy řemesel, evidence zřizovatelů škol (obec, Mikroregion Tanvaldsko)</i>		

Zároveň je nutné znovu vyhodnotit, jak se vyvinuly hodnoty indikátorů po realizaci projektů. Tím dojdeme k dílčímu závěru, zda zrealizované projekty jsou vzhledem k vytyčeným cílům efektivní a účinné. V případě, že se hodnoty indikátorů nevyvíjejí příznivým směrem, je nutné přemýšlet o přehodnocení projektů, které jsou naplánovány k plnění cílů.

U nezrealizovaných projektů je nutné analyzovat důvody, proč k realizaci nedošlo (do akčního plánu by měly vstupovat jen reálné projekty a aktivity).

3.3. Pravidla pro řízení strategie

3.3.1. Systém monitorování a hodnocení realizace strategie

Pro řízení strategie bude ustaven **manažer strategie**. Manažer zodpovídá za celkovou koordinaci všech aktivit souvisejících s jejím řízením. Je zodpovědný za to, že se se schválenou strategií bude pracovat, že zodpovědné subjekty budou usilovat o její naplnění a že se bude vyhodnocovat, zda se daří přispívat k plnění stanovených cílů.

Manažer strategie je výkonnou a koordinační jednotkou, ale pro výkon své činnosti potřebuje součinnost orgánů, které mohou rozhodovat. Tím je **řídící skupina**. Řídící skupina činí klíčová rozhodnutí při naplňování strategie, zejména týkající se jejích změn a úprav, ale také schvalování akčního plánu. Řídící skupina schvaluje vyhodnocení strategie a přijímá opatření vyplývající ze závěrů hodnocení.

Tab. č. 89

Složení řídicí skupiny
Řídící skupina nebyla ustanovena.

Pro řízení strategie jsou důležití **správci cílů**. Správce cíle není osoba, která by měla za úkol daný cíl samostatně zrealizovat. Jeho rolí je hlídat, aby se na plnění cíle nezapomnělo. Je to osoba, která bude v území iniciovat kroky směřující k plnění cíle, bude komunikovat s ostatními subjekty v území, bude dbát nad tím, aby se do budoucích akčních plánů dostávaly konkrétní kroky, které přispějí k plnění cíle, bude kontrolovat, že do příslušného rozpočtu budou zahrnuty prostředky určené k plnění cíle. Ostatní subjekty v území však mají společnou povinnost spolu s gestorem aktivně usilovat o plnění cíle. Správce cíle také bude v následujících letech sledovat prostřednictvím indikátorů, zda je cíle dosahováno. V další budoucí spolupráci bude tuto informaci poskytovat ostatním městům a obcím a společně budou hledat další řešení k přiblížování se stanovenému cíli.

Tab. č. 90

Správci cílů (ŠKOLSTVÍ)		
Číslo cíle	Název cíle	Správce cíle
1.1.	Komerční využívání prostor školy	Věra Mužíčková, starostka obce Plavy
1.2.	Využití prostor školy pro celoživotní vzdělávání	Věra Mužíčková, starostka obce Plavy
1.3.	Propagace školy, rozšíření nabídky školy o volnočasové aktivity a mimoškolní činnosti, motivace rodičů k zapsání dětí do školy v místě	Věra Mužíčková, starostka obce Plavy
2.1.	Vytváření podmínek ve školách pro spolupráci s DDM, ZUŠ	Jaroslav Kořínek, starosta města Desná
2.2.	Vznik školních klubů	Jaroslav Kořínek, starosta města Desná
3.1.	Počet sdílených speciálních odborných pracovníků	Mgr. Vladimír Vyhnálek, starosta města Tanvald
3.2.	Podpora vytváření programů ve školách pro rodiče, vzdělávání rodičů, osvěta zejména pro rodiče ze slabých sociálních vrstev	Mgr. Vladimír Vyhnálek, starosta města Tanvald
4.1.	Využití dotačních prostředků pro přetvoření volných školních prostor a kapacit ke zřízení svazkové školy výuky řemesel	Ing. Jaroslav Najman, starosta města Velké Hamry

Gestoři indikátorů jsou osoby, které zodpovídají za zjištění hodnot indikátoru v souladu se stanovenou definicí a metodikou výpočtu. Dodávají podklady příslušnému správci cíle.

Tab. č. 91

Gestoři indikátorů (ŠKOLSTVÍ)		
Číslo indikátoru	Název indikátoru	Gestor indikátoru
1.	Počet osob využívajících základních škol k dalšímu vzdělávání, setkávání	Věra Mužíčková, Plavy
1.1.	Počet osob, pro které je možnost prostory využívat	Věra Mužíčková, Plavy
1.2.	Kapacita volných prostor v ZŠ pro možnost celoživotního vzdělávání	Věra Mužíčková, Plavy
1.3.	Počet společných setkání zástupců školy, obce, rodičů, veřejnosti	Věra Mužíčková, Plavy
2.	Počet veškerých nových počínů v oblasti využití volného času dětí (spolupráce škol a DDM, ZUŠ, nový školní klub)	Jaroslav Kořínek, Desná
2.1.	Počet aktivit ZŠ a školských zařízení ve spolupráci s DDM a ZUŠ	Jaroslav Kořínek, Desná
2.2.	Počet nově vzniklých školních klubů	Jaroslav Kořínek, Desná
3.	Počet nových sdílených aktivit	Mgr. Vladimír Vyhnálek,

		Tanvald
3.1.	Počet sdílených speciálních odborných pracovníků	Mgr. Vladimír Vyhnálek, Tanvald
3.2.	Počet vytvořených společných vzdělávacích programů pro rodiče ze sociálně slabých skupin obyvatelstva	Mgr. Vladimír Vyhnálek, Tanvald
4.	Počet účastníků sdílené aktivity v ORP (MT)	Ing. Jaroslav Najman, Velké Hamry
4.1.	Počet účastníků nové sdílené školy řemesel	Ing. Jaroslav Najman, Velké Hamry

Strategie bude naplňována především projekty zařazenými do každoročně schvalovaného akčního plánu (viz kapitola 3.3.3 souhrnného dokumentu). Projekty zařazené do akčního plánu by pak měly naplňovat stanovené cíle.

Naplňování strategického dokumentu musí být měřeno a pravidelně vyhodnocováno. Pro jednotlivé cíle byly nastaveny indikátory a k nim nastavená metodika – tj. způsob sledování a vyhodnocování daného indikátoru. Ke každému indikátoru je také nastaven jeho správce (gestor), který je zodpovědný za sledování jeho vývoje a porovnání s cílovou hodnotou.

Tabulka uvádí hlavní zodpovědnosti v procesu implementace strategie:

Tab. č. 92

Činnost v rámci implementace	Zodpovědná osoba/subjekt	Termín
Koordinace implementačních aktivit	manažer strategie	průběžně
Návrh projektů do akčního plánu	správci cílů	každoročně v 1.-3. čtvrtletí
Výběr projektů do akčního plánu	řídící skupina	každoročně dle termínů přípravy rozpočtu
Předložení akčního plánu ke schválení na následující rok	manažer strategie	každoročně dle termínů přípravy rozpočtu
Vyhodnocení indikátorů za předchozí rok	gestoři indikátorů	každoročně v 1. čtvrtletí
Vyhodnocení plnění akčního plánu za předchozí rok	manažer s využitím podkladů od gestorů indikátorů a správců cílů	každoročně v 1.-2. čtvrtletí
Projednání vyhodnocení indikátorů a plnění akčního plánu za předchozí rok	řídící skupina	každoročně v 2. čtvrtletí

Postup řízení rizik a jejich předcházení podrobně popisuje kapitola Analýza rizik – registr rizik v oblasti školství (sociálních služeb, odpadového hospodářství, životního prostředí)

3.3.2. Systém změn strategie

V průběhu realizace Strategie může dojít k objektivní potřebě dílčí změny tj. ve formě úpravy cíle, či indikátoru. Tato potřeba může být způsobena jak vnějšími (např. rozhodnutí vlády, či EU), tak vnitřními (potřeba změny vyvstane při průběžném monitorování cílů Strategie) faktory. Rozhodnutí, zda je nutné některé části Strategie upravit bude následovat každoročně po vyhodnocení indikátorů za předchozí rok a po vyhodnocení akčního plánu. Pokud se ukáže, že realizací projektů nedošlo k uspokojivému vývoji příslušného indikátoru, je nutné blíže zanalyzovat příčiny takového vývoje. Nejedná-li se o neočekávané vnější vlivy (povodeň, hospodářská krize apod.), pak může být příčina buď na straně chybně nastaveného cíle či přiřazeného indikátoru, anebo na straně nefunkčnosti projektu vzhledem ke stanovenému cíli. V obou případech je nutné, aby správce cíle navrhl opatření

ke změně. Může se jednat buď o návrh vhodnějšího typu projektu do akčního plánu, nebo o přeformulování cíle. Takovou změnu je nutno důkladně prodiskutovat s dotčenými subjekty (ideálně v rámci fokusní skupiny) a následně změnu navrhnout řídicí skupině. Řídicí skupina rozhodne o schválení či neschválení změny.

3.3.3. Akční plán

Akční plán je dokumentem, jehož cílem je upřesnit strategický plán v krátkodobém časovém horizontu. Akční plán ze strategického plánu vychází a určuje, jakými konkrétními kroky či projekty budou naplňovány příslušné cíle uvedené ve strategickém plánu. Akční plán se zpracovává vždy na následující rok.

U každé aktivity musí být zřejmé, k naplnění jakého cíle přispívá. Sestavování akčního plánu musí být v souladu se strategickým plánem, ale také s připravovaným rozpočtem na následující rok¹. Projekty zařazené do akčního plánu musí být kryty rozpočtem nebo jiným (externím) zdrojem financování. Pokud nebude k projektům vybraným do akčního plánu jednoznačně přiřazen zdroj financování, budou z akčního plánu vyřazeny.

Proces přípravy akčního plánu je třeba vnímat jako **proces dlouhodobý a opakovaný**, prostupující celým kalendářním rokem. Příprava akčního plánu probíhá souběžně s přípravou rozpočtu (dobrovolného svazku obcí nebo rozpočtů jednotlivých měst a obcí). Nejprve dochází ke sběru podnětů na realizaci projektů od jednotlivých měst a obcí. Následně dochází k výběru těch aktivit, které je z věcného, časového a finančního hlediska možné realizovat v příštím roce. Nakonec dochází k přijetí rozhodnutí o přehledu konkrétních aktivit zařazených do akčního plánu pro následující rok.

V prvním pololetí roku, který následuje pro realizaci akčního plánu, by mělo dojít k jeho vyhodnocení.

Tab. č. 93: Harmonogram procesů při přípravě, realizaci a vyhodnocení akčních plánů

Čtvrtletí	Rok 2015				Rok 2016				Rok 2017				Rok 2018	
	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.
Akční plán na r. 2016														
Příprava														
Realizace														
Vyhodnocení														
Akční plán na r. 2017														
Příprava														
Realizace														
Vyhodnocení														

Akční plán může být vypracován pomocí tabulky, která obsahuje číslo cíle, ke kterému se projekt váže, název projektu, orientační rozpočet, zdroj financování, harmonogram, nositel projektu, aktuální stav připravenosti.

Tab. č. 94: Akční plán

Cíl	Název projektu	Náklady	Zdroj financování	Termín realizace	Nositel projektu	Připravenost

Do tabulky se uvádějí následující informace:

Cíl – název a číslo cíle stanoveného ve strategii, k němuž se projekt váže

Název projektu – konkrétní název projektu či aktivity, která naplňuje (spolu s dalšími) daný cíl

Náklady – orientační finanční objem projektu; vzhledem k tomu, že se jedná o první hrubou verzi akčního plánu, je samozřejmé, že se ve většině případů bude jednat o odhad nákladů (stanovený expertním odhadem či na základě zkušenosti s obdobnými projekty). V dalších verzích akčního plánu budou náklady upřesňovány.

Zdroj financování – snahou je co nejefektivnější hospodaření, proto je vhodné uvést vhodný zdroj financování z konkrétního dotačního zdroje (národní granty, evropské fondy apod.). V tom případě je nutné do akčního plánu uvést také podíly financování (např. 85 % dotace, 15 % rozpočet DSO). Tam, kde budou projekty již dostatečně konkrétní, je možné hledat příslušnou dotační možnost v připravovaných operačních programech Evropských strukturálních a investičních fondů.² Tam, kde je od počátku zřejmé, že zdrojem financování nemůže být žádný dotační program, je vhodné do zdroje financování uvést rozpočet té organizace, která financování projektu plánuje (konkrétní obec, více obcí, dobrovolný svazek obcí).

Termín realizace – jedná se o další údaj, který je v této fázi orientační a předpokládá se jeho postupné upřesňování. Pokud se jedná o víceleté projekty, je nutné uvést alespoň roky jeho realizace, vhodnější však je uvést i měsíce (zejména u akcí, které budou realizovány v rámci jednoho roku).

Nositel projektu – uvádí se subjekt, který bude mít realizaci projektu na starosti. V případě DSO to většinou bude svazek obcí, v případě neformální spolupráce obcí může jít o jednu konkrétní obec, která bude mít zodpovědnost za zpracování žádosti o dotaci a její realizaci, na jejímž území se bude projekt realizovat, která bude organizovat výběrové řízení apod. Samozřejmě se počítá s aktivní účastí ostatních obcí, nositel je však tzv. lead-partnerem.

Připravenost – pro doplnění informací o reálnosti projektu, přesnosti jeho rozpočtu a načasování je vhodné uvést, v jakém stavu se projekt nachází. Většinou se stručně uvádí, zda se jedná o projekt ve fázi záměru, nebo zda již byla vytvořena studie, která jej blíže popisuje. Dalšími milníky může být zpracovaná projektová dokumentace, vydané stavební povolení či vybraný zhotovitel na základě výběrového řízení.

Pokud bude cíl naplňován po dobu několika let, je možné do akčního plánu uvést také orientační **zásobník projektů/aktivit** (samostatná tabulka ve stejné struktuře), které nejsou financovatelné z rozpočtu příštího roku, ale s nimiž se uvažuje v dalších letech. Takový zásobník by byl pouze orientační a sloužil by jako jeden z podkladů pro sestavování akčních plánů na další roky. Je vhodný

z toho důvodu, že při případných personálních změnách bude na jednom místě zaznamenáno, s čím projektový tým počítal jako s aktivitami vhodnými k realizaci za účelem dosažení cíle. Veškeré údaje by byly v tom případě orientační (harmonogram, náklady) a upřesňovaly by se při sestavování dalšího akčního plánu na následující rok.

V prvním pololetí roku, který následuje po realizaci akčního plánu, by mělo dojít k jeho **vyhodnocení**. V rámci vyhodnocení budou posouzeny jednotlivé projekty, které byly navrženy v akčním plánu k realizaci.

U zrealizovaných projektů bude posouzeno především to, zda byly udrženy náklady, které byly v akčním plánu orientačně uvedeny, a souladu skutečného harmonogramu s předpokládaným. V případě odchylek budou vyhodnoceny důvody, proč k nim došlo. Z takto učiněných vyhodnocení by měly být přijaty adekvátní závěry (např. do budoucna zpřesnit odhady nákladů, zaměřit se na kvalitu výběrových řízení s důrazem na minimalizaci víceprací, při nastavování harmonogramu brát v potaz rizika, která mohou projekt zbrzdit apod.).

Zároveň je nutné znovu vyhodnotit, jak se vyvinuly hodnoty indikátorů po realizaci projektů. Tím dojdeme k dílčímu závěru, zda zrealizované projekty jsou vzhledem k vytyčeným cílům efektivní a účinné. V případě, že se hodnoty indikátorů nevyvíjejí příznivým směrem, je nutné přemýšlet o přehodnocení projektů, které jsou naplánovány k plnění cílů.

U nezrealizovaných projektů je nutné analyzovat důvody, proč k realizaci nedošlo (do akčního plánu by měly vstupovat jen reálné projekty a aktivity).

3.4. Závěr a postup zpracování

3.4.1. Shrnutí

Deset obcí, které jsou ve správním obvodu ORP Tanvald, jsou obce s nižším počtem obyvatel (kromě Tanvaldu nad 5 tis. obyv.). Nevýhodou je, že tyto malé obce mají větší rozlohu (115,3 obyv. na 1 km²). Přesto má každá obec kromě Jiřetína p/B mateřskou a základní školu. V menších obcích jsou to školy malotřídní s menším počtem žáků obvykle sloučené s mateřskými školami. V ORP Tanvald je celkem dvanáct ZŠ. Pět základních škol je malotřídních jedna víceřídnicí. Malotřídní základní školy jsou v obcích Velké Hamry, Kořenov, Albrechtice v J/h, Plavy a Zlatá Olešnice. Kapacity základních škol nejsou naplněné a počet žáků ve třídách stále klesá, přesto chce každá obec mít svoji základní školu.

Členové fokusní skupiny se po mnoha setkáních shodli na návrhu **podporovat malotřídní školy**, využívat je dále i jako kulturní a vzdělávací centra. Základní školy je možné využívat jak komerčně (pronajmát vhodné prostory), tak podporovat vlastní aktivity, tj. využít školy pro celoživotní vzdělávání (realizovat besedy, rekvalifikace, atd.), pořádat společenské akce i spolu s jinými subjekty a podpořit tak společenský život v obcích. Základní školy mohou rozšiřovat své aktivity o mimoškolní činnosti, zároveň tak propagovat svoji školu. Těmito zajímavými činnostmi lze motivovat rodiče k zapsání dětí do základních škol.

Problém Podpora malotřídních škol je vzájemně provázán s problémem **Spolupráce základních škol v oblasti volnočasových aktivit** – spolupráce MŠ, ZŠ, DDM, ZUŠ, NNO, spolky. V ORP Tanvald je jedna tradiční Základní umělecká škola a Dům dětí a mládeže. Dále je na území ORP rozsáhlá a aktivní činnost různých spolků, oddílů a dalších organizací. Vzájemnou komunikací a spoluprací, vytvořením vhodných podmínek v základních školách lze činnost volnočasových aktivit rozšiřovat. Součástí volnočasových aktivit je také návrh na vznik školních klubů, kdy se školní klub nabízí jako alternativa nedostatečné kapacity školních družin v některých základních školách. Zde základní školy narážejí na složitou legislativu.

Na základních školách se ukazuje větší potřeba disponovat **specifickými pracovníky jako jsou speciální pedagogové, asistenti, dětské psychologové aj.** Především menší základní školy nemají možnost takové pracovníky pro finanční náročnost zajistit. Vznikl tak návrh takové pracovníky **společně využívat**. V tomto směru je žádoucí soustředit se na využití dotačních zdrojů k financování

těchto specifických pracovníků. V souvislosti s problémem je nutné provádět osvětu rodičů, vytvářet pro ně programy, vytvářet společné programy současně pro děti i rodiče.

Dalším požadavkem, který vzešel po jednáních fokusní skupiny, je požadavek podporovat výuku řemesel s využitím nenaplněných kapacit základních škol. Může tak **vzniknout svazková škola s přesahem ORP**. Uspokojí se poptávka po řemeslnících a zároveň se využije volných kapacit základních škol.

3.4.2. Popis postupu tvorby strategie

Tato strategie byla tvořena v rámci svazku obcí Mikroregion Tanvaldsko. Tvorby strategie se přímo účastnily obce ORP Tanvald a členské obce svazku obcí Mikroregion Tanvaldsko prostřednictvím svých starostů a místostarostů.

Základem pro tvorbu strategie bylo zpracování velmi podrobné a obsáhlé analytické části v oblasti školství, sociálních služeb, odpadového hospodářství a životního prostředí. Na základě vyprofilování problémů vyplývajících z provedené analýzy byly fokusní skupinou v Mikroregionu Tanvaldsko definovány problémové okruhy v uvedených oblastech. Fokusní skupina byla sestavena ze zástupců jednotlivých obcí - starostů, místostarostů a významných aktérů v jejich území. V další fázi procesu tvorby strategie byly fokusní skupinou specifikovány cíle problémových okruhů a společně nastaveny konkrétní indikátory naplnění strategie.

V poslední fázi tvorby strategie území ORP Tanvald a Mikroregionu Tanvaldsko byly připraveny akční plány pro jednotlivé oblasti (sociální služby, školství, odpadové hospodářství a životní prostředí).

V závěru procesu tvorby strategie nechybělo ustanovení řídicí struktury implementace strategie – zvolení manažera a řídicí skupiny. Naplňování strategického dokumentu bude měřeno a pravidelně vyhodnocováno dle nastavené metodiky – tj. způsobu sledování a vyhodnocování indikátorů. Správci cílů a gestoři indikátorů budou v procesu implementace strategie nápomocni řídicí skupině a manažerovi strategie v monitoringu plnění indikátorů a naplňování vize Mikroregionu Tanvaldsko pro rok 2020.

3.5. Přílohy

3.5.1 Vazba na OP VVV - PO 3 a IROP – SC 2.4

Vazba na Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání (OP VVV) - prioritní osa 3 (PO 3) Rovný přístup ke kvalitnímu předškolnímu, primárnímu a sekundárnímu vzdělávání.

Na základě jednání s Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy – odborem přípravy Operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání - najdou uplatnění některé výstupy souhrnných dokumentů projektu meziobecní spolupráce v podporovaných oblastech a aktivitách prioritní osy 3 „Rovný přístup ke kvalitnímu předškolnímu, primárnímu a sekundárnímu vzdělávání“, jako např. podpora budování kapacit pro inkluzivní vzdělávání, vytváření kapacit pro rozvoj základních pre/gramotností v mateřských a základních školách, podpora budování kapacit pro pedagogický leadership na úrovni školy a území včetně rozvoje spolupráce školy, rodičů a mimoškolního vzdělávání, nebo podpora krajského akčního plánování s vazbou na místní akční plány.

Vazba na Operační program Integrovaný regionální operační program (IROP) – specifický cíl 2.4

Uplatnění najdou některé výstupy souhrnných dokumentů projektu meziobecní spolupráce a to zejména v oblastech budování infrastruktury mateřských škol, podpora krajského akčního plánování s vazbou na místní akční plány s potřebami rozvoje infrastruktury pro podporu polytechnického vzdělávání nebo připojení k internetu, a nebo konektivita celých škol.

4. Téma 2: sociální služby

4.1. Analytická část: definice a analýza řešených problémů

4.1.1. Vymezení a zdůvodnění řešeného problému

Z pohledu obcí je zajištění sociální péče jednou z významných aktivit, kterou v rámci výkonu samostatné působnosti plní. Tato oblast je velmi široká, finančně náročná a je neustále kladen důraz na zvyšování kvality těchto služeb. Co se týče financování, veřejné zdroje zcela určitě nebudou přibývat, zatímco počet uživatelů těchto služeb bude, vzhledem k demografickému vývoji, spíše narůstat.

Při reformě veřejné správy, konkrétně při ukončení činnosti okresních úřadů k 31. 12. 2002, například převzaly mnohé obce zřizovatelské kompetence k části pobytových zařízení pro seniory a osoby se zdravotním postižením. Do dnešní doby se neustále potýkají s financováním těchto zařízení. V rámci sociální reformy bylo také přeneseno břemeno zajištění poskytování sociálních služeb ve zvýšené míře na obce, a to bez dostatečného finančního zajištění.

Vývoj společnosti a demografický vývoj vyžadují kvalitativní změnu sociálních služeb a flexibilitu jejich spektra. Takto zásadní a rozsáhlé změny vyžadují dlouhodobá koncepční řešení, která berou v úvahu i širší souvislosti. Z tohoto důvodu je oblast sociálních služeb vhodným tématem pro spolupráci obcí. Společně lze nastavit efektivnější systém nejen z pohledu ekonomického, ale také humánního.

Meziobecní spolupráce na tomto poli může přinést vhodné strategie k řešení sociální problematiky, může vhodným způsobem podpořit přirozený rozvoj regionu – místního území. Obec je v této oblasti nejen v postavení poskytovatele a subjektu, který finančně přispívá ostatním poskytovatelům sociálních služeb, ale také koordinátora spolupráce s neziskovým sektorem, podnikatelskými strukturami a zájmovými sdruženími. Vhodně nastavenými strategiemi, programy, projekty je možné předejít sociální exkluzi některých skupin obyvatel, podpořit sociální začlenění již vyloučených skupin a saturovat oprávněné potřeby cílových skupin.

Nezanedbatelným bonusem spolupráce v regionu může být rozvoj tzv. sociální ekonomiky, jejíž koncept přináší nová a moderní řešení aktuálních témat, kterými jsou například integrace osob sociálně vyloučených, rozvoj místních zdrojů apod. Jeden z předpokladů, z nichž sociální ekonomika vychází, je, že stát není schopen finančně ani organizačně zajistit všechny sociální potřeby občanů. Sociální ekonomika je sociálně odpovědná, podporuje sociální soudržnost, směřuje k boji proti chudobě a sociální exkluzi.

Vzhledem k finanční náročnosti a proměnlivosti požadavků na spektrum sociálních služeb je žádoucí, aby byla vytvořena optimální síť sociálních služeb v regionu odpovídající skutečným potřebám. V této oblasti je celá řada problémů a témat, které je vhodné řešit společně, v rámci meziobecní spolupráce. Nemusí se však vždy jednat přímo o sociální služby ve smyslu zákona o sociálních službách, neoddiskutovatelný přínos je i v rozvoji služeb návazných či souvisejících. Smyslem projektu rozvoje meziobecní spolupráce není tvorba komunitních plánů rozvoje sociálních služeb nebo jejich nahrazování. Cílem je najít vhodné téma pro meziobecní spolupráci, které přispěje k místnímu rozvoji, aniž by byly narušeny již funkční principy či schémata.

Základní legislativa

V roce 2006 byly schváleny zákony, které zásadním způsobem transformovaly sociální oblast a poskytování sociálních služeb v ČR. V současné době je poskytování sociálních služeb v České republice upraveno těmito základními právními předpisy:

- 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, kterým jsou upraveny podmínky poskytování pomoci a podpory fyzickým osobám v nepříznivé situaci prostřednictvím sociálních služeb a příspěvku na péči. Kromě toho zákon upravuje podmínky pro vydání oprávnění k poskytování sociálních služeb, výkon veřejné správy v této oblasti, včetně kontroly kvality poskytovaných sociálních služeb, předpoklady pro výkon činností v sociálních službách a předpoklady pro výkon povolání sociálního pracovníka.
- vyhláška MPSV č. 505/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, v níž je mj. stanoven rozsah úkonů poskytovaných v rámci základních činností u jednotlivých druhů sociálních služeb, maximální výše úhrad za poskytování některých sociálních služeb, způsob hodnocení schopnosti zvládat základní životní potřeby, obsah a hodnocení plnění standardů sociálních služeb atd.

4.1.2. Popis sociálních služeb ve správním obvodu (situační analýza, finanční analýza), očekávaný vývoj

Tanvaldský správní obvod se rozkládá v severovýchodní části Libereckého kraje. Jedná se o příhraniční horskou a podhorskou oblast se zrušeným textilním a sklářským průmyslem a problematickou skladbou obyvatel (sociálně slabí, nezaměstnaní a osoby s nízkou kvalitací). Hraničí s několika dalšími správními obvody ORP – Jablonec nad Nisou, Železným Brodem, Semily a Jilemnicí. Svou rozlohou 191 km² je správní obvod Tanvald třetím nejmenším obvodem Libereckého kraje a zaujímá pouze 6,0% jeho výměry. Území správního obvodu tvoří 10 obcí, z toho pět obcí má statut města (Smržovka, Desná, Tanvald, Velké Hamry, Harrachov).

Celé území obvodu se dělí na 21 katastrů. Hustotou osídlení 115,3 obyvatel na 1 km² se řadí k méně zalidněným správním obvodům. Ke konci roku 2012 v tomto správním obvodu žilo 21 291 obyvatel, přičemž index stáří (Počet osob ve věku 65 let a více na 100 osob ve věku 0-14 let) byl 117,8.

Mikroregion Tanvaldsko je oblast s nejvyšší nezaměstnaností v okrese Jablonec nad Nisou. K tomuto stavu přispívá zejména omezená nabídka pracovních příležitostí, nepříznivá skladba obyvatelstva s větším podílem sociálně slabších vrstev společnosti a osob s nižším stupněm vzdělání.

Je nutné zdůraznit specifikum historického vývoje zdejší horské oblasti, kde je zjevná sousedská a rodinná výpomoc seniorům i osobám zdravotně postiženým. V regionu působí Občanské sdružení zdravotně postižených Tanvald, Svaz tělesně postižených Velké Hamry. Náplní činnosti těchto organizací jsou rekondiční pobyty, výlety a podobně. Na jejich činnost přispívá město Tanvald, Desná a jiné obce. Kapacita je však omezena a případné dojíždění za seniory a zdravotně postiženými, kteří se nemohou dopravit na setkání zdejšího sdružení, není možné. Z toho vyplývá potřeba oboustranně prospěšné dobrovolnické činnosti aktivních seniorů anebo dětí a mládeže. Osobám se zdravotním postižením do 18 let chybí osobní asistence a odlehčující služba. Část dětí pravidelně dojíždí do Dětského centra Sluníčko Turnov. Každodenní doprava do 30 km vzdáleného města je pro rodiče především finančně neúnosná.

Na základě analýz bylo zjištěno, že na území ORP Tanvald sídlí a náležitě fungují tyto sociální služby: Dům pro seniory ve Velkých Hamrech, Pečovatelská služba poskytovaná obcemi Tanvald, Velké Hamry, Smržovka a Desná, dále pak Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež, které poskytuje Oblastní charita Most v Tanvaldě zároveň poskytující sociální poradenství a Sociálně aktivizační služba pro rodiny s dětmi: D.R.A.K se sídlem v Tanvaldě.

Na základě výše popsaných poznatků je možné vyvodit, že tato skladba poskytovatelů je pro žadatele o služby nedostačující a citelně je postrádáno **Chráněné bydlení a podpora samostatného bydlení pro osoby s různým typem a stupněm nejen zdravotního postižení, ale i chronického onemocnění, včetně duševního onemocnění.** Tato kategorie poskytovatelů není v sociálních službách, které jsou poskytovány v současnosti v ORP Tanvald vůbec zastoupena. Zástupci měst a obcí Mikroregionu Tanvaldsko se jednoznačně shodují na potřebě rozšíření nejen sociálních služeb, ale i rozvoje **sociálního podnikání.** Pro menší obce regionu je rovněž kriticky nedostatečné pokrytí **terénní pečovatelské služby.** Tuto službu poskytuje Rodina 24 sídlící v Jablonci nad Nisou a RE-CENTRUM

DOMÁCÍ PÉČE – Jana Černá sídlící rovněž mimo území ORP v Rokytnici nad Jizerou. Kapacita těchto poskytovatelů však není dostatečně vysoká, aby uspokojila všechny žadatele v ORP Tanvald. Na území ORP působí Agentura domácí péče SMRŽ-MEDIC, která poskytuje zdravotnickou službu a půjčovnu kompenzačních pomůcek. Tato organizace rozšiřuje své služby o odborné sociální poradenství SVĚTLO Z HOR o.p.s. (ve stádiu registrace). Od října 2014 bude na území Tanvaldska rovněž působit Compitum o.s. v rámci sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi, momentálně zde však nepůsobí.

Tab. č. 95: Počet jednotlivých typů zařízení sociálních služeb sídlících v rámci ORP

Druh zařízení sociálních služeb	
Centra denních služeb	0
Denní stacionáře	0
Týdenní stacionáře	0
Domovy pro osoby se zdravotním postižením	0
Domovy pro seniory	1
Domovy se zvláštním režimem	0
Chráněné bydlení	0
Azylové domy	0
Domy na půl cesty	0
Zařízení pro krizovou pomoc	0
Nízkoprahová denní centra	0
Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	1
Noclehárny	0
Terapeutické komunity	0
Sociální poradny	0
Sociálně terapeutické dílny	0
Centra sociálně rehabilitačních služeb	0
Pracoviště rané péče	0
Intervenční centra	0
Služby následné péče	0
Ostatní	5
Celkem	7

Zdroj dat: Registr poskytovatelů sociálních služeb

Graf k tabulce v příloze č. 4.6.1. – Graf č. 24

Přehled zařízení sociálních služeb vytvořený na základě dat z Registru poskytovatelů sociálních služeb (dále jen RPSS) je poměrně chudý. Zařízení uvedená v tomto soupisu se věnují převážně seniorům a osobám se zdravotním postižením (s výjimkou jediného nízkoprahového centra pro děti a mládež). Reálný rozsah sociálních služeb poskytovaných ve správním obvodu ORP Tanvald je popsán u tabulky č. 95/1a.

Data jsou dle pokynů zadána pokud možno v souladu se zdrojovou tabulkou.

Do kategorie ostatní byly zařazeny převážně terénní a ambulantní sociální služby, které svou náplní neodpovídají žádnému z uvedených zařízení - pečovatelské služby (Tanvald, Smržovka, Desná, Velké

Hamry), sociálně aktivizační služby (D.R.A.K.). Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež: poskytuje Oblastní charita Most, která působí rovněž jako Odborné sociální poradenství.

Tab. č. 96/1a: Počet jednotlivých typů zařízení sociálních služeb působících v rámci ORP (resp. poskytujících služby pro obyvatele ORP)

Druh zařízení sociálních služeb	
Centra denních služeb	0
Denní stacionáře	0
Týdenní stacionáře	0
Domovy pro osoby se zdravotním postižením	0
Domovy pro seniory	1
Domovy se zvláštním režimem	0
Chráněné bydlení	0
Azylové domy	0
Domy na půl cesty	0
Zařízení pro krizovou pomoc	0
Nízkoprahová denní centra	0
Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	1
Noclehárny	0
Terapeutické komunity	0
Sociální poradny	0
Sociálně terapeutické dílny	0
Centra sociálně rehabilitačních služeb	0
Pracoviště rané péče	0
Intervenční centra	0
Služby následné péče	0
Ostatní	5
celkem	7

Graf k tabulce v příloze č. 4.6.1. – Graf č. 25

Tab. č. 97/1b Zařízení sociálních služeb se sídlem působících v rámci ORP

Poř. č.	Název zařízení	Typ zařízení	Zřizovatel zařízení	Sídlo zařízení (orp)
1.	Asociace rodičů a přátel zdravotně postižených dětí v ČR	Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi	o.s.	Jablonec nad Nisou
2.	Centrum intervenčních a psychosociálních služeb Libereckého kraje	Odborné sociální poradenství	p.o.	Liberec
3.	Centrum pro zdravotně postižené Libereckého kraje	Odborné sociální poradenství	o.p.s.	Liberec
4	Domov důchodců Jablonecké Paseky	Domovy pro seniory	Kraj	Jablonec nad Nisou
5	Domov Maxov	Domovy pro osoby se	p.o.	Lučany nad

		zdravotním postižením		Nisou
6	Centrum sociálních služeb Jablonec nad Nisou	Odlehčovací služba	město	Jablonec nad Nisou
7	FOKUS Liberec	Podpora samostatného bydlení	o.s.	Liberec
8	HoStHome-Start Česká republika	Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi	nezisková organizace	Praha
9	Hospicová péče sv. Zdislavy	Odborné sociální poradenství	o.p.s.	Liberec
10	Most k naději	Terénní programy	o.s.	Most
11	REP	Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi	o.s.	Český Dub
12	Rodina 24	Osobní asistence	o.s.	Jablonec nad Nisou
13.	Rytmus Liberec	Sociální rehabilitace	o.p.s.	Liberec
14.	SeniA	Centrum denních služeb	o.s.	Jablonec nad Nisou

Zdroj dat: Komunitní plán pro Mikroregion Tanvaldsko 2011-2015

Tabulka je zpracována na základě platného komunitního plánu pro Mikroregion Tanvaldsko 2011-2015 - dostupný na http://www.tanvald.cz/sablony/tanvald/obr/kp_tanvald_final.pdf).

Vzhledem k nedostatečnému pokrytí poskytovatelů služeb jsou klienti nuceni kontaktovat poskytovatele mimo ORP. V ORP jsou registrované: převážně pečovatelská služba (Tanvald, Smržovka, Velké Hamry, Desná), dále pak Domov pro seniory Velké Hamry, Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež a sociální poradenství-Oblastní charita Most. Dále jsou v ORP poskytovatelé služeb souvisejících se sociálními službami, kteří se snaží poskytovat případné rady a služby klientům, kteří se na ně obracejí. (Mateřské a dětské centrum Maják Tanvald, Občanské sdružení zdravotně postižených Tanvald, Klub důchodců Tanvald, Dům s pečovatelskou službou Polubný, Unikátní projekty občanské sdružení Výtvarné centrum pro hendikepované děti "Sněženka" Smržovka, Agentura domácí péče SMRŽO-MEDIC (jedná se momentálně pouze o zdravotní službu, ale bude poskytovat také odborné sociální poradenství, toto je momentálně ve fázi registrace).

Z předchozího popisu je patrné, že ve vymezeném území se nevyskytují všechny typy zařízení sociálních služeb. Na druhé straně lze identifikovat přesahy za hranice ORP Tanvald, ovšem klienti většinou musí za službou dojíždět.

Pro osoby s duševními poruchami jsou k dispozici sociálně terapeutické dílny, chráněné bydlení i podpora samostatného bydlení (Fokus Liberec). Dále tu funguje i sociální rehabilitace a podporované zaměstnání, které využívají zejména osoby s mentálním postižením (Rytmus Liberec, o.p.s.).

Tradiční pobytová zařízení pro seniory a osoby se zdravotním postižením (Domov důchodců Jablonecké Paseky, Domov důchodců Rokytnice nad Jizerou, Domov Maxov) i modernější forma chráněného bydlení (Domov Maxov). Uvedené kategorie klientů mohou dále navštěvovat centrum denních služeb (SeniA) nebo využít pečovatelskou službu, aktivizační služby či osobní asistenci (Jana Černá-RE-Centrum domácí péče, Rodina 24, Centrum sociálních služeb Jablonec nad Nisou), pro zdravotně postižené jsou tu sociálně-terapeutické dílny (Domov Maxov). Pro potřeby rodin pečujících

o seniory či zdravotně postižené příbuzné jsou k dispozici odlehčovací služby (Centrum sociálních služeb Jablonec nad Nisou).

Poměrně široké je spektrum sociálních poraden - zabývají se rodinnou tematikou, zvládáním duševních nemocí, problematice umírání, drogovými závislostmi či problematikou poradenstvím pro nevidomé a slabozraké.

Pro osoby bez domova nebo v krizové situaci funguje v Jablonci nad Nisou noclehárna a azylový dům (NADĚJE, o. s.), mládež opouštějící dětský domov může prudký přechod k samostatnosti zmírnit pobytem v domě na půli cesty (Most k naději).

Tab. č. 98: Počet jednotlivých typů sociálních služeb

	Druh sociální služby	
Sociální poradenství	Sociální poradenství	1
Služby sociální péče	Osobní asistence	0
	Pečovatelská služba	5
	Tísňová péče	0
	Průvodcovské a předčitatelské služby	0
	Podpora samostatného bydlení	0
	Odlehčovací služby	0
	Centra denních služeb	0
	Denní stacionáře	0
	Týdenní stacionáře	0
	Domovy pro osoby se zdravotním postižením	0
	Domovy pro seniory	1
	Domovy se zvláštním režimem	0
	Chráněné bydlení	0
	Sociální služby poskytované ve zdravotnických zařízeních ústavní péče	0
Služby sociální prevence	Raná péče	0
	Telefonická krizová pomoc	0
	Tlumočnické služby	0
	Azylové domy	0
	Domy na půl cesty	0
	Kontaktní centra	0
	Krizová pomoc	0
	Intervenční centra	0
	Nízkoprahová denní centra	0
	Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	1
	Noclehárny	0
	Služby následné péče	0
	Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi	1
	Sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením	0
	Sociálně terapeutické dílny	0
	Terapeutické komunity	0
	Terénní programy	0
Sociální rehabilitace	0	

Zdroj dat: Registr poskytovatelů sociálních služeb

Na základě poskytnutých dat RPSS v ORP Tanvald působí převážně pečovatelská služba (Tanvald, Smržovka, Desná, Velké Hamry, dále pak domov pro seniory Velké Hamry, nízkoprahové zařízení pro děti a mládež, rovněž poskytující sociální poradenství - Oblastní charita MOST, sociálně aktivizační služba pro rodiny s dětmi -D.R.A.K. Klienti, kteří v ORP nemají dostupnou potřebnou službu se obracejí na poskytovatele SS sídlících mimo ORP .

Vzhledem k nedostatečnému pokrytí poskytovatelů služeb jsou klienti nuceni kontaktovat poskytovatele mimo ORP, což následně naráží na možnosti jak poskytovatelů, tak i samotných klientů.

V ORP jsou registrované: převážně pečovatelská služba (Tanvald, Smržovka, Velké Hamry, Desná), dále pak Domov pro seniory Velké Hamry, Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež a sociální poradenství - Oblastní charita Most. Dále jsou v ORP poskytovatelé služeb souvisejících se sociálními službami, kteří se snaží poskytovat případné rady a služby klientům, kteří se na ně obracejí (Mateřské a dětské centrum Maják Tanvald, Občanské sdružení zdravotně postižených Tanvald, Klub důchodců Tanvald, Dům s pečovatelskou službou Polubný, Unikátní projekty občanské sdružení Výtvarné centrum pro hendikepované děti "Sněženka" Smržovka, Agentura domácí péče SMRŽO-MEDIC (nyní pouze zdravotní služba, ale bude poskytovat také odborné sociální poradenství, toto je momentálně ve fázi registrace).

Tab. č. 99: Počet jednotlivých typů sociálních služeb působících v rámci ORP (resp. poskytující služby pro obyvatele ORP)

	Druh sociální služby	
	Sociální poradenství	7
Služby sociální péče	Osobní asistence	2
	Pečovatelská služba	5
	Tísňová péče	0
	Průvodcovské a předčitatelské služby	0
	Podpora samostatného bydlení	1
	Odlehčovací služby	2
	Centra denních služeb	1
	Denní stacionáře	0
	Týdenní stacionáře	0
	Domovy pro osoby se zdravotním postižením	1
	Domovy pro seniory	2
	Domovy se zvláštním režimem	2
	Chráněné bydlení	2
	Sociální služby poskytované ve zdravotnických zařízeních ústavní péče	0
Služby sociální prevence	Raná péče	0
	Telefonická krizová pomoc	0
	Tlumočnické služby	1
	Azylové domy	1
	Domy na půl cesty	0
	Kontaktní centra	0

Krizová pomoc	0
Intervenční centra	0
Nízkoprahová denní centra	0
Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	2
Noclehárny	1
Služby následné péče	0
Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi	4
Sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením	1
Sociálně terapeutické dílny	1
Terapeutické komunity	0
Terénní programy	2
Sociální rehabilitace	1

Zdroj dat: Komunitní plán pro Mikroregion Tanvaldsko 2011-2015, data odborů sociálních služeb na jednotlivých městských (obecních) úřadech.

Graf k tabulce v příloze č. 4.6.1. – Graf č. 27

Dle RPSS v ORP Tanvald působí převážně pečovatelská služba, dále pak jeden domov pro seniory, nízkoprahové zařízení pro děti a mládež, rovněž poskytující sociální poradenství. Klienti, kteří v ORP nemají dostupnou potřebnou službu, se obracejí na poskytovatele SS sídlících mimo ORP. Most k naději-občanské sdružení sídlící v Mostě, ale působící v našem ORP-terénní programy, telefonická krizová pomoc. DV následujícím období lze předpokládat omezení činnosti z důvodů ukončení programu IP1/2 z ESF a LK. Budoucí stav se ukáže se výsledku IP5 z ESF a LK, které je momentálně ve stádiu výběrového řízení na poskytovatele ve vyhlášeném programu. Působnost poskytovatelů sídlících mimo ORP je částečná, na poskytovatele se obracejí klienti, kteří nemají možnost uspokojit své potřeby v ORP na základě doporučení. Je nutné zvýšit informovanost klientů o možnostech poskytování služeb v rámci ORP, ale i mimo něj.

V ORP Tanvald působí také poskytovatelé služeb, které se sociálními službami úzce souvisí, ovšem nejsou jako SS registrovaní. Těmito službami jsou Domy s pečovatelskou službou (Tanvald, Velké Hamry, Smržovka, Polubný), Dům pro seniory Jiřetín pod Bukovou, Dům dětí a mládeže Tanvald, Mateřské centrum Maják Tanvald, Občanské sdružení zdravotně postižených Tanvald, Unikátní projekty občanské sdružení Výtvarné centrum pro hendikepované děti " Sněženka" Smržovka, Agentura domácí péče SMRŽO-MEDIC (zdravotní služba, která bude do budoucna poskytovat také odborné sociální poradenství, toto je však momentálně ve fázi registrace).

Tab. č. 100: Počet zařízení sociálních služeb dle zřizovatele

Druh služby	zřizovatel					
	MPSV	kraj	obec	církev	FO	jiný
Posuzovaný správní obvod	ORP Tanvald					
Typ zařízení sociálních služeb						
Centra denních služeb	0	0	0	0	0	0
Denní stacionáře	0	0	0	0	0	0
Týdenní stacionáře	0	0	0	0	0	0
Domovy pro osoby se zdravotním postižením	0	0	0	0	0	0

Domovy pro seniory	0	1	0	0	0	0
Domovy se zvláštním režimem	0	0	0	0	0	0
Chráněné bydlení	0	0	0	0	0	0
Azylové domy	0	0	0	0	0	0
Domy na půl cesty	0	0	0	0	0	0
Zařízení pro krizovou pomoc	0	0	0	0	0	0
Nízkoprahová denní centra	0	0	0	0	0	0
Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	0	0	0	1	0	0
Noclehárny	0	0	0	0	0	0
Terapeutické komunity	0	0	0	0	0	0
Sociální poradny	0	0	0	0	0	0
Sociálně terapeutické dílny	0	0	0	0	0	0
Centra sociálně rehabilitačních služeb	0	0	0	0	0	0
Pracoviště rané péče	0	0	0	0	0	0
Intervenční centra	0	0	0	0	0	0
Služby následné péče	0	0	0	0	0	0
Ostatní	0	0	5	1	0	1
celkem	0	1	5	2	0	1

Zdroj dat: Registr poskytovatelů sociálních služeb

Graf k tabulce v příloze č. 4.6.1. – Graf č. 28

Vzhledem k malému počtu poskytovatelů převažuje Pečovatelská služba poskytovaná obcemi (zařazena jako zřizovatel OBEC), dále dle RPSS působí v ORP Tanvald Oblastní charita Most, jejímž zřizovatelem je církev a poskytuje kromě sociálního poradenství také nízkoprahové zařízení pro děti a mládež. Občanské sdružení D.R.A.K. zařazeno pod zřizovatele JINÝ. Kraj je zřizovatelem Domova seniorů Velké Hamry. MPSV ani fyzické osoby ve správní obvodu ORP Tanvald sociální služby neposkytují.

Tab. č. 101: Počet sociálních služeb dle zřizovatele

	typ sociální služby					
	Sociální poradenství				1	
služby sociální péče	Osobní asistence					
	Pečovatelská služba			5		
	Tísňová péče					
	Průvodcovské a předčitatelské služby					
	Podpora samostatného bydlení					
	Odlehčovací služby					
	Centra denních služeb					
	Denní stacionáře					
	Týdenní stacionáře					
	Domovy pro osoby se zdravotním postižením					
	Domovy pro seniory				1	
	Domovy se zvláštním režimem					

	Chráněné bydlení						
	Sociální služby poskytované ve zdravotnických zařízeních ústavní péče						
Služby sociální prevence	Raná péče						
	Telefonická krizová pomoc						
	Tlumočnické služby						
	Azylové domy						
	Domy na půl cesty						
	Kontaktní centra						
	Krizová pomoc						
	Intervenční centra						
	Nízkoprahová denní centra						
	Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež				1		
	Noclehárny						
	Služby následné péče						
	Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi						1
	Sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením						
	Sociálně terapeutické dílny						
	Terapeutické komunity						
	Terénní programy						
	Sociální rehabilitace						
		Celkem	0	1	5	2	0

Zdroj dat: Registr poskytovatelů sociálních služeb

Graf k tabulce v příloze č. 4.6.1. – Graf č. 29

Vzhledem k malému počtu poskytovatelů převažuje Pečovatelská služba poskytovaná obcemi (zařazena jako zřizovatel OBEC), dále dle RPSS působí v ORP Tanvald Oblastní charita Most, jejímž zřizovatelem je církev a poskytuje kromě sociálního poradenství také nízkoprahové zařízení pro děti a mládež. Občanské sdružení D.R.A.K. je zařazeno pod zřizovatele JINÝ. Kraj je zřizovatelem Domova seniorů Velké Hamry. MPSV ani fyzické osoby ve správní obvodu ORP Tanvald sociální služby neposkytují.

Tab. č. 102: Přehled financování zařízení sociálních služeb v roce 2012

Druh služby	finanční prostředky						
	dotace MPSV	dotace kraj	dotace obec	příspěvek zřizovatele	úhrady uživatelů	sponzorské dary	jiné finanční zdroje
Posuzovaný správní obvod	ORP Tanvald						
Druh zařízení sociálních služeb							
Domovy pro seniory	10 724 000,00 Kč			4625032,00	315771,00		
Ostatní	368 000,00 Kč			508646,00	104848,00		
celkem za všechna zařízení	11092000,00	0	0	5133678,00	420619,00	0	0

Zdroj dat: Registr poskytovatelů sociálních služeb, vlastní šetření přímým dotazováním na poskytovatele

Graf k tabulce v příloze č. 4.6.1. – Graf č. 30

Tabulka je zredukována na poskytovatele působící ve SO ORP Tanvald, kteří poskytli požadovaná data. Vzhledem k tomu, že se nepodařilo od všech poskytovatelů získat kompletní informace (data nebyla včas a kompletně poskytnuta) nelze tuto tabulku smysluplně komentovat. Nicméně se ukazuje, že úhrady uživatelů jsou nízké a poskytovatelé jsou financováni zřizovatelem nebo případně z dotačních zdrojů.

Tab. č. 103: Kapacita zařízení sociálních služeb

	Pobytová					ambulantní					terénní				
	klienti	kontakty	intervence	lůžka	hovory	klienti	kontakty	intervence	lůžka	hovory	klienti	kontakty	intervence	lůžka	hovory
Druh zařízení sociálních služeb															
Domovy pro seniory	133			133											
Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež						12									
Sociální poradny						1									
Ostatní						122					438				

Zdroj dat: Registr poskytovatelů sociálních služeb, vlastní šetření přímým dotazováním na poskytovatele

Tabulka je zredukována na poskytovatele působící ve SO ORP Tanvald. Vzhledem k tomu, že se nepodařilo od všech poskytovatelů získat kompletní informace (data nebyla včas a kompletně poskytnuta) nelze tuto tabulku smysluplně komentovat.

Pečovatelská služba Smržovka: terénní služba 60 uživatelů, dovážka obědů 40 uživatelů, průměrná denní kapacita 20 uživatelů, okamžitá kapacita 3 uživatelů
 Pečovatelská služba Velké Hamry: 144 klientů

Domov důchodců Velké Hamry: 133 klientů avšak počet žádostí vysoce převyšuje kapacity (cca 240 žádostí o umístění, které ovšem mohou být již neplatné, jelikož klienti mohou již být umístěni v jiném domově, nebo se stav změnil jiným způsobem)

Závěr: Pobytové služby se zdají být využívané menším počtem klientů než služby terénní či ambulantní. Toto je však zcela logický závěr - zatímco pobytové zařízení o klienta pečuje dlouhodobě a intenzivně (a proto obslouží klientů méně), jiné formy služeb jsou poskytovány v kratším časovém úseku (díky čemuž je logicky prostor pro další klienty větší).

Tab. č. 104: Terénní a ambulantní služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením – příjmy z úhrad uživatelů a výdaje v roce 2012

	Pečovatelská služba	Osobní asistence	Tísňová péče	Průvodcovské a předčitatelské služby	Podpora samostatného bydlení	Odlehčovací služby	Sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením	tlumočnické služby
Příjmy z úhrad uživatelů	104 848,00							
Výdaje	876 646,00							
Podíl úhrad uživatelů služeb na celkových výdajích na službu	0,12							

Zdroj dat: Registr poskytovatelů sociálních služeb, vlastní šetření přímým dotazováním na poskytovatele

Graf k tabulce v příloze č. 4.6.1. – Graf č. 31

Tabulka je zredukována na poskytovatele působící ve SO ORP Tanvald. Vzhledem k tomu, že se nepodařilo od všech poskytovatelů získat kompletní informace (data nebyla včas a kompletně poskytnuta) nelze tuto tabulku smysluplně komentovat. Data lze doplnit pouze za pečovatelskou službu, ostatní druhy služeb nejsou ve sledovaném území poskytovány.

Tab. č. 105: Terénní a ambulantní služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením – evidovaný počet neuspokojených žadatelů v roce 2012

Pečovatelská služba	25
Osobní asistence	
Podpora samostatného bydlení	
Odlehčovací služby	
Sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením	

Zdroj dat: Registr poskytovatelů sociálních služeb, vlastní šetření přímým dotazováním na poskytovatele

Tabulka je zredukována na poskytovatele působící ve SO ORP Tanvald. Vzhledem k tomu, že se nepodařilo od všech poskytovatelů získat kompletní informace (data nebyla včas a kompletně poskytnuta) nelze tuto tabulku smysluplně komentovat. Data lze případně doplnit pouze za pečovatelskou službu, ostatní druhy služeb nejsou ve sledovaném území poskytovány.

25 odmítnutých žadatelů o službu vykazuje Pečovatelská služba Velké Hamry.

Tab. č. 106: Počet uživatelů (klientů) v zařízeních sociálních služeb v roce 2012

	Týdenní stacionáře			Domov pro osoby se zdravotním postižením			Domovy pro seniory		
	Děti a mládež do 18 let	dospělí		Děti a mládež do 18 let	dospělí		Děti a mládež do 18 let	dospělí	
		muži	ženy		muži	ženy		muži	ženy
Posuzovaný správní obvod - celkem								48	111
	Domovy se zvláštním režimem			Chráněné bydlení			Azylové domy		
	Děti a mládež do 18 let	dospělí		Děti a mládež do 18 let	dospělí		Děti a mládež do 18 let	dospělí	
		muži	ženy		muži	ženy		muži	ženy
Posuzovaný správní obvod - celkem									
	Domy na půl cesty			Terapeutické komunity			Ostatní		
	Děti a mládež do 18 let	dospělí		Děti a mládež do 18 let	dospělí		Děti a mládež do 18 let	dospělí	
		muži	ženy		muži	ženy		muži	ženy
Posuzovaný správní obvod - celkem							0	92	113

Zdroj dat: Registr poskytovatelů sociálních služeb, vlastní šetření přímým dotazováním na poskytovatele

Graf k tabulce v příloze č. 4.6.1. – Graf č. 32

Tabulka je zredukována na poskytovatele působící ve SO ORP Tanvald. Vzhledem k tomu, že se nepodařilo od všech poskytovatelů získat kompletní informace (data nebyla včas a kompletně poskytnuta) nelze tuto tabulku smysluplně komentovat.

Každopádně celá analýza ukazuje nedostatečnost pokrytí sociálních služeb sídlící ve SO ORP Tanvald. Je zde zastoupena především pečovatelská služba, pouze jeden dům pro seniory a jedno nízkoprahové zařízení pro děti a mládež poskytující také odborné sociální poradenství. Toto se ukazuje jako naprosto nedostačující.

Tab. č. 107: Počet nákladů na uživatele sociálních služeb v zařízeních sociálních služeb v roce

Druh zařízení sociálních služeb	Celkové náklady (100 %)	Průměrné náklady na uživatele/den ambulantní služby	Průměrné náklady na uživatele/den terénní služby	Průměrné náklady na uživatele/den pobytové služby
Domovy pro seniory	42 223 599,- Kč			869,78 Kč
Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež				
ostatní	2260837		64,6	

Zdroj dat: Registr poskytovatelů sociálních služeb, vlastní šetření přímým dotazováním na poskytovatele

Graf k tabulce v příloze č. 4.6.1. – Graf č. 33

Tabulka je zredukována na poskytovatele působící ve SO ORP Tanvald. Vzhledem k tomu, že se nepodařilo od všech poskytovatelů získat kompletní informace (data nebyla včas a kompletně poskytnuta) nelze tuto tabulku smysluplně komentovat. Každopádně celá analýza ukazuje nedostatečnost pokrytí sociálních služeb sídlící ve SO ORP Tanvald. Je zde zastoupena především pečovatelská služba, pouze jeden dům pro seniory a jedno Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež poskytující také odborné sociální poradenství. Toto se ukazuje jako naprosto nedostačující.

Dobrovolnická služba

Dobrovolnická služba je dobrovolnická činnost organizovaná podle zákona o dobrovolnické službě. Jedná se o práci a veřejně prospěšnou činnost vykonávanou bez nároku na úhradu. Může být krátkodobá (do 3 měsíců) nebo dlouhodobá (delší než 3 měsíce). Dříve byla pojmem dobrovolnická služba označována především dlouhodobá dobrovolná práce v zahraničí. S přijetím zákona o dobrovolnické službě se však tento pojem rozšířil také na krátkodobou či dlouhodobou dobrovolnou činnost na našem území.

Tato služba se od jiných typů dobrovolnictví liší především **vztahem dobrovolníka a tzv. vysílající organizace**, statutem dlouhodobé dobrovolné práce jako práce, kterou lze započítat pro účely důchodového pojištění, a to s možností **získat státní sociální podporu**.

V ORP Tanvald nepůsobila žádná organizace vykonávající dobrovolnickou péči. Jedním z důvodů, proč zde nepůsobí organizace vykonávající dobrovolnickou službu, by mohl spočívat ve velikosti SO ORP Tanvald. Dosahují sem tak organizace sídlící v Jablonci nad Nisou. Dalším možným důvodem by mohla být nedostatečná informovanost o možnostech podpořených dobrovolnických programů. Nicméně v kategorii "dobrovolnictví" by mohlo být též zařazeno Sdružení zdravotně postižených Tanvald, Svaz tělesně postižených Velké Hamry. Tyto organizace jsou složeny převážně ze členů vykonávající dobrovolné činnosti ve prospěch druhých. V malých obcích (i dle sdělení starostů) nadále působí vzájemná sousedská a rodinná sociální výpomoc. V rámci ORP Tanvald bohužel veřejná správa včetně neziskových organizací nepracují s veřejností směrem k podpoře dobrovolnictví. Dobrovolnice

působí například v Mateřském a dětském centru Maják, které ovšem není jako sociální služba registrované.

4.1.3. Analýza rizik a další potřebné analýzy

a. Analýza cílových (dotčených) skupin

Tab. č. 108

Název dotčené skupiny	Očekávání dotčené skupiny	Rizika spojená se skupinou	Způsob komunikace	Opatření
Klienti využívající sociální služby	zajištění vlastních potřeb, posílení soběstačnosti, překlenutí krizové situace, získání pocitu bezpečí	přehnané nároky na poskytované služby, nesouhlas s výší úhrad za služby, nedostatek financí na úhradu poplatků	osobní komunikace, telefon, elektronická pošta, internetové stránky aj.	posílení informovanosti klientů o sociálních službách, jejich finanční náročnosti a podmínkách
Rodinní příslušníci klientů	zajištění péče o nesoběstačného člena, usnadnění krize v rodině, sladění péče o příbuzného s pracovním a rodinným životem, pomoc nad rámec možností rodiny	nesoulad představ o podobě sociálních služeb s realitou	osobní komunikace, telefon, elektronická pošta, internetové stránky aj.	posílení informovanosti příbuzných klientů o sociálních službách, jejich finanční náročnosti a podmínkách
Veřejnost - potenciální klienti	možnost využití sociální služby v případě potřeby	nedostatečná informovanost o sociálních službách obecně (druhy, lokalizace, podmínky poskytování, výše finanční spoluúčasti apod.) a jím vyvolaný nezájem o služby, nepřiměřená očekávání	internetové stránky, komunální informační tiskoviny, příslušné úřady (úřad práce, obecní úřady, magistrát - oddělení sociálních služeb, úřad práce), telefon, elektronická pošta aj.	informační kampaň pro širokou veřejnost, podpora poskytování informací o sociálních službách pro potenciální uživatele za strany úřadů (např. při vyřizování sociálních dávek)

Veřejnost - dobrovolníci	dobrovolná práce pro dobrou věc, osobní růst, dobrý pocit ze sebe sama, získání praxe	ztráta zájmu, nesoulad vlastních představ s realitou praxe	osobní komunikace, telefon, elektronická pošta, výzvy k zapojení se do dobrovolnické činnosti v médiích a na internetu	motivace dobrovolníků, vzdělávací kurzy, využití zpětné vazby
Poskytovatelé sociálních služeb - NNO	poskytování sociálních služeb, které mají menšinový charakter nebo nejsou poskytovány etablovanými organizacemi; možnost financování ze stabilních zdrojů	malý zájem klientů, nedostatek financí k pokrytí nákladů, přílišná administrativní zátěž spojená s žádostmi o finanční prostředky a jejich vyúčtování směrem k mnoha zdrojům	komunitní plánování, ostatní komunikační kanály směrem ke klientům a veřejnosti	pokračování v procesu komunitního plánování, zpětná vazba od klientů
Poskytovatelé sociálních služeb - p.o.	poskytování zejména tradičních sociálních služeb, zakotvenost v povědomí obyvatel, podpora zřizovatele (finanční, organizační i jiná),	neochota ke změnám v souladu s aktuálním vývojem v oblasti sociálních služeb, nesoulad vedení s představami zřizovatele, nedostatečná kapacita (pobytová zařízení pro seniory)	interní komunikace se zřizovatelem, komunitní plánování, ostatní komunikační kanály směrem ke klientům a veřejnosti.	pokračování v procesu komunitního plánování, průběžná komunikace se zřizovatelem, zpětná vazba od klientů
Zřizovatelé příspěvkových organizací	zajištění základních sociálních služeb pro obyvatelstvo, vytvoření a udržení dobrého image	omezené možnosti ovlivnit chod příspěvkových organizací, neschopnost zajistit dostatečné zdroje	komunitní plánování, interní komunikace se zřizovanými organizacemi, ostatní komunikační kanály směrem k veřejnosti	komunitní plánování, důkladný výběr vedení zřizovaných organizací

Jednotlivé obce v SO ORP	snaha o zajištění dobré dostupnosti sociálních služeb v obci (vlastními silami nebo navázáním spolupráce s poskytovateli v jiných obcích)	finanční náročnost (vlastní provoz služby nebo úhrady dle smlouvy s poskytovateli), nespokojenost obyvatel obce se zvoleným režimem	všechny formy komunikace s obyvateli obce (zejména osobní v malých obcích), komunitní plánování	komunitní plánování, důkladné zvážení dostupných možností a volba nejvhodnějšího řešení k zajištění potřeb obyvatel obce v sociální oblasti
Kraj	zajištění komplexní sítě sociálních služeb	finanční náročnost, nároky na kvalifikované vedení zřizovaných organizací	interní komunikace se zřizovanými organizacemi, ostatní komunikační kanály směrem k veřejnosti	všestranná komunikace o stávajícím stavu a plánovaných změnách v oblasti sociálních služeb, podpora NNO v sociální oblasti k zajištění širokého spektra služeb
Stát	zajištění komplexní sítě sociálních služeb	nároky na legislativu oblasti, rozpočty, metodické vedení aj.	přímá komunikace se všemi podřízenými složkami, internetové stránky, doplnkově ostatní komunikační kanály	důkladné zvážení a informované rozhodování o celé sociální oblasti na celostátní úrovni
Média	zajištění informovanosti obyvatel	nedostatečné informace	příjem informací z různých zdrojů, vydávání jejich výběru v ucelené podobě k dispozici veřejnosti	vydávání tiskových zpráv o činnosti poskytovatelů sociálních služeb do různých médií k rozšíření povědomí veřejnosti o jejich existenci, činnostech a aktuálním dění

Zdroj dat: vlastní šetření

Klienti a rodinní příslušníci jsou nedostatečně informováni o sociálních službách obecně a to částečně vytváří nezájem o služby jako takové. Ukazuje se potřeba posílit informovanost široké veřejnosti (médiá, informační kampaň pro širokou veřejnost, podpora poskytování informací o sociálních

službách pro potenciální uživatele ze strany úřadů, např. při vyřizování sociálních dávek). Klienti využívající sociální služby mají potřebu zajistit své požadavky, ale zároveň zde vyvstává nesoulad s výší úhrad za služby spolu s příjmy např. klientů seniorů (viz pečovatelská služba, kdy výše důchodu seniorů leckdy nepokryje více nabízených služeb mimo úhrady pobytneho). Pokrytí dobrovolnickou službou je nedostačující, ukazuje se potřeba řešení ze strany veřejné správy (motivace dobrovolníků, vzdělávací kurzy, využití zpětné vazby) Je nutná zvýšená komunikace mezi zřizovateli, poskytovateli v rámci komunitního plánování a zajištění zpětné vazby ze strany klientů.

b. Analýza rizik – registr rizik v oblasti

Tab. č. 109

Název rizika	Hodnocení rizika			Název opatření ke snížení významnosti rizika	Vlastník rizika
	Pravděpodobnost (P)	Dopad (D)	V = P*D		
Finanční riziko					
Změny v systému financování sociálních služeb, výpadky běžných zdrojů	1	4	4	průběžný monitoring možných zdrojů financování sociálních služeb (stát, kraj, evropské fondy, nadace aj.), vyjednávání	Poskytovatelé sociálních služeb, zřizovatelé
Nedostatek financí na provoz včetně mezd	2	5	10	hledání dalších zdrojů financování	MPSV, zřizovatelé příspěvkových organizací (obec, kraj), NNO
Nedostatek financí na investice a vybavení	4	2	8	využití dalších dostupných zdrojů financování (dotace, nadace, granty aj.)	Zřizovatelé příspěvkových organizací (obec, kraj), NNO
Organizační riziko					
Nevyhovující rozmístění jednotlivých sociálních služeb v SO ORP	2	2	4	přizpůsobení sítě služeb potřebám klientů prostřednictvím komunitního plánování; podpora rozšiřování okruhu působnosti terénních služeb	Jednotlivé obce; Řídící skupina komunitního plánování
Prudký nárůst populace seniorů (nepříznivý demografický vývoj)	4	2	8	úprava a doplnění sítě a kapacity stávajících sociálních služeb s ohledem na očekávané stárnutí populace (koordinovaně v rámci komunitního plánování)	Jednotlivé obce; Řídící skupina komunitního plánování

Finanční nedostupnost sociálních služeb pro klienty	3	3	9	využití dalších dostupných zdrojů financování umožňujících snížit výše úhrad od klientů	Poskytovatelé sociálních služeb
Rušení dopravních spojů zajišťujících spojení obcí s jádrovým městem	1	3	3	posílení terénních služeb, podpora alternativních možností přepravy klientů dle jejich potřeb	Jednotlivé obce, poskytovatelé sociálních služeb
Nezájem či neochota poskytovatelů a municipalit k zapojení se do procesu komunitního plánování	1	4	4	zvýšení informovanosti odborné veřejnosti o komunitním plánování a jeho výhodách	Poskytovatelé sociálních služeb
Právní riziko					
Změna legislativy, která povede k vynuceným investicím (např. zpřísnění hygienických předpisů)	2	2	4	stanovení priorit v rámci investičních akcí	Zřizovatelé příspěvkových organizací (obec, kraj), NNO
Změny spojené s plánovanou sociální reformou	2	3	6	účast na vyjednávání skrze oborové organizace, včasná příprava plánovaných přechodových opatření	Zřizovatelé příspěvkových organizací (obec, kraj), NNO
Technické riziko					
Špatný technický stav budov sociálních zařízení	3	2	6	průběžné využívání dotačních zdrojů	Zřizovatelé příspěvkových organizací (obec, kraj), NNO
Zastaralé či nevyhovující vybavení	2	2	4	průběžná modernizace	Zřizovatelé příspěvkových organizací (obec, kraj), NNO
Věcné riziko					
Neodborné vedení sociálních zařízení	2	3	6	kvalitní výběrová řízení metodické vedení kontrolní činnost	Zřizovatelé příspěvkových organizací (obec, kraj), NNO
Nízká kvalita poskytovaných služeb	2	3	6	metodické vedení kontrolní činnost	Poskytovatelé sociálních služeb, zřizovatelé

Nezájem klientů o umístění do konkrétního zařízení / využití spádové služby	3	4	12	průběžné přizpůsobování sítě a kapacity sociálních zařízení poptávce klientů, zvýšení informovanosti široké veřejnosti o poskytovaných službách	Poskytovatelé sociálních služeb, zřizovatelé
Personální rizika - nedostatek kvalifikovaných pracovníků, hrozící syndrom vyhoření	3	3	9	motivace další vzdělávání pracovníků v sociálních službách personální práce	Poskytovatelé sociálních služeb, zřizovatelé

Zdroj dat: vlastní šetření

Rizika jsou rozdělena do pěti oblastí – finanční rizika (souvisí se způsobem financování), organizační rizika (týká se například rozmístění sociálních služeb ve SO ORP, demografie, chování obcí a kraje), právní rizika (legislativa), technická rizika (např. stav budov, vybavení), věcné (souvisejí věcně s řešeným tématem – např. se týkají kvality služeb).

Hodnocení významnosti rizik je založeno na hodnocení očekávané pravděpodobnosti výskytu jednotlivých rizik a jejich dopadu (materiálního i nemateriálního) na dosažení cílů strategie.

Pravděpodobnost (v tabulce sloupec „P“) i dopad (v tabulce sloupec „D“) – hodnotí se na škále 1 až 5, přičemž hodnota 1 představuje velmi malý dopad (resp. velmi malou pravděpodobnost) a hodnota 5 velmi velký dopad (resp. velmi vysokou pravděpodobnost). Pravděpodobnost je v níže uvedené tabulce v několika případech uvedena v rozsahu (např. 1 až 5). Významnost rizika pak bude součinem pravděpodobnosti a dopadu. Hodnota významnosti se bude pohybovat mezi 1 a 25.

c. Další potřebné analýzy

4.1.4. SWOT analýza oblastí

Tab. č. 110

Silné stránky:	Slabé stránky:
Legitimní politická podpora všech představitelů Mikroregionu Tanvaldsko	Nedostatečná stávající informovanost
Existence registrovaných poskytovatelů pečovatelských služeb v území (Tanvald, Velké Hamry, Desná, Smržovka)	Chybějící chráněné bydlení a podpora samostatného bydlení pro osoby s různým typem a stupněm zdravotního postižení
Existence Domu pro seniory (zřizovatelem je Liberecký kraj)	Chybějící osobní asistence pro seniory a zdravotně postižené
Existence návazných služeb (Dům dětí a mládeže Ulita, Dětské a mateřské centrum Maják, Klub důchodců Tanvald, Občanské sdružení ZP Tanvald, Evropské výtvarné centrum Sněženska, Dětský klub Čmeláčci Desná, Dětská herna Desánek Desná a další)	
Dlouhodobá a funkční spolupráce obcí v rámci svazku Mikroregion Tanvaldska, kde jsou	Nedostatek pracovních příležitostí

sdužené všechny obce ORP Tanvald	
Stabilizovaná sídelní struktura s potencionálem dalšího rozvoje	Nevyužité a chátrající objekty, které umožňují pobyt osobám sociálně vyloučeným
Vysoká úroveň veřejné infrastruktury	Nejistota poskytovatelů ve financování
Rozvojová oblast krajského významu ROB1 Liberec (Smržovka, Tanvald, Velké Hamry, Plavy)	Nedostatečné pokrytí terénní pečovatelské služby pro menší obce regionu
Zájem občanů o sociální problematiku	Chybí předškolní přípravky pro děti ohrožené sociálním vyloučením
Funkční rodinná a sousedská výpomoc	Nejsou zjištěny reálné potřeby občanů
Zájem ze strany škol a ostatních volnočasových institucí o začínající programy primární prevence (Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež - poskytovatel Oblastní charita Most, Terénní činnost v rámci protidrogové prevence - Most k naději o.s.)	Nedostatečný zájem a aktivita zadavatelů a uživatelů okolních obcí o činnost v pracovních skupinách. Nedostatečné využívání možností čerpání finančních zdrojů z fondů EU a jiných projektů MPSV
Vytvořená pracovní místa veřejně prospěšných prací	Neochota příjemců příspěvků na péči nakupovat za tento příspěvek sociální služby
Existence Střednědobého plánu soc.služeb Libereckého kraje	Rozmáhání se sociálně patologických jevů
Katalog poskytovatelů soc. sl. Libereckého kraje a Katalog sociálních služeb regionu Tanvaldsko (Fokus Turnov)	Nedostatečné služby pro komplexní práci s rodinou (sanace rodiny, finanční gramotnost)
Příležitosti:	Hrozby:
Možnost etablování se nových i nadregionálních poskytovatelů soc. služeb (Domov Harcov, Most k naději atd.)	Ztráta možnosti financování procesu plánování soc. služeb ze strany města a obcí, státu i ESF
Podpora rodin s dětmi stimulující přirozený přírůstek obyvatelstva	Ztráta udržitelnosti procesu komunitního plánování po ukončení IP2
Zvyšování kvalifikace zaměstnanců v oblasti soc. služeb	Ztráta zájmu členů pracovních skupin a podpory politických představitelů měst a obcí regionu
Podpora seniorů v aktivizaci a začleňování do společnosti	Změna legislativy nedostatečná politická podpora ze strany státu
Podpora státu zřizovat a rozšiřovat terénní sociální služby	Vysoká nezaměstnanost v regionu vlivem nedostatku pracovních příležitostí
Rozšíření primární prevence na školách (informovanost pedagogů i studentů)	Nedostatek financí pro stávající poskytovatele sociálních služeb
Možnost získávání finančních prostředků z fondů EU a dalších	Absence školních psychologů a psychiatrů, kteří by působili v Mikroregionu Tanvaldsko
Možnost zapracování výstupů z Komunitního plánu Mikroregionu Tanvaldsko do SPRSS LK	Zvyšování počtu sociálně patologických jevů dětí a mládeže v regionu (násilí, gamblerství, užívání návykových látek, lichva, bezdomovectví)
Zvyšování informovanosti o soc. službách	Stárnutí populace
Možnost využití stávajících objektů pro poskytování sociálních služeb	Nezajištění propojitelnosti mezirezortních služeb
Začleňování osob ohrožených soc. vyloučením do společnosti	Malá návratnost příspěvků na péči do systému sociálních služeb
Zajištění bezbariérovosti	

Analýza ukazuje potřebu rozšíření dostupnosti informací v oblasti sociálních služeb a to například rozšířením medializace problematiky vydáváním aktualizovaných letáků, brožur, aktualizací webových stránek, uspořádání různých informačních akcí. Tím, že budou poskytovatelé vzájemně spolupracovat a informace budou poskytovány různým způsobem, dojde ke snížení počtu osob, kterým nebude sociální služba poskytnuta.

Dále je také nutné zajistit optimální péči o seniory a osoby s různým typem **nejen zdravotního postižení, ale i chronického onemocnění** a to rozšířením terénní pečovatelské služby a nutností zajištění podpory samostatného bydlení pro tento daný typ klientů.

Pro cílovou skupinu rodina, děti a mládež a osoby sociálně vyloučené nebo tímto ohrožené je nutná podpora prevence vzniku nežádoucích sociálně patologických jevů mezi dětmi a mládeží a pomoc osobám žijícím v sociálním vyloučení nebo tímto ohroženým a prioritní rozšíření kapacity terénní sociální služby na území ORP. Ukazuje se naprosto urgentní dostatečné zajištění prevence drogových závislostí. Na Tanvaldsku působí organizace Most k naději, ovšem rozsah jejich práce je závislý na finančních prostředcích. V současné době je pokrytí jejich službami nedostatečné, působí bohužel nepravidelně což je odvozeno z nedostatku finančních prostředků.

Dále je nutné zajistit udržení a případné rozšíření činností Nízkoprahového zařízení pro děti a mládež, současně s terénní prací s osobami ohroženými sociálním vyloučením, kterou je nutno podporovat a dále zajišťovat. V rámci primární prevence je důležité podporovat různé volnočasové programy, navazovat kontakty s klienty a nabízet jim dané sociální služby.

4.1.5. Souhrn výsledků analýz (analytické části)

Na základě analýz bylo zjištěno, že na území ORP Tanvald sídlí a náležitě fungují tyto sociální služby: Dům pro seniory ve Velkých Hamrech, Pečovatelská služba poskytovaná obcemi Tanvald, Velké Hamry, Smržovka a Desná, dále pak Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež, které poskytuje Oblastní charita Most v Tanvaldě zároveň poskytující sociální poradenství a Sociálně aktivizační služba pro rodiny s dětmi D.R.A.K v Tanvaldě.

Na základě výše popsaných poznatků je možné vyvodit, že tato skladba poskytovatelů je pro žadatele o služby nedostačující a citelně je postrádáno **chráněné bydlení a podpora samostatného bydlení pro osoby s různým typem a stupněm nejen zdravotního postižení, ale i chronického onemocnění**, včetně duševního onemocnění. Tato kategorie poskytovatelů není v sociálních službách, které jsou poskytovány v současnosti v SO ORP Tanvald, vůbec zastoupena. Zástupci měst a obcí Mikroregionu Tanvaldsko se jednoznačně shodují na potřebě rozšíření nejen sociálních služeb, ale i rozvoje **sociálního podnikání**. Pro menší obce regionu je rovněž kriticky nedostatečné pokrytí **terénní pečovatelské služby**. Tuto službu poskytuje Rodina 24 sídlící v Jablonci nad Nisou a RE-CENTRUM DOMÁCÍ PÉČE – Jana Černá sídlící rovněž mimo území ORP v Rokytnici nad Jizerou. Kapacita těchto poskytovatelů však není dostatečně vysoká, aby uspokojila všechny žadatele v SO ORP Tanvald. Na území ORP působí Agentura domácí péče SMRŽ-MEDIC, která poskytuje zdravotnickou službu a půjčovnu kompenzačních pomůcek. Tato organizace rozšiřuje své služby o odborné sociální poradenství SVĚTLO Z HOR o.p.s. (ve stádiu registrace). Od října 2014 bude na území Tanvaldska rovněž působit Compitum o.s. v rámci sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi, momentálně zde však nepůsobí.

Region Tanvaldsko se nejvíc potýká s tzv. problémovými dětmi a mládeží a potažmo i s jejich rodinami. Jedná se vesměs o rodiny sociálně vyloučené a tímto ohrožené. Ze stran pedagogů a výchovných poradců vyvstává nutná potřeba odborné dětské psychologické pomoci, která by byla poskytována přímo na území ORP. Na území ORP působí Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež, dalším poskytovatelem dle zákona o sociálních službách je Most k naději, který zde také působí a specializuje se na práci s uživateli návykových, omamných nebo psychotropních látek, osoby bez přístřeší a osoby žijící v sociálně vyloučených lokalitách.

V rámci cílové skupiny Sociálně vyloučení a osoby tímto ohrožené v regionu vyvstávají nejpalčivější problémy. Ohroženou skupinou jsou z důvodu vzrůstající nezaměstnanosti finančně slabší rodiny. Mimo bezdomovectví je zde zvýšená kriminalita mezi dětmi a mládeží. Tento jev je v regionu, zvláště ve větších městech, řešen Policií České republiky a Městskou policií. Ve Velkých Hamrech tuto situaci řeší také Asistenti prevence kriminality, kteří zde působí od června 2013. Město Velké Hamry také zaměstnává Terénní pracovníci, která pomáhá klientům řešit jejich existenční a finanční problémy. Jinak v rámci ORP terénní sociální práce zcela chybí.

4.2. Návrhová část pro oblast sociálních služeb

4.2.1. Struktura návrhové části

Návrhová část je součástí Souhrnného dokumentu, který byl zpracován v rámci projektu "Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci správních obvodů obcí s rozšířenou působností". Byla zpracována realizačním týmem ve spolupráci se zástupci obcí SO ORP s podporou motivujících starostů.

V předchozích krocích byla zpracována analytická část pro téma „Sociální služby“, na jejímž základě byly připraveny Nástiny opatření. Návrhová část staví na všech dosud realizovaných aktivitách. Cílem návrhové části je reagovat na konkrétní potřeby území zjištěné analýzami a zároveň sloužit jako nástroj pro zefektivnění procesů v území. Pro rozvoj meziobecní spolupráce je nutné nastavit společnou vizi, dále rozpracovanou do úrovně cílů v nadefinovaných problémových oblastech v oblasti sociálních služeb.

Provedená analýza je stěžejním, nikoli však jediným vstupem pro definování návrhové části.

Návrhová část Souhrnného dokumentu je strukturována standardně dle principů strategického řízení.

Grafické znázornění vztahů mezi vizí, problémovými oblastmi, cíli a indikátory je zobrazeno v následující tabulce.

Tab. č. 111

Vize meziobecní spolupráce				
Tanvaldsko - hospodářsky stabilní region s kvalitní nabídkou cestovního ruchu, <u>bezpečným sociálním prostředím</u> , dostupným kvalitním školstvím včetně zachování středních škol, <u>s kvalitní zdravotní péčí</u> , rozvinutou a funkční infrastrukturou, dopravní obslužností a udržitelným využíváním přírodních zdrojů a kulturního dědictví.				
Sociální služby	1. Podpora terénních pečovatelských služeb – chráněného bydlení, chráněných pracovních míst	2. Podpora prevence sociálně patologických jevů dětí a mládeže v regionu (násilí, gamblerství, užívání návykových látek, lichva)	3. Podpora zřizování a rozšiřování terénních sociálních služeb	4. Podpora sociálního podnikání
	Cíl 1.1. Podpora zajištění služby chráněného bydlení	Cíl 2.1. Vznik pracovních skupin pro tvorbu návrhů na změny legislativy a jejich prosazování	Cíl 3.1. Podpora zřizování a rozšiřování terénních sociálních služeb	Cíl 4.1. Vhodná podpora provozovatelů sociálních podniků
	Indikátor 1.1 Počet klientů chráněného bydlení	Indikátor 2.1.1 Počet jednání s politiky	Indikátor 3.1. Počet pracovníků v terénních sociálních službách	Indikátor 4.1. Vytvořený a aktivní sociální podnik

		Indikátor 2.1.2 Počet asistentů prevence kriminality		Indikátor 4.2. Počet seminářů, workshopů, školení, kampaní
	Cíl 1.2. Podpora zajištění služby chráněná pracovní místa	Cíl 2.2. Podpora činnosti terénních pracovníků		Cíl 4.2. Osvěta v možnostech sociálního podnikání
	Indikátor 1.2. Počet chráněných pracovních míst	Indikátor 2.2 Počet sdílených terénních pracovníků v Mikroregionu Tanvaldsko		
		Cíl 2.3. Podpora vzniku zázemí pro aktivní využití volného času děti a mládeže		
		Indikátor 2.3.1. Počet nových sportovišť - hřišť, přírodních tělocvičen, skate parků a dalších aktivit k motivaci mládeže k aktivnějšímu trávení volného času		
		Indikátor 2.3.2 Počet nových nízkoprahových center		

4.2.2. Vize a problémové oblasti (okruhy)

Základní „střechou“ návrhové části je vize. Jejím formulováním je deklarováno, že území ORP bude usilovat o její naplnění. Následně se vize rozpadá do problémových okruhů, které budou naplňovány prostřednictvím sady několika málo cílů.

Formulace vize byla navržena realizačním týmem jako podklad pro další diskusi zástupců dotčených obcí. Metodou brainstormingu a následnou diskusí o jednotlivých variantách byla zformulována vize meziobecní spolupráce ve správním obvodu ORP. Vize je formulována jako žádoucí budoucí stav meziobecní spolupráce. Je souhrnná pro spolupráci obcí v ORP pro všechna řešená témata, nikoli pouze pro téma sociálních služeb.

Jednotná vize poskytuje celkový rámec všem subjektům zapojeným do činnosti vymezeného území. Měla by udržet společné směřování všech zapojených subjektů od nejvyšších úrovní hierarchie až po nejnižší úroveň. Umožní lépe přenášet pravomoci na výkonné pracovníky a zároveň zajistit jednotnou filosofii, pro kterou jsou dílčí činnosti vykonávány. Bez vize by chyběl jasně vyjádřený směr, kterým se chceme vydat. Vize je formulována jako budoucí stav, kterého chceme realizací strategického řízení

dosáhnout. Jedná se o společnou představu, jak by měly obce v území v budoucnu spolupracovat. Respektuje přání a potřeby místních občanů.

V podmínkách projektu je vize souhrnná pro spolupráci obcí v ORP pro všechna řešená témata, nikoli pouze pro témata sociálních služeb. Vzhledem k zaměření projektu směřuje ke všem povinným tématům a ke zvolenému volitelnému tématu. Staví na silných stránkách identifikovaných ve SWOT analýze.

Vize

TANVALDSKO - HOSPODÁŘSKY STABILNÍ REGION S KVALITNÍ NABÍDKOU CESTOVNÍHO RUCHU, BEZPEČNÝM SOCIÁLNÍM PROSTŘEDÍM, DOSTUPNÝM KVALITNÍM ŠKOLSTVÍM VČETNĚ ZACHOVÁNÍ STŘEDNÍCH ŠKOL, S KVALITNÍ ZDRAVOTNÍ PÉČÍ, ROZVINUTOU A FUNKČNÍ INFRASTRUKTUROU, DOPRAVNÍ OBSLUŽNOSTÍ A UDRŽITELNÝM VYUŽÍVÁNÍM PŘÍRODNÍCH ZDROJŮ A KULTURNÍHO DĚDICTVÍ.

Na základě analytické části (zejména SWOT analýzy) a následně zpracovaných Nástinů opatření a s ohledem na definovanou vizi byly realizačním týmem navrženy problémové okruhy, které byly podrobeny ověření ve fokusních skupinách. Fokusní skupiny byly složeny ze zástupců obcí z území ORP. Jejich odborné názory byly klíčové pro upřesnění výstupů, které vzešly z analýzy dat, a obohatily tak pohled na témata sociálních služeb.

Stěžejním bodem návrhové části je definování cílů ve vymezených problémových tématech. Cíle byly podrobně popsány a byla navržena opatření k realizaci cílů. Pro sledování úrovně naplňování definovaných cílů byla nastavena sada indikátorů umožňující periodicky monitorovat pokrok při plnění cílů a případně přijímat opatření ke zlepšení žádoucího výsledku.

První verze struktury problémových okruhů byla vytvořena realizačním týmem na základě provedených analytických kroků a zpracovaných Nástinů opatření. Návrh problémových okruhů byl ověřen ve fokusních skupinách. Následně byly vytvořeny popisy cílů. Byli určeni garanti (správci) jednotlivých cílů, kteří zpracovali návrhy popisů, které byly podrobeny vnitřnímu připomínkovému řízení. Realizační tým jednotlivé cíle vzájemně porovnal, sjednotil jejich strukturu a úroveň detailnosti. Byl kladen důraz na vzájemnou provázanost cílů a jejich doplňkovost. Součástí tohoto procesu bylo také nastavení indikátorů, jimiž bude plnění cílů sledováno a hodnoceno.

Problémové okruhy

Na základě provedených analýz, z Nástinu variantních návrhů a po jednání členů fokusní skupiny byla sestavena tato sada problémových okruhů v oblasti sociálních služeb.

- 1) Podpora terénních pečovatelských služeb – chráněného bydlení, chráněných pracovních míst
- 2) Podpora prevence sociálně patologických jevů dětí a mládeže v regionu (násilí, gamblerství, užívání návykových látek, lichva)
- 3) Podpora zřizování a rozšiřování terénních sociálních služeb
- 4) Podpora sociálního podnikání

1) Podpora terénních pečovatelských služeb – chráněného bydlení, chráněných pracovních míst

1. Věcné argumenty

Ve správním obvodu ORP Tanvald se nachází 10 obcí, spíše s nižším počtem obyvatel (pouze Tanvald se řadí mezi obce s počtem obyvatel nad 5 tis.). Zároveň mají obce poměrně velkou rozlohu, na 1 km² připadne 115,3 obyvatel. Z předchozího popisu je patrné, že ve vymezeném území se nevyskytují všechny typy zařízení sociálních služeb. Na druhé straně lze identifikovat přesahy za hranice ORP Tanvald, ovšem klienti většinou musí za službou dojíždět. Na základě výše popsaných poznatků je možné vyvodit, že tato skladba poskytovatelů služeb je pro žadatele o služby nedostačující a citelně je postrádáno **chráněné bydlení a podpora samostatného bydlení pro osoby s různým typem a stupněm nejen zdravotního postižení, ale i chronického onemocnění, včetně duševního onemocnění**. Lidé se zdravotním postižením nemají žádné soukromí v podobě domácího prostředí, bezpečného prostoru, mají pocit závislosti na systému.

Tito lidé rovněž cítí nepotřebnost a závislost na společnosti, nemají žádné uplatnění, postrádají pocit užitečnosti i životního naplnění v pracovní oblasti.

Graf č. 19: Počet vybraných typů zařízení sociálních služeb působících v rámci ORP (resp. Poskytujících služby pro obyvatele ORP)

Zdroj dat: Registr poskytovatelů sociálních služeb

2. Příčiny problému

Situaci komplikuje rozlehlost území, nedostačující počet poskytovatelů služeb, klientům je poskytováno jako náhradní a dočasné řešení problému zařízení neodpovídající potřebám dané cílové skupiny. Jednou z příčin nedostatečného pokrytí výše uvedenými poskytovateli je jak finanční náročnost zřizování, vybudování a provoz tohoto typu zařízení, tak i nedostatečná možnost financování služby samotné. Zástupci měst a obcí Mikroregionu Tanvaldsko mají jednoznačně zájem o rozšíření sociálních služeb typu chráněných pracovních míst a chráněného bydlení, ale i rozvoje **sociálního podnikání**.

Analýza ukazuje velkou potřebu řešit důležitost takových zařízení, tím se podpoří také aktivity dalších spolupracujících subjektů.

3. Důsledky neřešení problému

Důsledkem neřešení problému bude zcela jistě rostoucí počet neuspokojených žadatelů a s tím související zátěž jak na personál v tzv. náhradních zařízeních, která poskytují pomoc této dané cílové skupině i přes to, že nejsou na tuto zaměřeni, tak i pro rodiny osob se zdravotním postižením, které žijí v domácím prostředí a závislých tak na pomoci rodiny, pro kterou to znamená také značnou finanční zátěž. Neřešením problému bude znemožněno důstojné žití této cílové skupiny v bezpečných domácích podmínkách a jejich uplatnění v životě. S tím souvisí silná frustrace těchto obyvatel, závislost na systému a neustálé rozšiřování této skupiny sociálně vyloučených osob.

2) Podpora prevence sociálně patologických jevů (násilí, gamblerství, užívání návykových látek, lichva) dětí a mládeže v regionu

1. Věcné argumenty

Region ORP Tanvald se nejvíc potýká s tzv. problémovými dětmi a mládeží a potažmo i s jejich rodinami. Jedná se vesměs o rodiny sociálně vyloučené a tímto ohrožené, rodiny obtížně přizpůsobivé. Ze stran pedagogů a výchovných poradců vyvstává nutná potřeba odborné dětské psychologické pomoci, která by byla poskytována přímo na území ORP. Na území ORP působí Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež, dalším poskytovatelem dle zákona o sociálních službách je Most k naději, který zde také působí a specializuje se na práci s uživateli návykových, omamných nebo psychotropních látek, osoby bez přístřeší a osoby žijící v sociálně vyloučených lokalitách. V rámci cílové skupiny „Sociálně vyloučení a osoby tímto ohrožené“ v regionu vyvstávají nejpálčivější problémy. Ohroženou skupinou jsou z důvodu vzrůstající nezaměstnanosti finančně slabší rodiny. Mimo bezdomovectví je zde zvýšená kriminalita mezi dětmi a mládeží. Tento jev je v regionu, zvláště ve větších městech, řešen Policií České republiky a Městskou policií. Ve Velkých Hamrech tuto situaci řeší také Asistenti prevence kriminality, kteří zde působí od června 2013. Město Velké Hamry také zaměstnává terénní pracovníci, která pomáhá klientům řešit jejich existenční a finanční problémy. Jinak v rámci SO ORP Tanvald tato terénní sociální práce zcela chybí.

2. Příčiny problému

Příčinou je nedostatečné pokrytí **SO ORP terénními sociálními službami, nedostatečné zajištění prevence závislostí na alkoholu, drogách a gamblerství.** Jako potřebné se rovněž ukazuje udržení a případné rozšíření činnosti Nízkoprahového zařízení pro děti a mládež, současně s terénní prací s osobami ohroženými sociálním vyloučením. Toto je ovlivněno především změnou legislativy a nedostatečnou politickou a finanční podporou ze strany státu s tím související zvýšení nákladů obcí na sociální služby. V sociálně vyloučených komunitách často nefungují rodiny, nejsou dobré příklady a motivace dětí. Dlouhodobá nezaměstnanost rodičů nemotivuje děti. Negativně na mládež působí média, nedostatečná je také legislativa („přemíra demokracie“), neúcta k autoritám a institucím. Rovněž je pro mnoho rodin nabízená zájmová činnost dětí, která by vedla k potlačení patologických jevů, často drahá a tím pro dané skupiny nedostupná. Každá obec v ORP Tanvald na zavedení a udržení služeb

pro danou cílovou skupinu přispívá dle aktuálních možností rozpočtu obce a uvážení zastupitelstva obce. Rozšířením a udržením sítě poskytovatelů spolu s průzkumem potřebnosti sociálních služeb je možné vytvořit optimální síť potřebných služeb v regionu. To přinese měřitelné i neměřitelné efekty v podobě podpory vzniku nových služeb a udržení stávajících služeb, které jsou v regionu poskytovány (např. zajištění prevence drogových závislostí, zajištění Nízkoprahového denního centra, terénní práce apod.). Zde vznikají možnosti vytvoření nových pracovních míst ve sféře sociálních a souvisejících služeb, v sociálních podnicích, prostřednictvím výkonu dobrovolnické služby. Důležité je mimo jiné posílení vazeb obyvatel k regionu samotnému a posílení interpersonálních vazeb v obcích a vzniku nových pracovních míst pro občany sociálně vyloučené nebo tímto vyloučením ohrožené apod.

3. Důsledky neřešení problému

Důsledkem neřešení problému „Podpora a prevence sociálně patologických jevů dětí a mládeže“ - bude nárůst skupin mládeže páchajících vandalismus, drobné kriminální skutky, zneužívajících návykové látky a holdujících gamblerství. Neméně problematickým novým jevem je stále zadlužování sociálně slabších skupin obyvatelstva. Pro cílovou skupinu rodina, děti a mládež a osoby sociálně vyloučené nebo tímto ohrožené je nutná podpora prevence vzniku nežádoucích sociálně patologických jevů mezi dětmi a mládeží a pomoc osobám žijícím v sociálním vyloučení nebo tímto ohroženým a prioritní rozšíření kapacity terénní sociální služby na území ORP. Ukazuje se naprosto urgentní zajištění prevence drogových závislostí. Na Tanvaldsku sice působí organizace Most k naději, ovšem rozsah jejich práce je závislý na finančních prostředcích, často získávaných z různých jednorázových grantů a dotací. V současné době je pokrytí jejich službami nedostatečné, organizace působí bohužel nepravidelně což je odvozeno z nedostatku finančních prostředků.

Dále je nutné zajistit udržení a případné rozšíření činností Nízkoprahového zařízení pro děti a mládež, současně s terénní prací s osobami ohroženými sociálním vyloučením, kterou je nutno podporovat a dále zajišťovat. V rámci primární prevence je důležité podporovat různé volnočasové programy, navazovat kontakty s klienty a nabízet jim dané sociální služby.

Důsledkem neřešení těchto problémů v ORP Tanvald může být naprostá ztráta jakékoliv motivace u dětí a mládeže skutečně řídit svůj život, svůj rozvoj a vzdělávání, získávání zaměstnání. Budou chybět dobré příklady, vzory, motivace k smysluplnému prožívání svého pracovního i volného času. To by mohlo způsobovat neustálé rozšiřování sociálně vyloučených skupin obyvatelstva, narůstání kriminality, napětí v celé společnosti.

3) Podpora zřizování a rozšiřování terénních sociálních služeb

1. Věcné argumenty

Na základě analýz bylo zjištěno, že na území ORP Tanvald sídlí a náležitě fungují tyto sociální služby: Dům pro seniory ve Velkých Hamrech, Pečovatelská služba poskytovaná obcemi Tanvald, Velké Hamry, Smržovka a Desná, dále pak Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež, které poskytuje Oblastní charita Most v Tanvaldě zároveň poskytující sociální poradenství a Sociálně aktivizační služba pro rodiny s dětmi D.R.A.K v Tanvaldě.

Na základě výše popsaných poznatků je možné vyvodit, že tato skladba poskytovatelů je pro žadatele o služby nedostačující. Pro menší obce regionu je rovněž kriticky nedostatečné pokrytí **terénní pečovatelskou službou**.

2. Příčiny problému

Příčinou je nedostatečné pokrytí území SO ORP **terénní sociální službou a tím způsobená nedostatečná dostupnost pro případné klienty**. Zmapováním sítě poskytovatelů spolu s průzkumem potřebnosti sociálních služeb mezi obyvatelstvem je možné vytvořit optimální síť potřebných služeb v regionu, což přinese měřitelné i neměřitelné efekty. Zajištění optimální péče o seniory a osoby s různým typem **nejen zdravotního postižení, ale i chronického onemocnění a to rozšířením terénní pečovatelské služby, služby osobní asistence pro tento daný typ klientů** se ukazuje jako naprosto prioritní. Nedostačující je rovněž **dostupnost informací v oblasti sociálních služeb**, což je možné řešit například rozšířením medializace problematiky vydáváním aktualizovaných letáků, brožur, aktualizací webových stránek, uspořádání různých informačních akcí. Tím, že budou poskytovatelé vzájemně spolupracovat a informace budou poskytovány různým způsobem, dojde ke snížení počtu osob, kterým nebude sociální služba poskytnuta.

Důležitá je také informovanost občanů ORP Tanvald o všech poskytovaných službách a zejména o efektivním využití příspěvků na péči pro osoby vyžadující různé úrovně péče.

3. Důsledky neřešení problému

Důsledkem neřešení problému Podpory terénních pečovatelských služeb bude zcela jistě rostoucí počet neuspokojených žadatelů a s tím související zátěž jak na personál v tzv. náhradních zařízeních, která poskytují pomoc této dané cílové skupině i přes to, že nejsou na tuto zaměřeni. Neúměrná zátěž bude přenesena na rodiny seniorů a osob se zdravotním postižením závislých na pomoci této rodiny, pokud vůbec rodina tuto péči zajišťovat chce a může. Pro rodiny a blízké se jedná o značnou finanční zátěž. Řešením problému bude umožněno důstojné žití této cílové skupiny v domácích podmínkách.

4) Podpora sociálního podnikání

1. Věcné argumenty

Mikroregion Tanvaldsko je oblast s nejvyšší nezaměstnaností v okrese Jablonec nad Nisou. K tomuto stavu přispívá zejména omezená nabídka pracovních příležitostí, nepříznivá skladba obyvatelstva s větším podílem sociálně slabších vrstev společnosti a osob s nižším stupněm vzdělání. V míře nezaměstnanosti existují mezi obcemi velké rozdíly. Největší nezaměstnanost byla v roce 2011 ve Velkých Hamrech (14,22 %). Celkově byla míra nezaměstnanosti v oblasti dosti vysoká, když v celkem 7 obcích z 10 byla více než 10 %. To může do značné míry souviset s úpadkem textilního a sklářského průmyslu, které byly významnými zaměstnavateli. Jen za poslední 25 let na území ORP Tanvald ukončilo svoji činnost šest textilních továren. Evidentní je také naprostý nedostatek volných pracovních míst. Český statistický úřad evidoval v oblasti k 31. 12. 2012 celkem 5 706 ekonomických subjektů. Nejvíce jich bylo v Tanvaldu (1557 tedy 22,6 %) a Smržovce (1015 tedy 14,74 %). Nejvíce je firem z oblasti velkoobchod a maloobchod (22,3 %) a průmysl (16,0 %). Největší podíl firem v oblasti velkoobchod a maloobchod je v Tanvaldu (28,97 %) a Smržovce (14,13 %). V těchto dvou obcích jsou také nadprůměrně zastoupeny ekonomické subjekty z průmyslu. V ČR představuje tento podíl 12,3 %. Třetí nejpočetnější jsou ekonomické subjekty

ve stavebnictví (14,33 %, v ČR 12,1 %), které mají nejvyšší podíl v Tanvaldu (27,25 %). Čtvrtá nejpočetnější je díky horskému a turistickému charakteru oblasti skupina ekonomických subjektů v ubytování, jejíž podíl činí 12 %. Největší podíl nalezneme v Harrachově (28,88 %). 79,08 % ekonomických subjektů na území ORP Tanvald tvořili v roce 2011, podle právní formy, živnostníci. 5,92 % tvořily obchodní společnosti.

2. Příčiny problému

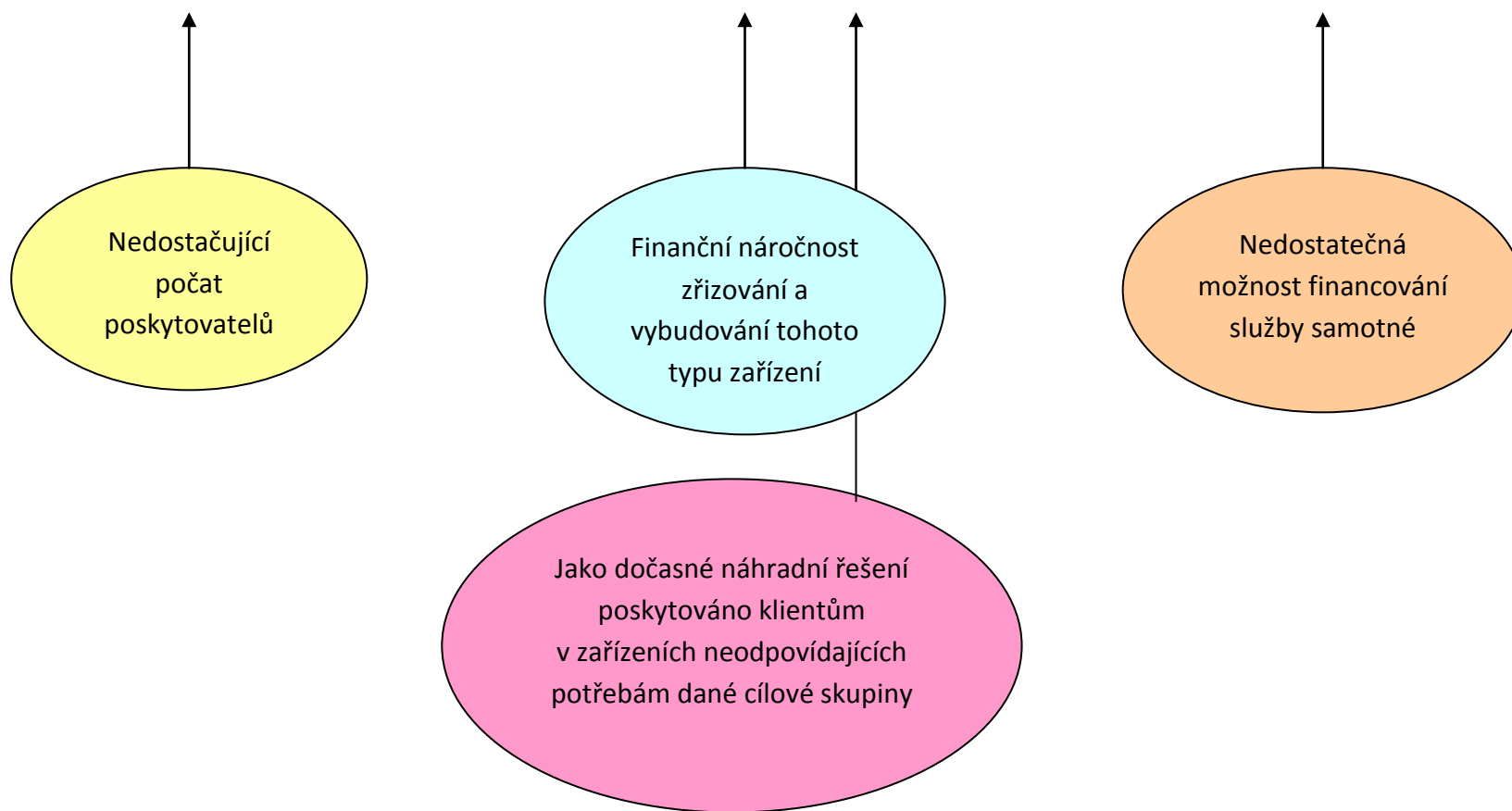
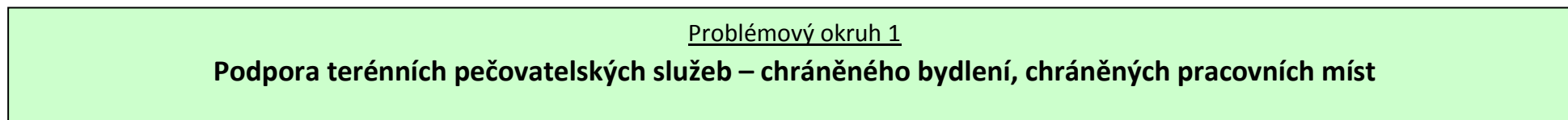
Problémem proč v rámci ORP nevznikají sociální podniky, je velmi nejasná legislativa a nízká informovanost a s tím související neochota a nedostatek potencionálních zaměstnavatelů. Dalším vyvstávajícím problémem je nedostatečná možnost financování a nízká motivace zaměstnavatelů. Chybějící je informovanost a příklady dobré praxe.

3. Důsledky neřešení problému

Důsledkem neřešení problému bude zvyšování již tak dost vysoké míry nezaměstnanosti, nevytváření nových pracovních možností a pozic. Určité skupiny obyvatel, z různých důvodů znevýhodněné (věk, zdravotní problémy, nízké nebo nevyhovující vzdělání apod.) tak nemají možnost uplatnit se na trhu práce. Dlouhodobá nezaměstnanost také přináší doprovodné problémy, například život v závislosti na sociálních dávkách, demotivaci, majetkovou kriminalitu apod.

Grafické znázornění problémových okruhů

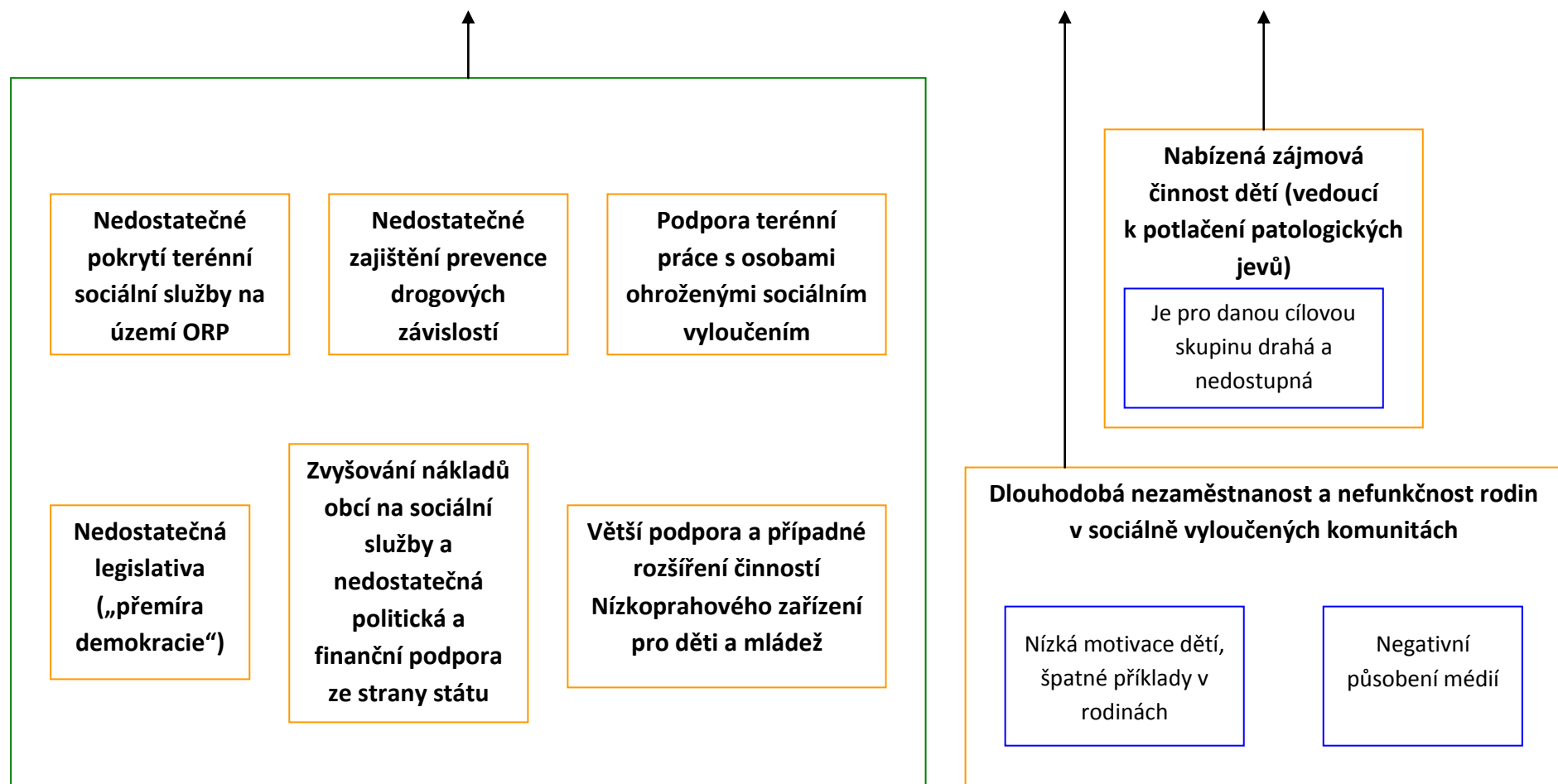
Graf č. 20

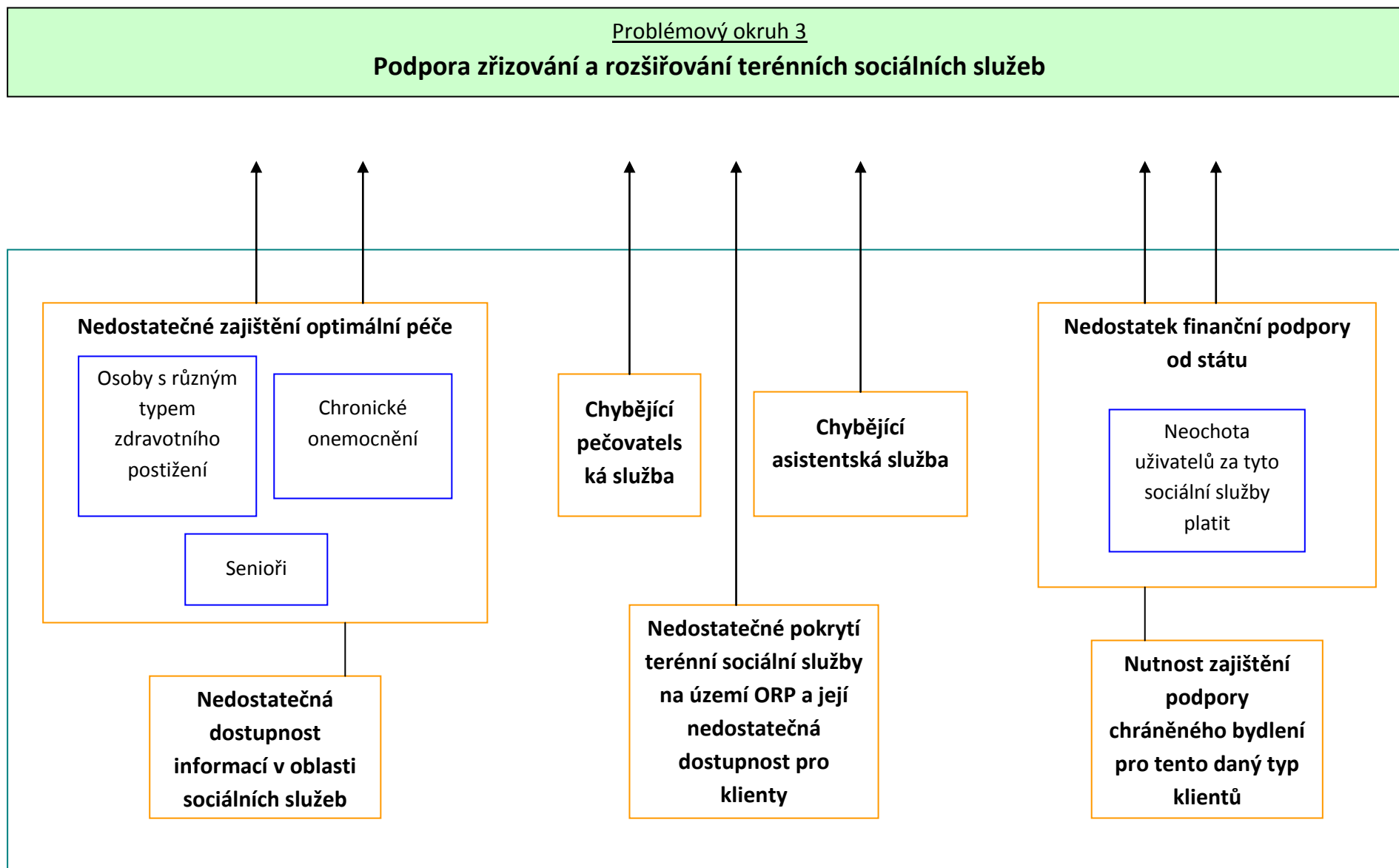
Graf č. 21

Problémový okruh 2

Podpora prevence sociálně patologických jevů (násilí, gamblerství, užívání návykových látek, lichva) dětí a mládeže v regionu

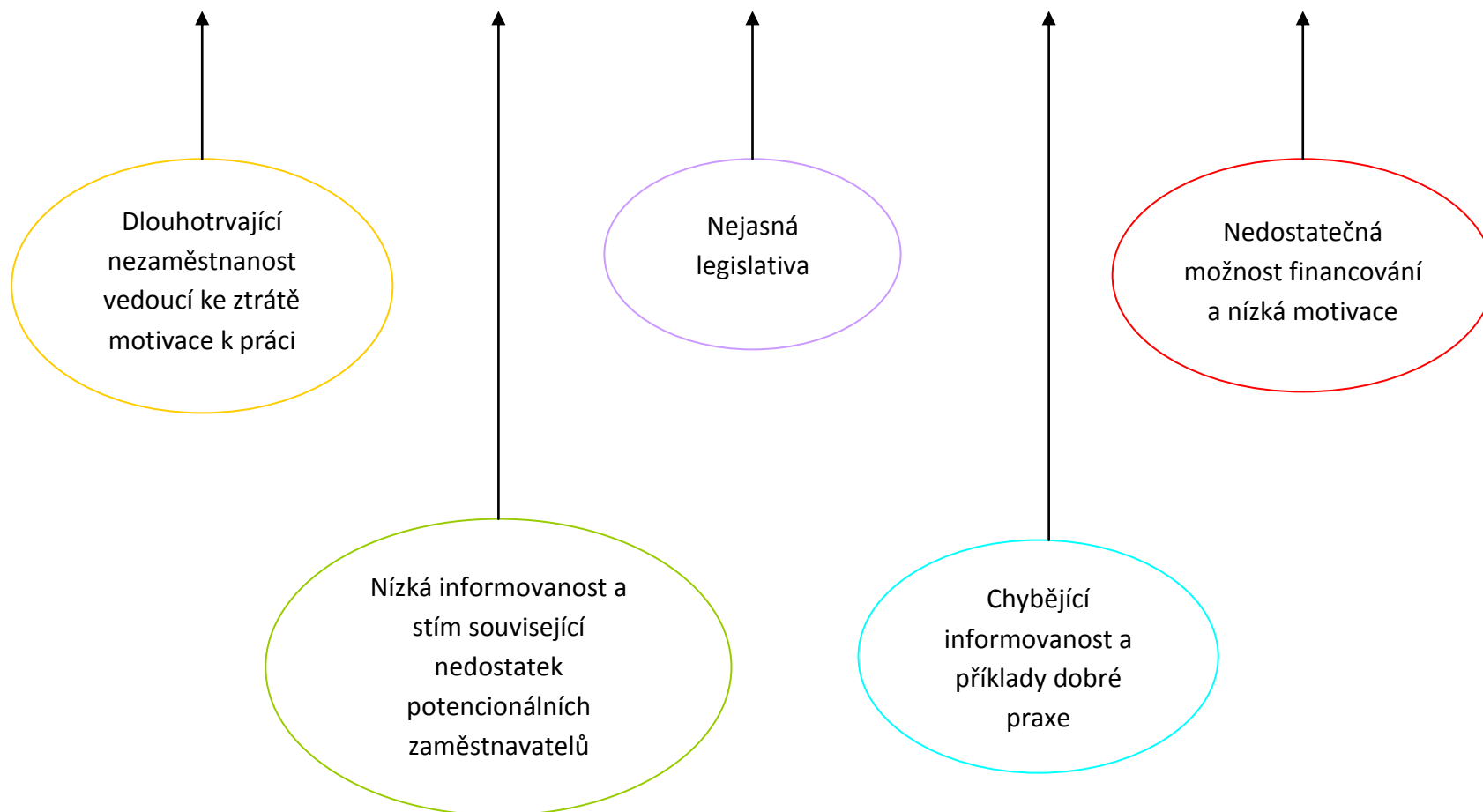

Graf č. 22

Graf č. 23

Problémový okruh 4
Podpora sociálního podnikání

4.2.3. Popis cílů v jednotlivých oblastech

Tab. č. 112

Problémový okruh 1	PODPORA TERÉNNÍCH PEČOVATELSKÝCH SLUŽEB - CHRÁNĚNÉHO BYDLENÍ, CHRÁNĚNÝCH PRACOVNÍCH MÍST
Cíl 1.1.	Podpora zajištění služby chráněného bydlení
Popis cíle	<p>Počet vybraných typů zařízení sociálních služeb působících v rámci SO ORP je naprosto nedostačující, přičemž situaci komplikuje také rozlehlost a hornatost území. Klientům je poskytováno jako náhradní a dočasné řešení problému zařízení neodpovídající potřebám dané cílové skupiny. Podpora možnosti samostatného bydlení pro osoby s různým typem a stupněm nejen zdravotního postižení, ale i chronického onemocnění, včetně duševního onemocnění je naprosto potřebná. Lidé s postižením mají jinak pocit nepotřebnosti a závislosti na systému.</p> <p>Jednou z příčin nedostatečného pokrytí výše uvedenými poskytovateli je jak finanční náročnost zřizování a vybudování tohoto typu zařízení, tak i nedostatečná možnost financování služby samotné.</p>
Hlavní opatření	<p>Legislativní opatření:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Analýza legislativy umožňující vznik služby chráněného bydlení v obci • Zjištění možností dotačních prostředků, zacílení připravovaného projektu pro obec, sousední obce nebo celého území MT <p>Ekonomická opatření:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vytipovat objekt pro chráněné bydlení • Zmapovat potřebnost chráněného bydlení v území MT • Najít provozovatele chráněného bydlení <p>Věcná opatření:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zpracování projektu pro celé území MT a podání žádosti o spolufinancování z dotačních programů ČR i EU • V případě úspěšnosti žádosti a přiznání dotace vlastní realizace projektu
Název indikátorů k hodnocení cíle	Počet klientů chráněného bydlení.
Správce cíle	Správce problému okruhu 1 oblasti sociální „Podpora terénních pečovatelských služeb - chráněného bydlení, chráněných dílen“: Starostka města Harrachov – Eva Zbrojová.

Tab. č. 113

Problémový okruh 1	PODPORA TERÉNNÍCH PEČOVATELSKÝCH SLUŽEB - CHRÁNĚNÉHO BYDLENÍ, CHRÁNĚNÝCH PRACOVNÍCH MÍST
Cíl 1.2.	Podpora zajištění služby chráněná pracovní místa
Popis cíle	<p>Skladba poskytovatelů služby chráněných pracovních míst je pro žadatele naprosto nedostačující a je citelně postrádána. Lze identifikovat přesahy za hranice SO ORP Tanvald, ovšem klienti většinou musí za službou dojíždět, což často přesahuje možnosti klientů. Podpora možnosti zaměstnávání pro osoby</p>

	s různým typem a stupněm nejen zdravotního postižení, ale i chronického onemocnění, včetně duševního onemocnění je naprosto potřebná. Lidé s výše uvedeným typem postižení nemají žádné uplatnění, mají pocit nepotřebnosti a závislosti na systému.
Hlavní opatření	<p>Legislativní opatření:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Analýza legislativy umožňující vznik služby chráněných pracovních míst v obci • Zjištění možností dotačních prostředků, zacílení připravovaného projektu pro obec, sousední obce nebo celého území MT <p>Ekonomická opatření:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vytipovat objekt pro chráněná pracovní místa • Zmapovat potřebnost chráněného bydlení v území MT • Najít provozovatele chráněných pracovních míst <p>Věcná opatření:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zpracování projektu pro celé území MT a podání žádosti o spolufinancování z dotačních programů ČR i EU • V případě úspěšnosti žádosti a přiznání dotace vlastní realizace projektu
Název indikátorů k hodnocení cíle	Počet chráněných dílen.
Správce cíle	Správce problémoveho okruhu 1 oblasti sociální „Podpora terénních pečovatelských služeb - chráněného bydlení, chráněných dílen“: Starostka města Harrachov – Eva Zbrojová.

Tab. č. 114

Problémový okruh 2	PODPORA PREVENCE SOCIÁLNĚ PATOLOGICKÝCH JEVŮ (NÁSILÍ, GAMBLERSTVÍ, UŽÍVÁNÍ NÁVYKOVÝCH LÁTEK, LICHVA) DĚTÍ A MLÁDEŽE V REGIONU
Cíl 2.1.	Vznik pracovních skupin pro tvorbu návrhů na změny legislativy a jejich prosazování.
Popis cíle	SO ORP Tanvald se nejvíc potýká s tzv. problémovými dětmi a mládeží a potažmo i s jejich rodinami. Jedná se vesměs o rodiny sociálně vyloučené a tímto ohrožené, rodiny obtížně přizpůsobivé. V rámci cílové skupiny Sociálně vyloučení a osoby tímto ohrožené v regionu vyvstávají nejpálčivější problémy. Ohroženou skupinou jsou z důvodu vzrůstající nezaměstnanosti finančně slabší rodiny. Mimo bezdomovectví je zde zvýšená kriminalita mezi dětmi a mládeží. Příčinou je nedostatečné pokrytí terénní sociální služby na území ORP Tanvald a nedostatečné zajištění prevence drogových i dalších závislostí. V sociálně vyloučených komunitách často nefungují rodiny, nejsou dobré příklady a motivace dětí. Dlouhodobá nezaměstnanost rodičů nemotivuje děti. Negativně na mládež působí média, nedostatečná je také legislativa („přemíra demokracie“), neúcta k autoritám a institucím. Rovněž je pro mnoho rodin nabízená zájmová činnost dětí, která by vedla k potlačení patologických jevů, často drahá a tím pro dané skupiny nedostupná. Tyto skupiny obyvatelstva a zejména pak mládež často zneužívají herny, jež znásobují závislosti na těchto i podobných rizikových aktivitách. Problematická je i vysoká návštěvnost heren zadluženými osobami i osobami závislými na sociálních dávkách, jež pak upadají

	do stále většího zadlužení. Na jednání fokusní skupiny vyplynul problém komplikované legislativy pro loterie a herny. Obce by uvítaly zlepšení legislativních možností kontroly heren, např. co se týká kontroly provozovatelů i uživatelů (zákaz vstupu dlužícím osobám).
Hlavní opatření	Věcná opatření: <ul style="list-style-type: none"> • Již nyní je možné důsledněji postupovat vůči hernám - Městská policie může např. více kontrolovat mládež. Zajistit větší počet kontrol, spolupracovat v rámci meziobecní spolupráce mezi obcemi, které nezřizují Městskou policii. • Rozšíření projektu práce asistentů prevence kriminality na celé území MT • Řešit problematiku nedostatečné legislativy v oblasti heren – působit na poslance, senátory i prostřednictvím SMO, uskutečňovat setkání a jednání zaměřená na tuto oblast
Název indikátorů k hodnocení cíle	Počet jednání s politiky.
Správce cíle	Správce problémoveho okruhu 2 „Podpora prevence sociálně patologických jevů dětí a mládeže v regionu (násilí, gamblerství, užívání návykových látek, lichva)“: Starosta města Velké Hamry – ing. Jaroslav Najman.

Tab. č. 115

Problémový okruh 2	PODPORA PREVENCE SOCIÁLNĚ PATOLOGICKÝCH JEVŮ (NÁSILÍ, GAMBLERSTVÍ, UŽÍVÁNÍ NÁVYKOVÝCH LÁTEK, LICHVA) DĚTÍ A MLÁDEŽE V REGIONU
Cíl 2.2.	Podpora činnosti terénních pracovníků
Popis cíle	Situace ve SO ORP Tanvald vzhledem k vysoké nezaměstnanosti, složení obyvatelstva a vysokému výskytu sociálně patologických jevů je velmi složitá. Část obyvatel s nízkými příjmy je ohrožena dluhy, ztrátou bydlení, absolutní závislostí na sociálních dávkách, závislostí na užívání návykových dávek atd. Tento způsob života zasahuje také děti z rodin sociálně vyloučených a tímto ohrožených. Z těchto důvodů je potřeba podpořit především práci terénních pracovníků, kteří jsou těmto lidem nejbližší. Jejich činnost a včasná intervence může zabránit vzniku krizových situací, ztrátě bydlení, rozpadu rodin apod. Je potřeba podpořit rozšíření služeb terénních pracovníků po celém SO ORP Tanvald.
Hlavní opatření	Legislativní opatření: <ul style="list-style-type: none"> • Zjištění možností dotačních prostředků k rozšíření projektu na podporu terénních pracovníků a pracovníků prevence kriminality ve Velkých Hamrech, zacílení připravovaného projektu pro sousední obce nebo celého území MT • Projednání rozšíření projektu s poskytovateli dotací, libereckým krajem ad. Věcná opatření: <ul style="list-style-type: none"> • Realizace rozšíření počtu terénních pracovníků na celé území MT, využití příkladu dobré praxe - Velkých Hamrů
Název indikátorů k hodnocení cíle	Počet sdílených terénních pracovníků v Mikroregionu Tanvaldsko.
Správce cíle	Správce problémoveho okruhu 2 „Podpora prevence sociálně patologických

	<p>jevů dětí a mládeže v regionu (násilí, gamblerství, užívání návykových látek, lichva)“:</p> <p>Starosta města Velké Hamry – ing. Jaroslav Najman.</p>
--	--

Tab. č. 116

Problémový okruh 2	PODPORA PREVENCE SOCIÁLNĚ PATOLOGICKÝCH JEVŮ (NÁSILÍ, GAMBLERSTVÍ, UŽÍVÁNÍ NÁVYKOVÝCH LÁTEK, LICHVA) DĚTÍ A MLÁDEŽE V REGIONU
Cíl 2.3.	Podpora vzniku zázemí pro aktivní využití volného času dětí a mládeže
Popis cíle	<p>Na území ORP působí Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež. Udržení tohoto zařízení a jeho případné rozšíření v rámci Mikroregionu Tanvaldsko se ukazuje jako potřebné. Skupinou ohroženou sociálním vyloučením jsou z důvodu vzrůstající nezaměstnanosti finančně slabší rodiny. Mimo bezdomovectví zde hrozí zvýšená kriminalita mezi dětmi a mládeží, šíření negativního chování, vandalismu a dalších sociálně patologických jevů včetně zneužívání drog.</p> <p>Na jednání fokusní skupiny zástupci obcí vyjádřili zájem finančně podporovat i další alternativy motivace mládeže k aktivnějšímu a zdravějšímu využití volného času, vyjádřili zájem finančně podpořit sportoviště, hřiště a další nabídky kvalitních volnočasových aktivit.</p>
Hlavní opatření	<p>Legislativní opatření:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zjištění možností dotačních prostředků k podpoře a realizaci preventivních aktivit. <p>Ekonomická opatření:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Analýza potřeb • Zjištění udržitelnosti, analýza rizik • Rozpočet akce • Monitoring činností stávajících nízkoprahových center, monitoring kvality poskytovaných služeb <p>Věcná opatření:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Finanční podpora z obcí MT stávajícím nízkoprahovým centrům, která nabízejí kvalitní služby • Zpracování projektů pro celé území MT a podání žádostí o spolufinancování aktivit z dotačních programů ČR i EU • V případě úspěšnosti žádostí a přiznání dotací vlastní realizace projektů
Název indikátorů k hodnocení cíle	Počet nových zařízení pro aktivní využití volného času dětí a mládeže.
Správce cíle	<p>Správce problémoveho okruhu 2 „Podpora prevence sociálně patologických jevů dětí a mládeže v regionu (násilí, gamblerství, užívání návykových látek, lichva)“:</p> <p>Starosta města Velké Hamry – ing. Jaroslav Najman.</p>

Tab. č. 117

Problémový okruh 3	PODPORA ZŘIZOVÁNÍ A ROZŠIŘOVÁNÍ TERÉNNÍCH SOCIÁLNÍCH SLUŽEB
Cíl 3.1.	Podpora zřizování a rozšiřování terénních sociálních služeb
Popis cíle	<p>Na základě analýz je možné vyvodit, že stávající skladba poskytovatelů terénních sociálních služeb, včetně služeb osobní asistence, je pro žadatele o služby nedostačující. Pro některé menší obce regionu je rovněž kriticky nedostatečné pokrytí terénní pečovatelské služby. Proto se pokrytí veškerých terénních sociálních služeb obecně na území ORP Tanvald a jejich dostupnost pro klienty ukazuje jako nedostatečné. Klienti jsou nuceni službu vyhledávat mimo SO ORP Tanvald a následně za ní dojíždět.</p> <p>Jako naprosto prioritní se ukazuje zajištění optimální péče o seniory a osoby s různým typem nejen zdravotního postižení, ale i chronického onemocnění a to rozšířením terénní pečovatelské služby, asistentské služby s nutností zajištění podpory samostatného bydlení pro tento daný typ klientů.</p> <p>Pro fungování terénních sociálních služeb je potřebná jejich registrace Libereckým krajem a bez jeho podpory služby fungují velmi obtížně. Vystává potřeba s Libereckým krajem jednat o rozšíření a zejména zkvalitnění dostupnosti těchto služeb.</p>
Hlavní opatření	<p>Legislativní opatření:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Analýza legislativy umožňující rozšíření a vznik nových terénních sociálních služeb v obcích, pro část nebo celé území MT • Zjištění možností dotačních prostředků, zacílení připravovaného projektu pro obec, sousední obce nebo celé území MT • Jednání o vznik nových terénních sociálních služeb s Libereckým krajem kvůli registraci, zdravotními pojišťovnami <p>Ekonomická opatření:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zmapovat potřebnost v území MT – distribuce formuláře potřebnosti <p>Věcná opatření:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Komunikace s provozovatelem/potenciálním provozovatelem • Podpora vzniku chybějících terénních sociálních služeb • Finanční podpora terénním sociálním službám z obcí
Název indikátorů k hodnocení cíle	Počet pracovníků v terénních sociálních službách (zaměstnaných obcí nebo organizacemi, které obce zřizují, či NNO).
Správce cíle	Správce problému okruhu 3 „Podpora zřizování a rozšiřování terénních sociálních služeb“: Starosta města Smržovka – Mgr. Marek Hotovec.

Tab. č. 118

Problémový okruh 4	PODPORA SOCIÁLNÍHO PODNIKÁNÍ
Cíl 4.1.	Vhodná podpora provozovatelů sociálních podniků
Popis cíle	<p>Mikroregion Tanvaldsko je oblast s nejvyšší nezaměstnaností v okrese Jablonec nad Nisou. K tomuto stavu přispívá zejména omezená nabídka pracovních příležitostí, nepříznivá skladba obyvatelstva s větším podílem sociálně slabších vrstev společnosti a osob s nižším stupněm vzdělání. Dlouhotrvající nezaměstnanost vede ke ztrátě motivace k práci, což je demotivující i ve vztahu k hledání zaměstnání.</p> <p>Na jednání fokusní skupiny složené ze zástupců obcí ORP Tanvald vzešla myšlenka podporovat vznik a rozvoj sociálních podniků, které se státní podporou zaměstnávají nejen osoby dlouhodobě nezaměstnané, ale i osoby sociálně i zdravotně handicapované. Podpora z obcí by mohla směřovat do zvýhodnění poskytování prostor pro sociální podnikání, zvýhodnění nájmu, podpora propagace sociálních podniků apod.</p>
Hlavní opatření	<p>Legislativní opatření:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zjištění potřebné legislativy k sociálnímu podnikání (TUL, Místní akční skupiny, Liberecký kraj) • Analýza možností zřízení sociálních podniků v regionu <p>Věcná opatření:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vytipování zájemců • Komunikace s potenciálními provozovateli sociálních podniků • Podpora provozovatelů v podobě např. zvýhodnění nájmu prostor
Název indikátorů k hodnocení cíle	Vytvořený a aktivní sociální podnik.
Správce cíle	Správce problému okruhu 4 sociální oblasti „Podpora sociálních podniků“: Starosta/místostarosta města Tanvald.

Tab. č. 119

Problémový okruh 4	PODPORA SOCIÁLNÍHO PODNIKÁNÍ
Cíl 4.2.	Osvěta v možnostech sociálního podnikání.
Popis cíle	<p>Problémem proč v rámci ORP nevznikají sociální podniky, je velmi nejasná legislativa a nízká informovanost a s tím související neochota a nedostatek potencionálních zaměstnavatelů. Dalším vyvstávajícím problémem je nedostatečná možnost financování a nízká motivace. Chybějící je informovanost a příklady dobré praxe.</p> <p>Zástupci obcí ORP Tanvald se na jednání fokusní skupiny jednoznačně shodli na potřebě informovat veřejnost, podnikatele, fyzické osoby i neziskové organizace o možnosti rozvoje sociálních podniků, které se státní podporou zaměstnávají</p>

	nejen osoby dlouhodobě nezaměstnané, ale i osoby sociálně i zdravotně handicapované. Sociální podniky tak zvyšují počet pracovních příležitostí v regionu a svým způsobem podporují hospodářský rozvoj území. Podpora z obcí a z Mikroregionu Tanvaldsko by mohla směřovat do tvorby vzdělávacích a informačních aktivit.
Hlavní opatření	Legislativní opatření: <ul style="list-style-type: none"> • Zjištění potřebné legislativy k sociálnímu podnikání (TUL, Místní akční skupiny, Liberecký kraj) • Analýza možností zřízení sociálních podniků v regionu Věcná opatření: <ul style="list-style-type: none"> • Realizace osvěty a vzdělávání – podpora pořádání seminářů, workshopů, školení, spolupráce s TUL).
Název indikátorů k hodnocení cíle	Počet seminářů, workshopů, školení, kampaní a samotných účastníků.
Správce cíle	Správce problémoveho okruhu 4 sociální oblasti „Podpora sociálního podnikání“: Starosta/místostarosta města Tanvald.

4.2.4. Indikátory

Problémový okruh 1

PODPORA TERÉNNÍCH PEČOVATELSKÝCH SLUŽEB - CHRÁNĚNÉHO BYDLENÍ, CHRÁNĚNÝCH PRACOVNÍCH MÍST

Tab. č. 120: Indikátor výsledku

Problémový okruh/Cíl	Podpora terénních pečovatelských služeb		
Číslo indikátoru	1		
Název indikátoru	Vznik nových služeb		
Měrná jednotka	Počet služeb		
Správce měřítka	Eva Zbrojová, starostka města Harrachov		
Roky	2013	2017	2020
Plán		2	2
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Pomocí indikátoru se chceme dozvědět, zda v regionu ORP Tanvald vznikla nová služba. Cílem je tyto služby udržet až do roku 2020 i déle.		
Metodika a výpočet:	Hodnota indikátoru bude zjištěna prostým přenesením patřičné hodnoty počtu osob z výkazu.		
Zdroj čerpání dat:	Výkazy Krajského úřadu Libereckého kraje, výkazy sociálního odboru ORP Tanvald.		

Tab. č. 121: Indikátor výstupu

Problémový okruh/Cíl	Podpora zajištění služby chráněného bydlení		
Číslo indikátoru	1.1		
Název indikátoru	Počet klientů chráněného bydlení		
Měrná jednotka	Počet klientů		
Správce měřítka	Eva Zbrojová, starostka města Harrachov		
Roky	2013	2017	2020
Plán		10	15
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Bude měřen počet klientů nově vzniklého chráněného bydlení, které jako sociální služba vznikne za podpory obcí v ORP Tanvald, pokud služba bude registrována KÚ LK (služba je v regionu potřebná).		
Metodika a výpočet:	Hodnota indikátoru bude zjištěna prostým přenesením patřičné hodnoty počtu osob z výkazu.		
Zdroj čerpání dat:	Výkazy Krajského úřadu Libereckého kraje, výkazy sociálního odboru ORP Tanvald.		

Tab. č. 122: Indikátor výstupu

Problémový okruh/Cíl	Podpora zajištění chráněných pracovních míst		
Číslo indikátoru	1.2.		
Název indikátoru	Počet chráněných pracovních míst		
Měrná jednotka	Počet chráněných pracovních míst		
Správce měřítka	Eva Zbrojová, starostka města Harrachov		
Roky	2013	2017	2020
Plán		5	10
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Bude měřen vlastní vznik chráněných pracovních míst. Obce vznik takových míst podpoří jako potřebnou službu, která pomáhá předcházet sociálnímu vyloučení nebo inkluzi.		
Metodika a výpočet:	Hodnota indikátoru bude zjištěna prostým přenesením patřičné hodnoty počtu osob z výkazu ÚP, webové stránky měst a obcí Mikroregionu Tanvaldsko.		
Zdroj čerpání dat:	Výkazy ÚP, webové stránky měst a obcí Mikroregionu Tanvaldsko.		

PROBLÉMOVÝ OKRUH 2

PODPORA PREVENCE SOCIÁLNĚ PATOLOGICKÝCH JEVŮ (NÁSILÍ, GAMBLERSTVÍ, UŽÍVÁNÍ NÁVYKOVÝCH LÁTEK, LICHVA) DĚTÍ A MLÁDEŽE V REGIONU

Tab. č. 123: Indikátor výsledku

Problémový okruh/Cíl	Podpora prevence sociálně patologických jevů (násilí, gamblersství, užívání návykových látek, lichva) dětí a mládeže v regionu
Číslo indikátoru	2.
Název indikátoru	Počet nových počinů v prevenci sociálně patologických jevů (počet asistentů prevence + terénních pracovníků)
Měrná jednotka	Počet nových počinů

Správce měřítka	<i>Ing. Jaroslav Najman, starosta města Velké Hamry</i>		
Roky	2013	2017	2020
Plán		7	7
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	<i>Bude měřen vznik nových pozic asistentů prevence kriminality, terénních pracovníků jenž má MT v plánu nově vytvořit a udržet.</i>		
Metodika a výpočet:	<i>Hodnota indikátoru bude zjištěna prostým přenesením patřičné hodnoty počtu osob z výkazu.</i>		
Zdroj čerpání dat:	<i>Zápisy z jednání Mikroregionu Tanvaldsko, výkazy KÚ LK, webové stránky měst a obcí Mikroregionu Tanvaldsko.</i>		

Tab. č. 124: Indikátor výsledku

Problémový okruh/Cíl	Podpora prevence sociálně patologických jevů (násilí, gamblersství, užívání návykových látek, lichva) dětí a mládeže v regionu		
Číslo indikátoru	2.		
Název indikátoru	Počet nových počinů v prevenci sociálně patologických jevů (nízkoprahových center, volnočasových sportovišť)		
Měrná jednotka	<i>Počet nových počinů</i>		
Správce měřítka	<i>Ing. Jaroslav Najman, starosta města Velké Hamry</i>		
Roky	2013	2017	2020
Plán		2	2
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	<i>Bude měřen vznik nových nízkoprahových center a volnočasových sportovišť, jenž má MT v plánu nově vytvořit a udržet.</i>		
Metodika a výpočet:	<i>Hodnota indikátoru bude zjištěna prostým přenesením patřičné hodnoty počtu osob z výkazu.</i>		
Zdroj čerpání dat:	<i>Zápisy z jednání Mikroregionu Tanvaldsko, výkazy KÚ LK, webové stránky měst a obcí Mikroregionu Tanvaldsko.</i>		

Tab. č. 125: Indikátor výstupu

Problémový okruh/Cíl	Podpora vzniku zákona, který zajistí kontrolu heren, zvýšení tlaku na orgány státní správy. Větší využití asistentů prevence kriminality		
Číslo indikátoru	2.1.1.		
Název indikátoru	Počet jednání s politiky		
Měrná jednotka	<i>Počet jednání</i>		
Správce měřítka	<i>Ing. Jaroslav Najman, starosta města Velké Hamry</i>		
Roky	2013	2017	2020
Plán		3	5
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	<i>Bude se měřit počet jednání s politiky (poslanci, senátory, zastupitelé LK, hejtmanem, ministry, představiteli SMO ad) k zajištění lepší legislativy umožňující kontrolu a znemožnění zneužívání heren.</i>		
Metodika a výpočet:	<i>Hodnota indikátoru bude zjištěna prostým přenesením patřičné hodnoty počtu osob ze zápisů z jednání.</i>		
Zdroj čerpání dat:	<i>Zápisy z jednání Mikroregionu Tanvaldsko s politiky, případně</i>		

fotodokumentace.

Tab. č. 126: Indikátor výstupu

Problémový okruh/Cíl	Podpora vzniku zákona, který zajistí kontrolu heren, zvýšení tlaku na orgány státní správy. Větší využití asistentů prevence kriminality		
Číslo indikátoru	2.1.2.		
Název indikátoru	Počet asistentů prevence kriminality		
Měrná jednotka	Počet asistentů		
Správce měřítka	Ing. Jaroslav Najman, starosta města Velké Hamry		
Roky	2013	2017	2020
Plán		6	8
Skutečnost	2		
Popis měřítka:	Bude se měřit počet nově pracujících asistentů prevence kriminality v rámci celého MT.		
Metodika a výpočet:	Hodnota indikátoru bude zjištěna prostým přenesením příslušné hodnoty počtu osob ze zápisů z jednání a výkazů.		
Zdroj čerpání dat:	Zápis z jednání Mikroregionu Tanvaldsko, výkazy KÚ LK, webové stránky měst a obcí Mikroregionu Tanvaldsko.		

Tab. č. 127: Indikátor výstupu

Problémový okruh/Cíl	Podpora terénním pracovníkům, rozšíření jejich působnosti na celé území MT		
Číslo indikátoru	2.2.		
Název indikátoru	Počet sdílených terénních pracovníků v Mikroregionu Tanvaldsko		
Měrná jednotka	Počet pracovníků		
Správce měřítka	Ing. Jaroslav Najman, starosta města Velké Hamry		
Roky	2013	2017	2020
Plán		+ 2	+ 4
Skutečnost	1		
Popis měřítka:	V tomto indikátoru bude měřeno pokrytí terénními sociálními službami v území ORP Tanvald, stejně tak jako zajištění prevence drogových závislostí. Pokrytí bude vyjadřovat rozšířená služba z Velkých Hamrů do širšího území ORP Tanvald (MT) v podobě počtu nových terénních pracovníků.		
Metodika a výpočet:	Hodnota indikátoru bude zjištěna prostým přenesením příslušné hodnoty počtu osob ze zápisů z výkazů.		
Zdroj čerpání dat:	Výkazy OSS KÚ LK, webové stránky měst a obcí Mikroregionu Tanvaldsko.		

Tab. č. 128: Indikátor výstupu

Problémový okruh/Cíl	Podpora zázemí pro aktivní využití volného času dětí a mládeže		
Číslo indikátoru	2.3.1.		
Název indikátoru	Počet nových sportovišť - hřišť, přírodních tělocvičen, skate parků a dalších aktivit k motivaci mládeže k aktivnějšímu trávení volného času		
Měrná jednotka	Počet nových počínů v motivaci mládeže		
Správce měřítka	Ing. Jaroslav Najman, starosta města Velké Hamry		
Roky	2013	2017	2020

Plán		1	2
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	V rámci tohoto indikátoru se bude měřit počet nových aktivit – veškerých nízkoprahových počínů v prevenci a motivaci mládeže k aktivnějšímu trávení volného času - tj. sportovišť (hřišť, přírodních tělocvičen, skate parků) a dalších aktivit.		
Metodika a výpočet:	Hodnota indikátoru bude zjištěna prostým přenesením patřičné hodnoty počtu aktivit ze zápisů a účetních výkazů.		
Zdroj čerpání dat:	Webové stránky měst a obcí Mikroregionu Tanvaldsko, účetnictví obcí a měst MT.		

Tab. č. 129: Indikátor výstupu

Problémový okruh/Cíl	Podpora nízkoprahových center		
Číslo indikátoru	2.3.2.		
Název indikátoru	Počet nových nízkoprahových center		
Měrná jednotka	Počet center		
Správce měřítka	Ing. Jaroslav Najman, starosta města Velké Hamry		
Roky	2013	2017	2020
Plán		2	3
Skutečnost	1		
Popis měřítka:	V rámci tohoto indikátoru se bude měřit počet nových nízkoprahových center – kroků k prevenci a motivaci mládeže k aktivnějšímu trávení volného času dětí.		
Metodika a výpočet:	Hodnota indikátoru bude zjištěna prostým přenesením patřičné hodnoty počtu center ze zápisů, výkazů KÚ LK a účetních výkazů.		
Zdroj čerpání dat:	Webové stránky měst a obcí Mikroregionu Tanvaldsko, výkazy KÚ LK.		

PROBLÉMOVÝ OKRUH 3

PODPORA ZŘIZOVÁNÍ A ROZŠIŘOVÁNÍ TERÉNNÍCH SOCIÁLNÍCH SLUŽEB

Tab. č. 130: Indikátor výsledku

Problémový okruh/Cíl	Podpora zřizování a rozšiřování terénních sociálních služeb		
Číslo indikátoru	3.		
Název indikátoru	Rozšířená sdílená terénní pečovatelská služba v MT o počet pracovníků		
Měrná jednotka	Počet pracovníků		
Správce měřítka	Uveďte gestora indikátoru		
Roky	2013	2017	2020
Plán		3	5
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Pro některé menší obce regionu je kriticky nedostatečné pokrytí terénní pečovatelské služby Indikátor měří počet pracovníků a předpokládá se růst počtu nově zřízených pozic.		
Metodika a výpočet:	Hodnota indikátoru bude zjištěna prostým přenesením patřičné hodnoty počtu pracovníků terénních sociálních služeb z výkazů KÚ LK.		
Zdroj čerpání dat:	Webové stránky obcí MT, výkazy odboru soc. služeb KÚ LK.		

Tab. č. 131: Indikátor výstupu

Problémový okruh/Cíl	Podpora zřizování a rozšiřování terénních sociálních služeb		
Číslo indikátoru	3.1.		
Název indikátoru	Počet pracovníků v terénních sociálních službách		
Měrná jednotka	Počet pracovníků		
Správce měřítka	Mgr. Marek Hotovec, starosta města Smržovka		
Roky	2013	2017	2020
Plán	~~0~~	3	5
Skutečnost	0	~~3~~	~~5~~
Popis měřítka:	Měřením počtu pracovníků v terénních sociálních službách bude jinak zjištěno, zda vznikla a byla KRAJSKÝM ÚŘADEM LK zaregistrována nová terénní služba, zda v regionu pracuje a kolik má pracovníků.		
Metodika a výpočet:	Hodnota indikátoru bude zjištěna prostým přenesením příslušné hodnoty počtu pracovníků terénních sociálních služeb z výkazů KÚ LK.		
Zdroj čerpání dat:	Webové stránky obcí MT, výkazy odboru soc. služeb KÚ LK.		

PROBLÉMOVÝ OKRUH 4 - PODPORA SOCIÁLNÍHO PODNIKÁNÍ

Tab. č. 132: Indikátor výsledku

Problémový okruh/Cíl	Podpora sociálnímu podnikání		
Číslo indikátoru	4.		
Název indikátoru	Počet akcí na podporu vzniku a rozvoje sociálního podnikání		
Měrná jednotka	Počet akcí		
Správce měřítka	Mgr. Vladimír Vyhnálek, starosta města Tanvald		
Roky	2013	2017	2020
Plán	~~0~~	3	5
Skutečnost	0	~~3~~	~~5~~
Popis měřítka:	Pro možnost řešení problémového okruhu je nutné podporovat vznik a rozvoj sociálního podnikání. Indikátor měří počet osvětových akcí pro zvýšení informovanosti k vzniku potenciálních podniků a má rostoucí charakter.		
Metodika a výpočet:	Hodnota indikátoru bude zjištěna prostým přenesením příslušné hodnoty z webových stránek Mikroregionu Tanvaldsko, zápisů ze zasedání starostů MT.		
Zdroj čerpání dat:	Webové stránky obcí MT.		

Tab. č. 133: Indikátor výstupu

Problémový okruh/Cíl	Vhodná podpora provozovatelů sociálních podniků (zvýhodnění např. v nájmu prostor)		
Číslo indikátoru	4.1.		
Název indikátoru	Vytvořený a aktivní sociální podnik		
Měrná jednotka	ANO/NE		
Správce měřítka	Mgr. Vladimír Vyhnálek, starosta města Tanvald		
Roky	2013	2017	2020

Plán		ANO	ANO
Skutečnost	NE		
Popis měřítka:	<i>Sledováním a měřením indikátoru zjišťujeme, zda vůbec vznikl v území ORP Tanvald sociální podnik.</i>		
Metodika a výpočet:	<i>Hodnota indikátoru bude zjištěna prostým přenesením patřičné hodnoty ze výkazů, webových stránek obcí apod.</i>		
Zdroj čerpání dat:	<i>Webové stránky obcí MT, přehled přidělených grantů, výroční zprávy podniků.</i>		

Tab. č. 134: Indikátor výstupu

Problémový okruh/Cíl	Osvěta v možnostech sociálního podnikání. Podpora pořádání seminářů, workshopů, školení.		
Číslo indikátoru	4.2.		
Název indikátoru	Počet seminářů, workshopů, školení, kampaní		
Měrná jednotka	<i>Počet seminářů</i>		
Správce měřítka	<i>Mgr. Vladimír Vyhnálek, starosta města Tanvald</i>		
Roky	2013	2017	2020
Plán		3	5
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	<i>Velmi nejasná legislativa a nízká informovanost vede k neochotě zakládat sociální podniky a nedostatku potencionálních zaměstnavatelů. Indikátor měří počet pořádaných osvětových akcí.</i>		
Metodika a výpočet:	<i>Hodnota indikátoru bude zjištěna prostým přenesením patřičné hodnoty z webových stránek Mikroregionu Tanvaldsko, zápisů ze zasedání starostů MT.</i>		
Zdroj čerpání dat:	<i>Webové stránky Mikroregionu Tanvaldsko, zápisy ze zasedání starostů MT.</i>		

4.3. Pravidla pro řízení strategie

4.3.1. Systém monitorování a hodnocení realizace strategie

Pro řízení strategie bude ustaven **manažer strategie**. Manažer zodpovídá za celkovou koordinaci všech aktivit souvisejících s jejím řízením. Je zodpovědný za to, že se se schválenou strategií bude pracovat, že zodpovědné subjekty budou usilovat o její naplnění a že se bude vyhodnocovat, zda se daří přispívat k plnění stanovených cílů.

Manažer strategie je výkonnou a koordinační jednotkou, ale pro výkon své činnosti potřebuje součinnost orgánů, které mohou rozhodovat. Tím je **řídící skupina**. Řídící skupina činí klíčová rozhodnutí při naplňování strategie, zejména týkající se jejích změn a úprav, ale také schvalování akčního plánu. Řídící skupina schvaluje vyhodnocení strategie a přijímá opatření vyplývající ze závěrů hodnocení.

Tab. č. 135

Složení řídící skupiny
Řídící skupina nebyla ustanovena.

Pro řízení strategie jsou důležití **správci cílů**. Správce cíle není osoba, která by měla za úkol daný cíl samostatně zrealizovat. Jeho rolí je hlídat, aby se na plnění cíle nezapomnělo. Je to osoba, která bude v území iniciovat kroky směřující k plnění cíle, bude komunikovat s ostatními subjekty v území, bude dbát nad tím, aby se do budoucích akčních plánů dostávaly konkrétní kroky, které přispějí k plnění cíle, bude kontrolovat, že do příslušného rozpočtu budou zahrnuty prostředky určené k plnění cíle. Ostatní subjekty v území však mají společnou povinnost spolu s gestorem aktivně usilovat o plnění cíle. Správce cíle také bude v následujících letech sledovat prostřednictvím indikátorů, zda je cíle dosahováno. V další budoucí spolupráci bude tuto informaci poskytovat ostatním městům a obcím a společně budou hledat další řešení k přiblížení se stanovenému cíli.

Tab. č. 136

Správci cílů (SOCIÁLNÍ SLUŽBY)		
Číslo cíle	Název cíle	Správce cíle
1.1.	Podpora zajištění služby chráněného bydlení	Eva Zbrojová, starostka města Harrachov
1.2.	Podpora zajištění chráněných pracovních míst	Eva Zbrojová, starostka města Harrachov
2.1.1.	Podporovat vznik zákona, který zajistí kontrolu heren, zvýšit tlak na orgány státní správy. Více využívat asistentů prevence kriminality	Ing. Jaroslav Najman, starosta města Velké Hamry
2.1.2.	Podporovat vznik zákona, který zajistí kontrolu heren, zvýšit tlak na orgány státní správy. Více využívat asistentů prevence kriminality.	Ing. Jaroslav Najman, starosta města Velké Hamry
2.2.	Podporovat vznik zákona, který zajistí kontrolu heren, zvýšit tlak na orgány státní správy. Více využívat asistentů prevence kriminality.	Ing. Jaroslav Najman, starosta města Velké Hamry
2.3.1.	Podpora zázemí pro aktivní využití času dětí a mládeže.	Ing. Jaroslav Najman, starosta Velké Hamry
2.3.2.	Podpora nízkoprahových center	Ing. Jaroslav Najman, starosta Velké Hamry
3.1.	Podpora zřizování a rozšiřování terénních sociálních služeb	Mgr. Marek Hotovec, starosta města Smržovka
4.1.	Vhodná podpora provozovatelů sociálních podniků (zvýhodnění např. v nájmu prostor)	Mgr. Vladimír Vyhnálek, starosta města Tanvald
4.2.	Osvěta v možnostech sociálního podnikání. Podpora pořádání seminářů, workshopů, školení.	Mgr. Vladimír Vyhnálek, starosta města Tanvald

Gestoři indikátorů jsou osoby, které zodpovídají za zjištění hodnot indikátoru v souladu se stanovenou definicí a metodikou výpočtu. Dodávají podklady příslušnému správci cíle.

Tab. č. 137

Gestoři indikátorů (SOCIÁLNÍ SLUŽBY)		
Číslo indikátoru	Název indikátoru	Gestor indikátoru
1.2.	Počet klientů chráněného bydlení	Eva Zbrojová, starostka města Harrachov
1.2.	Počet chráněných pracovních míst	Eva Zbrojová, starostka města Harrachov
2.1.1.	Počet jednání s politiky	Ing. Jaroslav Najman, starosta města Velké Hamry
2.1.2.	Počet asistentů prevence kriminality	Ing. Jaroslav Najman, starosta města Velké Hamry
2.2.	Počet sdílených terénních pracovníků v Mikroregionu Tanvaldsko	Ing. Jaroslav Najman, starosta města Velké Hamry

2.3.1.	Počet nových sportovišť - hřišť, přírodních tělocvičen, skate parků a dalších aktivit k motivaci mládeže k aktivnějšímu trávení volného času	Ing. Jaroslav Najman, starosta města Velké Hamry
2.3.2.	Počet nových nízkoprahových center	Ing. Jaroslav Najman, starosta města Velké Hamry
3.1.	Počet pracovníků v terénních sociálních službách	Mgr. Marek Hotovec, starosta města Smržovka
4.1.	Vytvořený a aktivní sociální podnik	Mgr. Vladimír Vyhnálek, starosta města Tanvald
4.2.	Počet seminářů, workshopů, školení, kampaní	Mgr. Vladimír Vyhnálek, starosta města Tanvald

Strategie bude naplňována především projekty zařazenými do každoročně schvalovaného akčního plánu (viz kapitola 3.3.3 souhrnného dokumentu). Projekty zařazené do akčního plánu by pak měly naplňovat stanovené cíle.

Naplňování strategického dokumentu musí být měřeno a pravidelně vyhodnocováno. Pro jednotlivé cíle byly nastaveny indikátory a k nim nastavená metodika – tj. způsob sledování a vyhodnocování daného indikátoru. Ke každému indikátoru je také nastaven jeho správce (gestor), který je zodpovědný za sledování jeho vývoje a porovnání s cílovou hodnotou.

Tabulka uvádí hlavní zodpovědnosti v procesu implementace strategie:

Tab. č. 138

Činnost v rámci implementace	Zodpovědná osoba/subjekt	Termín
Koordinace implementačních aktivit	manažer strategie	průběžně
Návrh projektů do akčního plánu	správci cílů	každoročně v 1.-3. čtvrtletí
Výběr projektů do akčního plánu	řídící skupina	každoročně dle termínů přípravy rozpočtu
Předložení akčního plánu ke schválení na následující rok	manažer strategie	každoročně dle termínů přípravy rozpočtu
Vyhodnocení indikátorů za předchozí rok	gestoři indikátorů	každoročně v 1. čtvrtletí
Vyhodnocení plnění akčního plánu za předchozí rok	manažer s využitím podkladů od gestorů indikátorů a správců cílů	každoročně v 1.-2. čtvrtletí
Projednání vyhodnocení indikátorů a plnění akčního plánu za předchozí rok	řídící skupina	každoročně v 2. čtvrtletí

Postup řízení rizik a jejich předcházení podrobně popisuje kapitola Analýza rizik – registr rizik v oblasti školství (sociálních služeb, odpadového hospodářství, životního prostředí)

4.3.2. Systém změn strategie

V průběhu realizace Strategie může dojít k objektivní potřebě dílčí změny tj. ve formě úpravy cíle, či indikátoru. Tato potřeba může být způsobena jak vnějšími (např. rozhodnutí vlády, či EU), tak vnitřními (potřeba změny vyvstane při průběžném monitorování cílů Strategie) faktory. Rozhodnutí, zda je nutné některé části Strategie upravit bude následovat každoročně po vyhodnocení indikátorů za předchozí rok a po vyhodnocení akčního plánu. Pokud se ukáže, že realizací projektů nedošlo kuspokojivému vývoji příslušného indikátoru, je nutné blíže zanalyzovat příčiny takového vývoje.

Nejedná-li se o neočekávané vnější vlivy (povodeň, hospodářská krize apod.), pak může být příčina buď na straně chybně nastaveného cíle či přiřazeného indikátoru, anebo na straně nefunkčnosti projektu vzhledem ke stanovenému cíli. V obou případech je nutné, aby správce cíle navrhl opatření ke změně. Může se jednat buď o návrh vhodnějšího typu projektu do akčního plánu, nebo o přeformulování cíle. Takovou změnu je nutno důkladně prodiskutovat s dotčenými subjekty (ideálně v rámci fokusní skupiny) a následně změnu navrhnout řídicí skupině. Řídicí skupina rozhodne o schválení či neschválení změny.

4.3.3. Akční plán

Akční plán je dokumentem, jehož cílem je upřesnit strategický plán v krátkodobém časovém horizontu. Akční plán ze strategického plánu vychází a určuje, jakými konkrétními kroky či projekty budou naplňovány příslušné cíle uvedené ve strategickém plánu. Akční plán se zpracovává vždy na následující rok.

U každé aktivity musí být zřejmé, k naplnění jakého cíle přispívá. Sestavování akčního plánu musí být v souladu se strategickým plánem, ale také s připravovaným rozpočtem na následující rok³. Projekty zařazené do akčního plánu musí být kryty rozpočtem nebo jiným (externím) zdrojem financování. Pokud nebude k projektům vybraným do akčního plánu jednoznačně přiřazen zdroj financování, budou z akčního plánu vyřazeny.

Proces přípravy akčního plánu je třeba vnímat jako **proces dlouhodobý a opakovaný**, prostupující celým kalendářním rokem. Příprava akčního plánu probíhá souběžně s přípravou rozpočtu (dobrovolného svazku obcí nebo rozpočtů jednotlivých měst a obcí). Nejprve dochází ke sběru podnětů na realizaci projektů od jednotlivých měst a obcí. Následně dochází k výběru těch aktivit, které je z věcného, časového a finančního hlediska možné realizovat v příštím roce. Nakonec dochází k přijetí rozhodnutí o přehledu konkrétních aktivit zařazených do akčního plánu pro následující rok.

V prvním pololetí roku, který následuje pro realizaci akčního plánu, by mělo dojít k jeho vyhodnocení.

Tab. č. 139: Harmonogram procesů při přípravě, realizaci a vyhodnocení akčních plánů

Čtvrtletí	Rok 2015				Rok 2016				Rok 2017				Rok 2018	
	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.
Akční plán na r. 2016														
Příprava														
Realizace														
Vyhodnocení														
Akční plán na r. 2017														
Příprava														
Realizace														
Vyhodnocení														

Akční plán může být vypracován pomocí tabulky, která obsahuje číslo cíle, ke kterému se projekt váže, název projektu, orientační rozpočet, zdroj financování, harmonogram, nositel projektu, aktuální stav připravenosti.

Tab. č. 140: Akční plán

Cíl	Název projektu	Náklady	Zdroj financování	Termín realizace	Nositel projektu	Připravenost

Do tabulky se uvádějí následující informace:

Cíl – název a číslo cíle stanoveného ve strategii, k němuž se projekt váže

Název projektu – konkrétní název projektu či aktivity, která naplňuje (spolu s dalšími) daný cíl

Náklady – orientační finanční objem projektu; vzhledem k tomu, že se jedná o první hrubou verzi akčního plánu, je samozřejmé, že se ve většině případů bude jednat o odhad nákladů (stanovený expertním odhadem či na základě zkušenosti s obdobnými projekty). V dalších verzích akčního plánu budou náklady upřesňovány.

Zdroj financování – snahou je co nejefektivnější hospodaření, proto je vhodné uvést vhodný zdroj financování z konkrétního dotačního zdroje (národní granty, evropské fondy apod.). V tom případě je nutné do akčního plánu uvést také podíly financování (např. 85 % dotace, 15 % rozpočet DSO). Tam, kde budou projekty již dostatečně konkrétní, je možné hledat příslušnou dotační možnost v připravovaných operačních programech Evropských strukturálních a investičních fondů.⁴ Tam, kde je od počátku zřejmé, že zdrojem financování nemůže být žádný dotační program, je vhodné do zdroje financování uvést rozpočet té organizace, která financování projektu plánuje (konkrétní obec, více obcí, dobrovolný svazek obcí).

Termín realizace – jedná se o další údaj, který je v této fázi orientační a předpokládá se jeho postupné upřesňování. Pokud se jedná o víceleté projekty, je nutné uvést alespoň roky jeho realizace, vhodnější však je uvést i měsíce (zejména u akcí, které budou realizovány v rámci jednoho roku).

Nositel projektu – uvádí se subjekt, který bude mít realizaci projektu na starosti. V případě DSO to většinou bude svazek obcí, v případě neformální spolupráce obcí může jít o jednu konkrétní obec, která bude mít zodpovědnost za zpracování žádosti o dotaci a její realizaci, na jejímž území se bude projekt realizovat, která bude organizovat výběrové řízení apod. Samozřejmě se počítá s aktivní účastí ostatních obcí, nositel je však tzv. lead-partnerem.

Připravenost – pro doplnění informací o reálnosti projektu, přesnosti jeho rozpočtu a načasování je vhodné uvést, v jakém stavu se projekt nachází. Většinou se stručně uvádí, zda se jedná o projekt ve fázi záměru, nebo zda již byla vytvořena studie, která jej blíže popisuje. Dalšími milníky může být zpracovaná projektová dokumentace, vydané stavební povolení či vybraný zhotovitel na základě výběrového řízení.

Pokud bude cíl naplňován po dobu několika let, je možné do akčního plánu uvést také orientační **zásobník projektů/aktivit** (samostatná tabulka ve stejné struktuře), které nejsou financovatelné z rozpočtu příštího roku, ale s nimiž se uvažuje v dalších letech. Takový zásobník by byl pouze

orientační a sloužil by jako jeden z podkladů pro sestavování akčních plánů na další roky. Je vhodný z toho důvodu, že při případných personálních změnách bude na jednom místě zaznamenáno, s čím projektový tým počítal jako s aktivitami vhodnými k realizaci za účelem dosažení cíle. Veškeré údaje by byly v tom případě orientační (harmonogram, náklady) a upřesňovaly by se při sestavování dalšího akčního plánu na následující rok.

V prvním pololetí roku, který následuje po realizaci akčního plánu, by mělo dojít k jeho **vyhodnocení**. V rámci vyhodnocení budou posouzeny jednotlivé projekty, které byly navrženy v akčním plánu **U zrealizovaných projektů** bude posouzeno především to, zda byly udrženy náklady, které byly v akčním plánu orientačně uvedeny, a souladu skutečného harmonogramu s předpokládaným. V případě odchylek budou vyhodnoceny důvody, proč k nim došlo. Z takto učiněných vyhodnocení by měly být přijaty adekvátní závěry (např. do budoucna zpřesnit odhady nákladů, zaměřit se na kvalitu výběrových řízení s důrazem na minimalizaci víceprací, při nastavování harmonogramu brát v potaz rizika, která mohou projekt zbrzdit apod.).

Zároveň je nutné znovu vyhodnotit, jak se vyvinuly hodnoty indikátorů po realizaci projektů. Tím dojdeme k dílčímu závěru, zda zrealizované projekty jsou vzhledem k vytyčeným cílům efektivní a účinné. V případě, že se hodnoty indikátorů nevyvíjejí příznivým směrem, je nutné přemýšlet o přehodnocení projektů, které jsou naplánovány k plnění cílů.

U nezrealizovaných projektů je nutné analyzovat důvody, proč k realizaci nedošlo (do akčního plánu by měly vstupovat jen reálné projekty a aktivity).
k realizaci.

4.4. Závěr a postup zpracování

4.4.1. Shrnutí

Na základě analytické části (zejména SWOT analýzy) a následně zpracovaných Nástinů opatření a s ohledem na definovanou vizi byly realizačním týmem navrženy problémové okruhy, které byly podrobeny ověření ve fokusních skupinách a byla sestavena sada problémových okruhů v oblasti sociálních služeb. Jako stěžejní problém se ukazuje nedostatečné pokrytí **terénní pečovatelskou službou**, klienti většinou musí službu vyhledávat mimo SO ORP Tanvald. Na základě výše popsanych poznatků je možné vyvodit, že tato skladba poskytovatelů služeb je pro žadatele o služby nedostačující a citelně je postrádáno **chráněné bydlení a podpora samostatného bydlení** pro osoby s různým typem a stupněm nejen zdravotního postižení, ale i chronického onemocnění, včetně duševního onemocnění. Dále se jako nedostatečné ukazuje pokrytí území SO ORP Tanvald **terénní sociální službou a nedostatečné zajištění prevence drogových závislostí**. Region ORP Tanvald se potýká s tzv. problémovými dětmi a mládeží a potažmo i s jejich rodinami. Jedná se vesměs o rodiny sociálně vyloučené a tímto ohrožené, rodiny obtížně přizpůsobivé. Ze stran pedagogů a výchovných poradců vyvstává nutná potřeba odborné dětské psychologické pomoci, která by byla poskytována přímo na území ORP. Z výsledků analýz je patrné, že skladba poskytovatelů na území ORP je pro žadatele o služby nedostačující. V důsledku toho, že Mikroregion Tanvaldsko je oblast s nejvyšší nezaměstnaností v okrese Jablonec nad Nisou, na jednání fokusní skupiny vzešla myšlenka podporovat **vznik a rozvoj sociálních podniků**, které se státní podporou zaměstnávají nejen osoby dlouhodobě nezaměstnané, ale i osoby sociálně i zdravotně handicapované. Podpora z obcí by mohla směřovat do zvýhodnění poskytování prostor pro sociální podnikání, zvýhodnění nájmu, podpora propagace sociálních podniků apod.

4.4.2. Popis postupu tvorby strategie

Tato strategie byla tvořena v rámci svazku obcí Mikroregion Tanvaldsko. Tvorby strategie se přímo účastnily obce ORP Tanvald a členské obce svazku obcí Mikroregion Tanvaldsko prostřednictvím svých starostů a místostarostů.

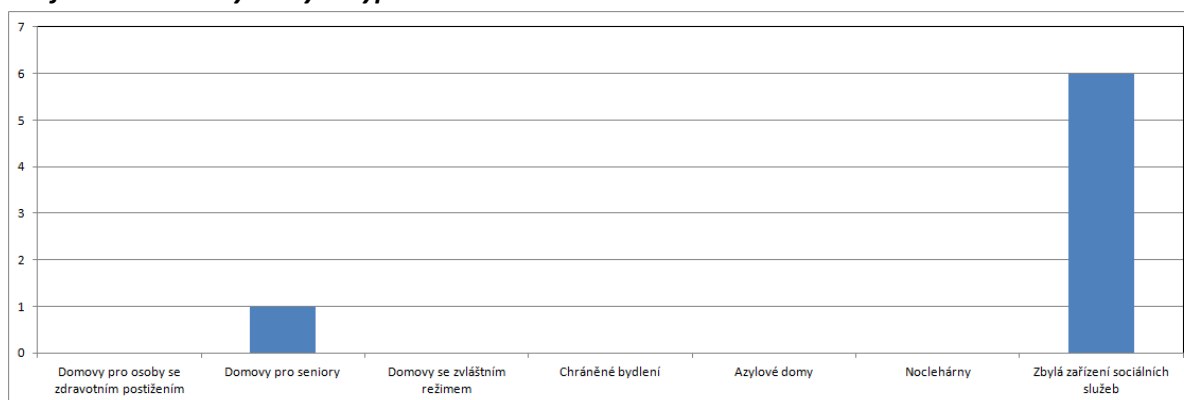
Základem pro tvorbu strategie bylo zpracování velmi podrobné a obsáhlé analytické části v oblasti školství, sociálních služeb, odpadového hospodářství a životního prostředí. Na základě vyprofilování problémů vyplývajících z provedené analýzy byly fokusní skupinou v Mikroregionu Tanvaldsko definovány problémové okruhy v uvedených oblastech. Fokusní skupina byla sestavena ze zástupců jednotlivých obcí - starostů, místostarostů a významných aktérů v jejich území. V další fázi procesu tvorby strategie byly fokusní skupinou specifikovány cíle problémových okruhů a společně nastaveny konkrétní indikátory naplnění strategie.

V poslední fázi tvorby strategie území ORP Tanvald a Mikroregionu Tanvaldsko byly připraveny akční plány pro jednotlivé oblasti (sociální služby, školství, odpadové hospodářství a životní prostředí). V závěru procesu tvorby strategie nechybělo ustanovení řídicí struktury implementace strategie – zvolení manažera a řídicí skupiny. Naplňování strategického dokumentu bude měřeno a pravidelně vyhodnocováno dle nastavené metodiky – tj. způsobu sledování a vyhodnocování indikátorů. Správci cílů a gestoři indikátorů budou v procesu implementace strategie nápomocni řídicí skupině a manažerovi strategie v monitoringu plnění indikátorů a naplňování vize Mikroregionu Tanvaldsko pro rok 2020.

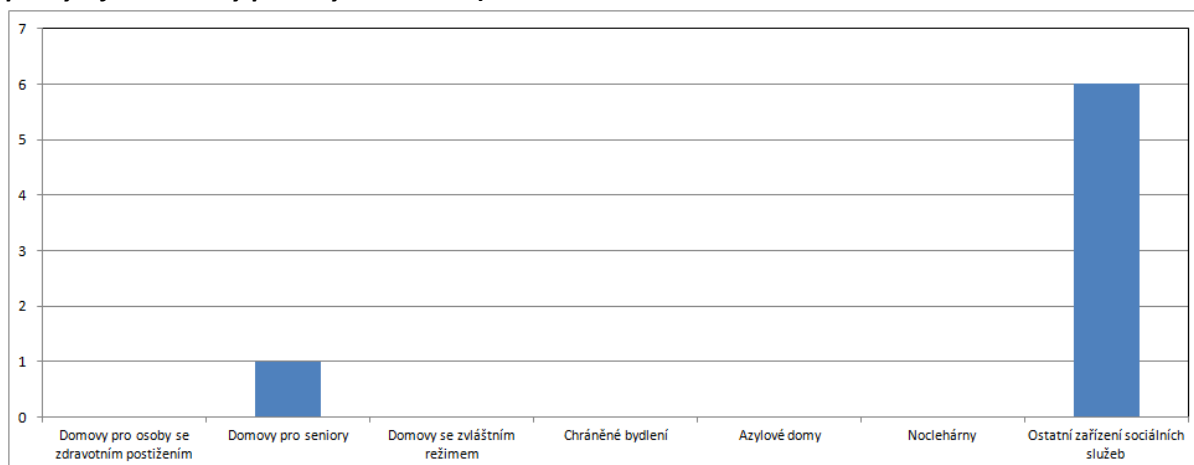
4.5. Přílohy

4.5.1. Grafické výstupy zpracované v rámci analytické části

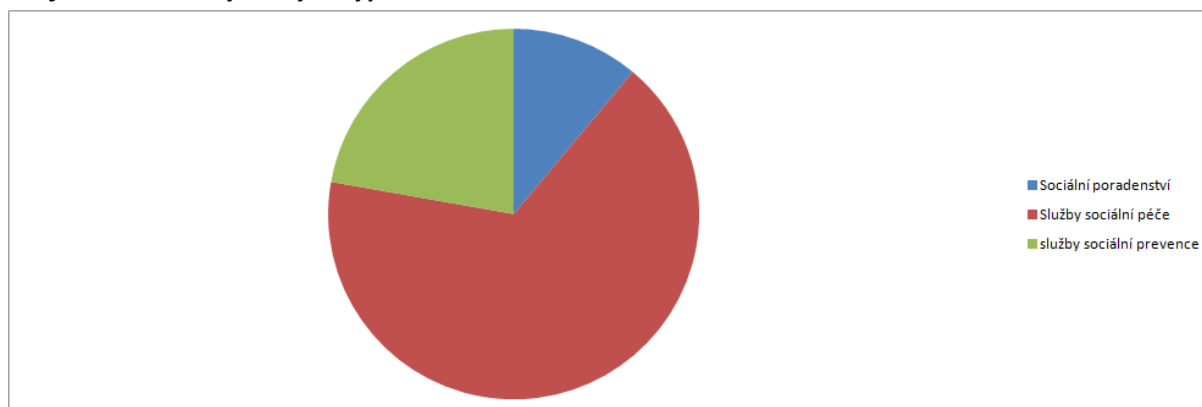
Graf č. 24: Počet vybraných typů zařízení sociálních služeb sídlících v rámci ORP

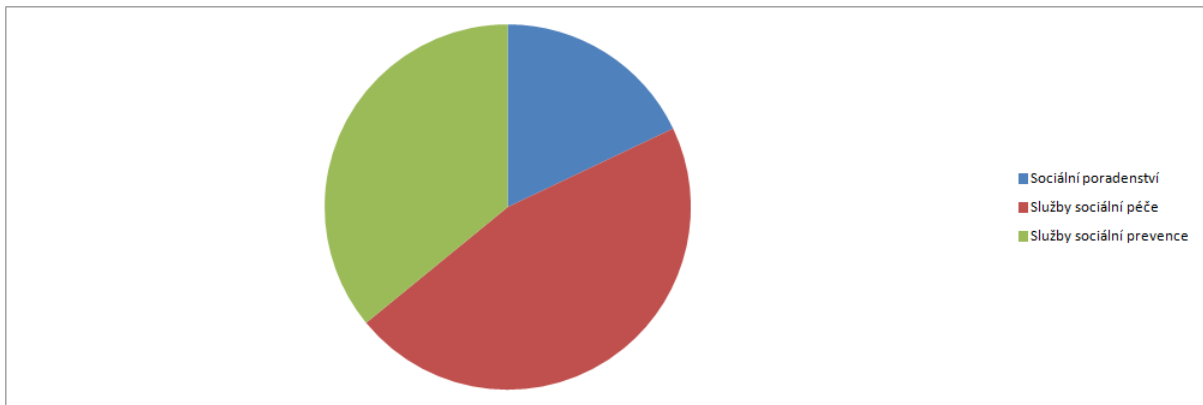
Graf č. 25: Počet vybraných typů zařízení sociálních služeb působících v rámci ORP (resp. poskytujících služby pro obyvatele ORP)

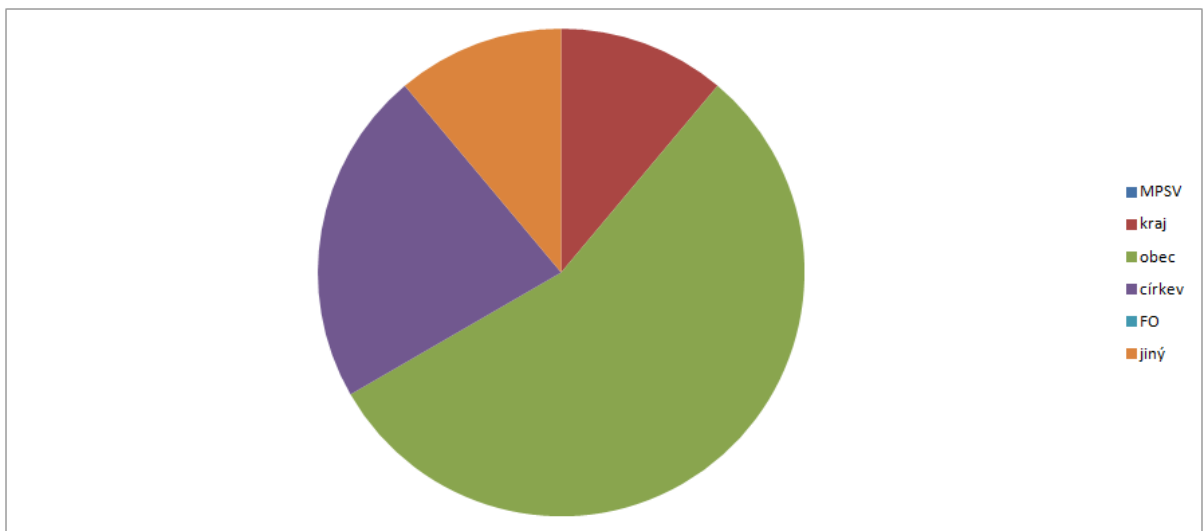
Graf č. 26: Počet vybraných typů sociálních služeb v rámci ORP

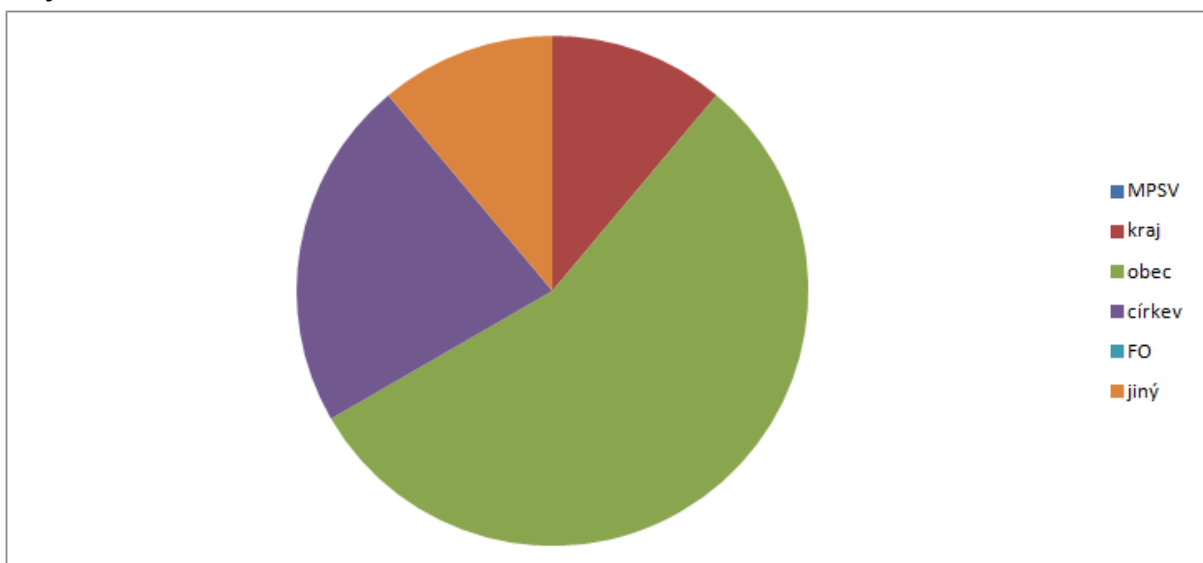
Graf č. 27: Počet vybraných typů sociálních služeb působících v rámci ORP (resp. poskytujících služby pro obyvatele ORP)

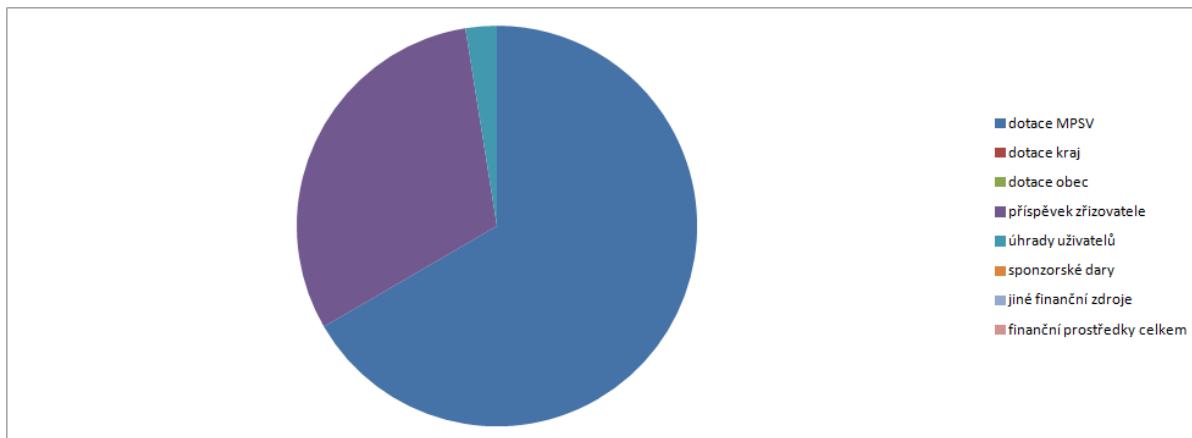
Graf č. 28: Podíl zařízení sociálních služeb v ORP dle zřizovatele

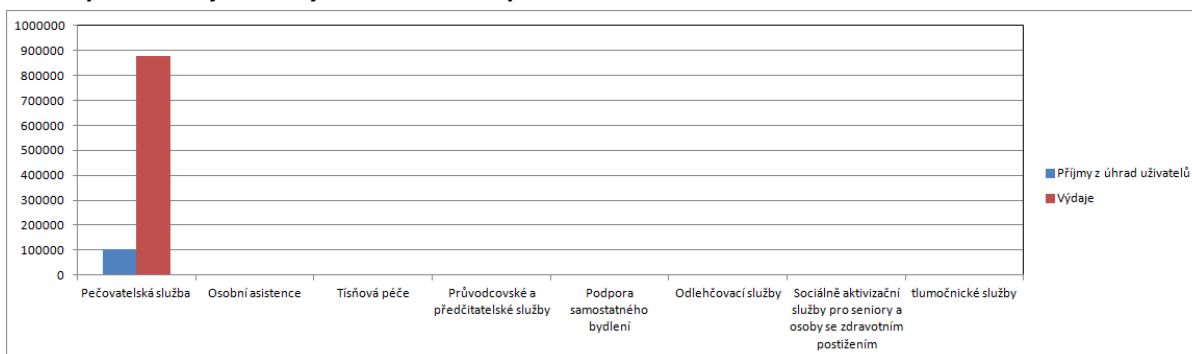
Graf č. 29: Podíl sociálních služeb v ORP dle zřizovatele

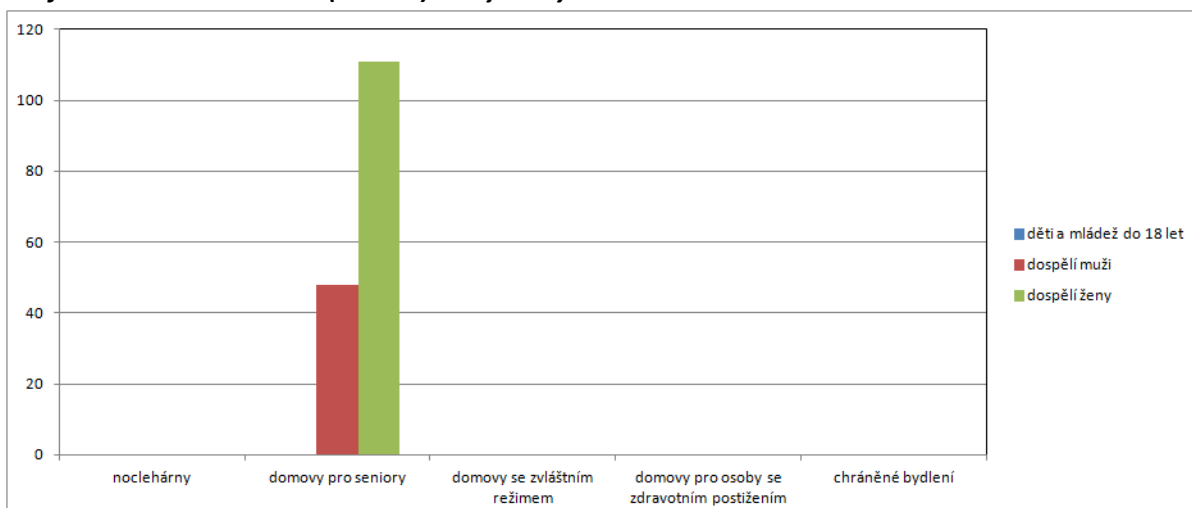
Graf č. 30: Podíl financování zařízení sociálních služeb v ORP

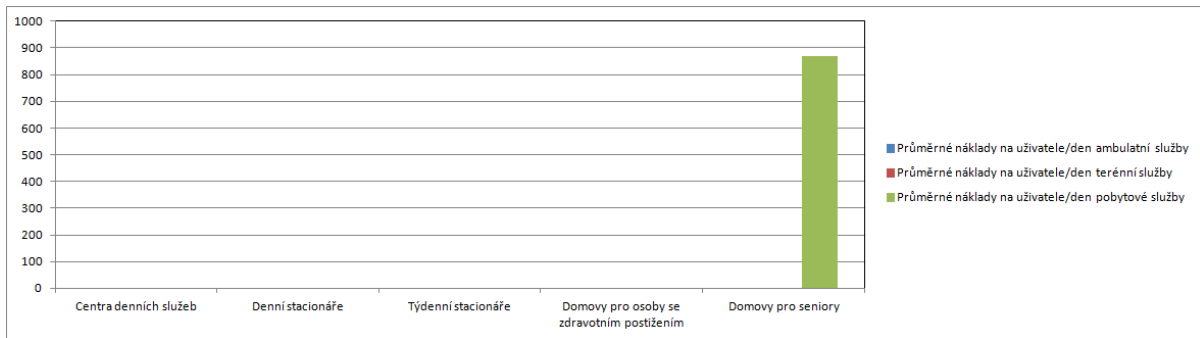
Graf č. 31: Podíl příjmů z úhrad uživatelů na celkových výdajích v rámci terénních a ambulantních služeb pro seniory a osoby se zdravotním postižením

Graf č. 32: Počet uživatelů (klientů) ve vybraných zařízeních sociálních služeb v roce 2012

Graf č. 33: Průměrné náklady na uživatele/den ambulantní, terénní a pobytové služby v rámci vybraných sociálních služeb v ORP

5. Téma 3: odpadové hospodářství

5.1. Analytická část: definice a analýza řešených problémů

5.1.1. Vymezení a zdůvodnění řešeného problému

Odpadové hospodářství je jednou z mnoha problematik, které v současné době většina obcí a měst řeší v samostatné působnosti. Jedná se hlavně o povinnosti obcí a měst jako původců odpadů a také povinnosti při zajištění nakládání s odpady, zajištění jeho financování a mnohé další. Obce jsou dle zákona o odpadech původci odpadů od jejich občanů. Mají tedy povinnosti při zajištění svozu odpadů, zajištění sběrných míst pro odkládání odpadů, zajištění veškerých nádob na odpad (i tříděný), zajištění dalšího nakládání s odpadem apod.

Obce a města mají povinnost zajistit nakládání s:

- odpady pocházejícími od občanů, žijících na jejich území,
- odpady vzniklémi při jejich samotné činnosti,
- odpady pocházejícími od malých firem a živnostníků, kteří jsou zapojeni do jejich systému odpadového hospodářství.

Nakládání s odpady hradí obce z finančních prostředků zahrnutých v jejich rozpočtech (příjmy z poplatků od občanů, příjmy od živnostníků, zapojených do systému odpadového hospodářství obce, odměny za zajištění tříděného sběru (EKO-KOM, a.s.), odměny za zajištění zpětného odběru výrobků (kolektivní systémy) apod.

Obce jsou samosprávnými subjekty, které mají širokou míru pravomocí v nastavení systému svého odpadového hospodářství a v oblasti nakládání s odpady. Meziobecní spolupráce by mohla být dobrým nástrojem ke zlepšení komunikace v území, propojení jednotlivých potřeb obcí, společnému řešení problémů, úspoře finančních prostředků a v neposlední řadě k posunu v naplňování cílů Plánu odpadového hospodářství ČR.

Základní legislativa

Výčet nejdůležitějších právních předpisů ČR, souvisejících s problematikou odpadového hospodářství, je uveden níže.

- Zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů, v platném znění
- Zákon č. 477/2001 Sb., o obalech a o změně některých zákonů, v platném znění
- Vyhláška č. 381/2001 Sb., kterou se stanoví Katalog odpadů, v platném znění
- Vyhláška č. 383/2001 Sb., o podrobnostech nakládání s odpady, v platném znění
- NV č. 197/2003 Sb., o Plánu odpadového hospodářství České republiky
- Vyhláška č. 294/2005 Sb., o podmínkách ukládání odpadů na skládky a jejich využívání na povrchu terénu, v platném znění
- Vyhláška č. 341/2008 Sb., o podrobnostech nakládání s biologicky rozložitelnými odpady, v platném znění
- Vyhláška č. 352/2005 Sb., o podrobnostech nakládání s elektrozařízeními a elektroodpady, v platném znění
- Vyhláška č. 376/2001 Sb., o hodnocení nebezpečných vlastností odpadů, v platném znění
- Vyhláška č. 384/2001 Sb., o nakládání s PCB, v platném znění
- Vyhláška č. 237/2002 Sb., o podrobnostech způsobu provedení zpětného odběru některých výrobků, v platném znění
- Vyhláška č. 352/2008 Sb., o podrobnostech nakládání s autovraky, v platném znění

A Identifikace problémů

Problémy v odpadovém hospodářství (OH) lze rozdělit do několika okruhů.

1. Jedním z hlavních problémů OH v obcích ORP jsou vysoké náklady na celkový provoz a zajištění systému OH. Příjmy z poplatků od občanů, případně od živnostníků zapojených do systému, odměny za zajištění tříděného sběru nebo odměny za zajištění zpětného odběru, nepokryjí náklady vynaložené na OH a obce musí dotovat náklady z obecních rozpočtů. Celkové náklady zvyšují navíc náklady spojené s úklidem černých skládek a nepořádků, jejichž úklid a likvidaci v rámci zachování čistoty a pořádku zajišťují obce vlastními silami a z vlastních prostředků. Vedle finančních problémů existují i problémy "provozního" charakteru, které komplikují a prodražují celkový systém.

2. Vysoké náklady jsou vynakládány i na provoz sběrného dvora (SD) nebo sběrného místa (SM). Poplatník může odevzdat na SD neomezené množství objemného odpadu i NSKO, z toho důvodu množství objemného odpadu narůstá neúměrně k výši poplatku.

3. Svoz SKO a tříděného odpadu dle jednotlivých komodit probíhá (hlavně u malých obcí) společně pro více obcí a konkrétní množství z dané obce se stanoví průměrem podle počtu výsypů nádob, tudíž evidence odpadů neuvádí skutečně vyprodukované množství v obci. K problémům dochází občas také v zimním období, kdy vývoz nádob komplikuje sníh, kopcovitý terén, úzké komunikace a náročná zimní údržba (podle obce dostačující, podle svozových firem často pro svozovou techniku nedostatečná).

4. V obcích se nedaří dostatečně zapojit do systému podnikatele a bytovatele, nedostatečné množství odpadových nádob u restauračních a bytovacích zařízení podporuje vznik černých skládek, stejně jako neukázněnost návštěvníků a rekreantů, kteří nerespektují pravidla obcí a odpady v nestandardních pytlích odkládají po okolí. Jejich úklid a odstranění musí zajistit obce vlastními silami a na vlastní náklady. Černé skládky (větší či menší nepořádky) zákon o odpadech neřeší ani neupravuje, je obtížné najít viníka, popř. dokázat úmysl založení skládky, většinou je viník neznámý a náklady na úklid hradí obec, navíc u včas neuklizené skládky hrozí její rozšíření. Častým problémem jsou také autovraky, části vozidel a pneumatiky, nejedná se o KO a není možné je odkládat v rámci poplatku na SD.

5. Některé občany od třídění odpadu odrazuje velká docházková vzdálenost k nádobám se separovaným odpadem. Stanoviště jsou zpravidla soustřeďována v místech s větším pohybem občanů, najít vhodné lokality pro stanoviště je občas kvůli členitému území a odlehlým lokalitám spolu s nedostatkem vhodných obecních pozemků problém. Kvalitu třídění ovlivňuje i nedisciplinovanost občanů, kteří nerespektují pravidla třídění. Špatné třídění je také někdy způsobeno neznalostí systému v obci, návštěvník je např. zvyklý třídít dle systému v místě trvalého bydliště, ten může být odlišný (např. třídění PET samostatně, někde společně s ostatními plasty). Odměna EKO-KOMu za vytříděné množství nepokryje náklady vynaložené na třídění.

6. Velkým problémem jsou černé skládky včetně černých skládek biologického odpadu, který občané jako přírodní materiál nepovažují za odpad. Odstraňování bioodpadů vnímají obce jako přenášení další zodpovědnosti za odpad občanů na obec a jako zdroj dalších nákladů na OH.

7. Práci v OH zatěžuje také složitá a nepřehledná legislativa, hlavně v malých obcích vykonává správu všech agend minimální počet zaměstnanců a často není v jejich silách se v legislativě dostatečně zorientovat.

8. V neposlední řadě obce řeší i možnosti využití různých fondů a dotací. Složitá pravidla, mnohdy vysoké náklady na pořízení podkladů k žádostem nebo příliš úzký okruh vymezení dotace spolu s pozdním oznámením výsledků a zkrácením doby realizace v daném termínu vedou k tomu, že je obce příliš nevyužívají.

Obce hledají a prověřují různé možnosti jednoduchého a spravedlivého systému, který by motivoval občany k vyššímu třídění a zároveň nezatěžoval odpadový systém dalším zvýšením nákladů.

B Svazky obcí, které již spolupracují v oblasti odpadového hospodářství na území ORP a typ spolupráce

V oblasti OH v ORP Tanvald neexistuje žádný svazek obcí. Meziobecní spolupráce ale velmi dobře funguje díky Mikroregionu Tanvaldsko, jehož členy je všech 10 obcí ORP Tanvald + obec Zásada (ORP Semily) a Josefův Důl (ORP Jablonec nad Nisou). Mimo jiné Mikroregion Tanvaldsko v roce 2013 obdržel dotaci v rámci projektu „Vybudování systému odděleného sběru bioodpadů Tanvaldska“ na nákup 355 ks domácích kompostérů pro 7 obcí mikroregionu v rámci plnění POH v předcházení vzniku odpadů. Kompostéry obdržely domácnosti na základě Smlouvy o výpůjčce na 5 let zdarma, podmínkou přidělení kompostéru je využití kompostu domácností pro vlastní potřebu přímo v místě vzniku.

5.1.2. Popis odpadového hospodářství ve správním obvodu (situační analýza, finanční analýza), očekávaný vývoj

Všechny obce mají schválenou obecně závaznou vyhlášku (OZV) o systému a OZV o místním poplatku. Poplatníkem místního poplatku je osoba hlášená k trvalému pobytu (poplatek se platí od narození) a majitel nemovitosti či bytu, kde není nikdo hlášen k trvalému pobytu. Výše místního poplatku v ORP se pohybuje se v rozmezí 430,00 Kč až 650,00 Kč za poplatníka. Průměrná výše poplatku v ORP činí 525,50 Kč na poplatníka. Poplatek podprůměrný (v rozmezí 430 - 500 Kč) mají v 70 % obcí, nadprůměrný (v rozmezí 600 - 650 Kč) je stanoven ve 30 % obcí. Všechny obce umožňují poplatníkům prominutí poplatku z důvodů uvedených v OZV. Platba poplatku je zpravidla možná ve dvou shodných částkách, obce nerozesílají složenky. Vymáhání nedoplatků probíhá zpočátku formou upozornění či upomínky, následně platebním výměrem. Vymáhání platebním výměrem je časově i finančně nákladné, proto některé obce přecházejí k hromadnému předpisnému seznamu. Nedoplatky se pohybují většinou ve výši kolem 10 %.

V ORP působí dvě svozové společnosti: Severočeské komunální služby s.r.o., Jablonec nad Nisou (SKS), zajišťující odpadové služby v 7 obcích a městech ORP (70%) a dále firma .A.S.A. Liberec s.r.o. (ASA), působící ve 2 městech (20 %). Jedna obec (10 %) si zajišťuje OH sama. Svozové firmy v obci zajišťují na základě smlouvy zpravidla kompletní službu v OH: svoz směsného komunálního odpadu (SKO), objemného odpadu (OO) ze sběrného dvora či sběrného místa, přistavení kontejnerů, svoz NSKO ze SD nebo SM i mobilní svoz 2 x ročně (nebo kombinací obou možností), svoz tříděného odpadu z nádob i pytlů, vývoz odpadkových košů. Svozové firmy poskytují odpadové nádoby (popelnice různých velikostí), nádoby na tříděný odpad, pytle na SKO i na tříděný odpad, velkoobjemové kontejnery a dle potřeby zajistí i další odpadové služby.

Fakturace za svoz SKO se skládá z pronájmu popelnice a ceny za jednotlivý výsyp popelnice, bez ohledu na naplněnost nádoby vč. DPH. Výše platby záleží proto na velikosti přistavených nádob (popelnic) a frekvenci jejich svozu, nekopíruje cenu v závislosti na množství svezeneho odpadu. Průměrná částka za svoz SKO je 4 513 Kč/t, nad průměrem je 40 % obcí, pod průměrem 60 % obcí. Fakturace tříděného odpadu je složena z částky za pronájem nádob a za jednotlivý výsyp vč. DPH. Průměrná částka za svoz tříděného odpadu je 3 782 Kč/t, nadprůměrná cena je v 60 % a podprůměrná ve 40 % obcí. Fakturace za jednotlivé služby probíhá zpravidla měsíčně (svoz SKO, svoz tříděného, vývoz kontejnerů, svoz nebezpečných odpadů ...), obce také (zpravidla) měsíčně obdrží evidenci odpadů podle jednotlivých katalogových čísel.

Pouze ve dvou obcích (20 %) příjmy z OH pokryjí vynaložené náklady. Částka, kterou ostatní obce doplácují z rozpočtu je od 60 Kč do 796 Kč, průměrně 270 Kč na poplatníka. Nadprůměrně vynaložené náklady mají v 40 % a podprůměrné také ve 40 % obcí. Jiřetín pod Bukovou má zaveden motivační systém: za jeden vytríděný (červený) pytel se v následujícím roce odečítá poplatníkovi částka 10,00 Kč z místního poplatku do max výše 250 Kč.

Vysoké náklady vedou k obavám, že každá další povinnost, např. třídění kovů nebo odstranění BRKO, kterou obce budou muset zajistit pro občany, bude znamenat další zvýšení již tak vysokých nákladů.

To nutí obce hledat možnosti, jak snižovat náklady na OH a zároveň zachovat dobře nastavený odpadový systém. I když platná legislativa umožňuje stanovit sazbu místního poplatku až na maximální hodnotu 1 000 Kč na poplatníka, obce tuto možnost zatím v plné výši nevyužívají a hledají jiné možnosti. Náklady na svoz SKO lze např. snížit přidělením menších popelnic, jako se podařilo v jedné z obcí. Další možností je využití dotačních programů k nákupu svozové techniky nebo třídící linky. Nedílnou součástí odpadového systému je také výchova a informovanost veřejnosti. Je třeba informovat nejenom o možnostech třídění a dalšího využití separovaného odpadu, ale i o nákladech a příjmech plynoucích z odpadového systému.

Tab. č. 141: Detailní popis způsobu sběru a nakládání s jednotlivými druhy odpadů v ORP v roce 2012

obec	Albrechtice	Desná	Harrachov	Jičetín pod Bukovou	Kořenov	Plavy	Smržovka	Tanvald	Velké Hamry	Zlatá Olešnice
sběr										
SKO	nádobový a pytlový sběr	nádobový a pytlový sběr	nádobový a pytlový sběr	pytlový sběr (černý pytel)	nádobový a pytlový sběr	nádobový a pytlový sběr	nádobový a pytlový sběr	nádobový a pytlový sběr	nádobový a pytlový sběr	nádobový a pytlový sběr
objemný odpad	SM 2× ročně	SM celoročně	SD celoročně	SM celoročně	2× ročně mobilní svoz	SM 2× ročně	SD celoročně	odvoz na zavolání od domu	2× ročně mobilní svoz	SM celoročně
NSKO	2× ročně mobilní svoz	SM celoročně	SD celoročně a 2× ročně mobilní svoz	SM celoročně	2× ročně mobilní svoz	2× ročně mobilní svoz	SD celoročně	2× ročně mobilní svoz	2× ročně mobilní svoz	2× ročně mobilní svoz
papír	modrý K 1100	modrý K 1100 a sběr v ZŠ	modrý K 1100 a sběr v ZŠ	pytlový svoz (červený pytel)	modrý K 1100	modrý K 1100 a P 120, 240	modrý K 1100 a P 240 a sběr v ZŠ	modrý K 1100 a P 240 a sběr v ZŠ	modrý K 1100	modrý K 1100
PET	žlutý K 1100	žlutý K 1100	žlutý K 1100	pytlový svoz (červený pytel)	žlutý K 1100 a pytlový sběr	žlutý K 1100 a P 120, 240	žlutý K 1100 a P 240	žlutý K 1100 a P 240	žlutý K 1100 a sběr v ZŠ	žlutý K 1100
sklo čiré	bílý zvon	bílý zvon	bílý zvon	ne	bílý zvon	ne	bílý zvon	bílý zvon	ne	Ne
sklo směsné	zelený zvon	zelený zvon	zelený zvon	zelený zvon	zelený zvon	zelený zvon a P 120, 240	zelený zvon	zelený K 1100 a P 240	zelený zvon	zelený zvon
ostatní plasty z domácností	pytlový svoz	pytlový svoz	pytlový svoz	pytlový svoz (červený pytel)	pytlový svoz	pytlový svoz	pytlový svoz	pytlový svoz	pytlový svoz	pytlový svoz

nápojové kartóny	pytlový svoz	pytlový svoz	pytlový svoz	pytlový svoz (červený pytel)	pytlový svoz	pytlový svoz	pytlový svoz	pytlový svoz	pytlový svoz	pytlový svoz
drobné kovy z domácností	ne	pytlový svoz	ne	pytlový svoz (červený pytel)	ne	pytlový svoz	pytlový svoz	ne	ne	Ne
Kovy	1× ročně „železná sobota“ hasiči	ne	SD celoročně	SM celoročně	SM celoročně	výkupna	výkupna	výkupna	výkupna	Ne
domácí kompostování	3 ks 2000 l kompostér	ne	25 ks 1000 l a 2 ks 2000 l kompostér	20 ks 900 l a 5 ks 2000 l kompostér	100 ks 900 l kompostér	ne	60 ks 900 l, 35 ks 700 l a 5 ks 2000 l kompostér	ne	75 ks 400 l a 15 ks 900 l kompostér	10 ks 2000 l kompostér
bioodpad z údržby zahrad	ne	ne	ne	ne	ne	ne	komunitní kompostování	ne	ne	Ne
svozová technika	ne	ne	ne	Piaggio valník	ne	ne	ne	ne	ne	Ne
velkoobjemový kontejner	2 ks	11 ks	ne	ne	4 ks	3 ks	5 ks	2 ks	1 ks	2 ks
elektrozařízení	2× ročně mobilní svoz a sběr v ZŠ	SM celoročně a kontejnery Asekol	SD celoročně a kontejnery Asekol	SM celoročně	ne	SD celoročně a kontejnery Asekol	SD celoročně a kontejnery Asekol	SM celoročně	SM celoročně a 2× ročně mobilní svoz a kontejnery Asekol	SM celoročně
baterie	ZŠ	kontejnery Asekol	kontejnery Asekol a sběr v ZŠ	SM celoročně	ne	kontejnery Asekol	SD celoročně a sběr v ZŠ, kontejnery Asekol a nádoby Ecobat	kontejnery Asekol a E-win	kontejnery Asekol	sběr v ZŠ
zářivky, žárovky	2× ročně mobilní svoz	SM celoročně	SD celoročně	SM celoročně	ne	2× ročně mobilní svoz	SD celoročně	SM celoročně	SM celoročně	SM celoročně

textil	kontejner Diakonie Broumov	kontejner Dimatex	kontejner y Dimatex	SM celoročně	Kontejner Wtorpol	kontejner Dimatex	kontejner y Dimatex	kontejner y Dimatex	kontejner Dimatex	kontejner Wtorpol
stavební odpad	ne	ne	ne	SM (do 0,25 m3)	ne	ne	ne	ne	ne	ne

Zdroj: vlastní šetření

Svoz **SKO** probíhá prostřednictvím popelnic a odpadových pytlů s logem svozové firmy. Svoz popelnic (velikost 60 l, 80 l, 120 l, 240 l, 340 l, 660 l a 770 l), kontejnerů (1100 l) a odpadových pytlů (110 l) probíhá ve frekvencích 1x týdně, 1x za 14 dnů a kombinovaný výsyp (v létě 1x za 14 dnů, v zimě 1x týdně). Nádoby jsou majetkem svozové firmy. Popelnice jsou přidělovány zpravidla poplatníkům trvale hlášeným k pobytu, odpadové pytle jsou vydávány chalupářům nebo poplatníkům v lokalitách, kam nezajíždí svozová firma.

Objemný odpad je možné odevzdat celoročně do velkoobjemových kontejnerů na SD nebo SM a v rámci mobilního svozu, který probíhá 2x ročně. Sběr probíhá do kontejnerů ve vlastnictví obcí nebo do velkoobjemových kontejnerů pronajatých od svozových firem.

Třídění **PET, papíru a čirého a směsného skla** probíhá do barevných nádob (K 1100 l, P 120 a 240 l a zvonů) rozmístěných na stanovištích tříděného odpadu a do barevných pytlů, vydávaných v rámci místního poplatku: žlutý pytel - **směsné plasty z domácností**, oranžový pytel - **nápojové kartony**, šedý pytel - **drobné kovy z domácností**. Převážná většina barevných kontejnerů je ve vlastnictví svozových firem a obce je mají v pronájmu. V některých obcích jsou umístěny nádoby, které zdarma poskytuje EKO-KOM, u těchto nádob je fakturován pouze výsyp. Nádobový svoz tříděného odpadu probíhá v pravidelných intervalech nebo na základě aktuální objednávky podle naplněnosti nádob. Svoz pytlů, přistavovaných na svozovou trasu zpravidla v pevně stanoveném termínu, zajišťují technické služby obcí. Pytle se skladují ve SM, následný odvoz k přetřídění nebo k dalšímu využití zajišťují svozové firmy do zařízení mimo území ORP.

Sběr **NSKO** probíhá na SD celoročně nebo formou mobilních svozů 2x ročně.

Zpětný odběr **elektrozařízení** probíhá ve SD celoročně a prostřednictvím speciálních nádob kolektivních systémů (červené venkovní a šedé vnitřní kontejnery Asekol), které jsou umístěny zpravidla na stanovištích tříděného odpadu. Asekol a Elektrowin poskytují nádoby zdarma, zdarma také probíhá svoz elektrozařízení. V obcích bez SD je zpětný odběr elektrozařízení zajišťován v rámci mobilního svozu 2x ročně.

Zářivky je možné odevzdat ve SD do nádob kolektivního systému Ekolamp, který zdarma provádí jejich svoz nebo při mobilním svozu 2x ročně. Sběr **baterií a monočláneků** zajišťuje v několika obcích a v některých základních školách (ZŠ) kolektivní systém Ecobat, který poskytl zdarma nádoby a zdarma zajišťuje vývoz.

Sběr **kovů** probíhá prostřednictvím výkupu, některé vykupují i papír.

Sběr **textilu** zajišťuje ve většině obcí prostřednictvím bílých kontejnerů s nápisem TEXTIL komerční firma DIMATEX CS spol. s r.o. ze Stráže nad Nisou. Kontejnery přistavila firma, která také zdarma zajišťuje v pravidelných intervalech svoz textilu. Navíc hradí pronájem místa. Část textilu poskytuje charitativním organizacím, většinu využívá k výrobě úklidových hadrů. Obce také na základě žádosti Diakonie Broumov zprostředkovávají sběr textilu, obuvi a domácích potřeb na charitativní účely, zajistí informování veřejnosti a poskytují prostor pro sbírku.

Bioodpad z domácností zpravidla končí ve směsném komunálním odpadu v popelnicích, **rostlinné zbytky ze zahrad a údržby zeleně** často končí na různých zavážkách s tím, že se jedná o bioodpad, který vlastně není odpadem.

Obce v ORP preferují a aktivně podporují systém domácího kompostování. Kompostováním přímo v místě vzniku dochází ke snižování biologicky rozložitelné složky ve směsném komunálním odpadu

a v neposlední řadě i ke snížení nákladů na OH. V roce 2013 Mikroregion Tanvaldsko obdržel dotaci v rámci projektu „Vybudování systému odděleného sběru bioodpadů Tanvaldska“ na nákup 355 ks plastových kompostérů, které byly vydány domácnostem v 7 obcích mikroregionu.

V roce 2013 bylo ve Smržovce jako pilotní projekt zavedeno komunitní kompostování v dvoukomorovém dřevěném boxu. Je určeno pouze pro občany města ke kompostování zelené hmoty z údržby zahrad a na zeleň z údržby veřejných ploch, kterou zajišťují technické služby města. Kompost se následně využije k rekultivaci a úpravě obecních pozemků. Proces schválení OZV o komunitním kompostování vyvolal bouřlivou diskusi, zastupitelé města se obávali zvýšení nákladů na OH v důsledku zajištění odděleného soustředování BRKO, v té době nad rámec zákona. Nakonec bylo komunitní kompostování přijato a OZV byla schválena.

Obec Jiřetín pod Bukovou zrušila kvůli vysokým nákladům v roce 2012 smlouvu se svozovou společností a zajišťuje si svoz odpadů sama. Svoz SKO z popelnic nahradila svozem SKO v (černých) pytlích, které občan obdrží v rámci místního poplatku. Svoz pytlů zajišťuje vlastním vozidlem na SM obce. OO má občan možnost odvézt na SM nebo 1x měsíčně probíhá odvoz přímo od domu. Ze SM je následně SKO i OO odvážen obcí na meziskládku v Proseči nad Nisou. Třídění PET, ostatních plastů, papíru, drobných kovů z domácností, nápojových kartonů či baterií probíhá do (jednoho) červeného pytle, který občan obdrží v rámci místního poplatku. Obec sváží pytle z katastru obce na SM obce a zaznamená počet pytlů jednotlivých poplatníků. Vlastními silami odpad roztřídí dle jednotlivých komodit, jejichž odvoz k dalšímu využití zajistí odpadová firma - některé komodity odváží zdarma (např. ostatní plasty z domácností), papír a PET od obce vykoupí. Třídění skla probíhá do zvonů svozové firmy SKS.

Obce nevlastní žádnou svozovou techniku na svoz SKO, tříděných odpadů nebo bioodpadů. Několik obcí vlastní velkoobjemový kontejner, který využívá celoročně ve SD nebo SM.

Tab. č. 142: Sběrné dvory na území ORP, současný stav

Č.	Provozovatel zařízení	Adresa provozu na území ORP			Roční max. kapacita [t]	Průměrně využitá roční kapacita [t]	Provozovatel /vlastník (O, S)	Poznámky
		Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ				
1.	AVE Harrachov a.s.	382	Harrachov	577081	kapacita nezjištěna	kapacita nezjištěna	S/S	firma odmítla sdělit informace o kapacitě
2.	Severočeské komunální služby s.r.o.	J. Švermy	Smržovka	563811	200 t OO, 15 t NO	100 t OO, 5 t NO	O/O	

Zdroj dat: Databáze oprávněných osob k nakládání s odpady Libereckého kraje, provozovatelé zařízení

Tab. č. 143: Sběrná místa na území ORP, současný stav

Č.	Provozovatelé zařízení	Adresa provozu na území ORP			Provozovatel /vlastník (O, S)	Poznámky
		Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ		
1.	Obec Albrechtice		Albrechtice v Jizerských horách	563811	O/O	slouží pouze pro potřeby obce
2.	Město Desná	Krkonošská	Desná	563811	O/O	SM pro občany i pro potřeby města
3.	Obec Jiřetín pod Bukovou		Jiřetín pod Bukovou	563811	O/O	SM pro občany i potřeby obce
4.	Obec Kořenov		Kořenov	563811	O/O	slouží pouze pro potřeby obce
5.	Obec Plavy		Plavy	563811	O/O	slouží pouze pro potřeby obce

6.	Město Tanvald		Tanvald	563811	O/O	SM pro občany + místo zpětného odběru
7.	Obec Velké Hamry		Velké Hamry	563811	O/O	slouží pouze pro potřeby obce
8.	Obec Zlatá Olešnice		Zlatá Olešnice	563811	O/O	slouží pouze pro potřeby obce

Zdroj dat: Vlastní šetření

Tab. č. 144: Výkupny odpadů na území ORP, současný stav

Č.	Provozovatel zařízení	Adresa provozu na území ORP			Roční maximální kapacita [t]	Průměrně využitá roční kapacita [t]	Provozovatel /vlastník (O, S)	Poznámky
		Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ				
1	Jan Waněk	Hlavní 760	Smržovka	563811	kapacita nezjištěna	kapacita nezjištěna		
2	Jaroslav Stránský	Nádražní 709	Smržovka	563811	kapacita nezjištěna	kapacita nezjištěna	S/S	
3	Matiner Trade, s.r.o.	Jateční 1419	Smržovka	563811	990 t	450 t	S/S	ekologická likvidace vozidel
4	Pavel Sochor		Velké Hamry	563838	600 t	500 t	S/S	
5	Petr Svárovský	Česká 426	Tanvald	363820	30 t Fe, 4 t barevných kovů, 1 t papíru	20 t	S/S	
6	Radim Hasenkopf		Plavy	563757	kapacita nezjištěna	kapacita nezjištěna	S/S	
7	Tomáš Kolman – výkupna	J. Švermy 1408	Smržovka	563811	1800 t Fe, 240 t barevné kovy, 240 t papír, 240 t plast	120 t Fe	S/S	ekologická likvidace vozidel

Zdroj dat: Databáze oprávněných osob k nakládání s odpady Libereckého kraje, provozovatelé zařízení

V ORP se nachází dva sběrné dvory (20 % obcí). SD mají zajištěn celoroční provoz, jsou oplocené a uzamykatelné, jsou určené pro poplatníky obce i pro podnikatele. Ve SD lze odevzdat objemný odpad, NSKO, elektrozařízení - drobné i rozměrné, zářivky, žárovky. Není v nich možné odevzdat stavební suť nebo bioodpad. SD jsou vybavené velkoobjemovými kontejnery, nádobami na NSKO, případně nádobami na zpětný odběr elektrozařízení (sběrné klece, Wintejnery). Občan může v rámci poplatku odevzdat neomezené množství OO a NSKO. Podnikatel za odpad z podnikatelské činnosti platí, problémem je určit množství odpadu v případě, že SD není vybaven váhou.

Ostatní obce ORP (80 %) vlastní SM nebo manipulační plochu. Roční kapacitu SM ani průměrnou využitou roční kapacitu nelze stanovit, SM jsou využívána dle potřeby obcí. Jedná se zpravidla o oplocenou a uzamčenou plochu, která slouží jako zázemí pro OH či potřeby obce a zpravidla plní částečně i funkci SD. Některá SM jsou vybavena kontejnery na OO, nádobami na NSKO nebo nádobami na zpětný odběr elektrozařízení. Dále jsou SM využívána pro dočasné shromažďování odpadů z černých skládek a úklidů obcí či svozu OO nebo na dočasné skladování barevných pytlů s tříděným odpadem. Některá SM slouží 2× ročně pro sběr OO od poplatníků nebo jako stanoviště mobilního svozu NSKO a elektrozařízení. Vývoz kontejnerů s OO nebo vývoz ostatních komodit probíhá na základě objednávky po maximálním využití kapacity nádob.

Výkupny odpadů nejsou ve všech obcích ORP, v některých jich však působí i více. Ne všechny výkupny odpadů uvedené v databázi zařízení kraje jsou v provozu. Z vykupovaných komodit převládají kovy a barevné kovy, výjimečně se vykupuje papír. Některá zařízení současně zajišťují ekologickou likvidaci vozidel. Výkupny využívají zpravidla občané či podnikatelé z nejbližšího okolí, kapacity výkupu jsou dle dostupných informací dostačující. Rozmístění SD, SM i výkupu je v dojezdové vzdálenosti a je občany i podnikateli respektováno.

Tab. č. 145: Třídící linky v blízkosti území ORP, současný stav

Č.	Provozovatelé zařízení	Adresa provozu mimo území ORP			Provozovatel/vlastník (O, S)	Poznámky
		Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ		
1	Severočeské komunální služby s.r.o. – VSKO	Proseč nad Nisou	Jablonec nad Nisou	563510	S/S	firma odmítla sdělit informace o kapacitě
2	A.S.A. Liberec s.r.o. - třídící linka	Ampérova	Liberec 23	556904	S/S	

Zdroj dat: Databáze oprávněných osob k nakládání s odpady Libereckého kraje

Tab. č. 146: Koncová zařízení (třídící linky pro separovaný odpad, využívané obcemi území ORP), současný stav

Č.	Provozovatelé zařízení	Adresa provozu			Výčet všech obcí území ORP, která využívají tato koncová zařízení	Provozovatel/vlastník (O, S)
		Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ		
1	Severočeské komunální služby s.r.o. – VSKO	Proseč nad Nisou	Jablonec nad Nisou	563510	Albrechtice, Desná, Kořenov, Plavy, Smržovka, Zlatá Olešnice	S/S
2	A.S.A. Liberec s.r.o. - třídící linka	Ampérova	Liberec 23	556904	Tanvald, Velké Hamry	S/S

Zdroj dat: Databáze oprávněných osob k nakládání s odpady Libereckého kraje

V ORP se nenachází žádná třídící linka. V ORP se v minulých letech nacházela lokální třídící linka na třídění papíru, zařízení je stále vedeno v databázi krajských zařízení, cca 3 roky už svoji činnost neprovádí a podle vyjádření majitele plánuje v nejbližší době ukončení činnosti.

V blízkosti ORP jsou v provozu třídící linky, které patří svozovým společnostem. SKS zajišťují třídění komodity PET podle barev a třídění papíru ze všech obcí ORP, ve kterých provádí svoz (70 %) na vlastní třídící lince Severočeské komunální služby s.r.o. - VSKO v Proseči nad Nisou. Firma ASA zajišťuje třídění separovaného odpadu z 20 % obcí ORP v provozovně .A.S.A. Liberec s.r.o. - třídící linka v Liberci. Obec Jiřetín pod Bukovou zajišťuje třídění odpadu ve vlastním SM vlastními silami (komodity PET, papír, směsné plasty, nápojový kartón, drobný kov, baterie, drobné elektrozařízení), následný odvoz k dalšímu využití zajišťuje odpadová firma.

Všechny obce mají uzavřenou smlouvu s kolektivním systémem EKO-KOM, a.s., odměna za vytríděné množství jednotlivých komodit včetně bonusů nepokryje náklady obcí spojené se systémem třídění. Většina obcí má uzavřenou smlouvu o zpětném odběru elektrozařízení (Asekol, Elektrowin, Ekolamp, Ecobat).

Tab. č. 147: Zařízení pro nakládání s BRO v blízkosti územní jednotky ORP, současný stav

Č.	Provozovatelé zařízení	Adresa provozu mimo území ORP			Roční maximální kapacita [t]	Provozovatel/vlastník (O, OK, S)
		Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ		
1.	Pavel Chudlářský, ATS Svárov	Stará 22	Stráž nad Nisou	563889	1000,00	S
2.	ASANO, spol s r.o.	Nad Tratí 344	Liberec	563889	1600,00	S

Zdroj dat: Databáze oprávněných osob k nakládání s odpady Libereckého kraje

Tab. č. 148: Koncová zařízení (zařízení pro nakládání s BRO z obcí řešeného území ORP), současný stav

Č.	Provozovatelé zařízení	Adresa provozu			Výčet všech obcí území ORP, která využívají tato koncová zařízení	Provozovatel/vlastník (O, OK, S)	Poznámky
		Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ			
1.	Severočeské komunální služby s.r.o. – VSKO	Proseč nad Nisou	Jablonec nad Nisou	563510	Albrechtice, Desná, Kořenov, Plavy, Smržovka, Zlatá Olešnice	S/S	třídění papíru

Zdroj dat: Databáze oprávněných osob k nakládání s odpady Libereckého kraje

Na území ORP ani v blízkém okolí se nenachází zařízení pro nakládání s BRO.

Ve Zlaté Olešnici se nachází zařízení Energo Zlatá Olešnice - jedná se o elektrárnu, která využívá dřevní odpad (v současné době odřezky z pily). V blízkosti ORP se nachází bioplynová stanice Bioplyn Jílové s.r.o., v současnosti přijímá pouze zelenou hmotu ze zemědělské výroby. Zařízení klade velký důraz na čistotu vstupního materiálu - bez příměsí hlíny či kamínků. Pro případné využití zelené hmoty od obcí z údržby zeleně platí požadavek, že hmota musí být čerstvá (maximální stáří 3 dny) a musí být skladovaná na zpevněné ploše, což je pro většinu obcí nyní neřešitelné.

Obce v současné době nezajišťují samostatné nakládání s BRO a neřeší nakládání s BRO od občanů. Předpokládá se, že nakládání s BRO ze zahrad rodinných a bytových domů si zajišťují samotní občané a BRO z údržby zahrad kompostují na vlastních pozemcích či zahradách s využitím kompostu jako zeleného hnojení přímo v místě vzniku. BRO z údržby veřejné zeleně řeší obce většinou podobně: zpravidla BRO naváží na obecní pozemek v ústraní.

Jedním ze způsobů, navazujících na cíle POH, jak předcházet vzniku odpadů a snižovat maximální množství BRKO ukládaných na skládky, je podpora domácího kompostování.

Mikroregion Tanvaldsko v roce 2013 v rámci projektu "Vybudování systému odděleného sběru bioodpadů Tanvaldska" zaměřeného na předcházení vzniku odpadů, zajistil 355 ks domácích plastových kompostérů. Kompostéry byly zdarma vydány do domácností v 70 % obcí ORP a slouží ke kompostování bioodpadů z domácností a rostlinných zbytků z údržby zahrad a zeleně s využitím kompostu přímo v místě vzniku.

Tab. č. 149: Spalovny a zařízení pro energetické využití odpadů mimo území ORP, současný stav

Č	Provozovatelé zařízení	Adresa provozu mimo území ORP			Roční maximální kapacita [t]	Průměrně využitá roční kapacita [t]	Typ zařízení (spalovna NO, OO, PrO); zařízení pro energetické využití odpadů ZEVO (KO, NO, OO)	Provozovatel/vlastník (O, S)
		Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ				
1	TERMIZO a.s.	Dr. Milady Horákové 571/56	460 06 Liberec 7	556 904	96000,00	97050,00	ZEVO - KO	S/S
2	SP Jablonec nad Nisou, s.r.o.	Belgická 4613/1A	466 05 Jablonec nad Nisou	563 510	2200,00	1460,00	spalovna NO	S/S

Zdroj dat: Databáze oprávněných osob k nakládání s odpady Libereckého kraje

Tab. č. 150: Koncová zařízení (spalovny a zařízení pro energetické využití odpadů z obcí řešeného území ORP), současný stav

Č.	Provozovatelé zařízení	Adresa provozu			Výčet všech obcí území ORP, která využívají tato koncová zařízení	Provozovatel/vlastník (O, S)
		Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ		
1.	TERMIZO a.s.	Dr. Milady Horákové 571/56	460 06 Liberec 7	556904	Albrechtice, Desná, Harrachov, Jiřetín, Kořenov, Plavy, Smržovka, Tanvald, Velké Hamry, Zlatá Olešnice	S/S

Zdroj dat: Databáze oprávněných osob k nakládání s odpady Libereckého kraje, vlastní šetření

V ORP se nenachází spalovna ani zařízení pro energetické využití odpadů.

SKO z území ORP se sváží k energetickému využití do ZEVO Termizo a.s. v Liberci. Zařízení je dobře dostupné a dostačující. Rovněž OO je svážen k energetickému využití do Termizo a.s., pouze OO ze SD Harrachov je odvážen na skládku Košťálov. OO svážený firmou ASA je po roztrídění na spalitelný a nespalitelný odvezen do ZEVO Termizo a.s., nespalitelný na skládku Gesta a.s. Osečná. Pouze v době odstávky ZEVO je odpad odvážen na skládku.

V Jablonci nad Nisou se nachází spalovna nebezpečných odpadů SPL Jablonec nad Nisou, s.r.o., která zajišťuje nakládání s nemocničním odpadem.

Tab. č. 151: Nejblíže skládky odpadů v blízkosti územní jednotky ORP, současný stav

Č.	Provozovatelé zařízení	Adresa provozu			Typ skládky z hlediska ukládaných odpadů (OO, NO, IO)	Stav skládky	Provozovatel/vlastník (O, S)
		Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ			
1.	Marius Pedersen, a.s. skládka Košťálov		Košťálov	577235	OO, IO	zaplněná ze 2/3	S/S

Zdroj dat: Databáze oprávněných osob k nakládání s odpady Libereckého kraje

Tab. č. 152: Koncová zařízení (skládky a zařízení pro energetické využití odpadů z obcí řešeného ORP), současný stav

Č.	Provozovatelé zařízení	Adresa provozu			Výčet všech obcí území ORP, která využívají tato koncová zařízení	Provozovatel/vlastník (O, S)
		Ulice číslo popisné	Obec	ZÚJ		
1.	TERMIZO a.s.	Dr. Milady Horákové 471/56	Liberec	556904	Albrechtice, Desná, Harrachov, Jiřetín, Kořenov, Plavy, Smržovka, Tanvald, Velké Hamry, Zlatá Olešnice	S/S
	Marius Pedersen, a.s. skládka Košťálov		Košťálov	577235	Harrachov	S/S

Zdroj dat: Databáze oprávněných osob k nakládání s odpady Libereckého kraje

V ORP se nenachází žádná skládka odpadů. Nejbližší skládkou je Marius Pedersen, a.s. skládka Košťálov. Na skládku nejsou dle informací svozových firem z ORP vyváženy žádné odpady, na skládce končí pouze OO ze sběrného dvora AVE Harrachov.

V ORP a nejbližším okolí se nenachází další zařízení pro nakládání s odpady.

C Černé skládky odpadu a ekologické zátěže, současný stav na území ORP

Na území se nenachází žádná ekologická zátěž. V minulosti byla provozována skládka komunálních odpadů v Desné, tato skládka byla uzavřena cca v roce 2000, následně byla zrekultivována, v současné době je pravidelně monitorována.

Pojem černá skládka naše legislativa v podstatě nezná a neřeší. Obce zajišťují úklidy černých skládek, resp. drobných nepořádků, které vznikají všude - u popelnic, u komunikací, na stanovištích tříděného odpadu, v lesích, v odlehlejších lokalitách či u SD a SM. Evidence těchto drobných skládek neexistuje, obce často ani nehledají viníka a úklid zajišťují co nejdříve vlastními silami a na vlastní náklady. Zjistit viníka černé skládky je zpravidla neřešitelným problémem nebo je složité a zdoluhavé viníka vypátrat a následně založení skládky prokázat. Menší obce nemají pro tuto agendu dostatek času ani pracovníků, veškerý chod úřadu zajišťuje mnohde minimální počet zaměstnanců.

D Celková produkce odpadů na území ORP za období 2008-2012

Tab. č. 153: Produkce ostatních odpadů (dále jen OO) a produkce nebezpečných odpadů (dále jen NO) za období 2008-2012

Hmotnostní ukazatele a popis stavu plnění cílů POH ČR - diference oproti roku 2000	DZ pro produkci odpadů 2000	2008	2009	2010	2011	2012
Produkce odpadů [t]						
Produkce ostatních odpadů (OO)	23 106,04	20 309,81	17 669,07	15 263,11	18 978,91	19 590,74
Produkce nebezpečných odpadů (NO)	887,07	412,27	664,00	510,06	393,28	766,55
Celková produkce (OO a NO)	24 203,04	20 722,09	18 333,07	15 773,18	19 372,19	20 357,29

Zdroj dat: Databáze GROUP ISOH

Podrobně: Příloha č. 1 - tab. č. 193, graf č. 38

Celková produkce odpadů (OO i NO) v ORP v roce 2012 představuje necelých 0,06 % celkové produkce odpadů ČR. Oproti DZ došlo v roce 2012 k poklesu o 3 845,75 t, to znamená pokles téměř o 16 %.

Produkce OO i NO ve sledovaných letech značně kolísala, nejnižší hodnoty dosáhla v roce 2010, následně zaznamenala opět nárůst. I přesto celkově došlo k poklesu oproti DZ u OO o 15,21 %, u NO o 13,59 %.

Měrná produkce v prvních letech klesala až na hodnotu 730,41 kg/ob., v roce 2011 zaznamenala nárůst na 902,92 kg/ob. a v roce 2012 se dostala na hodnotu 956,15 kg/ob, což znamená oproti DZ nárůst o 13,34 kg/ob.

Z toho se měrná produkce OO v roce 2012 dostala na hodnotu 920,14 kg/ob., to představuje snížení oproti DZ o 3,92 kg/ob. Měrná produkce NO ve sledovaných letech značně kolísala, oproti DZ však zaznamenala markantní snížení na 11,99 %. Produkce NO se v roce 2012 dostala na hodnotu 36 kg/ob.

Tab. č. 154a: Celková a měrná produkce ostatních, nebezpečných a všech odpadů, jejichž původcem je obec, rok 2012

Územní jednotka	Počet obyvatel k 31.12.2012 (ČSÚ)	Celková produkce NO [t]	Měrná produkce NO [kg/obyv.]	Celková produkce OO [t]	Měrná produkce OO [kg/obyv.]	Celková produkce všech odpadů (NO+OO) [t]	Měrná produkce všech odpadů (NO+OO) [kg/obyv.]
ORP Tanvald	21 291	334,83	15,73	7 627,47	358,25	7 962,30	373,98
Liberecký kraj	438 594	6 685,23	15,24	202 926,47	462,67	209 611,69	477,92

Zdroj: Databáze ISOH (MŽP, CENIA)

V tabulce 152a je zobrazena produkce odpadů za rok 2012, vyprodukovaných v obcích (tedy odpadů od obcí a jejich občanů). Produkce všech odpadů od obcí tvoří 39,11 % z celkové produkce odpadů, vyprodukovaných v celém území ORP všemi původci odpadů. Produkce NO od obcí tvoří 43,68 % z produkce NO vyprodukovaných všemi původci v ORP. Z těchto hodnot je patrné, že 60,89 % z celkové produkce odpadů bylo vyprodukováno právníky osobami a podnikatelskými subjekty, které působí na území ORP. Největší množství nebezpečných odpadů pochází z produkce těchto subjektů.

Jak je z tabulky zřejmé, v porovnání s průměrnými hodnotami za Liberecký kraj vykazuje ORP nepatrně vyšší měrnou produkci nebezpečných odpadů a nižší měrnou produkci ostatních odpadů, které byly vyprodukovány v obcích. Z hlediska měrné produkce všech odpadů se ORP pohybuje pod průměrnou hodnotou za kraj. V porovnání s průměrnými hodnotami za celou ČR vykazuje území ORP o 3,59 kg vyšší hodnoty měrné produkce NO o 168,83 kg nižší hodnoty měrné produkce všech odpadů, které byly vyprodukovány obcemi.

Tab. č. 155: Produkce odpadů podle jednotlivých skupin Katalogu odpadů a vyhlášky č. 352/2008 Sb. o podrobnostech nakládání s elektrozařízeními a elektroodpady, v platném znění na území ORP za období 2008-2012

Číslo skupiny odpadů	Název skupiny odpadů	Produkce jednotlivých druhů odpadů [t]				
		2008	2009	2010	2011	2012
01	Odpady z geologického průzkumu, těžby, úpravy a dalšího zpracování nerostů a kamene	0,00	0,00	0,00	331,44	3,16
02	Odpady z prvovýroby v zemědělství, zahradnictví, myslivosti, rybářství a z výroby a zpracování potravin	0,00	8,96	17,46	17,76	19,83
03	Odpady ze zpracování dřeva a výroby desek, nábytku, celulózy, papíru a lepenky	1 064,00	1 111,00	1 119,00	1 470,00	0,00
04	Odpady z kožedělného, kožešnického a textilního průmyslu	239,97	124,57	138,08	52,27	52,50
05	Odpady ze zpracování ropy, čištění zemního plynu a z pyrolytického zpracování uhlí	5,00	1,32	0,00	0,00	0,10
06	Odpady z anorganických chemických procesů	0,59	0,00	0,00	0,00	0,00
07	Odpady z organických chemických procesů	3,49	25,57	38,39	45,12	110,24
08	Odpady z výroby, zpracování, distribuce a používání nátěrových hmot (barev, laků a smaltů), lepidel, těsnících materiálů a tiskařských barev	13,12	15,26	6,42	5,30	3,13
09	Odpady z fotografického průmyslu	1,80	1,62	0,15	0,25	0,88
10	Odpady z tepelných procesů	2 314,35	2 648,72	2 994,26	5 492,31	5 399,24
11	Odpady z chemických povrchových úprav, z povrchových úprav kovů a jiných materiálů a z hydrometalurgie neželezných kovů	2,00	11,10	0,00	0,00	0,00
12	Odpady z tváření a z fyzikální a mechanické úpravy povrchu kovů a plastů	101,12	28,11	25,66	14,68	68,44
13	Odpady olejů a odpady kapalných paliv (kromě jedlých olejů a odpadů uvedených ve skupinách 05 a 12)	33,87	13,43	8,41	31,63	54,15
14	Odpady organických rozpouštědel, chladiv a hnacích médií (kromě odpadů uvedených ve skupinách 07 a 08)	1,27	5,27	3,63	2,83	4,57
15	Odpadní obaly, absorpční činidla, čisticí tkaniny, filtrační materiály a ochranné oděvy jinak neurčené	981,62	999,53	1 001,49	1 156,04	1 169,81
16	Odpady v tomto katalogu jinak	230,06	751,12	364,01	272,35	771,87

	neurčené					
17	Stavební a demoliční odpady (včetně vytěžené zeminy z kontaminovaných míst)	3 870,05	5 059,57	2 857,70	3 922,11	4 883,87
18	Odpady ze zdravotní nebo veterinární péče a /nebo z výzkumu s nimi souvisejícího (s výjimkou kuchyňských odpadů a odpadů ze stravovacích zařízení, které bezprostředně nesouvisejí se zdravotní péčí)	22,46	24,33	23,15	12,57	87,83
19	Odpady ze zařízení na zpracování (využívání a odstraňování) odpadu, z čistíren odpadních vod pro čištění těchto vod mimo místo jejich vzniku a z výroby vody pro spotřebu lidí a vody pro průmyslové účely	3 372,77	1 167,15	940,67	972,42	945,48
20	Komunální odpady (odpady z domácností a podobné živnostenské, průmyslové odpady a odpady z úřadů) včetně složek z odděleného sběru	8 464,56	6 336,46	6 225,70	5 573,13	6 782,19
50	Odpady vzniklé z elektroodpadů	0,00	0,00	9,00	0,00	0,00
Celková produkce odpadů [t]		20 722,09	18 333,07	15 773,18	19 372,19	20 357,29

Zdroj dat: Databáze GROUP ISOH

Odpady s největším množstevním zastoupením v roce 2012:

komunální odpady	6 782,19 t
odpady z tepelných procesů	5 399,24 t
stavební a demoliční odpady	4 883,87 t
odpadní obaly	1 169,81 t
odpady ze zařízení na zpracování odpadu z čistíren odpadních vod	945,48 t

1. Produkce KO z domácností a podobné živnostenské, průmyslové odpady a odpady z úřadů včetně složek z odděleného sběru a z úřadů tvoří 33 % všech vyprodukovaných odpadů v ORP a její produkce meziročně kolísá. Vzhledem k horskému až podhorskému charakteru, rozloze území, množství rodinných a bytových domů a jejich rozmístění v území je pravděpodobné, že množství KO v dalších letech nebude nijak výrazně klesat, spíše mírně poroste.

2. Odpady z tepelných procesů, které tvoří 26,52 % všech odpadů vyprodukovaných v ORP, pocházejí z průmyslové výroby.

3. Produkce stavebních a demoličních odpadů, tvoří 24 % všech odpadů ORP. Jejich produkce ve sledovaném období zaznamenala výrazné výkyvy ve vyprodukovaném množství. V návaznosti na rozsah stavební činnosti a také na důslednější evidenci stavebních odpadů se dá očekávat, že produkce stavebních odpadů v následujících letech vzroste.

4. Produkce odpadních obalů, 5,74 % z celkové produkce obalů v ORP, postupně vzrůstá.

5. Odpady ze zařízení na zpracování odpadu a z čistíren odpadních vod kromě roku 2010-2011 klesala. Odpady převážně z čistíren odpadních vod a z velké úpravny vody na Souši se po výrazném poklesu v letech 2009 a 2010 budou držet na přibližně stejné úrovni a množství výrazně neporoste.

Celková produkce odpadů podle jednotlivých druhů Katalogu odpadů i přes meziroční výkyvy a úbytky množství zaznamenala v roce 2012 pokles o 1,7 % oproti roku 2008.

Celková produkce KO na území ORP za období 2008-2012

Podrobně: Příloha č. 2 - tab. č. 194

Komunální odpady s největším množstevním zastoupením v roce 2012:

směsný komunální odpad	5 626,77 t
objemný odpad	765,49 t
papírové a lepenkové obaly	560,79 t
skleněné obaly	358,11 t
plastové obaly	176,75 t

1. Převládajícím druhem odpadu je SKO, tvoří téměř 71 % z celkového množství odpadů. Jeho produkce sice meziročně postupně mírně klesala, v roce 2012 však zaznamenala nárůst o 29,32 %. Oproti r. 2008 vzrostla produkce o 465,68 t, což představuje nárůst o 9 %. ORP tvoří rozsáhlé území podhorského až horského charakteru, původní zástavba je soustředěna v údolích okolo vodních toků. Převažuje zástavba rodinných a bytových domů, ve městech se nacházejí panelová sídliště. V celém území se také vyskytuje velké množství neobydlených domů, hlavně v turisticky atraktivních lokalitách (Albrechtice v JH, Kořenov), které slouží k rekreaci. Zdrojem vytápění sídlišť jsou externí kotelny umístěné mimo dům (Tanvald, Desná a Velké Hamry), druhým nejvýznamnějším zdrojem vytápění je plyn (Velké Hamry a Zlatá Olešnice nejsou plynofikovány). Třetím nepoužívanějším palivem jsou tuhá paliva, uhlí, koks a uhelné brikety.

2. Produkce OO, 9,64 % z celkového množství, oproti roku 2008 zaznamenala pokles o 17,29 %.

3. Produkce papírových a lepenkových obalů představuje 7,06 % celkového množství odpadů. V návaznosti na zavedený systém třídění meziročně mírně roste, oproti roku 2008 produkce vzrostla o 94,28 t, což je nárůst o 20,20 %. Papír je komodita, která se historicky vykupovala ve sběrných surovinách a občan je zvyklý ho třídít. Stále se vykupuje v několika málo výkupnách. Vedle nádobového systému třídění množství vyříděného papíru narůstá také díky sběrovým akcím pořádaným v některých základních školách (např. ZŠ Smržovka během dvou sběrných akcí ročně vybere 50 - 70 t papíru).

4. Vyříděné množství skla, které tvoří 4,51 % celkového množství, meziročně kolísá. Třídění skleněných obalů má také dlouholetou tradici (vratné láhve), v posledních letech se rozšířilo na třídění čirého a směsného skla. Dlouhodobě dobrých výsledků vykazuje produkce skla na 1 obyvatele v horských střediscích a rekreačních oblastech díky přílivu rekreatantů a návštěvníků. Množství skla vzrostlo oproti roku 2008 o 51,15 t, což je nárůst o 16,66 %. Sklo představuje surovinu, o kterou je zájem a s jejím odbytem nemají svozové firmy výraznější problém.

5. Produkce plastových obalů, 2,23 % z celkového množství, kromě roku 2011, nevykázala výrazných změn. Kolísání produkce plastových obalů, mezi kterými převládá PET tříděný do žlutých kontejnerů, může být způsobeno ekonomickou situací a omezením nákupu nápojů v PET láhvích, přesto má zvyšující se tendenci a nárůst od roku 2008 o 26,79 t představuje nárůst o 11,78 %. V obcích probíhá také třídění ostatních plastů z domácností do žlutých pytlů, jejich další využití je problematické a v současné době slouží směsné plasty jako alternativní palivo v cementárnách.

Celková produkce odpadů na území ORP

Tab. č. 156: Celková produkce odpadů na území ORP (produkce KO a produkce směsného komunálního odpadu (dále jen SKO) za období 2008-2012

Produkce odpadů [t]	2008	2009	2010	2011	2012
Celková produkce odpadů	20 722,09	18 333,07	15 773,18	19 372,19	20 357,29

Celková produkce KO	9 432,15	7 325,95	7 215,34	6 718,41	7 938,01
Celková produkce SKO	5 161,09	5 094,74	4 708,79	4 351,14	5 626,77

Zdroj dat: Databáze GROUP ISOH

Podrobně: Příloha č. 3 - tab. č. 195, graf č. 39

Celková produkce odpadů meziročně výrazně kolísá - až o 4 947,9 t, v roce 2012 činil pokles 364,8 t oproti roku 2008, což je 1,76 %. Produkce KO oproti roku 2008 zaznamenala pokles o 15,84 %, produkce SKO se zvýšila oproti roku 2008 o 9 %.

KO se podílel v roce 2012 na celkové produkci odpadů 38,99 %, což znamená celkový pokles oproti roku 2008 o 6,53 %. Podíl SKO na produkci KO vzrůstal od roku 2008 z 54,72 % na celkových 70,88 % v roce 2012.

Měrná produkce KO odpadu se snížila na 372,83 kg/ob. v roce 2012 oproti 429,14 kg/ob. v roce 2008, tj. o 56,31 kg/ob., tj. o 13,12 %. Měrná produkce SKO oproti roku 2008 v roce 2012 vzrostla o 29,46 kg, což představuje 12,55 %.

V následující části o produkci odpadů, jejichž původcem je obec (hodnocení produkce KO a SKO, separovaných odpadů) se objevují data ze dvou databází. Hodnoty jsou vyjádřeny z Informačního systému odpadového hospodářství (ISOH) MŽP a z databáze společnosti EKO-KOM, a.s. Tyto databáze vznikají rozdílným způsobem sběru dat, jejich výpočtu a kontrolních mechanismů.

Do ISOH se informace sbírají komplexně, tedy za všechny odpady vyprodukované v území ČR, včetně způsobů nakládání s těmito odpady, jednou ročně, dle ohlašovací povinnosti stanovené zákonem č. 185/2001 Sb., o odpadech, v platném znění. Databáze je tvořena prostřednictvím ohlášených údajů, ke kterým jsou vytvořeny dle dané metodiky dopočty odpadů těch subjektů, které nemají ohlašovací povinnost nebo ohlašovací povinnost nesplnily apod. Co se týče výpočtu produkce odpadů, data z ISOH jsou sečtena z produkce obcí (způsob nakládání A00 a AN60) a od všech občanů (způsob nakládání BN30, partner = občan obce), kteří odevzdali odpad v zařízení k tomu určeným (tedy ve sběrných dvorech, sběrných místech, výkupnách odpadů apod.). Dále jsou v produkci započítány odpady od subjektů zapojených do systému sběru a nakládání s odpady obce (tzn. malých firem a živnostníků). Kontrolní mechanismy probíhají v několika stupních (kontroly vykazovaných množství předávaných odpadů, výkyvy v časové řadě apod.) nad veškerým objemem ohlášených dat (od všech ohlašovatelů) a v časové řadě.

Informace sdělované společností EKO-KOM, a.s. především za účelem řízení systému zpětného odběru obalů, včetně stanovení finančních odměn obcím, se sbírají čtvrtletně formou Výkazu o celkovém množství a druzích komunálního odpadu vytríděných, využitých a odstraněných obcí. Jedná se o veškeré odděleně sbírané využitelné komunální odpady, se kterými obec nakládá v rámci svého systému odpadového hospodářství (sběrná síť nádob, pytlový sběr, sběrné dvory, sběrná místa, výkupny, školní sběry, mobilní sběry apod.) Na rozdíl od databáze ISOH získává EKO-KOM, a.s. údaje od všech obcí v ČR jednotlivě (více než 97 % obcí ČR). Databáze EKO-KOM tedy nepracuje s dopočtenými údaji jako ISOH, ale s absolutními údaji za všechny obce. Dalším podkladem pro hodnocení je Dotazník o nakládání s komunálním odpadem v obci, se zaměřením na tříděný sběr, který se sbírá jednou ročně. Kontrolní mechanismy poté v databázi probíhají nad sbíranými daty o produkci jednotlivých druhů vytríděných odpadů a nad vybranými daty, např. o směsném komunálním odpadu (tedy v užším výběru dat, než u MŽP) v časové řadě.

V rámci hodnocení produkce odpadů od obcí lze použít obě databáze, ty však vykazují některé odlišnosti kvůli výše zmíněným faktům. Odlišnost je dána zejména množstvím odpadů vykazovaných do ISOH při výkupu odpadů (zejména kovy, částečně papír). Je ale potřeba poznamenat, že výkup odpadů je v praxi velmi obtížně kontrolovatelný a obce nemohou žádným zásadním způsobem ovlivňovat nebo plánovat nakládání s odpady, které jsou předmětem komerčního prodeje.

Tab. č. 157a: Celková a měrná produkce komunálního a smíšeného komunálního odpadu, jehož původcem je obec, rok 2012

Územní jednotka	Počet obyvatel k 31.12.2012	Celková produkce KO (20+1501) [t]	Měrná produkce KO [kg/obyv.]	Celková produkce SKO (200301) [t]	Měrná produkce SKO [kg/obyv.]	Měrná produkce SKO [kg/obyv.]
Zdroj dat	ČSÚ	MŽP, CENIA	MŽP, CENIA	MŽP, CENIA	MŽP, CENIA	EKO-KOM, a.s.
ORP Tanvald	21 291	5 850,21	274,77	3 836,13	180,18	177,81
Liberecký kraj	438 594	145 460,93	331,65	83 643,98	190,71	191,68

Zdroj: Databáze ISOH (MŽP, CENIA), EKO-KOM, a.s.

V tabulce 155a je zobrazena produkce komunálních odpadů (KO) za rok 2012, vyprodukovaných v obcích (tedy odpadů od obcí a jejich občanů). Produkce KO od obcí tvoří 73,69 % celkové produkce KO v území ORP. Produkce SKO z obcí tvoří 68,17 % z celkové produkce SKO vyprodukovaných v celém území ORP všemi původci odpadů. Z těchto hodnot je patrné, že 26,31 % z celkové produkce odpadů bylo vyprodukováno právníckými osobami a podnikatelskými subjekty, které působí na území ORP a nejsou zapojeni do systému sběru a nakládání s KO obce, tyto odpady se tedy zařazují do odpadu podobného komunálnímu.

Vyhodnotíme-li data z ISOH, měrná produkce KO od obcí v ORP je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj nižší. Měrná produkce SKO je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj nižší. V porovnání s průměrnými hodnotami za celou ČR vykazuje území ORP o 94,83 kg nižší hodnoty měrné produkce KO a o 30,07 kg nižší hodnoty měrné produkce SKO, které byly vyprodukovány v obcích. Pokud porovnáme hodnoty z databáze ISOH a hodnoty vykazované společností EKO-KOM, a.s., ty se liší kvůli způsobu sběru a výpočtu dat, jak je popsáno výše. Odlišnost je dána zejména tím, že v hodnotách z ISOH jsou započítáni producenti odpadů (malé firmy a živnostníci), kteří jsou zapojeni do systému sběru a nakládání s odpady v obci.

Tab. č. 158: Separovaný sběr odpadů na území ORP za období 2008-2012

Produkce odpadů [t]	Katalogové číslo tříděného odpadu	2008	2009	2010	2011	2012
Papír	150101, 200101	490,01	506,03	566,57	595,01	724,53
Sklo	150107, 200102	315,47	295,25	260,00	331,35	358,11
Plast	150102, 200139	153,12	163,14	148,75	189,68	179,85
Nápojové kartony	150105	2,83	3,16	5,23	9,44	5,41
Celkem separovaný sběr		961,43	967,58	980,56	1 125,49	1 267,91

Podrobně: Příloha č. 4 - tab. č. 196, graf č. 40

Celková produkce všech separovaných odpadů ve sledovaných letech vzrostla, i když u některých komodit došlo meziročně i k poklesu produkce. Nejvyšší nárůst zaznamenal papír, jeho produkce vzrostla za pět let o 234,52 t, tj. 47,86 %. K nárůstu došlo také ve sběru plastů, produkce se zvýšila o 26,73 t, tj. 17,45 %. Produkce skla meziročně kolísá, nárůst o 42,64 t znamená nárůst o 11,35 %. Produkce nápojových kartonů v letech 2008-2012 vzrostla o 2,58 t, tj. o 91 %, v roce 2011 stoupl nárůst dokonce o 233 % na celkem 9,44 t.

Měrná produkce jednotlivých druhů separovaných odpadů z dlouhodobého hlediska roste, produkce tříděného papíru i skla meziročně stále stoupá, měrná produkce tříděného plastu meziročně kolísá, ale z dlouhodobého pohledu vzrůstá. Měrná produkce třídění nápojových kartonů meziročně mírně stoupá, výraznější nárůst zaznamenala v roce 2011. Systém třídění v obcích funguje díky EKO-KOM, a.s., s nímž mají všechny obce ORP uzavřenou smlouvu. Příspěvky na třídění včetně bonusů však nepokryjí náklady vynaložené obcemi na systém separace.

Několik obcí má zaveden i pytlový sběr drobných kovů z domácností, jeho množství je však minimální, převážně se jedná o plechovky či hliníkové obaly. Sběr kovů probíhá prostřednictvím výkupu, kde převládá výkup kovů od živnostníků, nicméně množství vykoupené od občanů představuje nezanedbatelnou položku a zvyšuje množství odpadů určených k recyklaci. Výkupny zpravidla nemají zájem zapojit se do systému obcí a vykazovat množství kovů odevzdaných fyzickými osobami. Důvodem je administrativní zátěž (vykazování množství od fyzických osob), ale i větší pravděpodobnost následných kontrol.

Ve všech obcích probíhá zpětný odběr elektrozařízení - prostřednictvím SD a SM nebo v rámci mobilních svozů při svozu NSKO. Kolektivní systémy (Asekol, Elektrowin, Ekolamp) poskytují sběrné nádoby na zpětný odběr elektrozařízení (klece, Wintejnery) a zajišťují zdarma jejich svoz. Za vybrané množství obce obdrží finanční odměnu. V rámci ulehčení a přiblížení třídění občanům a v rámci zvýšení množství zpětně odevzdaných elektrozařízení poskytuje Asekol červené kontejnery na drobná elektrozařízení, které jsou umístěny zpravidla na stanovištích tříděných odpadů nebo na místech s větším pohybem obyvatel. Asekol nabízí také šedé kontejnery pro vnitřní využití, zpětný odběr probíhá také v prodejnách elektra.

Prostřednictvím společnosti Ecobat probíhá třídění baterií (také v ZŠ), třídění zářivek a úsporných žárovek díky kolektivnímu systému Ekolamp. Některé obce uzavřely smlouvu se společností Cart4Future, která zajišťuje recyklaci tonerů a cartridgí. V lékárnách je možné odevzdat nepoužité či prošlé léky.

V mnoha obcích probíhá sběr textilu - převážně prostřednictvím bílých kontejnerů firmy DIMATEX CS spol. s r.o. ze Stráže nad Nisou. Sběr textilu, obuvi a domácích potřeb zprostředkovávají obce pro Diakonii Broumov na charitativní účely, obce zajišťují informování veřejnosti a poskytují prostor pro sbírku.

Zpravidla každá seriózní nabídka na třídění dalších komodit odpadů je (hlavně malými obcemi) vítána, zvyšuje se množství využitelného odpadu a snižuje se množství vyprodukovaného odpadu, což zároveň znamená snížení celkových nákladů na OH.

Tab. č. 159a: Celková a měrná produkce separovaného sběru odpadu, jehož původcem je obec (evidovaná a dopočtená produkce vytříděných odpadů), rok 2012

Územní jednotka	ORP Tanvald	Počet obyvatel k 31.12.2012 (ČSÚ)	Celková produkce za ORP [t]	Měrná produkce za ORP [kg/obyv.]	Měrná produkce za kraj [kg/obyv.]
Papír	(150101, 200101)	21 291	408,29	19,18	29,43
Plast	(150102, 200139)		134,06	6,30	6,88

Sklo	(150107, 200102)	341,44	16,04	10,91
Nápojové kartony	(150105)	5,39	0,25	0,26
Kovy	(200140, 150104)	329,61	15,48	31,91

Zdroj: Databáze ISOH (MŽP, CENIA)

V tabulce 157a je zobrazena produkce tříděného sběru za rok 2012, vyprodukovaného v obcích (tedy odpadů od obcí a jejich občanů). Produkce papíru od obcí tvoří 56,33 %, produkce skla tvoří 95,34 %, produkce plastů tvoří 74,53 % a produkce nápojových kartonů tvoří 99,63 % z celkové produkce těchto odpadů vyprodukovaných v celém území ORP všemi původci odpadů. Z těchto hodnot je patrné, že většinu vytríděných odpadů vyprodukovaných na území ORP tvoří odpady z obcí (zejména obalové odpady).

Měrná produkce papíru je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj nižší. Měrná produkce plastů je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj nižší. Dále pak měrná produkce skla je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj vyšší a měrná produkce nápojových kartonů je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj nepatrně nižší. Měrná produkce kovů je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj nižší. Z hlediska porovnání jednotlivých druhů tříděného odpadu jsou hodnoty vzhledem k průměrným hodnotám nižší u papíru, plastů, nápojových kartonů a kovů a vyšší u skla. Průměrné hodnoty měrné produkce vytríděných odpadů v ČR jsou u papíru 29,56, skla 10,96, plastů 10,01, nápojových kartonů 0,28 a kovů 40,61 kg/obyv. Třídění v ORP je tedy ve srovnání s krajskými a celorepublikovými průměry na horší úrovni.

Tab. č. 160b: Měrná produkce separovaného sběru odpadu ze systému organizovaného obcí, rok 2012

Územní jednotka	ORP Tanvald	Počet obyvatel k 31.12.2012 (ČSÚ)	Měrná produkce za ORP [kg/obyv.]	Měrná produkce za kraj [kg/obyv.]
Papír	(150101, 200101)	21 291	17,67	21,33
Plast	(150102, 200139)		6,30	6,74
Sklo	(150107, 200102)		14,78	10,72
Nápojové kartony	(150105)		0,31	0,33
Kovy	(200140, 150104)		6,59	27,85

Zdroj: EKO-KOM, a.s.

V tabulce 158b je zobrazena produkce tříděného sběru za rok 2012, jehož producentem je obec (tedy odpadů od obcí a jejich občanů) podle databáze EKO-KOM, a.s., která popisuje výsledky tříděného sběru organizovaného obcí. Při porovnání údajů z databáze ISOH a EKO-KOM, a.s. se některé hodnoty liší. Důvod spočívá v různých metodách výpočtu jednotlivých měrných produkcí, kdy je v produkci odpadů z ISOH počítáno s veškerými vytríděnými odpady na území ORP včetně těch, které byly odevzdány občany obce mimo systém sběru odpadů obce (jedná se především o výkupny, které nejsou zapojeny do systému sběru odpadů obce). V hodnotách ze zdroje EKO-KOM, a.s. jsou započítány jen ty odpady, které byly vytríděny v rámci systému sběru odpadů organizovaných obcí.

Největší rozdíly vykazují komodity papír a kovy, jak je vidět z porovnání s tabulkou výše, což de facto potvrzuje hypotézu o rozdílu hodnot způsobeného produkcí odpadů od občanů z výkupu, které nefungují v rámci systému obce.

Porovnáním hodnot z databáze EKO-KOM, a.s. lze zjistit, že měrná produkce papíru je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj nižší. Měrná produkce plastů je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj nižší. Dále pak měrná produkce skla je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj vyšší. Měrná produkce nápojových kartonů je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj nižší. Měrná produkce kovů je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj nižší. Z hlediska porovnání jednotlivých druhů tříděného odpadu jsou hodnoty měrné produkce tříděných odpadů vzhledem k průměrným hodnotám nižší u papíru, plastů, nápojových kartonů a kovů a vyšší u skla. Průměrné hodnoty měrné produkce vyříděných odpadů v ČR jsou u papíru 18,08, skla 10,97, plastů 9,72, nápojových kartonů 0,32 a kovů 19,98 kg/obyv. Třídění v ORP je tedy ve srovnání s krajskými a celorepublikovými průměry na horší úrovni, což potvrzuje i předcházející tabulka.

Tab. č. 161c: Produkce odděleného sběru využitelných komodit KO podle velikostních skupin obcí v kraji, rok 2013

Popisky řádků	Papír [kg/obyv.]	Plast [kg/obyv.]	Sklo [kg/obyv.]	Nápojový karton [kg/obyv.]	Kov [kg/obyv.]	Celkový součet [kg/obyv.]
Liberecký kraj	22,74	6,97	11,11	0,35	25,19	66,36
(0 až 500 obyv. včetně)	9,87	9,48	15,83	0,42	0,87	36,46
(501 až 1000 obyv. včetně)	8,87	7,68	13,82	0,30	1,88	32,56
(1001 až 4000 obyv. včetně)	12,75	7,74	14,90	0,37	15,59	51,35
(4001 až 10000 obyv. včetně)	19,81	7,52	11,33	0,30	49,16	88,12
(10001 až 20000 obyv. včetně)	32,40	10,27	12,68	0,53	74,48	130,35
(20001 až 50000 obyv. včetně)	27,07	7,81	9,35	0,14	22,43	66,81
(50001 až 100000 obyv. včetně)	35,94	3,51	6,72	0,51	19,60	66,28
Celkový součet – ČR	18,2	10,1	11,1	0,3	17,6	57,3

Zdroj dat: EKO-KOM, a.s.

Z hlediska velikostních skupin obcí v Libereckém kraji produkují nejméně tříděného odpadu občané v obcích od 501 do 1000 obyvatel (40 % obcí ORP). Nejvíce odpadu vyřídí občané v obcích od 10001 do 20000 obyvatel. Této velikostní skupině neodpovídá v ORP žádné město. Co se týče hustoty sběrné sítě, má v ORP hodnotu 137 obyvatel na jedno průměrné sběrné hnízdo (obsahuje kontejner na papír, plast a sklo). Sběrná síť je v porovnání s průměrnou hodnotou v kraji vyšší, přičemž hustota sběrné sítě v Libereckém kraji je 150 obyvatel na jedno průměrné sběrné hnízdo a průměrná hodnota za ČR je 148 obyvatel na jedno průměrné sběrné hnízdo. V porovnání podobných ORP dle počtu obyvatel v kraji (např. ORP Jilemnice) vykazuje ORP vyšší hustotu sběrné sítě. Lze tedy říci, že hustota sběrné sítě v ORP je nadprůměrná.

Tab. č. 162: Identifikace pěti hlavních druhů BRO na území ORP za období 2008-2012

Katalogové číslo odpadu	Název biologicky rozložitelného odpadu	Produkce jednotlivých druhů odpadů [t]				
		2008	2009	2010	2011	2012
190805	Kaly z čištění komunálních odpadních vod	1907,56	474,08	427,48	686,08	462,47
190902	Kaly z čiření vody	1094,33	371,85	358,24	131,76	290,33
190809	Směs tuků a olejů z odlučovačů tuků obsahujících pouze jedlé oleje a jedlé tuky	19,40	25,29	22,28	24,82	82,05
040222	Odpady ze zpracovaných textilních vláken	78,93	54,25	60,10	0,00	44,17
200111	Textilní materiály	0,54	28,51	28,14	25,71	17,91

Zdroj dat: Databáze GROUP ISOH

Podrobně: Příloha č. 5 - tab. č. 197, graf č. 41

Produkce množství pěti nejvíce zastoupených BRO nepochází z domácností, jedná se z velké části o BRO z čistíren odpadních vod a úpravny vody a odpadů z textilního odvětví.

1. Produkce kalů z čištění odpadních vod v roce 2012 poklesla na 24,24 % produkce roku 2008.
2. Produkce kalů z čiření vod se v 2012 snížila oproti roku 2008 o 804 t, tj. o 26,53 %.
3. Množství odpadů směs tuků a olejů z odlučovačů od roku 2008 meziročně stoupalo a v roce 2012 zaznamenalo výrazný nárůst o 62,65 t, což činí nárůst o více než 400 %.
4. Produkce odpadů ze zpracování textilních vláken meziročně kolísala a klesala, v roce 2012 vykazala snížení oproti r. 2008 o 34,76 t, tj. o 56 %.
5. Produkce textilních materiálů v roce 2012 zaznamenala nárůst oproti roku 2008 o 17,37 t., tj. o více než 3 000 %, je možné, že se jedná o chybu v evidenci textilních materiálů.

Tab. č. 163: Podíl biologicky rozložitelného komunálního odpadu (dále jen BRKO) na celkové produkci BRO na území ORP za období 2008-2012

Produkce BRO a BRKO [t]	2008	2009	2010	2011	2012
Celková produkce BRO	13 126,97	8 840,09	8 406,38	8 392,58	8 056,15
z toho celková produkce BRKO	6 111,14	6 199,54	5 761,80	5 432,08	6 584,89

Zdroj dat: Databáze GROUP ISOH

Podrobně: Příloha č. 6 - tab. č. 198, graf č. 42

V tabulce č. 161 (Podíl biologicky rozložitelného komunálního odpadu (dále jen BRKO) na celkové produkci BRO na území ORP za období 2008-2012) jsou do produkce BRKO zahrnuty takové druhy komunálních odpadů, které jsou biologicky rozložitelné nebo v sobě zahrnují určitý podíl biologicky

rozložitelné složky. Jedná se katalogová čísla 200101, 200108, 200110, 200111, 200125, 200138, 200201, 200301, 200302, 200307. Tato skupina BRKO je ve výpočtech zahrnuta jako součást BRO (tedy druhy odpadů zahrnuté jako komunální biologicky rozložitelné odpady příp. odpady v sobě zahrnující určitý podíl biologicky rozložitelné složky) a dále katalogová čísla BRO z jiných skupin katalogu odpadů (např. zemědělství, potravinářství apod.). Tato tabulka zobrazuje souhrnnou produkci BRKO, bez ohledu na obsah biologicky rozložitelné složky v odpadu. Přepočet na obsah biologicky rozložitelné složky odpadu byl proveden podle Zpracování metodiky matematického vyjádření soustavy indikátorů OH a je uveden v Příloze č. 2 - Celková produkce KO na území ORP za období 2008-2012 podrobně. Data v této tabulce č. 98 primárně vystihují, jaký podíl zaujímají z celkové produkce BRO odpady komunální (tzv. BRKO). Zavedené systémy sběru BRKO v obcích, kde se produkce odpadů dostává do evidence (tj. vyjma domácího kompostování a komunitního kompostování v obcích), se pak odrážejí jako evidovaná produkce pod katalogovým číslem 200201 - biologicky rozložitelný odpad (viz Příloha č. 2 - Celková produkce KO na území ORP za období 2008-2012 podrobně). V souvislosti s cíli POH ČR (Snížit maximální množství biologicky rozložitelných komunálních odpadů (dále jen BRKO) ukládaných na skládky tak, aby podíl této složky činil v roce 2010 nejvíce 75 % hmotnostních, v roce 2013 nejvíce 50 % hmotnostních a výhledově v roce 2020 nejvíce 35 % hmotnostních z celkového množství BRKO vzniklého v roce 1995) je žádoucí zvyšování využití BRKO, čímž se sníží podíl BRKO ukládaného na skládky. Zvýšením produkce BRKO (zejména 200201) dojde k lepšímu třídění a jednoduššímu materiálovému využití těchto odpadů. Interpretace dat se odvíjí rovněž od zavedených systémů domácího a komunitního kompostování, kdy nárůst odpadu 200201 nemusí být patrný.

Celková produkce BRO ve všech sledovaných letech zaznamenala pokles o 5 070,82 t, což je o 38,62 %. Z toho celková produkce BRKO meziročně kolísala, od roku 2008 vzrostla o 473,75 t, tj. o 7,75 %. Měrná produkce BRO má snižující se tendenci, v roce 2012 poklesla oproti roku 2008 o 218,87 kg/ob., což je 36,64 %. Měrná produkce BRKO je víceméně konstantní, nicméně v roce 2012 se zvýšila o 11,23 %, na 31,24 kg/ob. Separace BRKO v obcích v minulosti neprobíhala, díky blízkosti ZEVO docházelo k energetickému využití.

Tab. č. 164a: Celková a měrná produkce biologicky rozložitelného komunálního odpadu a odpadu kat. č. 20 02 01 - biologicky rozložitelný odpad, jehož původcem je obec, rok 2012

Územní jednotka	Počet obyvatel k 31.12.2012 (ČSÚ)	Celková produkce BRKO (vybrané kódy sk. 20*) [t]	Měrná produkce BRKO [kg/obyv.]	Celková produkce biologicky rozložitelného odpadu (200201) [t]	Měrná produkce biologicky rozložitelného odpadu (200201) [kg/obyv.]
ORP Tanvald	21 291	4 608,53	216,45	0,00	0,00
Liberecký kraj	438 594	105 910,25	241,48	2 792,04	6,37

Zdroj: Databáze ISOH (MŽP, CENIA)

V tabulce 162a je zobrazena celková a měrná produkce biologicky rozložitelných komunálních odpadů (BRKO) a odpadu katalogového čísla 20 02 01 - biologicky rozložitelný odpad, jehož původcem je obec, za rok 2012. Produkce BRKO od obcí tvoří 80,01 % celkové produkce BRKO v území ORP vyprodukovaných všemi původci. Z těchto hodnot je patrné, že 100 % z celkové

produkce BRKO bylo vyprodukováno právníckými osobami a podnikatelskými subjekty, které působí na území ORP a nejsou zapojeni do systému sběru a nakládání s KO obce.

Měrná produkce BRKO vyprodukovaného obcemi je v porovnání s krajskou hodnotou nižší (nulová). Co se týče měrné produkce odpadu 20 02 01, ta je v porovnání s krajskou hodnotou nižší (nulová). V porovnání s průměrnými hodnotami za celou ČR vykazuje území ORP o 71,7 kg nižší hodnoty měrné produkce BRKO a o 6,37 kg nižší hodnoty měrné produkce odpadu 20 02 01, které byly vyprodukovány v obcích. V obcích ORP nebyl do roku 2012 zaveden žádný systém třídění BRKO. Obce ORP preferují a podporují systém předcházení vzniku biologických odpadů převážně formou domácího kompostování. Kompostováním přímo v místě vzniku dochází ke snižování podílu i množství BRKO. V roce 2013 Mikroregion Tanvaldsko pořídil v rámci projektu „Vybudování systému odděleného sběru bioodpadů Tanvaldska“ 355 ks plastových kompostérů, které byly vydány domácnostem v 7 obcích ORP. V roce 2013 bylo ve Smržovce jako pilotní projekt zavedeno komunitní kompostování v dvoukomorovém dřevěném boxu. BRO nebyl v obcích samostatně evidován, separace biologických složek se případně projeví pouze v celkovém snížení množství směšného komunálního odpadu. Od roku 2013 bylo v obcích zavedeno domácí kompostování.

E Nakládání s odpady celkově na území ORP za období 2008–2012

Data v následujících tabulkách identifikují nakládání s odpady, které je ohraničeno územní jednotkou správního obvodu ORP. Hodnoty tedy odrážejí pouze množství odpadů využitého či odstraněného na území ORP a to v zařízeních k tomuto určených a situovaných pouze na území ORP. Z dat proto nelze odvozovat komplexní nakládání s odpady z území ORP zvláště v situacích, kdy se odpad využívá nebo odstraňuje mimo území ORP, ve kterém byl vyprodukovan. Tyto platí pro všechny tabulky, týkající se nakládání s odpady, uvedené níže.

Tab. č. 165: Nakládání s odpady celkově na území ORP za období 2008-2012

Hmotnostní ukazatele a popis stavu plnění cílů POH ČR - diference oproti roku 2000		DZ pro produkci, využití a skládkování odpadů 2000	2008	2009	2010	2011	2012
Hlavní způsoby nakládání s odpady [t]							
Využití	Materiálové využití	485,04	569,55	312,82	890,72	940,93	860,14
		Podíl materiálového využití odpadů z celkové produkce [%] ↓					
		2,00	2,75	1,71	5,65	4,86	4,23
	Energetické využití	108,18	384,00	376,00	347,00	0,00	0,00
		Podíl využití odpadů z celkové produkce [%] ↓					
		628,85	953,55	688,82	1 237,72	940,93	860,14
		2,60	4,60	3,76	7,85	4,86	4,23
Celková produkce odpadů		24 203,04	20 722,09	18 333,07	15 773,18	19 372,19	20 357,29
Odstranění	Skládkování	287,43	602,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Spalování		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Jiné uložení		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Celkem vybrané způsoby odstranění		602,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Zdroj dat: Databáze GROUP ISOH

Podrobně: Příloha č. 7 - tab. č. 199, graf č. 43

Jako hlavní způsob nakládání s odpady v ORP převládá materiálové využití odpadů. Nárůst materiálového využití meziročně výrazně vzrostl, s výjimkou roku 2009, kdy došlo k poklesu o 64,49 % oproti předchozímu roku. V roce 2012 činil nárůst oproti DZ činil 177,33 %.

Podíl materiálového využití odpadů z celkové produkce činil v roce 2012 celkově 4,23 %.

Energetické využití v ORP v letech 2009 a 2010 mírně klesalo, v roce 2011 a 2012 přestalo být vykazováno, odpad v ORP přestal být energeticky využíván a od roku 2011 dochází v ORP pouze k materiálovému využití odpadů. Podíl využití odpadů z celkové produkce odpadů činil v roce 2012 4,23 %. Díky blízkosti ZEVO Termizo a.s. dochází dle informací svozových firem k energetickému využití odpadů ORP.

K odstranění odpadů skládkováním došlo pouze v roce 2008, v dalších letech skládkování, spalování ani jiné uložení v ORP neprobíhalo a k odstranění všech druhů odpadů dochází mimo území ORP. V posledních dvou sledovaných letech je jediným způsobem nakládání s odpady jejich materiálové využití, v roce 2012 činil podíl materiálového využití odpadu z celkové produkce 4,23 %.

Nakládání s komunálními odpady (dále jen KO) a se směsným komunálním odpadem (dále jen SKO) na území ORP za období 2008-2012

Materiálové využití je jediným způsobem nakládání s KO vyprodukovaným v ORP, podíl materiálového využití, resp. celkového využití KO z celkové produkce KO činil v roce 2012 celkem 1,59 %, k odstranění KO v ORP nedochází.

Nakládání se SKO probíhá mimo území ORP, dochází k jeho energetickému využití v Termizo, a.s. Liberec, v ORP nedochází k žádnému způsobu využití nebo odstranění.

Podrobně: Příloha č. 8 - tab. č. 200, graf č. 44

Nakládání se separovaným sběrem na území ORP za období 2008-2012

V letech 2008–2010 došlo k minimálnímu materiálovému využití u papíru a plastů, od roku 2011 probíhá nakládání se separovaným sběrem mimo území ORP.

Využití separovaného odpadu zajišťují svozové firmy ve vlastních třídících zařízeních, která se nacházejí mimo území ORP. Papír se třídí na kartony a směsný papír a slisovaný se odváží k dalšímu materiálovému využití do papíren. Přetříděný plast (PET) se po slisování odváží k dalšímu zpracování v ČR nebo zahraničí. Nápojový kartón, kterého se vytřídí minimální množství, se slisovaný odváží k dalšímu zpracování.

Podrobně: Příloha č. 9 - tab. č. 201, graf č. 45

Nakládání s biologicky rozložitelným odpadem (dále jen BRO) a s biologicky rozložitelným komunálním odpadem (dále jen BRKO) na území ORP za období 2008-2012

V ORP došlo k většímu materiálovému využití BRO pouze v roce 2008, v roce 2012 bylo využito 7 t.. K energetickému využití došlo v letech 2008–2010, od roku 2011 přestalo být vykazováno. K odstranění BRO vzhledem k umístění zařízení mimo území v ORP nedochází.

U BRKO došlo v roce 2012 k nepatrnému materiálovému využití. Energetické využití, skládkování ani spalování BRKO v ORP neprobíhá, v ORP se nenachází potřebné zařízení k nakládání s BRO ani BRKO.

V rámci separace BRKO a snižování podílu biologicky rozložitelných složek v SKO obce ORP preferují a aktivně podporují systém domácího kompostování. Kompostováním přímo v místě vzniku dochází ke snižování podílu BRKO, ke snížení množství BRKO a v neposlední řadě i ke snížení nákladů na OH. V roce 2013 Mikroregion Tanvaldsko obdržel dotaci v rámci projektu „Vybudování systému odděleného sběru bioodpadů Tanvaldska“ na nákup 355 ks plastových kompostérů, které byly vydány domácnostem v 7 obcích mikroregionu. Vzhledem k tomu, že zájem o přidělení kompostérů do domácností převýšil nabídku, Mikroregion Tanvaldsko připravuje žádost o dotaci na nákup dalších domácích kompostérů.

Podrobně: Příloha č. 10 - tab. č. 202, graf č. 46

Náklady na odpadové hospodářství v letech 2010-2012 v území ORP

Tab. č. 166: Náklady na odpadové hospodářství v letech 2010-2012 v území ORP

Paragraf	Název	Náklady v Kč/rok		
		2010	2011	2012
3721	Sběr a svoz nebezpečných odpadů	106 850	60 850	41 630
3722	Sběr a svoz komunálních odpadů	18 527 220	18 496 140	18 204 400
3723	Sběr a svoz ostatních odpadů (jiných než nebezpečných a komunálních)	0	0	0
3724	Využívání a zneškodňování nebezpečných odpadů	0	0	0
3725	Využívání a zneškodňování komunálních odpadů	641 440	750 780	1 053 290
3726	Využívání a zneškodňování ostatních odpadů	0	0	0
3727	Prevence vzniku odpadů	0	0	0
3728	Monitoring nakládání s odpady	0	0	0
3729	Ostatní nakládání s odpady	0	0	0
Celkové náklady		19 275 510	19 307 770	19 299 320

Zdroj dat: Ministerstvo financí

Náklady na OH tvoří položky: náklady na svoz SKO, na svoz OO a NSKO, svoz odpadkových košů, svoz tříděného odpadu, na nákup pytlů. Jedná se o služby, které zajišťují svozové firmy a které jsou obcím fakturovány. Fakturace je zpravidla měsíční, v cenách jsou započítány i pronájmy nádob, všechny ceny jsou účtovány včetně DPH. Skutečné náklady na OH jsou mnohem vyšší, vedle fakturačních nákladů vznikají obcím další náklady za služby, které zajišťují vlastními silami prostřednictvím údržby nebo technických služeb a z vlastních prostředků. Jedná se hlavně o úklidy černých skládek, to znamená sběr a svoz do SM obce, odkud většinou odvoz k likvidaci zajišťují svozové firmy - tato služba je fakturována, to znamená, že je započítána v celkových nákladech. Ceny za likvidace černých skládek jsou různé podle druhu odpadu. Na skládkách se objevuje běžný i objemný odpad z domácností, nebezpečné odpady, ve velkém pneumatiky a různé části motorových vozidel.

Příjmy za odpadové hospodářství tvoří položky: příjem z místního poplatku od občanů, od chalupářů (místní poplatek za nemovitosti a byty neobydlené), za prodej pytlů, příjmy od ostatních původců odpadů, od živnostníků zapojených do systému, odměny za zajištění tříděného sběru (EKO-KOM, a.s.), odměny za zajištění zpětného odběru (Asekol, Elektrowin), případně zisk z prodeje druhotných surovin.

Všechny obce mají schválenou OZV o systému a OZV o místním poplatku. Výše místního poplatku je v jednotlivých obcích různá, pohybuje se v rozmezí 430 Kč až 650 Kč za poplatníka. Průměrná výše poplatku v ORP činí 525,50 Kč na poplatníka. Poplatek podprůměrný (v rozmezí 430 - 500 Kč) mají v 70 % obcí, nadprůměrný (v rozmezí 600 - 650 Kč) je stanoven ve 30 % obcí. Nedoplatky činí od cca 1 % v malých obcích až po 10 – 12 %.

Pouze ve dvou obcích (20 %) příjmy OH pokryjí vynaložené náklady. Částka, kterou ostatní obce doplácí z rozpočtu, je dle informací jednotlivých obcí od 0 Kč do 796 Kč, průměrně 270 Kč na poplatníka. Nadprůměrně vynaložené náklady mají v 40 % a podprůměrně také ve 40 % obcí. Jiřetín pod Bukovou má zaveden motivační systém, obec OH nedotuje z rozpočtu obce, spíše vykazuje mírný zisk, také ve Zlaté Olešnici příjmy pokryjí náklady.

5.1.3. Analýza rizik a další potřebné analýzy

a. Analýza cílových (dotčených) skupin

Tab. č. 167

Č.	Název dotčené skupiny	Očekávání dotčené skupiny	Rizika spojená se skupinou	Způsob komunikace	Opatření
1.	občané a subjekty zapojené do svozu KO	výše poplatku - co nejnižší	nepřiměřené a neadekvátní požadavky	standardní dostupné komunikační kanály (místní zpravodaj, internetové stránky obcí)	pravidelné zveřejňování výsledků OH (příjmů i výdajů)
		zavedení motivačního systému pro třídění odpadů - výše poplatku závislá na množství vyprodukovaného /vytříděného odpadu	porušování pravidel z důvodu většího osobního zisku	pravidelné veřejné projednání k odpadům 1x ročně	prověřit možnosti motivačního systému
		čistota u odpadových nádob (na SKO, tříděná odpad), čistota obce	porušování OZV, neplatí za odvoz	opakované informace v běžnými komunikačních prostředcích, výchova v MŠ, ZŠ, veřejná jednání	pravidelná kontrola, hledání a postihování viníků, sankce
		dostatečná velikost nádob na SKO a četnost svozu	nepřiměřené požadavky	standardní dostupné komunikační kanály (zpravodaj, internetové stránky obcí)	zveřejňování nákladů na provoz SKO
		umístění a dostupnost stanovišť tříděného odpadu (co nejbliže), dostatečné množství nádob	neadekvátní požadavky, nedostatek vhodných obecních pozemků		analyzovat umístění nádob a prověřit možnosti optimalizace
		pořádek - žádné černé skládky	růst nákladů na úklid, nedohledá se viník	místní šetření	pravidelná kontrola, nápravná opatření, hledání viníků, sankce

2.	obec	minimalizace nákladů	zvýšení poplatku	veřejné projednání k odpadům 1x ročně	zveřejňování výsledků odpadového hospodářství, zveřejnění neplatičů
		snížení množství SKO, zvýšení množství separovaných odpadů	zvýšení nákladů (např. na navýšení počtu nádob na třídění)	zvýšit informovanost standardními dostupnými komunikačními kanály (zpravodaj, internetové stránky obcí)	prověřit optimalizaci odpadových nádob
3.	turista, návštěvník společenských akcí	dostupnost a množství odpadkových košů	nepořádek, vandalismus		prověřit dostupnost odpadkových košů, umístění košů u významných míst
		umístění nádob na třídění mimo atraktivní cíle obce, ale v jejich blízkosti	nedodržování pořádku a zákona (netřídění)		prověřit možnosti umístění nádob
4.	průmyslový podnik, podnikatel	minimalizace nákladů na OH	nedodržování zákona, nezapojení se do systému obce, využívání nádob obce, riziko ekologické zátěže	opakovaná jednání	provádění kontrol nebo je požadovat po kompetentních orgánech
		maximální opětovné využití odpadů	porušování pravidel		
5.	svozová firma	maximální zisk	nezodpovědný přístup firmy	opakovaná jednání se zástupci firem	změna svozové firmy
		vývoz nádob (s SKO i tříděným O) v pevně stanovených pravidelných intervalech	nesouhlas obce - možnost změny svozové firmy		
		získání zakázky na OH	v nabídce slíbí splnění všech požadavků, později nedodrží podmínky smlouvy	průběžná a opakovaná jednání	důsledná kontrola a analýza nabízených služeb

6	školy	výchova v oblasti ekologie, metodická podpora	nedodržování předpisů	zvat zástupce škol na projednávání	prezentace třídění, připravit soutěž, vyhodnocovat a zveřejňovat výsledky
		podpora sběru vybraných komodit	nedostatek vhodných prostor pro separaci odpadů	jednání s řediteli	pořízení nádob do ZŠ na jednotlivé druhy odpadů
		motivace k recyklaci	nedodržují zákon	běžné komunikační kanály	soutěže
7	majitelé zařízení pro nakládání s odpady	získání zakázek, výběr vhodných technologií, maximální zisk	zvýšení nákladů, porušení zákona	opakovaná jednání	kontrola provozu zařízení
8.	média	poskytují neobjektivní informace	negativní reklama	spolupráce obcí s médii	pravidelná komunikace
9.	ekologické neziskové organizace	odstraňování černých skládek	neodborná likvidace		
		podpora třídění, omezování skládkování	protestní akce	veřejná jednání k problematice	zapojit aktivisty do řešení problémů
		<i>výchova v oblasti ekologie</i>			

Zdroj dat: Vlastní šetření

Dotčené skupiny, to znamená všichni, kterých se nakládání s odpady nějakým způsobem dotýká, se navzájem prolínají a souvisejí spolu, stejně jako očekávání a rizika spojená s danou skupinou a problémem.

Dotčené skupiny představují občané a subjekty zapojené do svozu KO obce i ostatní původci KO, průmyslové podniky, živnostníci, školy či ekologické neziskové organizace, svozové firmy a majitelé zařízení pro nakládání s odpady.

Jedním z hlavních očekávání dotčených skupin je minimální cena a náklady na provoz systému. Občané - poplatníci - očekávají co nejnižší poplatky, obce co nejmenší náklady na OH, snížení množství zbytkového komunálního odpadu, zvýšení množství separovaného odpadu a maximální opětovné využití odpadů. Stejná očekávání mají i podnikatelé či průmyslové podniky - tedy minimální náklady. Dalším očekáváním je co nejpohodlnější manipulace s odpady - dostatek nádob a rozmístění v nejbližším okolí, pravidelný vývoz nádob bez narušování soukromí dotčených skupin, rychlá reakce na vznesené požadavky a čistota a pořádek u odpadových nádob i v obci. Na druhé straně subjekty zajišťující služby v OH očekávají co nejvyšší zisk.

Mezi rizika spojená s očekáváním patří zvýšení poplatků pro občany a růst nákladů, také nepřiměřené požadavky jednotlivých skupin, nedodržování pravidel a nařízení nebo nezodpovědný přístup firem.

Komunikace zásadním způsobem ovlivňuje očekávání a opatření, která vedou ke konkrétnímu cíli. V klíčových oblastech, kdy je potřeba oslovit veřejnost, je vhodné veřejné projednání, zároveň je zde prostor pro připomínky všech zúčastněných. Dalšími možnostmi jsou osobní jednání, místní zpravodaje, internetové stránky obcí, letáky, informační kanály regionálního a celoplošného rozsahu.

Důležitým faktorem je ochota dotčených skupin se jednání zúčastňovat, sledovat a číst informace a letáky a zabývat se aktuálními tématy.

Určitá opatření mohou být přijata a vyřešena operativně a rychle, naopak jiná opatření vyžadují předchozí analýzy, zpracování podkladů a komunikačních plánů a ne vždy jsou nebo mohou být dořešena. Nezbytným opatřením je také pravidelná kontrola dodržování nařízení a důslednost ve stanovených opatřeních a nápravách.

b. Analýza rizik – registr rizik v oblasti

Tab. č. 168

Č.	Skupina rizik	Název rizika	Hodnocení rizika			Název opatření ke snížení významnosti rizika	Vlastník rizika
			P	D	V = P.D		
1.	finanční riziko	nedostatek finančních prostředků na zajištění běžného provozu systému OH	2	4	8	optimalizace systému svozu, změna svozové firmy, změna systému platby	obec
		mimořádné výdaje, např. na likvidaci černých skládek	3	4	12	prevence - informovanost veřejnosti a vzdělávání v oblasti odpadů, zajištění dostatečného množství nádob a sběrných míst, kontroly a sankce	obec
		nedostatek finančních prostředků na investice a vybavení	3	3	9	využití fondů a dotací, meziobecní spolupráce	obec
		nepřipravenost projektů pro využití dotací	3	3	9	meziobecní spolupráce	obce daného území, mikroregion
		nedostatek finančních prostředků na následný provoz zařízení či opatření pořízených z dotací	4	4	16	meziobecní spolupráce	obce daného území, mikroregion
		nedoplatky za poplatek a odpadové služby	4	3	12	důslednost ve vymáhání nedoplatků, změna systému nebo výběru plateb	obec
		vymahatelnost postihů a opatření	3	3	9	databáze neplatičů - propojení jednotlivých agend, zveřejňování neplatičů	obec
2.	organizační riziko	nevyhovující rozmístění zařízení OH	2	2	4	meziobecní spolupráce, jednání s firmami a podnikateli	obce, podnikatelé, firmy
		nevyhovující systém svozu odpadů	2	2	4	jednání se svozovou firmou, změna svozové firmy	obec, případně obce daného území či mikroregion
		systém svozu tříděného odpadu v rámci ORP	2	2	4	meziobecní spolupráce	obce daného území, mikroregion

		nezájem či neochota obcí ke spolupráci	3	2	6	meziobecní spolupráce	obce daného území, mikroregion
3.	Právní riziko	změna legislativy, která povede k vynuceným investicím nebo ke zvýšeným nákladům	5	3	15	upozorňovat na možné dopady při změnách legislativy	obce daného území
4.	technické riziko	špatný technický stav vybavení a zařízení	3	3	9	využití fondů a dotací	obce, podnikatelé, firmy
5.	věcné riziko	porušování zákona	4	3	12	systém kontroly	obec, inspekce
		vznik černých skládek vč. skládek bioodpadů	3	3	9	kontrolní činnost, důslednost, sankce	obce, kontrolní orgány
		nedostatečná motivace občanů k třídění	4	3	12	prověřit možnosti zavedení motivačního systému	obec

Zdroj dat: Vlastní šetření

Nejproblematictějším rizikem OH je nedostatek finančních prostředků, který ovlivňuje běžný provoz odpadového systému v obcích včetně mimořádných výdajů, např. na odstranění černých skládek nebo investice do OH. U právních rizik narážíme na nepřehlednou legislativu, velké množství zákonů a vyhlášek a složitou orientaci v paragrafech. Narážíme také na nízkou vymahatelnost opatření a sankcí.

Finanční rizika se týkají i využití dotací a fondů. U žádostí o přidělení dotací jsou kladeny vysoké nároky na připravenost a zajištění projektu, které jsou často spojené s vysokými náklady na pořízení podkladů k žádostem. Také následný provoz zařízení či opatření pořízeného z dotací znamená finanční riziko spojené se zvýšením nákladů. Organizační rizika jsou spojena s nevyhovujícím rozmístěním zařízení sloužících v OH a jejich absencí nebo nedostatkem. Technická rizika spočívají hlavně ve špatném technickém stavu vybavení a v nedostatečnosti zařízení. Věcná rizika jsou zároveň spojena s porušováním pravidel a zákonů, která nedodržují občané, firmy nebo jejich zaměstnanci a také s nedostatečnou motivací občanů k dalšímu třídění.

U každé skupiny rizik existují opatření ke snížení významnosti a nápravě rizik. U snižování rizik nebo jejich řešení a vyřešení závisí z velké části na ochotě se problémy zabývat, diskutovat o nich a analyzovat je, řešit problémy s kompetentními orgány, spolupracovat se svozovými firmami, se zástupci podniků i podnikateli, podporovat nápady a hledat nová opatření a v neposlední řadě využívat meziobecní spolupráci.

c. Další potřebné analýzy

5.1.4. SWOT analýza oblasti

Tab. č. 169

Silné stránky	Slabé stránky
propracovaný systém nakládání s odpady v obcích, obecně závazná vyhláška stanovující systém	vysoké náklady na odpadové hospodářství, příjmy nepokryjí celkové náklady
zapojení chalupářů do systému včetně bytů bez trvale hlášených občanů	vysoké náklady na další opatření na zlepšení služeb v OH
vyřešeno třídění - PET, papíru, skla, ostatních plastů, kovů, elektrozařízení	není zaveden oddělený sběr bioodpadů
energetické využití SKO, blízkost a dostupnost spalovny	velká vzdálenost k stanovištím separovaných odpadů

možnost zapojit se do systému pro podnikatele	minimální zapojení živnostníků a obyvatelů do systému
informovanost a angažovanost veřejnosti	vysoké % nedoplatků
	černé skládky včetně skládek bioodpadů
	nehledají se viníci černých skládek, nedostatečná kontrola, důslednost, sankce
	porušování pravidel a zákonů
Příležitosti	Hrozby
komunitní a domácí kompostování v rámci opatření na předcházení vzniku odpadů	stagnace třídění využitelných složek KO
zapojení živnostníků a obyvatelů do systému	nenaplnění cílů POH - snižování množství SKO, zvýšení separace, neukládání BRO na skládky
motivace k vyššímu třídění	přenesení ztráty z OH plně na občana
změna legislativy v řešení černých skládek	zvýšení nákladů v OH důsledku sběru bioodpadů
prevence a osvěta	zvýšení nákladů v důsledku likvidace černých skládek
vybudování zařízení k nakládání s odpady, bioodpady, tříděnými odpady	nevhodná změna legislativy
využití dotací	nezájem občanů o odpadové hospodářství, demotivace vlivem zvýšení poplatku

Zdroj dat: Vlastní šetření

Ze SWOT analýzy je patrné, že systém a fungování OH je na slušné úrovni. Je dobře nastavený a zajišťuje základní služby OH ve všech obcích ORP. Systém OH je propracovaný a funkční. Důležitou roli v systému hraje také informovanost občanů, aktuálnost údajů a poznatků a osvěta. Systém je stanoven prostřednictvím OZV, které řeší nakládání se SKO, OO, NSKO, stanovuje systém třídění (zpravidla PET, papíru, skla a nápojových kartónů), nakládání se stavebním odpadem (který není odpadem komunálním) i zpětný odběr elektrozařízení. Do systému jsou zahrnuti i chalupáři a majitelé bytů, které slouží k rekreaci. Výhodou OH je blízkost spalovny a její dobrá dostupnost.

Slabé stránky jsou spojeny s finančními aspekty - ať se jedná o vysoké náklady na systém OH, na úklid černých skládek nebo na opatření vedoucí ke zlepšení služeb v OH a dále vysoké procento neplatičů a nedoplatků. Mezi slabé stránky také patří nedostatečná kontrola, nehledání a nedohledání viníků a nedůslednost ve vymáhání nápravných opatření a sankcí.

Příležitostí ke zlepšení systému je stále dostatek, není vyřešeno nakládání s bioodpady, vyšší zapojení živnostníků a obyvatelů do systému a také příležitost využít meziobecní spolupráci. Meziobecní spolupráce probíhá v rámci Mikroregionu Tanvaldsko v různých oblastech a byla využita i v rámci odpadového hospodářství k nákupu kompostérů na zajištění domácího kompostování.

Hrozbou je stagnace ve třídění, demotivace a neochota občanů, nárůst množství zbytkového odpadu, neplnění cílů POH a další růst nákladů spojených s OH.

5.1.5. Souhrn výsledků analýz (analytické části)

A Identifikace problémů

Na základě zjištěných skutečností je patrné, že systém OH je propracovaný a funkční, je dobře nastavený a zajišťuje základní služby OH ve všech obcích ORP. Systém je stanoven prostřednictvím OZV, které řeší nakládání s SKO, OO i NSKO, stanovují systém třídění, nakládání se stavebním odpadem i zpětný odběr elektrozařízení. Do systému jsou zahrnuti i chalupáři a majitelé domů a bytů, které slouží k rekreaci. Průměrná výše poplatku v ORP činí 525,50 Kč na poplatníka.

V ORP působí dvě svozové společnosti: Severočeské komunální služby s.r.o. , Jablonec nad Nisou a .A.S.A. Liberec s.r.o. Jedna obec si zajišťuje OH sama, ostatní obce řeší svoz odpadů se svozovou společností individuálně, v oblasti OH nedochází k žádné meziobecní spolupráci. Svazové firmy v obci zajišťují na základě smlouvy zpravidla kompletní službu v OH.

Jedním z hlavních problémů v obcích jsou vysoké náklady na celkový provoz a zajištění systému OH. Příjmy z místního poplatku a případné další příjmy nepokryjí náklady vynaložené na OH a obce musí dotovat náklady z obecních rozpočtů. Průměrná částka za svoz SKO činí 4 513 Kč/t. Pouze ve dvou obcích (20 %) příjmy z OH pokryjí vynaložené náklady. Částka, kterou ostatní obce doplácí z rozpočtu na jednoho poplatníka, činí v průměru 270 Kč na poplatníka. Vysoké náklady jsou spojené i s náklady na odstranění černých skládek a nepořádků, jejichž úklid a likvidaci v rámci zachování čistoty a pořádku zajišťují obce vlastními silami a z vlastních prostředků. Také celoroční provoz SD je nákladný. V obcích se nedaří dostatečně zapojit do systému podnikatele a ubytovatele, kteří často zneužívají zavedeného systému k odstraňování vlastních odpadů. Dalším problémem jsou černé skládky biologického odpadu, který zpravidla občany není vnímán jako odpad a je navážen na bezprizorní pozemky. Práci v OH zatěžuje také složitá a nepřehledná legislativa a složitá pravidla pro využití dotací a fondů.

Všechny obce ORP mají uzavřenou smlouvu s kolektivním systémem EKO-KOM, a.s., případně s dalšími kolektivními systémy (Asekol, Elektrowin, Ecobat, Ekolamp), které zajišťují zpětný odběr velkých i malých elektrozařízení, baterií nebo zářivek. Příspěvky a bonusy kolektivních systémů, které obdrží obce na základě vytríděného množství, nepokryjí náklady na tříděný sběr.

V ORP se nachází 2 sběrné dvory (20 % obcí) s celoročním provozem, většina ostatních obcí vlastní SM nebo manipulační plochu. Výkupny odpadů nejsou ve všech obcích ORP, nicméně dle dostupných informací je jejich počet dostačující. Rozmístění SD, SM i výkupu je v dojezdové vzdálenosti a je občany i podnikateli respektováno.

V ORP dochází k minimálnímu nakládání s odpady, v ORP se nenachází třídící linka ani koncové zařízení pro separovaný odpad, žádné zařízení pro nakládání s BRO, spalovna, zařízení pro energetické využití odpadů ani skládka nebo další zařízení pro nakládání s odpady. Koncovými zařízeními převážně většiny odpadu vyprodukovaného v ORP, je zařízení k energetickému využití odpadů Termizo a.s. v Liberci, minimální množství odpadů končí na skládce odpadů v Košťálově. Umístění ZEVO v blízkosti ORP a jeho dobrá dostupnost je vnímána pozitivně.

Celková produkce odpadů (OO i NO) v ORP v roce 2012 představovala necelých 0,06 % celkové produkce odpadů ČR. Produkce všech odpadů od obcí tvoří 39,11 % z celkové produkce odpadů vyprodukovaných v celém území ORP všemi původci odpadů. Produkce NO od obcí tvoří 43,68 % z produkce NO vyprodukovaných všemi původci v ORP. Z těchto hodnot je patrné, že téměř 61 % z celkové produkce odpadů bylo vyprodukováno právníckými osobami a podnikatelskými subjekty, které působí na území ORP. Největší množství nebezpečných odpadů pochází z produkce těchto subjektů. Z hlediska měrné produkce všech odpadů se ORP pohybuje pod průměrnou hodnotou za kraj. V porovnání s průměrnými hodnotami za celou ČR vykazuje území ORP o 3,59 kg vyšší hodnoty měrné produkce NO a o 168,83 kg nižší hodnoty měrné produkce všech odpadů, které byly vyprodukovány obcemi. 33 % odpadů tvoří komunální odpad. Jako pozitivní lze hodnotit trend v separaci odpadů, celková produkce všech separovaných odpadů ve sledovaných letech vzrostla.

Produkce BRKO od obcí tvoří 0 % celkové produkce BRKO v území ORP vyprodukovaných všemi původci, to znamená, že 100 % z celkové produkce BRKO bylo vyprodukováno právníckými osobami a podnikatelskými subjekty, které působí na území ORP a nejsou zapojeni do systému sběru a nakládání s KO obce. V obcích ORP nebyl do roku 2012 zaveden žádný systém třídění BRKO.

V rámci předcházení vzniku odpadů obce v ORP preferují a aktivně podporují systém kompostování. Kompostováním přímo v místě vzniku dochází ke snižování podílu a množství BRKO i ke snížení nákladů na OH. V roce 2013 Mikroregion Tanvaldsko obdržel dotaci v rámci projektu „Vybudování systému odděleného sběru bioodpadů Tanvaldska“ na nákup 355 ks plastových kompostérů, které byly vydány domácnostem v 7 obcích mikroregionu. Cílem do budoucna je navázat na úspěšný projekt a rozšířit stávající domácího kompostování.

Náklady na OH tvoří náklady na svoz SKO, náklady na OO a svoz NSKO, svoz odpadkových košů, na svoz tříděného odpadu, náklady na nákup pytlů. Skutečné náklady na OH jsou zpravidla vyšší, vedle fakturačních nákladů vznikají obcím další náklady za služby, které zajišťují vlastními silami prostřednictvím údržby nebo technických služeb a z vlastních prostředků. Jedná se hlavně o úklidy černých skládek a svoz pytlů se separovaným odpadem.

Příjmy za OH tvoří příjem z místního poplatku, z prodeje pytlů, případně příjmy od zapojených podnikatelských subjektů a příjmy z kolektivních systémů (EKO-KOM, Asekol, Elektrowin).

Pouze ve dvou obcích (20 %) příjmy z OH pokryjí vynaložené náklady. Částka, kterou ostatní obce doplácí z rozpočtů, je dle informací jednotlivých obcí od 0 Kč do 796 Kč, průměrně 270 Kč na poplatníka. Nadprůměrně vynaložené náklady mají ve 40 % a podprůměrné také ve 40 % obcí. Obec Jiřetín pod Bukovou, která zrušila smlouvu se svozovou firmou a od roku 2012 si zajišťuje svoz odpadů sama, vykazuje mírný zisk, také ve Zlaté Olešnici příjmy OH pokryjí náklady.

Největší očekávání skupin zainteresovaných v OH spočívá v dalším zkvalitňování a rozšiřování odpadových služeb, ve zvýšení množství separovaného odpadu, ve snížení množství zbytkového odpadu a nastolení pořádku v obci. Rizika spojená s těmito očekáváním jsou spojena hlavně s financováním a cenami, ať se jedná o výši poplatků, výši běžných výdajů, investic nebo mimořádných nákladů. Obavy, že nedostatek finančních prostředků ovlivní další chod a fungování systému OH, se projevují ve většině obcí ORP. Zlepšení systému OH závisí z velké části na ochotě zabývat se problémy, diskutovat o nich, analyzovat je, spolupracovat při hledání nových opatření a využívat meziobecní spolupráci v rámci mikroregionu nebo mezi jednotlivými obcemi.

5.2. Návrhová část pro oblast odpadového hospodářství

5.2.1. Struktura návrhové části

Návrhová část je součástí Souhrnného dokumentu, který byl zpracován v rámci projektu "Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci správních obvodů obcí s rozšířenou působností". Byla zpracována realizačním týmem ve spolupráci se zástupci obcí SO ORP s podporou motivujících starostů.

V předchozích krocích byla zpracována analytická část pro téma „Odpadové hospodářství“, na jejímž základě byly připraveny Nástiny opatření. Návrhová část staví na všech dosud realizovaných aktivitách. Cílem návrhové části je reagovat na konkrétní potřeby území zjištěné analýzami a zároveň sloužit jako nástroj pro zefektivnění procesů v území. Pro rozvoj meziobecní spolupráce je nutné nastavit společnou vizi, dále rozpracovanou do úrovně cílů v nedefinovaných problémových oblastech v oblasti odpadového hospodářství.

Provedená analýza je stěžejním, nikoli však jediným vstupem pro definování návrhové části. Formulace vize byla navržena realizačním týmem jako podklad pro další diskusi zástupců dotčených obcí. Metodou brainstormingu a následnou diskusí o jednotlivých variantách byla zformulována vize meziobecní spolupráce ve správním obvodu ORP. Vize je formulována jako žádoucí budoucí stav meziobecní spolupráce. Je souhrnná pro spolupráci obcí v ORP pro všechna řešená témata, nikoli pouze pro téma odpadového hospodářství.

Návrhová část Souhrnného dokumentu je strukturována standardně dle principů strategického řízení.

Grafické znázornění vztahů mezi vizí, problémovými oblastmi, cíli a indikátory je zobrazeno v následující tabulce.

Tab. č. 170

Vize meziobecní spolupráce				
TANVALDSKO - HOSPODÁŘSKY STABILNÍ REGION S KVALITNÍ NABÍDKOU CESTOVNÍHO RUCHU, BEZPEČNÝM SOCIÁLNÍM PROSTŘEDÍM, DOSTUPNÝM KVALITNÍM ŠKOLSTVÍM VČETNĚ ZACHOVÁNÍ STŘEDNÍCH ŠKOL, S KVALITNÍ ZDRAVOTNÍ PÉČÍ, ROZVINUTOU A <u>FUNKČNÍ INFRASTRUKTUROU</u> , DOPRAVNÍ OBSLUŽNOSTÍ A UDRŽITELNÝM VYUŽÍVÁNÍM PŘÍRODNÍCH ZDROJŮ A KULTURNÍHO DĚDICTVÍ.				
Odpadové hospodářství	1. Podpora domácího kompostování	2. Rozšíření systému nakládání s biologicky rozložitelnými a tříděnými odpady	3. Podpora změn legislativy OH	4. Prevence a osvěta v nakládání s odpady
	Cíl 1.1. Rozšíření systému separace bioodpadů v MT (rozšíření stávajícího systému vytvořeného na základě projektu a dotace z OPŽP)	Cíl 2.1. Pořízení společné techniky k nakládání s BRO	Cíl 3.1. Společná jednání vyjednávacího týmu s poslanci a senátory, podnikání kroků ke zjednodušení legislativy OH a zjednodušení administrativy	Cíl 4.1. Projekty na osvětu pro občany – osvěta zábavnou formou
	Indikátor 1.1. Počet domácích kompostérů na oddělený sběr bioodpadů	Indikátor 2.1. Počet technických prostředků (nakladač, kompostovací vůz ...)	Indikátor 3.1. Počet jednání s poslanci a senátory směřující ke zjednodušení	Indikátor 4.1. Počet jednotlivých informačních materiálů v rámci

	z domácností	k nakládání s BRO	legislativy OH a administrativy	společné informativní kampaně
		Cíl 2.2. Pořízení techniky na svoz tříděného odpadu a vybudování třídící linky		Cíl 4.2. Projekty na osvětu pro občany – osvěta zábavnou formou
		Indikátor 2.2. Počet technických prostředků ke svozu a třídění odpadu		Indikátor 4.2. Počet společných kulturních akcí v rámci osvěty

Návrhová část byla zpracována ve druhém pololetí roku 2014.

5.2.2. Vize a problémové oblasti (okruhy)

Základní „střechou“ návrhové části je vize. Jejím formulováním je deklarováno, že území ORP bude usilovat o její naplnění. Následně se vize rozpadá do problémových okruhů, které budou naplňovány prostřednictvím sady několika málo cílů.

Jednotná vize poskytuje celkový rámec všem subjektům zapojeným do činnosti vymezeného území. Měla by udržet společné směřování všech zapojených subjektů od nejvyšších úrovní hierarchie až po nejnižší úroveň. Umožní lépe přenášet pravomoci na výkonné pracovníky a zároveň zajistit jednotnou filosofii, pro kterou jsou dílčí činnosti vykonávány. Bez vize by chyběl jasně vyjádřený směr, kterým se chceme vydat. Vize je formulována jako budoucí stav, kterého chceme realizací strategického řízení dosáhnout. Jedná se o společnou představu, jak by měly obce v území v budoucnu spolupracovat. Respektuje přání a potřeby místních občanů.

V podmínkách projektu je vize souhrnná pro spolupráci obcí v ORP pro všechna řešená témata, nikoli pouze pro téma odpadového hospodářství. Vzhledem k zaměření projektu směřuje ke všem povinným tématům a ke zvolenému volitelnému tématu. Staví na silných stránkách identifikovaných ve SWOT analýze.

Vize

TANVALDSKO - HOSPODÁŘSKY STABILNÍ REGION S KVALITNÍ NABÍDKOU CESTOVNÍHO RUCHU, BEZPEČNÝM SOCIÁLNÍM PROSTŘEDÍM, DOSTUPNÝM KVALITNÍM ŠKOLSTVÍM VČETNĚ ZACHOVÁNÍ STŘEDNÍCH ŠKOL, S KVALITNÍ ZDRAVOTNÍ PÉČÍ, ROZVINUTOU A FUNKČNÍ INFRASTRUKTUROU, DOPRAVNÍ OBSLUŽNOSTÍ A UDRŽITELNÝM VYUŽÍVÁNÍM PŘÍRODNÍCH ZDROJŮ A KULTURNÍHO DĚDICTVÍ.

Na základě analytické části (zejména SWOT analýzy), a následně zpracovaných Nástinů opatření a s ohledem na definovanou vizi, byly realizačním týmem navrženy problémové okruhy, které byly podrobeny ověření ve fokusních skupinách. Fokusní skupiny byly složeny ze zástupců obcí z území ORP. Jejich odborné názory byly klíčové pro upřesnění výstupů, které vzešly z analýzy dat, a obohatily tak pohled na téma odpadového hospodářství.

Stěžejním bodem návrhové části je definování cílů ve vymezených problémových tématech. Cíle byly podrobně popsány a byla navržena opatření k realizaci cílů. Pro sledování úrovně naplňování

definovaných cílů byla nastavena sada indikátorů umožňující periodicky monitorovat pokrok při plnění cílů a případně přijímat opatření ke zlepšení žádoucího výsledku.

První verze struktury problémových okruhů byla vytvořena realizačním týmem na základě provedených analytických kroků a zpracovaných Nástinů opatření. Návrh problémových okruhů byl ověřen ve fokusních skupinách. Následně byly vytvořeny popisy cílů. Byli určeni garanti (správci) jednotlivých cílů, kteří zpracovali návrhy popisů, které byly podrobeny vnitřnímu připomínkovému řízení. Realizační tým jednotlivé cíle vzájemně porovnal, sjednotil jejich strukturu a úroveň detailnosti. Byl kladen důraz na vzájemnou provázanost cílů a jejich doplňkovost. Součástí tohoto procesu bylo také nastavení indikátorů, jimiž bude plnění cílů sledováno a hodnoceno.

Problémové okruhy

Na základě provedených analýz, z Nástinu variantních návrhů a po jednání členů fokusní skupiny byla sestavena tato sada problémových okruhů v oblasti odpadového hospodářství.

- 1) Podpora domácího kompostování
- 2) Rozšíření systému nakládání s biologicky rozložitelnými a tříděnými odpady
- 3) Podpora změn legislativy OH
- 4) Prevence a osvěta v nakládání s odpady

1) Podpora domácího kompostování.

1. Věcné argumenty

Bioodpad je jediným odpadem, který lze v domácích podmínkách kvalitně a levně recyklovat = kompostovat. Odpad vůbec nevznikne, ale zužitkuje se kompostováním. Obce v současné době nezajišťují samostatné nakládání s BRKO z domácností a neřeší ani nakládání s rostlinným odpadem z údržby zahrad a zeleně. Bioodpad z domácností končí ve většině případů v nádobách se SKO, hlavně na sídlištích a v bytových domech situovaných v centru měst a obcí. U rodinných domů s vlastní zahradou se předpokládá, že bioodpad občané kompostují na vlastních pozemcích a kompost využívají jako zelené hnojení. Obce ORP v maximální míře podporují domácí kompostování, představuje ideální způsob, jak využít biomasu přímo v místě vzniku bez nákladů na další manipulaci nebo odstranění. Rozmístěním kompostérů do domácností v jednotlivých obcích dojde k rozšíření současného systému separace bioodpadů v ORP, zároveň dojde ke snížení nákladů na OH a ke zlepšení životního prostředí.

2. Příčina problému

Problém s BRO v minulosti neexistoval, zelené zbytky - bioodpad z domácností, tráva a seno byly využity při chovu domácích zvířat nebo v zemědělství, ostatní bioodpad se kompostoval. Kompost byl součástí každé zahrady nebo hospodářství. Pro občana je často jednodušší odkládat odpad z domácností, někdy i zelený odpad ze zahrady, do nádob se SKO. Na území ORP ani v blízkém okolí se nenachází zařízení pro nakládání s BRO. Obce do konce roku 2014 nebyly povinny zajistit místa pro oddělené soustředování bioodpadu, z toho důvodu nebyla problematika BRKO řešena.

Na území ORP ani v blízkém okolí se nenachází zařízení pro nakládání s BRO. V ORP se nachází zařízení Energo Zlatá Olešnice, které jako palivo pro výrobu elektrické energie využívá dřevní odpad, dále se v blízkosti ORP se nachází bioplynová stanice Bioplyn Jílové s.r.o. V současné

době však nedochází k žádné spolupráci, obce nevlastní potřebnou techniku k manipulaci s bioodpadem a vlastní doprava do zařízení je nákladná, bioplynová stanice navíc přijímá pouze zelenou hmotu ze zemědělské výroby.

3. Důsledky neřešení problému

V případě, že obce nebudou řešit nakládání s BRKO, nebudou se tímto problémem zabývat ve větší míře, hrozí zákonný postih, další zvýšení již tak vysokých nákladů na OH a je pravděpodobné, že bioodpad z domácností bude i nadále končit ve SKO nebo na černých skládkách. Černé skládky bioodpadů ohrožují životní prostředí, bioodpad na skládkách nemá dostatek vzduchu a hnití bioodpadu způsobuje toxické výluhy, do ovzduší se uvolňuje nepříjemný zápach a skleníkové plyny (metan, CO₂) a skládky jsou celkově nestabilní.

2) Rozšíření systému nakládání s biologicky rozložitelnými a tříděnými odpady

1. Věcné argumenty

Dle vyhlášky č. 321/2014 Sb., o rozsahu a způsobu zajištění odděleného soustředování složek komunálních odpadů, je obec je povinna od 1. 1. 2015 zajistit místa pro oddělené soustředování minimálně pro biologické odpady rostlinného původu, a to minimálně v období od 1. dubna do 31. října kalendářního roku. Dále je obec povinna zajistit celoročně místa pro oddělené soustředování odpadů papíru, plastů, skla, nově i kovů.

Obce mají zavedený oddělený sběr papíru, plastů, skla, nápojových kartonů a ve většině obcí i sběr kovů, jejich svoz zajišťují v současné době dvě svozové společnosti. Vybudováním společné jednoduché linky, vlastním svozem, tříděním přímo v místě vzniku a vlastním odbytem vytríděných komodit, se zefektivní stávající systém třídění a dojde ke snížení nákladů.

V obcích není nastaven téměř žádný systém na využití rostlinných zbytků z údržby zahrad a veřejné zeleně a většina bioodpadů končí na nevhledných hromadách a zavážkách. Obce ORP preferují pořízení společné kompostovací techniky a technologie, díky které dojde k maximálnímu využití zelené hmoty přímo v místě vzniku s minimálními náklady. Nakládka zelené hmoty, její zpracování v kompostovacím voze a kompostování do vaků proběhne postupně v jednotlivých obcích v předem stanovených termínech, které zajistí vždy dostatečné množství zelené hmoty určené ke kompostování. Zelený kompost bude následně využit v obcích k rekultivaci pozemků a veřejných ploch.

2. Příčina problému

Všechny obce ORP mají schválenou OZV o systému, která stanovuje a určuje podrobný systém OH v obci, zahrnuje nakládání se základními druhy odpadů: SKO, OO, NSKO, tříděným odpadem (PET, papír, sklo, ostatní plasty z domácností a nápojové kartony), v obcích je dořešen i zpětný odběr elektrozařízení či textilu. Ve většině obcí je zavedeno i třídění kovů. Naopak v obcích není nastaven téměř žádný systém nakládání s BRO a BRKO, obce do konce roku 2014 nebyly povinny zajistit místa pro jejich oddělené soustředování, z toho důvodu nebyla problematika BRO řešena.

3. Důsledky neřešení problému

V případě, že by obce nazajistily místa pro oddělené soustředování BRO a kovů, hrozí jim postih za nesplnění zákonných povinností. Navíc stále hrozí vznik černých skládek bioodpadů, které hyzdí krajinu, zapáchají, jsou hygienicky závadné a ohrožují životní prostředí.

3) Podpora změn legislativy OH

1. Věcné argumenty

Práci v OH zatěžuje také složitá a nepřehledná legislativa. Obzvláště v oblasti nepovolených, tzv. černých skládek, nemají obce dostatek zákonných prostředků, jak zjistit viníka, prokázat úmyslné založení skládky, sankcionovat ho a přinutit k nápravě.

Na nedostatky v legislativě je potřeba upozorňovat, je potřeba společnými silami efektivně jednat s poslanci a senátory, diskutovat o problémech a podávat podněty ke změnám a zjednodušení legislativy.

2. Příčina problému

Současná legislativa pojem černá skládka v podstatě nezná a neřeší. Evidence černých skládek neexistuje, zjistit viníka černé skládky je zpravidla neřešitelným problémem. Obce často ani viníka nehledají a likvidaci zajišťují co nejdříve vlastními silami i prostředky. Menší obce nemají pro tuto agendu dostatek času ani pracovníků, veškerý chod úřadu zajišťuje mnohde minimální počet zaměstnanců.

3. Důsledky neřešení problému

Nebezpečnost černých skládek pro životní prostředí je odvislá především od charakteru odpadu, který je na skládce uložen, ale i od vzdálenosti vodních toků či hladiny podzemní vody. Dochází k ohrožení a utlačení rostlin a živočichů, snížení biodiverzity, kontaminaci půd a vodních zdrojů, potlačení obnovy vegetačního krytu, rozmnožení hlodavců, kteří mohou přenášet různá infekční onemocnění, ale i celkovému snížení estetické hodnoty krajiny. V případě, že se problémem černých skládek obce nebudou zabývat, nezjistí původce či viníka nebo nezajistí včas jejich úklid a odstranění, hrozí, že se počet černých skládek bude zvyšovat, porostou náklady vynaložené na jejich odstranění a zvýší se hrozba pro životní prostředí.

4) Prevence a osvěta v nakládání s odpady

1. Věcné argumenty

Nedílnou součástí OH je prevence, osvěta a informovanost veřejnosti. Podrobné seznámení s danou problematikou, vysvětlení základních pojmů, specifikace problémů i možností dalšího využití odpadů jsou základním předpokladem pro správně fungující odpadový systém. Průběžně je potřeba prohlubovat znalosti týkající se OH a odpadového systému, seznamovat veřejnost s novými poznatky a možnostmi využívání odpadů a připomínat zavedený systém. S prevencí a osvětou je třeba začínat u dětí v mateřských a základních školách, jejich prostřednictvím budou vychovávat i dospělí v domácnostech a blízkém okolí. Informace je možné zveřejňovat v tištěných médiích celostátního či regionálního významu, v místním tisku či prostřednictvím letáků nebo na společenských a kulturních akcích. Konkrétní informace je možné zveřejňovat na internetových stránkách obcí.

Prohlubování znalostí podporuje také aktivní zapojení veřejnosti do problému, různé soutěže a názorné příklady, které zvyšují povědomí o dané problematice. Je potřeba zaměřit se na

informování občanů, kteří se k informacím zveřejňovaným běžně dostupným prostředky nedostanou, nebo je daná problematika vůbec nezajímá. Do budoucna je důležité věnovat problematice odpadů při práci s veřejností větší prostor, aby se pro ni ekologické chování a ochrana životního prostředí staly samozřejmostí každodenního života.

2. Příčina problému

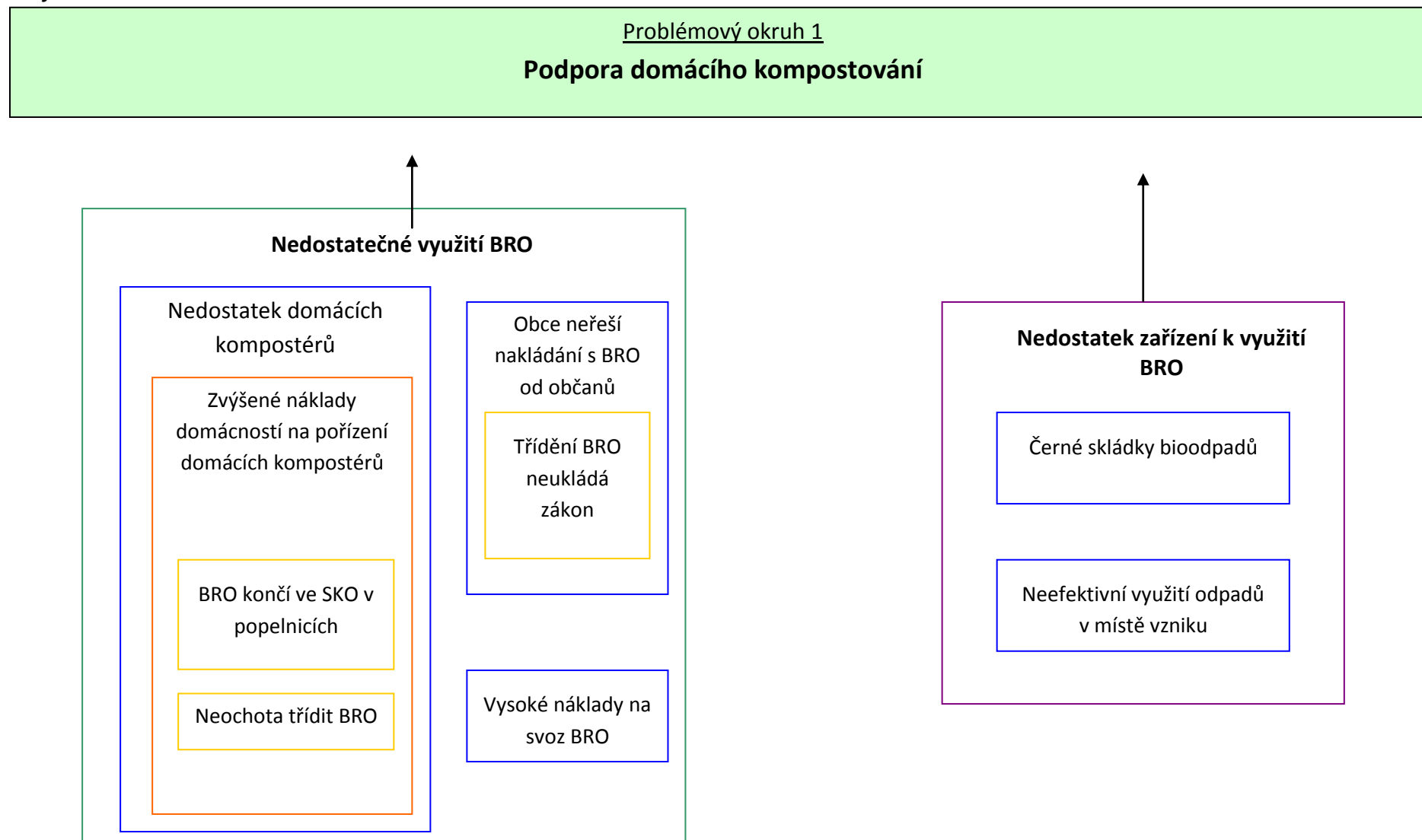
Nedostatečné či nepřesné informace o odpadech, neznalost systému nakládání s jednotlivými druhy odpadů a neinformovanost o možnosti zpětného odběru použitých výrobků a obalů vedou k porušování pravidel. Vedou ke vzniku dalších černých skládek a následně k dalšímu navyšování nákladů na OH.

3. Důsledky neřešení problému

V případě, že veřejnost nebude dostatečně informována o systému OH, nebude odpadový systém využíván v plné možné míře, nedojde k maximálnímu oddělení využitelných složek a poroste množství odpadu, který bez užitku skončí ve SKO nebo na černých skládkách. Ještě více vzroste finanční zatížení obcí.

Grafické znázornění problémových okruhů

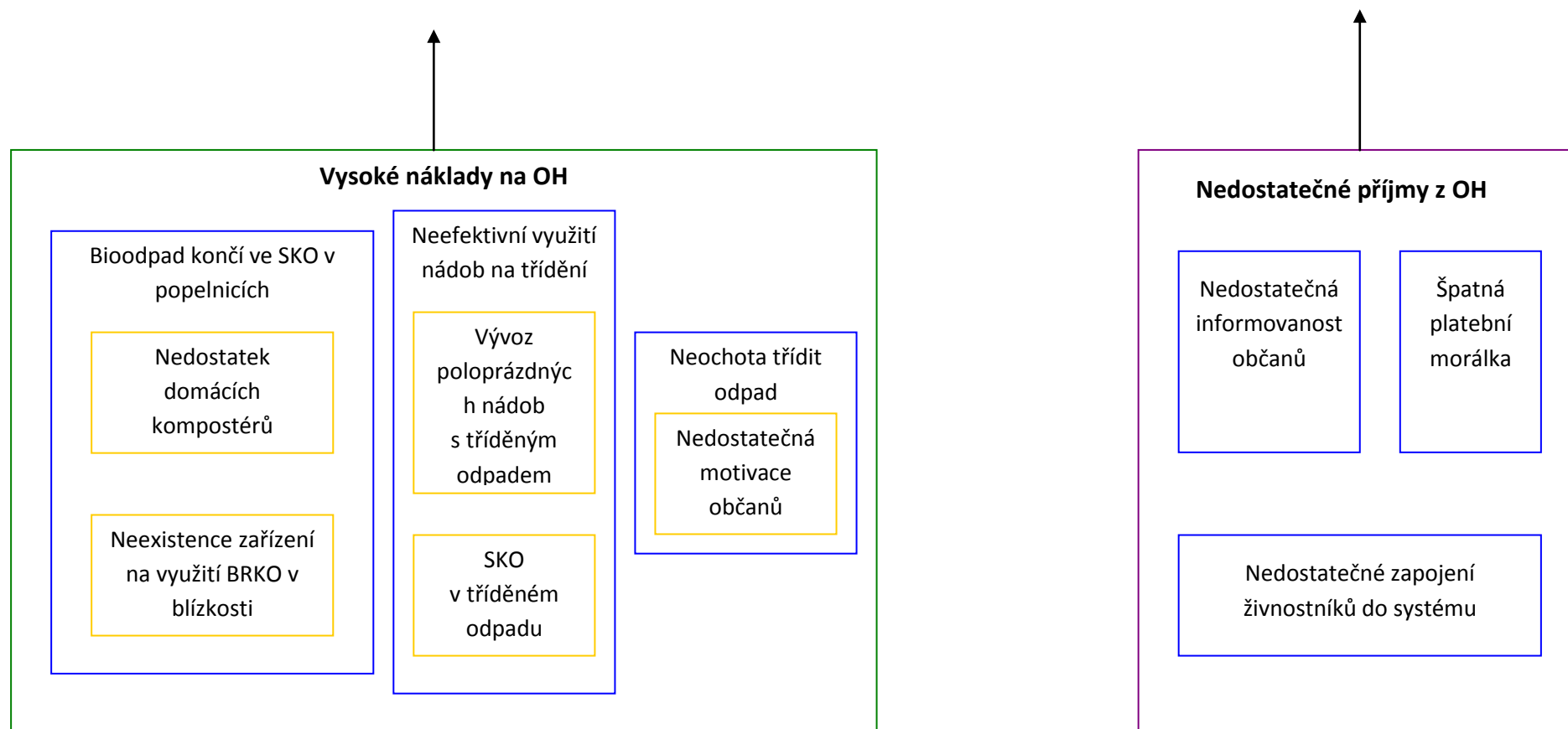
Graf č. 34

Graf č. 35

Problémový okruh 2

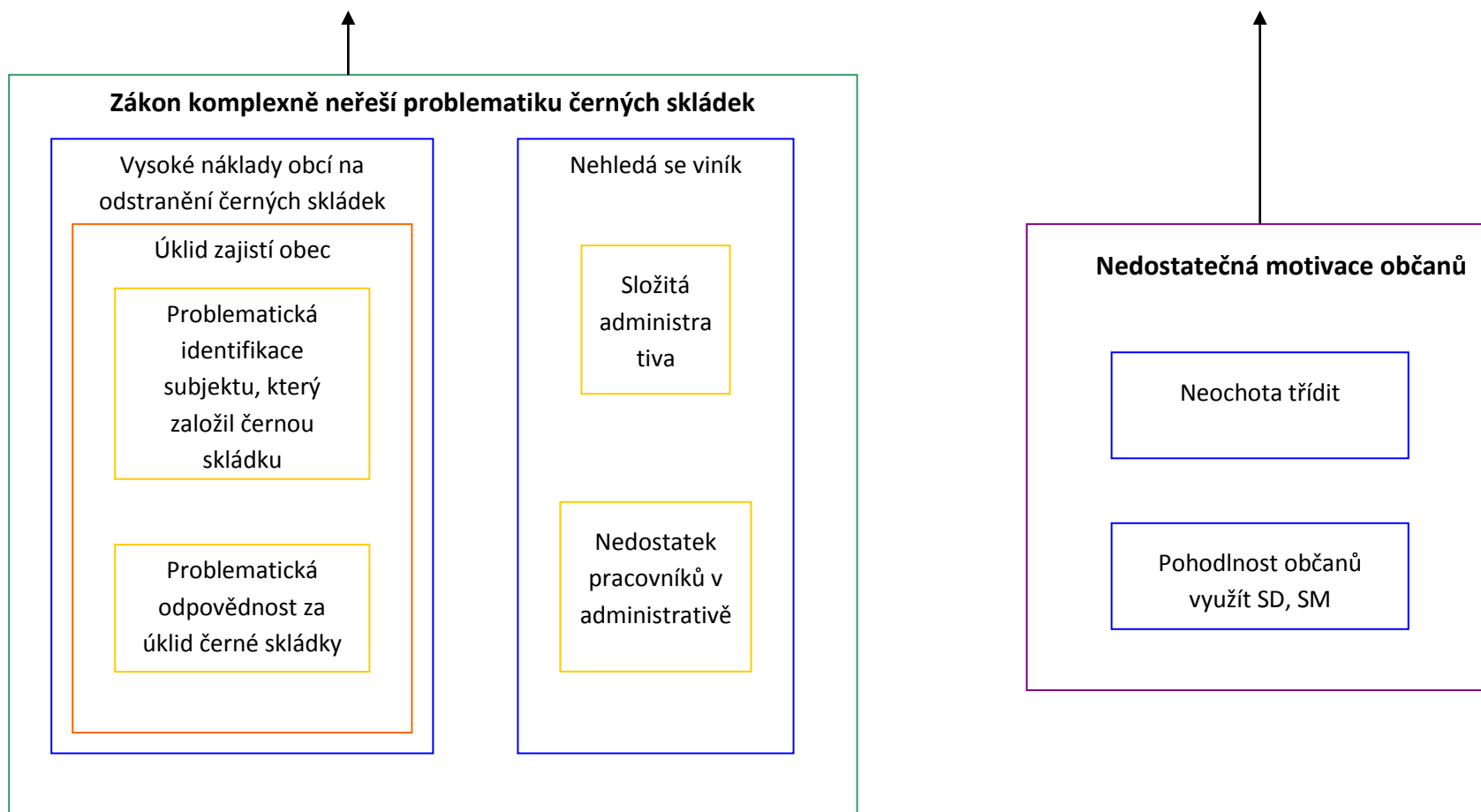
Rozšíření systému nakládání s biologicky rozložitelnými a tříděnými odpady

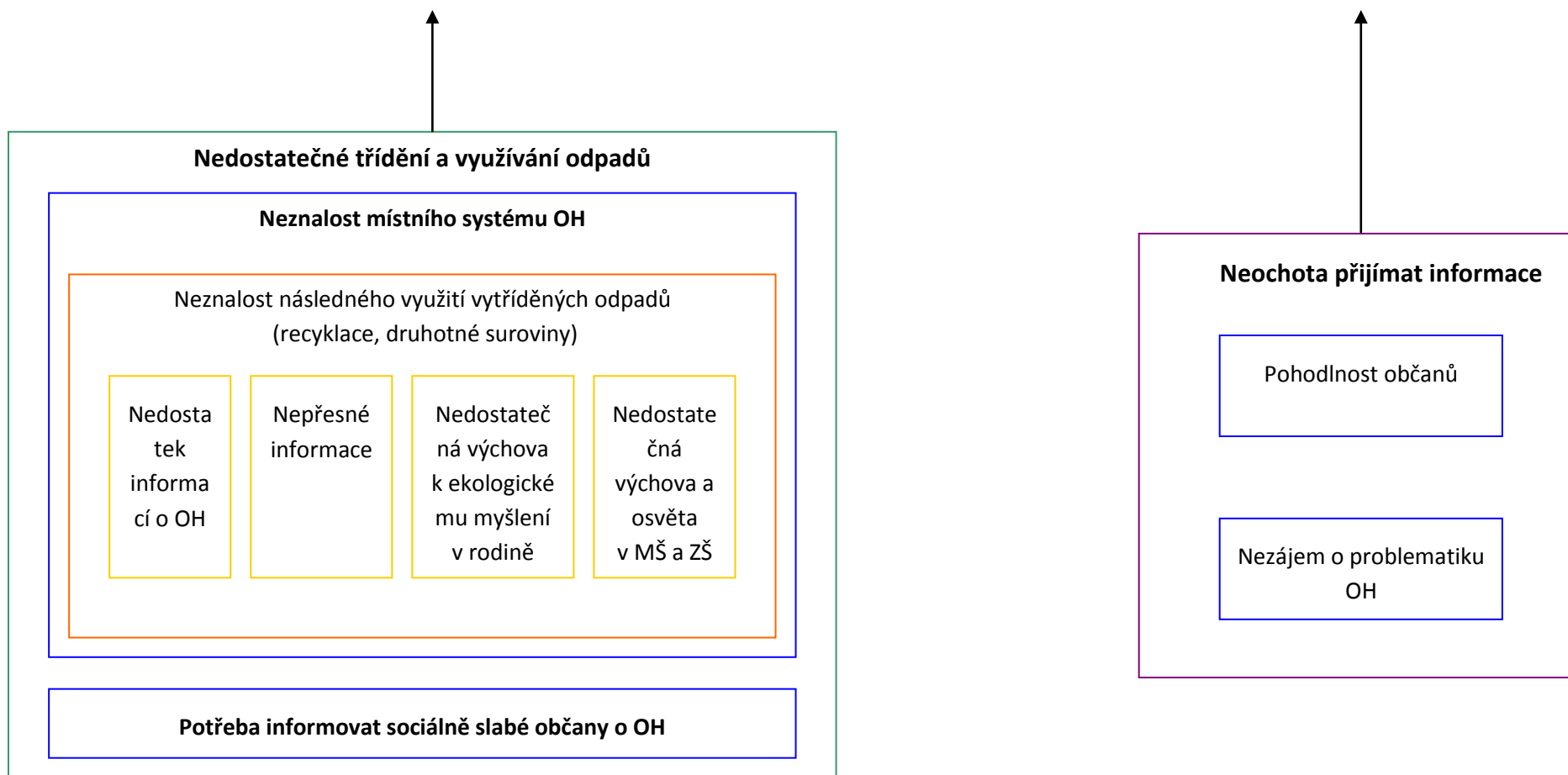
Graf č. 36

Problémový okruh 3
Podpora změn legislativy OH

Graf č. 37

Problémový okruh 4
Prevence a osvěta v nakládání s odpady

5.2.3. Popis cílů v jednotlivých oblastech

Tab. č. 171

Problémový okruh 1	PODPORA DOMÁCÍHO KOMPOSTOVÁNÍ
Cíl 1.1.	Rozšíření systému separace bioodpadů v MT (rozšíření stávajícího systému vytvořeného na základě projektu a dotace z OPŽP)
Popis cíle	Bioodpad je jediný odpad, který je možné využít přímo v místě vzniku bez nákladů na jeho další manipulaci. Meziobecní spolupráce umožní připravit společný projekt členských obcí Mikroregionu Tanvaldsko k podání společné žádosti o dotaci na nákup domácích kompostérů i v malých obcích, které na dotaci samostatně nedosáhnou. Rozmístěním kompostérů do domácností v jednotlivých obcích dojde k rozšíření současného systému separace bioodpadů v ORP, ke snížení nákladů na OH a zlepšení životního prostředí. Cílem je navázat na úspěšný projekt z roku 2013 Vytvoření systému separace bioodpadů v Mikroregionu Tanvaldsko.
Hlavní opatření	Legislativní opatření: <ul style="list-style-type: none"> Zjištění možností dotačních prostředků z EU i rozpočtu ČR k podpoře žádosti a realizaci projektu na rozšíření stávajícího systému separace bioodpadů v MT Ekonomická opatření: <ul style="list-style-type: none"> Analýza současné situace, zjištění potřebnosti (počet a obsah kompostérů) Finanční analýza proveditelnosti návazného společného projektu Věcná opatření: <ul style="list-style-type: none"> Zpracování projektu Mikroregionem Tanvaldsko pro celé území a podání žádosti o spolufinancování z dotačních programů ČR i EU V případě úspěšnosti žádosti a přiznání dotace vlastní realizace projektu
Název indikátorů k hodnocení cíle	Počet domácích kompostérů na oddělený sběr bioodpadů z domácností
Správce cíle	Správce cíle v oblasti odpadového hospodářství „Podpora domácího kompostování“: Starosta obce Jiřetín pod Bukovou – Ing. Josef Kucin, místostarosta obce Kořenov – Stanislav Pelc.

Tab. č. 172

Problémový okruh 2	ROZŠÍŘENÍ SYSTÉMU NAKLÁDÁNÍ S BIOLOGICKY ROZLOŽITELNÝMI A TŘÍDĚNÝMI ODAPDY
Cíl 2.1.	Pořízení společné techniky k nakládání s BRO
Popis cíle	Žádná z obcí ORP nemá vyřešeno nakládání s bioodpady. Zelená hmota z údržby zahrad a veřejné zeleně končí nevyužitá na různých zavážkách. Cílem je pořízení společné techniky k nakládání s BRO, nákup nakladače, stěpkovače, kompostovacího vozu a kompostování zelené do vaků přímo v místě vzniku s následným využitím kompostu k rekultivaci pozemků. Využitím bioodpadů přímo v místě vzniku dojde ke snížení celkového množství odpadů, ke snížení nákladů na OH, k řízenému využití zelené hmoty a kompostu a v neposlední řadě ke zvýšení čistoty.

Hlavní opatření	<p>Legislativní opatření:</p> <ul style="list-style-type: none"> Zjištění možností dotačních prostředků z EU i rozpočtu ČR k podpoře žádostí a realizaci projektů na zkvalitnění nakládání s biologicky rozložitelnými odpady <p>Ekonomická opatření:</p> <ul style="list-style-type: none"> Finanční analýza proveditelnosti společného projektu, zjištění potřebnosti v území <p>Věcná opatření:</p> <ul style="list-style-type: none"> Zpracování projektu Mikroregionem Tanvaldsko pro celé území a podání žádosti o spolufinancování z dotačních programů ČR i EU V případě úspěšnosti žádosti a přiznání dotace vlastní realizace projektu
Název indikátorů k hodnocení cíle	Počet technických prostředků (nakladač, kompostovací vůz ...) k nakládání s BRO
Správce cíle	Správce cíle v oblasti odpadového hospodářství „Rozšíření systému nakládání s biologicky rozložitelnými a tříděnými odpady“: Starosta obce Jiřetín pod Bukovou – Ing. Josef Kucin, místostarosta obce Kořenov – Stanislav Pelc.

Tab. č. 173

Problémový okruh 2	ROZŠÍŘENÍ SYSTÉMU NAKLÁDÁNÍ S BIOLOGICKY ROZLOŽITELNÝMI A TŘÍDĚNÝMI ODAPDY
Cíl 2.2.	Pořízení techniky na svoz tříděného odpadu a vybudování třídící linky
Popis cíle	Svoz tříděného odpadu, v současné době zajišťovaný dvěma svozovými firmami, zatěžuje OH obcí vysokými náklady (pronájem nádob a jednotlivé výsypy nádob). Cílem je společné řešení, spočívající ve vybudování jednoduché třídící linky například v nevyužitých objektech obcí, ve svozu separovaného odpadu vlastní svozovou technikou, ve vytřídění odpadu v místě vzniku a následném prodeji komodity. Tato řešení mohou poskytnout nová pracovní místa, podstatně zlevnit systém separace a rozšířit možnosti v odbytu vytříděných komodit.
Hlavní opatření	<p>Legislativní opatření:</p> <ul style="list-style-type: none"> Zjištění možností dotačních prostředků z EU i rozpočtu ČR k podpoře žádostí a realizaci projektů na zkvalitnění nakládání s odpady <p>Ekonomická opatření:</p> <ul style="list-style-type: none"> Finanční analýza proveditelnosti společného projektu, zjištění potřebnosti v území Inspirace v této oblasti pro malé obce v obci Jiřetín pod Bukovou, pro města ve Velkých Hamrech <p>Věcná opatření:</p> <ul style="list-style-type: none"> Zpracování projektu Mikroregionem Tanvaldsko pro celé území a podání žádosti o spolufinancování z dotačních programů ČR i EU V případě úspěšnosti žádosti a přiznání dotace vlastní realizace projektu
Název indikátorů k hodnocení cíle	Počet technických prostředků ke svozu a třídění odpadu
Správce cíle	Správce cíle v oblasti odpadového hospodářství „Rozšíření systému nakládání s biologicky rozložitelnými a tříděnými odpady“: Starosta obce Jiřetín pod Bukovou – Ing. Josef Kucin, místostarosta obce

Tab. č. 174

Problémový okruh 3	PODPORA ZMĚN LEGISLATIVY OH
Cíl 3.1.	Společná jednání vyjednávacího týmu s poslanci a senátory, podnikání kroků ke zjednodušení legislativy OH a zjednodušení administrativy
Popis cíle	<p>Největším problémem obcí v ORP jsou černé skládky, hledání a postihování původců těchto nepovolených skládek a vysoké náklady na jejich odstranění. Zákon č. 185 Sb., o odpadech, ve znění pozdějších předpisů, problematiku černých skládek neřeší, obce nemají dostatek možností ke zjištění a postihu jejich původců, ani k ovlivnění stávající legislativy. Meziobecní spoluprací, vytvořením vyjednávacího týmu a spojením sil obcí ORP Tanvald a Mikroregionu Tanvaldsko je možné efektivněji jednat s poslanci a senátory a i prostřednictvím SMO upozornit na současné nedostatky v legislativě. Cílem jsou společná jednání vyjednávacího týmu s poslanci a senátory a upozornění na nedostatky v legislativě, podněty ke změně současné legislativy a zjednodušení administrativy v postihu původců černých skládek.</p> <p>V průběhu jednání fokusní skupiny složené ze zástupců obcí ORP Tanvald vyplynulo, že současná legislativa sice umožňuje postih původců černých skládek, administrativní spojení se zahájením správního řízení však brání efektivnímu postupu a rychlé přítrži černého skládkování.</p>
Hlavní opatření	<p>Legislativní opatření:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Monitoring současné situace v legislativě, důsledné dodržování postupů vůči původcům černých skládek <p>Věcná opatření:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Podnikání kroků ke změně administrativy k postihu původců černých skládek - jednání s poslanci, senátory, tlak prostřednictvím SMO ČR
Název indikátorů k hodnocení cíle	Počet jednání s poslanci a senátory směřující ke zjednodušení legislativy OH a administrativy
Správce cíle	Správce cíle v oblasti odpadového hospodářství „Podpora změn legislativy v OH“: Starosta obce Jiřetín pod Bukovou – Ing. Josef Kucin, místostarosta obce Kořenov – Stanislav Pelc

Tab. č. 175

Problémový okruh 4	PREVENCE A OSVĚTA V NAKLÁDÁNÍ S ODPADY
Cíl 4.1.	Projekty na osvětu pro občany – osvěta zábavnou formou
Popis cíle	<p>Osvěta se stala nedílnou součástí OH, zorientování se v systému OH je základním předpokladem k jeho správnému fungování. Neefektivnější je začít s výchovou už v mateřských a základních školách, je potřeba oslovit i co nejširší veřejnost a informovat ji o všech možnostech využití odpadů.</p> <p>Cílem je zajistit informování veřejnosti prostřednictvím jednotných přehledných materiálů v rámci ORP Tanvald nebo formou odpadových zpravodajů a efektivní prezentace systému OH zábavnou nenásilnou formou. Správné pochopení</p>

	<p>systému hospodaření s odpady povede k efektivnějšímu využití systému a k úsporám celkových nákladů.</p> <p>V průběhu jednání fokusní skupiny složené ze zástupců obcí ORP Tanvald vyplynulo, že je potřeba zajistit jednotnou osvětu v nakládání s odpady v rámci ORP populárně naučnou formou. Je potřeba začít u dětí, u nichž je ale díky dobré práci MŠ v ORP Tanvald většinou osvěta zvládnutá, a pokračovat přes jejich rodiče v rámci zábavných materiálů populárně naučnou nenásilnou formou.</p>
Hlavní opatření	<p>Ekonomická opatření:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Monitoring potřebnosti populárně naučných aktivit • Zpracování jednoduchých záměrů a rozpočtů těchto aktivit <p>Věcná opatření:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Příprava a distribuce populárně naučných materiálů – články v obecních zpravodajích, letáčky • Vydání odpadového zpravodaje pro Mikroregion Tanvaldsko • Pořádání zábavných regionálních akcí, v rámci kterých je uskutečněna osvěta pro nakládání s odpady, třídění odpadů, separace bioodpadů atd.
Název indikátorů k hodnocení cíle	Počet jednotlivých informačních materiálů v rámci společné informativní kampaně
Správce cíle	Správce cíle v oblasti odpadového hospodářství „Prevence a osvěta v nakládání s odpady“: Starosta obce Jiřetín pod Bukovou – Ing. Josef Kucin, místostarosta obce Kořenov – Stanislav Pelc.

Tab. č. 176

Problémový okruh 4	PREVENCE A OSVĚTA V NAKLÁDÁNÍ S ODPADY
Cíl 4.2.	Projekty na osvětu pro občany - osvěta zábavnou formou
Popis cíle	<p>Osvětu je potřeba zacílit zejména na občany, kteří se v současné době o problematiku odpadů nezajímají a nerespektují základní povinnosti a pravidla OH. Z různých důvodů je problematika nezajímá nebo nemají možnost se s obecnými pravidly seznámit a osvojit si je. Často informacím nerozumí, v problematice se neorientují, tím pádem nerespektují zavedená pravidla. Cílem je jednoduchou zábavnou formou občanům na společných kulturních akcích přiblížit odpadovou problematiku a názorným příkladem je vést k separaci odpadů, správnému odpadovému chování a udržování pořádku.</p> <p>V průběhu jednání fokusní skupiny složené ze zástupců obcí ORP Tanvald vyplynulo, že osvěta by měla být pořádána v rámci kulturních akcí populárně naučnou nenásilnou zábavnou formou. Osvětu potřebují nejvíce sociálně slabé skupiny občanů.</p>
Hlavní opatření	<p>Ekonomická opatření:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Monitoring potřebnosti populárně naučných aktivit v lokalitách sociálně vyloučených a nepřízpůsobivých skupin občanů • Zpracování jednoduchých záměrů a rozpočtů těchto aktivit <p>Věcná opatření:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pořádání akcí, v rámci kterých je uskutečněna osvěta pro nakládání s odpady, třídění odpadů, separace bioodpadů atd. • Vydání odpadového zpravodaje pro Mikroregion Tanvaldsko

	<ul style="list-style-type: none"> Distribuce tiskových osvětových materiálů v lokalitách sociálně vyloučených a nepříznivých skupin občanů
Název indikátorů k hodnocení cíle	Počet společných kulturních akcí v rámci osvěty
Správce cíle	Správce cíle v oblasti odpadového hospodářství „Prevence a osvěta v nakládání s odpady“: Starosta obce Jiřetín pod Bukovou – ing. Josef Kucin, místostarosta obce Kořenov – Stanislav Pelc.

5.2.4. Indikátory

PROBLÉMOVÝ OKRUH 1

PODPORA DOMÁČÍHO KOMPOSTOVÁNÍ

Tab. č. 177: Indikátor výsledku

Problémový okruh/Cíl	Podpora domácího kompostování		
Číslo indikátoru	1.		
Název indikátoru	<i>Počet domácích kompostérů na oddělený sběr bioodpadů z domácností</i>		
Měrná jednotka	<i>Počet kompostérů</i>		
Správce měřítka	<i>Ing. Josef Kucin, starosta obce Jiřetín pod Bukovou</i>		
Roky	2013	2017	2020
Plán		800	1 000
Skutečnost	520		
Popis měřítka:	<i>Měřením zjistíme počet domácích kompostérů určených pro využití bioodpadů z domácností, které povedou ke snížení nákladů na nakládání s bioodpady a ke snížení celkového množství zbytkového odpadu.</i>		
Metodika a výpočet:	<i>Hodnota indikátoru bude zjištěna prostým přenesením patřičné hodnoty z účetní evidence Mikroregionu Tanvaldsko, účetní evidence obcí, výkazů odpadového hospodářství obcí.</i>		
Zdroj čerpání dat:	<i>Účetní evidence Mikroregionu Tanvaldsko, účetní evidence obcí, výkazy odpadového hospodářství obcí</i>		

Tab. č. 178: Indikátor výstupu

Problémový okruh/Cíl	Rozšíření systému separace bioodpadů v MT (rozšíření stávajícího systému vytvořeného na základě projektu a dotace z OPŽP)		
Číslo indikátoru	1.1.		
Název indikátoru	<i>Počet domácích kompostérů na oddělený sběr bioodpadů z domácností</i>		
Měrná jednotka	<i>Počet nádob</i>		
Správce měřítka	<i>Ing. Josef Kucin, starosta obce Jiřetín pod Bukovou</i>		
Roky	2013	2017	2020
Plán		800	1 000
Skutečnost	520		
Popis měřítka:	<i>Měřením zjistíme, o kolik kusů vzrostl počet domácích kompostérů, které byly přiděleny do jednotlivých domácností v obcích ORP.</i>		
Metodika a výpočet:	<i>Hodnota indikátoru bude zjištěna prostým přenesením patřičné hodnoty z</i>		

Tab. č. 183: Indikátor výstupu

Problémový okruh/Cíl	Společná jednání vyjednávacího týmu s poslanci a senátory, podnikání kroků ke zjednodušení legislativy OH a zjednodušení administrativy		
Číslo indikátoru	3.1.		
Název indikátoru	<i>Počet jednání s poslanci a senátory směřující ke zjednodušení legislativy OH a administrativy</i>		
Měrná jednotka	<i>Počet jednání</i>		
Správce měřítka	<i>Stanislav Pelc, místostarosta obce Kořenov</i>		
Roky	2013	2017	2020
Plán		3	5
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	<i>Měřením zjistíme počet podnětů a jednání s poslanci, senátory nebo hejtmanem, které vedou k dalším jednáním ohledně změny legislativy.</i>		
Metodika a výpočet:	<i>Hodnota indikátoru bude zjištěna prostým přenesením příslušné hodnoty ze zápisů ze zasedání starostů Mikroregionu Tanvaldsko a zápisů z jednání.</i>		
Zdroj čerpání dat:	<i>Zápisy ze zasedání starostů Mikroregionu Tanvaldsko, zápisy z jednání</i>		

PROBLÉMOVÝ OKRUH 4 PREVENCE A OSVĚTA V NAKLÁDÁNÍ S ODPADY

Tab. č. 184: Indikátor výsledku

Problémový okruh/Cíl	Prevence a osvěta v nakládání s odpady		
Číslo indikátoru	4.		
Název indikátoru	<i>Projekty na osvětu pro občany - osvěta zábavnou formou</i>		
Měrná jednotka	<i>Počet jednotlivých informačních materiálů v rámci společné informativní kampaně a počet společných kulturních akcí v rámci osvěty</i>		
Správce měřítka	<i>Stanislav Pelc, místostarosta obce Kořenov</i>		
Roky	2013	2017	2020
Plán		6	10
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	<i>Měřením zjistíme počet společných populárně naučných materiálů – článků, letáků, zpravodajů a akcí, které povedou k lepšímu seznámení se s odpadovou problematikou a pochopení systému OH.</i>		
Metodika a výpočet:	<i>Hodnota indikátoru bude zjištěna prostým přenesením příslušné hodnoty z níže uvedených zdrojů.</i>		
Zdroj čerpání dat:	<i>Fotodokumentace akcí, webové stránky obcí, zápisy ze zasedání starostů Mikroregionu Tanvaldsko, zápisy z jednání.</i>		

Tab. č. 185: Indikátor výstupu

Problémový okruh/Cíl	Projekty na osvětu pro občany – osvěta zábavnou formou		
Číslo indikátoru	4.1.		
Název indikátoru	Počet jednotlivých informačních materiálů v rámci společné informativní kampaně		
Měrná jednotka	Počet akcí		
Správce měřítka	Stanislav Pelc, místostarosta obce Kořenov		
Roky	2013	2017	2020
Plán		3	5
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Měřením zjistíme počet jednotlivých společných populárně naučných materiálů – článků, letáků, zpravodajů, které povedou k lepšímu seznámení se s odpadovou problematikou a pochopení systému OH.		
Metodika a výpočet:	Hodnota indikátoru bude zjištěna prostým přenesením příslušné hodnoty z níže uvedených zdrojů.		
Zdroj čerpání dat:	Fotodokumentace akcí, webové stránky obcí, zápisy ze zasedání starostů Mikroregionu Tanvaldsko, zápisy z jednání.		

Tab. č. 186: Indikátor výstupu

Problémový okruh/Cíl	Projekty na osvětu pro občany – osvěta zábavnou formou		
Číslo indikátoru	4.2.		
Název indikátoru	Počet společných kulturních akcí v rámci osvěty		
Měrná jednotka	Počet akcí		
Správce měřítka	Stanislav Pelc, místostarosta obce Kořenov		
Roky	2013	2017	2020
Plán		3	5
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Měřením zjistíme počet společných kulturních akcí, v rámci kterých proběhne osvěta OH pro občany tak, aby se dozvěděli více informací o OH a systému třídění odpadů.		
Metodika a výpočet:	Hodnota indikátoru bude zjištěna prostým přenesením příslušné hodnoty z níže uvedených zdrojů.		
Zdroj čerpání dat:	Fotodokumentace akcí, webové stránky obcí, zápisy ze zasedání starostů Mikroregionu Tanvaldsko, zápisy z jednání		

5.3. Pravidla pro řízení strategie

5.3.1. Systém monitorování a hodnocení realizace strategie

Pro řízení strategie bude ustaven **manažer strategie**. Manažer zodpovídá za celkovou koordinaci všech aktivit souvisejících s jejím řízením. Je zodpovědný za to, že se se schválenou strategií bude pracovat, že zodpovědné subjekty budou usilovat o její naplnění a že se bude vyhodnocovat, zda se daří přispívat k plnění stanovených cílů.

Manažer strategie je výkonnou a koordinační jednotkou, ale pro výkon své činnosti potřebuje součinnost orgánů, které mohou rozhodovat. Tím je **řídící skupina**. Řídící skupina činí klíčová rozhodnutí při naplňování strategie, zejména týkající se jejich změn a úprav, ale také schvalování

akčního plánu. Řídící skupina schvaluje vyhodnocení strategie a přijímá opatření vyplývající ze závěrů hodnocení.

Tab. č. 187

Složení řídicí skupiny
Řídící skupina nebyla stanovena.

Pro řízení strategie jsou důležití **správci cílů**. Správce cíle není osoba, která by měla za úkol daný cíl samostatně zrealizovat. Jeho rolí je hlídat, aby se na plnění cíle nezapomnělo. Je to osoba, která bude v území iniciovat kroky směřující k plnění cíle, bude komunikovat s ostatními subjekty v území, bude dbát na to, aby se do budoucích akčních plánů dostávaly konkrétní kroky, které přispějí k plnění cíle, bude kontrolovat, že do příslušného rozpočtu budou zahrnuty prostředky určené k plnění cíle. Ostatní subjekty v území však mají společnou povinnost spolu s gestorem aktivně usilovat o plnění cíle. Správce cíle také bude v následujících letech sledovat prostřednictvím indikátorů, zda je cíle dosahováno. V další budoucí spolupráci bude tuto informaci poskytovat ostatním městům a obcím a společně budou hledat další řešení k přibližování se stanovenému cíli.

Tab. č. 188

Správci cílů (ODPADOVÉ HOSPODÁŘSTVÍ)		
Číslo cíle	Název cíle	Správce cíle
1.1.	Rozšíření systému separace bioodpadů v MT (rozšíření stávajícího systému vytvořeného na základě projektu a dotace z OPŽP)	Ing. Josef Kucin, starosta obce Jiřetín pod Bukovou; Stanislav Pelc, místostarosta obce Kořenov
2.1.	Pořízení společné techniky k nakládání s BRO	Ing. Josef Kucin, starosta obce Jiřetín pod Bukovou; Stanislav Pelc, místostarosta obce Kořenov
2.2.	Pořízení techniky na svoz tříděného odpadu a vybudování třídící linky	Ing. Josef Kucin, starosta obce Jiřetín pod Bukovou; Stanislav Pelc, místostarosta obce Kořenov
3.1.	Podpora změn legislativy OH	Ing. Josef Kucin, starosta obce Jiřetín pod Bukovou; Stanislav Pelc, místostarosta obce Kořenov
4.1.	Projekty na osvětu pro občany – osvěta zábavnou formou	Ing. Josef Kucin, starosta obce Jiřetín pod Bukovou; Stanislav Pelc, místostarosta obce Kořenov
4.2.	Projekty na osvětu pro občany – osvěta zábavnou formou	Ing. Josef Kucin, starosta obce Jiřetín pod Bukovou; Stanislav Pelc, místostarosta obce Kořenov

Gestoři indikátorů jsou osoby, které zodpovídají za zjištění hodnot indikátoru v souladu se stanovenou definicí a metodikou výpočtu. Dodávají podklady příslušnému správci cíle.

Tab. č. 189

Gestoři indikátorů (ODPADOVÉ HOSPODÁŘSTVÍ)		
Číslo indikátoru	Název indikátoru	Gestor indikátoru
1.1.	Počet domácích kompostérů na oddělený sběr bioodpadů z domácností	Ing. Josef Kucin, starosta obce Jiřetín pod Bukovou
2.1.	Počet technických prostředků k nakládání s BRO	Stanislav Pelc - místostarosta obce Kořenov
2.2.	Počet technických prostředků ke svozu a třídění odpadů	Stanislav Pelc - místostarosta obce Kořenov
3.1.	Počet jednání s poslanci a senátory, směřující ke zjednodušení legislativy OH a administrativy	Stanislav Pelc - místostarosta obce Kořenov
4.1.	Počet jednotlivých informačních materiálů v rámci společné informativní kampaně	Stanislav Pelc - místostarosta obce Kořenov
4.2.	Počet společných kulturních akcí v rámci osvěty	Stanislav Pelc - místostarosta obce Kořenov

Strategie bude naplňována především projekty zařazenými do každoročně schvalovaného akčního plánu (viz kapitola 3.3.3 souhrnného dokumentu). Projekty zařazené do akčního plánu by pak měly naplňovat stanovené cíle.

Naplňování strategického dokumentu musí být měřeno a pravidelně vyhodnocováno. Pro jednotlivé cíle byly nastaveny indikátory a k nim nastavená metodika – tj. způsob sledování a vyhodnocování daného indikátoru. Ke každému indikátoru je také nastaven jeho správce (gestor), který je zodpovědný za sledování jeho vývoje a porovnání s cílovou hodnotou.

Tabulka uvádí hlavní zodpovědnosti v procesu implementace strategie:

Tab. č. 190

Činnost v rámci implementace	Zodpovědná osoba/subjekt	Termín
Koordinace implementačních aktivit	manažer strategie	průběžně
Návrh projektů do akčního plánu	správci cílů	každoročně v 1.-3. čtvrtletí
Výběr projektů do akčního plánu	řídící skupina	každoročně dle termínů přípravy rozpočtu
Předložení akčního plánu ke schválení na následující rok	manažer strategie	každoročně dle termínů přípravy rozpočtu
Vyhodnocení indikátorů za předchozí rok	gestoři indikátorů	každoročně v 1. čtvrtletí
Vyhodnocení plnění akčního plánu za předchozí rok	manažer s využitím podkladů od gestorů indikátorů a správců cílů	každoročně v 1.-2. čtvrtletí
Projednání vyhodnocení indikátorů a plnění akčního plánu za předchozí rok	řídící skupina	každoročně v 2. čtvrtletí

Postup řízení rizik a jejich předcházení podrobně popisuje kapitola Analýza rizik – registr rizik v oblasti školství (sociálních služeb, odpadového hospodářství, životního prostředí).

5.3.2. Systém změn strategie

V průběhu realizace Strategie může dojít k objektivní potřebě dílčí změny tj. ve formě úpravy cíle, či indikátoru. Tato potřeba může být způsobena jak vnějšími (např. rozhodnutí vlády, či EU), tak vnitřními (potřeba změny vyvstane při průběžném monitorování cílů Strategie) faktory. Rozhodnutí,

zda je nutné některé části Strategie upravit bude následovat každoročně po vyhodnocení indikátorů za předchozí rok a po vyhodnocení akčního plánu. Pokud se ukáže, že realizaci projektů nedošlo k uspokojivému vývoji příslušného indikátoru, je nutné blíže zanalyzovat příčiny takového vývoje. Nejedná-li se o neočekávané vnější vlivy (povodeň, hospodářská krize apod.), pak může být příčina buď na straně chybně nastaveného cíle či přiřazeného indikátoru, anebo na straně nefunkčnosti projektu vzhledem ke stanovenému cíli. V obou případech je nutné, aby správce cíle navrhl opatření ke změně. Může se jednat buď o návrh vhodnějšího typu projektu do akčního plánu, nebo o přeformulování cíle. Takovou změnu je nutno důkladně prodiskutovat s dotčenými subjekty (ideálně v rámci fokusní skupiny) a následně změnu navrhnout řídicí skupině. Řídicí skupina rozhodne o schválení či neschválení změny.

5.3.3. Akční plán

Akční plán je dokumentem, jehož cílem je upřesnit strategický plán v krátkodobém časovém horizontu. Akční plán ze strategického plánu vychází a určuje, jakými konkrétními kroky či projekty budou naplňovány příslušné cíle uvedené ve strategickém plánu. Akční plán se zpracovává vždy na následující rok.

U každé aktivity musí být zřejmé, k naplnění jakého cíle přispívá. Sestavování akčního plánu musí být v souladu se strategickým plánem, ale také s připravovaným rozpočtem na následující rok. Projekty zařazené do akčního plánu musí být kryty rozpočtem nebo jiným (externím) zdrojem financování. Pokud nebude k projektům vybraným do akčního plánu jednoznačně přiřazen zdroj financování, budou z akčního plánu vyřazeny.

Proces přípravy akčního plánu je třeba vnímat jako **proces dlouhodobý a opakovaný**, prostupující celým kalendářním rokem. Příprava akčního plánu probíhá souběžně s přípravou rozpočtu (dobrovolného svazku obcí nebo rozpočtů jednotlivých měst a obcí). Nejprve dochází ke sběru podnětů na realizaci projektů od jednotlivých měst a obcí. Následně dochází k výběru těch aktivit, které je z věcného, časového a finančního hlediska možné realizovat v příštím roce. Nakonec dochází k přijetí rozhodnutí o přehledu konkrétních aktivit zařazených do akčního plánu pro následující rok.

V prvním pololetí roku, který následuje po realizaci akčního plánu, by mělo dojít k jeho vyhodnocení.

Tab. č. 191: Harmonogram procesů při přípravě, realizaci a vyhodnocení akčních plánů

Čtvrtletí	Rok 2015				Rok 2016				Rok 2017				Rok 2018	
	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.
Akční plán na r. 2016														
Příprava														
Realizace														
Vyhodnocení														
Akční plán na r. 2017														
Příprava														
Realizace														
Vyhodnocení														

Akční plán může být vypracován pomocí tabulky, která obsahuje číslo cíle, ke kterému se projekt váže, název projektu, orientační rozpočet, zdroj financování, harmonogram, nositel projektu, aktuální stav připravenosti.

Tab. č. 192: Akční plán

Cíl	Název projektu	Náklady	Zdroj financování	Termín realizace	Nositel projektu	Připravenost

Do tabulky se uvádějí následující informace:

Cíl – název a číslo cíle stanoveného ve strategii, k němuž se projekt váže

Název projektu – konkrétní název projektu či aktivity, která naplňuje (spolu s dalšími) daný cíl

Náklady – orientační finanční objem projektu; vzhledem k tomu, že se jedná o první hrubou verzi akčního plánu, je samozřejmé, že se ve většině případů bude jednat o odhad nákladů (stanovený expertním odhadem či na základě zkušenosti s obdobnými projekty). V dalších verzích akčního plánu budou náklady upřesňovány.

Zdroj financování – snahou je co nejefektivnější hospodaření, proto je vhodné uvést možný zdroj financování z konkrétního dotačního zdroje (národní granty, evropské fondy apod.). V tom případě je nutné do akčního plánu uvést také podíly financování (např. 85 % dotace, 15 % rozpočet DSO). Tam, kde budou projekty již dostatečně konkrétní, je možné hledat příslušnou dotační možnost v připravovaných operačních programech Evropských strukturálních a investičních fondů. Tam, kde je od počátku zřejmé, že zdrojem financování nemůže být žádný dotační program, je vhodné do zdroje financování uvést rozpočet té organizace, která financování projektu plánuje (konkrétní obec, více obcí, dobrovolný svazek obcí).

Termín realizace – jedná se o další údaj, který je v této fázi orientační a předpokládá se jeho postupné upřesňování. Pokud se jedná o víceleté projekty, je nutné uvést alespoň roky jeho realizace, vhodnější však je uvést i měsíce (zejména u akcí, které budou realizovány v rámci jednoho roku).

Nositel projektu – uvádí se subjekt, který bude mít realizaci projektu na starosti. V případě DSO to většinou bude svazek obcí, v případě neformální spolupráce obcí může jít o jednu konkrétní obec, která bude mít zodpovědnost za zpracování žádosti o dotaci a její realizaci, na jejímž území se bude projekt realizovat, která bude organizovat výběrové řízení apod. Samozřejmě se počítá s aktivní účastí ostatních obcí, nositel je však tzv. lead-partnerem.

Připravenost – pro doplnění informací o reálnosti projektu, přesnosti jeho rozpočtu a načasování je vhodné uvést, v jakém stavu se projekt nachází. Většinou se stručně uvádí, zda se jedná o projekt ve fázi záměru, nebo zda již byla vytvořena studie, která jej blíže popisuje. Dalšími milníky může být zpracovaná projektová dokumentace, vydané stavební povolení či vybraný zhotovitel na základě výběrového řízení.

Pokud bude cíl naplňován po dobu několika let, je možné do akčního plánu uvést také orientační **zásobník projektů/aktivit** (samostatná tabulka ve stejné struktuře), které nejsou financovatelné z rozpočtu příštího roku, ale s nimiž se uvažuje v dalších letech. Takový zásobník by byl pouze orientační a sloužil by jako jeden z podkladů pro sestavování akčních plánů na další roky. Je vhodný z toho důvodu, že při případných personálních změnách bude na jednom místě zaznamenáno, s čím projektový tým počítal jako s aktivitami vhodnými k realizaci za účelem dosažení cíle. Veškeré údaje

by byly v tom případě orientační (harmonogram, náklady) a upřesňovaly by se při sestavování dalšího akčního plánu na následující rok.

V prvním pololetí roku, který následuje po realizaci akčního plánu, by mělo dojít k jeho **vyhodnocení**. V rámci vyhodnocení budou posouzeny jednotlivé projekty, které byly navrženy v akčním plánu k realizaci.

U zrealizovaných projektů bude posouzeno především to, zda byly udrženy náklady, které byly v akčním plánu orientačně uvedeny, a soulad skutečného harmonogramu s předpokládaným. V případě odchylek budou vyhodnoceny důvody, proč k nim došlo. Z takto učiněných vyhodnocení by měly být přijaty adekvátní závěry (např. do budoucna zpřesnit odhady nákladů, zaměřit se na kvalitu výběrových řízení s důrazem na minimalizaci víceprací, při nastavování harmonogramu brát v potaz rizika, která mohou projekt zbrzdit apod.).

Zároveň je nutné znovu vyhodnotit, jak se vyvinuly hodnoty indikátorů po realizaci projektů. Tím dojdeme k dílčímu závěru, zda jsou zrealizované projekty vzhledem k vytyčeným cílům efektivní a účinné. V případě, že se hodnoty indikátorů nevyvíjejí příznivým směrem, je nutné přemýšlet o přehodnocení projektů, které jsou naplánovány k plnění cílů.

U nezrealizovaných projektů je nutné analyzovat důvody, proč k realizaci nedošlo (do akčního plánu by měly vstupovat jen reálné projekty a aktivity).

5.4. Závěr a postup zpracování

5.4.1. Shrnutí

Z uvedené analýzy v ORP Tanvald vyplynulo, že problémy v odpadovém hospodářství spolu souvisejí, vzájemně se prolínají a jejich společným jmenovatelem jsou vysoké náklady. Prvořadým úkolem bude řešit nakládání s biologicky rozložitelnými odpady a zajistit místa pro jejich oddělené soustředění, které od 1.1.2015 ukládá zákon č. 185/2001 Sb., v platném znění. Snahou je podporovat domácí kompostování jako nejjednodušší a nejlevnější způsob řešení BRKO fyzických osob – i přesto, že tento způsob neznamena plnění znění zákona. Vedle domácího kompostování je nutné podporovat vznik zařízení, která budou sloužit k nakládání s bioodpady z údržby zahrad a veřejné zeleně, zajistit shromažďování bioodpadů v rámci obce a následně jejich dopravu do příslušných zařízení.

Společné řešení svozu tříděného odpadu, spočívající v pořízení vlastní svozové techniky, vybudování jednoduché třídící linky a vytřídění odpadu přímo v místě vzniku s následným prodejem komodity, zajistí efektivní třídění, využití techniky a poskytne nová pracovní místa. Toto opatření rozšíří možnosti v odbytu vytříděných komodit a podstatně zlevní zavedený systém.

Nedílnou součástí společných opatření bude jednotná informační kampaň a osvěta, prezentovaná prostřednictvím místního tisku či letáků a na společenských akcích jednotlivých obcí ORP. Osvěta bude ve větší míře zaměřena na sociálně slabé a nepřízpůsobivé občany.

Soubor opatření povede ke snížení množství nevyužitelného odpadu, ke snížení celkových nákladů na OH a v neposlední řadě k ochraně a zlepšení životního prostředí.

5.4.2. Popis postupu tvorby strategie

Tato strategie byla tvořena v rámci svazku obcí Mikroregion Tanvaldsko. Tvorby strategie se přímo účastnily obce ORP Tanvald a členské obce svazku obcí Mikroregion Tanvaldsko prostřednictvím svých starostů a místostarostů.

Základem pro tvorbu strategie bylo zpracování velmi podrobné a obsáhlé analytické části v oblasti školství, sociálních služeb, odpadového hospodářství a životního prostředí. Na základě vyprofilování problémů vyplývajících z provedené analýzy byly fokusní skupinou v Mikroregionu Tanvaldsko definovány problémové okruhy v uvedených oblastech. Fokusní skupina byla sestavena ze zástupců jednotlivých obcí - starostů, místostarostů a významných aktérů v jejich území. V další fázi procesu

tvorby strategie byly fokusní skupinou specifikovány cíle problémových okruhů a společně nastaveny konkrétní indikátory naplnění strategie.

V poslední fázi tvorby strategie území ORP Tanvald a Mikroregionu Tanvaldsko byly připraveny akční plány pro jednotlivé oblasti (sociální služby, školství, odpadové hospodářství a životní prostředí).

V závěru procesu tvorby strategie nechybělo ustanovení řídicí struktury implementace strategie – zvolení manažera a řídicí skupiny. Naplňování strategického dokumentu bude měřeno a pravidelně vyhodnocováno dle nastavené metodiky – tj. způsobu sledování a vyhodnocování indikátorů. Správci cílů a gestoři indikátorů budou v procesu implementace strategie nápomocni řídicí skupině a manažerovi strategie v monitoringu plnění indikátorů a naplňování vize Mikroregionu Tanvaldsko pro rok 2020.

5.5. Přílohy

Seznam zkratk

BRKO	biologicky rozložitelný komunální odpad
BRO	biologicky rozložitelný odpad
CENIA	Česká informační agentura životního prostředí
ČR	Česká republika
ČSÚ	Český statistický úřad
DZ	datová základna
EU	Evropská unie
ISSaR	Informační systém statistiky a reportingu
KO	komunální odpad
MOS	meziobecní spolupráce
MŽP	Ministerstvo životního prostředí
NO	nebezpečný odpad
OH	odpadové hospodářství
OO	ostatní odpad
OPŽP	operační program životního prostředí
ORP	obec s rozšířenou působností
PO	prioritní osa
PrO	odpady pocházející z průmyslu
POH	Plán odpadového hospodářství
SC	specifický cíl
SKO	směsný komunální odpad
ZEVO	zařízení pro energetické využití odpadů
ŽP	životní prostředí
OZV	obecně závazná vyhláška
SD	sběrný dvůr
SM	sběrné místo

Vzhledem k dostupnosti datových zdrojů v oblasti odpadového hospodářství nebylo možno pracovat v časové řadě 2008 až 2012 s daty o produkci a nakládání s odpady, které pochází pouze od obcí a jejich občanů. Proto tabulky obsahují data o produkci a nakládání s odpady jak od obcí a jejich občanů, tak od firem a společností, produkcí odpadů v ORP. Měrné produkce na obyvatele ORP jsou pak počítány z produkce jednotlivých druhů odpadů od obcí i firem a společností. Nejsou tedy ukazatelem, znázorňujícím, kolik odpadů produkuje občan jako takový, ale spíše odrazem míry produkce jednotlivých druhů odpadů za celé ORP, vyjádřené na jednoho obyvatele.

Hodnoty datové základny za rok 1995 a 2000 (v tabulkách zkráceně „DZ“) za území ORP jako správní celek neexistují. Vzhledem k tomu, že do roku 2001 neexistoval současný Katalog odpadů, byla datová základna stanovena pouze teoreticky na základě výpočtu. Důvodem přepočtu datové základny za území ORP je fakt, že relevantní data (konkrétní datové základny pro porovnání s Plánem odpadového hospodářství České republiky (dále jen POH ČR) za roky 2000 a 1995 jsou veřejně dostupná pouze za celou ČR. Datová základna pro území ČR byla proto upravena přepočtovým koeficientem daným poměrem průměrné produkce odpadů na území ORP za roky 2008 až 2012 vůči průměrné produkci odpadů za ČR za roky 2008 až 2012. Vzhledem k provedeným přepočtům datové základny a metodice získání dat je hodnocení z hlediska plnění cílů POH ČR pouze ORIENTAČNÍM UKAZATELEM. Datová základna pro území ORP je tedy hypotetickým odhadem pro prodloužení časového trendu a možnosti porovnání hodnot v delší časové řadě. Tyto orientační hodnoty byly

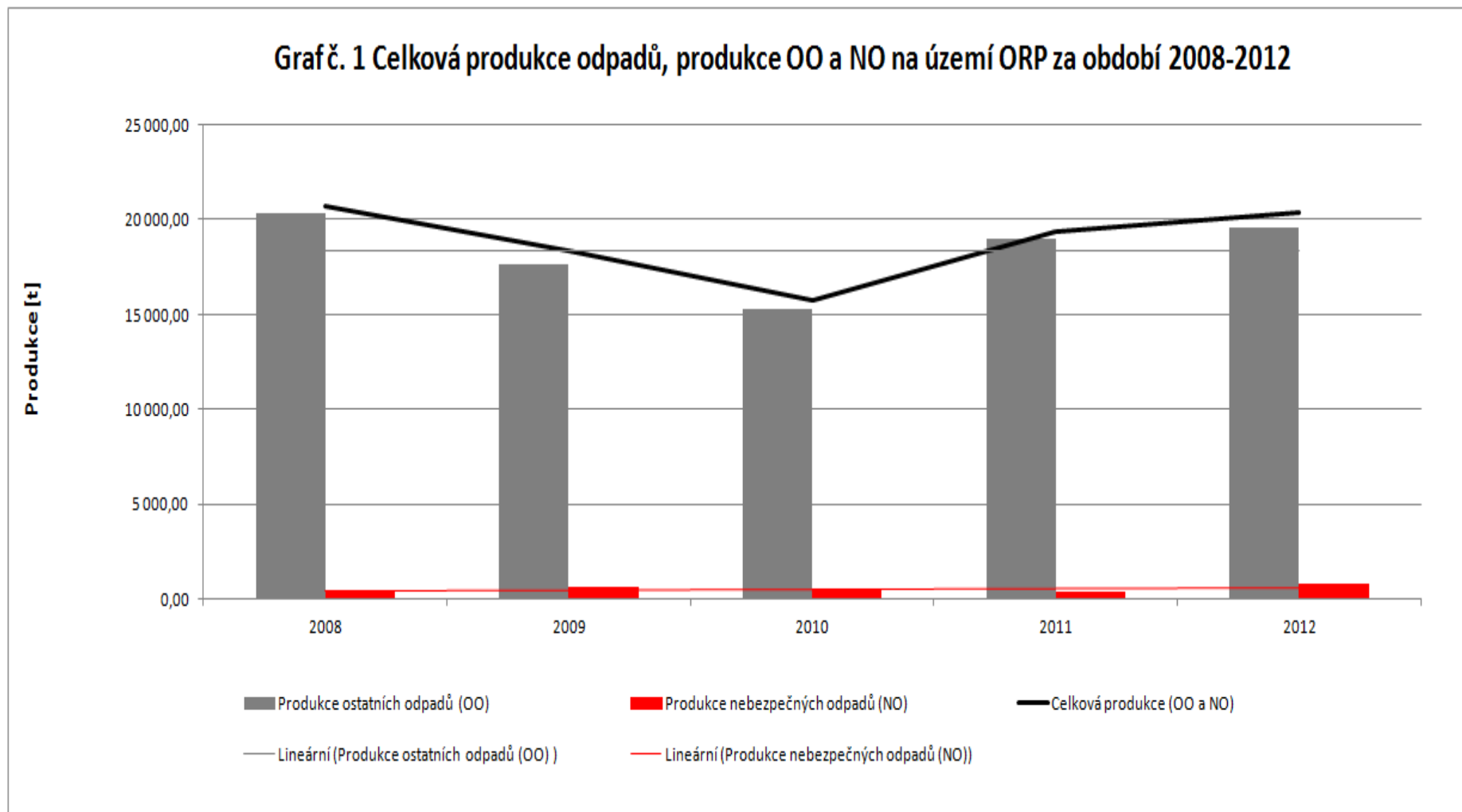
vypočteny pouze pro potřeby tohoto projektu a nelze s nimi porovnávat plnění cílů POH ČR. Vypočtená hodnota datové základny území ORP se nemusí přibližovat skutečné situaci v letech 1995 a 2000. Dále je důležité připustit, že zvolené vymezení území (ORP) je pro hodnocení plnění cílů POH ČR nevyovídající (zvláště pak pro hodnocení nakládání s odpady). Jsou proto vždy slovně hodnoceny jen trendy, které se projevují v období 2008-2012.

Příloha č. 1 - Produkce ostatních odpadů (OO) a produkce nebezpečných odpadů (NO) za období 2008-2012

Tab. č. 193

Hmotnostní ukazatele a popis stavu plnění cílů POH ČR - difference oproti roku 2000	DZ pro produkci odpadů 2000	2008	2009	2010	2011	2012	Podíl produkce jednotlivých let k datové základně 2000 [%] ↓			
							2008	2009	2010	2011
Produkce odpadů [t]										
Produkce ostatních odpadů (OO)	23 106,04	20 309,81	17 669,07	15 263,11	18 978,91	19 590,74	87,90	76,47	66,06	82,14
Produkce nebezpečných odpadů (NO)	887,07	412,27	664,00	510,06	393,28	766,55	46,48	74,85	57,50	44,33
Celková produkce (OO a NO)	24 203,04	20 722,09	18 333,07	15 773,18	19 372,19	20 357,29	85,62	75,75	65,17	80,04
Podílové ukazatele [%]		2008	2009	2010	2011	2012				
Podíl ostatních odpadů na celkové produkci odpadů			98,01	96,38	96,77	97,97				
Podíl nebezpečných odpadů na celkové produkci odpadů			1,99	3,62	3,23	2,03				
Měrné produkce odpadů na obyvatele [kg.obyv.-1]		2008	2009	2010	2011	2012				
Počet obyvatel v území ORP			21 979	21 966	21 595	21 455				
Měrná produkce všech odpadů (OO a NO)			942,81	834,61	730,41	902,92				
Měrná produkce OO			924,06	804,38	706,79	884,59				
Měrná produkce NO	300,20		18,76	30,23	23,62	18,33				
Podíl měrné produkce NO k DZ 2000 [%] →			6,25	10,07	7,87	6,11				
Změna měrné produkce NO oproti DZ 2000 [%] →			-93,75	-89,93	-92,13	-93,89				

Graf č. 38

Příloha č. 2 - Celková produkce KO na území ORP za období 2008-2012 podrobně

Tab. č. 194

Katalogové číslo odpadu	Název druhu odpadu	Kategorie odpadu	Produkce jednotlivých druhů odpadů [t]				
			2008	2009	2010	2011	2012
200101	Papír a lepenka (BRKO)	O	23,50	2,98	20,33	20,73	163,74
200102	Sklo	O	8,51	1,30	4,40	0,00	0,00
200108	BRO z kuchyní (BRKO)	O	0,00	0,00	0,00	0,00	7,13
200110	Oděvy (BRKO)	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200111	Textilní materiály (BRKO)	O	0,54	28,51	28,14	25,71	17,91
200113*	Rozpouštědla	N	0,05	0,00	0,00	0,00	0,03
200114*	Kyseliny	N	0,06	0,00	0,00	0,02	0,01
200115*	Zásady	N	0,00	0,00	0,00	0,00	0,01
200117*	Fotochemikálie	N	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200119*	Pesticidy	N	0,00	0,01	0,01	0,02	0,02
200121*	Zářivky a jiný odpad obsahující rtuť	N	0,22	0,11	0,13	0,23	0,09
200123*	Vyřazená zařízení obsahující chlorfluoruhlodíky	N	4,95	2,32	0,06	0,10	0,40
200125	Jedlý olej a tuk (BRKO)	O	0,44	0,26	0,75	0,67	2,03
200126*	Olej a tuk neuvedený pod číslem 200125	N	0,39	0,95	0,71	0,63	0,78
200127*	Barvy, tiskařské barvy, lepidla	N	8,46	7,65	6,78	6,86	6,89
200128	Barvy, tiskařské barvy, lepidla a pryskyřice neuvedené pod číslem 200127	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200129*	Detergenty obsahující nebezpečné látky	N	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200130	Detergenty neuvedené pod číslem 200129	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200131*	Nepoužitelná cytostatika	N	0,00	0,00	0,04	0,00	0,00
200132*	Jiná nepoužitelná léčiva neuvedená pod číslem 200131	N	0,10	0,07	0,06	0,11	0,18
200133*	Baterie a akumulátory, zařazené pod čísla 160601, 160602 nebo pod číslem 160603 a netříděné baterie a akumulátory obsahující tyto baterie	N	0,88	0,49	0,40	0,16	0,41
200134	Baterie a akumulátory neuvedené pod číslem 200133	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200135*	Vyřazené elektrické a elektronické zařízení obsahující nebezpečné látky neuvedené pod čísly 200121 a 200123	N	4,05	5,71	1,04	1,05	0,32
200136	Vyřazené elektrické a elektronické zařízení neuvedené pod čísly 200121,	O	0,00	0,23	18,46	0,15	0,64

	200123 a 200135						
200137*	Dřevo obsahující nebezpečné látky	N	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200138	Dřevo neuvedené pod číslem 200137 (BRKO)	O	0,05	0,00	0,00	0,00	0,00
200139	Plasty	O	3,16	0,00	0,02	0,00	3,10
200140	Kovy	O	108,53	0,00	416,78	130,68	120,86
200141	Odpady z čištění komínů	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200199	Další frakce jinak blíže neurčené	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200201	Biologicky rozložitelný odpad (BRKO)	O	0,00	0,00	0,66	0,00	1,82
200202	Zemina a kameny	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200203	Jiný biologicky nerozložitelný odpad	O	10,26	4,08	14,96	1,05	63,57
200301	Směsný komunální odpad (BRKO)	O	5 161,09	5 094,74	4 708,79	4 351,14	5 626,77
200302	Odpad z tržišť (BRKO)	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200303	Uliční smetky	O	0,60	0,00	0,00	0,00	0,00
200304	Kal ze septiků a žump	O	2 203,22	0,00	0,00	0,00	0,00
200306	Odpad z čištění kanalizace	O	0,00	114,00	0,00	0,00	0,00
200307	Objemný odpad (BRKO)	O	925,53	1 073,05	1 003,13	1 033,82	765,49
200399	Komunální odpady jinak blíže neurčené	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
150101	Papírové a lepenkové obaly	O	466,51	503,06	546,24	574,28	560,79
150102	Plastové obaly	O	149,96	163,14	148,73	189,68	176,75
150103	Dřevěné obaly	O	8,54	7,63	4,91	1,02	1,16
150104	Kovové obaly	O	0,44	1,03	1,63	1,67	1,50
150105	Kompozitní obaly	O	2,83	3,16	5,23	9,44	5,41
150106	Směsné obaly	O	23,54	6,69	18,21	27,38	38,72
150107	Skleněné obaly	O	306,96	293,95	255,60	331,35	358,11
150109	Textilní obaly	O	0,00	0,00	0,00	0,00	2,02
150110*	Obaly obsahující zbytky nebezpečných látek nebo obaly těmito látkami znečištěné	N	8,12	10,11	8,94	10,36	11,34
150111*	Kovové obaly obsahující nebezpečnou výplňovou hmotu (např. azbest) včetně prázdných tlakových nádob	N	0,70	0,73	0,20	0,10	0,03
Celková produkce KO			9 432,15	7 325,95	7 215,34	6 718,41	7 938,01
Celková produkce BRKO (vybrané kódy ze sk. 20), původní hmotnost odpadu [t]			6 111,14	6 199,54	5 761,80	5 432,08	6 584,89
Hmotnost BRKO přepočtená na obsah biologicky rozložitelné složky v odpadu [t]			2 779,37	2 792,01	2 604,00	2 439,38	3 118,65

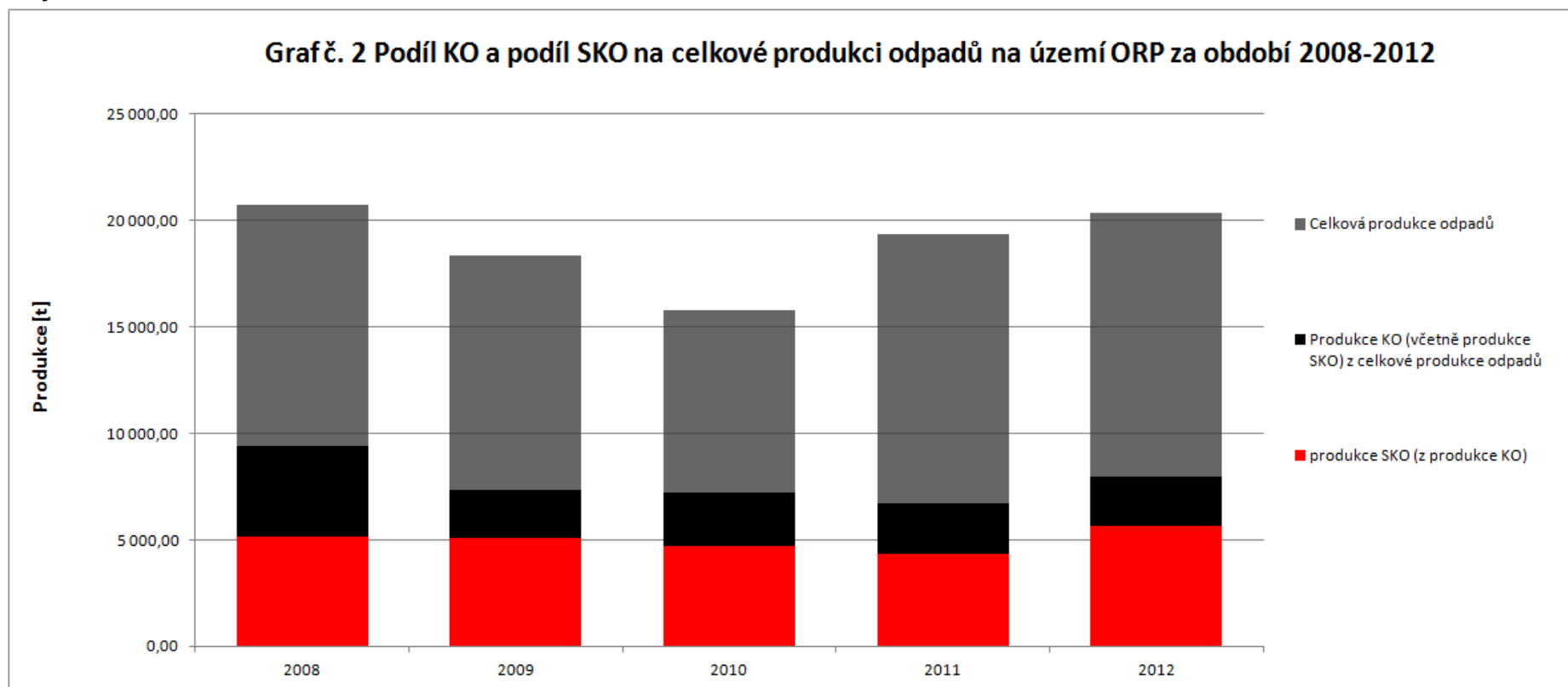
Příloha č. 3 - Celková produkce odpadů na území ORP (produkce KO a produkce směsného komunálního odpadu (SKO)) za období 2008-2012

Tab. č. 195

Produkce odpadů [t]	2008	2009	2010	2011	2012	Meziroční změna [%] ↓			
						2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012
Celková produkce odpadů	20 722,09	18 333,07	15 773,18	19 372,19	20 357,29	-11,53	-13,96	+22,82	+5,09
Celková produkce KO	9 432,15	7 325,95	7 215,34	6 718,41	7 938,01	-22,33	-1,51	-6,89	+18,15
Celková produkce SKO	5 161,09	5 094,74	4 708,79	4 351,14	5 626,77	-1,29	-7,58	-7,60	+29,32
Podílové ukazatele [%]	2008		2009		2010		2011		2012
Podíl KO na celkové produkci odpadů	45,52		39,96		45,74		34,68		38,99
Podíl SKO na produkci KO	54,72		69,54		65,26		64,76		70,88
Měrné produkce odpadů [kg.obyv.-1]	2008		2009		2010		2011		2012
Počet obyvatel v území ORP	21 979		21 966		21 595		21 455		21 291
Měrná produkce KO	429,14		333,51		334,12		313,14		372,83
Měrná produkce SKO	234,82		231,94		218,05		202,80		264,28

Graf č. 39

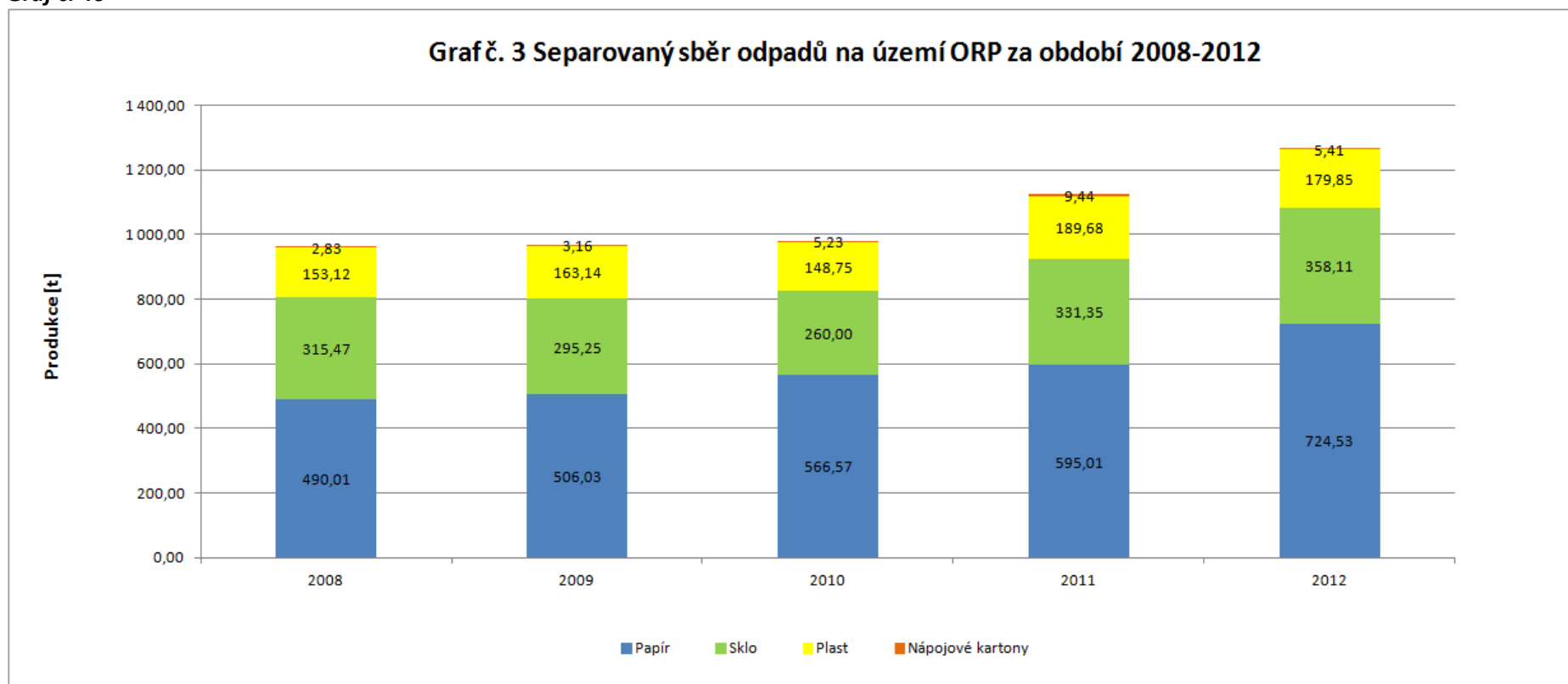

Příloha č. 4 - Separovaný sběr odpadů na území ORP za období 2008-2012

Tab. č. 196

Produkce odpadů [t]	Katalogové číslo tříděného odpadu	2008	2009	2010	2011	2012	Meziroční změna [%] ↓			
							2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012
Papír	150101, 200101	490,01	506,03	566,57	595,01	724,53	+3,27	+11,96	+5,02	+21,77
Sklo	150107, 200102	315,47	295,25	260,00	331,35	358,11	-6,41	-11,94	+27,44	+8,08
Plast	150102, 200139	153,12	163,14	148,75	189,68	179,85	+6,54	-8,82	+27,51	-5,18
Nápojové kartony	150105	2,83	3,16	5,23	9,44	5,41	+11,48	+65,77	+80,57	-42,72
Celkem separovaný sběr		961,43	967,58	980,56	1 125,49	1 267,91	+0,64	+1,34	+14,78	+12,65
Měrné produkce odpadů [kg.obyv.-1]		2008		2009		2010		2011		2012
Počet obyvatel v území ORP		21 979		21 966		21 595		21 455		21 291
Měrná produkce tříděného papíru		22,29		23,04		26,24		27,73		34,03
Měrná produkce tříděného skla		14,35		13,44		12,04		15,44		16,82
Měrná produkce tříděného plastu		6,97		7,43		6,89		8,84		8,45
Měrná produkce tříděných nápojových kartonů		0,13		0,14		0,24		0,44		0,25
Měrná produkce tříděného odpadu		43,74		44,05		45,41		52,46		59,55

Graf č. 40

Příloha č. 5 - Celková produkce BRO na území ORP za období 2008-2012 podrobně

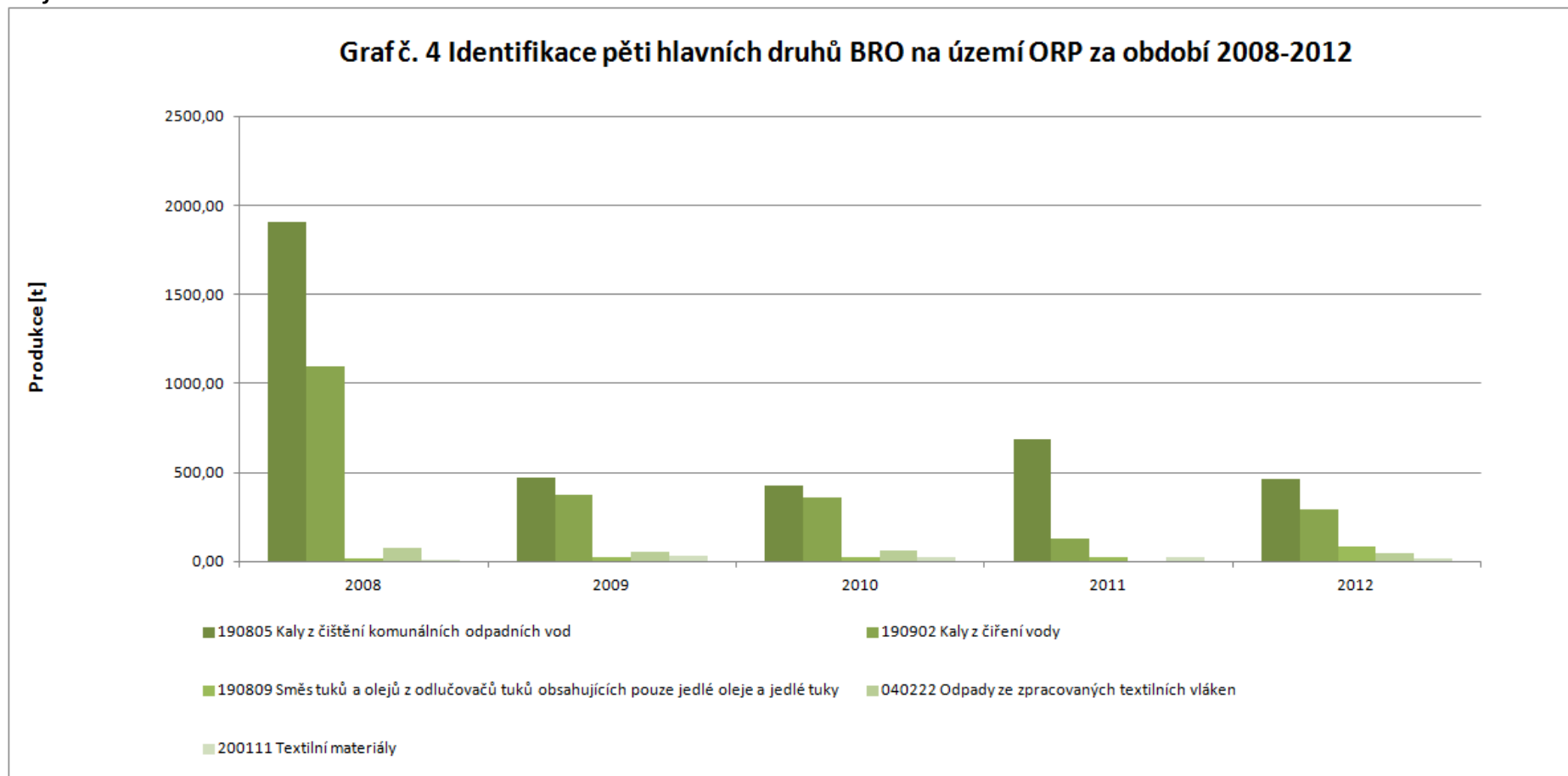
Tab. č. 197

Katalogové číslo odpadu	Název druhu biologicky rozložitelného odpadu	Kategorie odpadu	Produkce jednotlivých druhů odpadů [t]				
			2008	2009	2010	2011	2012
020101	Kaly z praní a z čištění	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020103	Odpad rostlinných pletiv	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020106	Zvířecí trus, moč a hnůj (včetně znečištěné slámy), kapalné odpady, soustředované odděleně a zpracováváné mimo místo vzniku	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020107	Odpady z lesnictví	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020201	Kaly z praní a z čištění	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020203	Suroviny nevhodné ke spotřebě nebo zpracování	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020204	Kaly z čištění odpadních vod v místě jejich vzniku	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020301	Kaly z praní, čištění, loupání, odstředování a separace	O	0,00	0,00	0,00	0,00	6,50
020304	Suroviny nevhodné ke spotřebě nebo zpracování	O	0,00	8,96	15,36	15,36	9,95
020399	Odpady jinak blíže neurčené	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020305	Kaly z čištění odpadních vod v místě jejich vzniku	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020401	Zemina z čištění a praní řepy	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020403	Kaly z čištění odpadních vod v místě jejich vzniku	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020501	Suroviny nevhodné ke spotřebě nebo zpracování	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020502	Kaly z čištění odpadních vod v místě jejich vzniku	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020601	Suroviny nevhodné ke spotřebě nebo zpracování	O	0,00	0,00	2,10	2,40	3,38
020603	Kaly z čištění odpadních vod v místě jejich vzniku	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020701	Odpad z praní, čištění a mechanického zpracování surovin	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020702	Odpad z destilace lihovin	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020704	Suroviny nevhodné ke spotřebě nebo zpracování	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020705	Kaly z čištění odpadních vod v místě jejich vzniku	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
030101	Odpadní kůra a korek	O	340,00	365,00	327,00	679,00	0,00
030105	Piliny, hobliny, odřezky, dřevo, dřevotřískové desky a dýhy, neuvedené pod číslem 030104	O	724,00	746,00	792,00	791,00	0,00
030301	Odpadní kůra a dřevo	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
030307	Mechanicky oddělený výmět z rozvlákňování odpadního papíru a lepenky	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

030308	Odpady ze třídění papíru a lepenky určené k recyklaci	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
030309	Odpadní kaustifikační kal	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
030310	Výmětová vlákna, kaly z mechanického oddělování obsahující vlákna, výplně povrchové vrstvy z mechanického třídění	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
030311	Kaly z čištění odpadních vod v místě jejich vzniku neuvedené pod číslem 030310	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
040101	Odpadní klišovka a štípenka	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
040107	Kaly neobsahující chrom, zejména kaly z čištění odpadních vod v místě jejich vzniku	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
040210	Organické hmoty z přírodních produktů (např. tuk, vosk)	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
040220	Ostatní kaly z čištění odpadních vod v místě jejich vzniku neuvedené pod 040219	O	161,04	70,32	77,98	52,27	0,00
040221	Odpady z nezpracovaných textilních vláken	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
040222	Odpady ze zpracovaných textilních vláken	O	78,93	54,25	60,10	0,00	44,17
150101	Papírové a lepenkové obaly	O	466,51	503,06	546,24	574,28	560,79
150103	Dřevěné obaly	O	8,54	7,63	4,91	1,02	1,16
160306	Organické odpady neuvedené pod číslem 160305	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
170201	Dřevo	O	9,31	11,12	10,89	2,15	9,49
190503	Kompost nevyhovující jakosti	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
190603	Extrakty z anaerobního zpracování komunálního odpadu	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
190604	Produkty vyhnívání z anaerobního zpracování komunálního odpadu	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
190605	Extrakty z anaerobního zpracování odpadů živočišného a rostlinného původu	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
190606	Produkty vyhnívání z anaerobního zpracování živočišného a rostlinného odpadu	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
190805	Kaly z čištění komunálních odpadních vod	O	1 907,56	474,08	427,48	686,08	462,47
190809	Směs tuků a olejů z odlučovačů tuků obsahujících pouze jedlé oleje a jedlé tuky	O	19,40	25,29	22,28	24,82	82,05
190812	Kaly z biologického čištění průmyslových odpadních vod neuvedené pod číslem 190811	O	3,00	3,00	0,00	0,36	0,00
190814	Kaly z jiných způsobů čištění průmyslových odpadních vod neuvedené pod číslem 190813	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

190901	Pevné odpady z primárního čištění (z česlí a filtrů)	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
190902	Kaly z čiření vody	O	1 094,33	371,85	358,24	131,76	290,33
190903	Kaly z dekarbonizace	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
191201	Papír a lepenka	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,98
191207	Dřevo neuvedené pod číslem 191206	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200101	Papír a lepenka, s výjimkou papíru s vysokým leskem a odpadu z tapet	O	23,50	2,98	20,33	20,73	163,74
200108	Biologicky rozložitelný odpad z kuchyní a stravoven	O	0,00	0,00	0,00	0,00	7,13
200110	Oděvy	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200111	Textilní materiály	O	0,54	28,51	28,14	25,71	17,91
200125	Jedlý olej a tuk	O	0,44	0,26	0,75	0,67	2,03
200138	Dřevo neuvedené pod číslem 200137	O	0,05	0,00	0,00	0,00	0,00
200201	Biologicky rozložitelný odpad	O	0,00	0,00	0,66	0,00	1,82
200301	Směsný komunální odpad	O	5 161,09	5 094,74	4 708,79	4 351,14	5 626,77
200302	Odpad z tržišť	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200304	Kal ze septiků a žump	O	2 203,22	0,00	0,00	0,00	0,00
200307	Objemný odpad	O	925,53	1 073,05	1 003,13	1 033,82	765,49
Celková produkce BRO			13 126,97	8 840,09	8 406,38	8 392,58	8 056,15

Graf č. 41

Graf. č. 29 byl sestaven na základě identifikovaných pěti množstevně nejvíce zastoupených druhů BRO za rok 2012 na území ORP (vyjma: 150101 papírové a lepenkové obaly, 200101 papír a lepenka, s výjimkou papíru s vysokým leskem a odpadu z tapet, 200301 směsný komunální odpad a 200307 objemný odpad).

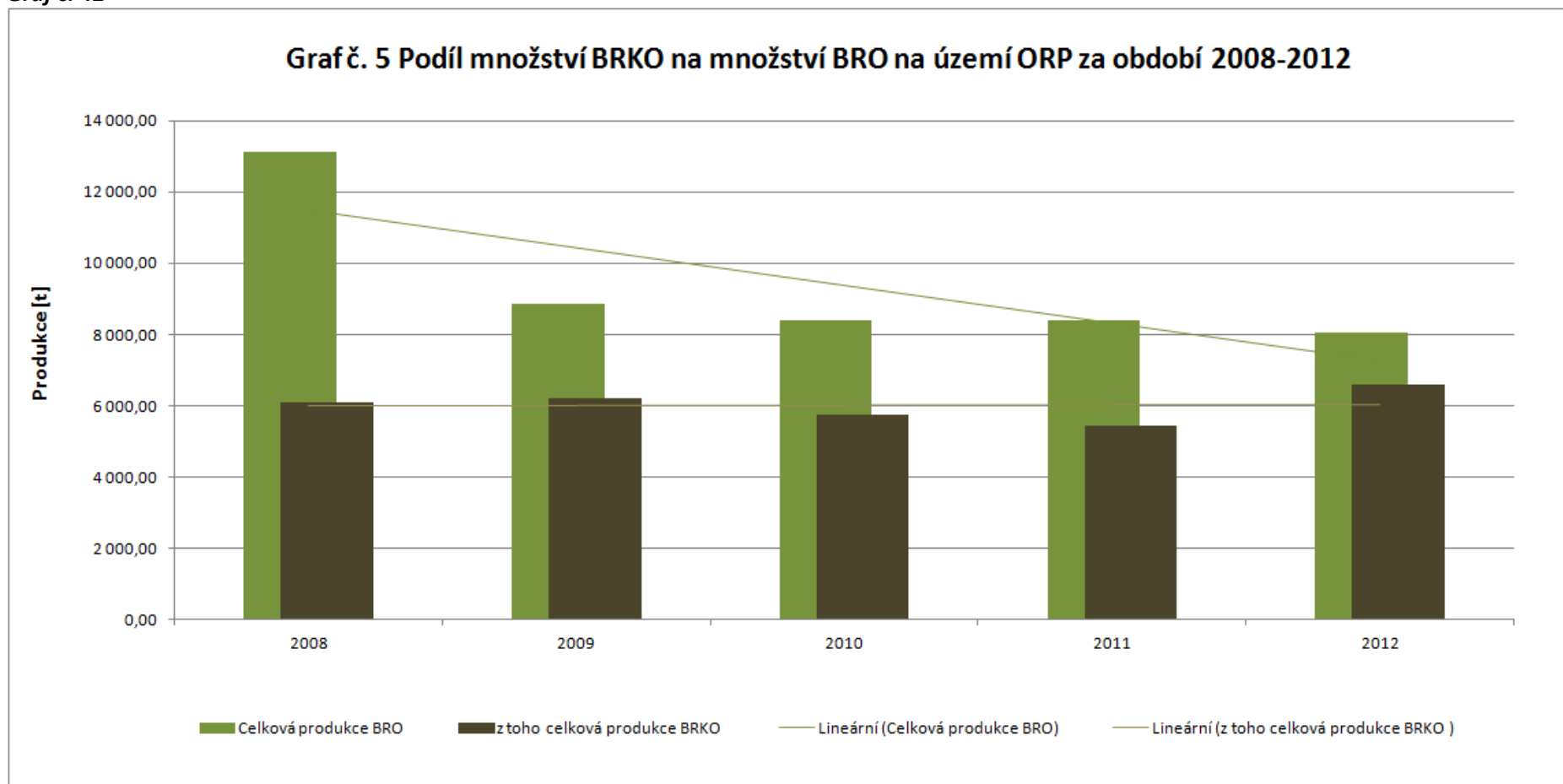
Příloha č. 6 - Podíl biologicky rozložitelného komunálního odpadu (BRKO) na celkové produkci BRO na území ORP za období 2008-2012

Tab. č. 198

Produkce BRO a BRKO [t]	2008	2009	2010	2011	2012	Meziroční změna [%] ↓			
						2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012
Celková produkce BRO	13 126,97	8 840,09	8 406,38	8 392,58	8 056,15	-32,66	-4,91	-0,16	-4,01
z toho celková produkce BRKO	6 111,14	6 199,54	5 761,80	5 432,08	6 584,89	+1,45	-7,06	-5,72	+21,22
Podílové ukazatele [%]	2008		2009		2010		2011		2012
Podíl BRKO na celkové produkci BRO	46,55		70,13		68,54		64,72		81,74
Měrné produkce odpadů [kg.obyv.-1]	2008		2009		2010		2011		2012
Počet obyvatel v území ORP	21 979		21 966		21 595		21 455		21 291
Měrná produkce BRO	597,25		402,44		389,27		391,17		378,38
Měrná produkce BRKO	278,04		282,23		266,81		253,18		309,28

Graf č. 42

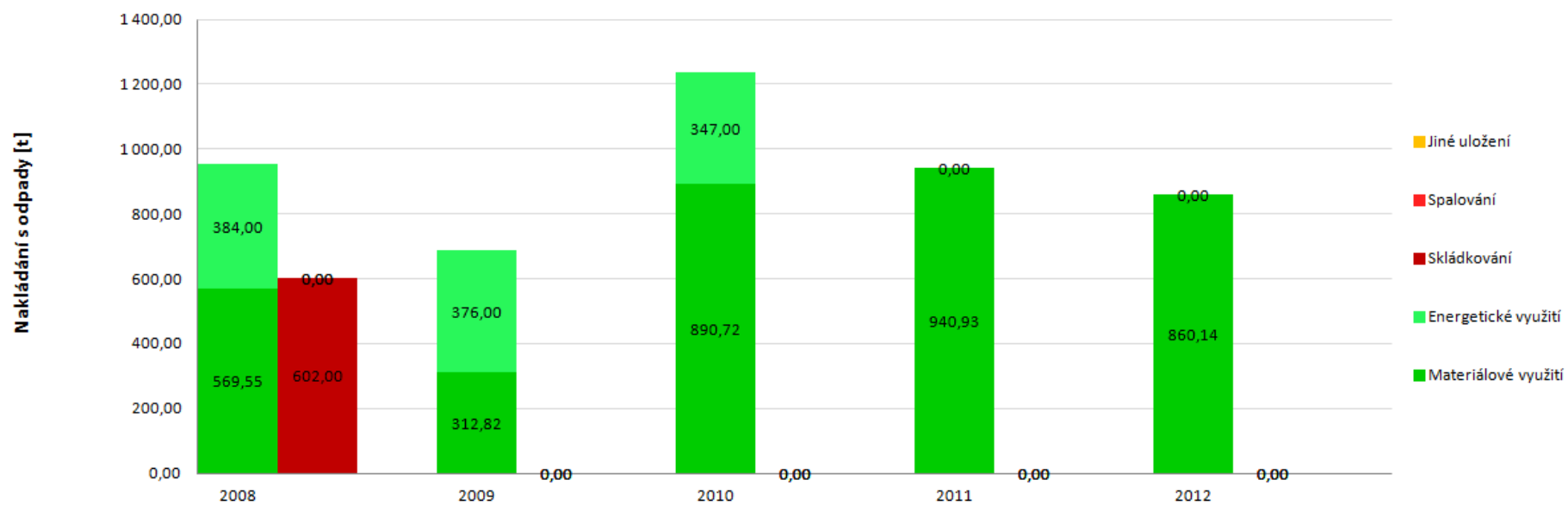
Příloha č. 7 - Nakládání s odpady celkově na území ORP za období 2008-2012

Tab. č. 199

Hmotnostní ukazatele a popis stavu plnění cílů POH ČR - difference oproti roku 2000		DZ pro produkci, využití a skládkování odpadů 2000	2008	2009	2010	2011	2012	Podíl nakládání s odpady v jednotlivých letech k DZ 2000 [%] ↓			
Hlavní způsoby nakládání s odpady [t]								2008	2009	2010	2011
Využití	Materiálové využití	485,04	569,55	312,82	890,72	940,93	860,14	117,42	64,49	183,64	193,99
		Podíl materiálového využití odpadů z celkové produkce [%] ↓									
		2,00	2,75	1,71	5,65	4,86	4,23				
	Energetické využití	108,18	384,00	376,00	347,00	0,00	0,00	354,95	347,55	320,75	0,00
	Celkem vybrané způsoby využití	628,85	953,55	688,82	1 237,72	940,93	860,14	151,64	109,54	196,82	149,63
		Podíl využití odpadů z celkové produkce [%] ↓									
	2,60	4,60	3,76	7,85	4,86	4,23					
Celková produkce odpadů		24 203,04	20 722,09	18 333,07	15 773,18	19 372,19	20 357,29				
Odstranění	Skládkování	287,43	602,00	0,00	0,00	0,00	0,00	209,44	0,00	0,00	0,00
	Spalování							Meziroční změna [%] ↓			
			0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12
	Jiné uložení	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-	-	-
Celkem vybrané způsoby odstranění	602,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-	-	-	

Graf č. 43

Graf č. 6 Nakládání s odpady celkově na území ORP za období 2008-2012, využití a odstranění

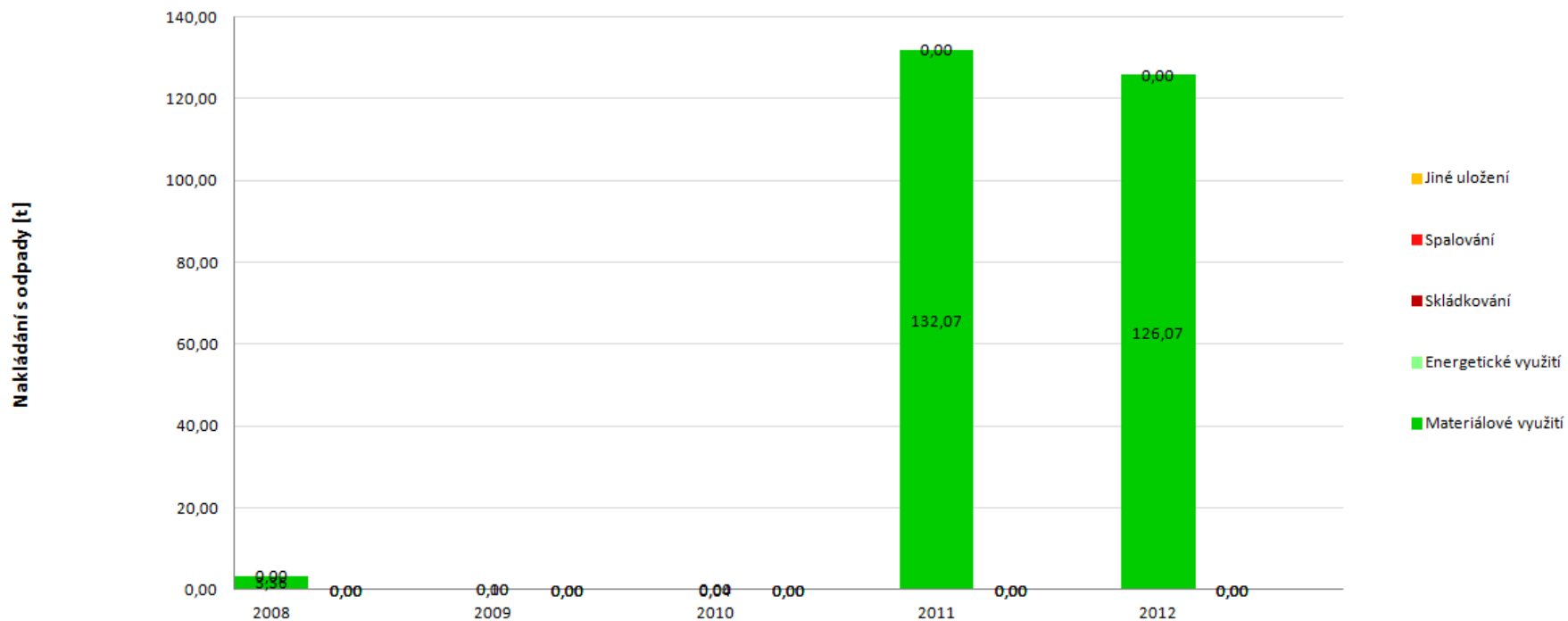
Příloha č. 8 Nakládání s komunálními odpady (KO) a se směsným komunálním odpadem (SKO) na území ORP za období 2008-2012

Tab. č. 200

Hmotnostní ukazatele a popis stavu plnění cíle POH ČR - diference oproti roku 2000		Způsob nakládání	DZ pro produkci a využití KO 2000	2008	2009	2010	2011	2012	Podíl nakládání s odpady v jednotlivých letech k DZ 2000 [%] ↓				
Nakládání s odpady [t]									2008	2009	2010	2011	
KO	Využití	Materiálové využití	12,20	3,36	0,10	0,04	132,07	126,07	27,55	0,78	0,33	1 082,63	
			Podíl materiálového využití KO z celkové produkce KO [%] ↓							Změna materiálového využití KO oproti DZ 2000 [%] ↓			
			0,23	0,04	0,00	0,00	1,97	1,59	-72,45	-99,22	-99,67	+982,63	
		Energetické využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-	-	-	
		Celkem vybrané způsoby využití	11,21	3,36	0,10	0,04	132,07	126,07	29,98	0,85	0,36	1 177,96	
			Podíl celkového využití KO z celkové produkce KO [%] ↓							Meziroční změna [%] ↓			
			0,21	0,04	0,00	0,00	1,97	1,59					
	Celková produkce KO [t]			5 317,50	9432,15	7325,95	7215,34	6718,41	7938,01	2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012
	Odstranění	Skládkování		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-	-	-	
		Spalování		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-	-	-	
Jiné uložení		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-	-	-			
Celkem vybrané způsoby odstranění		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-	-	-			
SKO	Využití	Materiálové využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-	-	-		
		Energetické využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-	-	-		
		Celkem vybrané způsoby využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-	-	-		
	Odstranění	Skládkování		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-	-	-	
		Spalování		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-	-	-	
		Jiné uložení		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-	-	-	
		Celkem vybrané způsoby odstranění		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-	-	-	

Graf č. 44

Graf č. 7 Nakládání s KO na území ORP za období 2008-2012, využití a odstranění KO

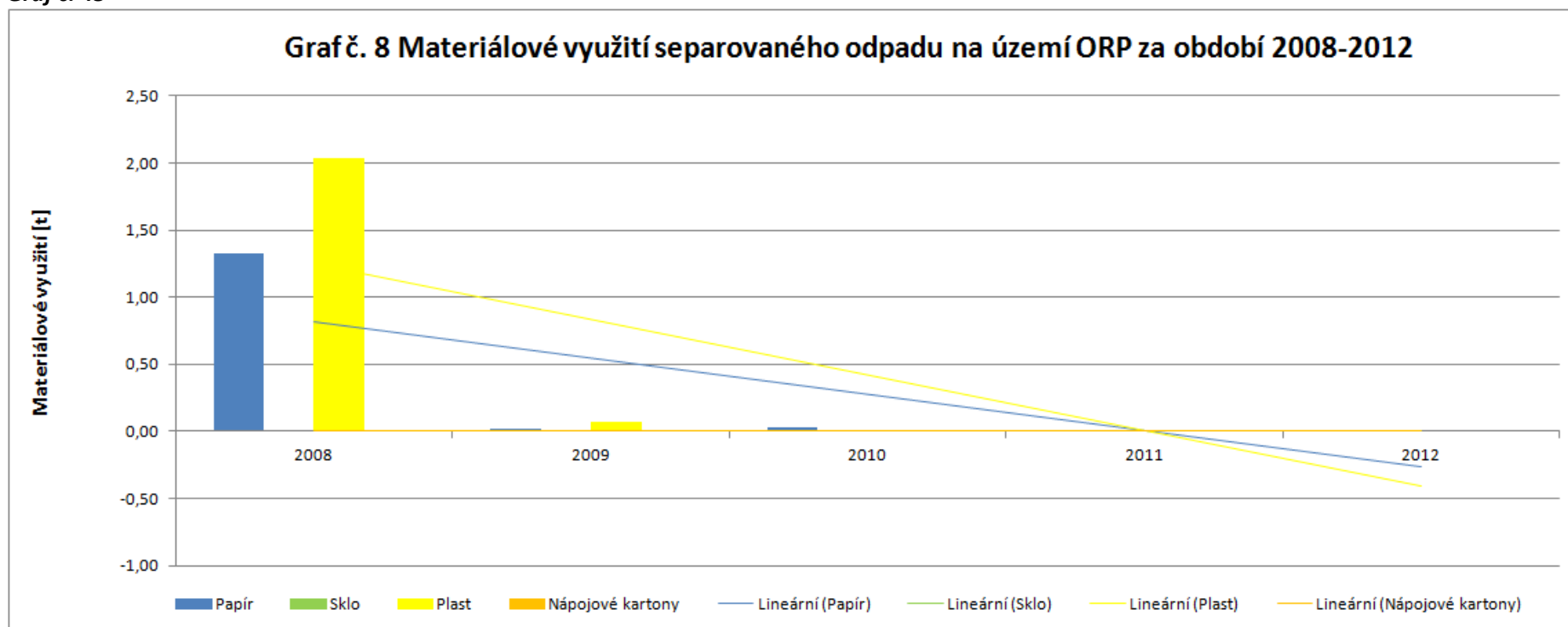

Příloha č. 9 - Nakládání se separovaným sběrem na území ORP za období 2008-2012

Tab. č. 201

Nakládání se separovaným sběrem [t]	Katalogové číslo tříděného odpadu	Způsob nakládání s jednotlivými komoditami	2008	2009	2010	2011	2012	Meziroční změna [%] ↓			
								2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012
Papír	150101, 200101	Materiálové využití	1,33	0,03	0,03	0,00	0,00	-98,12	+20,00	-100,00	-
		Energetické využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-	-	-
		Odstranění	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-	-	-
Sklo	150107, 200102	Materiálové využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-	-	-
		Energetické využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-	-	-
		Odstranění	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-	-	-
Plast	150102, 200139	Materiálové využití	2,03	0,07	0,01	0,00	0,00	-	-	-	-
		Energetické využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-	-	-
		Odstranění	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-	-	-
Nápojové kartony	150105	Materiálové využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-	-	-
		Energetické využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-	-	-
		Odstranění	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-	-	-

Graf č. 45

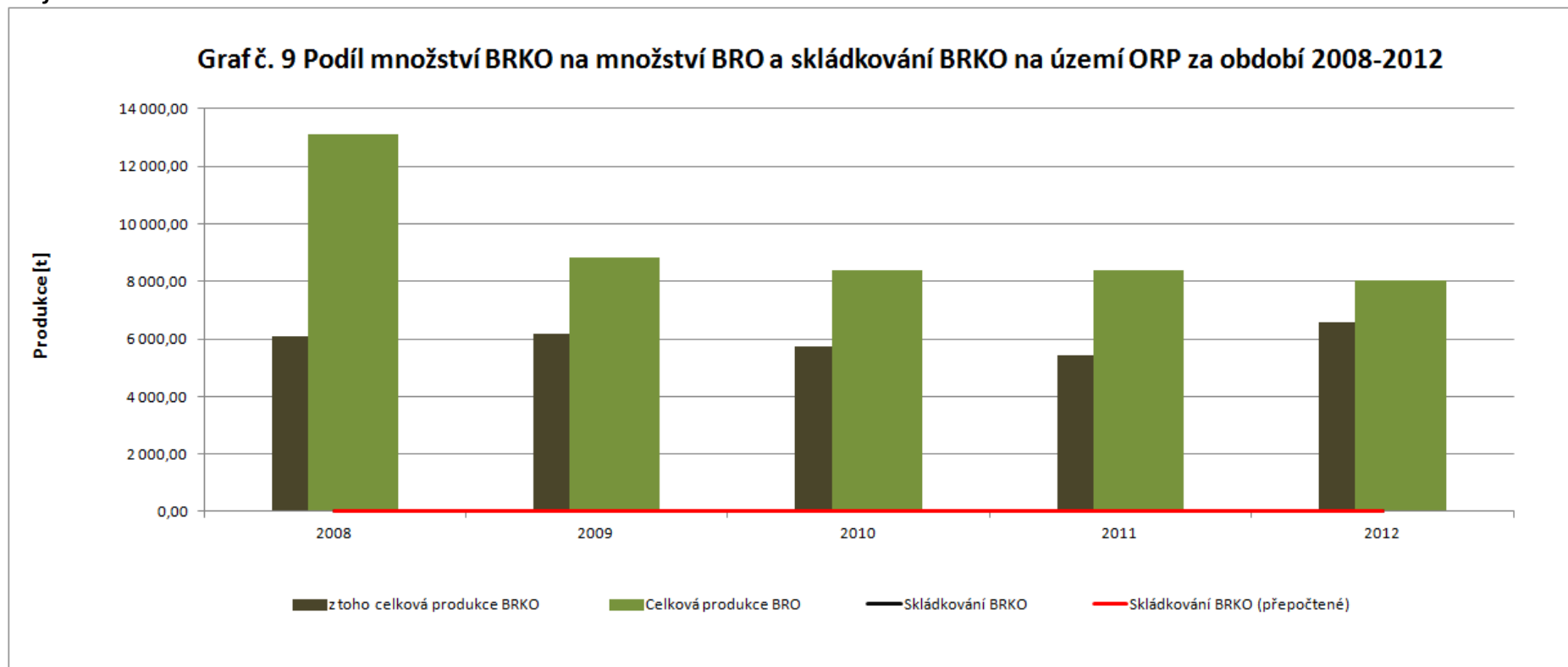
Příloha č. 10 - Nakládání s biologicky rozložitelným odpadem (BRO) a s biologicky rozložitelným komunálním odpadem (BRKO) na území ORP za období 2008-2012

Tab. č. 202

Hmotnostní ukazatele a popis stavu plnění cíle POH ČR - diference oproti roku 1995		Způsob nakládání	DZ pro skládkování BRKO 1995	2008	2009	2010	2011	2012	Meziroční změna [%] ↓					
									2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012		
Nakládání s BRO a BRKO [t]														
BRO	Využití	Materiálové využití		56,33	0,03	0,03	0,00	7,00	-99,96	+20,00	-100,00	-		
		Energetické využití		384,00	376,00	347,00	0,00	0,00	-2,08	-7,71	-100,00	-		
	Odstranění	Skládkování (původní hmotnost odpadu)		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-	-	-		
		Spalování		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-	-	-		
		Jiné uložení		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-	-	-		
BRKO	Využití	Materiálové využití		0,08	0,00	0,00	0,00	7,00	-	-	-	-		
		Energetické využití		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-	-	-		
	Odstranění	Skládkování	Původní hmotnost odpadu		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2009	2010	2011	2012	
			Hmotnost odpadu přepočtená na obsah biologicky rozložitelné složky v odpadu		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-	-	-	
			Měrné skládkování - pro porovnání s cílem POH (přepočteno na obsah biologicky rozložitelné složky v odpadu)		Měrné skládkování BRKO přepočtené na obsah biologicky rozložitelné složky [kg.obyv.-1] ↓									
			148,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
		Spalování								Meziroční změna [%] ↓				
										2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012	
										-	-	-	-	
		Jiné uložení								-	-	-	-	

Graf č. 46

6. Téma 4: životní prostředí z hlediska možností zvýšení zaměstnanosti

6.1. Analytická část: definice a analýza řešených problémů

6.1.1. Vymezení a zdůvodnění řešeného problému

Jako čtvrté volitelné téma projektu podpory rozvoje meziobecní spolupráce bylo starosty obcí spadajících pod ORP Tanvald zvoleno téma životní prostředí. Vzhledem k charakteru regionu a jeho zeměpisné poloze je to oblast, která se bezprostředně dotýká všech územních jednotek.

S tématem nesouvisí pouze oblasti ochrany přírody a krajiny, ovzduší, vod, lesa, zemědělského půdního fondu, územní plánování, prevence a omezování znečištění aj. Na katastru některých obcí se nachází Chráněná krajinná oblast Jizerské hory, či Krkonošský národní park, což logicky představuje řadu specifík pro každodenní život občanů i činnost místních samospráv – jak příležitostí, tak také určitých limitů.

Ochranu životního prostředí jako tzv. veřejného zájmu svěřují právní předpisy převážně orgánům veřejné správy. Obec s rozšířenou působností Tanvald má ze zákona povinnost zajišťovat funkci vodoprávního úřadu, ochrany ovzduší, ochranu zemědělského půdního fondu, myslivost, rybářství a ochranu lesa.

S polohou dvou zákonem chráněných území nesouvisí jen problematika ochrany přírody a krajiny při řešení každodenních situací. Území ORP Tanvald se nachází na jižní straně Jizerských hor, sousedí s pohořím Krkonoš, i Chráněnou krajinnou oblastí Český ráj. Díky tomu je vyhledávaným a frekventovaným místem pro turistiku a rekreaci zejména v zimním období. Řada obcí proto vidí potenciál v rozšíření turistické nabídky také na letní sezónu, což povede ke vzniku pozitivních ekonomických efektů v území – zvýšení zaměstnanosti, posílení místní výroby a spotřeby, zvýšení příjmů soukromých a místních rozpočtů atp. Toto téma – šetrné rekreační využití krajiny – se tak dotýká námi zvoleného tématu. Šetrný cestovní ruch je koneckonců označován jako jedna z příležitostí rozvoje venkovského prostoru Libereckého kraje.

Základní legislativa

- 128/2000 Sb. zákon o obcích
- 500/2004 Sb. správní řád
- 17/1992 Sb. zákon o životním prostředí
- 114/1992 Sb. zákon o ochraně přírody a krajiny
- 183/2006 Sb. zákon o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon)
- 254/2001 Sb. zákon o vodách a o změně některých zákonů
- 289/1995 Sb. zákon o lesích a o změně a doplnění některých zákonů
- 334/1992 Sb. zákon o ochraně zemědělského půdního fondu
- 100/2004 Sb. zákon o ochraně druhů volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin regulováním obchodu s nimi a dalších opatřeních k ochraně těchto druhů a o změně některých zákonů (zákon o obchodování s ohroženými druhy) - CITES
- 123/1998 Sb. zákon o právu na informace o životním prostředí
- 200/1990 Sb. zákon o přestupcích
- 100/2001 Sb. zákon o posuzování vlivů na životní prostředí

6.1.2. Popis ve správním obvodu (situační analýza, finanční analýza), očekávaný vývoj:

Území spadající pod ORP Tanvald je charakteristické svou přírodní rozmanitostí a bohatostí. Charakter zástavby a krajiny byl historicky určován průmyslovou výrobou, která zde měla potenciál v řadě odvětví. Region je charakteristický drsnými klimatickými podmínkami, které jsou dány geografickou polohou Jizerských hor a morfologií terénu. Přírodní podmínky jsou tak ovlivněny chladným a proměnlivým klimatem.

Jizerské hory jsou v rámci ČR jednou z nejvýznamnějších oblastí rekreace a cestovního ruchu. Jsou místem mnoha skalních vyhlídek a rozhleden.

Oblast je významným zdrojem povrchové pitné vody (vodárenská nádrž Desná Souš, která je zásobárnou pitné vody pro Jablonecko). V oblasti se nachází chráněná oblast přirozené akumulace vod CHOPAV (Jizerské hory, Krkonoše), řeky Jizera, její nejvýznamnější přítok Kamenice, Černá a Bílá Desná. Řešené území se vyznačuje vysokou lesnatostí a vysokým podílem trvale travních porostů na zemědělském půdním fondu (ZPF) a nízkým podílem orné půdy na výměře ZPF (dáno geomorfologickými a klimatickými podmínkami v území).

Nejrozšířenější horninou je zde žula, ojediněle vystupují na povrch sopečné horniny, např. čedič (Buková hora v Jiřetíně pod Bukovou, Bukovec nad osadou Jizerka). Nachází se zde rozptýlená ložiska nerostných surovin lokálního významu, např. v obci Kořenov (netěžená ložiska peloidů pro léčebné účely) a v obcích Velké Hamry a Tanvald (výskyt ložisek nerostných surovin – žula). Hospodářské využití těchto ložisek je však problematické (ochranná pásma vodních zdrojů, CHKO, KRNP, komplikovaná dopravní dostupnost).

Převážnou část území zasahuje vysoká či střední kategorie radonového indexu geologického podloží, dále se na řešeném území vyskytují poddolovaná území (Harrachov, Tanvald, Velké Hamry, Kořenov, Plavy, Zlatá Olešnice) a sporadicky se také vyskytují lokální sesuvná území (Harrachov, Desná, Tanvald, Smržovka, Velké Hamry). (Rozbor udržitelného rozvoje území ORP Tanvald – úplná aktualizace 2012). (Zdroj: MAS – Rozvoj Tanvaldska – Integrovaná strategie území)

V tomto regionu je vyhlášeno několik zvláště chráněných území. Základní ochranné podmínky platné pro zóny CHKO jsou zakotveny v § 26 zákona o ochraně přírody.

Velkoplošná chráněná území

Tab. č. 203

Obec	Velkoplošná chráněná území										
	NP								CHKO		
	KRNP						Ochranné Pásmo - KRNP				KRNP + OP
	Existence 0/1	Celé území 0/1	Zóny KRNP			Existence 0/1			Celé území 0/1	Existence 0/1	
			I. Existence 0/1	II. Existence 0/1	III. Existence 0/1		Existence 0/1	Celé území 0/1			
Albrechtice v Jizerských horách	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1
Desná	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1
Harrachov	1	0	1	1	1	1	0	1	0	0	0
Jiřetín pod Bukovou	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1

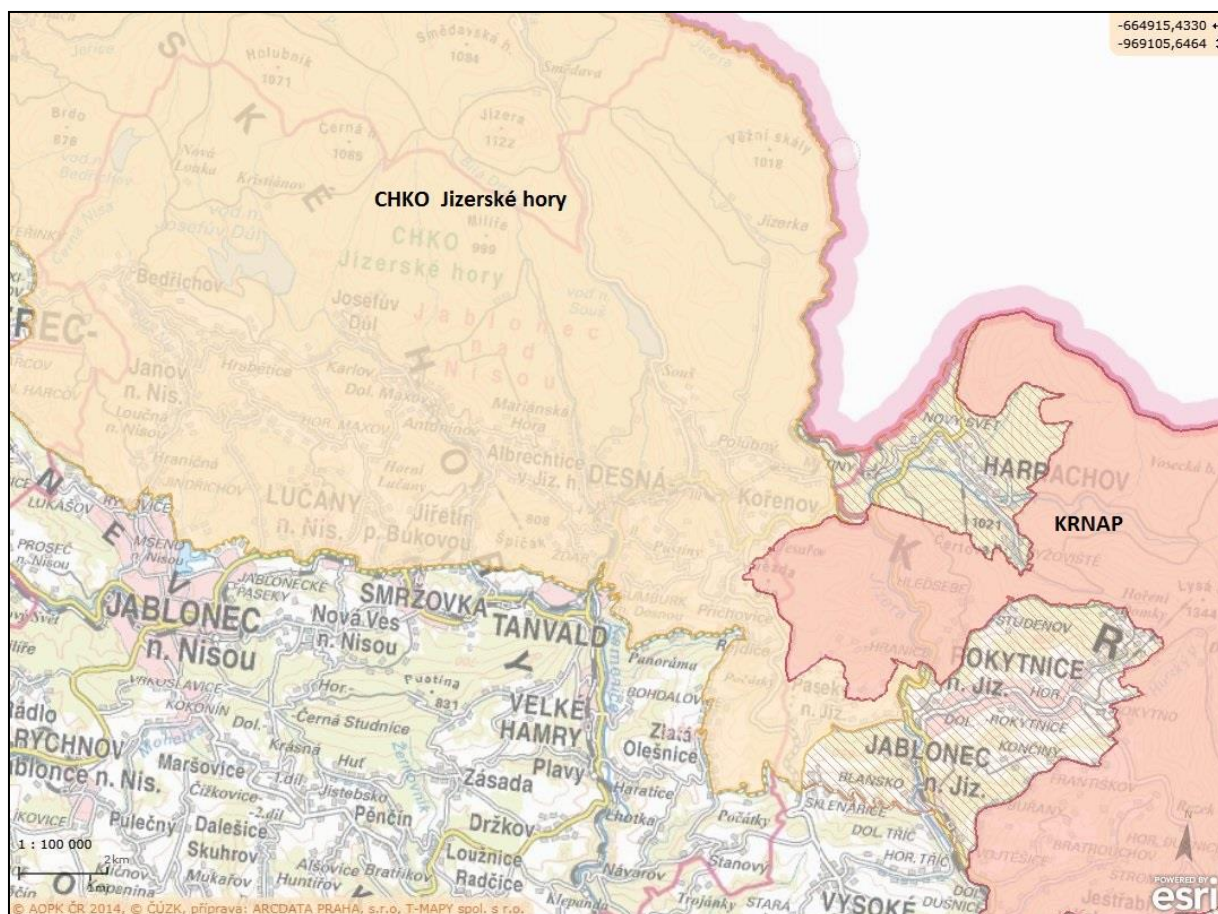
Kořenov	1	0	0	0	1	1	0	0	1	0
Plavy	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Smržovka	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0
Tanvald	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0
Velké Hamry	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0
Zlatá Olešnice	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0

Zdroj dat: MAS Rozvoj Tanvaldska

Chráněná krajinná oblast Jizerské hory – celým svým územím zde leží obce Albrechtice v Jizerských horách, Desná, Jiřetín pod Bukovou, Josefův Důl, částečně potom Smržovka, Kořenov, Tanvald, Velké Hamry, Zlatá Olešnice.

Krkonošský národní park – Harrachov, částečně Kořenov

Mapa č. 3: Vyznačení velkoplošných chráněných území

Zdroj dat: AOPK ČR

Zonace KRNAP

Území národního parku je rozděleno na tři zóny s rozdílným ochranným režimem.

1. zóna KRNAP (přísná přírodní) má rozlohu 4 503 ha a nachází se v nejvyšších částech pohoří;
2. zóna KRNAP (řízená přírodní) má rozlohu 3 416 ha a navazuje v širokém pásu kolem alpské hranice lesa na 1. zónu;

3. zóna KRNAP (okrajová) má rozlohu 28 408 ha a rozkládá se ve středních a nižších polohách Krkonoš.

Pravidla chování v jednotlivých zónách jsou dána Návštěvním řádem KRNAP.

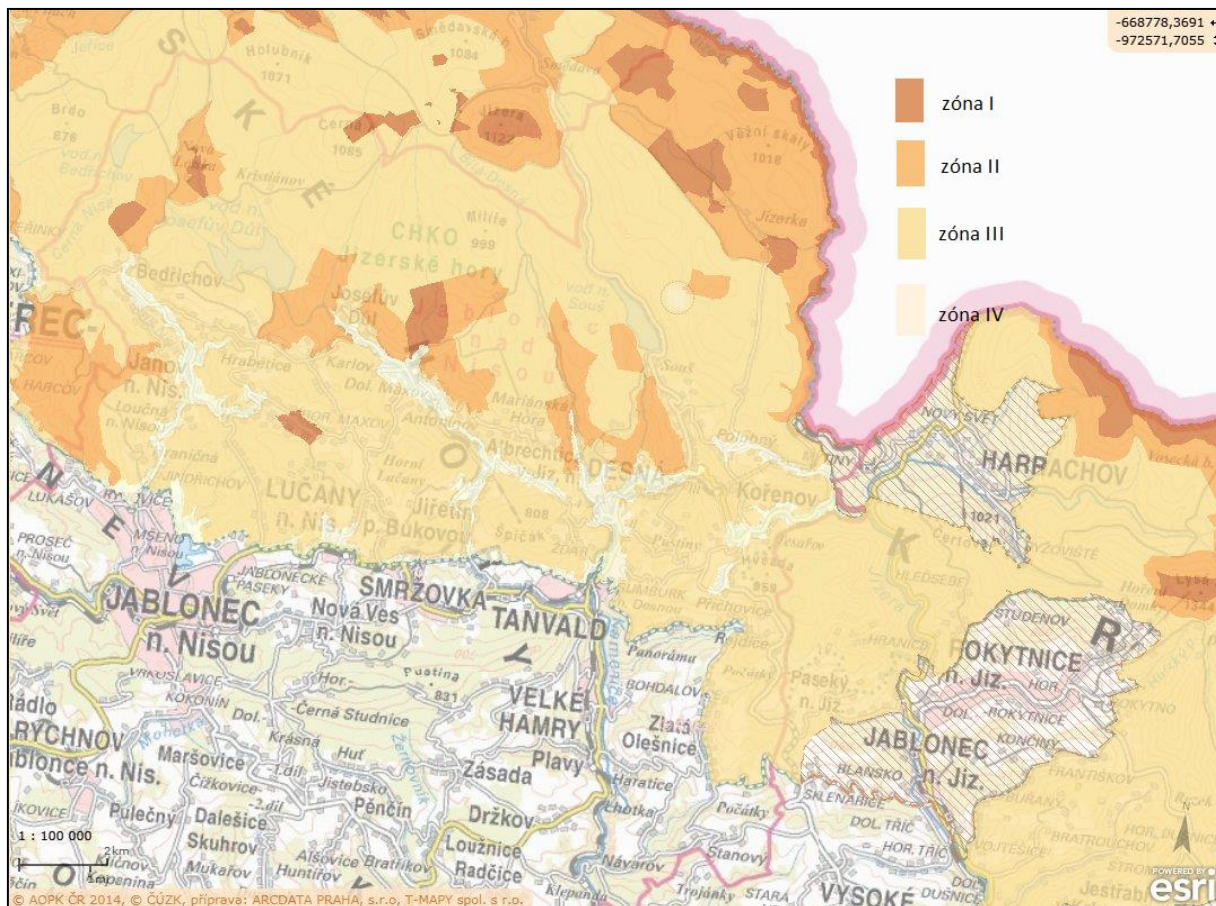
Zonace CHKO

CHKO je rozdělena do 4 zón odstupňované ochrany přírody.

Na území I. zóny není povoleno – umísťovat nové stavby, měnit využití území, měnit současnou skladbu a plochy kultur, hnojit pozemky, těžit nerosty a humolity.

Na území I. a II. zóny není povoleno – hospodařit mimo zastavěná území obcí intenzivními technologiemi, které mohou změnit biologickou rozmanitost a funkci ekosystémů anebo nevratně poškozovat půdní povrch, používat biocidy, měnit vodní režim, provádět terénní úpravy značného rozsahu, zavádět intenzivní chovy zvěře (obory, farmové chovy, bažantnice), pořádat soutěže na jízdách kolech mimo silnice, místní komunikace a místa vyhrazená se souhlasem orgánu ochrany přírody a krajiny. Ochranné podmínky pro III. a IV. zónu nejsou zákonem dány, vyplývají z Plánu péče o CHKO JH. Zonaci a její změnu vymezuje MŽP. Zdroj: CHKO JH

Mapa č. 4: Zonace CHKO Jizerské Hory a KRNAP

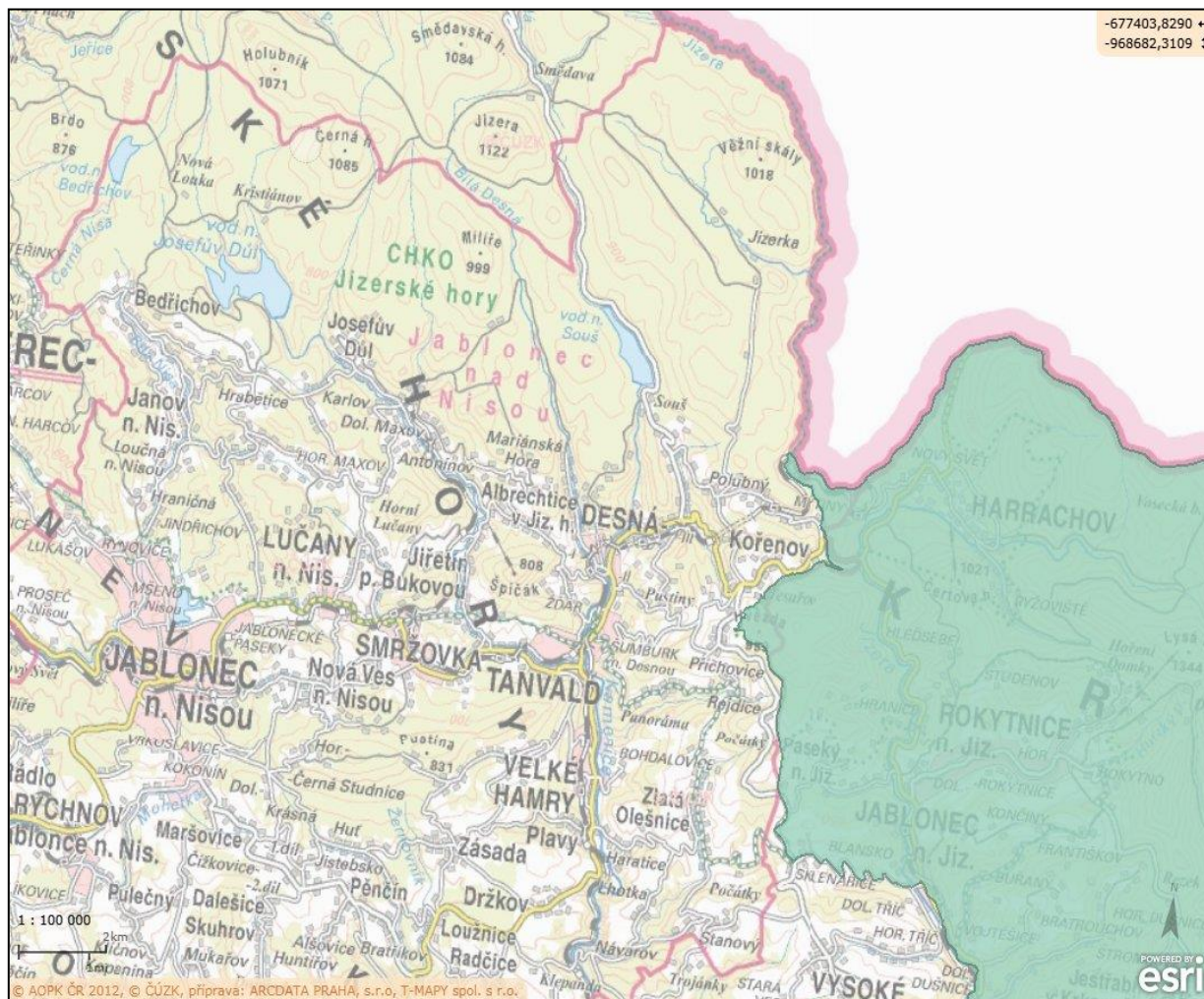

Zdroj dat: AOPK ČR

Bilaterální biosférická rezervace UNESCO

Od roku 1992 jsou Krkonoše po obou stranách státní hranice zařazeny do celosvětové sítě biosférických rezervací UNESCO v rámci programu Člověk a Biosféra.

Mapa č. 5

Zdroj dat: AOPK ČR

Maloplošná chráněná území

CHKO JH Přírodní rezervace Jedlový důl – k.ú. Albrechtice v Jizerských horách

Údolí říčky Jedlové mezi Josefodolským a Mariánskohorským hřbetem, z lesnického hlediska mimořádně hodnotné území – jedno z posledních míst v Jizerských horách, kde přežívá populace jedle bělokoré. Pestrá rostlinná a živočišná společenstva.

CHKO JH Přírodní rezervace Bukovec – k.ú. Jizerka, Polubný

Čedičový vrchol Bukovce a přilehlé zamokřené louky. Nejbohatší botanická lokalita v CHKO JH, naleziště řady vzácných druhů živočichů.

CHKO JH Národní přírodní rezervace Rašeliniště Jizerky – k.ú. Jizerka

Komplex podmáčených smrčín, klečových porostů a bezlesých vrchovišť s bohatým výskytem ohrožených druhů rostlin. Mineralogicky významné štěrkopísčité náplavy podél meandrující Jizerky.

Přírodní rezervace Černá jezírka – k.ú. Jizerka

Soustava rašelinišť obklopených podmáčenými smrčínami ve stadiu silného rozpadu nebo již zcela odumřelých vlivem imisí. Rašelinné louky se zachovalými klečovými porosty se vyskytují na čtyřech oddělených plochách: Černá jezírka, Tetřeví louka, Velká Krásná louka, Malá Krásná louka.

Národní přírodní rezervace Rašeliniště Jizery - k.ú. Jizerka

Lidskou činností poměrně málo dotčený komplex klečových porostů, vrchovišť, horských a podmáčených smrčín a společenstev šterkopísčitých náplavů meandrujícího toku Jizery. Unikátní společenstva rostlin a živočichů.

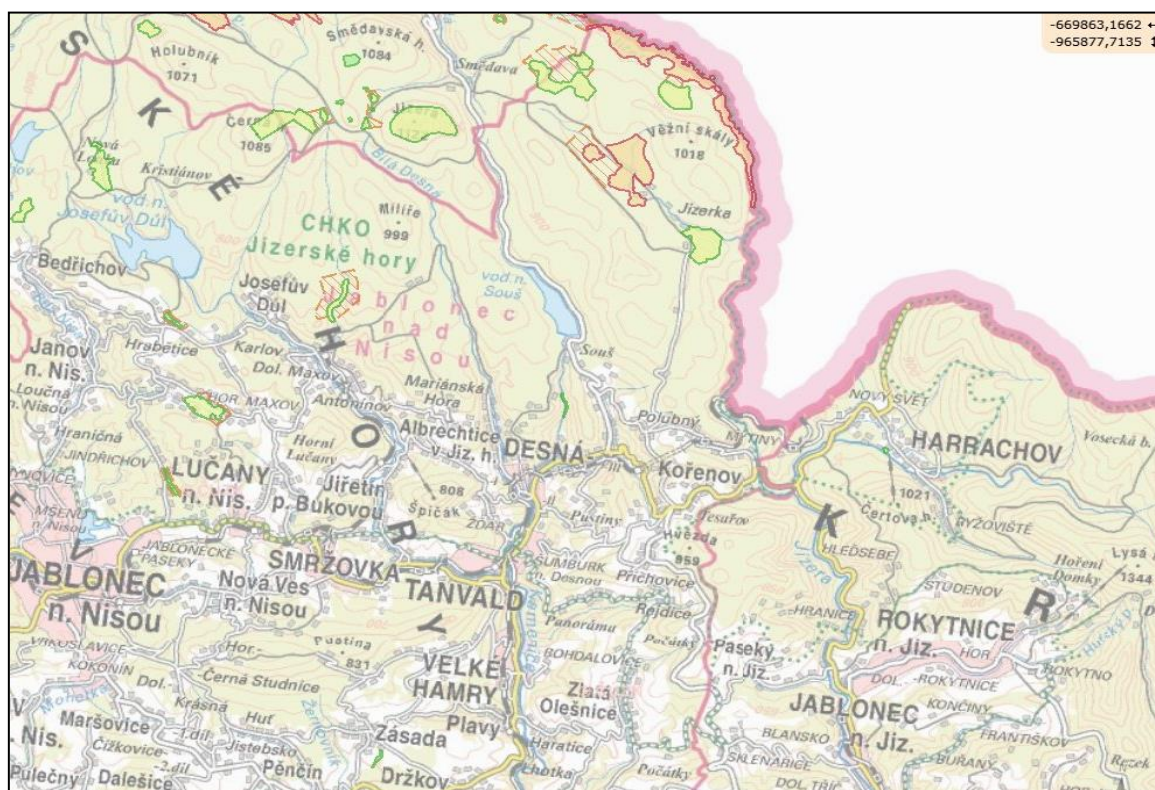
Přírodní rezervace Rybí loučky – k.ú. Jizerka

Vývojově jedno z nejstarších rašelinišť v Jizerských horách, s odumřelými staršími porosty smrku z části přirozeně, z části vlivem imisí. Významná rostlinná společenstva.

KRNAP Přírodní památka Anenské údolí – k.ú. Harrachov

Udržení vitální populace šafránu bělokvětého a uchování mokřadu v severovýchodní části chráněného území jako příhodného stanoviště pro rozmnožování obojživelníků.

Mapa č. 6: znázornění maloplošných chráněných území

Zdroj dat: AOPK ČR

Evropsky významné lokality NATURA 2000 (EVL)

Natura 2000 je soustava chráněných území, která vytvářejí všechny státy EU podle jednotných pravidel. Soustavu Natura 2000 tvoří podle směrnic EU („Směrnice o ptácích“ a „Směrnice o stanovištích“) tzv. ptačí oblasti (PO) a evropsky významné lokality navržené za účelem ochrany přírodních stanovišť nebo volně žijících druhů rostlin a živočichů (EVL).

Jde o ochranu nejcennějších rostlin, živočichů a přírodních stanovišť z evropského pohledu. Evropsky významné lokality slouží k ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin evropského významu.

Evropsky významné lokality v Krkonošském národním parku:

Na základě výsledků mapování rostlinných společenstev a vybraných druhů rostlin a živočichů bylo **celé území Krkonošského národního parku** a jeho ochranného pásma navrženo jako evropsky významná lokalita. Vyhlásila ji vláda České republiky dne 22. 12. 2004 Nařízením č. 132/2005 Sb.

Evropsky významné lokality v CHKO JH spadající do území ORP Tanvald:

Rašeliniště Jizery – k.ú. Jizerka

Toto území výjimečných hodnot představuje nejrozsáhlejší rašelinný komplex v celých Sudetech. Vegetace tvoří jedinečnou směsici rašelinných, podmáčených i třtinových smrčín, přechodových rašelinišť, vrchovišť s klečí a otevřených vrchovišť, vegetace náplavů s jalovcem (jalovec obecný nízký) a vegetace vodních toků. Vymezené území zahrnuje NPR Rašeliniště Jizery, PR Rybí loučky a okolí.

Rašeliniště Jizerky – k.ú. Jizerka

EVL se rozkládá na severozápadním okraji osady Jizerka. Představuje mozaiku rašelinných a podmáčených smrčín, klečových porostů, přechodových rašelinišť, otevřených vrchovišť a lučních ekosystémů s rozptýlenou zástavbou v osadě Jizerka.

Bukovec – k.ú. Jizerky, Polubný

Do EVL patří nejen vlastní čedičový vrchol Bukovce (1005 m n. m.) se zbytky původních horských klenových bučin, suťových lesů, květnatých a acidofilních bučin, ale zahrnuje i cenné louky na severozápadním úpatí (horské smilkové trávníky, vlhké pcháčkové louky a vlhká tužebníková lada) a smrčiny na východních svazích (od třtinových až po rašelinné).

Smědava – k.ú. Jizerka

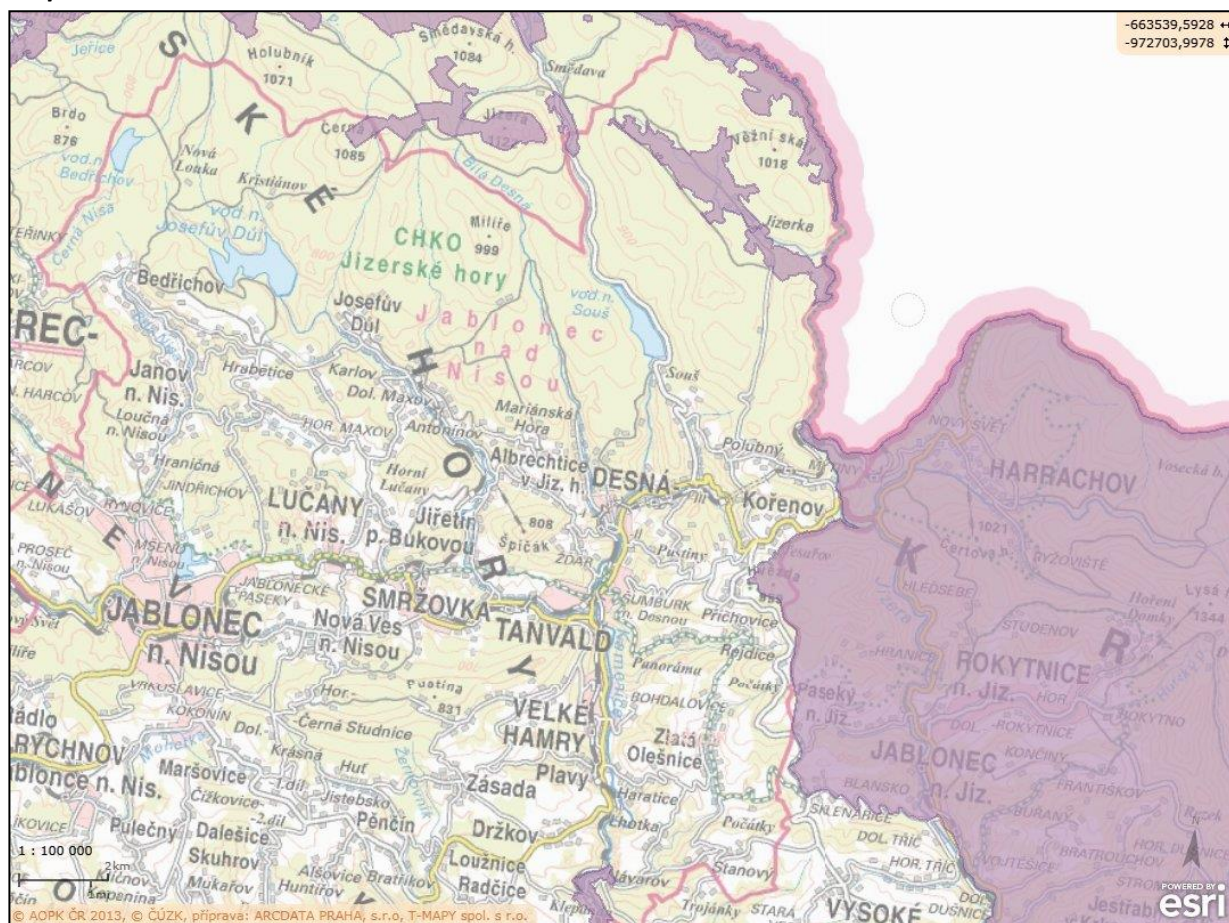
Lokalita se nachází na rozvodí Hnědé Smědé a Černé Desné nedaleko chaty Smědava. Dominují zde rašelinné a podmáčené smrčiny. Nejcennější část však tvoří vrchoviště U Studánky s četnými drobnými šlenky. V okolí se nachází i několik menších přechodových rašelinišť. Západní část lokality tvoří fragmenty horských smrčkových bučin s náznaky papratkové smrčiny.

Bílá Desná – kanál Protržené přehradý – k.ú. Albrechtice v Jiz. horách, Desná III

Jedná se o jedinou lokalitu, která byla v Jizerských horách navržena podle "Směrnice o stanovištích" za účelem ochrany živočišného druhu – netopýra velkého. Západní vchod do této štoly (délka 1150 m) leží přibližně 3 km severně od osady Mariánská Hora. Toto významné zimoviště netopýrů hostí v současné době 7 druhů: zejména netopýra velkého a vodního, méně netopýra ušatého, severního, vousatého, Brandtova a ojedinele i netopýra řasnatého.

Mapa č. 7: znázornění EVL

Zdroj dat: AOPK ČR

Ptačí oblasti:

Ptačí oblast Jizerské hory byla vyhlášena nařízením vlády v roce 2004 na ploše 11 672 ha. Leží ve střední části CHKO Jizerské hory a zaujímá přibližně 1/3 její rozlohy. Na území ORP se oblast nachází na k. ú. Albrechtice v Jizerských horách, Desná III a Jizerka. Předmětem ochrany jsou populace tetřívka obecného, sýce rousného a jejich biotopy. V oblasti se vyskytují i další druhy ptáků chráněné směrnicí EU a druhy z Červeného seznamu.

Ptačí oblast Krkonoše byla vyhlášena dne 27. 10. 2004 Nařízením vlády České republiky č. 600/2004 Sb. Na ploše 40 907 ha zahrnuje celý Krkonošský národní park a vybrané části jeho ochranného pásma (asi 25 %).

Předměty ochrany ptačí oblasti Krkonoše jsou: čáp černý, tetřev obecný, chřástal polní, sýc rousný, datel černý, slavík modráček tundrový, lejsk malý.

Mapa č. 8: znázornění ptačích oblastí

Zdroj dat: AOPK ČR

Památné stromy

Památným stromem se vyhláší mimořádně významné stromy, jejich skupina a stromořadí. O vyhlášení rozhoduje orgán ochrany přírody – správa národních parků, CHKO a pověřený obecní úřad. Na území ORP Tanvald se nachází mnoho významných stromů:

Albrechtice v Jizerských horách – 2 ks

Desná – 1 ks

Harrachov – 2 ks

Kořenov – 3 ks, 1 stromořadí

Plavy – 1 ks

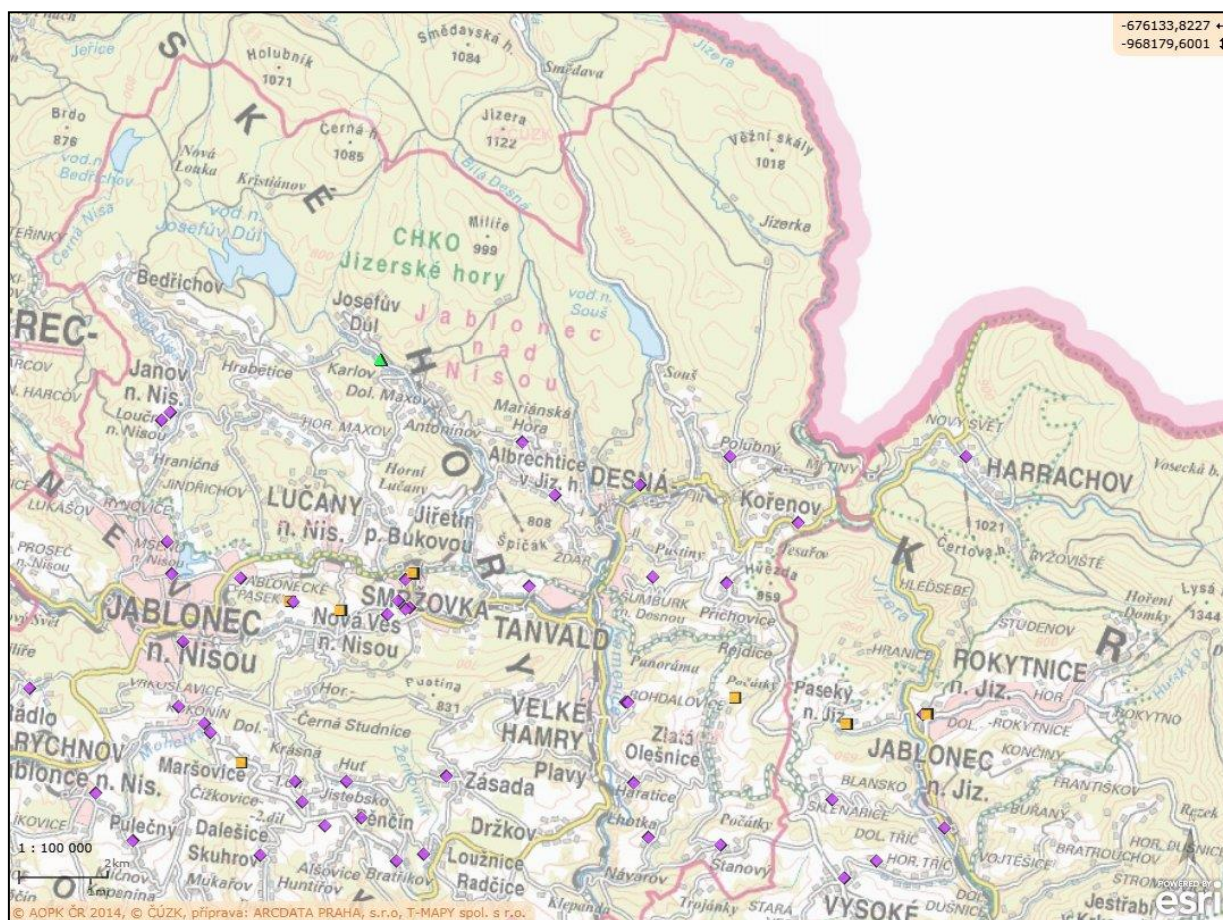
Smržovka – 5 ks, 1 stromořadí

Tanvald – 2 ks

Velké Hamry – 2 ks

Zlatá Olešnice – 2 ks

Mapa č. 9: památné stromy

Zdroj dat: AOPK ČR

Brownfields na území ORP

Podle Národní strategie regenerace brownfieldů Ministerstva průmyslu a obchodu je takto označována nemovitost (pozemek, objekt, areál), která je nedostatečně využívaná, zanedbaná a může být i kontaminovaná. Vzniká jako pozůstatek průmyslové, zemědělské, rezidenční, vojenské či jiné aktivity. Brownfield nelze vhodně a efektivně využívat, aniž by proběhl proces jeho regenerace.

Podle databáze Libereckého kraje se na území ORP Tanvald nachází 22 objektů, přičemž 16 z nich není využíváno:

- Desná – 4 objekty
- Velké Hamry (Bohdalovice) – 2 objekty (oba využívány)
- Smržovka – 6 objektů (2 využívány)
- Kořenov – 2 objekty
- Tanvald – 2 objekty (1 využíván)
- Plavy – 1 objekt
- Harrachov – 5 objektů (1 využíván)

Brownfielddy přispívají k celkovému špatnému obrazu území a tím mohou brzdit hospodářský rozvoj, mají negativní dopad na životní prostředí. Vhodná regenerace objektů nabízí příležitosti pro

podnikatelské subjekty, což vede k nárůstu ekonomické aktivity spojené s tvorbou nových pracovních míst.

Ochrana ovzduší

Z hlediska úrovně znečištění ovzduší patří oblast Tanvaldska k místům s poměrně dobrou kvalitou. Největší podíl na znečištění tuhými emisemi v kraji má firma DETOA Albrechtice a.s., zabývající se impregnační dřeva a jeho průmyslovým zpracováním. Nejvíce oxidu siřičitého vypouští do ovzduší společnost Teplárenská Tanvald a.s. Na znečištění ovzduší oxidem dusíku má největší podíl PRECIOSA ORNELA, a.s. zabývající se sklářskou výrobou. Oxidem uhelnatým a TOC nejvíce znečišťuje území firma SKLÁRNA A MINIPIVOVAR NOVOSAD & SYN HARRACHOV s.r.o. CZECH REPUBLIC.

Na území se také projevuje dálkový přenos emisí z přilehlých regionů mimo hranice ČR a to především v horských oblastech, kde velkou roli v znečištění hraje elektrárna Turów.

Zdroj: MAS – Rozvoj Tanvaldska – Integrovaná strategie území

V zimním období přináší výrazné problémy celému území znečištění ovzduší způsobené lokálními topeništi spalujícími tuhá paliva.

Svůj podíl také nese stále se zvyšující zatížení automobilovou dopravou.

Územím ORP Tanvald prochází tyto významné dopravní osy:

- silnice I/10 Turnov – Železný Brod – Tanvald – Harrachov (státní hranice)
- silnice I/14 Liberec - Jablonec n/N - Tanvald – ta je významná hlavně z hlediska intenzity dopravy

V dotčených obcích (Plavy, Velké Hamry, Tanvald, Desná, Kořenov, Smržovka) je problémem velké zatížení tranzitní dopravou, která prochází zastavěnými oblastmi sídel.

Doprava významně přispívá k celkovému zatížení zájmového území u tuhých znečišťujících látek (63 %), těkavých org. látek (60 %), oxidů dusíku, resp. oxidu uhelnatého (50 %, resp. 46 %).

Zdroj: Program ke zlepšení kvality ovzduší obce s rozšířenou působností Tanvald a jí spravovaných obcí

Tab. č. 204: Pětileté průměry z let 2007-2011 pro hlavní znečišťující látky na území MAS Rozvoj Tanvaldska

Znečišťující látka	Způsob měření	Imisní limit ($\mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$)	Nejvyšší hodnota ($\mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$)
Oxid siřičitý	4. nejvyšší 24 hodinová koncentrace	125	Josefův Důl 16,9 Lučany nad Nisou 17,6
Oxid dusičitý	roční průměr	40	Desná 16,2, Tanvald 14,5
Poléťavý prach PM ₁₀	roční průměr	40	Zásada 32,9 Držkov 32,4
Poléťavý prach PM _{2,5}	roční průměr	25	Tanvald 15,8
Benzopyren	roční průměr	1 $\text{ng}\cdot\text{m}^{-3}$	0,79
Olovo	roční průměr	500 $\text{ng}\cdot\text{m}^{-3}$	14 $\text{ng}\cdot\text{m}^{-3}$
Arsen	roční průměr	6 $\text{ng}\cdot\text{m}^{-3}$	Velké Hamry 1,88 $\text{ng}\cdot\text{m}^{-3}$ Desná 2,03 $\text{ng}\cdot\text{m}^{-3}$
Kadmium	roční průměr	5 $\text{ng}\cdot\text{m}^{-3}$	Lučany nad Nisou 17,6 $\text{ng}\cdot\text{m}^{-3}$

Nejproblematictějším polutantem je benzopyren, který vzniká jako produkt nedokonalého spalování především z automobilové dopravy ze vznětových motorů a má karcinogenní účinky.

Zdroj: MAS – Rozvoj Tanvaldska – Integrovaná strategie území

Ochrana vod

Tab. č. 205: Hodnocení povrchových vod

Vodní tok	Chemický stav	Ekologický stav		Významný problém nakládání s vodami
	Nevyhovující parametr	Fyzikálně- chemické složky	Biologické složky	
		Nevyhovující parametr	Nevyhovující parametr	
Desná po ústí do toku Kamenice	PN	Vyhovující	Nevyhovující	ANO
	PN – kovy – olovo a jeho sloučeniny, kadmium a jeho sloučeniny		Bentos	
Kamenice do ústí toku Jizera	PN	Vyhovující	Vyhovující	ANO Nedostatečné čištění průmyslových odpadních vod
	PN – syntetické látky – indenopyren, benzopyren			
Nádrž Souš	PN	Vyhovující	Vyhovující	ANO
	PN – syntetické látky – indenopyren, benzopyren			
		Reakce vody (pH)	Bentos	
	Olovo, Kadmium, Nikl, Rtuť a jejich sloučeniny		Bentos, PN - ryby	
	PN – kovy – kadmium a jeho sloučeniny			
Jizera po soutok s tokem Přítok z Polska	Vyhovující	Vyhovující	Vyhovující	NE
Jizera po soutok s tokem Mumlava	PN	Vyhovující	Nevyhovující	NE
	PN – kovy – kadmium a jeho sloučeniny		Bentos, PN - ryby	
Milnice po soutok s tokem Mumlava	Vyhovující	Vyhovující	Vyhovující	NE
Mumlava po soutok s tokem Jizera	Vyhovující	Vyhovující	Nevyhovující	NE
			Bentos, PN - ryby	
	PN – kovy – rtuť, olovo, kadmium a jejich sloučeniny		Bentos	
			PN - Ryby	
Mumlava po soutok s tokem Milnice	Vyhovující	Vyhovující	Nevyhovující	ANO
			Bentos	

Vysvětlivky: PN – potenciálně nevyhovující, bentos - biocenóza zahrnující všechny živočišné (zoobentos) a rostlinné (fytoobentos) organizmy obývající břeh a dno vod. Zdroj dat: MAS Rozvoj Tanvaldska

Z hlediska chemického stavu vyhověla část sledovaných vodních toků. Některé toky byly označeny jako potenciálně nevyhovující z důvodu znečištění převážně těžkými kovy a jejich sloučeninami, což je způsobeno hlavně nedostatečným čištěním průmyslových odpadních vod.

Záplavová území

Na území existují záplavová území zasahující do zastavěných území - Albrechtice v J. h., Harrachov, Smržovka, Tanvald, Desná, Velké Hamry, Plavy. V hranicích 100 leté vody leží významné části Desné, Tanvaldu, Plavů a Velkých Hamrů. Jedná se o průmyslové a sportovní plochy, ve třech obcích byla dle mapového portálu KÚLK označená místa, na kterých se nachází bytové domy a to: Desná (Černá Desná, ř. km 1,5), Tanvald (Kamenice, ř. km 18,2) a Plavy (Kamenice, ř. km 11,3).

Tab. č. 206: Přehled napojení obyvatel na kanalizace a vodovody v obcích

Obec	Kanalizace	Vodovod
Albrechtice v Jizerských horách	Napojeno 85% trvale bydlících obyvatel, kanalizace ukončena nově vybudovanou ČOV. Postupné připojení dalších obyvatel, od cca 3% obyvatel splaškové odpadní vody akumulovány v odpadních jímkách. Kanalizace je v majetku obce, obec je zároveň provozovatelem.	Stav dobrý, napojeno 84% trvale bydlících obyvatel, zbývající obyv. jsou zásobování individuálně ze studní, předpokládaná napojení do roku 2015. Majitelem vodovodu je SVS a.s. a provozovatelem SČVAK, a.s.
Desná	V Desné I a Desné II vybudovaná kombinovaná kanal. síť, napojeno 73% trvale bydlících obyvatel, provádí se dostavba napojení Desné II a III. Majitelem kanalizace je SVS a.s. a provozovatelem SČVAK, a.s.	Vodovodní síť společná pro všechny tři části obce, na vodovodní síť Desná I napojeno 68% trvale bydlících obyvatel, nutná rekonstrukce 20% stávající vodov. sítě. Hlavní zdroj oblastního vodovodu je ÚV Souš. Majitelem vodovodu je SVS a.s. a provozovatelem SČVAK, a.s. Dva vodovody ve správě a majetku obce (Hellensten a Finsko).
Harrachov	Napojeno 91,6% trvale bydlících obyvatel a 95,7% přechodně bydlících obyvatel. Majitelem kanalizace je SVS a.s. a provozovatelem SČVAK, a.s.	Napojeno 100% obyvatel, je vybudován nový přívodní řad z UV Souš do VDJ U úpravny v Harrachově. Majitelem vodovodu je SVS a.s. a provozovatelem SČVAK, a.s.
Jiřetín pod Bukovou	Napojeno 90% trvale bydlících obyvatel. Majitelem a provozovatelem většiny kanalizace je DETOA Albrechtice a.s.. Část kanalizace je v majetku obce.	Napojeno 97% trvale bydlících obyvatel, nutná rekonstrukce 40% sítě. Majitelem kanalizace je SVS a.s. a provozovatelem SČVAK, a.s.
Kořenov	Je vybudována ČOV a stoková síť kanalizace, napojeno 70% trvale bydlících obyvatel. Majitelem i provozovatelem kanalizační sítě je obec.	Vzhledem ke konfiguraci území, jsou jednotlivé části obce izolované, zásobení vodou drobnými vodovody z místních zdrojů a studnami. Na obecní vodovod je napojeno 30% trvale bydlících obyvatel.
Plavy	Není vybudovaný souvislý systém napojení, tři stoky, napojeno 69% trvale bydlících obyvatel. Majitelem kanalizace je SVS a.s. a, provozovatel SČVAK, a.s. Obec má vlastní ČOV v části Haratice.	Napojeno 80% trvale bydlících obyvatel. Majitelem kanalizace je SVS a.s. a provozovatelem SČVAK, a.s.
Smržovka	Na ČOV odvádí 73% trvale bydlících obyvatel, 16% obyvatel – do septiků, 11% obyvatel – do bezodtokových jímek. Majitelem kanalizace je SVS a.s. a, provozovatel SČVAK, a.s., Dešťová	Napojeno 91% trvale bydlících obyvatel. Majitelem kanalizace je SVS a.s. a provozovatelem SČVAK, a.s.

	kanalizace je ve v majetku obce.	
Tanvald	Jednotná kanalizační síť zakončená ČOV, napojeno 83% trvale bydlících obyvatel. Majitelem kanalizace je SVS a.s. a, provozovatel SČVAK, a.s.	Napojeno 90% trvale bydlících obyvatel. Majitelem kanalizace je SVS a.s. a provozovatelem SČVAK, a.s.
Velké Hamry	Jednotná kanalizační síť zakončená ČOV, napojeno 60% trvale bydlících obyvatel. Majitelem kanalizačního přivaděče je obec, provozovatelem je SČVAK, a.s.	Napojeno 80% trvale bydlících obyvatel. Majitelem kanalizačního přivaděče je obec, provozovatelem je SČVAK, a.s.
Zlatá Olešnice	Napojeno 42% trvale bydlících obyvatel. Majitelem kanalizačního přivaděče je obec, provozovatelem je SČVAK, a.s.	Napojeno 84% trvale bydlících obyvatel. Vodovody jsou ve správě obce.

Zdroj dat: MAS – Rozvoj Tanvaldska – Integrovaná strategie území

Ochrana půdy

Tab. č. 207: Druhy pozemků

Obec	Celková výměra pozemku (ha)	Orná půda (ha)	Zahrady (ha)	Ovocné sady (ha)	Trvalé travní porosty (ha)	Zemědělská půda (ha)	Lesní půda (ha)	Vodní plochy (ha)	Zastavěné plochy (ha)	Ostatní plochy (ha)
Albrechtice v Jiz.horách	2 454	0	9	-	160	169	2 196	9	11	69
Desná	1 258	0	27	-	339	366	603	96	38	155
Harrachov	3 663	-	1	-	128	129	3 332	30	28	144
Jiřetín pod Bukovou	331	0	5	-	37	42	253	2	8	27
Kořenov	5 587	13	14	-	683	709	4 654	40	27	156
Plavy	520	108	30	1	130	269	171	10	12	57
Smržovka	1 481	32	48	-	381	461	807	10	48	155
Tanvald	1 245	13	67	1	370	451	572	17	47	157
Velké Hamry	932	83	59	2	209	353	450	9	20	99
Zlatá Olešnice	1 594	333	48	3	380	764	689	9	14	118
Celkem MAS	23 787	842	400	8	3 864	5 113	16 453	414	325	1 480

Zdroj dat: ČSÚ

Největší podíl z hlediska druhu pozemku v území představuje lesní půda. Mezi jednotlivými obcemi ale existují rozdíly závislé na charakteru krajiny.

V tomto území charakteristickém drsnějším klimatem, členitým terénem a vyšší nadmořskou výškou, bylo zemědělství historicky vždy pouze doplňkovým způsobem obživy k řemeslné a průmyslové výrobě. Po II. světové válce došlo odsunem Němců na většině území (s výjimkou oblasti Zlaté Olešnice) k opuštění zemědělské půdy a následně k jejímu pouze částečnému využití českými dosídlenci. Některé opuštěné zemědělské pozemky postupně zarostly stromy.

Zemědělská výroba zaznamenala v posledních letech výrazný útlum. V souvislosti s dotační zemědělskou politikou státu je častý převod orné půdy na louky a pastviny. Také se objevuje zalesnění pozemků méně vhodných pro zemědělskou výrobu, což také souvisí s poskytovanými dotacemi.

Energetika – obnovitelné zdroje energie

V regionu se vyskytují malé vodní elektrárny a fotovoltaické systémy na střechách domů.

Tab. č. 208: Malé vodní elektrárny

Lokalita	Název společnosti, která výrobu provozuje	Instalovaný výkon [MWe]	Vodní tok
MVE Kořenov	1.elektrárenská s.r.o., České Budějovice	0,92	Jizera
MVE Kořenov	První elektrárenská Liberec, s.r.o.	0,880	Jizera
MVE Kořenov	Mňuk Karel, Mgr.	-	Jizera
MVE Tanvald Hydro	KREDIT CENTRUM s.r.o.	0,756	Kamenice
MVE Plavy	KREDIT CENTRUM s.r.o.	0,250	
MVE Smržovka	KREDIT CENTRUM s.r.o.	0,2	Kamenice
MVE Jiřetín pod Bukovou	DETOA Albrechtice s.r.o.	0,06	Kamenice
MVE Janov Harrachov	Josef Havlíček	0,25	Mumlava
MVE Doprava Smržovka	FOBOS spol.s.r.o.	0,3	Kamenice
MVE Desná I.	FOBOS spol.s.r.o.	0,5	Kamenice
MVE Desná III.	SJM Enge Břetislav, Engeová Radoslava Ing., Vimmerová Iva MUDr. Henebergová	-	Kamenice
MVE Mezivodí Velké Hamry	FOBOS spol.s.r.o.	0,35	Kamenice
MVE Tanvald	Ladislav Chlupáč	0,055	Kamenice

Zdroj: Základní údaje o významných energetických subjektech, ERÚ 2011

Analýza řešených témat životního prostředí v jednotlivých obcích včetně finančního výhledu

Cílem šetření bylo zmapovat oblasti týkající se životního prostředí, kterým se obce věnují a v této činnosti mají v plánu pokračovat a témata, která by v budoucnu měla být řešena. Jedná se o záměry v jakékoliv fázi příprav od plánů a vizí po již připravené projekty, kde je možné začít s realizací.

Jsou zde zařazena i témata ovlivňující životní prostředí jako např. formy rozvoje cestovního ruchu, záměry týkající se zvelebování krajiny, posilování její funkčnosti pro obyvatele a ovlivňující její ráz jako je úprava veřejných prostranství, nebo odpočinkové prvky v krajině.

Obsáhlejší výčty aktivit jsou rozděleny do okruhů. Součástí šetření byla i finanční analýza plánů obcí – finanční odhady jsou začleněny v jednotlivých tabulkách u záměrů, kterých se týkají. V některých případech nejsou finanční výhledy dosud známy.

Součástí oblasti je také téma odpadového hospodářství. Tato problematika není, vzhledem k samostatnému zpracování v rámci projektu, zahrnuta do této kapitoly.

Tab. č. 209: Desná

Výstavba a rekonstrukce plynovodů, vodovodů, kanalizací a ČOV	Rekonstrukce ČOV Nýčovy domky (2 miliony Kč)
	Rekonstrukce kanalizace „Finské domky“ (23 milionů Kč)
	Odkanalizování lokality Heleštej (zatím není provedena kalkulace)
	Rekonstrukce vodovodu Finsko (11 milionů Kč)

	Rekonstrukce vodovodu Sedmidomky na vodovodní řad SČVaK <i>(padla původní varianta na přepojení – 1,5 milionu Kč)</i>
	Příprava území pro výstavbu rodinných domků v lokalitě Sokolská <i>(zatím neprobíhají další realizační aktivity)</i>
Úspory energií	Využívání obnovitelných zdrojů energie k výrobě tepla nebo elektrické energie
Péče o přírodu a krajinu, posílení její funkčnosti a kvality	Obnova stávajících nebo výsadba nových alejí na území města Desná
	Ošetření krajinářsky významných stromů <i>(50 tisíc Kč)</i>
	Pravidelná květinová výzdoba u MěÚ, v parku a u DPS <i>(20 tisíc Kč)</i>
	Revitalizace veřejné zeleně
	Rozšíření počtu laviček podél turistických cest <i>(v současnosti probíhá obnova a ne rozšiřování jejich počtu)</i>
	Parková úprava zahrady Riedelovy vily
	Péče o městský mobiliář – vznik veřejného pítka, rozšíření počtu odpadkových košů <i>(10 tisíc Kč)</i>
Vodní hospodářství	Úprava vodní nádrže Černá říčka
	Zvýšení průchodnosti toků <i>(město není správcem toků, náklady nejsou tudíž známy)</i>
	Zmapování a ošetření povrchových vod
Rozvoj cestovního ruchu	Vybudování vyhlídkového okruhu Desná <i>(realizováno v rámci projektů, ale nerealizováno pouze městem)</i>
	Obnovení provozu lyžařského areálu Desná – Křížek <i>(chybí souhlas ochránců)</i>
	Obnovení provozu lyžařského areálu Desná – Parlament <i>(nejsou vyjasněny majetkové vztahy)</i>
	Modernizace lyžařského areálu Desná – Černá říčka <i>(modernizace probíhají bez investic města)</i>
	Naučná stezka okolo centra – Riedlův park
	Naučná stezka podél ozubnicové trati Desná – Harrachov
	Naučná stezka - Dlouhý kopec
	Projekt - Sklářská cesta
	Záměr Revitalizace zubačky, Železniční společnost Tanvald, o.p.s. <i>(nerealizováno městem)</i>
	Výstavba muzea Protržené přehrady na Bílé Desné a využití tohoto potenciálu <i>(spolupráce na projektu „Protržené přehrady“ kdy garantem)</i>

	<i>je obec Albrechtice)</i>
	Sportovní trať pro letní a zimní vyžití okolo vodní nádrže Souš

Zdroj dat: MěÚ Desná

Tab. č. 210: Harrachov

Výstavba a rekonstrukce plynovodů, vodovodů, kanalizací a ČOV	Výstavba kanalizace v části Harrachova za sklárnou, Huťský kout (15 milionů Kč)
Úspory energií	Přestavba a zateplení ZŠ (60 milionů Kč)
	Přestavba a zateplení bývalé Integrované školy lesnické – přebudování na dům seniorů (odhadem – vlastní vklad majetku, vstup do akciové společnosti, cca 40 milionů Kč)
Péče o přírodu a krajinu, posílení její funkčnosti a kvality	Výstavba lesoparku na Hřebínku a v oblasti zvané Rybárna (revitalizace městského lesa a lesoparku pod bývalým lesnickým učilištěm, hrabě Jan Harrach v tomto prostoru vybudoval 3 chovné rybníky, dva z nich již bohužel neexistují, cílem je vytvořit odpočinkové prostory pro širokou veřejnost; 10 milionů Kč)
	Vytvoření dalších odpočinkových zón ve městě (500 tisíc Kč)
	Likvidace invazních rostlin (probíhá ve spolupráci s KRNP; 200 000 Kč)
	Rekonstrukce hřbitova (zeď, márnice, vrata, kříž; 1 milion Kč)
Vodní hospodářství	Opravy mostů (3 miliony Kč)
Rozvoj cestovního ruchu	Výstavba rozhledny na Čertáku (studii v současné době zpracovává architektonické studio Mjolk; 3,5 milionů Kč)
	Cyklostezky, běžecké tratě a propojení do sousedního Polska (2 miliony Kč)

Zdroj dat: MěÚ Harrachov

Tab. č. 211: Jiřetín pod Bukovou

Realizace opatření vedoucích k získání certifikátu EarthCheck v oblasti životního prostředí nezávislou mezinárodní organizací EC3 Global (2011-2014/100 tisíc Kč)
Oprava kanalizační sítě (2016/300 tisíc Kč)

Využití dešťové vody v obecních objektech (2014/500 tisíc Kč)
Včlenění zeleně a relaxačních prvků do centra obce (2011/170 tisíc Kč)
Údržba obecních luk pastvou ovcí
Oprava hřbitovní zdi a cestiček (2012 - 2013/100 tisíc Kč)

Zdroj dat: OÚ Jiřetín pod Bukovou, Program obnovy venkova 2011-2016

Tab. č. 212: Kořenov

Výstavba a rekonstrukce plynovodů, vodovodů, kanalizací a ČOV	Rozšíření ČOV v Příchovicích z důvodu nedostatečné kapacity stávající ČOV (cca 4,5 milionů Kč)
Péče o přírodu a krajinu, posílení její funkčnosti a kvality	Výsadba a obnova alejí na území obce Kořenov (cca 300 tisíc Kč)
	Pravidelná údržba cyklotras a běžeckých lyžařských stop (cca 200 tisíc Kč/rok)
	Revitalizace parku v Polubném, arboretum
	Poslední etapa rekonstrukce rozhledny Štěpánka
	Okružní naučná stezka přes nejstarší betonový most v republice pro pěší, v zimě úprava tratě pro běžkaře (cca 500 tisíc Kč)
	Vybudování infocentra na parkovišti Mořina na Jizerce (projekt odsouhlasený CHKO JH)
	Vybudování rozhledny – posedu na Bukovci
	Příchovice - alej směrem na Světlou (vyčištění a prořezání současné aleje dosazení chybějících stromů), úprava okolí sochy sv. Jana Nepomuckého vyštětováním; úprava okolí kapličky sv. Alessi; upravit (zachránit) cestu správným položením správných svodnic; (250 tisíc Kč)
	Tvorba odborné publikace s návodem péče o louky a stromy (pomoci místním i chalupářům najít vhodný způsob jak se chovat ke krajině, jak správně sekat louky, ošetřovat stromy, připomenout význam stromových alejí v krajině, nebezpečí náletových rostlin a křovin)
	Následná péče o již upravené pozemky a vysazené stromy (péče o stromky, než se plně adaptují - zhruba deset let; 200 Kč stromek rok)
	Údržba luk pastvou ovcí (v současnosti probíhá na obecních i soukromých pozemcích; cca 10 tisíc Kč/rok)
	Permakultura - vytvoření naučných stezek, zejména pro školní děti

	<i>(geologickou, botanickou, ornitologickou, vodní svět, vybudování teepee osady s možností stanování a přenocování v přírodě s pozorováním nočního života; cca 1 milion Kč)</i>
	Rozšiřování Lesoparku <i>etapa 2 - lanová a relaxační část pod Majákem (350 tisíc Kč)</i> <i>etapa 3 – naučná geologická stezka, součástí ferratová stezka pro děti i dospělé (380 tisíc Kč)</i> <i>etapa 4 - vyčištění a úprava cesty do bývalého lomu, kde se těžil písek (perk) - ukázka cestářské kamenické práce – štětování, práce s kamenem, štípání, správné položení (250 tisíc Kč)</i>
	Stavba moderního meditačního prostoru dobré vůle <i>- prostor pouze dřevo, kámen, slunce - vhodné místo pro uvědomění si krásy a síly přírody, kde lze spočinout a v klidu přemýšlet, a třeba v sobě najít sílu a nápad pomáhat ostatním</i>

Zdroj dat: Vlastimil Plecháč, OÚ Kořenov

Tab. č. 213: Plavy

Výstavba a rekonstrukce plynovodů, vodovodů, kanalizace a ČOV	Vybudování splaškové kanalizace v obou částech obce – Plavy i Haratice včetně čistíren odpadních vod ev. přečerpávacích stanic pro vedení splašků na ČOV Velké Hamry <i>(na území obce není vybudována vyhovující soustavná kanalizační síť s řádným čištěním odpadních vod, jsou zpracovány dvě samostatné studie odkanalizování vč. dvou ČOV; částečně realizováno - v místní části Haratice je hustě obydlená část odkanalizována vč. ČOV – provozovatel Obec Plavy; ostatní ve výhledu, podmínka – spolupráce s SVS a.s. nebo SČVK a.s.; náklady cca 40 milionů Kč)</i>
Ochrana ovzduší	Preference ekologického způsobu vytápění rodinných a bytových domů a objektů pro podnikatelskou činnost <i>(častý výskyt inverzí je způsoben konfigurací terénu, dlouhým topným obdobím, velkým množstvím středních a malých zdrojů znečištění – uhelné kotelny; průběžně plněno, obec poskytuje nízkouročené půjčky z FZÚB z rozpočtu obce)</i>
	Realizace III. etapy plynofikace Plavy-Velké Hamry <i>(v jednání; obec nebude investorem; náklady obce cca 100 tisíc Kč)</i>
Úspory energií	Zateplení fasády ZŠ <i>(náklady 2,5 milionů Kč)</i>
	Veřejné osvětlení - opatření ke snížení spotřeby elektrické energie <i>(plánováno 2015-2017, náklady do 1 milion Kč)</i>
Péče o přírodu a krajinu, posílení její funkčnosti a kvality	Výsadba a dosadba alejí a stromořadí dle územního plánu <i>(realizace by proběhla pouze z dotace)</i>
	Obnova zeleně na místním hřbitově <i>(průběžně realizováno z rozpočtu obce)</i>

	Doplnění zeleně v centru obce, u školských zařízení a na dalších veřejných prostranstvích (průběžně realizováno z rozpočtu obce)
	Zřízení lokalit pro odpočinek (částečně realizováno, v plánu vybudování dalších odpočinkových míst v letech 2015-2017, náklady cca 100 tisíc Kč, podmínkou je získání dotace)
	Likvidace náletových porostů podél místních komunikací, plevelných porostů na veřejných a obecních pozemcích v centru a obydlených částech obce (průběžně realizováno z rozpočtu obce)
Vodní hospodářství	Protipovodňová opatření – úprava přirozených břehů, oprava mostků a propustků (průběžně realizováno z rozpočtu obce, pro roky 2015-2017 plánovány opravy v rozsahu 200 tisíc Kč)
Zvyšování osobní angažovanosti a zodpovědnosti za kvalitní život, prostředí a udržitelný rozvoj	Výstavba nových prostorů pro environmentální výchovu, zájmovou činnost a zdravý životní styl v ZŠ (pravomocné stavební povolení, realizace závislá na dotaci, plánováno 2015; náklady stavební část 5 milionů Kč)

Zdroj dat: OÚ Plavy, Rozvojový plán obce Plavy

Tab. č. 214: Smržovka

Výstavba a rekonstrukce plynovodů, vodovodů, kanalizace a ČOV	Rozšíření vodovodní sítě v Dolní Smržovce a v lokalitách s nedostatkem vody (Vodovod v ulici Hlavní – hotovo, předáme SVS a.s.; 4,5 milionů Kč)
	Rekonstrukce kanalizace a výstavba nových veřejných kanalizačních stok (Kanalizace částečně pouze v ul. Luční, připravujeme Smetanovu, Kostelní, Jabloneckou. Jednáme se SVS o modernizaci ČOV; ul. Luční – 1,1 milionů Kč, ostatní – 15 milionů Kč, ČOV – 20 milionů Kč)
	Odkanalizování Střední a Dolní Smržovky (nehospodárné – málo obyvatel na mnoho km kanalizace; odhad 30 milionů Kč)
	Postupná plynofikace města dle generelu plynofikace a dle finanční rentability (ul. Vysoká a Dolní Smržovka Malostranská – čekáme na vyjádření obyvatel, zda mají zájem a kolik jich bude – rentabilita sporná; pokud bude zájem Malostranská, Vysoká, Švermova – 10 milionů Kč)
	Budování dešťové kanalizace - odvodnění komunikací (nutnost v souvislosti se zhoršenou činností ČOV – mnoho balastních vod jde do ČOV – nutná oddílná kanalizace, realizovaná dešťová kanalizace v Luční ul.; 15 milionů Kč)
Úspory energií	Zateplování budov a instalace termoregulačních ventilů v nemovitostech ve správě města a podpora v soukromých

	<p>objektech <i>(proběhla výměna ventilů, čidel a radiátorů v DPD, MŠ a ZŠ, zateplení střechy MŠ + výměna oken v přístavbě. Získali jsme dotaci na zateplení Sněžanky; Sněžanka 6 milionů Kč, ubytovna Rooseweltova – 8 milionů Kč, ostatní ZŠ, ... 20 mil. Kč)</i></p>
	<p>Energetický audit ve veřejných budovách a realizace doporučených opatření <i>(zpracovány energetické štítky budov v majetku města; audit - 250 tisíc Kč)</i></p>
	<p>Využití obnovitelných zdrojů energie městem - posouzení možností odbornou firmou či organizací, schválení stanoviska zastupitelstvem města</p> <ul style="list-style-type: none"> - kotelna na biomasu - podpora vodních elektráren - větrné elektrárny
Péče o přírodu a krajinu, posílení její funkčnosti a kvality	<p>Zpracování plánu péče o veřejnou zeleň <i>(50 tisíc Kč)</i></p>
	<p>Obnova a údržba veřejné zeleně a alejí, podpora výsadby, výběr lokalit pro výsadbu alejí</p>
	<p>Ošetření a následná ochrana krajinářsky významných stromů a lokalit <i>(prořez památných stromů ve spolupráci s městem Tanvald, ukázkový prořez lesoparku; 500 tisíc Kč)</i></p>
	<p>Mapování a likvidace invazních druhů rostlin <i>(probíhá průběžně, spolufinancováno z grantových fondů)</i></p>
	<p>Rozšíření městského lesního fondu - zalesňování nevyužitých pozemků <i>(500 tisíc Kč)</i></p>
	<p>Rekonstrukce lesních cest</p>
	<p>Podpora a rozvoj drobného zemědělství – symbolické pronájmy zemědělských pozemků</p>
	<p>Podpora využití brownfields – areály SEBA, Strojbal, areál bývalého ZD Lučany <i>(Areál Seba – prodán v dražbě – část Teneo, Klášter pan Peterka – prodej pneu, Areál ZD Lučany – část deponie materiálu, část pila, část autoopravna B. Nowy, část pronájem na kompostárnu - Arnika?; předpokládané financování prostředky z grantů, spoluúčasti cca 100 milionů Kč)</i></p>
	<p>Obnova drobných památek v krajině <i>(probíhá průběžně na základě získaných dotačních zdrojů)</i></p>
	<p>Podílení se na péči o významné krajinné prvky (např. viadukt)</p>
	<p>Projekt sportovně – rekreačního areálu městského lesoparku Parkhotel <i>(60 milionů Kč)</i></p>
	<p>Obnova městských lázní na rehabilitačně relaxační zařízení</p>
	<p>Projekt rekonstrukce hřbitova – oprava hřbitovní zdi a márnice</p>
	<p>Výstavba koupaliště</p>

	Rekonstrukce sáňkařské dráhy včetně zázemí a přístupových cest
Vodní hospodářství	Obnova stávajících požárních nádrží - vyčištění požární nádrže v Kostelní ulici <i>(udržíme stávající, v Kostelní ulici došlo ke zřícení opěrné zdi – vzhledem k vysokým nákladům zřejmě dojde k zasypání. Na Smržovském potoce možnost zprovoznění stavidla u Viaflexu – sloužilo též hasičům. Nová Smržovka – revitalizace rybníčku; 5 milionů Kč)</i>
	Úpravy vodních toků, zvýšení jejich průchodnosti <i>(město není vlastníkem, ale kde dochází k ohrožení městských cest nebo pozemků úpravy město provádí; 3 miliony Kč)</i>
	Obnova a rekonstrukce studánek, drenáží - cca 2-3 vytipovány <i>(200 tisíc Kč)</i>
Zvyšování osobní angažovanosti a zodpovědnosti za kvalitní život, prostředí a udržitelný rozvoj	Ekologické úřadování - provoz MěÚ a jeho organizačních složek šetrný k životnímu prostředí
	Ekologická výchova veřejnosti <i>(v současnosti probíhá formou akcí pro veřejnost a osvětou v oblasti třídění odpadů)</i>
Rozvoj cestovního ruchu	Projekt zimních lyžařských tras na Černé studnici a napojení na lyžařskou magistrálu
	Vybudování tématických stezek
	Podpora tradičních řemesel v rámci rozvoje turistického ruchu – např. mačkárný skla
	Zdravá a šetrná doprava obyvatel (pěší, cyklo), zřízení úschovny kol a zavazadel
	Ucelený systém cyklostezek a vyhovující infrastruktura, včetně stojanů na kola u veřejných budov
	Dětský lyžařský areál Kedr

Zdroj dat: MěÚ Smržovka, Strategický plán rozvoje města Smržovky

Tab. č. 215: Tanvald

Zateplení mateřské školy, ul. U Školky <i>(cca 9-10 milionů Kč)</i>
Zateplení a rekonstrukce Domova dětí a mládeže <i>(cca 6-8 milionů Kč)</i>
Propojení Tanvaldu se zimním lyžařským areálem Špičák <i>(cca 20 milionů Kč)</i>

Zdroj dat: MěÚ Tanvald

Tab. č. 216: Velké Hamry

Odbahnění rybníka na Svárově <i>(cca 4-5 milionů Kč)</i>
Revitalizace zeleně kolem základní školy ve Velkých Hamrech včetně chodníků <i>(cca 2 miliony Kč)</i>

Zdroj dat: MěÚ Velké Hamry

Tab. č. 217: Zlatá Olešnice

Rekonstrukce vodovodu ve Lhotce (cca 7 milionů Kč)
Odstranění nadměrného zalesnění v intravilánu obce (cca 300 tisíc Kč)
Instalace environmentálně příznivých zdrojů tepla v obecních budovách (cca 10 milionů Kč)

Zdroj dat: OÚ Zlatá Olešnice

Albrechtice v Jizerských horách – bez plánovaných aktivit

ZÁMĚRY V ORP TANVALD

Tab. č. 218

Ochrana ovzduší	Zkvalitňování a rozšiřování využívání stávající železniční infrastruktury, rozšiřování spolupráce s jejich provozovatelem
	Rozšíření sítě přestupních bodů mezi železnicí a ostatními druhy dopravy, modernizace přestupních bodů
	Podpora rozvoje ekologicky šetrných forem motorové dopravy vybudováním infrastruktury umožňující využívání alternativních energií v dopravě
	Koordinované doplnění a rekonstrukce sítí bezmotorové dopravy, včetně doprovodné infrastruktury
	Minimalizace emisí znečišťujících látek, světelného smogu a hlukové zátěže, s negativními dopady na životní prostředí a veřejné zdraví
Vodní hospodářství	Modernizace a rozšíření sítí technické infrastruktury
	Optimalizace vodního režimu krajiny
	Realizace technických a monitorovacích opatření s cílem preventivně minimalizovat negativní dopady na nemovitosti při povodních
Využívání potenciálu místních obnovitelných zdrojů, regionálních produktů a potravin pro rozvoj regionu	Zvýšení využívání energeticky a ekologicky šetrných technologií, produktů a výrobků, využívání obnovitelných zdrojů energie, energetické a surovinové úspory
	Podpora místních produktů, výrobků a potravin
Péče o přírodu a krajinu, posílení její funkčnosti a kvality	Ochrana a péče o krajinnou strukturu a kvalitní terestrické ekosystémy
	Podpora biodiverzity
	Odstranění/rekonstrukce/revitalizace brownfields, vybydlených objektů
	Předcházení vzniku ekologických zátěží
	Péče o veřejná prostranství
Zvyšování osobní angažovanosti a zodpovědnosti za kvalitní život, prostředí a udržitelný rozvoj	Monitoring, hodnocení a informovanost o stavu složek životního prostředí a veřejného zdraví
	Vzdělávání, výchova a osvěta veřejnosti k osobní angažovanosti a zodpovědnosti za kvalitní život, prostředí, zdraví i udržitelný rozvoj
Rozvoj cestovního ruchu	Rozšiřování nabídky a propagace produktů cestovního

Zdroj dat: vlastní šetření v obcích ORP TANVALD

6.1.3. Analýza rizik a další potřebné analýzy

a. Analýza cílových (dotčených) skupin

Tab. č. 219

Č.	Název dotčené skupiny	Očekávání dotčené skupiny	Rizika spojená se skupinou	Způsob komunikace	Opatření
1	Občané a subjekty jednotlivých obcí	<ul style="list-style-type: none"> - zajištění služeb spadajících do tématu (vodovod, kanalizace aj.) - minimální omezení související s běžným životem (limity ze strany orgánů ochrany přírody apod.) - zajištění ochrany majetku (protipovodňová opatření, údržba zeleně apod.) - zdravé a atraktivní prostředí pro život 	<ul style="list-style-type: none"> - nerespektují zákon - nespátřují téma ochrany přírody a krajiny jako důležité - nereálné požadavky 	<ul style="list-style-type: none"> - standardní (místní zpravodaj, internetové stránky obcí, pozvánky na jednání zastupitelstva, pořádání veřejných projednání, setkání s občany) - akce pro veřejnost 	<ul style="list-style-type: none"> - pravidelná a otevřená komunikace s občany - strategické plánování rozvoje obcí za účasti veřejnosti - zapojení obcí do environmentální výchovy (pořádání akcí)
2	Obec	<ul style="list-style-type: none"> - uspokojit požadavky občanů - nízké náklady související s investicemi a jejich provozem - obec je atraktivním místem pro občany i návštěvníky 	<ul style="list-style-type: none"> - nedostatek finančních zdrojů - absence kompetence 	<ul style="list-style-type: none"> - jednání s odborníky, mezi obcemi, s poskytovateli dotací 	<ul style="list-style-type: none"> - meziobecní spolupráce - prosazování společných zájmů - strategické plánování - získání dotačních prostředků
3	Turisté, návštěvníci jednotlivých obcí	<ul style="list-style-type: none"> - atraktivní prostředí - atraktivní nabídka služeb 	<ul style="list-style-type: none"> - nedodržování předpisů 	<ul style="list-style-type: none"> - akce, propagační materiály, informační tabule, činnost informačních center 	<ul style="list-style-type: none"> - pořádání akcí pro veřejnost s environmentální tematikou - nabízení šetrných forem cestovního ruchu - zajištění přístupu k informacím v turistické sezoně (vhodná otevírací doba informačních center apod.)
4	Majitelé dotčených pozemků, objektů, infrastruktury	<ul style="list-style-type: none"> - nízké popřípadě žádné náklady - spolupráce 	<ul style="list-style-type: none"> - nezodpovědný přístup - nezájem či 	<ul style="list-style-type: none"> - opakovaná jednání představitelů obcí s majiteli 	<ul style="list-style-type: none"> - opakovaná jednání

		obce/asistence obce	nesouhlas s chystanými záměry	- veřejná projednání	
5	KRNAP, CHKO JH	-dodržování zákonů ze strany obce -spolupráce obce při správě území -podpora ze strany obce	- neochota spolupracovat s obcemi - odlišné představy o rozvoji území - limity ze strany orgánů ochrany přírody a krajiny bránící realizaci záměrů	- běžné komunikační kanály	- opakovaná jednání - zapojení do strategického plánování rozvoje území
6	Dotčené neziskové organizace	-podpora ze strany obce (finanční apod.) -environmentální výchova např. prostřednictvím pořádání akcí -dodržování zákonů ze strany obce	-nedodržování předpisů -nespolupráce s obcí -představa rozvoje území rozcházející se se záměrem obce	- pozvánky na jednání zastupitelstva, pořádání veřejných projednání, setkání s občany	- zapojení organizací do strategického plánování rozvoje obce - spolupráce s organizacemi v rámci jejich činnosti (finanční, organizační, propagační apod.)
7	Stát	-uspokojení potřeb občanů -zabezpečení ochrany přírody a krajiny -opatření vedoucí k předcházení vzniku rizik a ohrožení	- nepromyšlené změny legislativy - nevhodná alokace finančních zdrojů - nereálná očekávání - neochota spolupracovat s obcemi - pomalá reakce na akutní problémy (povodně apod.) - neúměrná administrativa spojená s dotační politikou	- běžné komunikační kanály	- podpora meziobecní spolupráce - jednání s odborníky
8	Média	-zajímavé informace z regionu -upozorňování na problematiku jednání, kauzy	- neobjektivní nebo nepravdivé informace - negativní prezentace obcí	- pravidelná komunikace standardními způsoby – tiskové zprávy, pozvánky na veřejná projednávání, jednání zastupitelstva apod.	- pravidelná otevřená spolupráce obcí s médii

Zdroj dat: vlastní šetření

b. Analýza rizik – registr rizik v oblasti

Tab. č. 220

Č.	Skupina rizik	Název rizika	Hodnocení rizika			Název opatření ke snížení významnosti rizika	Vlastník rizika
			P	D	V = P.D		
1.	Finanční riziko	Nedostatek finančních prostředků na realizaci záměrů	4	5	20	Využití dotačních zdrojů	Obce
		Nedostatek finančních prostředků na následný provoz zařízení či opatření	2	5	10	Strategické plánování, meziobecní spolupráce	Obce
2.	Organizační riziko	Nezájem či neochota obcí ke spolupráci	3	3	9	Meziobecní spolupráce	Obce
		Nepřipravenost projektů pro využití dotací	3	4	12	Meziobecní spolupráce, jednání s	Obce, nositelé projektu
		Nepřipravenost dotčených pozemků	3	5	15	Strategické plánování, meziobecní spolupráce, jednání s majiteli	Obce, nositelé projektu
		Nevyjasněné vlastnické vztahy dotčených pozemků, objektů	3	5	15	Meziobecní spolupráce, jednání s dotčenými subjekty v dostatečném předstihu	Obce, nositelé projektů
		Neuzavřené dohody s vlastníky pozemků	3	5	15	Meziobecní spolupráce, jednání s majiteli v dostatečném předstihu	Obce, nositelé projektů
		Změna investičních priorit obce (např. v souvislosti s volbami a změnou vedení obce)	3	5	15	Strategické plánování rozvoje obce a regionu za účasti veřejnosti, meziobecní spolupráce	Obce
3.	Právní riziko	Změna legislativy, která povede k vynuceným investicím nebo ke zvýšeným nákladům	4	3	12	Upozorňovat na dopady při změnách legislativy	Obce
4.	Technické riziko	Nedostatečná technika na provedení/údržbu investic	3	4	12	Využití dotačních možností, meziobecní spolupráce, spolupráce s odbornými firmami	Obce
5.	Věcné riziko	Nedostatečná kvalifikace v některých činnostech/neodborný zásah	3	5	15	Meziobecní spolupráce, spolupráce s odbornými firmami	Obce
		Nehospodárné vynakládání prostředků, zacházení se zdroji	3	5	15	Strategické plánování rozvoje území, meziobecní spolupráce	Obce
		Realizace záměrů, které nejsou mezi obyvateli vnímány jako důležité	3	5	15	Strategické plánování rozvoje území, meziobecní spolupráce	Obce

	Absence rozvojového plánu, vize	3	3	9	Strategické plánování rozvoje území, meziobecní spolupráce	Obce
--	---------------------------------	---	---	---	--	------

Z analýzy rizik vyplývá, že riziky s největším dopadem jsou samozřejmě financování - jak pořízení investice, tak také velmi důležité zajištění jejího provozu a následná údržba a organizační rizika spojená s různými vlastnickými poměry k dotčeným pozemkům a objektům.

Zejména v organizační oblasti je nutná pečlivá příprava projektových záměrů provedená s dostatečným předstihem. Pokud toto není uskutečněno, nelze řešit ani otázku financování. Vzhledem k omezeným rozpočtům obcí je realizace záměru v mnoha případech podmíněna získáním dotačních prostředků. Protože je v této oblasti veliká konkurence, je třeba začít s přípravou projektových záměrů v dostatečném předstihu k vyhlášením výzev.

V případě obcí jsou také častým rizikem změny rozvojových priorit a představ vedení obce, které je závislé na čtyřletém volebním období a absence dlouhodobé veřejnosti přijaté rozvojové vize. Obojí vede k nevhodnému nakládání se zdroji, nespokojení požadavků občanů a nevyužití potenciálu území – trvale neudržitelnému rozvoji.

b. Další potřebné analýzy

6.1.4. SWOT analýza oblasti

Tab. č. 221

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> • Příznivý stav kvality ovzduší (výrazné snížení množství emisí od poloviny 90. let) a vodních toků • Hodnotné krajinné a přírodní prostředí, relativně zachovalý krajinný ráz • Významné zdroje povrchové pitné vody (vodárenské nádrže Desná – Souš a Josefův Důl), území je soběstačné v zásobování pitnou vodou • Značná část území leží v CHKO Jizerské hory a KRNAP, existence národních přírodních a přírodních rezervací, přírodních památek a evropsky významných lokalit NATURA • Dostatek zeleně - lesní i mimolesní • Certifikace místních výrobků Regionální produkt Jizerské hory • Atraktivní a rozmanité přírodní prostředí • Území bohaté na vodní srážky • Vysoký potenciál pro rozvoj cestovního ruchu šetrného k životnímu prostředí - hustá síť turistických tras a cyklotras, přítomnost koridorů mezinárodního významu, potenciál pro rozvoj dalších forem – agroturistika, hipoturistika • Existence skibusů, cyklobusů a vlakových spojů s možností přepravy kol 	<ul style="list-style-type: none"> • Vysoká či střední kategorie radonového indexu geologického podloží v převážné části území • Omezení rozvoje území významnými limity přírodního charakteru (CHKO Jizerské hory, KRNAP) • Vysoká zátěž území osobní i nákladní automobilovou dopravou, rostoucí zatížení hlukem • Nevyužití chátrajících objekty brownfields • Rozšiřování invazních druhů rostlin • Nedostatečná kvalita povrchových vod • Neudržovaná zeleň, zarůstání krajiny • Úpadek zemědělství • Lokální tepelné zdroje znečišťující ovzduší • Problém s odpadní zelení - chybí možnost kompostování a využití biomasy • Nedostatečné systémové úspory energií a využívání obnovitelných zdrojů • Nedostatečná údržba stezek pro pěší i cyklisty, včetně technických prvků (mostky, zábradlí apod.)
Příležitosti	Hrozby

<ul style="list-style-type: none"> • Využití dotačních finančních prostředků • Podpora spolupráce mezi obcemi, vznik společné vize o trvale udržitelném rozvoji území • Koordinace zájmů ochrany přírody a krajiny se zájmy vlastníků a uživatelů území • Využití krajinného potenciálu • Snížení role individuální automobilové dopravy, posílení role železnice • Posilování pocitu sounáležitosti s územím a odpovědnosti za jeho stav a budoucí rozvoj mezi místními obyvateli • Využití chátrajících objektů brownfields • Vytvoření systému nakládání s odpadní biomasou • Využívání obnovitelných zdrojů energie • Rozvoj technologií šetrných k životnímu prostředí a veřejnému zdraví • Dlouhodobé snižování znečištění povrchových i podzemních vod • Posilování mimoprodukčních funkcí zemědělství • Rostoucí poptávka po volnočasových aktivitách šetrných k životnímu prostředí – agroturistika, hipoturistika atp. • Zvyšující se zájem o regionální výrobky a jídlo 	<ul style="list-style-type: none"> • Nedostatek finančních prostředků i ve vztahu k novému programovacímu období EU • Nadměrné využití území pro rekreaci a sporty (nekoordinovaná výstavba) • Špatná spolupráce představitelů chráněných území a představitelů obcí • Výstavba bez ohledu na životní prostředí • Tlak na krajinu a ekosystémy v chráněných územích v důsledku rozvoje rekreačních a turistických aktivit • Další rozvoj stavební činnosti na úkor zemědělské půdy • Vandalismus, devastace přírody • Nezájem obcí o rozvoj šetrného cestovního ruchu • Zánik drobného zemědělství • Návrat k používání uhlí jako zdroje vytápění v důsledku zdražování ušlechtilých paliv • Zarůstání krajiny • Negativní vliv neobhospodařované zemědělské půdy na krajinný ráz • Omezování veřejné dopravy, nárůst automobilismu • Šíření geograficky nepůvodních invazních druhů rostlin a živočichů • Nedostatečné pochopení důvodů ochrany přírody a krajiny ze strany obyvatel • Malá retence vody v území v souvislosti s častějšími extrémními klimatickými jevy • Nedostatečná ochrana zdrojů pitné vody
--	---

Zdroj dat: vlastní šetření

Území ORP Tanvald je hodnotné krajinné a přírodní prostředí charakteristické především svou rozmanitostí. Má relativně zachovalý krajinný ráz s dochovanými stavbami tradiční lidové architektury. Pohořím Jizerských hor probíhá hlavní evropské rozvodí mezi Severním a Baltským mořem, území je typické vysokým úhrnem vodních srážek.

Nachází se zde mnoho přírodních oblastí s různým stupněm ochrany ceněné i v evropském měřítku, což má nejen svá pozitiva, ale jsou s tím spojeny i určité limity. Region je bohatě zalesněn.

Mezi slabé stránky patří např. radonové zatížení oblasti, či velké množství opuštěných historických objektů, tzv. brownfields - nevyužitých a chátrajících technických budov v minulosti sloužících ve sklářském a textilním průmyslu, nebo jako zemědělské objekty. Pro tyto budovy se dlouhodobě hledá využití, aby byl **zachován industriální ráz krajiny a zachováno kulturní dědictví regionu**. Vlastníci

objektů většinou nemají prostředky, či zájem o jejich údržbu, obce s nimi proto mají snahu spolupracovat při řešení situace.

Celkem typickým problémem je také znečištění ovzduší lokálními zdroji a narůstající dopravou a snižující se podíl obhospodařované půdy a zarůstání krajiny.

Z hlediska možností šetrného cestovního ruchu, který s tímto tématem úzce souvisí, je oblast velice zajímavá v letní i zimní sezóně. Region je znám zejména svým atraktivním krajinným terénem s množstvím vyhlídek a rozhleden i technickými památkami. Koordinace využití území Jizerských hor z hlediska zájmů návštěvníků a ochrany přírody a krajiny je dlouhodobým tématem, kde se stále hledá vyhovující kompromis.

6.1.5. Souhrn výsledků analýz (analytické části)

Z šetření v obcích a jednání starostů o možnostech meziobecní spolupráce vyplynuly oblasti, kterými se jednotlivé obce v současnosti zabývají a které spatřují jako problémové a mají je v plánu řešit.

Jako společná budoucí témata se objevují zejména tyto oblasti:

- rekonstrukce (případně rozšíření) ČOV
- rekonstrukce a výstavba kanalizační sítě
- rekonstrukce vodovodní sítě
- rozšíření plynofikace
- zateplování (případně rekonstrukce) obecních objektů,
- vodní hospodářství - obnovy vodních (požárních) nádrží, protipovodňová opatření - úpravy vodních toků, zvýšení jejich průchodnosti, opravy mostků a propustků
- údržba krajinné zeleně a to zejména:
  - a) péče o intravilán i extravilán obce – běžná údržba, likvidace náletových rostlin a dřevin
  - b) obnova a výsadba alejí
  - c) ošetření krajinářsky významných stromů a lokalit
  - d) úpravy ploch plnicích odpočinkovou a setkávací funkcí
  - e) údržba a péče o travní porosty ovlivňující podobu a hodnotu krajiny – alternativní údržba pastvou ovcí, vhodné zejména pro plochy těžko dostupné pro mechanizaci, dalším benefitem je pak ekologický chov hospodářských zvířat, druhově rozmanitější složení luk a tím i jejich vyšší přírodní hodnota
  - f) zlepšení spolupráce obcí s CHKO, KRNP, podnikateli, občany, posílení významu ochrany životního prostředí, osvěta, koordinace činností
- rozvoj technologií šetrných k životnímu prostředí, využívání obnovitelných zdrojů energie, podpora staveb nízkoenergetických domů
- využití brownfields
- snížení role automobilové dopravy, posílení role železnice a veřejné dopravy

Většina záměrů je podložena schválením zastupitelstev, případně veřejným projednáním.

Péče o intravilán a extravilán obce z hlediska mimolesní (i lesní) zeleně se jeví jako téma, kde lze do budoucna spatřovat pole pro meziobecní spolupráci a vliv na možný vznik nových pracovních míst. Údržba veřejné zeleně je celkově společné téma, všechny obce se jím zabývají průběžně s využitím vlastních pracovních sil a techniky, či externích služeb (např. najímání místních zemědělců s odpovídající technikou) podle možností obecního rozpočtu. Místy také probíhá cílená odborná

likvidace invazních rostlin (např. ve spolupráci s orgány ochrany přírody a krajiny), což je dlouhodobý proces a lze ho financovat s použitím dotačních fondů.

Ve většině obcí se nachází opuštěné chátrající zemědělské a průmyslové stavby tzv. brownfields, kde je třeba hledat možnosti a zdroje pro jejich regeneraci, opětovné využití a zachování kulturního dědictví i industriálního rázu krajiny, specifického pro tento region.

Dalším tématem, které musí obce řešit, je rekonstrukce nebo rozšíření čističek odpadních vod a rekonstrukce a rozšíření kanalizační a vodovodní sítě. V menší míře se uvažuje o rozšíření plynofikace. Úspory energií jsou dalším společným tématem, jedná se o zateplování obecních objektů, průběžná rekonstrukce veřejného osvětlení vedoucí ke snížení spotřeby elektrické energie a zvýšení kvality a bezpečnosti veřejného prostoru, nebo snaha o větší míru využití obnovitelných zdrojů.

Dále se v menší míře objevují témata související s šetrným cestovním ruchem – rozvoj cyklostezek, běžeckých tratí, budování naučných stezek, ale také záměry, kde často dochází ke střetu s orgány ochrany přírody a krajiny – výstavba nových areálů pro sjezdové lyžování. Žádoucí je také snížení role automobilové dopravy ve prospěch železniční a veřejné dopravy.

Finanční odhad nákladnosti záměrů je součástí jednotlivých analýz v obcích. Jedná se o údaje poskytnuté zástupci obcí.

Do oblasti logicky spadá i odpadové hospodářství a většina obcí ho také zmiňovala. Zejména v této oblasti se jedná o záměry, které by mohly podpořit tvorbu nových pracovních míst. Jak již ale bylo uvedeno, téma je v tomto dokumentu samostatnou kapitolou a není proto zde zahrnuto. V budoucnu se ale společné řešení těchto dvou oblastí předpokládá a je žádoucí.

NÁSTIN MOŽNÝCH VARIANTNÍCH NÁVRHŮ V ORP TANVALD

Tanvaldský správní obvod se rozkládá v severovýchodní části Libereckého kraje a v rámci něj hraničí s několika dalšími správními obvody obcí s rozšířenou působností – Jablonec nad Nisou, Železný Brod, Semily a Jilemnice. Na severu svého území hraničí s Polskou republikou, se kterou bylo v roce 1959 vyměněno území Kacířské skály za dnešní část obce Harrachov – Mýtiny. Z geografického hlediska do správního obvodu zasahují Jizerské hory, které byly v roce 1967 prohlášeny za Chráněnou krajinnou oblast s množstvím maloplošných přírodních rezervací a památek. Do území ORP Tanvald zasahuje na katastru obcí Kořenov a Harrachov i Krkonošský národní park. Celé území je bohaté na vodní toky – řeka Kamenice, Bílá Desná a Černá Desná se svými vodopády.

Svou rozlohou 191 km² je správní obvod Tanvald třetím nejmenším obvodem Libereckého kraje a zaujímá pouze 6,0% jeho výměry.

Území správního obvodu tvoří 10 obcí, z toho pět obcí má statut města (Smržovka, Desná, Tanvald, Velké Hamry, Harrachov).

Populačně největšími sídly v ORP jsou Tanvald, Smržovka, Desná a Velké Hamry. V dalších dvou obcích žije mezi 2000 a 1000 obyvateli (Harrachov a Plavy). Největší rozlohu nemají obce s největším počtem obyvatel, ale obce Kořenov a Harrachov, kde značnou část území představují neobydlené oblasti Jizerských hor a Krkonoš. Obec Kořenov má zároveň největší počet částí obce.

ORP Tanvald je příhraniční horská a podhorská oblast se zrušeným textilním a sklářským průmyslem. Z této situace plyne poměrně vysoká nezaměstnanost, ale na druhé straně ještě nevyužitý potenciál zvýšení zaměstnanosti v cestovním ruchu i v péči o životní prostředí a kulturní krajinu.

Nástin možných variantních návrhů v oblasti životního prostředí z hlediska možností zvýšení zaměstnanosti

1. VARIANTA MEZIOBECNÍ SPOLUPRÁCE: REVITALIZACE BROWNFIELDS

1.1. Popis stávající situace a návrh řešení

Charakter zástavby a krajiny Tanvaldska byl historicky určován průmyslovou výrobou, která zde měla potenciál v řadě odvětví. Jednalo se zejména o sklářský a textilní průmysl. V minulém století došlo v těchto oblastech k vážným krizím spojeným s vývojem na světových trzích a konkurencí dovozových výrobků, což způsobilo ekonomické potíže celé řadě výrobců, které vedly k uzavření mnoha závodů. To je jedna z nejčastějších příčin vzniku tzv. brownfieldů na území ORP.

Nejedná se však pouze o průmyslové stavby, často jde o budovy v minulosti sloužící jako zemědělské objekty, sklady nebo objekty občanské vybavenosti (školy, rekreační objekty). Opětovné využití těchto lokalit by mohlo mít pozitivní environmentální, sociální i ekonomický dopad na území, přestože jde o časově a finančně náročnou oblast.

Obce často nejsou vlastníky těchto nemovitostí, přesto je zájmem obcí zachovat původní industriální ráz území a udržení kulturního dědictví minulosti. Vlastníci objektů většinou nemají prostředky, či zájem o jejich údržbu, obce s nimi proto mají snahu spolupracovat při řešení situace.

Podle databáze brownfields, kterou sestavil Liberecký kraj, se na území ORP Tanvald nachází 22 objektů, přičemž 16 z nich není v současnosti využíváno. Jedná se zejména o objekty bývalé průmyslové a zemědělské výroby, sklady a rezidenční budovy.

Vhodná regenerace objektů by mohla vést ke zvýšení ekonomické aktivity v oblasti, která může být spojena s tvorbou nových pracovních míst. Rekultivace areálů také pomáhá ke snížení environmentální zátěže, snížení záborů půdy pro investice na zelené louce a zachovává architektonické dědictví industriálního rázu kulturní krajiny Tanvaldska.

Brownfieldy jsou estetickou závadou ve struktuře osídlení, často jsou místem zvýšeného výskytu kriminální činnosti. Je nutno hledat možnosti a zdroje pro jejich revitalizaci.

Objekty brownfields je možné využít na sociální bydlení pro občany nebo v nich lze zřídit komunitní centra pro sdružené obce spojená například s komunitními společnými sušárnami ovoce, moštárnami, přírodními dílnami či výrobami (v rámci MOS, MAS).

1.2. Plusy a mínusy dané varianty

Tab. č. 222

PLUSY	MÍNUSY
Revitalizovaný objekt zlepšuje vzhled obce	Vysoké pořizovací náklady
Rozdělení nákladů na provoz na více obcí	Vysoké náklady na provoz
Možnost vzniku nových pracovních míst, minimálně sezonních	Dlouhodobá návratnost investice
Příjem z prodeje výpěstků, výrobků	Dlouhodobá finanční zátěž pro obce
Zachování kulturního dědictví a rázu území	Nutnost dlouhodobé meziobecní spolupráce

1.3. Finanční dopady

U investic tohoto typu (velmi špatný technický stav budov) jsou vždy náklady na rekonstrukci velmi vysoké. Často jsou náklady na rekonstrukci vyšší, než kdyby byla prováděna zcela nová stavba. Problematické jsou často i vlastnické vztahy, které musí být před zahájením

revitalizace vyjasněny, což může investici prodražit hned v počátku. Z běžných rozpočtů obcí není možné tyto revitalizace objektů typu brownfields vůbec zrealizovat, jedinou možností jsou tedy dotace z rozpočtu ČR (Ministerstvo pro místní rozvoj) nebo dotace z evropských programů. Pro projekty tohoto typu je důležité počítat s tím, že si i vlastní příprava žádosti a projektová dokumentace vyžádá nemalé náklady. Tyto by v případě žádosti do evropských programů mohly být součástí dotace na akci. Vzhledem k tomu, že budovy vykazují velmi špatný stav, není možné v současnosti vůbec odhadnout potřebné finanční prostředky.

Další šance pro realizaci je sdružení prostředků z rozpočtů více obcí v rámci meziobecní spolupráce. Vzhledem k tomu, že v ORP Tanvald se daří trvale společně sdružovat finanční prostředky obcí na velké projekty, jeví se tato varianta velmi schůdná.

Přínosy takto vynaložené investice nejsou zvláště v prvních letech zjištělné. Výrazný je celospolečenský pozitivní dopad (zlepšení vzhledu a vybavenosti obcí, vznik nových pracovních míst ad). V provozní fázi, po několika letech se může začít investice vracet kromě celospolečenského přínosu i v podobě zvýšení podnikatelských aktivit a možná i větší daňové výtěžnosti.

2. VARIANTA MEZIOBECNÍ SPOLUPRÁCE: ÚSPORY ENERGIÍ - VYUŽÍVÁNÍ TECHNOLOGIÍ ŠETRNÝCH K ŽIVOTNÍMU PROSTŘEDÍ, VYUŽÍVÁNÍ OBNOVITELNÝCH ZDROJŮ, PODPORA NÍZKOENERGETICKÝCH STAVEB

2.1. Popis stávající situace a návrh řešení

Oblast je typická drsným klimatickým podnebím s dlouhou topnou sezónou. Zástupci obcí zatím nespátřují podporu státu v instalaci ekologických zdrojů vytápění jako zcela smysluplnou. Některé obce dokonce poskytují občanům nízkoúročené půjčky z obecních rozpočtů na úpravy izolačních vlastností budov a výměnu zdroje tepla.

Ke spalování nevhodných materiálů v soukromých objektech většinou dochází ze zažitých zvyků, často je také snahou zbavit se odpadu, u kterého se zvyšují poplatky za likvidaci.

V regionu je dále velká energetická náročnost obecních i soukromých budov a s tím spojené vysoké finanční náklady na vytápění. Mnoho budov je zastaralých konstrukcí bez odpovídající izolace, čímž dochází k únikům tepla. Rovněž způsoby vytápění jsou neefektivní se zatím malým využitím možností technologií šetrných k životnímu prostředí. Spotřeba energií má vliv na další vývoj prostředí kolem nás. Úniky energií obálkou budov jsou spojené s nevhodným zacházením se všemi přírodními zdroji (palivo, elektrická energie, i finance). Lokální topeniště spalující tuhá paliva způsobují v zimním období celému území výrazné problémy se znečištěním ovzduší. Při spalování nevhodných druhů paliv dochází k vypouštění jedovatých zplodin do ovzduší, nadměrné tvorbě kouře a zápachu. Díky faktorům jako délka topného období, charakteru terénu a velkému množství středních a malých zdrojů vytápění se v území často vyskytují inverze.

Nedostatečné úspory energií souvisí s tématem brownfieldů, u jejichž revitalizace je použití technologií a zdrojů šetrných k životnímu prostředí žádoucí.

V území ORP Tanvald je přesto zájem o informace pro zvyšování izolačních vlastností budov, využívání dešťové vody v obecních objektech, využívání energie slunce, využívání energie země, instalace moderních prvků veřejného osvětlení vedoucí k úsporám. Občané mají zájem o změnu vytápění a příspěvek na nízkoemisní kotle. V regionu se začínají (sice poskrovnu) vyskytovat malé vodní elektrárny, tepelná čerpadla a fotovoltaické systémy na střechách domů.

Zástupci obcí, podnikatelé i občané uvádějí záměry využívat obnovitelné zdroje k výrobě tepla a elektrické energie, podporovat ekologické způsoby vytápění i získávání energie. Žádané jsou také energetické audity veřejných i soukromých budov, realizace doporučených opatření a odborné posouzení možností obcí pro využívání obnovitelných zdrojů energií.

Sílí potřeba získávání a sdílení kompetentních informací.

Řešením problematiky by mohl být variantní návrh vzniku Regionálního poradenského centra orientovaného na moderní technologie a na pomoc se získáváním dotací na realizaci aktivit orientovaných na úspory energií. Poradenské centrum by pořádalo odborné semináře k problematice úspor energií pro vlastníky domů, podávání žádostí o dotace a pořádalo by exkurze za příklady dobré praxe. Poradenské centrum by šířilo osvětu i na poli moderních technologií v energeticky úsporném stavění nových domů a pomáhalo by i s inženýringem pro energeticky úsporné stavby.

Toto variantní řešení má dvě roviny. V jedné rovině je vznik a financování Poradenského centra, které využijí občané, obce i podnikatelé, ale je dlouhodobější finanční zátěží pro obce. Výhodou je možnost sdružení finančních prostředků více obcí v rámci meziobecní spolupráce a také možnost získání dotace na zřízení i provoz centra (minimálně v době udržitelnosti projektu) i možnost financování centra z poplatků klientů.

Druhou rovinou je vlastní energeticky úsporné stavění a skutečná realizace opatření k úsporám energií (izolování budov, zateplování, nové systémy vytápění i získávání tepla ad) a používání obnovitelných zdrojů energie k vytápění či svícení v budovách. Neméně důležité budou informace o nejmodernějších technologiích využívajících energeticky obnovitelné zdroje i přírodní zdroje. Základem v poradenské činnosti bude pomoc se získáním dotací i s vlastní realizací stavby.

Žadoucí bude zrealizovat toto společné Regionální poradenské centrum například v budově typu brownfields, což přinese znásobení přínosů do území.

Lze tedy konstatovat přímé i nepřímé dopady do území, krátkodobě i dlouhodobě měřitelné.

2.2. Plusy a mínusy dané varianty

Tab. č. 223

PLUSY	MÍNUSY
Úspora finančních zdrojů obcí i obyvatelstva při provozu nízkoenergetických budov, při aplikaci nízkospotřebných moderních technologií	Vysoké pořizovací náklady na vybudování Poradenského centra
Možnost sdružení finančních prostředků na vybudování Poradenského centra	Nutnost dlouhodobé meziobecní spolupráce, kdy je nebezpečí, že se změnou vedení obce nemusí být vůle pokračovat ve spolupráci a sdílení nákladů
Možnost získání dotace na zřízení i provoz Poradenského centra	Vysoké náklady na provoz Poradenského centra
Rozdělení nákladů na provoz Poradenského centra na více obcí v rámci meziobecní spolupráce	Dlouhodobá finanční zátěž pro obce
Možnost vzniku nových pracovních míst při realizaci nízkoenergetických staveb, při aplikaci moderních úsporných technologií	Dlouhá návratnost investice do Poradenského centra, nepřímá souvislost s energetickými úsporami, nemožnost spočítat přímé dopady do území a návratnost
Snížení nezaměstnanosti, vznik subjektů zabývajících se nízkoenergetickými stavbami a technologiemi s nimi souvisejícími, doprovodnými činnostmi (úpravy okolí, původní dřeviny, údržba pozemků apod)	
Ochrana životního prostředí, úspory přírodních zdrojů	
Větší energetická soběstačnost obyvatel i obcí	

2.3. Finanční dopady

Pro vybudování a provoz tohoto centra je společně potřeba sdružit obcemi v rámci meziobecní spolupráce velké finanční prostředky. Výhodou je možnost využít dotace na zřízení Poradenského centra i provoz centra v provozní fázi udržitelnosti projektu, jednak ze zdrojů a dotací ČR, jednak z připravovaných evropských programů.

Na druhé straně je přínos z realizace vlastního energeticky úsporného stavění, skutečná realizace opatření k úsporám energií (izolování, zateplování budov, nové systémy vytápění ad), používání obnovitelných zdrojů energie k vytápění či svícení v budovách, aplikace nejmodernějších technologií při realizaci energeticky úsporných staveb. Základem v poradenské činnosti bude pomoc se získáním dotací i s vlastní realizací stavby.

To vše do území přinese činnost Poradenského centra.

Lze tedy konstatovat přímé i nepřímé dopady do území, krátkodobě i dlouhodobě měřitelné.

Řešením tohoto problému dojde k úspoře zdrojů finančních i přírodních, ochraně životního prostředí, ochraně krajiny. Obnovitelné zdroje jsou většinou domácího původu, pomáhají posilovat energetickou soběstačnost, trvale udržitelný hospodářský růst, konkurenceschopnost podniků v území, regionálnímu rozvoji a také vytvářet nová pracovní místa.

6.2. Návrhová část pro oblast Životní prostředí z hlediska možností zvýšení zaměstnanosti

6.2.1. Struktura návrhové části

Návrhová část je součástí Souhrnného dokumentu, který byl zpracován v rámci projektu „Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci správních obvodů obcí s rozšířenou působností“. Byla zpracována realizačním týmem ve spolupráci se zástupci obcí SO ORP s podporou motivujících starostů.

V předchozích krocích byla zpracována analytická část pro téma „Životní prostředí z hlediska možností zvýšení zaměstnanosti“, na jejímž základě byly připraveny Nástiny opatření. Návrhová část staví na všech dosud realizovaných aktivitách. Cílem návrhové části je reagovat na konkrétní potřeby území zjištěné analýzami a zároveň sloužit jako nástroj pro zefektivnění procesů v území. Pro rozvoj meziobecní spolupráce je nutné nastavit společnou vizi, dále rozpracovanou do úrovně cílů v nadefinovaných problémových oblastech Životní prostředí z hlediska možností zvýšení zaměstnanosti.

Provedená analýza je stěžejním, nikoli však jediným vstupem pro definování návrhové části. Formulace vize byla navržena realizačním týmem jako podklad pro další diskusi zástupců dotčených obcí. Metodou brainstormingu a následnou diskusí o jednotlivých variantách byla zformulována vize meziobecní spolupráce ve správním obvodu ORP. Vize je formulována jako žádoucí budoucí stav meziobecní spolupráce. Je souhrnná pro spolupráci obcí v ORP pro všechna řešená témata, nikoli pouze pro téma Životní prostředí z hlediska možností zvýšení zaměstnanosti.

Návrhová část Souhrnného dokumentu je strukturována standardně dle principů strategického řízení.

Grafické znázornění vztahů mezi vizí, problémovými oblastmi, cíli a indikátory je zobrazeno v následující tabulce.

Tab. č. 224

Vize meziobecní spolupráce				
TANVALDSKO - HOSPODÁŘSKY STABILNÍ REGION S KVALITNÍ NABÍDKOU CESTOVNÍHO RUCHU, BEZPEČNÝM SOCIÁLNÍM PROSTŘEDÍM, DOSTUPNÝM KVALITNÍM ŠKOLSTVÍM VČETNĚ ZACHOVÁNÍ STŘEDNÍCH ŠKOL, S KVALITNÍ ZDRAVOTNÍ PÉČÍ, ROZVINUTOU A FUNKČNÍ INFRASTRUKTUROU, DOPRAVNÍ OBSLUŽNOSTÍ A UDRŽITELNÝM VYUŽÍVÁNÍM PŘÍRODNÍCH ZDROJŮ A KULTURNÍHO DĚDICTVÍ.				
Životní prostředí z hlediska možností zvýšení zaměstnanosti	1. Nedostatečné úspory energií – nedostatečné využívání technologií šetrných k životnímu prostředí, využívání obnovitelných zdrojů, malá podpora nízkenergetických staveb	2. Nesprávná nebo nedostatečná údržba krajiny, nedostatečná spolupráce a koordinace činností jednotlivých subjektů	3. Velký počet brownfields	4. Slabá role železniční a veřejné dopravy, zvyšující se role automobilové dopravy
	Cíl 1.1. Realizace osvěty k úsporám energie, využívání obnovitelných zdrojů energie, podpoře	Cíl 2.1. Vytvoření vyjednávacího týmu pro podporu prosazení možností, aby dotační	Cíl 3.1. Využití /odstranění brownfields	Cíl 4.1. Bránit rušení spojů veřejné dopravy (osobní i nákladní železniční

	nízkoenergetického stavění (semináře, exkurze)	možnosti na údržbu krajiny měly i obce		dopravy, autobusy), zvýšit tlak na zlepšení veškerých služeb dopravců
	Indikátor 1.1. Počet účastníků seminářů a exkurzí v rámci osvěty k úsporám energie	Indikátor 2.1 Počet jednání s poslanci, senátory, krajskými zastupiteli, hejtnanem, SMO ke změně legislativy	Indikátor 3.1 Databáze brownfileds na území MT včetně vytvoření finanční analýzy	Indikátor 4.1. Počet jednání s dopravci, LK, KORID LK – zvýšení společného tlaku na zlepšení veškerých služeb dopravců
	Cíl 1.2. Zřízení poradenského místa	Cíl 2.2. Podpora drobného chovatelství a pastevectví – bezplatné spásání obecních pozemků, pořízení obecního stáda		Cíl 4.2. Propagace železniční dopravy, zařazení železniční dopravy do turistické nabídky regionu
	Indikátor 1.2. Zřízení poradenského místa	Indikátor 2.2. Počet obcí zapojených do oboru chovatelství a pastevectví		Indikátor 4.2. Počet kampaní vydávání propagačních materiálů s propagační hromadné dopravy pro turisty
		Cíl 2.3. Zakládání stromořadí, péče o zeleň a krajinu, vzdělávání a osvěta		
		Indikátor 2.3.1 Počet akcí pořádaných na téma		
		Indikátor 2.3.2 Počet nově založených stromořadí a počet ukázkově ošetřených stávajících stromořadí		

Návrhová část byla zpracována ve druhém pololetí roku 2014.

6.2.2. Vize a problémové oblasti (okruhy)

Základní „střechou“ návrhové části je vize. Jejím formulováním je deklarováno, že území ORP bude usilovat o její naplnění. Následně se vize rozpadá do problémových okruhů, které budou naplňovány prostřednictvím sady několika málo cílů.

Jednotná vize poskytuje celkový rámec všem subjektům zapojeným do činnosti vymezeného území. Měla by udržet společné směřování všech zapojených subjektů od nejvyšších úrovní hierarchie až po nejnižší úrovně. Umožní lépe přenášet pravomoci na výkonné pracovníky a zároveň zajistit jednotnou filosofii, pro kterou jsou dílčí činnosti vykonávány. Bez vize by chyběl jasně vyjádřený směr, kterým se chceme vydat. Vize je formulována jako budoucí stav, kterého chceme realizací strategického řízení dosáhnout. Jedná se o společnou představu, jak by měly obce v území v budoucnu spolupracovat. Respektuje přání a potřeby místních občanů.

V podmínkách projektu je vize souhrnná pro spolupráci obcí v ORP pro všechna řešená témata, nikoli pouze pro téma Životní prostředí z hlediska možností zvýšení zaměstnanosti. Vzhledem k zaměření projektu směřuje ke všem povinným tématům a ke zvolenému volitelnému tématu. Staví na silných stránkách identifikovaných ve SWOT analýze.

Vize

TANVALDSKO - HOSPODÁŘSKY STABILNÍ REGION S KVALITNÍ NABÍDKOU CESTOVNÍHO RUCHU, BEZPEČNÝM SOCIÁLNÍM PROSTŘEDÍM, DOSTUPNÝM KVALITNÍM ŠKOLSTVÍM VČETNĚ ZACHOVÁNÍ STŘEDNÍCH ŠKOL, S KVALITNÍ ZDRAVOTNÍ PÉČÍ, ROZVINUTOU A FUNKČNÍ INFRASTRUKTUROU, DOPRAVNÍ OBSLUŽNOSTÍ A UDRŽITELNÝM VYUŽÍVÁNÍM PŘÍRODNÍCH ZDROJŮ A KULTURNÍHO DĚDICTVÍ.

Na základě analytické části (zejména SWOT analýzy) a následně zpracovaných Nástinů opatření a s ohledem na definovanou vizi byly realizačním týmem navrženy problémové okruhy, které byly podrobeny ověření ve fokusních skupinách. Fokusní skupiny byly složeny ze zástupců obcí z území ORP. Jejich odborné názory byly klíčové pro upřesnění výstupů, které vzešly z analýzy dat, a obohatily tak pohled na téma Životní prostředí z hlediska možností zvýšení zaměstnanosti.

Stěžejním bodem návrhové části je definování cílů ve vymezených problémových tématech. Cíle byly podrobně popsány a byla navržena opatření k realizaci cílů. Pro sledování úrovně naplňování definovaných cílů byla nastavena sada indikátorů umožňující periodicky monitorovat pokrok při plnění cílů a případně přijímat opatření ke zlepšení žádoucího výsledku.

První verze struktury problémových okruhů byla vytvořena realizačním týmem na základě provedených analytických kroků a zpracovaných Nástinů opatření. Návrh problémových okruhů byl ověřen ve fokusních skupinách. Následně byly vytvořeny popisy cílů. Byli určeni garanti (správci) jednotlivých cílů, kteří zpracovali návrhy popisů, které byly podrobeny vnitřnímu připomínkovému řízení. Realizační tým jednotlivé cíle vzájemně porovnal, sjednotil jejich strukturu a úroveň detailnosti. Byl kladen důraz na vzájemnou provázanost cílů a jejich doplňkovost. Součástí tohoto procesu bylo také nastavení indikátorů, jimiž bude plnění cílů sledováno a hodnoceno.

Problémové okruhy

Na základě provedených analýz, z Nástinu variantních návrhů a po jednání členů fokusní skupiny byla sestavena tato sada problémových okruhů v oblasti odpadového hospodářství.

- 1) Nedostatečné úspory energií – nedostatečné využívání technologií šetrných k životnímu prostředí, využívání obnovitelných zdrojů, malá podpora nízkoenergetických staveb
- 2) Nesprávná nebo nedostatečná údržba krajiny, nedostatečná spolupráce a koordinace činností jednotlivých subjektů
- 3) Velký počet brownfields
- 4) Slabá role železniční a veřejné dopravy, zvyšující se role automobilové dopravy

1) NEDOSTATEČNÉ ÚSPORY ENERGIÍ - NEDOSTATEČNÉ VYUŽÍVÁNÍ TECHNOLOGIÍ ŠETRNÝCH K ŽIVOTNÍMU PROSTŘEDÍ, VYUŽÍVÁNÍ OBNOVITELNÝCH ZDROJŮ, MALÁ PODPORA NÍZKOENERGETICKÝCH STAVEB

1. Věcné argumenty

V regionu je velká energetická náročnost obecních i soukromých budov a s tím spojené vysoké finanční náklady na vytápění. Mnoho budov je zastaralých konstrukcí bez odpovídající izolace, čímž dochází k únikům tepla. Rovněž způsoby vytápění jsou neefektivní se zatím malým využitím možností technologií šetrných k životnímu prostředí. Zástupci obcí uváděli záměry využívat obnovitelné zdroje k výrobě tepla a elektrické energie, podporovat ekologické způsoby vytápění také v rodinných a bytových domech a objektech pro podnikatelskou činnost, kde často ve snaze uspořit dochází ke spalování nevhodných materiálů. Dále zvyšování izolačních vlastností budov, využívání dešťové vody v obecních objektech, velmi důležité instalace moderních prvků veřejného osvětlení vedoucí k úsporám. Žádoucí jsou také energetické audity veřejných budov, realizace doporučených opatření a odborné posouzení možností obcí využívání obnovitelných zdrojů energií.

Občané mají zájem o změnu vytápění a příspěvek na nízkoemisní kotle. V regionu se začínají vyskytovat malé vodní elektrárny a fotovoltaické systémy na střechách domů.

Řešením tohoto problému dojde k úspoře zdrojů finančních i přírodních, ochraně životního prostředí, ochraně krajiny. Obnovitelné zdroje jsou většinou domácího původu, pomáhají posilovat energetickou soběstačnost, trvale udržitelný hospodářský růst, konkurenceschopnost, regionální rozvoj a také vytvářet nová pracovní místa.

2. Příčiny problému

Oblast je typická drsným klimatickým podnebím s dlouhou topnou sezónou. Zástupci obcí zatím nespátřují podporu státu v instalaci ekologických zdrojů vytápění jako dostatečnou. Některé obce poskytují občanům nízkoúročené půjčky z obecních rozpočtů na úpravy izolačních vlastností budov a zdrojů tepla.

Ke spalování nevhodných materiálů v soukromých objektech většinou dochází ze zažitých zvyků, často také snahou zbavit se odpadu, u kterého se zvyšují poplatky za likvidaci.

3. Důsledky neřešení problému

Spotřeba energií má vliv na další vývoj prostředí kolem nás. Úniky energií obálkou budov jsou spojené s nevhodným zacházením se zdroji (palivo, elektrická energie, finance). Lokální topeniště spalující tuhá paliva způsobují v zimním období celému území výrazné problémy se znečištěním ovzduší. Při spalování nevhodných druhů paliv dochází k vypouštění jedovatých zplodin do ovzduší, nadměrné tvorbě kouře a zápachu. Díky faktorům jako délka topného období, charakteru terénu a velkému množství středních a malých zdrojů vytápění se v území často vyskytují inverze.

Nedostatečné úspory energií souvisí s tématem brownfieldů, u jejichž revitalizace je použití technologií a zdrojů šetrných k životnímu prostředí žádoucí.

2) NESPRÁVNÁ NEBO NEDOSTATEČNÁ ÚDRŽBA KRAJINY, NEDOSTATEČNÁ SPOLUPRÁCE A KOORDINACE ČINNOSTÍ JEDNOTLIVÝCH SUBJEKTŮ

1. Věcné argumenty

Na péči o intravilán a extravilán obce se podílí různé subjekty na různé úrovni odbornosti. Setkáváme se s nedostatečnou údržbou, zarůstáním krajiny náletovými křovinami i invazními druhy rostlin, nebo naopak s živelným sekáním trvalých travních porostů, neřízeným vysazováním stromů a dřevin, často nepovoleným zalesňováním i kácením. Rychle se vytrácí údržba krajiny tradiční formou - pastvou. Příjemci dotací na údržbu pozemků a luk, navzdory dotačním pravidlům, pozemky často neudržují, nebo je obhospodařují v rozporu s těmito pravidly. Pro obce je údržba a hospodaření na velkých pozemcích finančně náročná. Často také nedisponují vhodnou odpovídající technikou, či dostatkem pracovních sil. Např. v případě likvidace invazních rostlin také odbornou kapacitou.

V oblasti vodního hospodářství se v území setkáváme se zanesenými koryty řek a potoků, nebo dny rybníků, či požárních nádrží. Zejména u vodních toků toto představuje problém vzhledem k stále častějším extrémním projevům klimatických jevů (přívalové deště apod.).

Nejen v těchto oblastech je proto žádoucí koordinace činností, zlepšení spolupráce obcí se subjekty, které se na vzhledu krajiny podílí a ovlivňují její ráz - jsou to orgány ochrany přírody a krajiny (CHKO JH, KRNP), podnikatelé, občané, návštěvníci.

Koordinace využití regionu z hlediska občanů i návštěvníků a zájmů ochrany přírody a krajiny je v území dlouhodobým tématem, kde se stále hledá vyhovující kompromis.

Je třeba posílení významu ochrany životního prostředí, zlepšení kooperace, osvěta a dlouhodobé strategické plánování rozvoje území, na kterém se budou podílet zástupci všech skupin, které mají na vzhled krajiny vliv.

2. Příčiny problému

V tomto území charakteristickým drsnějším klimatem, členitým terénem a vyšší nadmořskou výškou, bylo zemědělství historicky vždy pouze doplňkovým způsobem obživy k řemeslné a průmyslové výrobě. Po II. světové válce došlo odsunem Němců na většině území (s výjimkou oblasti Zlaté Olešnice) k opuštění zemědělské půdy a následně k jejímu pouze částečnému využití českými dosídlenci. Některé opuštěné zemědělské pozemky postupně zarostly stromy. V souvislosti s dotační zemědělskou

politikou státu je také častý převod orné půdy na louky a pastviny a zalesňování pozemků.

Téma ochrany přírody a krajiny a její odpovědná a neustálá údržba je také širokou veřejností často vnímáno jako nedůležité a bránící rozvoji území.

3. Důsledky neřešení problému

Neřešením problému dojde k dalšímu poškozování přírody a krajinného rázu – zarůstání krajiny, zhoršení její prostupnosti, snižování rozmanitosti druhů rostlin a živočichů, špatné druhové skladbě lesů, narušení vodního režimu, pokračování nepříznivého vývoje zemědělství.

3) VELKÝ POČET BROWNFIELDS

1. Věcné argumenty

Ve většině obcí se nachází opuštěné a chátrající objekty - tzv. brownfields, u kterých je třeba hledat možnosti a zdroje pro jejich regeneraci. Opětovné využití těchto lokalit má pozitivní environmentální, sociální i ekonomický dopad na území, přestože jde o časově a finančně náročnou oblast.

Pro tyto budovy se dlouhodobě hledá využití. Obce často nejsou vlastníky dotčených nemovitostí, což celou věc značně komplikuje. Vlastníci objektů většinou nemají prostředky, či zájem o jejich údržbu, obce s nimi proto mají snahu spolupracovat při řešení situace.

Zájmem obcí je zachovat původní industriální ráz území a tím udržení kulturního dědictví minulosti.

Podle databáze brownfields, kterou sestavil Liberecký kraj, se na území ORP Tanvald nachází 22 objektů, přičemž 16 z nich není v současnosti využíváno. Jedná se zejména o objekty bývalé průmyslové a zemědělské výroby, sklady a rezidenční budovy:

Desná – 4 objekty

Harrachov – 5 objektů (1 využíván)

Kořenov – 2 objekty

Plavy – 1 objekt

Smržovka – 6 objektů (2 využívány)

Tanvald – 2 objekty (1 využíván)

Velké Hamry (Bohdalovice) – 2 objekty (oba využívány)

Vhodná regenerace objektů nabízí příležitosti pro investory – např. podnikatelské subjekty, ale i obce. To vede ke zvýšení ekonomické aktivity v oblasti, která může být spojena s tvorbou nových pracovních míst. Rekultivace areálů také pomáhá ke snížení environmentální zátěže, snížení záborů půdy pro investice na zelené louce a zachovává architektonické dědictví industriálního rázu kulturní krajiny Tanvaldska. Téma logicky souvisí s problémovým okruhem nedostatečné péče o krajinu a její ráz a také s využíváním technologií šetrných k životnímu prostředí, jejichž použití se u revitalizace takovýchto areálů předpokládá.

2. Příčiny problému

Charakter zástavby a krajiny Tanvaldska byl historicky určován průmyslovou výrobou, která zde měla potenciál v řadě odvětví. Jednalo se zejména o sklářský a textilní průmysl. V minulém století došlo v těchto oblastech k vážným krizím spojeným s vývojem na světových trzích a konkurencí dovozových výrobků, což způsobilo ekonomické potíže celé řadě výrobců, které vedly k uzavření řady závodů. To je jedna z nejčastějších příčin vzniku tzv. brownfieldů na území ORP.

Nejedná se však pouze o průmyslové stavby, často jde o budovy v minulosti sloužící jako zemědělské objekty, sklady nebo objekty občanské vybavenosti (školy, rekreační objekty).

3. Důsledky neřešení problému

Neřešení situace chátrajících brownfieldů brzdí rozvoj území. Má ekonomické, ekologické i sociální následky - brání hospodářskému rozvoji, negativně působí na životní prostředí, celkově přispívá ke špatnému obrazu celého územního celku. Brownfieldy jsou estetickou závadou ve struktuře osídlení, často jsou místem zvýšeného výskytu kriminální činnosti.

4) SLABÁ ROLE ŽELEZNIČNÍ A VEŘEJNÉ DOPRAVY, ZVYŠUJÍCÍ SE ROLE AUTOMOBILOVÉ DOPRAVY

1. Věcné argumenty

Jednoznačným velkým problémem regionu je zvyšující se zatížení automobilovou dopravou - přesycenost silnic, přílišná hustota dopravy zejména v turistických sezonách, která znemožňuje běžnou dopravní obslužnost a prostupnost místnímu obyvatelstvu.

Dále nevyhovující umístění hlavních silničních tahů, nedostupnost veřejné dopravy (navzdory stálému budování sítě zastávek a čekáren dopravci počet spojů snižují). Územím prochází silnice I. třídy I/14, která je jednou z páteřních komunikací v liberecko-jablonecké aglomeraci. Problémem je také prudké zhoršování dopravně technického stavu silnic a místních komunikací či vysoké emise.

Cílem je zatraktivnění železniční osobní (z hlediska životního prostředí i nákladní) dopravy v území a zřízení přestupových míst, kde bude docházet k funkčnímu styku s dalšími možnostmi přeprav. Zvýšení podílu využití železniční dopravy povede ke zlepšování stavu životního prostředí. Nespornou výhodnou této formy dopravy je také bezpečnost a velká přepravní kapacita osob a nákladů. Celkově se jedná o klíčové dopravní odvětví z hlediska udržitelnosti.

2. Příčiny problému

Přestože se území Libereckého kraje vyznačuje poměrně hustou sítí železničních tratí, po provozní stránce již neodpovídá současným dopravním nárokům. Železniční tratě, vybudované v minulém století, nejsou modernizovány. Další problémy také souvisí s pestrá členitostí krajiny – např. přepravní rychlost železniční dopravy je zde v porovnání se silniční nízká. Individuální automobilová doprava v současnosti pro uživatele představuje flexibilnější, spolehlivější, z jejich pohledu celkově kvalitnější službu.

3. Důsledky neřešení problému

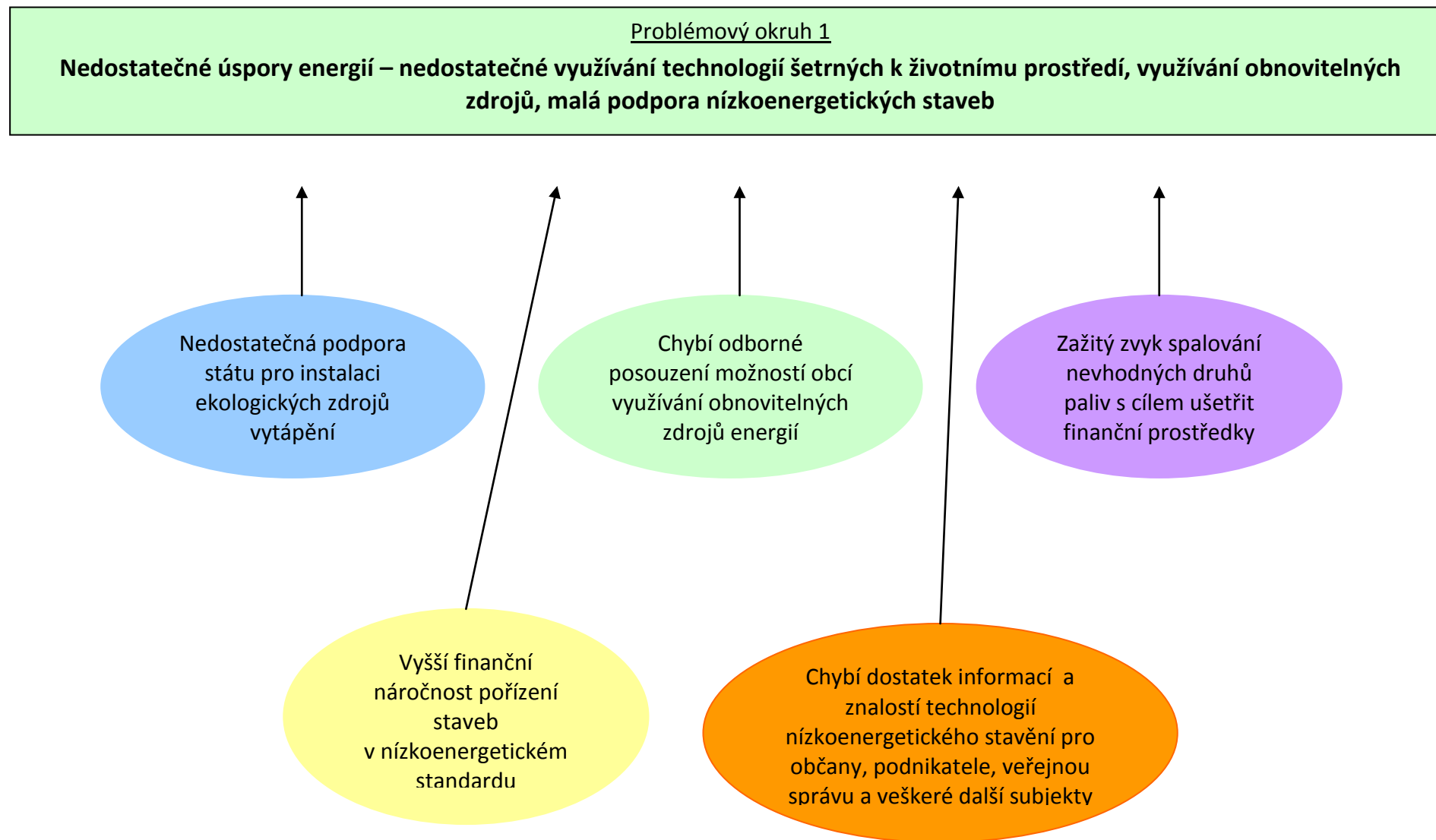
Snižování uplatnění kolejové dopravy povede ke zvýšení dopravní zátěže na silnicích a zvýšení negativních dopadů na životní prostředí a veřejné zdraví. Zvýší se podíl plyných a hlukových emisí z dopravy.

Především v oblastech sezónní rekreace dochází ke značnému zvýšení intenzity dopravy v rámci jednotlivých dnů, tato zvýšení jsou často na úsecích s neodpovídající infrastrukturou, což vede k dalšímu zhoršování technické kvality pozemních komunikací.

Vysoká intenzita individuální automobilové dopravy také povede ke zhoršování obslužnosti veřejnou hromadnou dopravou a poklesu jejího významu.

Grafické znázornění problémových okruhů

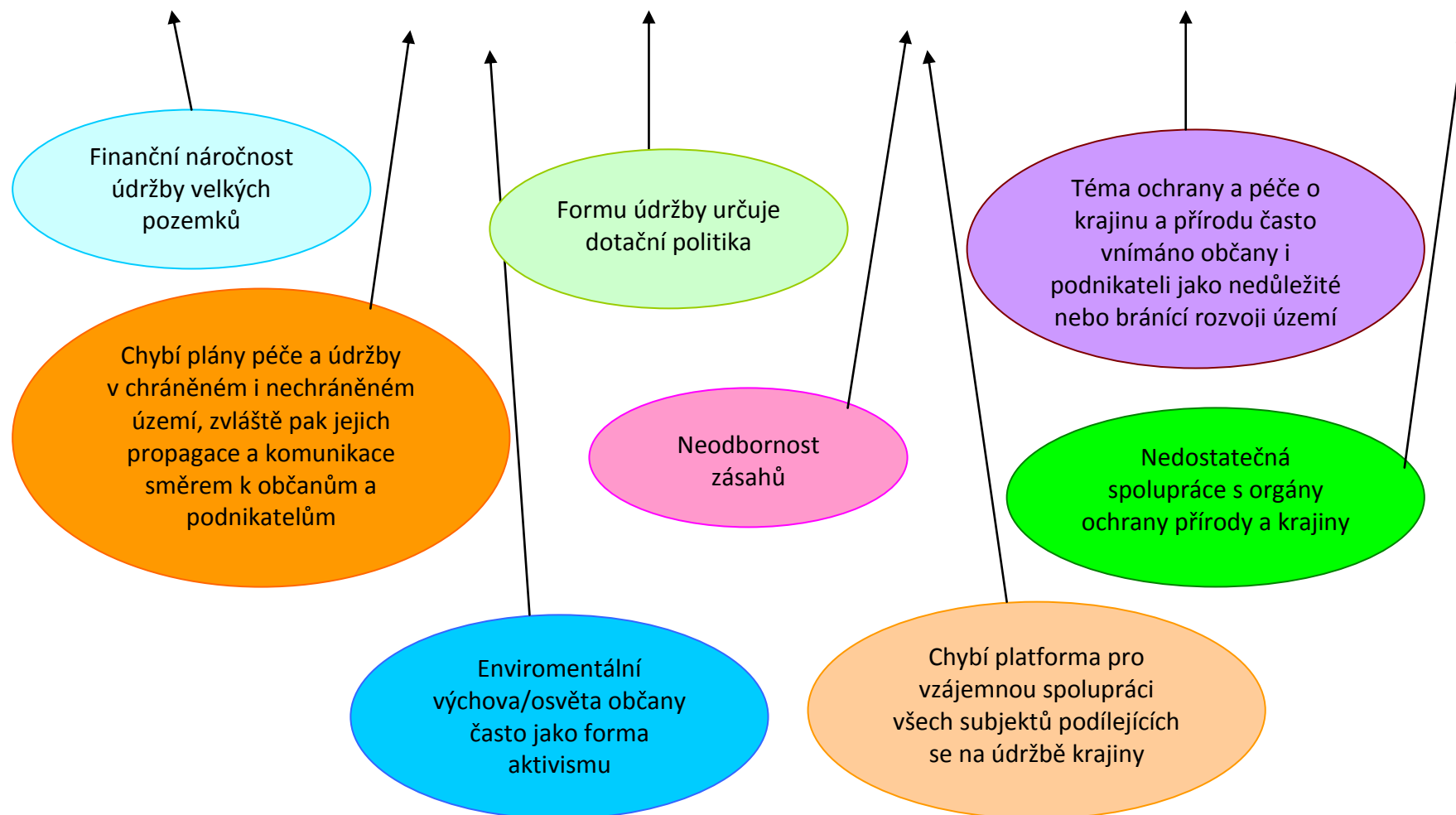
Graf č. 47

Graf č. 48

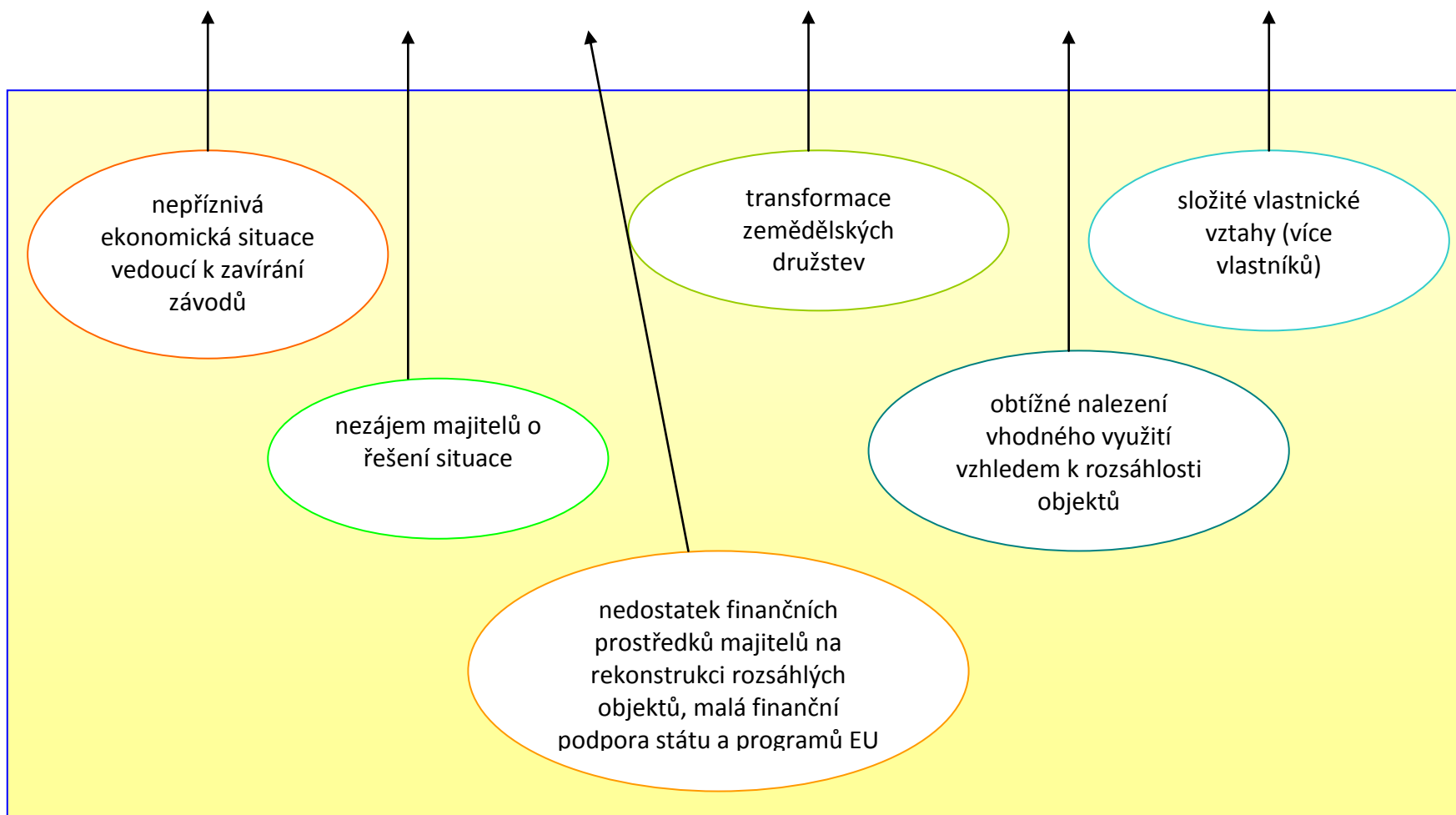
Problémový okruh 2

Nesprávná nebo nedostatečná údržba krajiny, nedostatečná spolupráce a koordinace činností jednotlivých subjektů

Graf č. 49

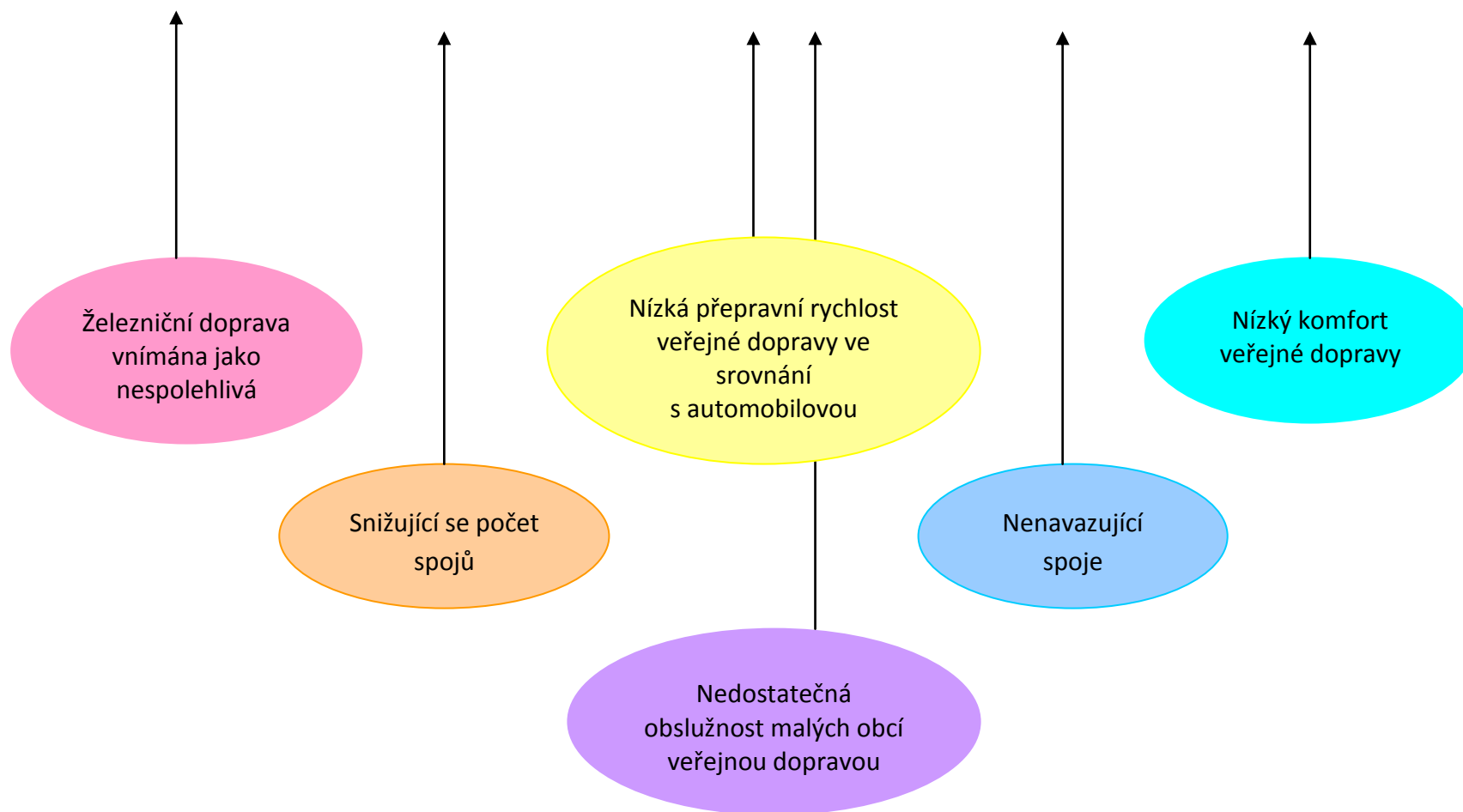
Problémový okruh 3
Velký počet brownfields

Graf č. 50

Problémový okruh 4

Slabá role železniční a veřejné dopravy, zvyšující se role automobilové dopravy

6.2.3. Popis cílů v jednotlivých oblastech

Tab. č. 225

Problémový okruh 1	NEDOSTATEČNÉ ÚSPORY ENERGIÍ - NEDOSTATEČNÉ VYUŽÍVÁNÍ TECHNOLOGIÍ ŠETRNÝCH K ŽIVOTNÍMU PROSTŘEDÍ, VYUŽÍVÁNÍ OBNOVITELNÝCH ZDROJŮ, MALÁ PODPORA NÍZKOENERGETICKÝCH STAVEB
Cíl 1.1.	Realizace osvěty k úsporám energie, využívání obnovitelných zdrojů energie, podpoře nízkoenergetického stavění (semináře, exkurze)
Popis cíle	<p>Jak bylo uvedeno, pro region jsou charakteristické drsné klimatické podmínky s dlouhou topnou sezónou, velká energetická náročnost budov jak soukromých, tak obecních. Využívání obnovitelných zdrojů energie, nebo technologií šetrných k životnímu prostředí zde zatím není příliš časté.</p> <p>Obce proto začnou poskytovat svým občanům větší asistenci v orientaci v tomto tématu. Společně zorganizují semináře a exkurze za příklady dobré praxe, které občanům pomohou lépe se zorientovat v možnostech, které se v jednotlivých oblastech nabízejí, a způsobech, kterými lze tato opatření financovat.</p>
Hlavní opatření	<p>Legislativní opatření:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zjištění možností dotačních prostředků z EU i rozpočtu ČR k podpoře žádostí a realizaci projektů na vzdělávání a osvětu v úsporách energie, využívání obnovitelných zdrojů energie, nízkoenergetickém stavění • Zajištění spolupráce s Místní akční skupinou Rozvoj Tanvaldska • Průzkum stávající legislativy a podmínek příkladů dobré praxe <p>Ekonomická opatření:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Analýza současné situace, zjištění potřebnosti osvěty v úsporách energie, v podpoře nízkoenergetického stavění, příkladů dobré praxe • Finanční rozpočet exkurzí a seminářů <p>Věcná opatření:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Příprava projektů konkrétních seminářů a exkurzí za příklady dobré praxe • Zpracování textových podkladů letáků, příp. regionálního zpravodaje • Realizace seminářů a exkurzí za příklady dobré praxe
Název indikátorů k hodnocení cíle	Počet účastníků seminářů a exkurzí v rámci osvěty k úsporám energie
Správce cíle	Správce problémoveho okruhu 1 v oblasti životního prostředí „Nedostatečné úspory energií – nedostatečné využívání technologií šetrných k životnímu prostředí, využívání obnovitelných zdrojů, malá podpora nízkoenergetických staveb“: Předseda Místní akční skupiny Rozvoj Tanvaldska – ing. Josef Kucin.

Tab. č. 226

Problémový okruh 1	NEDOSTATEČNÉ ÚSPORY ENERGIÍ - NEDOSTATEČNÉ VYUŽÍVÁNÍ TECHNOLOGIÍ ŠETRNÝCH K ŽIVOTNÍMU PROSTŘEDÍ, VYUŽÍVÁNÍ OBNOVITELNÝCH ZDROJŮ, MALÁ PODPORA NÍZKOENERGETICKÝCH STAVEB
Cíl 1.2.	Zřízení poradenského místa
Popis cíle	Vzhledem k možnostem získání finanční podpory pro soukromé osoby, které se ve složité dotační politice většinou neorientují, je žádoucí vytvoření poradenského místa, kde zájemci naleznou veškeré informace týkající se úspor energie – příklady dobré praxe, možnosti získání finanční podpory, základní

	<p>informace o dotačních podmínkách a veškeré kontakty na příslušná místa zabývající se jednak podrobným poradenstvím specializovaným na konkrétní oblast úspory energií, ale také na jednotlivé dotační administrátory. Toto místo tak může být prvním krokem zájemce, kde zjistí, zda pro řešení jeho situace existují možnosti použití technologií šetrných k životnímu prostředí a zda může využít některého z dotačních zdrojů. Dále bude vědět, kam se obrátit pro další již odborné a konkrétní informace.</p> <p>Představitelé obcí ORP Tanvald se v diskuzi fokusní skupiny jednohlasně shodují, že funkci poradenského místa pro rozvoj technologií šetrných k životnímu prostředí, využívání obnovitelných zdrojů energie a podporu staveb nízkooenergetických domů by mohla převzít kancelář Místní akční skupiny Rozvoj Tanvaldska, která má toto téma za jednu z priorit rozvoje území. Tato spolupráce může být jednoznačně velkým přínosem pro území ORP Tanvald a Mikroregionu Tanvaldsko.</p>
Hlavní opatření	<p>Legislativní opatření:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zjištění možností dotačních prostředků z EU i rozpočtu ČR k podpoře vzniku Poradenského místa pro rozvoj technologií šetrných k životnímu prostředí, využívání obnovitelných zdrojů energie a podporu staveb nízkooenergetických domů <p>Ekonomická opatření:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Finanční rozpočet Poradenského místa pro rozvoj technologií šetrných k životnímu prostředí, využívání obnovitelných zdrojů energie a podporu staveb nízkooenergetických domů • Zajištění možností financování Poradenského místa v případě nemožnosti financovat toto místo z dotací <p>Věcná opatření:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zřízení Poradenského místa v případě zajištění financování této aktivity
Název indikátorů k hodnocení cíle	Zřízení prostor poradenského místa
Správce cíle	<p>Správce problémoveho okruhu 1 v oblasti životního prostředí „Nedostatečné úspory energií – nedostatečné využívání technologií šetrných k životnímu prostředí, využívání obnovitelných zdrojů, malá podpora nízkooenergetických staveb“:</p> <p>Předseda Místní akční skupiny Rozvoj Tanvaldska – ing. Josef Kucin.</p>

Tab. č. 227

Problémový okruh 2	NESPRÁVNÁ NEBO NEDOSTATEČNÁ ÚDRŽBA KRAJINY, NEDOSTATEČNÁ SPOLUPRÁCE A KOORDINACE ČINNOSTÍ JEDNOTLIVÝCH SUBJEKTŮ
Cíl 2.1.	Vytvoření vyjednávacího týmu pro podporu prosazení možností, aby dotační možnosti na údržbu krajiny měly i obce
Popis cíle	<p>Obce (stejně jako soukromé subjekty) obhospodařují také zemědělské pozemky, většinou se jedná o trvalé travní porosty. Do této doby neměly mnoho možností žádat o finanční podporu v případě péče o kulturní vzhled krajiny, což je do jisté míry diskriminační. Většinou se jedná o podporu Ministerstva zemědělství, či Ministerstva životního prostředí cílenou na zemědělskou činnost.</p> <p>Obce proto vytvoří vyjednávací tým a kontaktují své zákonodárné zástupce a budou společně požadovat změnu zákona tak, aby vedle soukromých subjektů mohly být také příjemcem dotace a podílet se na udržitelné a odpovědné péči o travní porosty.</p> <p>Představitelé obcí ORP Tanvald se v diskuzi fokusní skupiny shodují, že je v území</p>

	potřebná komunikace všech zainteresovaných subjektů (CHKO, KRNP, občané, podnikatelé v cestovním ruchu, zemědělci), že je nutné hledat platformu pro vzájemnou komunikaci a koordinaci připravovaných projektů. Tuto platformu je možné nalézt v aktivitách tohoto problémového okruhu, kdy bude možné provádět jednotlivá opatření i osvětové akce ve spolupráci s SCHKO JH, KRNP a zvat na tyto akce další subjekty - občany, neziskové organizace, podnikatele v cestovním ruchu i zemědělce.
Hlavní opatření	Legislativní opatření: <ul style="list-style-type: none"> • Podrobná analýza současné legislativy v dotačních možnostech pro obce • Podnikání kroků ke změně legislativy v prosazení možností, aby dotační možnosti na údržbu krajiny měly i obce - jednání s poslanci, senátory, tlak prostřednictvím SMO ČR Ekonomická opatření: <ul style="list-style-type: none"> • Finanční analýza stávajících způsobů údržby krajiny Věcná opatření: <ul style="list-style-type: none"> • Důsledná péče o obecní a městské pozemky – obce jdou vzorem soukromým vlastníkům
Název indikátorů k hodnocení cíle	Počet jednání s poslanci, senátory, krajskými zastupiteli, hejtmánem, SMO ke změně legislativy
Správce cíle	Správce problémového okruhu 2 v oblasti životního prostředí „Nesprávná nebo nedostatečná údržba krajiny, nedostatečná spolupráce a koordinace činností jednotlivých subjektů“: Starosta města Harrachov – Eva Zbrojová.

Tab. č. 228

Problémový okruh 2	NESPRÁVNÁ NEBO NEDOSTATEČNÁ ÚDRŽBA KRAJINY, NEDOSTATEČNÁ SPOLUPRÁCE A KOORDINACE ČINNOSTÍ JEDNOTLIVÝCH SUBJEKTŮ
Cíl 2.2.	Podpora drobného chovatelství a pastevectví – bezplatné spásání obecních pozemků, pořízení obecního stáda
Popis cíle	Tento cíl souvisí s předchozím – obce jsou majitelem množství často rozsáhlých pozemků. Na své občany apelují, aby o svůj majetek pečovali a jejich pozemky byly udržované. Často ovšem samy obce nemají kapacitu (finanční, technickou) na údržbu všech svých pozemků, přitom by měly být vzorem a dobrým příkladem. Pokud už majitel o svůj pozemek pečuje a seká ho, častým problémem v tomto území je neschopnost najít další využití pro usušenou trávu. Ideálním řešením je tedy podpora drobného chovatelství dobytka spásajícího travní porosty. Některé obce již stádo vlastní, možným řešením do budoucna by mohlo být stádo, které by bylo možné převážet v rámci celého území ORP. Zatím obce chovatelům umožní bezplatné spásání obecních pozemků a možnost postavit na obecních pozemcích technické zázemí pro stáda.
Hlavní opatření	Legislativní opatření: <ul style="list-style-type: none"> • Analýza současné legislativy v dotačních možnostech pro chovatele • Legislativní zajištění podpory drobného chovatelství a pastevectví od obcí (bezplatné spásání obecních pozemků, možnosti postavit na obecních pozemcích technické zázemí pro stáda) Ekonomická opatření: <ul style="list-style-type: none"> • Finanční analýza možného pořízení obecních stád Věcná opatření: <ul style="list-style-type: none"> • Příprava projektů a záměrů na obecní stáda pro spásání pozemků, která by bylo možné převážet v rámci ORP Tanvald a Mikroregionu Tanvaldsko

	<ul style="list-style-type: none"> Realizace projektů pořízení obecních stád Realizace finanční i nefinanční podpory drobného chovatelství a pastevevství od obcí
Název indikátorů k hodnocení cíle	Počet obcí zapojených do oboru chovatelství a pastevevství
Správce cíle	Správce problémoveho okruhu 2 v oblasti životního prostředí „Nesprávná nebo nedostatečná údržba krajiny, nedostatečná spolupráce a koordinace činností jednotlivých subjektů“: Starosta města Harrachov – Eva Zbrojová.

Tab. č. 229

Problémový okruh 2	NESPRÁVNÁ NEBO NEDOSTATEČNÁ ÚDRŽBA KRAJINY, NEDOSTATEČNÁ SPOLUPRÁCE A KOORDINACE ČINNOSTÍ JEDNOTLIVÝCH SUBJEKTŮ
Cíl 2.3.	Zakládání stromořadí, péče o zeleň a krajinu, vzdělávání a osvěta
Popis cíle	<p>Zeleň nás obklopuje, je významným krajinotvorným prvkem, ovlivňuje náš postoj a vztah k místu, které je našim domovem. Chceme přispět k posilování vztahu obyvatel ke své obci a podílet se na tom, aby kulturní krajina zůstala zachována a dále se rozvíjela. Jedním z dalších zásadních prvků je proto péče o solitérní stromy a stromořadí.</p> <p>Některé obce již začaly s obnovou a zakládáním alejí - ať už nových, nebo na místech, kde historicky stály. V tomto trendu budeme společně pokračovat zakládáním alejí, péčí o ně a pořádáním akcí pro veřejnost. Další aktivitou ke splnění tohoto cíle bude osvěta v péči o stromy – vydání informačního materiálu a pořádání akcí, kde se občané dozvědí, které druhy jsou v našem území původní a tedy dobře adaptované na klimatické podmínky, jak správně provádět řez stromů, kdy a za jakých podmínek lze stromy kácet apod. Tato osvěta bude probíhat také v rámci již zavedených akcí s tematikou udržitelného rozvoje území.</p>
Hlavní opatření	<p>Legislativní opatření:</p> <ul style="list-style-type: none"> Analýza současné legislativy v dotačních možnostech pro podporu údržby krajiny a péče o stromořadí i zeleň <p>Ekonomická opatření:</p> <ul style="list-style-type: none"> Finanční analýza možných projektů péče o stromy, stromořadí, krajinu i vzdělávacích a osvětových akcí Finanční analýza a rozpočty projektů péče o stromy, stromořadí, krajinu i vzdělávacích a osvětových akcí v případě financování bez dotací <p>Věcná opatření:</p> <ul style="list-style-type: none"> Vlastní příprava projektů a záměrů v rámci Mikroregionu Tanvaldsko Realizace projektů péče o stromy, stromořadí, krajinu Realizace vzdělávacích a osvětových akcí
Název indikátorů k hodnocení cíle	Počet akcí pořádaných na téma; počet nově založených stromořadí a počet ukázkově ošetřených stávajících stromořadí
Správce cíle	Správce problémoveho okruhu 2 v oblasti životního prostředí „Nesprávná nebo nedostatečná údržba krajiny, nedostatečná spolupráce a koordinace činností jednotlivých subjektů“: Starosta města Harrachov – Eva Zbrojová.

Tab. č. 230

Problémový okruh 3	VELKÝ POČET BROWNFIELDS
Cíl 3.1.	Využití / odstranění brownfields
Popis cíle	<p>Většina objektů brownfields na území ORP Tanvald je v soukromém vlastnictví, což podstatně snižuje možnost obcí ovlivnit nakládání s nimi. Představitelé obcí proto hledají způsoby, jak vlastníky přimět k jednání, v lepším případě jim pomoci s rekonstrukcí a opětovným využitím architektonicky cenných staveb tam, kde je to ještě smysluplné. V ostatních případech se jedná o odstranění staveb, což je také finančně náročné.</p> <p>Využití některých brownfields je v tuto chvíli v jednání.</p> <p>Obce proto aktualizují analýzu počtu a stavu jednotlivých brownfields na území ORP a následně zpracují analýzu možností financování nakládání s objekty vzhledem k dotačním prostředkům nového programovacího období. Dále zpracují analýzu možnosti vyvlastnění objektu, o který se majitel dlouhodobě nestará.</p>
Hlavní opatření	<p>Legislativní opatření:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Analýza počtu i technického stavu budov registrovaných/považovaných jako brownfields na území ORP Tanvald • Analýza vlastníků budov typu brownfields • Analýza současné legislativy i dotačních možností v novém programovacím období 2014 – 2020 pro obnovu nebo odstranění objektů typu brownfields • Analýza možností vyvlastnění objektu, o který se majitel dlouhodobě nestará, obcí <p>Ekonomická opatření:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Finanční analýza možných projektů obnovy (revitalizace) budov typu brownfields, které jsou architektonicky cenné a u kterých je s vlastníkem možná spolupráce • Finanční analýza odstranění objektů typu brownfields v případě, že objekt bude moci být vyvlastněn <p>Věcná opatření:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pečlivá dokumentace stavu budov v případě objektů, o které se vlastník nestará se záměrem jejich převodu na obec s cílem revitalizace objektu/odstranění stavby objektu • Vlastní příprava projektů a záměrů revitalizace/odstranění brownfields v rámci Mikroregionu Tanvaldsko • Realizace projektů
Název indikátorů k hodnocení cíle	Počet brownfields na území MT
Správce cíle	Správce problémoveho okruhu 3 v oblasti životního prostředí „Velký počet brownfields“: Starosta města Smržovka – Mgr. Marek Hotovec.

Tab. č. 231

Problémový okruh 4	SLABÁ ROLE ŽELEZNIČNÍ A VEŘEJNÉ DOPRAVY, ZVYŠUJÍCÍ SE ROLE AUTOMOBILOVÉ DOPRAVY
Cíl 4.1.	Bránit rušení spojů veřejné dopravy (osobní i nákladní železniční dopravy, autobusy), zvýšit tlak na zlepšení veškerých služeb dopravců
Popis cíle	<p>Přestože obce v minulých letech realizovaly projekty na zlepšení kvality obslužnosti veřejnou dopravou a propojení železniční a autobusové dopravy (projekt Zlepšení dopravní obslužnosti území Mikroregionu Tanvaldsko – 4 nové vlakové zastávky, 18 nových čekáren na autobusových zastávkách, nové dopravní terminály v Tanvaldě, Smržovce), doprací některé spoje ruší.</p> <p>Obce proto budou postupovat společně a zvýší tlak na dopravce při pravidelných setkání se společností KORID LK, která je koordinátorem veřejné dopravy v Libereckém kraji. Budou požadovat změnu systému prodeje jízdenek, který je neefektivní a podává tak zkreslené údaje o počtu přepravovaných osob. Ty potom vedou dopravce k rušení některých spojů z důvodu malé vytíženosti. Dále budou požadovat zlepšení kvality poskytovaných služeb s cílem zvýšení komfortu a tím i atraktivity pro cestující.</p>
Hlavní opatření	<p>Věcná opatření:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zvýšit tlak na dopravce - jednat s hlavním koordinátorem veřejné hromadné dopravy v Libereckém kraji KORID LK. Je nutné zvýšit tlak společně za všechny obce Mikroregionu Tanvaldsko s cílem zabránit rušení spojů, zvýšit počty přepravovaných osob, zlepšit veškeré služby v dopravě • Zvýšit tlak na dopravce v zájmu zlepšení systému prodeje jízdenek a tím evidence počtu přepravených osob
Název indikátorů k hodnocení cíle	Počet jednání s dopravci, LK, KORID LK – zvýšení společného tlaku na zlepšení veškerých služeb dopravců
Správce cíle	Správce problémoveho okruhu 4 v oblasti životního prostředí „Slabá role železniční a veřejné dopravy, zvyšující se role automobilové dopravy“: Starosta města Tanvald.

Tab. č. 232

Problémový okruh 4	SLABÁ ROLE ŽELEZNIČNÍ A VEŘEJNÉ DOPRAVY, ZVYŠUJÍCÍ SE ROLE AUTOMOBILOVÉ DOPRAVY
Cíl 4.2.	Propagace železniční dopravy, zařazení železniční dopravy do turistické nabídky regionu
Popis cíle	<p>Zejména v turistických sezónách je velkým problémem zatížení automobilovou dopravou, která znemožňuje běžnou dopravní obslužnost a prostupnost místnímu obyvatelstvu.</p> <p>V území se nachází několik železničních atraktivit. Obce zařadí tyto atraktivity (ozubnicová železnice Tanvald – Kořenov – Harrachov = nejstrmější železnice v Česku, Muzeum Zubačky ad.) a také vhodné příležitosti využití hromadné dopravy pro turisty (skibusy, hromadné a časové jízdenky, nostalgické jízdy ozubnicovou železnici aj.) do svých forem propagace.</p>

	Budou propojeny turistické cíle s železnicí - vytvořeny tipy na výlety v kraji s využitím jízdy hromadnou dopravou, budou propagovány atraktivity dostupné ozubnicovou železnicí.
Hlavní opatření	Věcná opatření: <ul style="list-style-type: none"> • Při příležitostech přípravy nových propagačních materiálů a letáků více propojovat turistické cíle s ozubnicovou železnicí • Při přípravě nových propagačních materiálů a letáků umístit propagaci využití hromadné dopravy pro turisty (skibusy, cyklobusy, hromadné a časové jízdenky, systém IDOL) • Zařadit propagaci hromadné dopravy pro turisty i do webových stránek obcí, Mikroregionu Tanvaldsko i ve všech tištěných médiích
Název indikátorů k hodnocení cíle	Počet kampaní, vydávání propagačních materiálů s propagací hromadné dopravy pro turisty
Správce cíle	Správce problémového okruhu 4 v oblasti životního prostředí „Slabá role železniční a veřejné dopravy, zvyšující se role automobilové dopravy“: Starosta města Tanvald.

6.2.4. Indikátory

PROBLÉMOVÝ OKRUH 1

NEDOSTATEČNÉ ÚSPORY ENERGIÍ - NEDOSTATEČNÉ VYUŽÍVÁNÍ TECHNOLOGIÍ ŠETRNÝCH K ŽIVOTNÍMU PROSTŘEDÍ, VYUŽÍVÁNÍ OBNOVITELNÝCH ZDROJŮ, MALÁ PODPORA NÍZKOENERGETICKÝCH STAVEB

Tab. č. 233: Indikátor výsledku

Cíl	Osvěta k rozvoji technologií šetrných k životnímu prostředí, využívání obnovitelných zdrojů energie, podpora staveb nízkoenergetických domů		
Číslo indikátoru	1.		
Název indikátoru	Počet osob absolvujících osvětové vzdělávací akce a konzultace		
Měrná jednotka	Počet osob		
Správce měřítka	Ing. Josef Kucin, starosta obce Jiřetín pod Bukovou		
Roky	2013	2017	2020
Plán		1500	3000
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Pomocí indikátoru se dozvíme, kolik občanů absolvovalo osvětové akce a konzultace v oblasti obnovitelných zdrojů a úspor energie.		
Metodika a výpočet:	Hodnota indikátoru bude zjištěna prostým přenesením patřičné hodnoty z níže uvedených zdrojů.		
Zdroj čerpání dat:	Fotodokumentace z akcí (seminářů, exkurzí), prezenční listiny z akcí, webové stránky obcí, webové stránky Mikroregionu Tanvaldsko, zápisy ze zasedání starostů Mikroregionu Tanvaldsko, zápisy z jednání a konzultací		

Tab. č. 234: Indikátor výstupu

Cíl	Realizace osvěty k úsporám energie, využívání obnovitelných zdrojů energie, podpoře nízkoeenergetického stavění (semináře, exkurze)		
Číslo indikátoru	1.1.		
Název indikátoru	Počet účastníků seminářů a exkurzí v rámci osvěty k úsporám energie		
Měrná jednotka	Počet účastníků		
Správce měřítka	Ing. Josef Kucin, starosta obce Jiřetín pod Bukovou		
Roky	2013	2017	2020
Plán		1100	2500
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	V rámci tohoto indikátoru měříme míru asistence občanům v orientaci v tomto tématu. Míru asistence vyjadřuje počet zorganizovaných seminářů a exkurzí za příklady dobré praxe, které občanům pomohou lépe se zorientovat v možnostech, které se v jednotlivých oblastech nabízejí, a způsobech, kterými lze tato opatření financovat.		
Metodika a výpočet:	Hodnota indikátoru bude zjištěna prostým přenesením patřičné hodnoty z níže uvedených zdrojů.		
Zdroj čerpání dat:	Fotodokumentace z akcí (seminářů, exkurzí), prezenční listiny z akcí, webové stránky obcí, webové stránky Mikroregionu Tanvaldsko, zápisy ze zasedání starostů Mikroregionu Tanvaldsko, zápisy z jednání		

Tab. č. 235: Indikátor výstupu

Cíl	Zřízení poradenského místa		
Číslo indikátoru	1.2.		
Název indikátoru	Zřízení poradenského místa		
Měrná jednotka	(ANO/NE)		
Správce měřítka	Ing. Josef Kucin, starosta obce Jiřetín pod Bukovou		
Roky	2013	2017	2020
Plán		1	1
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Měří se, zda bylo vytvořeno poradenské místo s veškerými informacemi týkající se úspor energie – příklady dobré praxe, možnosti získání finanční podpory, základní informace o dotačních podmínkách a veškeré kontakty		
Metodika a výpočet:	Hodnota indikátoru bude zjištěna prostým přenesením patřičné hodnoty z níže uvedených zdrojů.		
Zdroj čerpání dat:	webové stránky obcí, webové stránky Mikroregionu Tanvaldsko, zápisy ze zasedání starostů Mikroregionu Tanvaldsko, účetní doklady		

PROBLÉMOVÝ OKRUH 2**NESPRÁVNÁ NEBO NEDOSTATEČNÁ ÚDRŽBA KRAJINY, NEDOSTATEČNÁ SPOLUPRÁCE A KOORDINACE ČINNOSTÍ JEDNOTLIVÝCH SUBJEKTŮ****Tab. č. 236: Indikátor výsledku**

Cíl	Osvěta v údržbě krajiny (tradiční formou), zlepšení spolupráce obcí s CHKO, KRNP, podnikateli, občany, posílení významu ochrany životního prostředí, osvěta, koordinace činností		
Číslo indikátoru	2.		
Název indikátoru	Počiny v údržbě krajiny a posílení významu ochrany ŽP		
Měrná jednotka	<i>Počet aktivit vedoucích k osvětě v údržbě krajiny</i>		
Správce měřítka	<i>Eva Zbrojová, starostka města Harrachov</i>		
Roky	2013	2017	2020
Plán		27	40
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	<i>Indikátor ukáže počet realizovaných aktivit v oblasti – jednání se zákonodárci, osvětové akce pro veřejnost, počet obcí zapojených do tématu spásání trvalých travních porostů – obecní stáda, finanční i nefinanční asistence pro místní zemědělce.</i>		
Metodika a výpočet:	<i>Hodnota indikátoru bude zjištěna prostým přenesením patřičné hodnoty z níže uvedených zdrojů:</i>		
Zdroj čerpání dat:	<i>Fotodokumentace z akcí (seminářů, exkurzí), prezenční listiny z akcí, webové stránky obcí, webové stránky Mikroregionu Tanvaldsko, zápisy ze zasedání starostů Mikroregionu Tanvaldsko, zápisy z jednání</i>		

Tab. č. 237: Indikátor výstupu

Cíl	Vytvoření vyjednávacího týmu pro podporu prosazení možností, aby dotační možnosti na údržbu krajiny měly i obce		
Číslo indikátoru	2.1		
Název indikátoru	Počet jednání s poslanci, senátory, krajskými zastupiteli, hejtmánem, SMO ke změně legislativy		
Měrná jednotka	<i>Počet jednání</i>		
Správce měřítka	<i>Eva Zbrojová, starostka města Harrachov</i>		
Roky	2013	2017	2020
Plán		3	5
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	<i>V rámci indikátoru se měří, zda došlo ke zkontaktování zákonodárných zástupců a zda jsou společně požadované změny zákona tak, aby vedle soukromých subjektů mohly být také příjemcem dotace a podílet se na udržitelné a odpovědné péči o travní porosty.</i>		
Metodika a výpočet:	<i>Hodnota indikátoru bude zjištěna prostým přenesením patřičné hodnoty z fotodokumentace akcí, webových stránek obcí, zápisů ze zasedání starostů Mikroregionu Tanvaldsko, zápisů z jednání.</i>		
Zdroj čerpání dat:	<i>Fotodokumentace akcí, webové stránky obcí, zápisy ze zasedání starostů Mikroregionu Tanvaldsko, zápisy z jednání s poslanci, senátory, krajskými zastupiteli, hejtmánem, SMO ke změně legislativy.</i>		

Tab. č. 238: Indikátor výstupu

Cíl	Podpora drobného chovatelství a pastevevství - bezplatné spásání obecních pozemků, pořízení obecního stáda		
Číslo indikátoru	2.2.		
Název indikátoru	<i>Počet obcí zapojených do oboru chovatelství a pastevevství</i>		
Měrná jednotka	Počet obcí		
Správce měřítka	Eva Zbrojová, starostka města Harrachov		
Roky	2013	2017	2020
Plán		12	12
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	<i>Pomocí indikátoru se dozvíme počet obcí, které se budou aktivně angažovat v této oblasti – buď jako vlastníci stáda, či si stádo budou půjčovat, nebo spoluprací s místními chovateli (obecní pozemky jim jsou k dispozici pro pastvu i technické zázemí).</i>		
Metodika a výpočet:	<i>Hodnota indikátoru bude zjištěna prostým přenesením příslušné hodnoty z webových stránek obcí, webových stránek Mikroregionu Tanvaldsko, výkazů zemědělských podniků, ČSÚ</i>		
Zdroj čerpání dat:	<i>Webové stránky obcí, webové stránky Mikroregionu Tanvaldsko, výkazy zemědělských podniků, ČSÚ</i>		

Tab. č. 239: Indikátor výstupu

Cíl	Zakládání stromořadí, péče o zeleň a krajinu, vzdělávání a osvěta		
Číslo indikátoru	2.3.1		
Název indikátoru	<i>Počet akcí pořádaných na téma</i>		
Měrná jednotka	Počet akcí		
Správce měřítka	Eva Zbrojová, starostka města Harrachov		
Roky	2013	2017	2020
Plán		2	3
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	<i>Měřítka ukáže počet realizovaných vzdělávacích akcí pro veřejnost na dané téma.</i>		
Metodika a výpočet:	<i>Hodnota indikátoru bude zjištěna prostým přenesením příslušné hodnoty z níže uvedených zdrojů.</i>		
Zdroj čerpání dat:	<i>Fotodokumentace z akcí (seminářů, exkurzí), prezenční listiny z akcí, webové stránky obcí, webové stránky Mikroregionu Tanvaldsko, zápisy ze zasedání starostů Mikroregionu Tanvaldsko, zápisy z jednání</i>		

Tab. č. 240: Indikátor výstupu

Cíl	Zakládání stromořadí, péče o zeleň a krajinu, vzdělávání a osvěta		
Číslo indikátoru	2.3.2		
Název indikátoru	<i>Počet nově založených stromořadí a počet ukázkově ošetřených stávajících stromořadí</i>		
Měrná jednotka	Počet stromořadí		
Správce měřítka	Eva Zbrojová, starostka města Harrachov		
Roky	2013	2017	2020

Plán		10	20
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	<i>Měřítka ukáže počet nově založených a odborně ošetřených stromořadí – to bude provedeno formou osvětové akce pro veřejnost.</i>		
Metodika a výpočet:	<i>Hodnota indikátoru bude zjištěna prostým přenesením příslušné hodnoty z níže uvedených zdrojů.</i>		
Zdroj čerpání dat:	<i>Fotodokumentace z akcí (seminářů, exkurzí), webové stránky obcí, webové stránky Mikroregionu Tanvaldsko, zápisy ze zasedání starostů Mikroregionu Tanvaldsko</i>		

PROBLÉMOVÝ OKRUH 3

VELKÝ POČET BROWNFIELDS

Tab. č. 241: Indikátor výsledku

Cíl	Využití brownfields		
Číslo indikátoru	3		
Název indikátoru	Počet brownfields na území MT		
Měrná jednotka	Počet objektů		
Správce měřítka	Mgr. Marek Hotovec, starosta města Smržovka		
Roky	2013	2017	2020
Plán		1	3
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	<i>Indikátor výsledku ukáže, o kolik objektů se snížil počet brownfieldů na území ORP.</i>		
Metodika a výpočet:	<i>Hodnota indikátoru bude zjištěna prostým přenesením příslušné hodnoty z webových stránek Krajského úřadu Libereckého kraje</i>		
Zdroj čerpání dat:	<i>Webové stránky KÚLK</i>		

Tab. č. 242: Indikátor výstupu

Cíl	Využití /odstranění brownfields		
Číslo indikátoru	3.1		
Název indikátoru	Databáze brownfields na území MT včetně vytvoření finanční analýzy		
Měrná jednotka	(ANO/NE)		
Správce měřítka	Mgr. Marek Hotovec, starosta města Smržovka		
Roky	2013	2017	2020
Plán		1	1
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	<i>Indikátor informuje o tom, zda byla vytvořena aktuální databáze počtu a stavu brownfieldů na území ORP obsahující dále informace o vlastnických poměrech a analýzu možností nakládání s objekty a finanční analýzu jednotlivých variantních řešení.</i>		
Metodika a výpočet:	<i>Hodnota indikátoru bude zjištěna prostým přenesením příslušné hodnoty z webových stránek Mikroregionu Tanvaldsko (případně z účetních dokladů)</i>		
Zdroj čerpání dat:	<i>Webové stránky Mikroregionu Tanvaldsko, účetní doklady (v případě fakturace zpracování databáze)</i>		

Tab. č. 245: Indikátor výstupu

Cíl	Propagace železniční dopravy, zařazení železniční dopravy do turistické nabídky regionu		
Číslo indikátoru	4.2.		
Název indikátoru	Počet kampaní vydávání propagačních materiálů s propagací hromadné dopravy pro turisty		
Měrná jednotka	Počet kampaní		
Správce měřítka	Mgr. Vladimír Vyhnálek, starosta města Tanvald		
Roky	2013	2017	2020
Plán		3	6
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Indikátor ukazuje počet kampaní, v rámci kterých byly vydány informační materiály, v kterých je propagována hromadná železniční doprava – místní atraktivita i možnosti využití tohoto způsobu cestování jako součást výletů za dalšími turistickými cíli. Materiály budou zveřejněny i na webových portálech obcí.		
Metodika a výpočet:	Hodnota indikátoru bude zjištěna prostým přenesením patřičné hodnoty z evidence vydaných propagačních materiálů MT, účetních dokladů - fakturace, zápisů ze zasedání starostů MT		
Zdroj čerpání dat:	Evidence vydaných propagačních materiálů MT, účetní doklady - fakturace, zápisy ze zasedání starostů MT		

6.3. Pravidla pro řízení strategie

6.3.1. Systém monitorování a hodnocení realizace strategie

Pro řízení strategie bude ustaven **manažer strategie**. Manažer zodpovídá za celkovou koordinaci všech aktivit souvisejících s jejím řízením. Je zodpovědný za to, že se schválenou strategií bude pracovat, že zodpovědné subjekty budou usilovat o její naplnění a že se bude vyhodnocovat, zda se daří přispívat k plnění stanovených cílů.

Manažer strategie je výkonnou a koordinační jednotkou, ale pro výkon své činnosti potřebuje součinnost orgánů, které mohou rozhodovat. Tím je **řídící skupina**. Řídící skupina činí klíčová rozhodnutí při naplňování strategie, zejména týkající se jejích změn a úprav, ale také schvalování akčního plánu. Řídící skupina schvaluje vyhodnocení strategie a přijímá opatření vyplývající ze závěrů hodnocení.

Tab. č. 246

Složení řídicí skupiny
Řídící skupina nebyla ustanovena.

Pro řízení strategie jsou důležití **správci cílů**. Správce cíle není osoba, která by měla za úkol daný cíl samostatně zrealizovat. Jeho rolí je hlídat, aby se na plnění cíle nezapomnělo. Je to osoba, která bude v území iniciovat kroky směřující k plnění cíle, bude komunikovat s ostatními subjekty v území, bude dbát nad tím, aby se do budoucích akčních plánů dostávaly konkrétní kroky, které přispějí k plnění cíle, bude kontrolovat, že do příslušného rozpočtu budou zahrnuty prostředky určené k plnění cíle. Ostatní subjekty v území však mají společnou povinnost spolu s gestorem aktivně usilovat o plnění

cíle. Správce cíle také bude v následujících letech sledovat prostřednictvím indikátorů, zda je cíle dosahováno. V další budoucí spolupráci bude tuto informaci poskytovat ostatním městům a obcím a společně budou hledat další řešení k přibližování se stanovenému cíli.

Tab. č. 247

Správci cílů (ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ)		
Číslo cíle	Název cíle	Správce cíle
1.1.	Realizace osvěty k úsporám energie, využívání obnovitelných zdrojů energie, podpoře nízkoenergetického stavění (semináře, exkurze)	Ing. Josef Kucin, starosta obce Jiřetín pod Bukovou
1.2.	Podpora zřízení poradenského místa	Ing. Josef Kucin, starosta obce Jiřetín pod Bukovou
2.1.	Podpora prosazení možností, aby dotační možnosti na údržbu krajiny měly i obce	Eva Zbrojová, starostka města Harrachov
2.2.	Podpora drobného chovatelství a pastevectví	Eva Zbrojová, starostka města Harrachov
2.3.	Zakládání stromořadí, péče o zeleň a krajinu, vzdělávání a osvěta	Eva Zbrojová, starostka města Harrachov
3.1.	Využití / odstranění brownfields	Mgr. Marek Hotovec, starosta města Smržovka
4.1.	Bránit rušení spojů veřejné dopravy (osobní i nákladní železniční dopravy, autobusy), zvýšit tlak na zlepšení veškerých služeb dopravců	Mgr. Vladimír Vyhnálek, starosta města Tanvald
4.2.	Propagace železniční dopravy, zařazení železniční dopravy do turistické nabídky regionu	Mgr. Vladimír Vyhnálek, starosta města Tanvald

Gestoři indikátorů jsou osoby, které zodpovídají za zjištění hodnot indikátoru v souladu se stanovenou definicí a metodikou výpočtu. Dodávají podklady příslušnému správci cíle.

Tab. č. 248

Gestoři indikátorů (ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ)		
Číslo indikátoru	Název indikátoru	Gestor indikátoru
1.1.	Počet akcí v rámci osvěty k úsporám energie	Ing. Josef Kucin, starosta obce Jiřetín pod Bukovou
1.2.	Zřízení prostor poradenského místa	Ing. Josef Kucin, starosta obce Jiřetín pod Bukovou
2.1.	Počet jednání s poslanci, senátory, krajskými zastupiteli, hejtmanem, SMO ke změně legislativy	Eva Zbrojová, starostka města Harrachov
2.2.	Počet obcí zapojených do oboru chovatelství a pastevectví	Eva Zbrojová, starostka města Harrachov
2.3.	Počet akcí pořádaných na téma zakládání stromořadí, péče o zeleň a krajinu, osvěta, akcí je rovněž založení stromořadí	Eva Zbrojová, starostka města Harrachov
3.1.	Databáze brownfields na území MT	Mgr. Marek Hotovec, starosta města Smržovka
4.1.	Počet jednání s dopravci, LK, KORID LK – zvýšení společného tlaku na zlepšení veškerých služeb dopravců	Mgr. Vladimír Vyhnálek, starosta města Tanvald
4.2.	Počet kampaní vydávání propagačních materiálů s propagací hromadné dopravy pro turisty	Mgr. Vladimír Vyhnálek, starosta města Tanvald

Strategie bude naplňována především projekty zařazenými do každoročně schvalovaného akčního plánu (viz kapitola 3.3.3 souhrnného dokumentu). Projekty zařazené do akčního plánu by pak měly naplňovat stanovené cíle.

Naplňování strategického dokumentu musí být měřeno a pravidelně vyhodnocováno. Pro jednotlivé cíle byly nastaveny indikátory a k nim nastavená metodika – tj. způsob sledování a vyhodnocování daného indikátoru. Ke každému indikátoru je také nastaven jeho správce (gestor), který je zodpovědný za sledování jeho vývoje a porovnání s cílovou hodnotou.

Tabulka uvádí hlavní zodpovědnosti v procesu implementace strategie:

Tab. č. 249

Činnost v rámci implementace	Zodpovědná osoba/subjekt	Termín
Koordinace implementačních aktivit	manažer strategie	průběžně
Návrh projektů do akčního plánu	správci cílů	každoročně v 1.-3. čtvrtletí
Výběr projektů do akčního plánu	řídící skupina	každoročně dle termínů přípravy rozpočtu
Předložení akčního plánu ke schválení na následující rok	manažer strategie	každoročně dle termínů přípravy rozpočtu
Vyhodnocení indikátorů za předchozí rok	gestoři indikátorů	každoročně v 1. čtvrtletí
Vyhodnocení plnění akčního plánu za předchozí rok	manažer s využitím podkladů od gestorů indikátorů a správců cílů	každoročně v 1.-2. čtvrtletí
Projednání vyhodnocení indikátorů a plnění akčního plánu za předchozí rok	řídící skupina	každoročně v 2. čtvrtletí

Postup řízení rizik a jejich předcházení podrobně popisuje kapitola Analýza rizik – registr rizik v oblasti školství (sociálních služeb, odpadového hospodářství, životního prostředí).

6.3.2. Systém změn strategie

V průběhu realizace Strategie může dojít k objektivní potřebě dílčí změny tj. ve formě úpravy cíle, či indikátoru. Tato potřeba může být způsobena jak vnějšími (např. rozhodnutí vlády, či EU), tak vnitřními (potřeba změny vyvstane při průběžném monitorování cílů Strategie) faktory. Rozhodnutí, zda je nutné některé části Strategie upravit bude následovat každoročně po vyhodnocení indikátorů za předchozí rok a po vyhodnocení akčního plánu. Pokud se ukáže, že realizací projektů nedošlo k uspokojivému vývoji příslušného indikátoru, je nutné blíže zanalyzovat příčiny takového vývoje. Nejedná-li se o neočekávané vnější vlivy (povodeň, hospodářská krize apod.), pak může být příčina buď na straně chybně nastaveného cíle či přiřazeného indikátoru, anebo na straně nefunkčnosti projektu vzhledem ke stanovenému cíli. V obou případech je nutné, aby správce cíle navrhl opatření ke změně. Může se jednat buď o návrh vhodnějšího typu projektu do akčního plánu, nebo o přeformulování cíle. Takovou změnu je nutno důkladně prodiskutovat s dotčenými subjekty (ideálně v rámci fokusní skupiny) a následně změnu navrhnout řídící skupině. Řídící skupina rozhodne o schválení či neschválení změny.

6.3.3. Akční plán

Akční plán je dokumentem, jehož cílem je upřesnit strategický plán v krátkodobém časovém horizontu. Akční plán ze strategického plánu vychází a určuje, jakými konkrétními kroky či projekty budou naplňovány příslušné cíle uvedené ve strategickém plánu. Akční plán se zpracovává vždy na následující rok.

U každé aktivity musí být zřejmé, k naplnění jakého cíle přispívá. Sestavování akčního plánu musí být v souladu se strategickým plánem, ale také s připravovaným rozpočtem na následující rok⁵. Projekty zařazené do akčního plánu musí být kryty rozpočtem nebo jiným (externím) zdrojem financování. Pokud nebude k projektům vybraným do akčního plánu jednoznačně přiřazen zdroj financování, budou z akčního plánu vyřazeny.

Proces přípravy akčního plánu je třeba vnímat jako **proces dlouhodobý a opakovaný**, prostupující celým kalendářním rokem. Příprava akčního plánu probíhá souběžně s přípravou rozpočtu (dobrovolného svazku obcí nebo rozpočtů jednotlivých měst a obcí). Nejprve dochází ke sběru podnětů na realizaci projektů od jednotlivých měst a obcí. Následně dochází k výběru těch aktivit, které je z věcného, časového a finančního hlediska možné realizovat v příštím roce. Nakonec dochází k přijetí rozhodnutí o přehledu konkrétních aktivit zařazených do akčního plánu pro následující rok.

V prvním pololetí roku, který následuje pro realizaci akčního plánu, by mělo dojít k jeho vyhodnocení.

Tab. č. 250: Harmonogram procesů při přípravě, realizaci a vyhodnocení akčních plánů

Čtvrtletí	Rok 2015				Rok 2016				Rok 2017				Rok 2018	
	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.
Akční plán na r. 2016														
Příprava														
Realizace														
Vyhodnocení														
Akční plán na r. 2017														
Příprava														
Realizace														
Vyhodnocení														

Akční plán může být vypracován pomocí tabulky, která obsahuje číslo cíle, ke kterému se projekt váže, název projektu, orientační rozpočet, zdroj financování, harmonogram, nositel projektu, aktuální stav připravenosti.

Tab. č. 251: Akční plán

Cíl	Název projektu	Náklady	Zdroj financování	Termín realizace	Nositel projektu	Připravenost

Do tabulky se uvádějí následující informace:

Cíl – název a číslo cíle stanoveného ve strategii, k němuž se projekt váže

Název projektu – konkrétní název projektu či aktivity, která naplňuje (spolu s dalšími) daný cíl

Náklady – orientační finanční objem projektu; vzhledem k tomu, že se jedná o první hrubou verzi akčního plánu, je samozřejmé, že se ve většině případů bude jednat o odhad nákladů (stanovený expertním odhadem či na základě zkušenosti s obdobnými projekty). V dalších verzích akčního plánu budou náklady upřesňovány.

Zdroj financování – snahou je co nejefektivnější hospodaření, proto je vhodné uvést vhodný zdroj financování z konkrétního dotačního zdroje (národní granty, evropské fondy apod.). V tom případě je nutné do akčního plánu uvést také podíly financování (např. 85 % dotace, 15 % rozpočet DSO). Tam, kde budou projekty již dostatečně konkrétní, je možné hledat příslušnou dotační možnost v připravovaných operačních programech Evropských strukturálních a investičních fondů.⁶ Tam, kde je od počátku zřejmé, že zdrojem financování nemůže být žádný dotační program, je vhodné do zdroje financování uvést rozpočet té organizace, která financování projektu plánuje (konkrétní obec, více obcí, dobrovolný svazek obcí).

Termín realizace – jedná se o další údaj, který je v této fázi orientační a předpokládá se jeho postupné upřesňování. Pokud se jedná o víceleté projekty, je nutné uvést alespoň roky jeho realizace, vhodnější však je uvést i měsíce (zejména u akcí, které budou realizovány v rámci jednoho roku).

Nositel projektu – uvádí se subjekt, který bude mít realizaci projektu na starosti. V případě DSO to většinou bude svazek obcí, v případě neformální spolupráce obcí může jít o jednu konkrétní obec, která bude mít zodpovědnost za zpracování žádosti o dotaci a její realizaci, na jejímž území se bude projekt realizovat, která bude organizovat výběrové řízení apod. Samozřejmě se počítá s aktivní účastí ostatních obcí, nositel je však tzv. lead-partnerem.

Připravenost – pro doplnění informací o reálnosti projektu, přesnosti jeho rozpočtu a načasování je vhodné uvést, v jakém stavu se projekt nachází. Většinou se stručně uvádí, zda se jedná o projekt ve fázi záměru, nebo zda již byla vytvořena studie, která jej blíže popisuje. Dalšími milníky může být zpracovaná projektová dokumentace, vydané stavební povolení či vybraný zhotovitel na základě výběrového řízení.

Pokud bude cíl naplňován po dobu několika let, je možné do akčního plánu uvést také orientační **zásobník projektů/aktivit** (samostatná tabulka ve stejné struktuře), které nejsou financovatelné z rozpočtu příštího roku, ale s nimiž se uvažuje v dalších letech. Takový zásobník by byl pouze orientační a sloužil by jako jeden z podkladů pro sestavování akčních plánů na další roky. Je vhodný z toho důvodu, že při případných personálních změnách bude na jednom místě zaznamenáno, s čím projektový tým počítal jako s aktivitami vhodnými k realizaci za účelem dosažení cíle. Veškeré údaje by byly v tom případě orientační (harmonogram, náklady) a upřesňovaly by se při sestavování dalšího akčního plánu na následující rok.

Cíl – název a číslo cíle stanoveného ve strategii, k němuž se projekt váže

Název projektu – konkrétní název projektu či aktivity, která naplňuje (spolu s dalšími) daný cíl

Náklady – orientační finanční objem projektu; vzhledem k tomu, že se jedná o první hrubou verzi akčního plánu, je samozřejmé, že se ve většině případů bude jednat o odhad nákladů (stanovený expertním odhadem či na základě zkušenosti s obdobnými projekty). V dalších verzích akčního plánu budou náklady upřesňovány.

Zdroj financování – snahou je co nejefektivnější hospodaření, proto je vhodné uvést vhodný zdroj financování z konkrétního dotačního zdroje (národní granty, evropské fondy apod.). V tom případě je nutné do akčního plánu uvést také podíly financování (např. 85 % dotace, 15 % rozpočet DSO). Tam, kde budou projekty již dostatečně konkrétní, je možné hledat příslušnou dotační možnost v připravovaných operačních programech Evropských strukturálních a investičních fondů.⁷ Tam, kde je od počátku zřejmé, že zdrojem financování nemůže být žádný dotační program, je vhodné do zdroje financování uvést rozpočet té organizace, která financování projektu plánuje (konkrétní obec, více obcí, dobrovolný svazek obcí).

Termín realizace – jedná se o další údaj, který je v této fázi orientační a předpokládá se jeho postupné upřesňování. Pokud se jedná o víceleté projekty, je nutné uvést alespoň roky jeho realizace, vhodnější však je uvést i měsíce (zejména u akcí, které budou realizovány v rámci jednoho roku).

Nositel projektu – uvádí se subjekt, který bude mít realizaci projektu na starosti. V případě DSO to většinou bude svazek obcí, v případě neformální spolupráce obcí může jít o jednu konkrétní obec, která bude mít zodpovědnost za zpracování žádosti o dotaci a její realizaci, na jejímž území se bude projekt realizovat, která bude organizovat výběrové řízení apod. Samozřejmě se počítá s aktivní účastí ostatních obcí, nositel je však tzv. lead-partnerem.

Připravenost – pro doplnění informací o reálnosti projektu, přesnosti jeho rozpočtu a načasování je vhodné uvést, v jakém stavu se projekt nachází. Většinou se stručně uvádí, zda se jedná o projekt ve fázi záměru, nebo zda již byla vytvořena studie, která jej blíže popisuje. Dalšími milníky může být zpracovaná projektová dokumentace, vydané stavební povolení či vybraný zhotovitel na základě výběrového řízení.

Pokud bude cíl naplňován po dobu několika let, je možné do akčního plánu uvést také orientační **zásobník projektů/aktivit** (samostatná tabulka ve stejné struktuře), které nejsou financovatelné z rozpočtu příštího roku, ale s nimiž se uvažuje v dalších letech. Takový zásobník by byl pouze orientační a sloužil by jako jeden z podkladů pro sestavování akčních plánů na další roky. Je vhodný z toho důvodu, že při případných personálních změnách bude na jednom místě zaznamenáno, s čím projektový tým počítal jako s aktivitami vhodnými k realizaci za účelem dosažení cíle. Veškeré údaje by byly v tom případě orientační (harmonogram, náklady) a upřesňovaly by se při sestavování dalšího akčního plánu na následující rok.

U zrealizovaných projektů bude posouzeno především to, zda byly udrženy náklady, které byly v akčním plánu orientačně uvedeny, a souladu skutečného harmonogramu s předpokládaným. V případě odchylek budou vyhodnoceny důvody, proč k nim došlo. Z takto učiněných vyhodnocení by měly být přijaty adekvátní závěry (např. do budoucna zpřesnit odhady nákladů, zaměřit se na kvalitu výběrových řízení s důrazem na minimalizaci víceprací, při nastavování harmonogramu brát v potaz rizika, která mohou projekt zbrzdit apod.).

Zároveň je nutné znovu vyhodnotit, jak se vyvinuly hodnoty indikátorů po realizaci projektů. Tím dojdeme k dílčímu závěru, zda zrealizované projekty jsou vzhledem k vytyčeným cílům efektivní a účinné. V případě, že se hodnoty indikátorů nevyvíjejí příznivým směrem, je nutné přemýšlet o přehodnocení projektů, které jsou naplánovány k plnění cílů.

U nezrealizovaných projektů je nutné analyzovat důvody, proč k realizaci nedošlo (do akčního plánu by měly vstupovat jen reálné projekty a aktivity).

6.4. Závěr a postup zpracování

6.4.1. Shrnutí

Na základě šetření v území a provedených analýz byly realizačním týmem stanoveny problémové oblasti, které byly podrobeny ověření ve fokusních skupinách. Ty byly složeny ze zástupců obcí území ORP. Jejich odborné názory byly klíčové pro upřesnění výstupů, které vzešly z analýzy dat, a obohatily tak pohled na téma životní prostředí z hlediska možností zvýšení zaměstnanosti.

Mezi problémové oblasti především patří velký počet brownfields v regionu, problémové vlastnické vztahy a budoucí využití objektů, nedostatečné úspory energií a nízká míra využívání obnovitelných zdrojů, neudržitelná a neodpovědná údržba krajiny, slabá spolupráce subjektů, které ovlivňují ráz krajiny (orgány ochrany přírody a krajiny, podnikatelé, občané, návštěvníci) a slabá role veřejné – zejména železniční dopravy. Na základě stanovení hlavních problémových okruhů tématu byly fokusní skupinou zvoleny cíle a opatření vedoucí ke změně situace a indikátory, pomocí kterých bude sledováno plnění stanovených cílů. Tyto jsou podrobně popsány v předcházejících dvou kapitolách návrhové části dokumentu.

6.4.2. Popis postupu tvorby strategie

Tato strategie byla tvořena v rámci svazku obcí Mikroregion Tanvaldsko. Tvorby strategie se přímo účastnily obce ORP Tanvald a členské obce svazku obcí Mikroregion Tanvaldsko prostřednictvím svých starostů a místostarostů.

Základem pro tvorbu strategie bylo zpracování velmi podrobné a obsáhlé analytické části v oblasti školství, sociálních služeb, odpadového hospodářství a životního prostředí. Na základě vyprofilování problémů vyplývajících z provedené analýzy byly fokusní skupinou v Mikroregionu Tanvaldsko definovány problémové okruhy v uvedených oblastech. Fokusní skupina byla sestavena ze zástupců jednotlivých obcí - starostů, místostarostů a významných aktérů v jejich území. V další fázi procesu tvorby strategie byly fokusní skupinou specifikovány cíle problémových okruhů a společně nastaveny konkrétní indikátory naplnění strategie.

V poslední fázi tvorby strategie území ORP Tanvald a Mikroregionu Tanvaldsko byly připraveny akční plány pro jednotlivé oblasti (sociální služby, školství, odpadové hospodářství a životní prostředí).

V závěru procesu tvorby strategie nechybělo ustanovení řídicí struktury implementace strategie – zvolení manažera a řídicí skupiny. Naplňování strategického dokumentu bude měřeno a pravidelně vyhodnocováno dle nastavené metodiky – tj. způsobu sledování a vyhodnocování indikátorů. Správci cílů a gestoři indikátorů budou v procesu implementace strategie nápomocni řídicí skupině a manažerovi strategie v monitoringu plnění indikátorů a naplňování vize Mikroregionu Tanvaldsko pro rok 2020.

7. Závěr, kontakty

Ve správním obvodu ORP Tanvald se nachází 10 obcí - města Tanvald, Smržovka, Desná, Velké Hamry, Harrachov, které jsou populačně největšími sídly a vesnice Jiřetín pod Bukovou, Albrechtice v Jizerských horách, Kořenov, Plavy, Zlatá Olešnice. Největší rozlohu nemají obce s největším počtem obyvatel, ale obce Kořenov a Harrachov, kde značnou část území představují neobydlené oblasti Jizerských hor a Krkonoš. Obec Kořenov má zároveň největší počet částí obce.

Všechny obce ORP Tanvald jsou členy Svazku obcí Mikroregion Tanvaldsko, který přesahuje i do ORP Jablonec nad Nisou (obec Josefův Důl) a do ORP Železný Brod (městys Zásada). Některé obce jsou členy více svazků, povětšinou kromě Mikroregionu Tanvaldsko členy Svazu měst a obcí Krkonoše (obce s přesahem do Krkonoš, kde je rozvinutější cestovní ruch - Kořenov, Harrachov). Některé obce jsou členy Sdružení obcí Libereckého kraje (SOLK). Jedna obec je členem Mikroregionu Jizerské hory.

Meziobecní spolupráce je v ORP Tanvald již institucionalizovaná v podobě Svazku obcí Mikroregion Tanvaldsko v takové aktivní podobě, jaká všem členským obcím nejlépe vyhovuje již 10 let. Vyhovuje z hlediska podobnosti územního členění, podobnosti charakteristiky území, obyvatelstva, vývoje demografie, kulturního vývoje i přírodních podmínek, podmínek zaměstnanosti a zaměstnatelnosti lidí, i z hlediska možností řešení společných problémů. Členské obce chtějí ve svém přirozeném spádovém mikroregionu, přesahujícím ORP Tanvald, řešit podobné problémy společně. Spádovost obcí určuje vzájemná blízkost, provázanost a sepětí obyvatel s územím, podobná charakteristika i historie území obcí a sounáležitost obyvatelstva s územím.

Do projektu Podpora meziobecní spolupráce se zapojilo všech 10 obcí v ORP Tanvald.

Tanvaldsko je v oblasti školství regionem se stále klesajícím počtem žáků v základních školách, s vyšší, často nenaplněnou kapacitou škol v dobrém technickém stavu. Oproti tomuto trendu poklesu počtu dětí v obcích kriticky nedostačují místa v mateřských školách. Nestačí rovněž kapacita školních družin a příležitostí pro smysluplné trávení volného času dětí. V regionu chybí speciální pedagogičtí pracovníci, psychologové a asistenti pedagogů.

Oblast školství je úzce provázána se sociální oblastí, kde je Tanvaldsko charakterizováno poměrně početným zastoupením skupin obyvatel ohrožených sociální exkluzí. Chybí zařízení pro prevenci nežádoucích společenských jevů (nizkoprahová centra, centra volného času, hřiště, sportoviště). Region se potýká s kriminalitou, nedostává se prostředků na prevenci například prostřednictvím dostatečného počtu asistentů prevence kriminality. Chybí zde příležitosti pro uplatnění znevýhodněných osob (sociální podnikání, chráněná pracovní místa) i zařízení pro vyšší kvalitu života zejména zdravotně znevýhodněných osob (chráněné bydlení). Péče o seniory i zdravotně znevýhodněné občany prostřednictvím asistentských a terénních pečovatelských služeb je další prioritou rozvoje v této oblasti.

Systém fungování odpadového hospodářství v ORP Tanvald a Mikroregionu Tanvaldsko je na dobré úrovni, je dobře propracovaný, funkční a zajišťuje základní služby OH ve všech obcích ORP. Systém stanovuje také způsob třídění (zpravidla PET, papíru, skla a nápojových kartónů), nakládání se stavebním odpadem (který není odpadem komunálním) i zpětný odběr elektrozařízení. Slabé stránky systému jsou spojeny s finančními aspekty - ať se jedná o vysoké náklady na systém OH, na úklid černých skládek nebo na opatření vedoucí ke zlepšení služeb v OH a dále vysoké procento neplatičů a nedoplatků.

Příležitostí ke zlepšení systému je v nakládání s bioodpady a také ve využití meziobecní spolupráce pro tvorbu společných projektů, například právě na separaci bioodpadů a jejich další využití v místě.

Území ORP Tanvald je z hlediska životního prostředí hodnotné krajinné a přírodní prostředí, charakteristické především svou rozmanitostí. Má relativně zachovalý krajinný ráz s dochovanými stavbami tradiční lidové architektury. Nachází se zde mnoho přírodních oblastí s různým stupněm

ochrany ceněné i v evropském měřítku, což má nejen svá pozitiva, ale jsou s tím spojeny i určité limity.

Mezi slabé stránky patří např. radonové zatížení oblasti, či velké množství opuštěných historických objektů, tzv. brownfields - nevyužitých a chátrajících technických budov v minulosti sloužících ve sklářském a textilním průmyslu, nebo jako zemědělské objekty. Pro tyto budovy se dlouhodobě hledá využití, aby byl zachován industriální ráz krajiny a zachováno kulturní dědictví regionu. Vlastníci objektů většinou nemají prostředky, či zájem o jejich údržbu, obce s nimi proto mají snahu spolupracovat při řešení situace.

Celkem typickým problémem je také znečišťování ovzduší lokálními zdroji a narůstající dopravou a snižující se podíl obhospodařované půdy a zarůstání krajiny.

Péče o intravilán a extravilán obce z hlediska mimolesní (i lesní) zeleně se jeví jako téma, kde lze do budoucna spatřovat úrodné pole pro meziobecní spolupráci a vliv na možný vznik nových pracovních míst. Údržba veřejné zeleně je celkově společné téma, všechny obce se jím zabývají průběžně s využitím vlastních pracovních sil a techniky, či externích služeb (např. najímání místních zemědělců s odpovídající technikou) podle možností obecního rozpočtu. Místy také probíhá cílená odborná likvidace invazních rostlin (např. ve spolupráci s orgány ochrany přírody a krajiny), což je dlouhodobý proces a lze ho financovat s použitím dotačních fondů.

Zajímavým tématem pro obyvatelstvo i životní prostředí Tanvaldska je využití úsporných technologií šetrných k životnímu prostředí, využívání obnovitelných zdrojů energie, podpora staveb nízkoenergetických domů. Tyto aktivity vedou k zachování krajiny a přírody pro další generace.

V průběhu zpracování Návrhové části souhrnného dokumentu byly za velmi úzké spolupráce a odpovědné součinnosti všech zástupců obcí ORP specifikovány problémové okruhy, cíle, byly stanoveny indikátory. Nakonec byly vytýčeny konkrétní projektové záměry, jako náplň Akčního plánu.

Prioritami regionu v oblasti školství jsou podpora malotřídních škol (využívat je dále i jako kulturní a vzdělávací centra). Základní školy mohou rozšiřovat své aktivity o mimoškolní činnosti, zároveň tak propagovat svoji školu. Těmito zajímavými činnostmi lze motivovat rodiče k zapsání dětí do základních škol. Na základních školách se ukazuje větší potřeba disponovat specifickými pracovníky, jako jsou speciální pedagogové, asistenti, dětské psychologové aj. Především menší základní školy nemají možnost takové pracovníky pro finanční náročnost zajistit. Vznikl tak návrh takové pracovníky sdíleně společně využívat. Dalším požadavkem, který vzešel po jednáních fokusní skupiny, je požadavek podporovat výuku řemesel s využitím nenaplněných kapacit základních škol. Může tak vzniknout svazková škola s přesahem ORP. Uspokojí se poptávka po řemeslnících a zároveň se využije volných kapacit základních škol.

Jako stěžejní problém v sociální oblasti se ukazuje nedostatečné pokrytí terénní pečovatelskou službou, kdy klienti nyní většinou musí službu vyhledávat mimo SO ORP Tanvald. Citelně je postrádáno chráněné bydlení a podpora samostatného bydlení pro osoby s různým typem a stupněm nejen zdravotního postižení, ale i chronického onemocnění, včetně duševního onemocnění. Dále se jako nedostatečné ukazuje pokrytí území SO ORP Tanvald terénní sociální službou a nedostatečné zajištění prevence drogových závislostí. Na jednání ch vzešla také myšlenka podporovat vznik a rozvoj sociálních podniků, které se státní podporou zaměstnávají nejen osoby dlouhodobě nezaměstnané, ale i osoby sociálně i zdravotně handicapované. Podpora z obcí by mohla směřovat do zvýhodnění poskytování prostor pro sociální podnikání, zvýhodnění nájmu, podpora propagace sociálních podniků apod.

Problémy v odpadovém hospodářství spolu souvisejí, vzájemně se prolínají a jejich společným jmenovatelem jsou vysoké náklady. Prvořadým úkolem bude řešit nakládání s biologicky rozložitelnými odpady a zajistit místa pro jejich oddělené soustředění. Společné řešení svozu tříděného odpadu, spočívající v pořízení vlastní svozové techniky, vybudování jednoduché třídící linky

a vytrídění odpadu přímo v místě vzniku s následným prodejem komodity, zajistí efektivní třídění, využití techniky a poskytne nová pracovní místa. Nedílnou součástí společných opatření bude jednotná informační kampaň a osvěta, prezentovaná prostřednictvím místního tisku či letáků a na společenských akcích jednotlivých obcí ORP. Osvěta bude ve větší míře zaměřena na sociálně slabé a nepřízpůsobivé občany. Soubor opatření povede ke snížení množství nevyužitelného odpadu, ke snížení celkových nákladů na OH a v neposlední řadě k ochraně a zlepšení životního prostředí.

Odborné názory zástupců obcí na četných jednáních byly klíčové pro upřesnění výstupů v oblasti životního prostředí a obohatily tak pohled na téma životní prostředí z hlediska možností zvýšení zaměstnanosti. Mezi oblastmi k řešení prostřednictvím aktivit Akčního plánu patří velký počet brownfields v regionu, problémové vlastnické vztahy a budoucí využití objektů. Nedostatečné úspory energií a nízká míra využívání obnovitelných zdrojů, neudržitelná a neodpovědná údržba krajiny, slabá spolupráce subjektů, které ovlivňují ráz krajiny (orgány ochrany přírody a krajiny, podnikatelé, občané, návštěvníci) a slabá role veřejné – zejména železniční dopravy.

Souhrnný dokument přispěl k dalšímu posilování a prohlubování již fungující meziobecní spolupráce v území ORP Tanvald, když při zpracování Návrhové části byla nastolena dělná atmosféra, vzájemná součinnost a velmi dobrá spolupráce mezi zástupci obcí. Kromě kvalitně zpracovaného dokumentu je prohloubení spolupráce, vzájemná sounáležitost obcí se sousedy i s územím a nasměrování dalšího úsilí na aktivity akčního plánu další nezanedbatelným pozitivním výstupem projektu.

Ing. Kateřina Preusslerová, manažerka svazku obcí Mikroregion Tanvaldsko, KMOS.

Email: katerina.preusslerova@tanvald.info, tel.: +420 737 761 659

Tereza Šolcová, asistentka KMOS v procesu tvorby strategie.

Email: solcova@jiretinpb.cz, tel.: +420 728 685 085

Ing. Věra Vacková, pracovnice pro analýzy a strategie v oblasti školství.

Email: vera.vackova@seznam.cz, tel.: +420 723 573 080

Lucie Večerníková, pracovnice pro analýzy a strategie pro oblast sociálních služeb.

Email: vecernikovalucka@seznam.cz, tel.: +420 774 543 463

Ing. Jarmila Kašparová, pracovnice pro analýzy a strategie pro oblast odpadového hospodářství.

Email: Jarmila.kasparova@smrzovka.cz, tel.: +420 723 800 378

Bc. Lucie Hodbořová, odborník na vybranou samosprávnou oblast (tematický expert) v oblasti životního prostředí. Email: luciefaltinkova@seznam.cz, tel.: +420 777 266 177

Hlavní zúčastněnou stranou v procesu tvorby strategie byly členské obce Svazku obcí **Mikroregion Tanvaldsko**, jeho statutární zástupce – předseda svazku obcí – byl do listopadu 2014 Petr Polák.

Od 21. 11. 2014 je statutárním zástupcem Mgr. Marek Hotovec (marek.hotovec@smrzovka.cz, tel.: +420 602 420 158).

8. Přílohy

Seznam použité literatury

Školství:

- ČSÚ
- výkazy MŠMT
- webové stránky obcí
- webové stránky ZŠ
- SO ORP Tanvald
- výroční zpráva školy
- zřizovací listiny škol
- webové stránky provozovatele
- KÚ LK

Sociální služby:

- Komunitní plán sociálních služeb MT 2011-2015
- Statistiky ČSÚ
- Katalog poskytovatelů sociálních služeb v Libereckém kraji

Odpadové hospodářství:

- Databáze oprávněných osob k nakládání s odpady Libereckého kraje, provozovatelé zařízení
- Databáze oprávněných osob k nakládání s odpady Libereckého kraje
- Databáze GROUP ISOH
- Databáze ISOH (MŽP, CENIA)
- Databáze ISOH (MŽP, CENIA), EKO-KOM, a.s.
- EKO-KOM, a.s.
- Ministerstvo financí

Životní prostředí z hlediska možnosti zvýšení zaměstnanosti:

- Chráněná území ČR, Jizerské hory: Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, 2002
- Chráněná krajinná oblast Jizerské hory 111 otázek a odpovědí aneb jak se chovat v CHKO a nepoškodit přírodu a krajinu: Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, 2007
- MAS Rozvoj Tanvaldska
- Integrovaný program ke zlepšení kvality ovzduší Libereckého kraje - aktualizace 2012
- Program ke zlepšení kvality ovzduší obce s rozšířenou působností Tanvald a jí spravovaných obcí
- Plán péče CHKO JH 2009/2010

Seznam tabulek

Tab. č. 1	Základní informace o strategii	6
Tab. č. 2	Obce správního obvodu dle abecedního pořadí.....	7
Tab. č. 3	Relevantní významné strategické dokumenty.....	8
Tab. č. 4	Charakteristika území ORP	11
Tab. č. 5	Demografický vývoj obyvatel v území ORP	12

Tab. č. 6	Stručná charakteristika školství na území ORP	13
Tab. č. 7	Stručná charakteristika oblasti "kultura a sport" na území ORP	14
Tab. č. 8	Stručná charakteristika "zdravotnictví" veřejného i soukromého charakteru v ORP	16
Tab. č. 9	Ekonomická aktivita obyvatel v ORP	18
Tab. č. 10	Charakteristika dojíždění do škol a zaměstnání	18
Tab. č. 11	Charakteristika domácností.....	18
Tab. č. 12	Charakteristika nezaměstnanosti v území ORP	19
Tab. č. 13	Charakteristika trhu práce v území ORP	19
Tab. č. 14	Zajištění dopravní obslužnosti v obcích na území ORP v roce 2013	21
Tab. č. 15	Cyklotrasy na území ORP	21
Tab. č. 16	Výskyt škodlivých látek na území ORP	23
Tab. č. 17	Druhy pozemků na území na území ORP	24
Tab. č. 18	Infocentra na území ORP	25
Tab. č. 19	Územní a strategické plánování.....	25
Tab. č. 20	Partnerská města obcí na území ORP	27
Tab. č. 21	Popis klíčových aktérů	27
Tab. č. 22	SWOT analýza	28
Tab. č. 23	Významné nemovité kulturní památky na území ORP	30
Tab. č. 24-27	Definice správního obvodu z pohledu předškolního a základního vzdělání.....	34
Tab. č. 28	Počty škol/školských zařízení v jednotlivých obcích ORP	36
Tab. č. 29-30	Pracovníci ve školství ORP	37
Tab. č. 31-32	Počet ZŠ za ORP	39
Tab. č. 33	Počet malotřídních ZŠ v jednotlivých obcích ORP	41
Tab. č. 34	ZŠ ZŘIZOVANÉ OBCEMI, popřípadě krajem	41
Tab. č. 35	Součásti základních škol v jednotlivých obcích ORP	42
Tab. č. 36	Počty tříd a žáků v ZŠ zřizovaných obcí ve školním roce 2012/2013 v ORP	42
Tab. č. 37	Počet úplných a neúplných ZŠ v ORP.....	43
Tab. č. 38	Údaje o pracovnících ZŠ zřizovaných obcemi v ORP.....	43
Tab. č. 39	Ostatní pedagogičtí pracovníci škol v ORP	43
Tab. č. 40	Počet škol a žáků na jednoho přepočteného pracovníka v ORP	44
Tab. č. 41	Počet absolventů ZŠ v ORP	46
Tab. č. 42	Přehled škol pro žáky se speciálním vzdělávacími potřebami v ORP	47
Tab. č. 43	Základní údaje o základním vzdělávání ve správním obvodu (1 i 2 stupeň ZŠ) v obcích ORP	47
Tab. č. 44	Popis ZŠ v ORP za školní rok 2012/2013	49
Tab. č. 45	Očekávaný vývoj počtu žáků ve správním obvodu v ORP	50
Tab. č. 46	Celkové počty MŠ dle zřizovatele v ORP.....	51
Tab. č. 47	MŠ v ORP	54
Tab. č. 48	Údaje o pedagogických pracovnících v MŠ v ORP	54
Tab. č. 49	Popis MŠ v ORP v školním roce 2012/2013	54
Tab. č. 50	Očekávaný vývoj počtu dětí v MŠ v ORP	56
Tab. č. 51	Zařízení jeslového typu	57
Tab. č. 52	Školní družiny a školní kluby v ORP	58
Tab. č. 53	Údaje o pedagogických pracovnících ŠD a ŠK v ORP	60
Tab. č. 54	Počet ZUŠ podle zřizovatelů dle obcí v ORP	60
Tab. č. 55	Údaje o pedagogických pracovnících ZUŠ v ORP	61
Tab. č. 56	Přehled středisek volného času podle zřizovatele v ORP	61
Tab. č. 57	SVC zřizované obcemi v ORP	62
Tab. č. 58	Údaje o pracovnících SVC v ORP.....	62
Tab. č. 59	Školní jídelny zřizované obcemi v ORP	63
Tab. č. 60	Údaje o pracovnících ve školních jídelnách dle zřizovatelů v ORP	64

Tab. č. 61	Celkové provozní výdaje ve správním obvodu na ZŠ, MŠ a jiná zařízení zřizovaných obcemi	64
Tab. č. 62	Finanční prostředky poskytnuté ze státního rozpočtu na přímé výdaje ve školství školám a školským zařízením zřízených obcemi v ORP v KČ	64
Tab. č. 63	Ukazatele nákladovosti na přímé náklady ve vzdělávání v roce 2013 v ORP	65
Tab. č. 64	Nezbytné investiční potřeby obcí v ORP týkající se ZŠ do roku 2023	65
Tab. č. 65	Analýza cílových skupin	66
Tab. č. 66	Analýza rizik	67
Tab. č. 67	SWOT analýza školství	69
Tab. č. 68	Vize, problémové okruhy, cíle, indikátory	72
Tab. č. 69-76	Popis cílů v jednotlivých oblastech	83-87
Tab. č. 77-88	Indikátory.....	88-94
Tab. č. 89	Složení řídicí skupiny.....	95
Tab. č. 90	Správci cílů (školství).....	95
Tab. č. 91	Gestoři indikátorů (školství)Řídicí skupina	97
Tab. č. 92	Hlavní zodpovědnosti v procesu implementace strategie	97
Tab. č. 93	Harmonogram procesů při přípravě, realizaci a vyhodnocení akčních plánů	98
Tab. č. 94	Akční plán	99
Tab. č. 95	Počet jednotlivých typů zařízení sociálních služeb sídlících v rámci ORP	104
Tab. č. 96/1a	Počet jednotlivých typů zařízení sociálních služeb působících v rámci ORP (resp. poskytujících služby pro obyvatele ORP)	105
Tab. č. 97/1b	Zařízení sociálních služeb se sídlem působících v rámci ORP	105
Tab. č. 98	Počet jednotlivých typů sociálních služeb	107
Tab. č. 99	Počet jednotlivých typů sociálních služeb působících v rámci ORP (resp. poskytující služby pro obyvatele ORP).....	108
Tab. č. 100	Počet zařízení sociálních služeb dle zřizovatele.....	109
Tab. č. 101	Počet sociálních služeb dle zřizovatele.....	110
Tab. č. 102	Přehled financování zařízení sociálních služeb v roce 2012	111
Tab. č. 103	Kapacita zařízení sociálních služeb	111
Tab. č. 104	Terénní a ambulantní služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením–příjmy z úhrad uživatelů a výdaje v roce 2012.....	113
Tab. č. 105	Terénní a ambulantní služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením – evidovaný počet neuspokojených žadatelů v roce 2012.....	113
Tab. č. 106	Počet uživatelů (klientů) v zařízeních sociálních služeb v roce 2012.....	114
Tab. č. 107	Počet nákladů na uživatele sociálních služeb v zařízeních sociálních služeb v roce 2012	115
Tab. č. 108	Analýza cílových (dotčených) skupin	116
Tab. č. 109	Analýza rizik – registr rizik v oblasti	119
Tab. č. 110	SWOT analýza oblasti	121
Tab. č. 111	Vize, problémové okruhy, cíle, indikátory	125
Tab. č. 112-119	Popis cílů v jednotlivých oblastech	137-142
Tab. č. 120-134	Indikátory.....	143-149
Tab. č. 135	Složení řídicí skupiny.....	149
Tab. č. 136	Správci cílů (sociální služby)	150
Tab. č. 137	Gestoři idikátorů (sociální služby).....	150
Tab. č. 138	Hlavní zodpovědnosti v procesu implementace strategie	151
Tab. č. 139	Harmonogram procesů při přípravě, realizaci a vyhodnocení akčních plánů	152
Tab. č. 140	Akční plán	153
Tab. č. 141	Detailní popis způsobu sběru a nakládání s jednotlivými druhy odpadů v ORP v roce 2012	163
Tab. č. 142	Sběrné dvory na území ORP, současný stav	166

Tab. č. 143	Sběrná místa na území ORP, současný stav	166
Tab. č. 144	Výkupny odpadů na území ORP, současný stav	167
Tab. č. 145	Třídící linky v blízkosti území ORP, současný stav	168
Tab. č. 146	Koncová zařízení (třídící linky pro separovaný odpad, využívané obcemi území ORP), současný stav	168
Tab. č. 147	Zařízení pro nakládání s BRO v blízkosti územní jednotky ORP, současný stav.....	169
Tab. č. 148	Koncová zařízení (zařízení pro nakládání s BRO z obcí řešeného území ORP), současný stav.....	169
Tab. č. 149	Spalovny a zařízení pro energetické využití odpadů mimo území ORP, současný stav.....	170
Tab. č. 150	Koncová zařízení (spalovny a zařízení pro energetické využití odpadů z obcí řešeného území ORP), současný stav	170
Tab. č. 151	Nejbližší skládky odpadů v blízkosti územní jednotky ORP, současný stav	170
Tab. č. 152	Koncová zařízení (skládky a zařízení pro energetické využití odpadů z obcí řešeného ORP), současný stav	171
Tab. č. 153	Produkce ostatních odpadů (dále jen OO) a produkce nebezpečných odpadů (dále jen NO) za období 2008-2012.....	171
Tab. č. 154a	Celková a měrná produkce ostatních, nebezpečných a všech odpadů, jejichž původcem je obec, rok 2012	172
Tab. č. 155	Produkce odpadů podle jednotlivých skupin Katalogu odpadů a vyhlášky č. 352/2008 Sb. o podrobnostech nakládání s elektrozařízeními a elektroodpady, v platném znění na území ORP za období 2008-2012.....	173
Tab. č. 156	Celková produkce odpadů na území ORP (produkce KO a produkce směsného komunálního odpadu (dále jen SKO) za období 2008-2012	175
Tab. č. 157a	Celková a měrná produkce komunálního a směsného komunálního odpadu, jehož původcem je obec, rok 2012	177
Tab. č. 158	Separovaný sběr odpadů na území ORP za období 2008-2012.....	177
Tab. č. 159a	Celková a měrná produkce separovaného sběru odpadu, jehož původcem je obec (evidovaná a dopočtená produkce vytríděných odpadů), rok 2012	178
Tab. č. 160b	Měrná produkce separovaného sběru odpadu ze systému organizovaného obcí, rok 2012	179
Tab. č. 161c	Produkce odděleného sběru využitelných komodit KO podle velikostních skupin obcí v kraji, rok 2013	180
Tab. č. 162	Identifikace pěti hlavních druhů BRO na území ORP za období 2008-2012.....	181
Tab. č. 163	Podíl biologicky rozložitelného komunálního odpadu (dále jen BRKO) na celkové produkci BRO na území ORP za období 2008-2012.....	181
Tab. č. 164a	Celková a měrná produkce biologicky rozložitelného komunálního odpadu a odpadu kat. č. 20 02 01 - biologicky rozložitelný odpad, jehož původcem je obec, rok 2012	182
Tab. č. 165	Nakládání s odpady celkově na území ORP za období 2008-2012	183
Tab. č. 166	Náklady na odpadové hospodářství v letech 2010-2012 v území ORP	185
Tab. č. 167	Analýza cílových skupin	186
Tab. č. 168	Analýza rizik (registr rizik v oblasti odpadového hospodářství)	189
Tab. č. 169	SWOT analýza	190
Tab. č. 170	Vize, problémové okruhy, cíle, indikátory	194
Tab. č. 171-176	Problémové okruhy	204-207
Tab. č. 177-186	Indikátory.....	208-212
Tab. č. 187	Složení řídicí skupiny.....	213
Tab. č. 188	Správci cílů	213
Tab. č. 189	Gestoři indikátorů.....	214
Tab. č. 190	Hlavní zodpovědnosti v procesu implementace strategie	214
Tab. č. 191	Harmonogram procesů při přípravě, realizaci a vyhodnocení akčních plánů	215
Tab. č. 192	Akční plán	216

Tab. č. 193	Příloha č. 1 - Produkce ostatních odpadů (OO) a produkce nebezpečných odpadů (NO) za období 2008-2011.....	221
Tab. č. 194	Příloha č. 2 – Celková produkce KO na území ORP za období 2008 – 2012 podrobně	223
Tab. č. 195	Příloha č. 3 - Celková produkce odpadů na území ORP (produkce KO a produkce směsného komunálního odpadu (SKO)) za období 2008-2012	225
Tab. č. 196	Příloha č. 4 - Separovaný sběr odpadů na území ORP za období 2008 - 2012	227
Tab. č. 197	Příloha č. 5 – Celková produkce BRO na území ORP za období 2008 – 2012 podrobně	229
Tab. č. 198	Příloha č. 6 - Podíl biologicky rozložitelného komunálního odpadu (BRKO) na celkové produkci BRO na území ORP za období 2008-2012	233
Tab. č. 199	Příloha č. 7 - Nakládání s odpady celkově na území ORP za období 2008-2012	235
Tab. č. 200	Příloha č. 8 Nakládání s komunálními odpady (KO) a se směsným komunálním odpadem (SKO) na území ORP za období 2008-2012.....	237
Tab. č. 201	Příloha č. 9 – Nakládání se separovaným sběrem na území ORP za období 2008 – 2012	239
Tab. č. 202	Příloha č. 10 - Nakládání s biologicky rozložitelným odpadem (BRO) a s biologicky rozložitelným komunálním odpadem (BRKO) na území ORP za období 2008-2012 ..	241
Tab. č. 203	Velkoplošná chráněná území.....	244
Tab. č. 204	Pětileté průměry z let 2007-2011 pro hlavní znečišťující látky na území MAS Rozvoj Tanvaldska	253
Tab. č. 205	Hodnocení povrchových vod	254
Tab. č. 206	Přehled napojení obyvatel na kanalizace a vodovody v obcích	255
Tab. č. 207	Druhy pozemků.....	256
Tab. č. 208	Malé vodní elektrárny	257
Tab. č. 209-217	Analýza řešených témat	257-265
Tab. č. 218	Záměry ORP Tanvald.....	266
Tab. č. 219	Analýza cílových (dotčených) skupin	266
Tab. č. 220	Analýza rizik – registr rizik v oblasti.....	268
Tab. č. 221	SWOT analýza oblasti	269
Tab. č. 222	Revitalizace brownfields - plusy a mínusy dané varianty	274
Tab. č. 223	Úspory energií - plusy a mínusy dané varianty.....	277
Tab. č. 224	Vize, problémové okruhy, cíle, indikátory	278
Tab. č. 225-232	Popis cílů v jednotlivých oblastech	290-295
Tab. č. 233-245	Indikátory.....	296-302
Tab. č. 246	Složení řídicí skupiny.....	202
Tab. č. 247	Správci cílů (ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ)	303
Tab. č. 248	Gestoři indikátorů (ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ)	303
Tab. č. 249	Hlavní zodpovědnosti v procesu implementace strategie	304
Tab. č. 250	Harmonogram procesů při přípravě, realizaci a vyhodnocení akčních plánů	305
Tab. č. 251	Akčních plán.....	305

Seznam grafů

Graf č. 1	Celkový počet obyvatel správního obvodu v letech 2005 až 2012.....	13
Graf č. 2	Druhy pozemků na území ORP	24
Graf č. 3	Pracovníci ve školství ORP	39
Graf č. 4	Počet žáků v ORP	45
Graf č. 5	Průměrný počet žáků ve třídě ZŠ v ORP	49
Graf č. 6	Počet žáků v ZŠ v ORP	50
Graf č. 7	Počty dětí v MŠ a ZŠ v ORP	51
Graf č. 8	Počty dětí v MŠ v ORP.....	53

Graf č. 9	Počet žáků v MŠ v ORP	56
Graf č. 10	Narozené děti v nejlidnatějších obcích v ORP	57
Graf č. 11	Počty dětí v MŠ v ORP.....	57
Graf č. 12	Počet žáků v družině v ORP	60
Graf č. 13	Školní jídelny v ORP	63
Graf č. 14	Počet žáků v ZŠ v ORP	74
Graf č. 15–18	Grafické znázornění problémových okruhů	79-82
Graf č. 19	Počet vybraných typů zařízení sociálních služeb působících v rámci ORP (resp. Poskytující služby pro obyvatele ORP).....	128
Graf č. 20-23	Grafické znázornění problémových okruhů	133-136
Graf č. 24	Počet vybraných typů zařízení sociálních služeb sídlících v rámci ORP.....	156
Graf č. 25	Počet vybraných typů zařízení sociálních služeb působících v rámci ORP (resp. poskytující služby pro obyvatele ORP).....	156
Graf č. 26	Počet vybraných typů sociálních služeb v rámci ORP.....	156
Graf č. 27	Počet vybraných typů sociálních služeb působících v rámci ORP (resp. poskytující služby pro obyvatele ORP).....	157
Graf č. 28	Podíl zařízení sociálních služeb v ORP dle zřizovatele	157
Graf č. 29	Podíl sociálních služeb v ORP dle zřizovatele	157
Graf č. 30	Podíl financování zařízení sociálních služeb v ORP.....	158
Graf č. 31	Podíl příjmů z úhrad uživatelů na celkových výdajích v rámci terénních a ambulancních služeb pro seniory a osoby se zdravotním postižením.....	158
Graf č. 32	Počet uživatelů (klientů) ve vybraných zařízeních sociálních služeb v roce 2012	158
Graf č. 33	Průměrné náklady na uživatele/den ambulantní, terénní a pobytové služby v rámci vybraných sociálních služeb v ORP	159
Graf č. 34-37	Grafické znázornění problémových okruhů	200-203
Graf č. 38	Celková produkce odpadů, produkce OO a NO na území ORP za období 2008 – 2012	222
Graf č. 39	Podíl KO a podíl SKO na celkové produkci odpadů na území ORP za období 2008 – 2012	226
Graf č. 40	Separovaný sběr odpadů na území ORP za období 2008-2012.....	228
Graf č. 41	Identifikace pěti hlavních druhů BRO na území ORP za období 2008-2012.....	232
Graf č. 42	Podíl množství BRKO na množství BRO na území ORP za období 2008-2012	234
Graf č. 43	Nakládání s odpady celkově na území ORP za období 2008 – 2012, využití a odstranění.....	236
Graf č. 44	Nakládání s KO na území ORP za období 2008-2012, využití a odstranění KO.....	238
Graf č. 45	Materiálové využití separovaného odpadu na území ORP za období 2008-2012.....	240
Graf č. 46	Podíl množství BRKO na Množství BRO a skládkování BRKO na území ORP za období 2008 – 2012	242
Graf č. 47-50	Grafické znázornění problémových okruhů.	286-289

Seznam mapových podkladů

Mapa č. 1	Administrativní členění správního obvodu.....	10
Mapa č. 2	Územní a strategické plánování.....	26
Mapa č. 3	Vyznačení velkoplošných chráněných území.....	245
Mapa č. 4	Zonace CHKO Jizerské Hory a KRNP	246
Mapa č. 5	Bilaterální biosférická rezervace UNESCO	247
Mapa č. 6	Znázornění maloplošných chráněných území	248
Mapa č. 7	Znázornění EVL	250
Mapa č. 8	Znázornění ptačích oblastí.....	251
Mapa č. 9	Památné stromy	252

Seznam zkratk

Školství:

- SO ORP – správní obvod obce s rozšířenou působností
- ORP – obec s rozšířenou působností
- ČR – Česká republika
- ČSÚ - Český statistický úřad
- MŠMT – Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
- MF – Ministerstvo financí
- ZŠ, MŠ – základní škola, mateřská škola
- SŠ, OA – střední škola, obchodní akademie
- BT – běžná třída
- ST – speciální třída
- LMP – lehké mentální postižení
- ZUŠ – Základní umělecká škola
- SVČ – Středisko volného času
- DDM – Dům dětí a mládeže
- ŠD – školní družina
- ŠK – školní klub
- NNO – nestátní nezisková organizace
- MC – mateřské centrum
- RUD – rozpočtové určení daní
- ONIV – ostatní neinvestiční výdaje
- KÚ LK – Krajský úřad Libereckého kraje
- LK – Liberecký kraj